

การวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมและการถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร

นางสาวสาธิตา ตระกูลโชคเสถียร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF CRIME DISCOURSE AND DECODING OF CRIME NEWS
BY CRIMINALS

Miss Sathida Trakulshoksathien

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Communication Arts) Program in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

สาธิตา ตระกูลโชคเสถียร : การวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมและการ
ถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร (AN ANALYSIS OF CRIME
DISCOURSE AND DECODING OF CRIME NEWS BY CRIMINALS)
อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ. ดร. กิตติ กันภัย, 336 หน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมและการ
ถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร คือ เพื่อวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมที่
ปรากฏในสื่อมวลชนและการถอดรหัสความหมายในข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร โดย
เลือก 3 กรณีศึกษา ได้แก่ ข่าวบุกจับปาร์ตี้สังกิง ข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ
และข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด โดยใช้การวิเคราะห์วาท
กรรมเชิงวิพากษ์ และการสัมภาษณ์เจาะลึกอาชญากรเป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าวาทกรรมในข่าวอาชญากรรม ได้รับอิทธิพลมาจากอุดมการณ์
หลักในสังคมที่สื่อมวลชนนำมาใช้เป็นกรอบในการถ่ายทอดเหตุการณ์ไปสู่สาธารณะ ซึ่งจะ
แสดงให้เห็นกรอบการรับรู้ที่สังคมมีต่อปรากฏการณ์นั้นๆ ในลักษณะที่เป็นภาพแบบฉบับ
ตายตัว นอกจากนี้ข่าวอาชญากรรมยังแสดงถึงบรรทัดฐานทางสังคมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์
เชิงอำนาจเพื่อทำให้บุคคลที่เป็นปกติมีอำนาจเหนือบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ดังนั้น การ
รายงานข่าวอาชญากรรมโดยสื่อมวลชนจึงเป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมเพื่อธำรงรักษา
อุดมการณ์หลัก และความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม

การถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากรจะมีการต่อรองความหมายที่สื่อมวลชน
เป็นผู้เข้ารหัส โดยอาชญากรจะให้ความหมายภายใต้กรอบอุดมการณ์ที่ถูกหล่อหลอมมาจาก
ประสบการณ์ตรงที่มีต่อปรากฏการณ์นั้นๆ และบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่อยู่แวดล้อม
ตนเอง ส่งผลให้ความหมายที่เกิดจากการตีความของอาชญากรแตกต่างไปจากความหมาย
ภายใต้กรอบอุดมการณ์หลักที่สื่อมวลชนนำมาใช้ในการเข้ารหัส

ภาควิชา : การสื่อสารมวลชน..... ลายมือชื่อนิติศ

สาขาวิชา : การสื่อสารมวลชน..... ลายมือชื่อ อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ปีการศึกษา : 2553.....

5284890628 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEYWORDS : DISCOURSE / CRIME NEWS / IDEOLOGY / DECODING

SATHIDA TRAKULSHOKSATHIEN: AN ANALYSIS OF CRIME DISCOURSE
AND DECODING OF CRIME NEWS BY THE CRIMINALS. ADVISOR : ASST.
PROF. KITTI GUNPAI, Ph.D. 336 pp.

The objective of this research is to analyze the crime discourse and decoding of crime news by criminals after release in the media of three types of crimes: a) swinging sexual parties, b) technical school student brawls and c) murder in special circumstances of ethnic drug smugglers. The research tools, or methods of analysis, employed was to review documents and interview felons.

The results of this study found that the crime discourse was influenced by social ideologies that members of the media would use as a framework for the reporting of the circumstances. This phenomenon then determines what the public will be told and is made evident in their reactions. In addition, the crime reporting serves as a social benchmark for the gravity of the crime based on the influence enjoyed by the average citizen over those who demonstrate unacceptable behavior. Thus, it can be seen that in crime news, the media, or reporters, play an important role in maintaining social ideologies as well as the public influence.

With members of the media acting as the encoders, decoding of crime news by the criminals was found to offer secondary meanings, which fall under the frame of social principles established through the criminals' experiences combined with their local culture. These meanings can then, at times, contradict the meanings for the crimes as encoded by the media based on the framework of social ideologies.

Department : Mass Communication.....

Field of Study : Mass Communication.....

Academic Year : 2010.....

Student's Signature .....

Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาช่วยเหลือคอยให้คำแนะนำ และตรวจสอบของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติ กันภัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งดูแลเอาใจใส่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีมาตลอด และรองศาสตราจารย์ ดร.วิลาสินี อุดุลยานนท์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณาถันฐัฐัญญ วังศ์บ้านคู ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้งสามท่าน และคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ผู้วิจัยในชั้นเรียนด้วยความเคารพอย่างสูงมา ณ ที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา แก้วเทพ ที่ให้ความรู้ทางทฤษฎีอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญโดยละเอียด

ขอขอบคุณ นายชูชาติ ธนมงคผลชัย หรืออาร์กังฟู นายหมู (นามสมมุติ) นายลัก (นามสมมุติ) นายบอย (นามสมมุติ) นายนนทชัย กีนสันเทียะ นายอาวู (นามสมมุติ) และนายสุภาพ (นามสมมุติ) กลุ่มตัวอย่างที่สละเวลาอันมีค่าในการให้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจ รวมถึงเจ้าหน้าที่ประจำทัศนสถานวัยหนุ่มกลาง ปทุมธานี และเรือนจำกลางคลองเปรมทุกท่านที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้การสนับสนุนเงินทุนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณกำลังใจ รอยยิ้ม และเสียงหัวเราะจากเพื่อนร่วมชั้นเรียนนิเทศศาสตร์ จุฬารหัส 52 ทุกๆ คน รวมถึงเพื่อนแมสคอม มช. รุ่น 46 ที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้วิจัยเป็นอย่างมากและสร้างสีสันให้กับชีวิตของผู้วิจัยมาเสมอตลอดระยะเวลาที่รู้จักกัน

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณเดี่ยว แม่ พี่สาวทั้งสองคน ที่เคารพการตัดสินใจของผู้วิจัยมาโดยตลอดและไม่ว่าชีวิตจะอยู่ในช่วงเวลาที่ยากลำบากเพียงใดก็ตาม ยังคงมีครอบครัวที่อยู่เคียงข้างเป็นกำลังใจให้เสมอ

ประโยชน์อันใดก็ตามที่ผู้อ่านได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณความดีนั้นให้กับครูบาอาจารย์ทุกๆ ท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย หากมีข้อผิดพลาดใดๆ ในงานฉบับนี้ ผู้วิจัยขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามนำวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	8
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ทฤษฎีดีตรา.....	12
แนวคิดเรื่องวาทกรรม.....	15
แนวคิดอุดมการณ์.....	23
แนวคิดการเข้ารหัสและถอดรหัส.....	28
แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการข่าวอาชญากรรม.....	40
บทที่ 3 วิธีวิจัย.....	51
บทที่ 4 วาทกรรมในข่าวอาชญากรรม	
4.1 กรณีศึกษาข่าวบุกจับปาร์ตี้สังกิ้ง.....	69
4.1.1 วาทกรรมหลัก: วาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ.....	73
4.1.1.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม.....	74
4.1.1.2 ความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้กรอบวาทกรรมหลัก.....	86
4.1.1.3 นัยทางอุดมการณ์.....	100
4.1.2 วาทกรรมรอง: วาทกรรมเรื่องเพศเพื่อการค้า.....	102
4.1.2.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม.....	102
4.1.2.2 นัยทางอุดมการณ์.....	133

บทที่	หน้า
4.2 กรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ.....	136
4.2.1 วาทกรรมหลัก: วาทกรรมนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคม.....	140
4.2.1.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม.....	140
4.2.1.2 ความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้กรอบวาทกรรมหลัก.....	168
4.2.1.3 นัยทางอุดมการณ์.....	189
4.2.2 วาทกรรมรอง: วาทกรรมการละเมิดสิทธิมนุษยชน.....	191
4.2.2.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม.....	191
4.2.2.2 นัยทางอุดมการณ์.....	197
4.2.3 วาทกรรมรอง: วาทกรรมรัฐคือผู้จัดการปัญหา.....	198
4.2.3.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม.....	198
4.2.3.2 นัยทางอุดมการณ์.....	209
4.3 กรณีศึกษาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลักลอบขนยาเสพติด....	212
4.3.1 วาทกรรมหลัก: วาทกรรมกลุ่มชาติพันธุ์คือต้นเหตุของปัญหา	
ยาเสพติด.....	216
4.3.1.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม.....	216
4.3.1.2 ความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้กรอบวาทกรรมหลัก.....	222
4.3.1.3 นัยทางอุดมการณ์.....	227
4.3.2 วาทกรรมรอง: วาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เบี่ยงเบน....	228
4.3.2.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม.....	228
4.3.2.2 นัยทางอุดมการณ์.....	249
บทที่ 5 การถอดรหัสของอาชญากร	
5.1 การถอดรหัสความหมายในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง.....	251
5.1.1 การถอดรหัสในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง.....	252
5.1.2 นัยทางอุดมการณ์ของอาชญากร.....	265
5.2 การถอดรหัสความหมายในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ.....	267
5.2.1 การถอดรหัสในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ.....	273
5.2.2 นัยทางอุดมการณ์ของอาชญากร.....	284
5.3 การถอดรหัสความหมายในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์.....	285

บทที่	หน้า
5.3.1 การถอดรหัสโดยอาชญากร.....	288
5.3.2 นัยทางอุดมการณ์ของอาชญากร.....	294
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	296
รายการอ้างอิง.....	333
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	336

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ที่มาของความรู้ของคนในสังคมอาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ตรง และความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ผ่านสื่อ สำหรับในโลกปัจจุบันซึ่งเป็นยุคสังคมข่าวสาร สื่อมวลชนสถาปนาตัวเองเป็น “กระจกสะท้อนความจริงของสังคม” ความเป็นจริงที่ล้อมรอบตัวเราล้วนเกิดจากการประกอบสร้างโดยสื่อมวลชน โดยในแต่ละวันมีข้อมูลข่าวสารจำนวนมากที่ถูกเลือกมานำเสนอสู่สายตาของเรา ทั้งยังมีข่าวหลากหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การเงินการธนาคาร ข่าวหุ้น ข่าวบันเทิง รวมทั้งข่าวอาชญากรรม ซึ่งได้รับความนิยม (Popular) มีความสำคัญ (Significant) และเป็นส่วนประกอบที่ขาดไม่ได้ (Constant component) ในการนำเสนอข่าวสารของสื่อแต่ละประเภท

หากพิจารณาในเชิงปริมาณแล้ว ข่าวอาชญากรรมมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 4 ไปจนถึงร้อยละ 28 จากข่าวที่ได้รับการนำเสนอทั้งหมดบนหน้าหนังสือพิมพ์ โดยเฉลี่ยแล้วคิดเป็นร้อยละ 7 ในแต่ละวัน โดยข่าวอาชญากรรมเป็นหนึ่งในประเภทข่าวที่ได้รับความนิยมสูงสุด 5 อันดับแรกของหนังสือพิมพ์ สำหรับสื่อโทรทัศน์ ข่าวอาชญากรรมได้รับการนำเสนอร้อยละ 10 ถึงร้อยละ 13 จากจำนวนข่าวทั้งหมดที่ถูกนำเสนอ และสูงถึงร้อยละ 20 สำหรับสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่น นอกจากนี้จะได้รับการนำเสนอในสัดส่วนที่มากแล้ว ข่าวอาชญากรรมยังเป็นข่าวที่ได้รับความนิยมมากกว่าข่าวประเภทอื่นๆ ด้วย ตัวอย่างเช่น ในสื่อหนังสือพิมพ์ ผู้อ่าน 1 ใน 4 คน จะเลือกอ่านข่าวอาชญากรรมอย่างสม่ำเสมอและจดจำรายละเอียดได้มากกว่าข่าวประเภทอื่นๆ (Surette, 1998)

มีคำอธิบายจำนวนมากที่อธิบายว่าทำไมข่าวอาชญากรรมจึงได้รับการนำเสนอเป็นสัดส่วนที่มากเมื่อเทียบกับข่าวประเภทอื่นๆ เช่น ข่าวอาชญากรรมมักจะได้รับคำอธิบายในฐานะข่าวที่ส่งเสริมหน้าที่ทางสังคมในเชิงบวกด้วยการแสดงให้เห็นถึงขอบเขตของพฤติกรรมทางสังคมที่เป็นที่ยอมรับ การยับยั้งผู้ก่อเหตุ การสร้างความตระหนักให้กับบุคคลที่มีโอกาสตกเป็นเหยื่อ และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจตราและการหลีกเลี่ยงอาชญากรรมแก่คนในสังคม (Surette, 1998) นอกจากนี้ข่าวอาชญากรรมยังประกอบไปด้วยคุณค่าของความเป็น

ข่าวหลายประการ เช่น ความมีผลกระทบ (Consequence or Impact) ความมีเงื่อนงำ (Suspense or Mystery) อารมณ์ (Emotion) องค์ประกอบเรื่องเพศ (Sex) ความขัดแย้ง (Conflict) ความพิสดาร (Oddity or Unusualness) จึงเป็นสิ่งที่เรียกได้ว่าความสนใจของผู้คนทั่วไปอยู่เสมอ

เพื่อที่จะทำความเข้าใจกระบวนการประกอบสร้างความจริงเกี่ยวกับอาชญากรรม ก็ควรต้องทำความเข้าใจกระบวนการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในฐานะ “กระจกสะท้อนความจริงของสังคม” เสียก่อน สำหรับในโลกยุคสังคมข่าวสารดังเช่นปัจจุบัน สื่อมวลชนทำหน้าที่ในการถ่ายทอดภูมิปัญญาและชุดความรู้จำนวนมากในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเงื่อนไขที่เราไม่อาจหาประสบการณ์ตรงมาเทียบกับประสบการณ์ผ่านสื่อได้ หน้าที่นั้นก็จะนำไปสู่การครอบครองอำนาจ (Hegemony) ในการเป็นสถาบันที่มีหน้าที่โดยตรงในการแสวงหาคัดเลือกองค์ความรู้ที่จะมานำเสนอต่อสังคม สิ่งที่เรารับรู้ผ่านสื่อมวลชนย่อมต้องผ่านกระบวนการจัดกรอบอย่างมีระเบียบแบบแผน เพื่อให้เนื้อหาที่ปรากฏออกมาสู่สายตาอันเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องตามบรรทัดฐานทางสังคม กล่าวคือ เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันกว่าจะถูกบรรยายหรือนำเสนอได้นั้น ล้วนต้องผ่านกระบวนการตัดสินและประเมินค่าในแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่ผ่านการรับรู้และตีความของผู้สื่อข่าวต่อเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นๆ ผ่านการเลือกสรรทั้งในแง่คุณค่าของความเป็นข่าวและมิติของเหตุการณ์ที่เลือกมานำเสนอ และผ่านกลวิธีการถ่ายทอดหรือเทคนิคการเล่าเรื่องราว

ดังนั้นข่าวจึงเป็นผลผลิตทางสังคม ที่ผ่านการประกอบสร้างเหตุการณ์โดยสื่อมวลชน ผ่านกระบวนการคัดสรรเหตุการณ์ แง่มุมและวิธีการนำเสนออย่างเป็นระบบ โดยทั่วไปแล้วผู้ที่นำเสนอมักจะตัดสินเหตุการณ์ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจของผู้ชมที่มีความหลากหลาย ในกรณีที่ไม่สามารถทำเช่นนั้นได้เนื่องจากเหตุการณ์มีความยุ่งยากซับซ้อน ก็มักจะกำหนดนิยามเหตุการณ์นั้นให้ใกล้เคียงกับกรอบความรู้ของผู้ชม หรืออ้างอิงกับบริบทหลักของสังคม

กระบวนการกำหนดนิยามและการอ้างอิงกับบริบทคือแนวทางที่จะสื่อความหมายของเหตุการณ์ให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย เมื่อมีเหตุการณ์ที่มีคุณค่าความเป็นข่าวเกิดขึ้น ผู้สื่อข่าวเองก็ต้องมีความเข้าใจในกรอบการรับรู้ทางวัฒนธรรมของสังคมด้วย ไม่เช่นนั้นก็จะไม่สามารถถ่ายทอดความหมายของเหตุการณ์ได้เลย สิ่งใดสิ่งหนึ่งจะมีคุณค่าความเป็นข่าวก็เพราะสิ่งนั้นได้แสดงถึงความเปลี่ยนแปลง อยู่เหนือการคาดเดา และมีความขัดแย้ง การอ้างอิงเหตุการณ์ที่มีคุณลักษณะดังกล่าวเข้ากับ “แผนที่ทางวัฒนธรรม” (Cultural map) ที่

ผู้ชมมีอยู่แล้วเป็นทุนเดิม จะช่วยให้ผู้ชมสามารถทำความเข้าใจเหตุการณ์ดังกล่าวได้โดยง่ายตาย (Hall, 1978)

กระบวนการข้างต้นก็ถูกนำมาใช้ในกระบวนการประกอบสร้างความจริงเกี่ยวกับอาชญากรรมเช่นกัน กล่าวคือจะต้องมีการจัดกรอบในการนำเสนอข่าวให้อยู่ในขอบเขตพื้นฐานความคิดของคนในสังคมเพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจของผู้ชม เห็นได้จากจากการวิเคราะห์เนื้อหาสื่อเกี่ยวกับข่าวอาชญากรรมในสหรัฐอเมริกา (Media constructions of crime) โดย Vincent Sacco ในปี 1995 ซึ่งพบว่าภาพลักษณ์ของตำรวจที่มักพบเห็นในข่าวนั้นดูจะมีความจริงจังในการตามจับอาชญากรรมมากกว่าที่พบเห็นในโลกแห่งความจริง ในขณะที่กิจกรรมของตำรวจถูกนำเสนออย่างโดดเด่นนั้น องค์ประกอบอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรมก็แทบจะไม่ได้รับการนำเสนอโดยสื่อมวลชนเลย

ผู้วิจัยงานดังกล่าวยังชี้ให้เห็นอีกว่าเรื่องราวของอาชญากรรมมักถูกทำให้ง่ายขึ้นโดยลดความซับซ้อน และไม่จำเป็นที่ผู้ทำข่าวจะต้องคิดว่าผู้อ่านหรือผู้รับสารต้องการเบื้องหลังที่เข้มข้นเพื่อให้พอใจกับเรื่องราวที่ได้รับหรือไม่ การขาดความจริงที่ครบถ้วนอันเนื่องมาจากการเขียนข่าวตามแบบแผนที่กำหนดไว้อยู่แล้วนั้น หมายถึงว่าเป็นเรื่องง่ายที่นักข่าวที่มีความชำนาญในข่าวอาชญากรรมจะเขียนข่าวให้เสร็จได้ทันตามกำหนดเวลา ผู้สื่อข่าวจะทำหน้าที่ประกอบสร้างประเด็นปัญหา ตัดสินคุณค่าข่าว และคัดเลือกข่าว ในพื้นที่สื่อก็จะเปิดให้กับแหล่งข่าวเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่จะชี้ให้เห็นว่าอะไรที่ไม่เป็นปัญหาและอะไรที่เป็นปัญหาที่สมควรจะได้รับการแก้ไข ความสัมพันธ์นี้ได้เชื่อมโยงบทบาทของตำรวจไปเป็นแหล่งข่าวที่ทำหน้าที่พิทักษ์กฎหมายได้ดีพอๆ กับการทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่สื่อ การที่ตำรวจรับหน้าที่เป็นนายประตู (Gatekeeper) ที่เด่นชัดนี้จึงหมายถึงว่า ข่าวอาชญากรรมก็คือข่าวตำรวจนั่นเอง

นอกจากนี้ในการศึกษาเรื่อง “การประกอบสร้างความเป็นจริงและการตัดสินผู้ตกเป็นข่าวด้วยการเล่าเรื่องในหนังสือพิมพ์” โดยรัตน ประยูรวิทย์ และงานวิจัยเรื่อง “ความเป็นแม่บ้านและการบริโภคสื่อแนวเล่าข่าวสาร” โดย นันทกา สุธรรมประเสริฐ ยังพบว่ายิ่งรูปคดีมีความเงื่อนงำสูงเท่าใด ภาพของตำรวจก็จะได้รับการบรรยายให้เหมือนพระเอกมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าสื่อมีอำนาจอย่างมากในการประกอบสร้างและตัดสินผู้ตกเป็นข่าว ในกระบวนการเขียนข่าวนักข่าวมีอำนาจในการจัดวางผู้คนและเหตุการณ์ โดยสามารถจัดประเภทว่าใครเป็น “ผู้ร้าย” และ “วีรบุรุษ” สิ่งใดเป็น “ความดี” สิ่งใดเป็น “ความเลว” ภายใต้มายาคติแห่งความจริง และเนื้อหาที่ผ่านการประกอบสร้างโดยสื่อมวลชน มักจะมีความเป็นละครค่อนข้างสูง

กล่าวคือมีคนดี และคนร้าย เป็นตัวละครมิติเดียว (Flat character) ถ้าเป็นคนร้ายก็ต้องมีความชั่วช้าไปเสียหมดสมควรได้รับการประณามซ้ำเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็นข่าวที่มีความเร้าอารมณ์สูง ในกรณีรายการเล่าข่าวก็จะเพิ่มเติมอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวของผู้เล่าข่าวเข้าไปด้วย

ตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นการประกอบสร้างความจริง การตัดสินผู้ต้องหาในข่าวและการวางกรอบในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนได้เป็นอย่างดีก็คือ คดีซีอูย แซ่อึ้ง ซึ่งเคยเป็นข่าวครึกโครมเมื่อปี พ.ศ. 2501 ในเวลานั้นภาพของซีอูยถูกนำเสนอให้เป็นบุคคลที่มีความโหดเหี้ยมผิดมนุษย์ ไม่รู้ร้อนรู้หนาวต่อสาธารณชนที่ตนเป็นผู้ก่อ ภาพของซีอูย แซ่อึ้งที่ผู้คนติดตามมากที่สุด ก็คือภาพที่หนังสือพิมพ์จงใจให้ดูเหมือนกำลังแยกเขี้ยวแสดงความโหดร้าย ซึ่งแท้จริงแล้ว เป็นภาพขณะที่ซีอูยกำลังอ้าปากหาบสนสถานี ตำรวจภูธรอำเภอเมืองระยอง ภาพนี้ทำให้ซีอูยกลายเป็นสัญลักษณ์ของฆาตกรใจโหดผิดมนุษย์ และยิ่งนับวันผ่านไปจนล่วงเลยมา 50 กว่าปีแล้วจนถึงปัจจุบันนี้ แทนที่ข้อเท็จจริงจะเผยตัวออกมา กาลเวลากลับยิ่งเป็นการส่งเสริมให้ซีอูยกลายเป็นตำนานที่ถูกปรุงแต่งขึ้นจากเสียงเล่าขานกันแบบปากต่อปาก เรื่องของซีอูยกลายเป็นนิทานปรัมปรา มากกว่าที่จะถูกมองอย่างเป็นทางการ

“คดีซีอูย” ปรากฏเป็นข่าวต่อเนื่องอยู่ประมาณ 10 กว่าวัน ตั้งแต่ปลายเดือนมกราคมจนถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2501 สำนักข่าวของหนังสือพิมพ์ในยุคนั้นเรียกได้ว่ายิ่งกว่านิยาย เพราะอย่างน้อยนิยายก็ยังอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่รับรู้กันว่าเป็นเรื่องแต่งขึ้น สร้างขึ้นจากจินตนาการของผู้เขียน ต่างกันกับข่าวซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความจริง เมื่อใส่สีสันเข้าไปยิ่งทำให้ผู้อ่านซึ่งพร้อมที่จะเชื่ออยู่แล้ว ยิ่งปักใจเชื่อด้วยความหลงใหลคล้อยตามไปในทันที ข้อพิรุธของคดีนี้ไม่มีนักหนังสือพิมพ์คนใดกล่าวถึงก็คือซีอูยไม่รู้กฎหมาย ไม่รู้ภาษาไทย และไม่มีทนายแก้ต่าง จากหลักฐานเอกสารแทบจะชี้ได้เลยว่าซีอูยไม่รู้แม้กระทั่งผลลัพธ์ของคดี ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา ซึ่งมีบทลงโทษถึงขั้นประหารชีวิต เพราะความรู้สึกของสังคมและสื่อมวลชนในเวลานั้น ปลุกกระแสจนทำให้ประเด็นที่ควรนำมาขบคิดนี้ถูกบดบังไปด้วยความเคียดแค้นชิงชัง

กฎหมายรัฐธรรมนูญ ฉบับ ปี พ.ศ. 2550 มาตรา 39 ววรรค 2 ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด กล่าวคือ ตามหลักการของกฎหมายและหลักการทำงานของสื่อมวลชนจำเป็นต้องยึดหลักที่ว่า จำเลยจะต้องถูกสันนิษฐานว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิด แต่ในกรณีของซีอูย ตลอดกระบวนการสอบสวนและกระบวนการรายงานข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์นั้นเป็นไปในทางตรงกันข้าม คือ

จำเลยถูกกล่าวหาว่าผิดจนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าบริสุทธิ์ ซึ่งสิ่งนี้มักเกิดขึ้นเสมอในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อผู้ต้องหาเป็นบุคคลตัวเล็กๆ ที่ไร้อำนาจในสังคม

จากงานวิจัยทั้ง 2 ชิ้น และคดีอื่นๆ แซ่ซึ่งที่ได้นำมาอ้างอิงนี้ จะแสดงให้เห็น “แผนที่ทางวัฒนธรรม” ในการรับรู้ข่าวอาชญากรรมของสังคมได้อย่างชัดเจน กล่าวคือสังคมมักไม่ให้ความสนใจกับกระบวนการยุติธรรมที่มีหน้าที่โดยตรงในการตัดสินถูกผิด แต่ให้ความสนใจกับเรื่องราวที่เราอารมณ์ความรู้สึกมากกว่า เช่นใครเป็นผู้ก่อเหตุ รูปแบบของการก่อเหตุเป็นอย่างไร และสิ่งเหล่านั้นสร้างผลกระทบอะไรและอย่างไร สิ่งที่ยืนยันเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดีก็คือพื้นที่ในการนำเสนอเนื้อหาที่สร้างความเร้าอารมณ์จะมีมากกว่าข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้นกระบวนการนำเสนอด้วยแบบแผนที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นการตอกย้ำอคติมากกว่าที่จะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความผิดปกติของโครงสร้างสังคมที่มีผลต่อการกระทำผิด ดังนั้นการถ่ายทอดความหมายด้วยการลดทอนความซับซ้อนของเหตุการณ์จริงจึงไม่ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์เดิมๆ ในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ปรากฎการณณ์นี้มิได้เกิดมาพร้อมกับสื่อมวลชนและไม่ใช่สิ่งที่สื่อมวลชนสร้างขึ้น เพราะหากเรามองลึกลงไปในวิถีคิดเบื้องหลัง เราก็จะพบว่าสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นมาก่อนแล้วในประวัติศาสตร์ทุกยุคทุกสมัย โดยเรื่องราวเกี่ยวกับอาชญากรรมได้รับความสนใจเสมอมา เพราะเป็นเนื้อหาที่มีความเร้าอารมณ์ เรียกร้องความสนใจจากผู้ชมได้เป็นอย่างดี หากเราลองสืบค้นย้อนกลับไปในช่วงเวลาที่ยังสื่อสารกันแบบปากต่อปาก เราก็จะพบการจับกลุ่มมุงดูนักโทษที่กำลังถูกทางการลงโทษด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง เช่นการลงตราประทับหรือการใช้น้ำหมึกสักประจาน การจับใส่ขื่อคางกลางแจ้ง หรือการล้อมวงดูพิธีการประหารชีวิตนักโทษแล้วพากันประณามสาปแช่งผู้ที่กำลังจะถูกลงดาบในอีกไม่กี่ชั่วโมงข้างหน้า กิจกรรมเหล่านี้มักปรากฏในนิทานพื้นบ้านและเอกสารบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์อยู่เสมอจนคุ้นเคย

ต่อมาเมื่อสื่อสิ่งพิมพ์เกิดขึ้น กรอบความคิดเหล่านี้ก็ได้ย้ายถ่ายเทเข้ามาแฝงตัวอยู่ในเนื้อหาข่าวสาร จากการค้นคว้าของเอนก นาวิกมูล ผู้เขียนหนังสือเรื่อง “ฆาตกรยุคคุณปู่” (Murderers in the olden days) ซึ่งได้รวบรวมนิยายลำตัดที่ตีพิมพ์เรื่องราวอาชญากรรมเล่มละ 10-25 สตางค์ ซึ่งเป็นสิ่งที่สร้างความบันเทิงใจให้กับผู้คนในยุค พ.ศ. 2460-2470 หรือในสมัยรัชกาลที่ 6-7 โดยนักแต่งกลอนลำตัดเขียนขึ้นมาจากเรื่องราวอาชญากรรมจริงๆ ที่ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ แล้วนำมาปรุงแต่งให้มีอรรถรสราวกับว่าผู้เขียนได้พบเข้ากับตาตัวเอง ณ ขณะนั้นเลยทีเดียว

เนื้อหาในเล่มนอกจากจะบรรจุไปด้วยกลอนลำตัดที่บรรยายจนเหมือนเห็นภาพ เหตุการณ์จริงแล้ว ยังมีการนำเอารูปผู้ต้องหาลงประกอบด้วย ทั้งแบบที่เป็นภาพถ่ายจริง และแบบที่เป็นภาพวาด ซึ่งภาพวาดนี้ก็จะวาดมาจากภาพจริงนั่นเอง ส่วนคำโฆษณาบน หน้าปกหนังสือ ก็จะสามารถเป็นตัวอย่างดีว่ากลอนลำตัดเหล่านี้แต่งโดยใคร มีเนื้อหาเกี่ยวกับ อาชญากรรมเรื่องอะไร บวกกับคำเชิญชวนให้อ่าน เช่น “อ้ายลูกฆ่าพ่อ (ปฏิฆาตกรรม-จังหวัด นนทบุรี) ลำตัด “พลายนรินทร์” เรื่องจริง ว่าอย่างสนุกจิง อร่อยจริง” หรือ “ลำตัดล้นๆ แวงคอ ผู้หญิงตาย ฆาตกรรมในกำแพงพระนคร ฝีกปากพลายนรินทร์ เรื่องจริง เนื้อเรื่องเสียวฤดี เด่น คดีอุจฉกรรจ์ ช่อชะไ้อ้เจ้าช่อแพงพวย แวงกันนำโรงหวย หญิงม้วยเพราะมือชาย”

สำหรับสื่อโทรทัศน์ที่แม้จะมีอายุเพียง 40 ปี แต่ เรย์มอนด์ วิลเลียมส์ (Raymond William) นักทฤษฎีด้านวัฒนธรรมศึกษาได้กล่าวไว้ว่าในแง่เนื้อหาสาระแล้ว สื่อโทรทัศน์เกือบ ไม่ได้สร้างเนื้อหาอะไรใหม่ๆ เลย นอกจากหยิบยืมของเก่าเกือบทั้งหมดที่เคยมีอยู่มาตกแต่ง ใหม่ให้เข้ากับวัฒนธรรมของโทรทัศน์ (กาญจนา แก้วเทพ, 2551) ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการ ถ่ายทอดเรื่องราวอาชญากรรมในรูปแบบละคร การจัดวางเหตุการณ์เพื่ออรรถรสในการรับ ชมข่าวและการประณามผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากบรรทัดฐานนั้นอยู่กับสังคมไทยมาเป็น เวลาช้านาน แม้ว่ารูปแบบของการสื่อสารจะเปลี่ยนไป แต่ก็ยังคงเป็นช่องทางให้อุดมการณ์ แบบเดิมๆ แผงตัวและได้รับการสืบทอดอย่างต่อเนื่อง

จากทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่ากระบวนการทำงานของสื่อมวลชน เกี่ยวข้องโดยตรงกับ “วาทกรรม” เพราะเครื่องมือสำคัญในการที่จะสื่อสารกับมวลชนก็คือ ภาษา ซึ่งแสดงตัวออกมาในรูปแบบที่เป็นรูปธรรมต่างๆ เช่น คำพูด ภาพ อากัปกิริยาต่างๆ เป็นต้น ซึ่งถือเป็น “ภาคปฏิบัติการของวาทกรรม” (Discursive Practice) วาทกรรมเหล่านี้ได้ เข้ามากำหนดคุณค่าต่างๆ ในสังคม เป็นแบบแผนทางความรู้สึกนึกคิดและการปฏิบัติตัวของ ผู้คนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของข่าวอาชญากรรมจะเป็นตัวอย่างที่แสดงให้เห็น ถึงอำนาจนี้ได้อย่างชัดเจน เพราะจะแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่ฝ่าฝืนบรรทัดฐานของสังคมจะ ได้รับการปฏิบัติอย่างไรบ้าง สิ่งที่ถูกถ่ายทอดไปยังผู้ชมจึงไม่ใช่แค่ “เรื่องราวของเนื้อหา” หากแต่ผู้ชมยังได้รับและเก็บ “ความหมาย” แห่งภาพลักษณ์ของผู้คน เหตุการณ์ สิ่งของและ อื่นๆ เอาไว้ในแผนที่ทางวัฒนธรรมของตนด้วย ความหมายที่ได้รับการถ่ายทอดนั้นก็ก็จะกลาย มาเป็น “ภาพตัวแทน” (Representation) ของบุคคลที่ฝ่าฝืนบรรทัดฐานของสังคม (กาญจนา แก้วเทพ, 2551)

จากกระบวนการดังกล่าวจะเห็นได้ว่าบุคคลที่ถูกเรียกว่าเป็นผู้กระทำผิด (Delinquent) หรือผู้มีความประพฤติเบี่ยงเบน (Deviant) ในกรณีต่างๆ นั้น นอกเหนือจากสาเหตุทางด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยาบางประการแล้ว อีกสาเหตุหนึ่งก็คือ บุคคลเหล่านี้ได้รับการตีตรา (Labeling) จากสังคมว่าเป็นผู้กระทำผิด ผู้มีความประพฤติเบี่ยงเบน เป็นผู้ฝ่าฝืนบรรทัดฐานของสังคมทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ดังที่ ไฮเวิร์ด เบคเกอร์ (Howard Becker) นักอาชญาวิทยาได้ให้ทัศนะในแง่ของการเบี่ยงเบนภายใต้ทฤษฎีตีตราไว้ว่า “พฤติกรรมเบี่ยงเบนมิใช่เป็นคุณลักษณะของการกระทำ แต่เป็นผลของการที่ผู้อื่นตีตราให้มากกว่า ผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนคือผู้ที่บุคคลอื่นเอาตรามาติดไว้ได้สำเร็จนั่นเอง” (อ้างใน อารยา ถาวรวันชัย, 2539) จากที่กล่าวมาข้างต้นก็จะพบว่าเพียงแค่เป็นข่าว “ผู้ต้องหา” ก็จะถูกตีตราให้เป็น “จำเลยของสังคม” ไปแล้วโดยยังไม่ต้องผ่านกระบวนการพิจารณาโดยศาล ดังนั้นความเบี่ยงเบนจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับคนๆ หนึ่งกระทำเช่นไร แต่กลับไปอยู่ที่การตีความหมายของสังคมที่มอบให้คนๆ นั้น สื่อมวลชนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสืบทอดเรื่องราวและความหมายของการตีตราบุคคลที่มีความประพฤติเบี่ยงเบน

ภาคปฏิบัติการของวาทกรรมของสื่อมวลชนที่กล่าวมาข้างต้น ไม่เพียงแต่จะตีตราบุคคลและให้ภาพตัวแทนเท่านั้น เพราะในระดับลึกลงไป เนื้อหาข่าวจากสื่อมวลชนยังแฝงไว้ด้วยมายาคติและอุดมการณ์ที่จะถูกติดตั้งให้กับผู้รับสาร จะเห็นได้จากงานวิจัยเรื่อง “การถอดรหัสมายาคติของ “การข่มขืน” : ศึกษาเปรียบเทียบผู้รับสารที่มีประสบการณ์ตรงกับผู้รับสารที่มีประสบการณ์ผ่านสื่อ” ว่าเนื้อหาข่าวข่มขืนที่ได้รับการถ่ายทอดโดยสื่อมวลชนนั้นแฝงไว้ด้วยมายาคติและสามารถติดตั้งกรอบความคิดให้กับผู้รับสารซึ่งมีผลต่อการรับรู้ “ความหมายของการข่มขืน” โดยมีคนเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้นที่ถอดรหัสตรงกันข้ามกับมายาคติเกี่ยวกับการข่มขืนที่สื่อมวลชนติดตั้งมา นั่นก็คือกลุ่มผู้รับสารเพศหญิงที่มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการข่มขืน แต่ประสบการณ์ตรงก็ไม่ใช่ว่าจะง่ายอย่างที่คิดทำให้รอดพ้นจากการข่มขืนทางความคิดโดยสื่อ หากแต่เป็นเพราะการเป็นผู้ถูกกระทำ เพราะถึงแม้จะมีประสบการณ์ตรงกลุ่มผู้รับสารเพศชายในฐานะผู้กระทำ ก็ยังตีความตามอุดมการณ์ที่สื่อมวลชนติดตั้งมาให้เพื่อรองรับการกระทำของตนเอง

จากทั้งหมดที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าท่าทีที่สื่อมวลชนมีต่ออาชญากรรมในแนวทางดังกล่าว นั้น เป็นเพียงการเรียกเร้าความสนใจจากบุคคลทั่วไป การจัดวางผู้คนในข่าวและเหตุการณ์ให้มีสีสัน ทั้งยังมอบสถานะวีรบุรุษ ผู้ร้ายให้กับบุคคลเหล่านั้น ไม่ช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาในเชิงโครงสร้าง เพราะไม่มีการสืบสาวไปถึงต้นตอของปัญหาและไม่มีความเป็น

ธรรมชาติต่อตัวผู้ต้องหา เพราะเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนมาแต่กำเนิดโดยบุคคลอื่นจะพรากไปไม่ได้ การที่อุดมการณ์เหล่านี้ยังได้รับการถ่ายทอดอยู่เสมอเท่ากับว่าเป็นสิ่งที่กลืนกินและครอบงำความรู้สึกนึกคิดของคนส่วนใหญ่ในสังคมจนกลายเป็นอุดมการณ์หลัก

งานวิจัยชิ้นนี้จึงมีความมุ่งหมายที่จะตีแผ่ให้เห็นปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ได้รับการถ่ายทอดโดยสื่อมวลชน เพื่อให้เห็นถึงอุดมการณ์หลักที่ครอบงำความคิดของคนส่วนใหญ่ในสังคม ขณะเดียวกันก็มุ่งหาอุดมการณ์ต่อต้านจากอาชญากรซึ่งมีชุดความรู้อีกแง่มุมหนึ่ง เพื่อสืบสาวไปให้ถึงความเป็นจริงอีกด้านที่ไม่ได้รับการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนในฐานะที่เป็นอุดมการณ์ต่อต้าน

1.2 คำถามนำวิจัย

1. วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏในสื่อมวลชนมีลักษณะอย่างไร
2. อาชญากรถอดรหัสความหมายในข่าวอาชญากรรมอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏในสื่อมวลชน
2. เพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร

1.4 ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น

1. ข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏในสื่อมวลชนจะสะท้อนให้เห็นกระบวนการผลิตข่าววาทกรรมเพื่อครอบงำความคิดเรื่องบรรทัดฐานของสังคม และการตีตรา (Labeling) บุคคลที่ฝ่าฝืนบรรทัดฐานทางสังคมด้วยการสร้าง “ภาพตัวแทน” บุคคลเหล่านั้นในเชิงลบ หรือแสดงให้เห็นแต่มิติที่เป็น “ผู้ร้าย” (Villain) เท่านั้น
2. อาชญากรในฐานะที่เป็นกลุ่มคนที่มีประสบการณ์ตรงกับอาชญากรรมและเป็นกลุ่มคนที่ถูกตีตราจากสื่อมวลชนและสังคม จะรับรู้และตีความสารจากจุดยืนที่ต่อต้านและขัดแย้ง (Oppositional reading) กับความหมายที่ถูกกำหนดมาจากสื่อ เพราะมี

ชุดความรู้อีกด้านหนึ่งที่มีลักษณะต่อต้านเนื้อหาในสื่อกระแสหลัก และจะมีการ
 ต่อรองลักษณะ “ภาพตัวแทน” (Representation) ของตนที่สื่อเป็นผู้กำหนด

1.5 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

วาทกรรม หมายถึง การแสดงออกของความคิดและอุดมการณ์ที่อยู่เบื้องหลัง ผ่านทางคำพูด
 ภาพ เสียงบรรยาย การให้ความหมาย และองค์ประกอบอื่นๆ ในข่าวอาชญากรรมที่แสดงถึง
 กระบวนการกีดกันบุคคลที่ถูกจัดว่ามีความประพฤติเบี่ยงเบนตามอุดมการณ์ในสื่อกระแส
 หลัก

ข่าวอาชญากรรม หมายถึง กระบวนการผลิตข่าวอาชญากรรมของสื่อมวลชนและเนื้อหา
 อาชญากรรมที่ได้รับการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน

สื่อมวลชน หมายถึง ช่องทางในการนำเสนอเนื้อหาอาชญากรรมไปสู่ผู้รับสาร เช่นรายการข่าว
 สารคดี สกู๊ปพิเศษทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือข่าว คอลัมน์ รายงานพิเศษในหนังสือพิมพ์ ไปจนถึง
 สื่อออนไลน์ ประเภทต่างๆ ที่มีการถ่ายโยงเนื้อหาเดียวกันนั้นจากสื่อหลัก เช่นหนังสือพิมพ์
 ออนไลน์ กระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นโดยผู้รับสารผ่านกระดาน
 ข่าวอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

อุดมการณ์ หมายถึง กรอบวิธีคิดที่อยู่เบื้องหลังเนื้อหาข่าวอาชญากรรมและกระบวนการ
 นำเสนอข่าวอาชญากรรมของสื่อมวลชน และกรอบวิธีคิดที่อยู่เบื้องหลังการถอดรหัสของ
 อาชญากร

อาชญากร หมายถึง ผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาและมีสถานะเป็นตัวละครประเภท “ผู้ร้าย”
 (Villain) ที่สื่อมวลชนเป็นผู้สร้างขึ้น ได้รับการตั้งข้อหาและกระบวนการพิจารณาคดีสิ้นสุดแล้ว
 อาจไม่ใช่บุคคลที่เป็นข่าวแต่มีประสบการณ์เช่นเดียวกับบุคคลในข่าว

การถอดรหัส หมายถึง กระบวนการตั้งแต่อ่านความหมาย ถอดรหัส กำหนดความหมาย และ
 ต่อรองความหมายเนื้อหาข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏในสื่อมวลชนของอาชญากร

1.6 ขอบเขตของการศึกษา

งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมและการถอดรหัสข่าว
 อาชญากรรมโดยอาชญากร” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่เน้นการวิเคราะห์วาทกรรมในเชิง

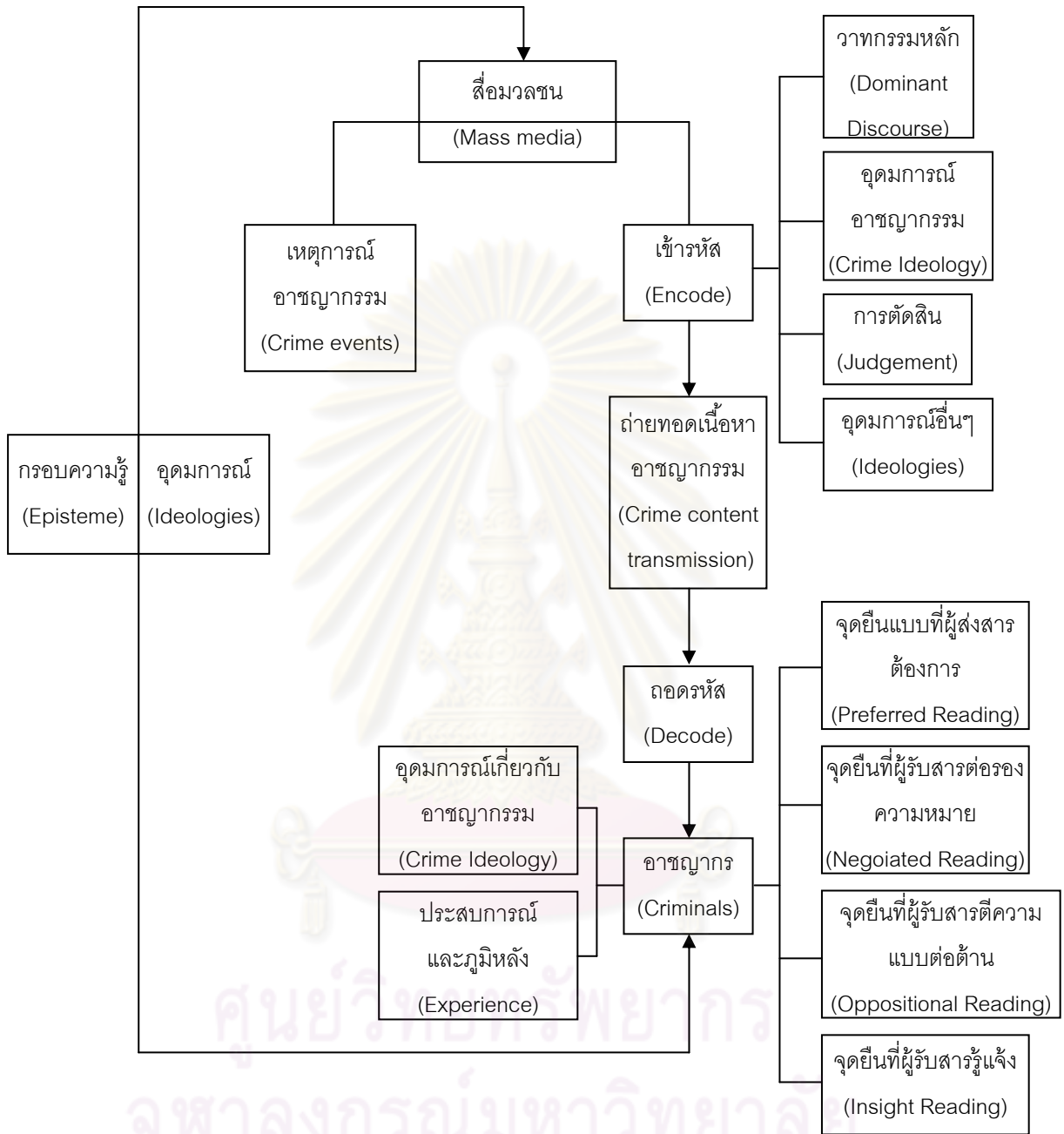
วิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) โดยใช้แนวคิดวาทกรรมของ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) และแนวคิดการถอดรหัสของ สจิวต์ ฮอลล์ (Stuart Hall) เป็นหลักในการศึกษาวิจัย และจะทำการศึกษานี้อาชาวชากรรมในปี พ.ศ. 2553 ที่ครอบคลุมความเบี่ยงเบนทุกด้าน เพราะจะทำให้เห็นการทำงานของวาทกรรมได้ชัดเจนมากที่สุด

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยนี้ใช้การเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่หลากหลายบนบริบทของข่าวอาชญากรรมซึ่งสะท้อนให้เห็นปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ครอบงำอุดมการณ์ และแสดงให้เห็นความเป็นจริงอีกด้านหนึ่งในฐานะอุดมการณ์ต่อต้านที่ไม่ได้รับการนำเสนอโดยสื่อมวลชน
2. การศึกษานี้จะชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นอีกข้อหนึ่งที่จะต้องปฏิรูปสื่อ โดยจะแสดงให้เห็นว่าสื่อมวลชนไทยละเลยในด้านของ “สิทธิ” ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของประเทศที่อยู่ภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย
3. ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษานี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานของนโยบายสิทธิมนุษยชนสำหรับผู้ต้องหา เพื่อนำไปสู่แบบแผนการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาสอดคล้องกันอย่างเป็นองค์รวมทั้งระบบ โดยจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันสื่อมวลชนได้แสดงภาพของผู้กระทำผิดไปในทิศทางตรงกันข้ามกับกรมราชทัณฑ์ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการขัดเกล่าผู้กระทำผิดให้กลับเข้าสู่สังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Conceptual Framework

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในหัวข้อ “การวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมและการถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร” จะใช้แนวคิดทฤษฎีมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

- 1) ทฤษฎีติดตรา (Labeling Theory)
- 2) แนวคิดเรื่องวาทกรรม (Discourse)
- 3) แนวคิดอุดมการณ์และปฏิบัติการทางอุดมการณ์ (Ideology and ideological practice)
- 4) แนวคิดการเข้ารหัสและถอดรหัส (Encoding – Decoding)
- 5) แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการข่าวอาชญากรรม

2.1.1 ทฤษฎีติดตรา (Labeling Theory)

นักอาชญาวิทยาที่สนับสนุนแนวคิดนี้ได้ตั้งชื่อทฤษฎีแนวนี้นี้ไว้หลายอย่างด้วยกัน นอกจากชื่อทฤษฎีติดตราแล้ว บางท่านก็ให้ชื่อว่าทฤษฎีปฏิกิริยาโต้ตอบทางสังคม (Social Reaction Theory) ซึ่งชื่อนี้ยังมีความหมายถึงหลักการพื้นฐานของตัวทฤษฎีที่ศึกษาอาชญากรรมจากปฏิกิริยาโต้ตอบของคนในสังคมนั้นเอง โดยทฤษฎีติดตรานี้ได้รับอิทธิพลมาจากหลักการที่ชื่อว่า “การปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์” (Symbolic Interaction) ของสำนักชิคาโก (Chicago School) ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของภาษาและสัญลักษณ์ที่ได้ถูกใช้ในกระบวนการติดต่อสื่อสารทางสังคม แนวคิดนี้พัฒนาขึ้นมาโดย ชาร์ล คูลีย์ (Charles Cooley) และได้รับการพัฒนาต่อโดย จอร์จ เฮอร์เบิร์ต มีด (George Herbert Mead)

สาระสำคัญอันเป็นพื้นฐานของแนวคิดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมนี้คือปฏิริยาโต้ตอบของบุคคลในกระบวนการติดต่อสื่อสารทางสังคม มีด้นำเสนอว่าความหมายหรือความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลได้มีต่อสิ่งแวดล้อม ต่อตนเอง และต่อบุคคลอื่นๆ ในสังคม จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ กล่าวคือ ปัจเจกบุคคลจะกระทำต่อสิ่งต่างๆ บนพื้นฐานของความหมายซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านั้นมีต่อปัจเจกบุคคล ดังนั้นการกระทำหรือกริยาของมนุษย์จะถูกสร้างหรือกำหนดโดยค่านิยมหรือความหมายร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคม เนื่องจากระเบียบทางสังคมเป็นผลมาจากกระบวนการปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารในสังคม ซึ่งกระบวนการนี้จะทำให้บุคคลในสังคมได้เรียนรู้กระบวนการทางสังคม 3 ประการ ได้แก่ การให้ความหมายร่วมกัน พฤติกรรมที่สังคมคาดหวัง และการรับรู้และประเมินตนเอง กระบวนการทั้ง 3 นี้ เป็นที่มาของพฤติกรรมบุคคล

นักอาชญาวิทยาได้นำหลักการพื้นฐานข้างต้นมาใช้ในการอธิบายสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมว่าเกิดจากกระบวนการที่ปัจเจกชนได้ให้ความหมายหรือสร้างสำนึกแก่ตนเองว่าเป็นอาชญากรหรือผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เป็นผลสะท้อนมาจากการที่ปัจเจกชนได้ถูกตีตราหรือประณามจากบุคคลในสังคม โดยกระบวนการสำคัญที่ทำให้บุคคลกลายเป็นอาชญากรก็คือ กระบวนการของการกล่าวหา การให้ค่านิยม การแบ่งแยก การเน้น และการทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นอาชญากร

โฮเวิร์ด เบคเกอร์ (Howard Becker) ได้นำหลักการปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์มาใช้ในการอธิบายพฤติกรรมเบี่ยงเบนว่า เกิดจากปฏิริยาโต้ตอบของคนในสังคม กล่าวคือกลุ่มคนในสังคมได้สร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยการกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อทำให้พฤติกรรมที่แตกต่างไปจากนี้เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน และได้นำหลักเกณฑ์นี้ไปใช้ติดต่อกับบุคคลบางประเภท ทำให้บุคคลเหล่านั้นกลายเป็นบุคคลนอกสังคม (Outsider) และเบคเกอร์เชื่อว่าในสังคมประกอบด้วยบุคคลหลายกลุ่ม แต่ละกลุ่มก็จะมีหลักเกณฑ์แตกต่างกัน ดังนั้น ข้อสังเกตก็คือ เพราะเหตุใดบุคคลบางกลุ่มจึงสามารถกำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นมาใช้บังคับในสังคมได้ ซึ่งเบคเกอร์เรียกบุคคลกลุ่มนี้ว่า “บุคคลที่กุมอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์” (Moral Entrepreneurs) ในขณะที่ความเห็นหรือค่านิยมของบุคคลบางกลุ่มไม่สามารถใช้เป็น

หลักเกณฑ์ในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคลได้ นอกจากนี้เบคเกอร์ได้เน้นย้ำว่าขั้นตอนในการตีตราบุคคลให้เป็นคนนอกสังคมมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการตีตรา กล่าวคือบุคคลใดก็ตามที่จะกลายเป็นคนนอกสังคมขึ้นอยู่กับผลจากการตีตรามากกว่าการกระทำที่ฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ของบุคคลนั้น

อย่างไรก็ตามผู้ที่นำเสนอแนวความคิดทฤษฎีตีตราเป็นท่านแรกเมื่อช่วงปี ค.ศ. 1930 ก็คือ แฟรงค์ แทนเนนบาม (Frank Tannenbaum) ซึ่งได้กล่าวถึงหลักการสำคัญที่ทำให้บุคคลที่มีพฤติกรรมอาชญากรรมเป็นครั้งคราวจะมีพฤติกรรมอาชญากรรมถาวร และต่อมาในปี ค.ศ. 1951 เอ็ดวิน เลเมอร์ท (Edwin Lemert) ได้นำเสนอการวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของระบบกลไกการควบคุมสังคมต่อการกำเนิดและสร้างรูปแบบของพฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ แต่บุคคลที่ทำให้แนวความคิดนี้ได้รับความสนใจในวงการอาชญาวิทยาก็คือ ไฮเวิร์ด เบคเกอร์ จากหนังสือเรื่อง “Outsider” และ “The Other Side” โดยนักวิชาการกลุ่มนี้มีแนวคิดพื้นฐานร่วมกันคือ การตีตราจะทำให้ทางเลือกของบุคคลมีน้อยลง และยังควบคุมการเลือกพฤติกรรมต่อไปได้น้อยลงอีกด้วย เนื่องจากการที่บุคคลถูกขับไล่ออกจากสังคม หรือถูกกำหนดให้เป็นคนชั่ว เป็นเหตุให้บุคคลที่ถูกตีตราต้องไปรวมกับบุคคลที่ถูกตีตราหรือประณามเหมือนกัน นอกจากนี้บุคคลที่มีสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำ บุคคลที่เป็นคนชายขอบ หรือกลุ่มที่ไม่มีอำนาจในสังคม มีแนวโน้มที่จะถูกตีตราโดยเฉพาะจากกระบวนการยุติธรรม เนื่องจากว่าบุคคลกลุ่มนี้ไม่มีอำนาจที่จะต่อรองกับกระบวนการยุติธรรมหรือต่อรองกับสถาบันที่ดูแลกลไกการควบคุมทางสังคม เป็นเหตุให้พวกเขาขอรับการถูกตีตรา ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บุคคลถูกตีตราคือ สถานภาพหรือบุคลิกลักษณะของบุคคล มากกว่าพฤติกรรมอาชญากรรมของบุคคล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.2 แนวคิดเรื่องวาทกรรม

เป็นแนวคิดที่มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ใช้ในการวิพากษ์วิธีการต่างๆ ที่สังคมสมัยใหม่นำมาควบคุมประชากรของสังคมนั้นๆ โดยการลงโทษตามข้ออ้างของความรู้และการปฏิบัติการเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ของมนุษย์ เช่น การแพทย์ จิตเวชศาสตร์ จิตวิทยา อาชญาวิทยา สังคมวิทยาและอื่นๆ โดยฟูโกต์ให้เหตุผลว่าวิทยาศาสตร์ต่างๆ เกี่ยวกับมนุษย์ได้มาคั่นล้มระเบียบแบบแผนของการเมืองการปกครองที่วางอยู่บนพื้นฐานอำนาจของกษัตริย์ ซึ่งเป็นรูปแบบการปกครองแบบคลาสสิก โดยการสถาปนาระบบใหม่ขึ้นมาแทนที่ นั่นก็คือ “อำนาจ” ซึ่งปฏิบัติการผ่านกลไกต่างๆ ของระเบียบวินัย และการกำหนดเงื่อนไขบรรทัดฐานต่างๆ สำหรับพฤติกรรมของมนุษย์ ทั้งในสถานที่ทำงาน ห้องเรียน โรงพยาบาล และที่ทำการด้านสวัสดิการต่างๆ เช่น ครอบครัว ชุมชน คูค สถานบำบัดจิต และศาล เป็นต้น

ความเป็นวิทยาศาสตร์ได้สร้างมาตรฐานเกี่ยวกับ “ความปกติ” (Normality) ขึ้นมา เช่น เด็กปกติ ร่างกายที่มีสุขภาพปกติ จิตใจที่ปกติ พลเมืองที่ปกติ เป็นต้น วาทกรรมเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นและถูกทำให้มีความชอบธรรมผ่านการปฏิบัติการต่างๆ ของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ เช่น ครูบาอาจารย์ หมอ ผู้พิพากษา ตำรวจ เป็นต้น โดยได้แฝงฝังอยู่ในความคิดของเราที่มีต่อสังคมและตัวเราเอง มีบทบาทในการกำหนดคุณค่าต่างๆ เช่น อะไรควรพูด อะไรไม่ควรพูด อะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ เป็นต้น

ฟูโกต์อธิบายว่าแต่ละยุคสมัยมีโครงสร้างระดับลึกกำหนดขอบเขตของวัฒนธรรมและความรู้ซ่อนอยู่ โครงสร้างนี้เป็นตัวกำหนดวาทกรรมและการผลิตคำพูดทั้งหลายในสังคม โครงสร้างระดับลึกนี้ก็คือกรอบของความรู้ในยุคนั้น (Episteme) เป็นตัวทำให้เกิดวาทกรรม (Discourse) โดยคำว่า Discourse นี้ เป็นคำเก่าในภาษาฝรั่งเศส หมายถึง การสนทนาโต้ตอบคำพูดหรือวาทะและสุนทรพจน์ ส่วนความหมายที่ฟูโกต์นำมาใช้คือ การแสดงออกทางภาษาเกี่ยวกับความคิด

หากจะกล่าวให้เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น วาทกรรมในความหมายของฟูโกต์ก็คือระบบของกระบวนการในการก่อร่างอัตลักษณ์และความหมาย ให้กับสรรพสิ่งต่างๆ ในสังคมที่ห่อหุ้มเราอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง นอกจากนี้วาทกรรม

ยังทำหน้าที่ตรึงสิ่งที่สร้างขึ้นให้ดำรงอยู่เป็นที่ยอมรับในสังคมวงกว้าง ในขณะที่เดียวกันวาทกรรมก็ทำหน้าที่เก็บกด ปิดกั้นมิให้อัตลักษณ์และความหมายบางอย่างเกิดขึ้น หรือไม่ก็ทำให้อัตลักษณ์และความหมายของบางสิ่งที่ดำรงอยู่แล้วในสังคมเลือนหายไปพร้อมๆ กันด้วย

วาทกรรมประกอบด้วยถ้อยคำ (Statements) ซึ่งต้องถูกพูดถึง (Spoken) จากที่ใดที่หนึ่งโดยใครคนใดคนหนึ่ง และการพูด (Speaking) นี้ ทำให้เกิดการยกฐานะให้กลายเป็นคำพูดติดปาก (Bringing into being) และการจัดวางตำแหน่งของเรื่องที่จะพูด (Position of a subject) สังเกตได้จากวาทกรรมในแต่ละช่วงประวัติศาสตร์ที่มีความเฉพาะทั้งมิติด้านเวลาและพื้นที่ (Specific time and space) ในการพูดและถูกพูดถึง แนวคิดลักษณะนี้ได้เข้ามาแทนที่แนวคิดที่มองความรู้ที่มีอยู่เดิมว่าความรู้ที่เป็นจ้าว (Hegemony knowledge) ซึ่งเป็นเจ้าของครอบครองพื้นที่อยู่ก่อนที่จะเกิดวาทกรรมใหม่ๆ ขึ้นมาช่วงชิง

สำหรับฟูโกต์แล้ว อำนาจและความรู้ที่วิเคราะห์ได้จากตัวบท เป็นเสมือนภาพสะท้อนซึ่งกันและกัน ไม่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจใดที่เป็นอิสระจากความรู้สาขาใดสาขาหนึ่ง และไม่มีความรู้ใดที่จะสถาปนาขึ้นโดยอิสระแยกจากความสัมพันธ์เชิงอำนาจในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง กล่าวได้ว่าความรู้นั้นไม่ได้พัฒนาขึ้นมาจากประเด็น หรือเนื้อหาสาระที่เป็นความรู้จริงๆ แต่เกิดจากความสัมพันธ์ในกระบวนการและการต่อสู้ดิ้นรนชิงอำนาจ ซึ่งทั้งขัดขวางและหนุนเสริม จุดสำคัญของแนวคิดเรื่องอำนาจ ก็คืออำนาจไม่ใช่เรื่องของสาระสมบัติ (Property) แต่เป็นเรื่องของกลยุทธ์ (Strategy) ที่ปฏิบัติการในแทบทุกจุดของความสัมพันธ์แบบชั่วคราวข้ามที่ไร้ความเท่าเทียม และแน่นอนว่าย่อมพบกับแรงเสียดทานด้านรับในหลากหลายจุดของความสัมพันธ์เช่นกัน

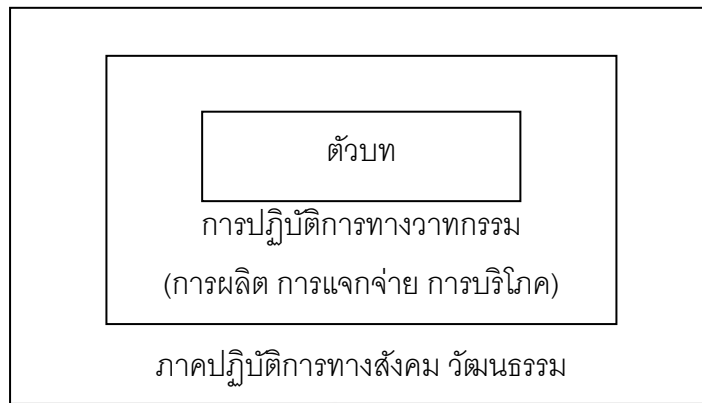
จะเห็นได้ว่า “ความรู้” เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงกับอำนาจ ความรู้ทำให้มีอำนาจ ตัวอย่างเช่น ความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปของนักโทษทำให้ผู้คุมมีอำนาจ คุณเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ ฟูโกต์คิดว่าความรู้ที่ปรากฏในรูปแบบต่างๆ และปฏิบัติการของความรู้ถูกกำหนดโดยระบบความรู้ที่เรียกว่า Episteme โดยสมเกียรติ วันทะนะะ เป็นผู้แปลคำนี้เป็นไทยว่า “กรอบความรู้” ซึ่งหมายถึงวิชาการความรู้ทั้งหมดที่จัดประมวลไว้ เช่นความคิดเกี่ยวกับ

โลก ศาสตร์ต่างๆ ปรัชญา องค์ความรู้หรือประมวลความรู้ต่างๆ ซึ่งเป็นของกลุ่มสังคมกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในยุคสมัยหนึ่งๆ (Knowledge of era)

สำหรับในวงวิชาการไทย นักวิชาการที่นำเสนอเรื่อง Discourse และใช้คำนี้เป็นภาษาไทยว่า “วาทกรรม” คือสุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ และจิรติ ดิงศภิกย์ ในปี 2531 โดยสมเกียรติ วันทะนะ เป็นผู้แปลคำนี้ว่า “วาทกรรม” เป็นคนแรก ในความหมายที่ง่ายที่สุด วาทกรรมคือกรอบความคิดเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีลักษณะเป็นสถาบันสืบทอดกันมา แสดงออกผ่านทาง การพูดและการเขียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อคงไว้ซึ่งลักษณะของวาทกรรมนั้น วาทกรรมจึงเป็นการอธิบายหรือมอง “ความจริง” ตามระบบคิดของผู้ที่อยู่ในวาทกรรมนั้น

สำหรับการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse analysis) นั้น ก็คือ การพยายามศึกษาและสืบค้นถึงกระบวนการ ขั้นตอน ลำดับเหตุการณ์และรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ ในการสร้างอัตลักษณ์และความหมายให้กับสรรพสิ่งในสังคมในรูปของวาทกรรม และภาคปฏิบัติการเกี่ยวกับวาทกรรมของเรื่องนั้นๆ อย่างไรก็ตาม มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคล สถาบัน สถานที่ เหตุการณ์อะไรบางอย่าง และผลกระทบที่เกิดจากการสร้าง รวมไปถึงการเก็บกด ปิดกั้นของวาทกรรม ดังนั้นสำหรับแนวคิดของฟูโกต์ (Foucault, 1972) จึงมองมนุษย์หรือผู้พูดเป็นเพียง “ร่างทรง” หรือผู้ที่กระทำตาม ตอกย้ำ ผลิตซ้ำกฎเกณฑ์ของสิ่งที่พูด มากกว่าคิดหรือสรรสร้างระบบ กฎเกณฑ์ขึ้นมาใหม่ วาทกรรมจึงเป็นเสมือนตัวกำหนดว่าใครจะเป็นผู้พูด พูดอะไร พูดเมื่อไร และพูดอย่างไรในต่างสถานที่ ต่างโอกาส หรือฐานะทางสังคมที่แตกต่างกัน

นอร์แมน แฟร์คลอฟ (Norman Fairclough) (อ้างถึงใน อรรถวณิช ปิลันธน์โอวาท, 2547) แนวทางการวิเคราะห์วาทกรรม (Discourse analysis) ได้สืบทอดแนวคิดของฟูโกต์ โดยศึกษาวาทกรรมในแง่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวบท (Text) ปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive Practice) และปฏิบัติการทางสังคม (Social Practice) ทั้งนี้ก่อให้เกิดมิติในการศึกษา 3 มิติ คือ วาทกรรมหนึ่งๆ หรือเหตุการณ์ทางวาทกรรมหนึ่งๆ อาจมองว่าเป็นตัวบท (Text) หรือปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive Practice) หรือปฏิบัติการทางสังคม (Social Practice) โดยทั้ง 3 มิติ มีความสัมพันธ์กันดังนี้

มิติที่หนึ่ง คือ มิติทางด้านตัวบท หมายถึงการวิเคราะห์ภาษาของตัวบทต่างๆ จะเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวหมาย (Signified) และตัวหมายถึง (Signifier) ซึ่งเป็นไปด้วยแรงจูงใจทางสังคม โดยจะมี 7 องค์ประกอบ ที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. คำศัพท์ (Vocabulary)
2. ไวยากรณ์ (Grammar)
3. การเชื่อมระหว่างอนุประโยคและประโยคหลัก (Collusion)
4. การจัดโครงสร้างตัวบท (Text structure)
5. เจตนาสาร (Force of utterance)
6. ความเกาะยึดกันของข้อความ (Coherence of text)
7. สัมพันธบท (Intertextuality)

มิติที่สอง คือ มิติของปฏิบัติการทางวาทกรรม “ปฏิสัมพันธ์” มิติดูแลศึกษาลักษณะของกระบวนการผลิตในตัวบท คือความตัวบท เช่น วาทกรรมชนิดไหนมีอิทธิพลในการผลิตและตีความ และวาทกรรมเหล่านี้รวมตัวกันได้อย่างไร โดยมีปัจจัยทางสังคมเป็นตัวกำหนดความแตกต่างของปฏิบัติการทางวาทกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต จำหน่ายแจกจ่าย และบริโภคนิยมตัวบท ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของวาทกรรม การบริโภคนิยม ถอดรหัส และรับสารจากตัวบทก็มีกระบวนการที่แตกต่างกัน ทั้งนี้มีกระบวนการตีความเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย หากตัวบทมีการจำหน่ายแจกจ่ายในสื่อหลากหลายรูปแบบ ในแต่ละมิติก็จะมีแบบแผนการบริโภคนิยมของตนเอง รวมทั้งกระบวนการผลิตซ้ำและเปลี่ยนแปลงตัวบท ดังนั้นในการวิเคราะห์จึงต้องเน้นไปที่ผู้รับสาร

มิติที่สาม คือ มิติของปฏิบัติการทางสังคม วัฒนธรรม นั่นคือ ศึกษาศถานการณ์ในเชิงสถาบันและองค์กรที่วาทกรรมเกิดขึ้น และดูว่าสถานการณ์เหล่านั้น มีอิทธิพลต่อปฏิบัติการทางวาทกรรมที่เกิดขึ้นอย่างไร โดยแฟร์คลอฟกล่าวว่า ในเรื่องของอุดมการณ์และความเป็นใหญ่ (Hegemony) อุดมการณ์เป็นตัวให้ความหมาย (Significations) และตัวสร้าง (Constructions) ความจริง ความจริงที่วาทณ์คือโลกกายภาพ ความสัมพันธ์ทางสังคม อัตลักษณ์ทางสังคม ซึ่งเข้าไปอยู่ในมิติต่างๆ ของปฏิบัติการทางวาทกรรม และอุดมการณ์นำไปสู่การผลิต การผลิตซ้ำ หรือการเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ด้านการครอบงำอุดมการณ์ต่างๆ ที่ฝังตัวอยู่ ในการปฏิบัติการทางวาทกรรมจะมีประสิทธิผลมากที่สุดเมื่อมันดูเป็นธรรมชาติหรือดูเป็นเรื่อง “สามัญสำนึก”

แฟร์คลอฟได้แยกการวิเคราะห์งานวาทกรรมออกเป็น 2 กลุ่ม คือ แนวไมวิพากษ์ (Non-Critical Analysis) ซึ่งจะไม่รวมการตีความของผู้ฟัง ผู้อ่าน ผู้วิจารณ์ เน้นไปที่วาทศิลป์ที่ใช้ในวาทกรรม จึงไม่สนใจอุดมการณ์อุดมการณ์และอำนาจที่แฝงเร้นอยู่ โดยสนใจแนววิเคราะห์บทสนทนา ส่วนอีกกลุ่มหนึ่ง คือ แนววิพากษ์ (Critical analysis) ศึกษาคำตีความโดยผนวกกับการผลิตที่รวมเอาสาระทางสังคมวัฒนธรรม การสร้าง การก่อเกิดอัตลักษณ์ ขณะที่มีการสื่อสาร รวมเอาเรื่องอุดมการณ์และอำนาจเป็นจุดเน้น

ปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive Practice) เป็นตัวสร้างความหมายแบบที่ยึดถือกันมา เป็นสิ่งที่สร้างอัตลักษณ์ทางสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคม ระบบความรู้และความเชื่อ และยังสามารถเปลี่ยนแปลงสังคม ปฏิบัติการทางวาทกรรมเป็นรูปแบบหนึ่งของภาคปฏิบัติการทางสังคม ในบางกรณีภาคปฏิบัติการทางสังคมอาจถูกสร้าง/ผลิตโดยภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม และในบางกรณีภาคปฏิบัติการทางสังคมหมายถึงการผสมกันระหว่างภาคปฏิบัติการที่เป็นวาทกรรมและไม่เป็นวาทกรรม

การวิเคราะห์ภาคปฏิบัติการทางวาทกรรมจะเน้นกระบวนการผลิตตัวบท (Production) การจำหน่ายจ่ายแจก (Distribution) และการบริโภค (Consumption) ซึ่งเป็นเรื่องทางสังคมและจะต้องอ้างอิงถึงบริบททางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสถาบันต่างๆ ที่วาทกรรมถูกสร้างขึ้น จึงจำเป็นต้องอธิบายได้ว่าวาทกรรมนั้นประกอบด้วยระเบียบวาทกรรม

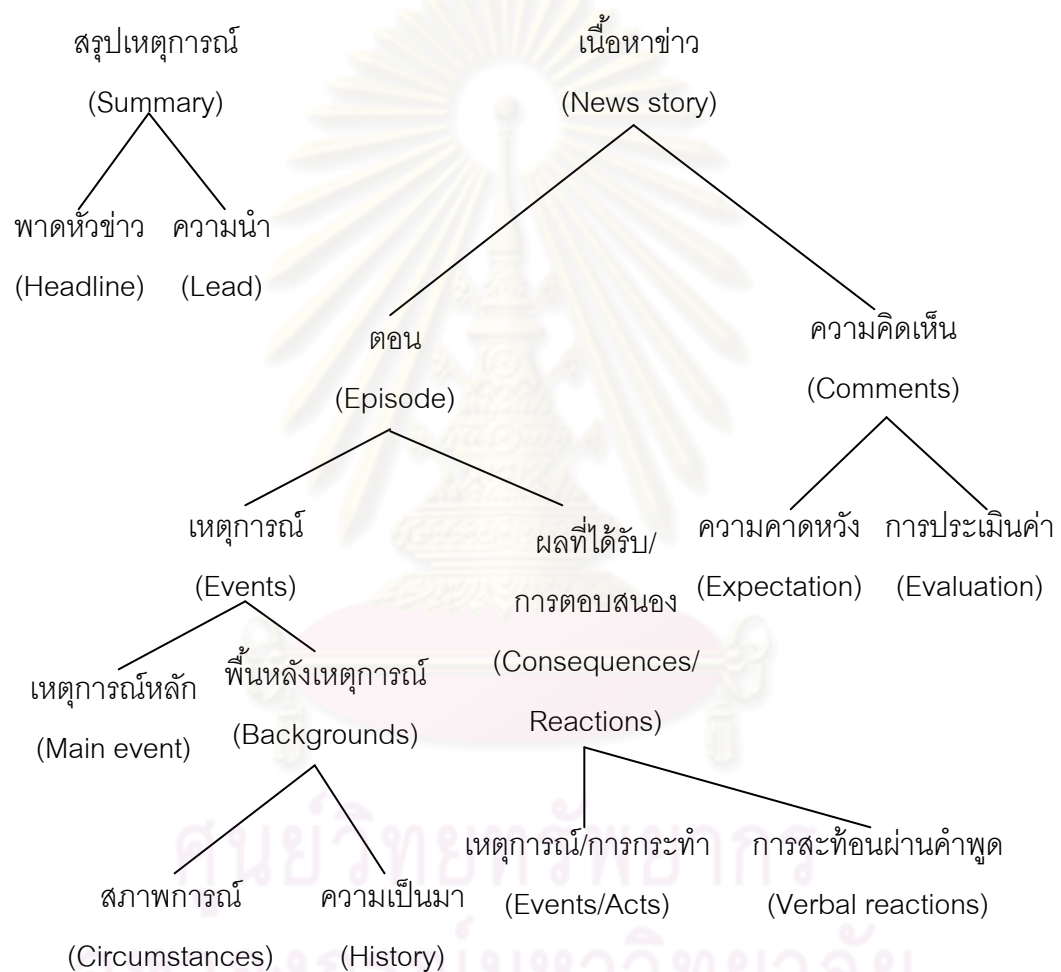
หรือลักษณะการประพันธ์แบบใด (Order of discourse/Genre) มีวิธีการผลิตและตีความอย่างไร ตัวบทมีปฏิสัมพันธ์กับปฏิบัติการทางสังคมอย่างไรในแง่ของโครงสร้างและการต่อสู้

สำหรับเกณฑ์ในการวิเคราะห์วาทกรรมนั้น ธีรยุทธ บุญมี (2551) ได้จำแนกออกเป็นหลักเกณฑ์ย่อยๆ ดังต่อไปนี้

1. กลไกการกีดกันออก (Exclusion Principle) ในฐานะกลไกหนึ่งที่จะควบคุมวาทกรรม พูโกต์แบ่งออกเป็น 3 ด้านย่อยๆ ได้แก่ (ก) การห้าม (Prohibition) เช่น การห้ามพูดเรื่องเพศ ซาตาน การเมือง เป็นต้น หรือก็คือการกำกับว่าสิ่งใดควรพูด สิ่งใดไม่ควรพูด (ข) การจำแนกและการกีดกันออก เช่น การจำแนกวาทกรรมออกเป็นปกติ/ผิดปกติ ปกติ/บ้าคลั่ง วาทกรรมนอกคอก/ในกรอบ รุนแรง/ไม่รุนแรง ฯลฯ และ (ค) การแสดงตัวบนพื้นฐานความจริง คือกระบวนการแยกถูกแยกผิด กระบวนการนี้สามารถนำไปจัดอยู่ในกระบวนการกีดกันออก แต่พูโกต์ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะมองเห็นเป็นผลส่วนหนึ่งของเจตจำนงเพื่อความจริง และจะกีดกัน “ความรู้” จำนวนมากออกไปจาก “ความจริง” โดยข้อกล่าวหาว่าไม่เป็นวิทยาศาสตร์ พูโกต์ได้ชี้ให้เห็นว่า วาทกรรมเกือบทุกด้านของโลกตะวันตกไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ กฎหมาย มักต้องสำแดงตัวเองว่าอยู่บนพื้นฐานของความจริง ความดีงาม ความจริงใจ ฯลฯ อยู่เสมอ
2. กลไกอรรถาธิบายและการวิจารณ์ (Commentary) ซึ่งเป็นการควบคุมวาทกรรมด้วยการสร้างความต่อเนื่องจากวาทกรรมชุดเก่าอย่างไม่รู้จบ เพราะการอธิบายต้องเริ่มต้นจากตัวบทเดิมเสมอ แล้วจึงบรรยายต่อไปว่าตัวบทนั้นบอกอะไร
3. กลไกกรอบข้อบังคับ (Discipline) พูโกต์มองว่ากลไกสาขาวิชาทำงานตรงข้ามกับกลไกการวิจารณ์ ที่มุ่งเน้นไปยังความหมายที่อยู่ในวาทกรรมนั้นๆ แต่กลไกสาขาวิชาเป็นการกำหนดกรอบบางอย่างล่วงหน้า เช่น กรอบประเด็นศึกษา (Object domain) ระเบียบวิธีต่างๆ เทคนิค หรือกฎเกณฑ์เฉพาะบางอย่าง กลไกนี้ไม่ได้ทำงานอย่างตรงไปตรงมา และไม่ได้ชัดเจนแน่นอนเสมอไป
4. กลไกพิธีกรรม (Ritual) ทำหน้าที่ควบคุมผู้พูด ผู้เขียน หรือผู้ถ่ายทอดวาทกรรม ว่าใครสามารถพูดได้ ในโอกาสอะไร พูดอย่างไร รวมทั้งต้องมีกฎเกณฑ์หรือพิธีกรรมในการเข้าถึง เช่นการเป็นสมาชิก หรือกลุ่มผู้สนใจ (Society of Discourse) โดยเป็นแบบแผนการปฏิบัติที่ได้รับการสืบทอดเป็นประจำสม่ำเสมอ

แฟร์คลอปถือว่าวาทกรรมทุกชั้นมีอุดมการณ์แฝงอยู่ ตรงกับที่วาทกรรมหรือปฏิบัติการทางวาทกรรมนั้น ได้รวมความหมาย (Significations) ซึ่งนำไปสู่การรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

สำหรับการวิเคราะห์วาทกรรมในโครงสร้างส่วนต่างๆ ในการนำเสนอข่าว ผู้วิจัยจะนำแนวคิดของ Teun A. Van Dijk มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์วาทกรรมในโครงสร้างของข่าวอาชญากรรม ดังต่อไปนี้

แผนผังแสดงโครงสร้างวาทกรรมในข่าว ตามแนวคิดของ Teun A. Van Dijk

Superstructure Schema of News Discourse

จากแนวคิดเรื่องวาทกรรม อำนาจ และความรู้ ผู้วิจัยจะนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวอาชญากรรม ซึ่งมีอุดมการณ์หลักแฝงอยู่เบื้องหลังและมีการสืบทอดต่อกันมาหลายยุคหลายสมัยและในปัจจุบันอุดมการณ์ดังกล่าวถูกถ่ายทอดและผลิตซ้ำโดยสถาบันสื่อมวลชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.3 แนวคิดเรื่องอุดมการณ์และปฏิบัติการทางอุดมการณ์

อันโตนิโอ กรัมสกี (Antonio Gramsci) ได้อธิบายแนวคิดเรื่องกลไกการสร้างควมยินยอมพร้อมใจเอาไว้ว่า โดยทั่วไปแล้วคนเรามักจะเข้าใจกันว่า อำนาจ (Power) มักได้มาจากการใช้ความรุนแรง เช่น การลงดาบลงหวาย การใช้กำลังอาวุธ การปฏิวัติยึดอำนาจของรัฐ ฯลฯ ที่เรียกว่าเป็นกลไกการใช้กำลังบังคับ (Coercion) แต่ภาคปฏิบัติการของอำนาจยังเกิดขึ้นได้ด้วยการสร้างความชอบธรรมทางความคิดและจิตสำนึกด้วย หรือที่กรัมสกีอธิบายว่าเป็นการทำงานผ่านกลไกการสร้างควมยินยอมพร้อมใจ (Consent) โดยในแต่ละรัฐจะมีกลไกที่ใช้ดำรงสถานะของตนอยู่สองด้านด้วยกัน โดยด้านแรกเป็นกลไกด้านการปราบปรามและการใช้ความรุนแรง (Repressive apparatus) เช่น ตำรวจ ทหาร ศาล คุก กฎหมาย ฯลฯ กลไกชนิดนี้จะทำงานอยู่ในพื้นที่ของสังคมการเมือง (Political society) ส่วนอีกกลไกหนึ่งที่ควบคู่กันไปกับก็คือ กลไกการครอบงำทางความคิดและอุดมการณ์ (Ideological apparatus) เช่น ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา ที่ทำงาน สื่อมวลชน ฯลฯ กลไกนี้จะทำงานอยู่ในภาคประชาสังคม (Civil society) เพื่ออบรมบ่มเพาะ ปลูกฝัง ผลิตซ้ำเพื่อธำรงรักษาอุดมการณ์ต่างๆ ในสังคมและเซาะกร่อนซึมลึกเพื่อฝังอุดมการณ์ให้ผู้คนยอมรับในอำนาจอย่างต่อเนื่องโดยไม่รู้ตัว

นอกจากอันโตนิโอ กรัมสกีแล้ว ก็ยังมีนักคิดอีกท่านหนึ่งที่ได้กล่าวถึงเรื่องการครอบงำทางความคิดและอุดมการณ์เอาไว้ นั่นคือ หลุยส์ อัลธูแซร์ (Louis Althusser) ซึ่งอธิบายว่า อุดมการณ์คือชุดความคิดหรือกรอบวิธีคิด (Set of ideas / conceptual framework) ที่ได้รับการติดตั้งไว้สำหรับทำความเข้าใจตัวเรา โลก และสังคม ดังนั้นหากคนเราอยู่ใต้กรอบอุดมการณ์ที่ต่างกัน วิธีคิดและความเข้าใจในเรื่องต่างๆ รอบตัวเราก็จะแตกต่างกันไปด้วย โดยอัลธูแซร์ได้ทำการแบ่งประเภทของอุดมการณ์ออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

- 1) อุดมการณ์หลัก (Dominant ideology) หรืออุดมการณ์ที่ชนชั้นปกครองผลิตและผลิตซ้ำขึ้น เพื่อครอบงำให้มวลชนยอมรับและกลายเป็นกรอบความคิดกระแสหลักของสังคม ซึ่งอัลธูแซร์เห็นว่าการดำรงอยู่ของความสัมพันธ์ทางการผลิตนั้น จะเป็นไปได้ก็ต่อเมื่อมีการผลิตซ้ำอุดมการณ์หลักแบบนี้ให้ฝังลึกลงไปในสามัญสำนึกของผู้คนอย่างมีประสิทธิภาพ

- 2) อุดมการณ์ทางเลือก (Alternative Ideology) คือ อุดมการณ์ที่รวมชอมกับระบบวิธีคิดหลักในระดับหนึ่ง หรือเป็นกรอบความคิดที่ยอมรับในอุดมการณ์หลักแต่ก็อยู่บนเงื่อนไขบางอย่าง
- 3) อุดมการณ์ต่อต้าน (Oppositional ideology) หรืออุดมการณ์ที่ปฏิเสธกรอบวิธีคิดของอุดมการณ์หลัก และมักจะนำเสนอจินตภาพของสังคมแบบใหม่เพื่อเรียกร้องหรือตั้งให้ผู้คนเข้ามามีส่วนร่วมต่อต้านกับโครงสร้างอุดมการณ์หลักของสังคม

อัลดูแซร์ได้อธิบายต่อไปว่าในการผลิตซ้ำความสัมพันธ์ทางสังคมนั้น วิธีที่จะทำให้อุดมการณ์ดำรงอยู่ได้ ต้องกระทำผ่านเครื่องมือที่ติดตั้งระบบวิธีคิด หรือที่เรียกว่ากลไกทางสังคม ซึ่งอัลดูแซร์ได้จำแนกออกเป็น 2 ประเภท

- 1) กลไกด้านการปราบปราม (Repressive state apparatus) อันหมายถึงกลไกที่เกี่ยวข้องกับการใช้กำลัง ความรุนแรง การบังคับกดขี่ อันได้แก่ รัฐบาลฝ่ายบริหาร กองทัพ ตำรวจ ค่ายกักกัน ศาล คุก กฎหมาย ฯลฯ
- 2) กลไกด้านอุดมการณ์ (Ideological state apparatus) หมายถึงกลไกสังคมที่ทำงานในเชิงอุดมการณ์หรือการกำหนดกรอบพฤติกรรมความเชื่อของคนในสังคมให้รู้สึกเต็มใจที่จะเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม อันได้แก่ ศาสนา โรงเรียน ครอบครัว การเมือง วัฒนธรรม สื่อมวลชน ฯลฯ

ในการจำแนกกลไกสังคมทั้งสองประเภทนั้น กลไกด้านการปราบปรามมักมีลักษณะเป็นทางการ และมีข้อจำกัดที่ไม่สามารถทำงานได้ผลอย่างเต็มที่ ต้องอาศัยกลไกทางอุดมการณ์เป็นเครื่องมือ จึงจะสามารถพันธนาการความคิดของผู้คนได้ยาวนานและมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจผ่านกลไกด้านการปราบปรามมากขึ้น อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีของกลไกทางอุดมการณ์ซึ่งอัลดูแซร์ให้ความสำคัญเป็นพิเศษนั้น เขาได้อธิบายว่าแม้กลไกอุดมการณ์ในสังคมจะมีอยู่มากมาย และมีลักษณะที่แตกต่างกันโดยพื้นฐาน อาทิ ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา สื่อมวลชน แต่ในท้ายที่สุดแล้ว กลไกต่างๆ เหล่านี้ ก็จะทำงานมุ่งหน้าไปสู่อุดมการณ์ชุดเดียวกัน หรือประสานงานกันเพื่อติดตั้งกรอบแนวคิดให้ทุกคนรับรู้และ

เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งอัลดูแซร์เรียกว่า “การกำหนดทิศทางของอุดมการณ์หลักร่วมกัน” (Over-determination)

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าอุดมการณ์ไม่ได้เกิดขึ้นลอยมาแล้วอยู่ลอยๆ หากแต่ยังต้องมีภาคปฏิบัติการ (Practices) ที่จะทำให้อุดมการณ์ต่างๆ ได้รับการผลิตซ้ำและบำรุงรักษาไว้ในชีวิตประจำวันของผู้คน ทั้งนี้ เราสามารถสรุป “ปฏิบัติการของอุดมการณ์” (Ideological practices) ได้ดังนี้

- 1) การทำให้ดูราวกับเป็นธรรมชาติ จากอิทธิพลของนักทฤษฎีสายจิตวิเคราะห์อย่าง ฌาคส์ ลาก็อง นั้น อัลดูแซร์ได้อธิบายว่า ภาคปฏิบัติของอุดมการณ์ไม่ได้อยู่ในระดับจิตสำนึกแบบง่ายๆ แต่ที่สำคัญ อุดมการณ์ทำงานลึกกลงไปในจิตไร้สำนึก (Unconscious) หรือทำให้เราไม่ได้ตระหนักถึงและรู้สึกราวกับว่ากระบวนการนั้นเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเป็นไปโดยปริยาย (Naturalised / taken-for-granted) โดยผ่านกลไกต่างๆ
- 2) การผสมกันระหว่างความจริงกับจินตนาการ ในชีวิตประจำวันของเรานั้น มักจะเชื่อกันว่ามีการแยกกันระหว่าง 2 โลก คือโลกแห่งความจริง กับโลกแห่งจินตนาการ แต่อัลดูแซร์อธิบายว่าแทนที่จะแยกระหว่างเรื่องจริงกับเรื่องลวงออกจากกัน การทำงานของอุดมการณ์จะใช้วิธีการผสมเรื่องจริงกับเรื่องลวงจนไม่สามารถแยกออกจากกันได้เลย ซึ่งวิธีการผสมผสานจริงลวงดังกล่าวนี้ จะเกี่ยวข้องกับโลกของการสื่อสารเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะด้านหนึ่งสิ่งที่เราสัมผัสผ่านสื่อถือเป็นโลกแห่งจินตนาการ แต่ในอีกด้านหนึ่งของเราในฐานะผู้รับสาร ก็มีโลกแห่งความจริงล้อมรอบตัวของเรา แม้ในขณะที่เรากำลังเปิดรับสื่อก็ตาม
- 3) การสร้างชุดโครงสร้างความสัมพันธ์ จากอิทธิพลทางความคิดของ โคล็ด เลวี สโตรสส์ (Claude Lévi-Strauss) ที่พูดถึงโครงสร้างของภาษาและเรื่องเล่า อัลดูแซร์ได้นำมาขยายความว่า อุดมการณ์จะทำงานผ่านชุดโครงสร้างความสัมพันธ์ (Structuralist set of relations) ที่ลำดับแรกจะมีการแบ่งข้อความหมายออกเป็นความสัมพันธ์แบบ

คู่ตรงข้าม (Binary oppositions) และลำดับถัดมาก็จะมีการกำหนดชั้นของคุณค่า (Hierarchy of values) ลงไว้ในข้อความสัมพันธ์นั้น

- 4) การผลิตซ้ำเพื่อสืบทอดอุดมการณ์ (Reproduction of ideology) ในขณะที่มาร์กซ์และนักเศรษฐศาสตร์การเมืองรุ่นก่อนสนใจเรื่อง การผลิตและผลิตซ้ำของวัตถุหรือในมิติทางเศรษฐกิจ แต่อัลทูแซร์ได้ต่อยอดทัศนนะของมาร์กซ์ออกไป โดยเชื่อว่าแม้แต่ในมิติของจิตสำนึกและความคิดเอง ก็ต้องมีการทำงานที่ผลิตซ้ำเพื่อสืบทอดอุดมการณ์ (Ideological reproduction) ด้วยเช่นกัน

นอกจากการทำงานของอุดมการณ์แล้ว อัลทูแซร์ยังได้อธิบายถึงหน้าที่สำคัญๆ ของอุดมการณ์เอาไว้ดังนี้

- 1) หน้าที่ในการธำรงรักษาสภาพที่เป็นอยู่ (Status quo) โดยอัลทูแซร์ได้ให้คำอธิบายว่า แม้ในสังคมปัจจุบันจะมีความขัดแย้งหรือความไม่เท่าเทียมต่างๆ ซุกซ่อนอยู่มากมาย แต่อุดมการณ์มีหน้าที่สำคัญคือการรักษาสภาพความไม่เท่าเทียมดังกล่าวสืบทอดต่อไป
- 2) หน้าที่ในการให้คำอธิบาย (Explanation) ในแง่ของการผลิตความสัมพันธ์ทางสังคมนั้น อุดมการณ์จะทำหน้าที่ติดตั้งกรอบหรือให้คำอธิบายว่าทำไมความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงเป็นและไม่เป็นเช่นนั้น
- 3) หน้าที่ในการเรียกเพื่อกำหนดตัวตน (Interpellation) อัลทูแซร์ได้นำเสนอแนวคิดหนึ่ง ที่ภายหลังกลายมาเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษา “อัตลักษณ์” นั่นคือ แนวคิดเรื่อง การเรียกเพื่อกำหนดตัวตน ทั้งนี้อัลทูแซร์อธิบายว่าการเป็นตัวตน (Subject) ขึ้นมาของใครๆ หนึ่ง ไม่ได้เกิดขึ้นมาเองตามธรรมชาติ แต่มาจากการที่คนเรามีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและโลกรอบตัว ในขณะเดียวกัน เมื่อเราเข้าสู่ระบบความสัมพันธ์กับปัจเจกบุคคลและสังคมรอบตัว เราก็จะถูกเรียกเพื่อกำหนดตัวตนให้เป็นแบบต่างๆ ซึ่งโดยปกติแล้วอุดมการณ์จะทำหน้าที่เรียกเราให้คนกลายเป็น “ตัวตน” ตัวเล็กๆที่ต้อง

อ้างอิงหรือไปขึ้นตรงต่อ “ตัวตน” ตัวใหญ่ ในโลกปัจจุบันนี้กลไกของการเรียกเร้าและสร้างอัตลักษณ์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดกลไกหนึ่งก็คือสื่อมวลชนนั่นเอง

จากแนวคิดที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถนำมาสรุปได้ว่า ชาวเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางสังคม และยังหล่อเลี้ยงมายาคติที่มีอยู่ในสังคมให้คงอยู่ด้วยกระบวนการรายงานข่าวอย่างแนบเนียน และการผลิตข่าววาทกรรมของสื่อมวลชนนั้น เป็นผลมาจากการกำกับของชุดอุดมการณ์แบบหนึ่ง วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมก็เช่นเดียวกัน ทั้งนี้การวิเคราะห์วาทกรรมจะมีความสมบูรณ์ได้ก็จะต้องสืบสาวไปจนถึงอุดมการณ์ที่ครอบงำกรอบวิถีคิดและเป็นปัจจัยให้เกิดการผลิตข่าววาทกรรมเหล่านั้น

ดังนั้นผู้วิจัยจะนำแนวคิดเรื่องอุดมการณ์และปฏิบัติการทางอุดมการณ์ของกรัมซี และอัลธูแซร์มาใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบและกลไกการทำงานของอุดมการณ์ผ่านปฏิบัติการของสื่อมวลชน โดยจะทำการวิเคราะห์ว่าอุดมการณ์เบื้องหลังเหล่านั้นได้รับการถ่ายทอดผ่านองค์ประกอบต่างๆ ในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมอย่างไร และทำหน้าที่อะไรในสังคม ในขณะเดียวกันก็จะนำมาเป็นแนวทางในการตีความการสัมภาษณ์เพื่อหาอุดมการณ์ต่อต้านของอาชญากรด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

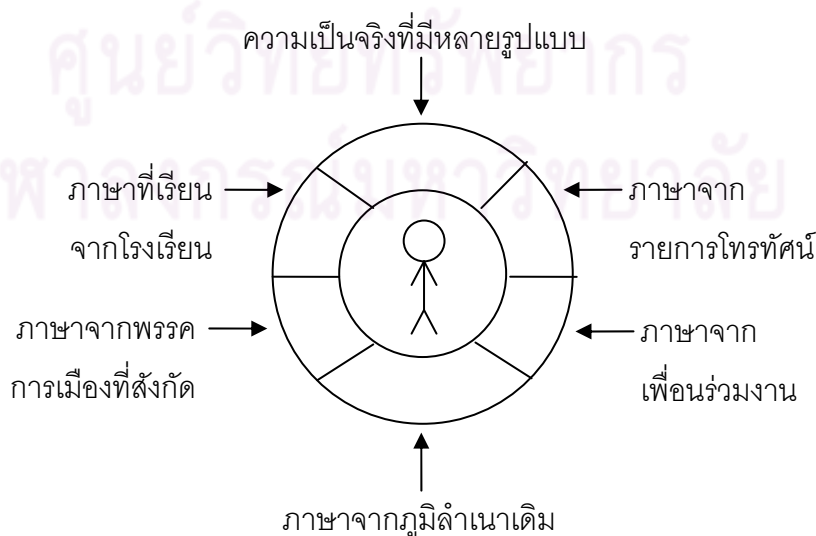
2.1.4 แนวคิดการเข้ารหัสและถอดรหัส (Encoding – Decoding)

สจิวต ฮอลล์ (Stuart Hall) ได้ให้แนวคิดพื้นฐาน (Basic Concept) ที่นำมาใช้ในการอธิบายแนวคิดการเข้ารหัสและถอดรหัส ดังนี้

แนวคิดพื้นฐานเรื่องความเป็นจริง

ฮอลล์ได้นำเอาแนวคิดของนักภาษาศาสตร์ที่ได้กลายมาเป็นผู้บุกเบิกทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology) ในเวลาต่อมาคือ แฟร์ดินองด์ เดอ โซซูร์ (Ferdinand De Saussure) ซึ่งได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่าง “ภาษา” กับสิ่งที่เรียกว่า “ความเป็นจริง” (Reality) เอาไว้ว่า แต่เดิมวิชาภาษาศาสตร์เคยอธิบายว่า คนเราตั้งชื่อ (Naming) สิ่งต่างๆ ขึ้นมาเพื่อที่จะเอาไปใช้อ้างอิงถึงหรือกล่าวถึงในครั้งต่อไป แต่ เดอ โซซูร์ เห็นว่าบทบาทหน้าที่ของการตั้งชื่ออันเป็นรูปแบบหนึ่งของภาษานั้นมีมากกว่าประโยชน์ที่ได้กล่าวมา เพราะภาษาทำให้มนุษย์สามารถจัดระบบ (Organize) สร้าง (Construct) และเป็นเครื่องมือ (Instrument) ให้มนุษย์เข้าสู่ “ความเป็นจริง” อีกด้วย

เนื่องจากวิธีการใช้ภาษาของคนในแต่ละสังคม ในแต่ละยุคสมัย จะเป็นตัวกำหนดวิธีการมองโลก (สร้างความเป็นจริงล้อมรอบตัวบุคคลเหล่านั้น) ของคนในสังคมนั้นๆ เดอ โซซูร์ ได้กล่าวสรุปเอาไว้ว่า ในขณะที่ “ความเป็นจริง” แวดล้อมตัวบุคคลนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ วิธีการที่ภาษาแต่ละรูปแบบเลือกเอามาใช้จะเป็นตัวนำทางให้คนแต่ละกลุ่มเข้าสู่ความเป็นจริงในแต่ละรูปแบบ ดังที่แสดงในภาพ

หากนำเอาแนวคิดของ เดอ โซซูร์ มาเปรียบเทียบกับการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับ อชญากรรมของสื่อมวลชน ก็มีความเป็นไปได้ที่จะพบว่าสื่อมวลชนได้นำเสนอภาพความเป็น "อชญากร" ขึ้นมา และเมื่อได้ทำการถ่ายทอดเผยแพร่ข่าวสารในรูปแบบของภาษา ก็อาจจะหมายความว่ารายการเหล่านี้ได้นำพาผู้รับสารให้เข้าสู่ "ความเป็นจริงของอชญากร" ในแบบที่ผู้ส่งสารต้องการ ด้วยเหตุนี้ทุกครั้งที่เรารู้ความเป็นจริง จึงต้องตระหนักว่าเป็นความจริงที่ถูก เลือกลงแล้วทั้งนั้น

แน่นอนว่ากระบวนการสร้างและถ่ายทอดความหมายของความเป็นจริงดังกล่าวนี้ จะต้องอาศัยภาษาเป็นเครื่องมือ เช่น ภาษาภาพและเสียงของสื่อโทรทัศน์ ภาษาท่าทาง ฯลฯ และสิ่งที่ เดอ โซซูร์ ได้พัฒนาแนวคิดดังกล่าวต่อมาก็คือ การวิเคราะห์ว่ามีวิธีอะไรบ้างที่ "ภาษา" ได้ "กลับความหมาย" (Generate meaning) ทั้งจากฝ่ายผู้ส่งสาร และผู้รับสาร (กระบวนการดังกล่าวนี้ ฮอลล์ใช้คำศัพท์ว่า "การเข้ารหัส" และ "การถอดรหัส" นั่นเอง) เช่น การเปรียบเทียบความสัมพันธ์แบบคู่ตรงข้าม (Binary opposition) ซึ่งเป็นรูปแบบการสร้าง ความหมายที่ง่ายและชัดเจนที่สุด โดยการใช้ลักษณะแบบตรงกันข้ามมาจับคู่ความสัมพันธ์ ของความหมาย เช่น จะรู้ว่า "รวย" แปลว่าอะไร ก็ต้องดูความสัมพันธ์กับคำว่าจน หรือรูปแบบ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะศึกษานี้ก็คือ การจะทำให้รู้ว่าบรรทัดฐานทางสังคมเป็นอย่างไร ก็ด้วย การประณามผู้ฝ่าฝืนบรรทัดฐานทางสังคม เป็นต้น

แม้ว่าจะมีกลยุทธ์วิธีกลับกรองความหมายที่ดีและมีประสิทธิภาพเพียงใดก็ตามใน ภาคนิพนธ์ การที่ผู้ส่งสารคนใดจะสามารถใช้กลยุทธ์ดังกล่าวให้บรรลุเป้าหมายได้หรือไม่ เงื่อนไขที่เป็นตัวกำหนดประการหนึ่งก็คือ ผู้ส่งสารนั้นมีอำนาจมากน้อยเพียงใด สำหรับใน กรณีที่ทำการศึกษานี้ ผู้ส่งสารคือสื่อมวลชน ซึ่งสถาปนาตัวเองเป็นกระแสดักจ้องความจริงใน สังคม ซึ่งถือได้ว่าเป็นสถานะที่มีอำนาจเป็นอย่างมากในการถ่ายทอดความเป็นจริง

ทัศนะใหม่ต่อผู้รับสาร

เพื่อที่จะอธิบายแนวคิดเกี่ยวกับการเข้ารหัสและการถอดรหัส ฮอลล์ได้ปูพื้นฐาน แนวความคิดเกี่ยวกับผู้รับสารโดยเปรียบเทียบให้เห็นอย่างชัดเจนถึงจุดร่วมและจุดต่าง ระหว่างแนวคิดของตนเองกับแนวคิดเดิม กล่าวคือ

1) การเปรียบเทียบรหัสของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ฮอลล์มีจุดยืนว่ารหัสของผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่จำเป็นต้องเป็นรหัสเล่มเดียวกันหรือชุดเดียวกันเสมอไป (กรณีส่วนใหญ่ มักจะแตกต่างกัน) มีเหตุผลมากมายที่จะทำให้รหัสคู่มือในการส่งความหมายและถอดรหักระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่ตรงกัน ไม่สอดคล้องกัน จนถึงขั้นขัดแย้งกัน เช่น ภูมิหลัง ประสบการณ์ ระดับการศึกษา อาชีพ ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จุดยืนทางการเมือง เพศ ชนชั้น อุดมการณ์ ฯลฯ

ด้วยความแตกต่างจากแง่มุมต่างๆ ของผู้รับสารและผู้ส่งสารที่กล่าวมา ทำให้การตีความหมายของผู้รับสารมักผิดเพี้ยนไปจากความหมายที่ผู้ส่งสารเข้ารหัสไว้ คำอธิบายดังกล่าวอาจจะฟังดูคล้ายกับแนวทางของการใช้และความพึงพอใจจากสื่อ (Use and Gratification Approach) อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างระหว่างแนวคิดของ ฮอลล์กับแนวทางของการใช้และความพึงพอใจจากสื่อก็คือหน่วยของการวิเคราะห์ ในขณะที่แนวทางเรื่อง “การใช้” นั้น จะใช้หน่วยในการวิเคราะห์เป็นปัจเจกรายบุคคล ที่มีความต้องการเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน ฮอลล์กลับใช้หน่วยการวิเคราะห์ที่เป็น “กลุ่มคน” ที่ถูกจัดระเบียบจากโครงสร้างเศรษฐกิจสังคมและการเมืองให้มารวมกลุ่มกันตามประเด็นต่างๆ

2) ผู้รับสารไม่ใช่กลุ่มคนที่มีลักษณะเป็นเนื้อเดียวกันหมด (Homogenous Group) นอกเหนือจากความแตกต่างระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารแล้ว แม้แต่ในระหว่างกลุ่มผู้รับสารเองก็ยังมี ความแตกต่างกัน ในส่วนที่เกี่ยวกับการถอดรหัสนั้น ฮอลล์มีทัศนะว่าการจับกลุ่มของผู้รับสารจะมีความสัมพันธ์กับรูปแบบและความหมายของสารอย่างเป็นพลวัต มิได้มีลักษณะหยุดนิ่งตายตัว ยกตัวอย่างเช่น ประเด็นเรื่องการกระทำผิดหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน กลุ่มผู้รับสารก็จะเรียงตัวกันเป็นกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมปกติ และบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งถูกกีดกันออกจากสังคม

3) ความสำคัญของงานตีความ แนวความคิดที่ให้ความสำคัญกับการตีความนั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่เชื่อเรื่องการเลือกรับรู้ (Selective Perception) ซึ่งกล่าวว่าผู้รับสารนั้นจะมีกระบวนการเลือกรับรู้ตั้งแต่ขั้นตอนของการเลือกเข้าถึง เลือกเปิดรับ เลือกตีความ และเลือกจดจำ ดังนั้นเรื่องการรับรู้จึงมีปัจจัยด้านอัตวิสัยของผู้รับสารมาเกี่ยวข้องอย่างมาก และสิ่งที่ผู้ส่งสารควรจะทำให้ความสนใจมากที่สุด คือเรื่องการเลือกตีความของผู้รับสาร

ในขณะที่ฮอลล์ก็มีทัศนะที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านอัตวิสัยของผู้รับสารในเรื่องการตีความเช่นกัน แต่ทว่าความแตกต่างระหว่างฮอลล์กับแนวทาง Selective Perception นั้น

ก็คือ กลุ่ม Selective Perception จะให้เหตุผลว่า การที่ผู้รับสารได้ตีความเนื้อหาสารอย่างแตกต่างกันนั้น เนื่องมาจากภูมิหลัง ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาของผู้รับสารแต่ละราย (หน่วยการวิเคราะห์เป็นระดับปัจเจก) แต่ฮอลล์ตั้งคำถามว่า ในกรณีที่ผู้รับสารตีความเบี่ยงเบนออกไปจากความตั้งใจของผู้ส่งนั้น เพราะเหตุใดการเบี่ยงเบนดังกล่าวจึงมีลักษณะเดียวกันอย่างเป็นระบบ (Systematically distorted communication) ซึ่งฮอลล์ได้อธิบายว่า กลุ่ม Selective Perception นั้นคิดว่ากระบวนการถอดรหัสจากตัวสารออกมาเป็นความหมายนั้นเป็นเรื่องของปัจเจกบุคคลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ แต่ฮอลล์คิดว่ากระบวนการนี้เป็นเรื่องที่ถูกสร้างขึ้นจากระบบการสื่อสารในสังคมนั้นๆ ดังนั้นความมากมายที่ถูกตีความอย่างผิดๆ จึงมิใช่ความหมายที่ไร้ทิศทาง สะเปะสะปะไปคนละทิศทาง หากแต่เป็นการตีความหมายที่เบี่ยงเบนที่เป็น “ตัวเลือก” อยู่ชุดหนึ่ง ที่เรียกว่าเป็นกลุ่มของความหมายอันหลากหลายหลายชุดหนึ่ง (Polysemic)

ทัศนะใหม่ต่อผู้ส่งสาร

ฮอลล์ได้ให้ทัศนะใหม่เกี่ยวกับผู้ส่งสารว่า ผู้ส่งสารมิใช่ “ผู้ทำหน้าที่ส่งผ่านข่าวสารเท่านั้น” (Transmit) หากทว่าเป็น “ผู้ที่ได้เข้ารหัส” (Encode) ข่าวสารที่ส่งไปให้ด้วยการเปลี่ยนแปลงทัศนะดังกล่าว มีนัยต่อไปว่า ดังนั้นเมื่อเวลาที่ผู้ส่งสารได้ “ส่งสาร” ถึงผู้รับนั้น เขาได้ทำงาน 2 อย่างไปพร้อมกัน อย่างแรกที่เขาส่งไปถึงคือข่าวสาร และอีกอย่างหนึ่งคือ “การติดตั้งรหัสการถอดความหมายจากสาร” ให้แก่ผู้รับด้วย

ถึงแม้ว่าจะมีช่องว่างด้านความเข้าใจระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารเสมอ กล่าวคือผู้รับสารจะไม่สามารถถอดรหัสความหมายออกได้ถูกต้องตามที่ผู้ส่งสารต้องการ แต่ฮอลล์เห็นว่า สำหรับเรื่องความหมายหลักๆ หรือใจความสำคัญแล้ว ผู้รับสารจะสามารถถอดรหัสตามที่ผู้ส่งสารได้ใส่รหัสเอาไว้ได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้สีภาษา สีภาพ สีเสียง หรือสื่ออื่นๆ ก็ตาม ฮอลล์ให้คำอธิบายว่าเป็นเพราะเวลาที่ผู้ชมนั่งดูภาพจากหน้าจอโทรทัศน์นั้น เขาไม่ได้ตีความภาพจากหน้าจอเท่านั้น แต่ในกระบวนการรับสาร ผู้ชมได้เรียนรู้ (หรือได้รับการติดตั้ง) รหัสที่มีอยู่ไปด้วย

รหัสบางรหัสที่ถูกติดตั้งมาให้นั้น จะถูกนำเสนอราวกับเป็นธรรมชาติโดยไม่ต้องเรียนรู้เลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรหัสที่มาในรูปของ Visual communication เช่น ถ้าสื่อนำเสนอว่าบุคคลหนึ่งเป็นปัญหาสังคมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และแสดงภาพกิริยาอาการเกี่ยวกรวดโหดเหี้ยมของบุคคลนั้น คนดูก็จะตีความได้โดยอัตโนมัติเลยว่า พฤติกรรมนี้เป็นปัญหาของ

สังคม และเป็นการสมควรแล้วที่สังคมจะต้องร่วมกันประณามบุคคลที่มีพฤติกรรมดังกล่าว เพราะนำความเดือดร้อนมาสู่ทุกคนในสังคม แต่อันที่จริงแล้วบรรดาความหมายที่ฝังอยู่ในภาพเหล่านั้น ล้วนแล้วแต่ต้องมีการใส่รหัสเพื่อให้มีการถอดรหัสได้ตรงตามความหมายของผู้ส่งสารทั้งสิ้น

นอกเหนือจากการติดตั้งรหัสมาให้ในข่าวสารแล้ว กลไกอีกตัวหนึ่งที่ทำให้ผู้รับสารถอดความหมายได้ตามความต้องการของผู้ส่งสาร ซึ่งฮอลส์ได้นำเอาทศนะของ อุมแบร์โต เอโค (Umberto Eco) มาใช้ก็คือเรื่อง “เงื่อนไขของการรับรู้” (Condition of perception) เอโคได้ตั้งข้อสังเกตว่าบรรดาสัญลักษณ์ที่เป็นภาพเหมือน (Icon sign) นั้น จะทำให้ผู้รับสารมองเห็นตัว Object ได้เหมือนกับในโลกแห่งความจริง ดังนั้นบรรดาภาพจริงเสียงจริงในโทรทัศน์ ซึ่งล้วนเป็น Icon sign ทั้งนั้น จึงสามารถโน้มน้าการรับรู้ของผู้รับสารได้มาก อย่างไรก็ตามสิ่งที่ไม่ควรจะลืมเสียก็คือ ผู้รับสารจะมองเห็นภาพได้เหมือนของจริงก็ต่อเมื่อถูกกำหนดจุดยืนที่จะมองดู ถูกตั้งมุมมองให้มีทิศทางเฉพาะอันหนึ่ง (ในกรณีของโทรทัศน์ คนดูต้องมองเห็นภาพตามการกำหนดของมุมกล้องอย่างไม่มีทางเลือกเลย) จุดยืนของการดู มุมมอง และทิศทางของการมองเห็นนี้ คือกลไกที่เรียกว่า “เงื่อนไขของการรับรู้” นั่นเอง

ดังนั้นในกรณีข่าวอาชญากรรมที่สื่อนำเสนอ และต้องการจะกำหนดความหมายให้กับ “ความเป็น อาชญากรรม” ในกรณีต่างๆ ย่อมต้องผ่านกระบวนการในการกำหนดจุดยืนและตำแหน่งแห่งที่ให้กับผู้รับสาร ทั้งภาพ และเสียงบรรยายต้องมีการแสดงจุดยืนแบบใดแบบหนึ่ง ที่ผู้ส่งสารมีต่อเหตุการณ์ดังกล่าว ไม่ว่าจะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้กรอบความคิดและอุดมการณ์ก็จะมีส่วนในการกำหนดจุดยืนของการนำเสนอข่าวอาชญากรรมซึ่งเป็น “เงื่อนไขของการรับรู้” ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

เทคนิคการใช้กลไกกำหนดเงื่อนไขการรับรู้ นั้น สามารถกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น ผ่านบทบรรยายหรือบทสนทนาที่พิถีพิถันกับผู้ชม ผ่านการกำหนดสัดส่วนความสั้นยาวของเนื้อหา (การให้ความสำคัญกับเนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งมากกว่าส่วนอื่นๆ) เป็นต้น

แนวคิดเรื่องสารของสื่อมวลชน

สืบเนื่องมาจากทศนะเรื่อง “ความเป็นจริงที่ถูกประกอบสร้าง” ฮอลส์ได้นำมาขยายความว่า ในฐานะที่ “ข่าวสาร” ก็เป็น “ความจริงประเภทหนึ่ง” ดังนั้นข่าวสารที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติจึงไม่มี จะมีก็แต่ข่าวสารที่ถูกสร้างขึ้นเท่านั้น และทั้งในกระบวนการสร้างข่าวสาร

(จากฝ่ายผู้ส่ง) และในกระบวนการรับข่าวสารแล้วแต่ดำเนินไปอย่าง Active และมีการตีความสอดคล้องอยู่ตลอดเวลา

ฮอลล์ได้กล่าวถึงลักษณะพิเศษของข่าวสารที่มาจากสื่อโทรทัศน์ว่า แบบจำลองของข่าวสารจากโทรทัศน์นั้น จะมีธรรมชาติที่ขัดแย้งในตัวเองด้านหนึ่ง เนื่องจากผู้รับสารของโทรทัศน์มีปริมาณมากมาย และมีคุณภาพหลากหลาย (มีลักษณะ Mass) จากด้านนี้ น่าจะทำให้การตีความหมายข่าวสารจากโทรทัศน์ต่างออกไประหว่างผู้รับสารกลุ่มต่างๆ แต่ในอีกด้านหนึ่งเรามักพบเสมอว่าผู้รับสารจากโทรทัศน์มักมีวิธีตีความคล้ายๆ กัน เหตุผลที่อยู่เบื้องหลังปรากฏการณ์ที่ขัดแย้งนี้คือคำอธิบายที่ได้กล่าวไปแล้วนั่นเอง กล่าวคือการนำเสนอหรือสื่ออย่างดูเป็นธรรมชาติของโทรทัศน์ หรือการกำหนดจุดยืนและมุมมองให้แก่ผู้รับสาร เป็นต้น

ถึงแม้ว่าในความเป็นจริงผู้รับสารจากรายการโทรทัศน์จะมีวิธีการตีความที่หลากหลายก็ตาม แต่ก็มีความหลากหลายที่อยู่ในกรอบ ดังที่ฮอลล์เรียกว่าเป็น Polysemic values การตีความที่หลากหลายเช่นนี้ มิใช่ลักษณะเดียวกับ Pluralistic ทั้งนี้เพราะในความหลากหลายนั้น จะมีแบบการตีความอยู่แบบหนึ่งที่มีลักษณะเด่นกว่าอันอื่นๆ (Dominant meaning)

จากแนวคิดเรื่องการตีความแบบหลากหลายแต่อยู่ในกรอบ และถึงจะหลากหลายอย่างไร ก็มีความหมายอยู่อันหนึ่งที่เด่นชัดกว่าอันอื่นๆ ทำให้ฮอลล์นำมาสู่ข้อสรุปที่ว่าจากคุณสมบัติดังกล่าว ทำให้เนื้อหาสารในสื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่ต่างๆ ทางด้านอุดมการณ์ตามความต้องการของผู้มีอำนาจในสื่อได้ เช่น ช่วยกลบเกลื่อนความขัดแย้งที่มีอยู่ในสังคม ช่วยรักษาทุกสิ่งให้เป็นอย่างเดิม (Status quo) ช่วยทำให้คนอดทนอยู่กับปัญหาได้

เมื่อนำแนวคิดดังกล่าวมาวิเคราะห์ทำที่ที่สื่อมวลชนและสังคมมีต่ออาชญากรรมและตัวอาชญากร ก็อาจจะเป็นไปได้ว่าอุดมการณ์เหล่านั้นได้ถูกถ่ายทอดโดยสื่ออย่างเป็นทางการเป็นประจำสม่ำเสมอ ดังนั้นอาจจะแสดงให้เห็นได้ว่ากรอบวิธีคิดนั้นไม่เคยเปลี่ยนแปลง (Status quo) ไม่ว่าจะในยุคสมัยใดก็ตาม

การวิเคราะห์ตัวสื่อ

ดังที่ได้กล่าวมาบ้างแล้วข้างต้นว่า ในเรื่องการใส่รหัสและถอดรหัสนั้น นอกจากจะวิเคราะห์ได้จากตัวเนื้อหาสาระ แม้แต่ในเรื่องธรรมชาติของตัวสื่อ รวมทั้งรูปแบบการนำเสนอ ก็ยังเป็นส่วนหนึ่งของการเข้ารหัส ถอดรหัสอีกด้วย

สำหรับฮอสนั้น ได้ให้ความสนใจกับการวิเคราะห์ธรรมชาติของสื่อโทรทัศน์อย่างมาก และได้ตั้งข้อสังเกตประกอบการวิเคราะห์สื่อโทรทัศน์เอาไว้ ดังต่อไปนี้

หากการนำเสนอเนื้อหาสารปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ ในรูปแบบของตัวอักษร (Literacy) โอกาสที่ผู้รับสารจะมองไม่เห็นคุณลักษณะ (Attribute) ของ Object ที่บรรยายนั้นจะมีอยู่มาก เช่น สำหรับผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับหิมะเลย เมื่ออ่านบทบรรยายเกี่ยวกับหิมะ อาจจะไม่เห็นภาพไม่ออก ในขณะที่สื่อโทรทัศน์นั้นเป็น Icon sign ซึ่งเมื่อนำเสนอแล้ว ผู้รับสาร จะต้องมองเห็นคุณลักษณะของ Object นั้นทันที

ผลต่อเนื่องจากการที่สื่อโทรทัศน์นั้นเป็นภาพแบบ Icon sign ทำให้การใช้รหัสนั้นดูเป็นธรรมชาติ (Naturalize code) ดังได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งทำให้สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่โปร่งใส (Transparency) เพราะมีอะไรก็เอามาเสนอให้เห็นกันกระจ่างตา ความโปร่งใสของสื่อจึงทำให้ดูคล้ายกับว่าสื่อเป็นเพียงตัวนำเอา “สิ่งที่เกิดขึ้น” มานำเสนอ ทั้งที่ภาพที่เห็นในจอโทรทัศน์นั้น มิใช่ภาพที่เกิดขึ้นจริงๆ เท่านั้น หากแต่เป็น “ภาพจริงที่ถูกสร้างขึ้นมา” โดยผ่านมุกกล้อง บ้าง ระยะเวลาบ้าง แสงสีบ้าง ดังได้กล่าวมาแล้ว

นอกจากผลพลอยได้เรื่องความโปร่งใสแล้ว ก็ยังมีผลพลอยได้ต่อเนื่องตามมาอีกมากมายจากการถอดรหัสจากสื่อภาพและเสียงอย่างโทรทัศน์ เช่น การได้ความลึก (Depth) เพราะกล้องสามารถซูมเข้าไปดูข้างใน การได้ความคุ้นเคย (Habituation) เช่น ความคุ้นเคยที่ผู้ชมมีต่อผู้ประกาศข่าว หรือพิธีกรรายการที่ตัวเองรับชมเป็นประจำ และได้ลักษณะการรับรู้สารที่เกือบจะเป็นเอกฉันท์ จะเห็นได้จากการเปรียบเทียบกับสื่ออักษร เช่นนวนิยายพรรณารูปร่างหน้าตาของพระเอกนั้น ผู้รับสารแต่ละคนอาจจะวาดภาพพระเอกในจินตนาการต่างกันไป แต่เมื่อละครโทรทัศน์นำเสนอพระเอกเพียงฉากแรก ผู้รับสารทุกคนก็จะมีภาพของพระเอกที่เป็นแบบเดียวกันหมด

โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการผลิตของสื่อโทรทัศน์ ก็จะมีกระบวนการและขั้นตอนในการผลิตที่มีความละเอียดหลายขั้นตอน และมีความซับซ้อน ดังนั้น “ภาพแห่งความเป็นจริง” ที่ปรากฏในสื่อโทรทัศน์ จึงได้ผ่านกลยุทธของกระบวนการใส่รหัสต่างๆ มากมายในการผลิต เช่น การคัดเลือก (Selection) การตัดต่อ (Editing) การจัดวางกรอบ (Framing) การเชื่อมโยง (Linking) การเลียนแบบ (Identification strategies) การบันทึก (Recording) เป็นต้น ดังนั้น ภาพที่เห็นในจอโทรทัศน์จึงผ่านกระบวนการปรุงแต่งมาแล้วทั้งสิ้น

กลยุทธ์อีกประการหนึ่งที่เป็นคุณลักษณะเฉพาะของสื่อโทรทัศน์คือ แบบวิถีในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ชม (Mode of address) เนื่องจากรายการบางรายการในโทรทัศน์ ผู้ที่ปรากฏตัวในจอโทรทัศน์จะสร้างความสัมพันธ์โดยตรงกับผู้ชมและเรียกร้องการมีส่วนร่วมจากผู้ชมอย่างสูง เช่นผู้อ่านข่าวจ้องมองดูผู้ชมผ่านกล้องตลอดเวลา และการอ่านข่าวนั้นก็เป็นการอ่านให้ผู้ชมที่บ้านฟัง เป็นต้น

การวิเคราะห์ขั้นตอนของการสื่อสาร

ฮอลล์ได้แยกแยะขั้นตอนการสื่อสารออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

- 1) ขั้นตอนการผลิต (Production)
- 2) ขั้นเผยแพร่ (Circulation)
- 3) ขั้นการใช้ (Use/Consumption)
- 4) ขั้นการผลิตซ้ำ (Reproduction)

จากทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ ฮอลล์สรุปว่ากระบวนการเข้า/ถอดรหัสนั้นจะต้องถูกควบคุมในทุกขั้นตอน เพื่อให้ความหมายสุดท้ายก่อนถึงผู้ส่งสารตรงกับความหมายแรกของผู้ส่งสาร อย่างไรก็ตามในกรณีส่วนใหญ่วิธีการควบคุมนั้นจะไม่ปรากฏตัวให้เห็นอย่างเด่นชัด

1). ขั้นตอนการผลิต (Production)

เป็นช่วงตอนของการสร้างข่าวสารที่ผู้ส่งสารต้องดำเนินการปฏิบัติการด้านภาษา (Discursive practice) ซึ่งต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ เช่น การรู้จักจัดกรอบของความหมายและความคิด (Framing meaning and ideas) ต้องมีความรู้ในเรื่องที่ต้องใช้งาน (Knowledge-in-use) มีทักษะทางเทคนิค (Technical skill) มีอุดมการณ์ทางวิชาชีพ มีความรู้เกี่ยวกับสถาบันต่างๆ มีความเข้าใจในค่านิยมและความเชื่อต่างๆ ของสังคม มีภาพของผู้รับสารอยู่ในใจ เป็นต้น

เมื่อวิเคราะห์กระบวนการสร้างข่าวสารของผู้ส่งสาร จะพบว่า มีกฎและระเบียบข้อตกลงต่างๆ มากมายที่เข้ามาเกี่ยวข้อง (Law and convention) ทั้งนี้เพื่อนำผู้รับสารให้ตีความหมายไปในทางเดียวกับผู้ส่ง (ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ และไม่ว่าจะตั้งใจหรือไม่ก็ตาม) ดังนั้นผู้ส่งสารทุกคนจึงมีหลักการทำงานว่า ถ้าต้องการจะไม่ให้ผู้อ่านมองข้ามข้อความนี้ ก็ต้องขีดเส้นใต้หรือใช้ตัวเน้น ในกรณีของโทรทัศน์ หากผู้ส่งสารต้องการเตือนให้ผู้ชมระวังตัวว่า

เหตุการณ์สำคัญกำลังจะเกิดขึ้น ก็ต้องใช้ดนตรีประกอบช่วย หากต้องการเตือนให้ผู้ชมสังเกต ปฏิกริยาความรู้สึกของตัวละคร ก็ต้องถ่าย Close up ไปที่ใบหน้าของตัวละครนั้น เป็นต้น

2). ชั้นเผยแพร่ (Circulation)

หมายถึงช่องทางของการเผยแพร่ข่าวสารประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร 2 ตัว คือ ปริมาณความถี่ของการได้เผยแพร่ ข่าวสารที่ได้รับการเผยแพร่แบบ “มาบ่อย มาได้รวดเร็ว มาได้อย่างรุนแรง” ย่อมมีโอกาสเข้าถึงผู้รับสารได้มากกว่า และอีกตัวแปรหนึ่งคือ ธรรมชาติของสื่อที่ถูกใช้เป็นช่องทาง เช่นเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ ฯลฯ ที่มีข้อเด่นข้อด้อย ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว

3). ชั้นการใช้ (Use/Consumption)

ฮอลล์ให้ความสนใจกับชั้นตอนนี้อย่างมาก เนื่องจากเขามีแนวคิดที่ว่า ข่าวสารนั้นมิได้สำคัญเพียงแค่ว่า “ถูกผลิตขึ้นมาอย่างไร” เท่านั้น แต่ยังสำคัญต่อไปอีกว่า ข่าวสารนั้น “ถูกรับรู้” อย่างไร

ฮอลล์ได้เสนอทัศนะใหม่เกี่ยวกับขั้นตอนของการรับสารหรือการบริโภคข่าวสารว่า ในขั้นตอนนี้ จะเป็นอีกช่วงเวลาที่ความหมายจะถูกผลิตขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง กล่าวคือสิ่งที่ผู้รับสารกระทำไม่เพียงแต่จะอ่านความหมายที่อยู่ในสารของผู้ส่งเท่านั้น หากแต่ผู้รับสารจะนำเอาตัวเองเข้าไปสร้างความหมายในสารด้วย กล่าวอย่างง่าย ๆ ก็คือ ฮอลล์มีความเห็นว่าคุณความหมายในข่าวสารเมื่ออยู่ในช่วงเวลาผลิต ก็เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสารกับสาร และในขั้นตอนของการบริโภคก็เป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับสารกับสารเช่นกัน ซึ่งหมายความว่าช่วงเวลาแห่งการถอดรหัสก็เป็นช่วงที่มีอิสระในตัวเอง และไม่จำเป็นต้องขึ้นตรงต่อช่วงเวลาแห่งการเข้ารหัสเสมอไป

ฮอลล์ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมกระบวนการในระยะเวลาของการถอดรหัสว่า ในการอ่านความหมายของสารนั้น ผู้รับสารสามารถมีจุดยืนได้ 3 แบบ ดังนี้

- จุดยืนแบบที่ผู้ส่งสารต้องการ (Dominant - hegemonic position) จุดยืนแบบนี้ ผู้รับสารจะยืนอยู่ที่เดียวกับผู้ส่งสาร และใช้รหัสของผู้ส่งสารเช่นกัน ดังนั้น ความหมายที่ผู้รับสารอ่านได้ ก็จะเป็นอย่างที่คุณผู้ส่งสารต้องการ เรียกว่า preferred reading

- จุดยืนที่ผู้รับสารจะต่อรองความหมายเสียใหม่ (Negotiated position) จุดยืนแบบนี้แม้ว่าผู้รับสารจะอ่านความหมายหลักๆ ตามที่ผู้ส่งสารต้องการ แต่ทว่าภายในขอบเขตความหมายดังกล่าว ผู้รับสารก็ยังคงต่อรองรายละเอียดปลีกย่อย ตัวอย่างเช่น “การยอมรับว่าเห็นด้วยกับสิ่งที่ผู้ส่งสารกล่าวมา แต่ก็มีเงื่อนไขว่า “จะเป็นจริงก็ต่อเมื่อ...” หรือ อาจจะมีข้อยกเว้นเหมือนกัน...” หรือ “ที่พูดมานั้น อาจจะเป็นจริงในที่อื่นๆ และในที่นี้อาจจะไม่เป็นจริง” การตีความหมายแบบต่อรองนี้เป็นการพบกันครึ่งทางหรือเป็นสูตรผสมระหว่าง Preferred reading กับ Opposition reading
- จุดยืนที่ผู้รับสารจะตีความคัดค้านต่อต้านที่ผู้ส่งสารใส่รหัสมา (Opposition position) ตัวอย่างเช่น การประกอบสร้างภาพของผู้ต้องหาให้เป็นผู้มีลักษณะโหดเหี้ยมเพียงแ่มมเดียว เพื่อให้สามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้ง่ายขึ้นนั้น บรรดาผู้ที่มีประสบการณ์ตรงและมีชุดความรู้อีกแบบหนึ่งที่ตรงข้ามกับการประกอบสร้างผ่านสื่อ อาจจะมีความเห็นว่าเป็นเรื่องไม่ยุติธรรมที่สื่อมวลชนจะตัดสินว่าผู้ต้องหาเป็นคนเลวร้าย ไม่สมควรจะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม

ฮอลล์กล่าวว่าในการส่งข่าวสารแต่ละครั้ง จะเกิดจุดยืนการตีความทั้ง 3 แบบ อยู่ตลอดเวลา เพียงแต่ว่าสัดส่วนของแต่ละแบบจะมีมากน้อยอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถในการใส่รหัสของผู้ส่งสาร แต่ถึงอย่างไรในทุกเวทีของข่าวสารก็จะมีสงครามแห่งวาทกรรม (Struggle of discourse) เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เช่น เมื่อเกิดเหตุการณ์นองเลือดที่จตุรัสเทียนอันเหมิน ฝ่ายนักศึกษาจีนและฝ่ายรัฐบาลจีนก็จะตีความหมายเหตุการณ์เดียวกันไปคนละอย่าง

การตีความหมายที่แตกต่างกันของผู้รับสารนั้น เดอ โซซูร์ ได้เริ่มนำร่องความคิดดังกล่าวเอาไว้แล้วในเรื่อง “ความหมายโดยนัย” (Connotative meaning) ซึ่งฮอลล์ได้นำเอาทัศนะดังกล่าวมาสานต่อว่า แม้ว่าเราจะพบการ “อ่านสาร” จากจุดยืนทั้ง 3 แบบ แต่ทว่าในกรณีทั่วไปและโดยส่วนใหญ่แล้ว สัดส่วนการอ่านแบบ Preferred reading ก็ยังคงมีสัดส่วนมากกว่าอีกสองแบบ ฮอลล์อธิบายว่าแม้ความหมายโดยนัยของผู้รับสารอาจจะแตกต่างกันไปบ้าง แต่ความหมายหลักๆ จะยังคงเป็นความหมายที่ผู้ส่งต้องการนั่นเอง สิ่งที่แตกต่างในความหมายโดยนัยของผู้รับสารแต่ละคนคือรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้น

ขอลงให้คำอธิบายเหตุผลเบื้องหลังปรากฏการณ์ดังกล่าวว่า เพราะเหตุใดสัดส่วนของ Preferred reading จึงมีมากกว่าการอ่านความหมายอีกสองแบบ โดยเฉพาะกรณีการส่งข่าวสารของสื่อมวลชน ซึ่งมีกลไกอยู่ 3 ประการ คือ

- ตำแหน่งของสถาบัน อันได้แก่ฐานะของผู้ส่งสาร ซึ่งในกรณีของสื่อมวลชนนั้น เป็นสถาบันที่มีความชอบธรรมอย่างสูงในการนำเสนอข่าวสาร เป็นสถาบันที่ถูกกฎหมาย เป็นสถาบันที่ได้รับมอบหมายหน้าที่โดยตรงในการเผยแพร่ข่าวสาร ถ่ายทอดค่านิยม การเผยแพร่ข่าว ทำอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ฯลฯ ตำแหน่งของสถาบันผู้ส่งสารดังกล่าวเป็นที่รู้จักกันในเรื่องความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว (Credibility) ศักยภาพในการให้สถานภาพแก่บุคคล เหตุการณ์ และอื่นๆ (Status Conferral) เป็นต้น

- โครงสร้างของการเข้าถึง โครงสร้างในการเข้าถึงนั้น มิได้หมายความว่าเพียงขีดความสามารถในการเข้าถึงผู้รับสารเท่านั้น แต่ยังหมายความว่าถึงการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จะนำเอาข่าวสารมาเผยแพร่อีกด้วย ตัวอย่างง่ายๆ ก็คือ หากไม่มีสถานภาพเป็นนักข่าว ก็คงไม่สามารถไปตั้งคำถามกับรัฐมนตรีได้ ถ้าไม่ใช่สื่อมวลชนก็คงไม่มีสิทธิ์ติดตามตำรวจไปทำข่าวอาชญากรรมได้ เป็นต้น

- กลไกในการควบคุมการผลิต ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า กระบวนการสร้างสารของสื่อโทรทัศน์ มิใช่สิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติ แต่ทุกอย่างจะถูกสร้างขึ้น เริ่มตั้งแต่ฉาก การแต่งหน้า ผู้มาออกกรายการ บทบรรยาย บทพูดของพิธีกร ที่สามารถควบคุมได้ด้วยการตัดต่อ ฯลฯ ทั้งหมดนี้เป็นการกำหนดทิศทางของการอ่านความหมายของผู้รับสารทั้งสิ้น

4). ขั้นตอนการผลิตซ้ำขึ้นใหม่ (Reproduction)

ขั้นตอนของการผลิตซ้ำนั้น หากผลิตในแง่ของ “ระบบความหมาย” อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ประเภทแรกคือ การผลิตซ้ำขึ้นใหม่แต่ยังคงความหมายเดิม สำหรับการผลิตซ้ำเช่นนี้จะไม่มีปัญหามากนัก ในขณะที่การผลิตซ้ำขึ้นใหม่ที่ขัดแย้งกับความหมายเก่าที่มีอยู่ หรือที่ขัดกับสามัญสำนึกที่ผู้รับสารมีอยู่ หรือคัดง้างกับความรู้ที่ยอมรับกันโดยปริยาย จะต้องจัดระบบความหมายให้ถูกอ่านจากจุดยืนแบบ Preferred reading อย่างเข้มงวดมากกว่ากรณีแรก

สำหรับในกรณีข่าวอาชญากรรมซึ่งปรากฏเป็นข่าวอยู่อย่างสม่ำเสมอทุกวัน อาจจะเป็นการผลิตซ้ำที่มีความหมายคงเดิมและเนื้อหาข่าวอาชญากรรมในแต่ละวันยังคงถูก

นำเสนอด้วยจุดยืนแบบเดิม เพราะเป็นกระบวนการที่ง่ายสำหรับการผลิตซ้ำ เพราะผู้รับสารส่วนมากเข้าใจระบบความหมายนี้เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงมีความเป็นไปได้ว่าความหมายเหล่านี้จะถูกอ่านแบบ Preferred reading

สำหรับแนวคิดการเข้ารหัสและถอดรหัสของสจ๊วต ฮอลล์ ผู้วิจัยจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์การเข้ารหัสของผู้ส่งสารเพื่อแสดงจุดยืนและท่าทีที่มีต่ออาชญากรรมในกรณีต่างๆ และการถอดรหัสความหมายในข่าวอาชญากรรมของอาชญากรซึ่งมีจุดยืนคนละด้าน มีกรอบวิธีคิดหรืออุดมการณ์คนละแบบ จึงเป็นไปได้ว่าการถอดรหัสความหมายที่ถูกกำหนดโดยอุดมการณ์ที่แตกต่างกันก็จะนำไปสู่การให้ความหมายที่แตกต่างกันด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.1.5 แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการข่าวอาชญากรรม

อุราเพ็ญ ตริยางค์กุล ได้ทำการศึกษากระบวนการผลิตข่าวอาชญากรรมเอาไว้ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “จริยธรรมของผู้ผลิตข่าวอาชญากรรมทางโทรทัศน์ต่อการนำเสนอข่าวความรุนแรง” โดยสามารถสรุปกระบวนการผลิตข่าวอาชญากรรมได้ว่าบุคลากรแต่ละคน แต่ละฝ่ายสามารถมีส่วนในการกำหนด และคัดเลือกเหตุการณ์ที่จะมาเป็นข่าวด้วยตนเองในขอบเขตของหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบอยู่ เช่น ผู้สื่อข่าวสามารถกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาและภาพข่าว ช่างภาพสามารถกำหนดช่วงเวลาและระยะเวลาที่ต้องการนำเสนอได้ บรรณาธิการข่าวประจำสายในที่นี้ก็คือสายอาชญากรรม สามารถกำหนดประเด็น และหัวข้อเรื่องให้ผู้สื่อข่าวในสายไปติดตามข่าว เป็นต้น เกณฑ์การตัดสินเฉพาะบุคคลนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในสายงานที่ถือปฏิบัติ อันเป็นประสบการณ์เฉพาะบุคคล และจากการศึกษากระบวนการผลิตและนำเสนอข่าวอาชญากรรมทั้งระบบแล้วพบว่า การที่เหตุการณ์หนึ่งๆ หรือคดีหนึ่งจะได้รับการนำเสนอสู่สายตาผู้ชมแล้วจะต้องผ่านการกรองข่าวเป็นลำดับหลายชั้นต่อนจากกลุ่มบุคคล ตั้งแต่กลุ่มผู้บริหารงานลงมาจนถึงระดับกลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านข่าวดังจะแสดงให้เห็นได้ในแผนผังหน้าถัดไป

จากการศึกษาแนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตรายการข่าวอาชญากรรม ทำให้ทราบว่ากระบวนการสืบทอดอุดมการณ์หลักในสังคมมีการปฏิบัติกรอย่างไร และทำให้เข้าใจว่าการจัดวางเนื้อหาให้เป็นไปในทิศทางดังกล่าวนั้นเกิดจากการกำหนดโดยผู้ส่งสารตามลำดับชั้นของแผนผังดังกล่าว ประสบการณ์ ภูมิหลัง และความคิดเห็นส่วนตัวจึงมีผลต่อแนวทางการนำเสนอเนื้อหาข่าวอาชญากรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังแสดงกระบวนการรายงานข่าวอาชญากรรมของสื่อโทรทัศน์

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1). จริยธรรมของผู้ผลิตข่าวอาชญากรรมทางโทรทัศน์ต่อการนำเสนอข่าวความรุนแรง (อุราเพ็ญ ตรียางค์กุล, 2535)

งานวิจัยนี้ศึกษากระบวนการผลิตข่าวอาชญากรรมของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 และโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 เพื่อวิเคราะห์กระบวนการผลิตที่มีผลต่อการนำเสนอในทิศทางที่ปรากฏ โดยพบว่าในสภาพการปฏิบัติงานจริง บุคลากรแต่ละคนแต่ละฝ่ายสามารถมีส่วนร่วมในการกำหนด และคัดเลือกเหตุการณ์ที่จะมาเป็นข่าวด้วยตนเองในขอบเขตหน้าที่ที่ตนมีความรับผิดชอบ เกณฑ์การตัดสินเฉพาะบุคคลนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในสายงาน อันเป็นประสบการณ์เฉพาะบุคคล การที่เหตุการณ์หนึ่งๆ หรือคดีความหนึ่งจะได้รับการนำเสนอสู่สายตาผู้ชมจะต้องผ่านการกรองข่าวหลายขั้นตอน

2). การประกอบสร้างความเป็นจริงและการตัดสินผู้ตกเป็นข่าวด้วยการเล่าเรื่องในหนังสือพิมพ์ (รัตนา รักษ์ประยูร, 2545)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบสมมุติฐานเกี่ยวกับการประกอบสร้างความเป็นจริงในเชิงตัดสินผู้ตกเป็นข่าว โดยศึกษากรณีตัวอย่างจากข่าวในหนังสือพิมพ์รายวันที่น่าเสนอข่าวอย่างต่อเนื่องในแต่ละกรณี จำนวนทั้งสิ้น 6 กรณี ในช่วงระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 และสัมภาษณ์ผู้ตกเป็นข่าว และบุคคลที่เกี่ยวข้อง 6 คน รวมถึงนักวิชาการด้านวารสารศาสตร์ 1 คน

ผลการวิจัยพบว่าการนำเสนอข่าวมีการประกอบสร้างความเป็นจริงในเชิงตัดสินผู้ตกเป็นข่าวในทุกกรณี ด้วยวิธีการบรรยายเรื่อง ได้แก่ ฉาก ตัวละคร บทพูดและการกระทำ และจัดโครงเรื่องที่ได้จากการเลือกนำเสนอเหตุการณ์และการร้อยเรียงเรื่องให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์จนทำให้เกิดความคิดรวบยอดต่อผู้ตกเป็นข่าวในกรณีนั้นๆ ในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจอธิบายปัจจัยที่ทำให้เกิดการประกอบสร้างดังกล่าวได้ด้วยแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าของข่าว ธรรมเนียมปฏิบัติในการนำเสนอข่าว การอิงอยู่กับแหล่งข่าวเพียงไม่กี่แหล่ง และปัจจัยเชิงวารสารศาสตร์อื่นๆ แล้วแต่กรณี โดยผู้ตกเป็นข่าวและบุคคลที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเราไม่สามารถหลีกเลี่ยงการประกอบสร้างดังกล่าวได้ แต่ขอให้นักข่าวได้ตระหนักถึงจุดนี้ และระมัดระวังในการนำเสนอข่าวมากขึ้น

3). ชุดของสัญญาณในการสร้างความหมายของข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ (วันเพ็ญ กัลป์ศิริไพศาล, 2545)

การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวบททั้งเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอข่าวอาชญากรรมในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ชุดของสัญญาณในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมในสื่อทั้ง 2 ประเภท และศึกษาเปรียบเทียบว่าชุดของสัญญาณในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมดังกล่าวมีความหมายและความรุนแรงเหมือนหรือต่างกันอย่างไร

ผลการวิจัยพบว่าการนำเสนอข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ประชานิยม มีวิธีการจัดวางหน้า การเขียนหัวข้อข่าว การใช้ภาพประกอบข่าวสะท้อนให้เห็นชุดของสัญญาณที่ให้ความสำคัญกับคุณค่าของข่าวอาชญากรรมในแง่ของความรุนแรง ในส่วนรายละเอียดของเนื้อหาข่าวจะมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ด้วยวิธีการเล่าเรื่องเชิงพรรณนา โดยเสนอรายละเอียดข่าวเสมือนผู้สื่อข่าวอยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย และให้ความสำคัญกับการขยายความหมายและความรุนแรงที่วิธีการกระทำอาชญากรรม ในขณะที่กรุงเทพมหานครกิจหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพและมติชนหนังสือพิมพ์แนวกึ่งประชานิยมใช้ชุดของสัญญาณที่มีรูปแบบการนำเสนอรายละเอียดเนื้อหาของข่าวในลักษณะการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ด้วยวิธีการนำเสนอแบบสรุปความ โดยให้ความสำคัญที่สาเหตุของอาชญากรรมและไม่มีภาพประกอบข่าว จึงมีผลให้ความรุนแรงของข่าวที่นำเสนอน้อยกว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สื่อโทรทัศน์ทั้งช่อง 7, ช่อง 9 และ ITV นำเสนอหัวข้อข่าว รายละเอียดของเนื้อหาข่าว รวมถึงการสร้างความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ข่าวในลักษณะสรุปความคล้ายคลึงกับแนวทางการนำเสนอของหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพ แต่ด้วยธรรมชาติของสื่อประเภทนี้ที่มีภาพประกอบเคลื่อนไหว กรณีที่มีภาพข่าวทำแผนประกอบคำรับสารภาพซึ่งเน้นถึงวิธีการกระทำอาชญากรรม การนำเสนอข่าวจะใช้ภาพเล่าเรื่องอย่างโจ่งแจ้งมากขึ้น ชุดของสัญญาณในการเสนอข่าวอาชญากรรมในสื่อประเภทนี้จึงมีทั้ง 2 ลักษณะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการใช้ภาพข่าวว่าเน้นความหมายและความรุนแรงในแง่ใด

4). วาทกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นในหนังสือพิมพ์และการตีความของผู้ถูกสร้าง (สุภาพรรณ ศรีสุข, 2549)

ผลการวิจัยพบว่า การผลิตวาทกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นในหนังสือพิมพ์ มีการผลิตซ้ำชุดความหมายหลักๆ ที่สอดคล้องกับความเชื่อและบรรทัดฐานเรื่องเพศของสังคม โดยอาศัยปัจจัยในเรื่องคุณค่าข่าว นโยบาย และจรรยาบรรณ เป็นตัวกำหนดในการประกอบสร้างวาทกรรม ในขณะที่การตีความของวัยรุ่นจะมีทั้งการตีความแบบที่ยอมรับสนับสนุนวาทกรรมหลักในหนังสือพิมพ์ และการตีความที่ทำทลายวาทกรรมหลักด้วยการปฏิเสธวาทกรรมเหล่านั้น

5). การวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการเล่าเรื่องรายการโทรทัศน์แบบเตือนภัยรายการ “เฉียด” (สุจินดา ประสงค์ตันสกุล, 2540)

การศึกษานี้พบว่ารายการเฉียดได้นำเสนอข้อมูลที่ให้ประโยชน์กับสาธารณะด้วยการเตือนภัยบุคคลถึงภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม โดยใช้กลวิธีการเล่าเรื่อง เพื่อเน้นถึงความสนุกสนาน ความตื่นเต้นของช่วงการเผชิญหน้ากับเหตุการณ์ ซึ่งเป็นจุดสุดยอดของรายการมากกว่าการนำเสนอวิธีการป้องกันภัย นอกจากนี้ ผู้ดูรายการจะได้รับประโยชน์เพียงรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น ไม่ได้รับประโยชน์ในการนำกรณีตัวอย่างไปป้องกันแต่อย่างใด รวมทั้งรายการยังสร้างความวิตกกังวลให้กับบุคคลที่มีความระมัดระวังต่อภัยต่างๆ อยู่แล้ว งานวิจัยนี้ยังแสดงให้เห็นว่ากลวิธีการเล่าเรื่องมีความสำคัญในการรายงานเหตุการณ์ที่เข้าใจยากหรือมีความซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น โดยการเล่าเรื่องในสื่อมวลชนส่วนใหญ่จะเน้นหนักไปทางด้านอารมณ์ความรู้สึกของผู้รับสาร

6). การสะท้อนอุดมการณ์ผ่านการเล่าเรื่องในข่าวกรณีความขัดแย้งโรงไฟฟ้าบ่อนอก (สิริवंท์ กลิ่นละมุน, 2549)

ผลการวิจัยพบว่าหนังสือพิมพ์มีโครงสร้างการเล่าเรื่องชัดเจน ประกอบด้วยการเริ่มเรื่อง ตอนกลาง (ดำเนินเรื่อง) และจุดจบ โดยแบ่งแหล่งข่าวออกกลุ่มชาวบ้านผู้เสียเปรียบในฐานะตัวละครพระเอก และผู้ร้ายคือโรงไฟฟ้าบ่อนอกในฐานะผู้บุกรุก ทำให้ข่าวโรงไฟฟ้าบ่อนอกมีลักษณะแสดงความคิดเห็นโต้ตอบกันไปมา นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์มีแนวโน้มที่จะนำเสนออุดมการณ์ฝ่ายคัดค้าน แต่เมื่อเหตุการณ์ยังไม่มียุทธศาสตร์ หนังสือพิมพ์กลับทำให้ข่าวนี้หายไป และพบว่าหนังสือพิมพ์มีการนำเสนอข่าวที่พลิกไปพลิกมา ไม่เข้าข้างใครอย่างแท้จริง สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการนำเสนอได้แก่ นโยบายองค์กร ข้อจำกัดแหล่งข่าว ความรู้และประสบการณ์ของนักข่าว กระแสความเคลื่อนไหวของรัฐบาล และคุณค่าข่าว โดยตัวละครในข่าวมองว่าหนังสือพิมพ์ยังไม่มีความเป็นกลาง

7). ภาพลักษณ์ของวีรบุรุษแบบผู้ร้ายกลับใจที่ปรากฏในสื่อมวลชน (อารยา ถาวรวันชัย, 2539)

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาที่ปรากฏพบว่าผู้ส่งสารได้ใช้กลยุทธ์และวิธีการต่างๆ ในการนำเสนอ ในการเปิดประเด็น การปิดประเด็นที่นำเสนอ การสร้างบรรยากาศในการนำเสนอ และสัดส่วนเนื้อหาในการนำเสนอ โดยในเนื้อหาที่นำเสนอจะกล่าวถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการนำเสนอ รวมทั้งคุณูปการของกรณีศึกษาทั้งสอง ซึ่งรูปแบบของกลยุทธ์และวิธีการที่ผู้ส่งสารใช้นั้นจะขึ้นอยู่กับความรุนแรงของความประพฤติเบี่ยงเบน

สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการนำเสนอมี 4 ประการคือ ความน่าสนใจของความประพฤติเบี่ยงเบน สถานภาพปัจจุบันของผู้ถูกนำเสนอ แนวคิดหลักในการนำเสนอ และจุดมุ่งหมายในการนำเสนอของผู้ส่งสาร

ในส่วนของผู้ส่งสารนั้นพบว่ากระบวนการเข้ารหัสจะเป็นไปภายใต้จุดมุ่งหมายทัศนคติของผู้ส่งสาร รวมทั้งตามลักษณะการผลิตงานของสื่อ โดยมีปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลในการเลือกประเด็นเนื้อหาของผู้ร้ายกลับใจ เช่นความเบี่ยงเบนของประเด็นและตัวบุคคล คู่แข่งของรายการ ทัศนคติของผู้ส่งสารต่อความเบี่ยงเบน และแรงกดดันอื่นๆ จากสถาบันและสังคม

นอกจากนี้จากการศึกษาการถอดรหัสของผู้รับสารกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียน ครู พระสงฆ์ และเจ้าหน้าที่คุมขังนักโทษ พบว่าผู้รับสารกลุ่มต่างๆ มีความเข้าใจในสารตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสาร และตีความสารในใจความหลักๆ อย่างเป็นไปตามที่ผู้ส่งสารต้องการ อย่างไรก็ตามผู้รับสารแต่ละกลุ่มก็มีการถอดรหัสสารต่างกันออกไปตามภูมิหลังของกลุ่ม เช่นกลุ่มเจ้าหน้าที่คุมขังนักโทษจะมีมุมมองในทางลบต่อการกลับใจของกรณีศึกษา ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างพระสงฆ์จะมีมุมมองในทางบวกต่อผู้ที่กระทำผิดและพร้อมจะให้โอกาสเสมอ

8). การถอดรหัสมาคติของ “การข่มขืน” : ศึกษาเปรียบเทียบผู้รับสารที่มีประสบการณ์ตรงกับผู้รับสารที่มีประสบการณ์ผ่านสื่อ (ปภัสรา ศิวะพิรุฬห์เทพ, 2548)

ผลการวิจัยพบว่าผู้รับสารเพศหญิงที่มีประสบการณ์ตรงในการข่มขืนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเปิดรับสารภายหลังจากถูกข่มขืน โดยผู้รับสารส่วนใหญ่จะหลีกเลี่ยงและปฏิเสธการเปิดรับสารที่นำเสนอเกี่ยวกับเหตุการณ์การข่มขืน เพื่อป้องกันตนเองไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนทางจิตใจ ทั้งนี้ผู้รับสารส่วนใหญ่สร้าง ความหมายเกี่ยวกับการ

ข่มขืนตรงข้ามกับสื่อมวลชน โดยเฉพาะความหมายเกี่ยวกับผู้ถูกข่มขืนและสาเหตุของการข่มขืน ส่วนผู้รับสารเพศหญิงที่มีประสบการณ์การข่มขืนผ่านสื่อ นั้นให้ความสำคัญกับการเปิดรับสารเกี่ยวกับการข่มขืนโดยเฉพาะเนื้อหาที่นำเสนอถึงความรุนแรงของการข่มขืน และผู้รับสารส่วนใหญ่ไม่มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการเปิดรับสาร สำหรับการสร้างความหมายเกี่ยวกับการข่มขืนสอดคล้องกับความหมายของสื่อมวลชน ทั้งนี้พบว่าผู้รับสารเพศหญิงทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้สึกต่อการข่มขืนคล้ายกันคือ รู้สึกหวาดกลัวการข่มขืน รู้สึกว่าผู้หญิงเป็นฝ่ายผิด และรู้สึกว่า การข่มขืนทำให้หมดคุณค่า หรือที่เรียกว่า “ตราบาป” ในชีวิต

สำหรับผู้รับสารเพศชายนั้น กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ตรงในการข่มขืนมีพฤติกรรมการเปิดรับสารเกี่ยวกับการข่มขืนในปริมาณมาก (Heavy users) และมีการใช้สื่อมวลชนหลายชนิดร่วมกัน ผู้รับสารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์การข่มขืน โดยผู้รับสารจะอธิบายถึงแบบแผนและพฤติกรรมที่ใช้ในการข่มขืนได้ดีกว่าเนื้อหาส่วนอื่นๆ ทั้งนี้ผู้รับสารเพศชายที่มีประสบการณ์ตรงในการข่มขืนส่วนใหญ่สร้างความหมายเกี่ยวกับการข่มขืนสอดคล้องกับสื่อมวลชน สำหรับผู้รับสารเพศชายที่มีประสบการณ์การข่มขืนผ่านสื่อ นั้นพบว่า ผู้รับสารส่วนใหญ่สนใจจะอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการข่มขืนทั้งหมด แต่ผู้รับสารส่วนหนึ่งมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการเปิดรับสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการข่มขืนที่มีลักษณะกระตุ่นอารมณ์ หรือที่เรียกว่าหนังสือไปและหนังสือไป สำหรับการสร้างความหมายเกี่ยวกับการข่มขืนนั้น ผู้รับสารเพศชายที่มีประสบการณ์การข่มขืนผ่านสื่อส่วนใหญ่สร้างความหมายเกี่ยวกับการข่มขืนสอดคล้องกับสื่อมวลชน ทั้งนี้ผู้รับสารเพศชายทั้ง 2 กลุ่มมีความรู้สึกต่อการข่มขืนเหมือนกันอย่างหนึ่งว่า ผู้ข่มขืนหรือผู้ชายมีความชอบธรรมหรือมีอำนาจที่จะทำการข่มขืน ในกรณีที่ผู้ถูกข่มขืนหรือผู้หญิงเป็นฝ่ายเริ่มต้น เช่น ประพฤติเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม อยู่นอกบ้านเวลากลางคืน แต่งตัวไป ล่อแหลม ยั่วยุ้ยั่วชวน

การวิจัยนี้พบว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลหรือมีอำนาจในการติดตั้งระบบความรู้ความเข้าใจ, วิธีคิด วิธีปฏิบัติ, รวมถึงวิธีรับรู้และแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึกเกี่ยวกับการข่มขืนให้กับผู้รับสาร ทั้งนี้ในกรณีที่ผู้รับสารมีประสบการณ์ตรงในการข่มขืน หรือได้รับความรู้และประสบการณ์การข่มขืนจากแหล่งอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น จากสื่อบุคคลที่มีประสบการณ์ตรง จะทำให้ผู้รับสารสามารถขยาย “เส้นขอบฟ้าทางความรู้” (Horizon of knowledge) เกี่ยวกับการข่มขืนให้กว้างขึ้นกว่ากรอบที่สื่อมวลชนเป็นผู้กำหนด และสามารถต่อรอง “ความหมาย” กับ

รหัส (Code) หรือ มายาคติ (Myth) เกี่ยวกับการข่มขืนที่สื่อมวลชนติดตั้งไว้ เป็นผลให้อิทธิพลของสื่อมวลชนลดลง แนวโน้มที่ผู้รับสารจะคล้อยตามการปลูกฝัง (Cultivate) ผ่านสื่อก็จะลดน้อยลง ดังนั้นในกรณีที่ผู้รับสารไม่มีประสบการณ์ตรงหรือไม่ได้รับความรู้จากแหล่งอื่นเพิ่มเติม “ความหมายของการข่มขืน” ที่สื่อมวลชนประกอบสร้างก็จะเป็น “ความจริงเกี่ยวกับการข่มขืน” ในโลกทัศน์ของผู้รับสาร

9). Media constructions of crime (Vincent Sacco, 1995)

การวิจัยนี้ศึกษาการประกอบสร้างเรื่องราวอาชญากรรมโดยสื่อมวลชน พบว่าเนื้อหาข่าวเกี่ยวกับอาชญากรรมจะถูกประกอบสร้างโดยใส่ชุดความหมายแบบละคร และลดความซับซ้อนของเหตุการณ์ลง เพื่อให้ถ่ายทอดความหมายได้ง่ายขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญกับการทำงานของตำรวจมากกว่าส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ภาพของตำรวจในข่าวอาชญากรรมจะดูเหมือนเป็นวีรบุรุษปราบปรามเหล่าร้ายมากกว่าในโลกแห่งความเป็นจริง

10). The new spectacle of crime (Gareth Palmer, 1998)

ศึกษาเนื้อหาของรายการสารคดีเชิงอาชญากรรม ได้ข้อค้นพบว่ารายการสารคดีที่มีจำนวนมากประเภทนี้ มีเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอที่คล้ายคลึงกัน เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการตลาดที่ต้องการครอบคลุมผู้ชมจำนวนมาก ซึ่งเป็นการตอกย้ำ Stereotype มากกว่าที่จะชี้ให้เห็นข้อผิดพลาดในเชิงโครงสร้างทางสังคม

11). Crimewatch UK : Women's interpretations of televised violence (Dobash et. al., 1998)

ศึกษารายการสารคดี Crimewatch UK เป็นรายการสารคดีเชิงอาชญากรรมรายการแรกๆ และได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นผลมาจากการสลายเส้นแบ่งระหว่างเรื่องจริงเรื่องแต่ง และความบันเทิง เช่นการทำให้เหตุการณ์จริงมีความเร้าอารมณ์คนดู เพื่อช่วยขับเคลื่อนให้สาธารณชนช่วยเจ้าหน้าที่ตำรวจในการสอดส่องดูแล และมันยังเป็นความบันเทิงรูปแบบหนึ่งอีกด้วย จะเห็นได้ว่าเรื่องราวเกี่ยวกับการฆาตกรรม การใช้อาวุธเข้าปล้นที่มีการแสดงอารมณ์รุนแรง และอาชญากรรมทางเพศ เป็นเรื่องราวที่ขาดไม่ได้สำหรับรายการนี้

12). Factual Entertainment on British Television (Brunsdon et. al., 2001)

ศึกษาการนำเสนอภาพจากกล้อง CCTV ในรายการสารคดีเชิงข่าวอาชญากรรม พบว่าภาพจากกล้องวงจรปิดถูกใช้เพื่อแสดงถึงความถี่และความเป็นไปได้ที่อาชญากรรมจะเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และแสดงให้เห็นว่าผู้ชมคือผู้ที่ถูกคุกคามได้ง่าย ดังนั้นผู้ชมจึงอยู่ในฐานะที่จะต้องรับผิดชอบในการร่วมป้องกันอาชญากรรม นอกจากนี้การได้มาซึ่งภาพวงจรปิดยังไม่เสียค่าใช้จ่าย ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง ในขณะที่ยังสามารถดึงดูดผู้ชมเอาไว้ได้อีกด้วย

13). The Viewer Society : Michel Foucault's "Panopticon" Revisited (Thomas Mathiesen, 1997)

ศึกษาการนำเสนอภาพจากกล้องวงจรปิดที่บันทึกภาพผู้ต้องสงสัยไว้ได้ โดยเปรียบเทียบให้เห็นว่าใช้หลักการจับตามดูผู้กระทำผิด เช่นเดียวกับกับคุกแบบวงแหวน (Panopticon) ที่ Foucault เคยศึกษาไว้ แต่การใช้ภาพจากกล้องวงจรปิดนี้มีอุดมการณ์เบื้องหลังที่ต่างไปจากคุก Panopticon กล่าวคือ ในขณะที่คุก Panopticon แสดงถึงความสัมพันธ์แบบ the few see the many แต่ภาพจากกล้องวงจรปิดจะแสดงความสัมพันธ์แบบ the many see the few

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสรุปได้ว่าสื่อมวลชนมีการจัดวางรูปแบบการนำเสนอให้อยู่ในกรอบการรับรู้ที่มีอยู่เดิม เช่นกระบวนการนำเสนอข่าวสารที่มักอ้างอิงแหล่งข่าวที่ให้ข้อมูลที่สนับสนุนอุดมการณ์หลักของสังคม เท่ากับเป็นการปิดกั้นอุดมการณ์ต่อต้านไปในตัวของมันเอง ดังนั้นจึงเป็นการผลิตซ้ำอุดมการณ์หลักในสังคมมากกว่าจะช่วยแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างของสังคม นอกจากนี้ยังใช้วิธีการเล่าเรื่องทั้งเพื่อทำให้เรื่องราวที่ซับซ้อนนั้นง่ายต่อการเข้าใจ และเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึกมากกว่าจะเน้นประโยชน์ในการนำเสนอเนื้อหาเพื่อให้สามารถนำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้

สำหรับเนื้อหาอาชญากรรมในสื่อมวลชนก็จะมีลักษณะต้นตอเร้าอารมณ์ชวนให้ติดตามจนกลายเป็นความบันเทิงรูปแบบหนึ่ง จนก่อให้เกิดเป็นทัศนคติตายตัวที่กำหนดกรอบในการนำเสนอเรื่องราวประเภทเดียวกันที่ไปปรากฏในช่องทางสื่อสารและรายการที่

นำเสนอเรื่องดังกล่าว นอกจากเนื้อหาในระดับพื้นผิวแล้ว ในระดับลึกลงไป เนื้อหาข่าวจากสื่อมวลชนยังแฝงไว้ด้วยมายาคติและอุดมการณ์ที่จะถูกติดตั้งให้กับผู้รับสาร

สถานะของอาชญากรที่ปรากฏในสื่อหลักก็จะมีลักษณะเป็น Object หรือมีสถานะเป็นผู้ถูกกระทำ เช่น ถูกจ้องมองผ่านกล้องวงจรปิด ถูกประณาม ถูกกีดกัน ถูกพิพากษาโดยสื่อมวลชน ถูกสันนิษฐานว่าผิดไว้ก่อน เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมและการถอดรหัสของอาชญากร” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยจะใช้การวิเคราะห์วาทกรรมร่วมกับการการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยผู้วิจัยได้เลือกศึกษาจากกรณีศึกษา 3 กรณี ที่ปรากฏในสื่อมวลชนในปี พ.ศ. 2553

1. คดีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง
2. คดีทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ
3. คดีวิสามัญกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษากรณีศึกษาดังกล่าว เพราะว่าจะสามารถมองเห็นการทำงานของวาทกรรมและภาพแบบฉบับตายตัว (Stereotype) ที่อยู่ภายใต้วาทกรรมได้ชัดเจนที่สุด โดยผู้วิจัยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณี ดังนี้

กรณีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง หากจะพิจารณาตามหลักการทางกฎหมายแล้ว ก็จะไม่พบว่ามีกฎหมายข้อใดบัญญัติไว้โดยตรงว่าการสวิงกิ้งหรือการมีเพศสัมพันธ์ครั้งละมากกว่า 1 คู่ เป็นเรื่องผิดกฎหมาย คดีนี้ผู้ต้องหาถูกจับกุมด้วยข้อหาอนาจาร กระทำการอันน่าละอายต่อหน้าธารกำนัล และมั่วสุมเพื่อการค้าประเวณี ซึ่งไม่ใช่ข้อกฎหมายที่จะสามารถเอาผิดกับกรณีการสวิงกิ้งได้โดยตรง หากแต่เกิดจากการให้ความหมายต่อการสวิงกิ้งของฝ่ายตำรวจกับหน่วยงานอื่นที่ร่วมกันจับกุม ทั้งนี้ปรากฏการณ์สวิงกิ้งยังเป็นเรื่องที่มีความหมายเฉพาะแตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรม

กรณีทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ตามข้อมูลจากกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุขได้ระบุว่า การยกพวกตีกันของนักเรียนอาชีวะเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 มาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ในปี 2552 ที่ผ่านมามีนักเรียนก่อเหตุตีกัน สูงถึง 2,619 ครั้ง และสำหรับในปี 2553 ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน เกิดขึ้น 881 ครั้ง เฉลี่ยแล้วมีนักเรียนอาชีวะมากกว่า 1 ครั้ง ต่อ 1 วัน ในรอบ 1 ปี แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าความถี่ของข่าวนักเรียนอาชีวะตีกันที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่สื่อไม่ได้เป็นไปตามสถิติที่เกิดขึ้นจริง หากแต่จะเป็นข่าวครึกโครมที่สร้างความสนใจจากสังคมได้ ก็ต่อเมื่อการตีกันนั้นเข้ามากระทบพื้นที่ของบุคคลอื่น

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พื้นที่ของชนชั้นกลาง เช่น หน้าห้างสรรพสินค้า ป้ายรถเมล์ เป็นต้น ดังนั้น จะเห็นบทบาทของวาทกรรมที่กำกับว่าอะไรที่เป็นปัญหา และอะไรที่ไม่ใช่ปัญหา ในกรณีนี้การ ตีกันของนักเรียนอาชีวะจึงไม่ใช่วาระสำคัญที่สื่อมวลชนให้ความสนใจ ครอบคลุมที่การตีกัน นั้นยังไม่รูล้ำเข้ามาสู่พื้นที่ของบุคคลอื่น

สำหรับกรณีศึกษาการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด โดยทั่วไปแล้ว สถานะของกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมไทย จะถูกรับรู้ว่าเป็น “คนอื่น” ของสังคม อันเนื่องมาจากคุณลักษณะทางเชื้อชาติที่เบี่ยงเบนไปจากความเป็นคนไทยภายใต้กรอบความคิด แบบชาตินิยม นอกจากนี้ ปัญหายาเสพติดถูกจัดให้เป็นปัญหาใหญ่ภายในประเทศอยู่เสมอ มา จะเห็นได้จากพื้นที่ข่าวสารที่นำเสนอผลกระทบอันเลวร้ายจากยาเสพติด เช่น ชาวผู้เสพยาบ้ามีอาการคุ้มคลั่งจับผู้อื่นเป็นตัวประกัน หรือการปราบปรามการค้ายาเสพติดทั่วทุกพื้นที่ ภายในประเทศ มาจนถึงการประกาศสงครามกับยาเสพติดและการฆ่าตัดตอน โดยเหตุการณ์ เหล่านี้เกิดเป็นปรากฏการณ์ผ่านสื่อตามลำดับต่อๆ กันมาเป็นระยะเวลายาวนานในสังคมไทย ดังนั้น กรณีศึกษา นี้ จึงเป็นการรวมเอาความเบี่ยงเบน 2 ประการเข้าไว้ด้วยกัน ได้แก่ ความ เบี่ยงเบนอันเกิดจากการกระทำ และความเบี่ยงเบนอันเกิดจากคุณลักษณะที่ติดตัวมาแต่ กำเนิด ซึ่งถูกให้คุณค่าว่ามีความด้อยกว่าบุคคลอื่นในสังคม

ในทางสังคมวิทยา ความประพฤติเบี่ยงเบนนั้นถูกจัดแบ่งเป็นประเภทตามลักษณะ ของความเบี่ยงเบน ในขณะที่สื่อมวลชนแบ่งประเภทของความเบี่ยงเบนทั้งในบุคคลและ เหตุการณ์ แม้ว่าการนิยามความเบี่ยงเบนไม่ใช่เรื่องง่าย และพฤติกรรมที่จัดว่าเบี่ยงเบนก็จัดก็ แตกต่างกันไปตามกลุ่มสังคมและวัฒนธรรม แต่ก็มีผู้พยายามจัดแบ่งความเบี่ยงเบนออกเป็น ประเภทๆ เพื่อประโยชน์ในการศึกษา Daniel Glaser (อ้างถึงใน อารยา ถาวรวันชัย, 2539) ได้ แบ่งความเบี่ยงเบนออกเป็น 7 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย (Predatory acts) ได้แก่ การกระทำที่ เรียกกันโดยทั่วไปว่าอาชญากรรม แบ่งออกเป็น 2 แบบกว้างๆ คือ การกระทำที่มุ่งเอาทรัพย์สิน สมบัติหรือเงินทอง และการกระทำผิดต่อบุคคลอื่นทำให้ได้รับบาดเจ็บหรือได้รับความเสียหาย
2. การบริโภคสิ่งของหรือบริการที่ต้องห้าม (Deviant consumption) หมายถึง การใช้สินค้าและบริการต่างๆ ที่ผู้มีอำนาจในระบบสังคมลงความเห็นคัดค้านไม่ยอมรับ ซึ่ง

เรื่องนี้แตกต่างกันไปตามสถานที่และเวลา ความเบี่ยงเบนประเภทนี้หมายรวมถึง การดื่มสุรา สูบกัญชา หรือการใช้บริการต่างๆ เช่น โสเภณี การพนัน แท้ที่จริงการกระทำต่างๆ ที่กล่าวมาแล้ว ไม่มีผู้รับเคราะห์ที่ชัดเจน คนที่ไม่เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าวมาแล้วมักกล่าวว่า ผู้กระทำเองเป็นผู้ได้รับความเสียหาย และอ้างว่าเป็นกิจกรรมที่ชั่วร้าย หรือการกระทำบางอย่างก็เป็นการกระทำทารุณต่อตนเอง

3. การขายสิ่งของและบริการต้องห้าม (Deviant selling) พาดพิงถึงผู้จัดหาบริการสำหรับผู้บริโภคสิ่งของหรือบริการผิดกฎหมาย พฤติกรรมประเภทนี้จะเบี่ยงเบนอย่างแจ่มชัดเมื่อมีเรื่องเงินทองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น โสเภณี เป็นต้น

4. การแสดงที่เบี่ยงเบน (Deviant Performance) ครอบคลุมถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่แม้จะไม่ทำให้คนอื่นได้รับความเสียหายโดยตรง แต่ก็มีคนร้องทุกข์และไม่เห็นด้วย และโดยปกติถ้ากระทำในที่สาธารณะก็ไม่ผิด เช่น การเปลือยกายหรือเมาสุรา ถ้าไม่ได้อยู่ในที่สาธารณะก็ไม่ใช่พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน เป็นต้น

5. ความเชื่อที่เบี่ยงเบน (Deviant belief) ได้แก่ความคิดความเชื่อที่ไม่สอดคล้องกับคนส่วนใหญ่ในสังคม หรือความคิดความเชื่อที่บุคคลทั่วไปไม่เห็นด้วย ซึ่งจะไม่ได้รับความชอบธรรมในการแสดงออกซึ่งความคิดความเชื่อเหล่านั้น

6. อคติวินิบาตกรรม (Suicide) การฆ่าตัวตายจะเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือสอดคล้องกับบรรทัดฐานขึ้นอยู่กับสถานการณ์แวดล้อม การยอมตายในสงครามเพื่อรักษาชีวิตคนอื่น ๆ นับเป็นวีรกรรม แต่การเอาชีวิตเข้าแลกเพื่อทำลายฝ่ายตรงข้าม เช่น สถาบันคู่อริ เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน เป็นต้น

7. คุณสมบัติที่เบี่ยงเบน (Deviant attributes) ได้แก่สภาพหรือสถานะที่ไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคม เช่น การมีอคติต่อบุคคลที่มีสภาพหรือสถานะเหล่านั้น ส่งผลต่อการปฏิบัติกับบุคคลเหล่านั้น

หากนำเอากรณีศึกษาคดีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง คดีทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ และคดีการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด มาจัดวางบนมิติความ

เบี่ยงเบนทั้ง 7 ประการ ก็จะพบว่าทั้ง 3 กรณีศึกษามีองค์ประกอบของความเบี่ยงเบนในหลากหลายมิติ ดังต่อไปนี้

ความเบี่ยงเบน	กรณีศึกษา		
	คดีบุกรุกจับปาร์ตี้ สวิงกิ้ง	คดีทะเลาะวิวาทของ นักเรียนอาชีวะ	คดีวิสามัญ ฆาตกรรมกลุ่มชาติ พันธุ์ลี้กอบ ชนยาเสพติด
Predatory Acts		✓	✓
Deviant Consumption	✓		
Deviant Selling	✓		✓
Deviant Performance	✓		
Deviant Belief	✓	✓	
Suicide		✓	
Deviant Attributes			✓

ตารางแสดงองค์ประกอบของความเบี่ยงเบนในกรณีศึกษาต่างๆ

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 กรณีศึกษาที่เลือกมานั้นมีคุณลักษณะที่ครอบคลุมองค์ประกอบของความเบี่ยงเบนอย่างครบถ้วน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าความเบี่ยงเบนเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทำให้กระบวนการตีตราโดยสื่อมวลชนนั้นเป็นได้อย่างชอบธรรมราวกับว่าเป็นกฎของธรรมชาติไปโดยปริยาย

3.1 บทบาทของผู้วิจัย

ในการวิเคราะห์ตัวบทผู้วิจัยมีบทบาทเป็นผู้ตีความหมาย ส่วนในการสัมภาษณ์เชิงลึกและการใช้แบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยมีบทบาทเป็นผู้เก็บข้อมูลและตีความข้อมูล

3.2 แหล่งข้อมูล

สำหรับแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วยแหล่งข้อมูลที่เป็นตัวบุคคล เทปโทรทัศน์ เอกสาร และเว็บไซต์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

- ผู้ส่งสาร ได้แก่ บุคลากรจากสมาคมนักข่าวอาชญากรรมแห่งประเทศไทยและบุคลากรในการผลิตรายการโทรทัศน์หรือหนังสือพิมพ์ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดรูปแบบเนื้อหา และการสร้างความหมายในการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณี เช่น นายกสมาคมผู้สื่อข่าวอาชญากรรมแห่งประเทศไทย โปรดิวเซอร์รายการข่าว โปรดิวเซอร์รายการสารคดีเชิงข่าวอาชญากรรม บรรณาธิการข่าว คอลัมนิสต์ เป็นต้น

- ผู้รับสาร ได้แก่ ผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาในคดีเดียวกันกับกรณีที่เลือกทำการศึกษา

3.2.2 แหล่งข้อมูลประเภทเทปโทรทัศน์

สำหรับรายการข่าวจะทำการศึกษาเทปโทรทัศน์รายการข่าวทางช่อง 3 โดยจะเลือกศึกษาเฉพาะตอนที่น่าเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณี ได้แก่ คดีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง คดีทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ และคดีวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขมยาเสพติด ที่ออกอากาศในปี พ.ศ. 2553

3.2.3 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

เลือกทำการศึกษานักหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่วางจำหน่ายในช่วงปี 2553 และตีพิมพ์เนื้อหาเกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณี ได้แก่ คดีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง คดีทะเลาะวิวาทของ

นักเรียนอาชีวะ และคหิวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขบขยาเสพติด ทั้งนี้เพราะหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณที่มีการตีพิมพ์ข่าวอาชญากรรมมากที่สุด

3.3 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อเป็นตัวแทนของผู้ส่งสารและผู้รับสารในแต่ละกรณี que เลือกศึกษา โดยผู้ให้ข้อมูล (Key informants) สำหรับกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณี มีดังต่อไปนี้

กรณีศึกษา	ผู้ส่งสาร	ผู้กระทำผิดกฎหมายอาญา
คดีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิง	- นายศิริโรจน์ มิ่งขวัญ นายกสมาคมนักข่าว อาชญากรรมแห่งประเทศไทยและนักข่าว อาชญากรรม หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ - นายจาตุรงค์ สุขเอียด โปรดิวเซอร์รายการเรื่องเด่น เย็นนี้ ช่อง 3	- นายชูชาติ ธนมงคลชัย
คดีทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ	- นายศิริโรจน์ มิ่งขวัญ นายกสมาคมนักข่าว อาชญากรรมแห่งประเทศไทยและนักข่าว อาชญากรรม หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ - นายจาตุรงค์ สุขเอียด โปรดิวเซอร์รายการเรื่องเด่น เย็นนี้ ช่อง 3	- นายหมู (นามสมมุติ) - นายบอย (นามสมมุติ) - นายนนทชัย กิ้นสันเทียะ

กรณีศึกษา	ผู้ส่งสาร	ผู้กระทำผิดกฎหมายอาญา
คดีวิสามัญฆาตกรรม กลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิ ชนยาเสพติด	-	- นายอาว (นามสมมุติ) - นายสุภาพ (นามสมมุติ)

สำหรับการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูล เพื่อตอบคำถามนำวิจัยในข้อที่ 2 ว่าด้วยเรื่องการถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร ผู้วิจัยจะชี้แจงรายละเอียดโดยเรียงตามลำดับในแต่ละกรณีศึกษา ดังนี้

กรณีศึกษาบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง

ผู้วิจัยได้เริ่มจากการค้นหาความหมายเกี่ยวกับการสวิงกิ้งที่มีอยู่ในสื่อประเภทต่างๆ ทั้งในอินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ และพ็อคเก็ตบุ๊ก ซึ่งมีการกล่าวถึงบุคคลเดียวกันทั้งหมดไม่ว่าจะพูดถึงการสวิงกิ้งในสื่อใดก็ตาม ซึ่งบุคคลที่ถูกกล่าวถึงก็คือ “อาร์กิงฟู” หรือ นายชูชาติ ธนมงคลชัย ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจว่าจะต้องติดต่อขอสัมภาษณ์ให้ได้ ทั้งนี้ สื่อหลายๆ แขนง ให้สมญานามอาร์กิงฟูว่า “เจ้าพ่อสวิงกิ้ง”

ผู้วิจัยได้เริ่มต้นจากวิธีการที่ง่ายที่สุดในการค้นหาข้อมูลในยุคนปัจจุบัน ซึ่งก็คือการพิมพ์ชื่อ นามสกุล เข้าไปใน Search engine ชื่อดังอย่าง Google และจากผลการค้นหา ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าเมื่อไม่นานมานี้ “อาร์กิงฟู” ได้ให้สัมภาษณ์กับสำนักพิมพ์ผู้จัดการเอาไว้ ผู้วิจัยจึงโทรศัพท์ติดต่อสำนักพิมพ์ผู้จัดการเพื่อขอความช่วยเหลือในการติดต่อ “อาร์กิงฟู” และทางสำนักพิมพ์ผู้จัดการก็ได้ให้เบอร์โทรศัพท์ส่วนตัวของอาร์กิงฟู เพื่อให้ผู้วิจัยได้ติดต่อด้วยตัวเอง โดยคอลัมน์นิสต์ที่สัมภาษณ์อาร์กิงฟูบอกว่าไม่น่าจะมีปัญหาในการขอสัมภาษณ์ เนื่องจากอาร์กิงฟูได้เคยให้สัมภาษณ์สื่อไปแล้วหลายครั้งหลังพ้นโทษจำคุก

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจบทสัมภาษณ์ของอาร์กิงฟูตามสื่อต่างๆ จะเกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัว รายละเอียดเกี่ยวกับการถูกจับกุม รวมไปถึงการเป็นที่รู้จักของชายไทยส่วนใหญ่ในประเทศ ผู้วิจัยพบว่าในสื่อหลัก ยังไม่เคยมีการสัมภาษณ์อาร์กิงฟูในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสวิงกิ้งอย่างตรงไปตรงมามากนัก สันนิษฐานว่า เป็นสิ่งที่ไม่สามารถนำเสนอได้ในพื้นที่สาธารณะ

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้โทรศัพท์ไปนัดสัมภาษณ์อาร์กิงฟูตามเบอร์โทรศัพท์ที่ได้มา และอธิบายวัตถุประสงค์ในการขอสัมภาษณ์ รวมทั้งภาพรวมของงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อาร์กิงฟูมีความยินดีที่จะให้สัมภาษณ์ โดยอาร์กิงฟูได้นัดให้ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ที่ลานโบว์ลิ่ง เดอะมอลล์บางกะปิ ในวันที่ 14 มกราคม 2554 ตรงกับวันพฤหัสบดี ซึ่งเป็นวันที่อาร์กิงฟูจะไปโยนโบว์ลิ่งอยู่แล้วเป็นประจำทุกสัปดาห์

กรณีศึกษาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ

ในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้ติดต่อกับบ้านเมตตา ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยทำหนังสือชี้แจงและขอความอนุเคราะห์อย่างเป็นทางการ รวมทั้งจัดส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ให้กับคณะกรรมการในส่วนงานวิจัยของกรมพินิจฯ เป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

หลังจากผ่านไปประมาณ 1 เดือน เจ้าหน้าที่จากกรมพินิจฯ ได้โทรศัพท์มาแจ้งว่า คณะกรรมการได้พิจารณาโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว และอนุมัติให้สัมภาษณ์นักเรียนอาชีวะที่อยู่ในความดูแลของบ้านเมตตาได้ โดยเจ้าหน้าที่จากกรมพินิจฯ ได้สอบถามผู้วิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยต้องการโดยละเอียด ผู้วิจัยได้แจ้งว่า กลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นนักเรียนอาชีวะที่ได้รับโทษจากการก่อเหตุทะเลาะวิวาทหรือเคยมีประวัติการถูกดำเนินคดีในลักษณะนี้มาแล้ว หลังจากเจ้าหน้าที่จากกรมพินิจฯ ได้ทำการตรวจสอบรายชื่อเยาวชนในความดูแลของกรมพินิจฯ ก็ได้แจ้งให้ผู้วิจัยทราบว่าไม่สามารถจัดหากกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติดังกล่าวให้ได้ เพราะหากเยาวชนผู้ก่อเหตุเป็นนักเรียนอาชีวะ ก็มักจะได้รับการประกันตัวออกไปเพื่อศึกษาต่อ ดังนั้น ในช่วงเวลาดังกล่าว จึงไม่มีเยาวชนในความดูแลของสถานพินิจฯ ที่มีคุณสมบัติในการจะเป็นผู้ให้ข้อมูลของงานศึกษาวิจัยนี้ได้

ผู้วิจัยจึงได้เริ่มมองหาตัวอย่างที่อยู่ในเรือนจำสังกัดกรมราชทัณฑ์ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีเรือนจำขนาดใหญ่อยู่ในความดูแล ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าอาจจะมีความเป็นไปได้ที่จะต้องมีผู้ต้องขังที่สามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลสำหรับงานวิจัยนี้ได้

ผู้วิจัยจึงทำการติดต่อเจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ โดยแจ้งความประสงค์ในการติดต่อและเล่าถึงรายละเอียดในงานวิจัยตามที่เจ้าหน้าที่ได้สอบถาม รวมทั้งคุณสมบัติของผู้ให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการ เจ้าหน้าที่จึงได้แจ้งให้ทราบว่า เรือนจำในสังกัดกรมราชทัณฑ์เป็นเรือนจำที่มีผู้ต้องขังจำนวนมาก และไม่สามารถจะสืบทราบได้ว่าผู้ต้องขังคนใดที่เคยเป็นนักเรียนอาชีวะที่ได้รับโทษจากเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท เนื่องจากจะต้องสืบค้นระเบียบผู้ต้องขังจำนวนมากและ

การระบุความผิดที่ปรากฏในระเบียบก็ไม่สามารถยืนยันได้ว่าเป็นเหตุทะเลาะวิวาทหรือไม่ เพราะความผิดฐานทะเลาะวิวาทก็จะเป็นการจำคุกเล็กน้อยหรือเสียค่าปรับเท่านั้น ซึ่งจะไม่ได้อยู่ในเรือนจำอย่างแน่นอน เจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์จึงแนะนำให้ผู้วิจัยติดต่อกับทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง ซึ่งน่าจะผู้ต้องขังที่เป็นผู้ให้ข้อมูลได้ เนื่องจากเป็นผู้ต้องขังที่อยู่ในช่วงอายุ 18 ปี จนถึง 25 ปี

ผู้วิจัยจึงต้องเริ่มติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง จังหวัดปทุมธานี โดยแนะนำตัวเองและชี้แจงรายละเอียดเช่นเดียวกับที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ชื่อศิริธน์ ภูมิ สนิทสมศักดิ์ ได้ให้คำแนะนำว่าให้ส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์เข้ามาก่อน แล้วจะพยายามสอบถามประวัติของผู้ต้องขังในความดูแลให้ว่าใครมีคุณสมบัติดังกล่าวบ้าง เมื่อมีความก้าวหน้าอะไรจะโทรไปแจ้งให้ทราบและทำจดหมายเข้ามาติดต่อด่วนวันสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการอีกครั้งหนึ่ง

หลังจากนั้น 3 วัน เจ้าหน้าที่คนดังกล่าวได้ติดต่อกลับมา พร้อมกับให้คำตอบว่ามีผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติดังกล่าว 3 คน ให้ผู้วิจัยทำจดหมายอย่างเป็นทางการและระบุวันและเวลาที่เข้ามาสัมภาษณ์โดยละเอียด เนื่องจากการนำบุคคลภายนอกเข้าไปในเรือนจำส่วนที่มีผู้ต้องขัง จะต้องมีการดำเนินการภายในหลายขั้นตอนมาก

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ตกลงให้สัมภาษณ์ได้แก่ นายลัก (นามสมมุติ) นายหมู (นามสมมุติ) และ นายบอย (นามสมมุติ) แต่เมื่อสัมภาษณ์ไปแล้ว ผู้วิจัยจึงได้ทราบว่า นายลักไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะให้ข้อมูลเพื่อตอบคำถามนำวิจัยได้ เพราะไม่ได้เป็นนักเรียนอาชีววะ แต่เป็นเด็กนักเรียนชั้น ม. 3 ที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทและได้รับโทษจำคุกในข้อหาพยายามฆ่า ผู้วิจัยจึงได้คัดเฉพาะข้อมูลจากนายหมูและนายบอยมาทำการวิเคราะห์เท่านั้น

สถานที่ที่ทำการสัมภาษณ์ ได้แก่ หอจตุรการกิจห้องเรียนภายในทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง ในเขตของแดน 6 ซึ่งเป็นแดนสำหรับกลุ่มผู้ต้องขังที่ต้องการเรียนหนังสือ โดยจะมีครูจากภายนอกเข้ามาสอนภายในหอจตุรการที่ถูกรื้อดัดแปลงเป็นห้องเรียน ขณะทำการสัมภาษณ์มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาเป็นผู้ดูแลการสัมภาษณ์

สำหรับนายนนทชัย กิ้นสันเทียะ กลุ่มตัวอย่างอีกคนที่ผู้วิจัยมีโอกาสได้สัมภาษณ์ เป็นน้องชายของนายหมู (นามสมมุติ) ที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ไปในวันแรก ทั้งนี้เมื่อผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์นายหมู ได้เล่าถึงรายละเอียดของงานให้ฟังโดยละเอียด นายหมูจึงแนะนำว่าผู้วิจัย

น่าจะสัมภาษณ์น้องชายของตน ซึ่งเคยถูกควบคุมตัวในบ้านเมตตา หลังจากนั้นนายหนู จึงให้เบอร์ติดต่อและให้ผู้วิจัยโทรไปสอบถามความสมัครใจของนายนนทชัยเอง

เมื่อผู้วิจัยได้ติดต่อนายนนนทชัย พร้อมกับแจ้งรายละเอียดของงานวิทยานิพนธ์ให้ฟัง โดยละเอียด รวมทั้งการได้เบอร์ติดต่อมาจากนายหนู นายนนนทชัยยินดีให้สัมภาษณ์ ในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2553 ที่ห้างสรรพสินค้าแฟชั่นไอส์แลนด์ ในเวลาบ่ายโมง ซึ่งเป็นเวลาที่นาย นนนทชัยจะพักรับประทานอาหารกลางวันพร้อมกับภรรยาและลูกสาว ผู้วิจัยจึงได้ทำการ สัมภาษณ์นายนนนทชัยที่ฟู้ดคอร์ทของห้างสรรพสินค้าแฟชั่นไอส์แลนด์

กรณีศึกษาการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขบขยาเสพติด

ผู้วิจัยได้เริ่มจากการติดต่อเรือนจำกลางคลองเปรมเพื่อสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการ ในการขอสัมภาษณ์ผู้ต้องขังในเรือนจำ และสอบถามถึงผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัย ต้องการสำหรับการให้ข้อมูลในประเด็นกลุ่มชาติพันธุ์และยาเสพติด คือต้องเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ ที่ต้องโทษในคดียาเสพติด ในฐานะที่เป็นผู้ขนย้ายลำเลียง เจ้าหน้าที่เรือนจำกลางคลองเปรม ให้คำตอบว่ามีผู้ต้องขังที่มีลักษณะดังกล่าวแน่นอน และแนะนำให้ผู้วิจัยส่งจดหมายเข้ามาให้ อธิบดีกรมราชทัณฑ์เป็นผู้พิจารณา เนื่องจากเรือนจำกลางคลองเปรมเป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรง ต่อกรมราชทัณฑ์

หลังจากผู้วิจัยได้ยื่นจดหมายเข้าไปในกรมราชทัณฑ์เป็นเวลา 2 สัปดาห์ เจ้าหน้าที่ ฝ่ายสารบัญของกรมราชทัณฑ์ก็ได้โทรมาแจ้งให้ทราบว่า จดหมายได้รับการอนุมัติและได้ส่ง เรื่องไปเรือนจำกลางคลองเปรมแล้ว ให้ผู้วิจัยนำจดหมายรับรองที่ออกโดยกรมราชทัณฑ์ไปยื่น ให้กับเรือนจำกลางคลองเปรมอีกครั้งในวันที่ไปสัมภาษณ์ และให้โทรนัดหมายวันและเวลาใน การสัมภาษณ์กับทางเรือนจำกลางคลองเปรมได้โดยตรง โดยเจ้าหน้าที่ของเรือนจำกลาง คลองเปรมที่ผู้วิจัยทำการติดต่อคือ นายไพโรจน์ แต่สุวรรณ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของเรือนจำกลาง คลองเปรม

ผู้วิจัยได้แจ้งความประสงค์ให้นายไพโรจน์ได้ทราบ รวมทั้งชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับ งานวิจัย และคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างแบบที่ต้องการ หลังจากนั้น นายไพโรจน์ได้ขอเวลา ผู้วิจัยในการค้นหารายชื่อและประวัติของผู้ต้องขังกับฝ่ายสารบัญของเรือนจำกลางคลองเปรม โดยเป็นกระบวนการที่กินเวลาประมาณ 1 อาทิตย์ รวมเวลาที่นายไพโรจน์ได้พูดคุยกับ

ผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติดังกล่าวเพื่อสอบถามความเต็มใจในการให้สัมภาษณ์ ในประเด็นดังกล่าว โดยมีผู้เต็มใจให้สัมภาษณ์ 2 คน ได้แก่ นายอาวู และนายสุภาพ

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นัดเวลาสัมภาษณ์ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ โดยในเบื้องต้น นายไพโรจน์ได้จัดที่ให้สัมภาษณ์ภายในเรือนจำบริเวณลานโล่งที่มีผู้ต้องขังชั้นดีออกมาทำกิจกรรม แต่เมื่อทราบว่าผู้วิจัยต้องการจดบันทึก และบันทึกเทปการสนทนาด้วย นายไพโรจน์จึงแนะนำให้ใช้ช่องทางเดียวกับการเยี่ยมญาติจะมีความเหมาะสมมากกว่า เนื่องจากทางเรือนจำไม่อนุญาตให้นำสิ่งของใดๆ ก็ตามติดตัวเข้าไปภายในพื้นที่ที่มีผู้ต้องขังอยู่ หากใช้ห้องเยี่ยมญาติก็จะสามารถนำกระดาษและปากกาเข้าไปจดบันทึกได้ แต่ก็ไม่สามารถบันทึกเสียงได้ เพราะเป็นการสัมภาษณ์ผ่านโทรศัพท์ในห้องเยี่ยมญาติ

ดังนั้น จึงเป็นการสัมภาษณ์ผ่านโทรศัพท์ โดยผู้วิจัยสามารถมองเห็นสีหน้า แววตา และท่าทางของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างชัดเจน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการสังเกตในขณะสัมภาษณ์ และมีเจ้าหน้าที่เรือนจำยินยอมควบคุมอยู่

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เริ่มสัมภาษณ์นายอาวูก่อน นายอาวูบอกว่าไม่สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับเส้นทางการลำเลียงยาเสพติดได้ ผู้วิจัยยืนยันว่าต้องการเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับการตีความหมายของข่าวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่สามารถสัมภาษณ์นายสุภาพได้ทันภายในวันเดียวกัน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ดูแลการสัมภาษณ์มีภารกิจเร่งด่วนที่จะต้องไปทำ จึงได้นัดให้ผู้วิจัยมาสัมภาษณ์นายสุภาพอีกครั้งในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ ในบริเวณเดียวกัน และวิธีการเดียวกัน

3.3.2 แหล่งข้อมูลประเภทเทปโทรทัศน์

เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยจะศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณีที่ปรากฏในทุกรายการ

กรณีศึกษา	แหล่งข้อมูลประเภทเทปโทรทัศน์
คดีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิง	- เทปรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 13 มิถุนายน 2553 - เทปรายการข่าวสามมิติ วันที่ 13 มิถุนายน 2553
คดีทะเลาะวิวาทของ	- เทปรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 1 กันยายน 2553

นักเรียนอาชีวะ	<ul style="list-style-type: none"> - เทปรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 2 กันยายน 2553 - เทปรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 3 กันยายน 2553 - เทปรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 5 กันยายน 2553 - เทปรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 6 กันยายน 2553 - เทปรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 7 กันยายน 2553 - เทปรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 8 กันยายน 2553 - เทปรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 10 กันยายน 2553
คดีวิสามัญฆาตกรรม กลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิ ชนยาเสพติด	(ไม่พบการนำเสนอกรณีศึกษา)

3.3.3 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

เป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ศึกษาเฉพาะเนื้อหาของกรณีศึกษาที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์

กรณีศึกษา	แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร
คดีบุกจับปาร์ตี้สังกิง	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 มิถุนายน 2553 - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 15 มิถุนายน 2553
คดีทะเลาะวิวาทของ นักเรียนอาชีวะ	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 กันยายน 2553 - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 3 กันยายน 2553 - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 4 กันยายน 2553 - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (กรอบบ่าย) ฉบับวันที่ 4 กันยายน 2553 - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 5 กันยายน 2553 - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 6 กันยายน 2553 - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 7 กันยายน 2553

กรณีศึกษา	แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร
	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 9 กันยายน 2553 - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 13 กันยายน 2553
คดีวิสามัญฆาตกรรม กลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบชน ยาเสพติด	<ul style="list-style-type: none"> - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 31 มีนาคม 2553 - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2553 - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 11 พฤษภาคม 2553 - ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 27 พฤศจิกายน 2553

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

3.4.1.1 ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ส่งสาร โดยเก็บ

ข้อมูลด้วยการบันทึกเทป ใช้แนวคำถามดังนี้

- คำถามเกี่ยวกับแหล่งข่าวของแต่ละกรณี
- คำถามเกี่ยวกับจุดยืนในการนำเสนอ
- คำถามเกี่ยวกับแนวทางในการนำเสนอเนื้อหาหรือการเล่าเรื่อง
- คำถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการนำเสนอในแนวทางหรือการเล่าเรื่องข้างต้น
- คำถามเกี่ยวกับมุมมองส่วนบุคคลที่มีต่อเหตุการณ์และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

3.4.1.2 ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) อาชญากร โดยเก็บ

ข้อมูลด้วยการบันทึกเทป ใช้แนวคำถามดังนี้

- คำถามเกี่ยวกับประวัติส่วนตัว
- คำถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ในคดี
- คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อคดี
- คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในคดีที่เกี่ยวข้องกับตนเอง

- คำถามเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงตัวตนหลังได้รับผลกระทบจากวาทกรรม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์วาทกรรมในเนื้อหาข่าวอาชญากรรม

3.5.1.1 รวบรวมหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ และรายการข่าวสามมิติ ในวันที่มีเนื้อหาของแต่ละกรณีศึกษาปรากฏอยู่

3.5.1.2 บันทึกข้อมูล

3.5.1.3 วิเคราะห์เนื้อหา โดยให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์วาทกรรมในโครงสร้างส่วนต่างๆ ของเนื้อหาข่าวและการเข้ารหัส (Encode) เพื่อสร้างความหมายของเหตุการณ์นั้นๆ โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์โดยละเอียดตามหัวข้อหลักต่อไปนี้

3.5.1.3.1 วิเคราะห์วาทกรรม

โครงสร้างของวาทกรรม จะแบ่งเนื้อหาข่าวในแต่ละกรณีศึกษา ออกตามแนวคิดโครงสร้างวาทกรรมของ Van Dijk ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น โดยมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาของโครงสร้างแต่ละส่วน ดังนี้

- กลไกการกีดกัน (Exclusion Principle) ในฐานะกลไกหนึ่งที่จะควบคุมวาทกรรม แบ่งออกเป็น 3 ด้านย่อยๆ ได้แก่ (ก) การห้าม เช่นการกำหนดว่าสิ่งใดพูดได้ สิ่งใดไม่ควรพูด (ข) การจำแนกและการกีดกันออก เช่น การแบ่งความปกติกับความผิดปกติ และ (ค) การแสดงตัวบนพื้นฐานความจริง ได้แก่การทำให้กระบวนการแบ่งแยกกีดกันนั้นดูเป็นความจริงตามธรรมชาติ
- กลไกอรรถาธิบายและการวิจารณ์ (Commentary) หมายถึง การให้คำอธิบายของแต่ละสื่อต่อเหตุการณ์อาชญากรรมที่เลือกศึกษา การแสดงความคิดเห็นของผู้นำเสนอ ภาพรวม

ของเนื้อหาข้อความสั้นที่ได้รับการคัดกรองให้ออกมาสู่ หน้าจอโทรทัศน์ รวมไปถึงการแสดงความคิดเห็นผ่านทาง กระดานข่าวออนไลน์

- กลไกกรอบข้อบังคับ (Discipline) หมายถึงกรอบบางอย่างที่ถูกกำหนดว่าต้องนำเสนออย่างไร (Object domain) รวมทั้งระเบียบวิธีการนำเสนอ กฎเกณฑ์เฉพาะบางอย่าง และเทคนิคการนำเสนอ เป็นต้น
- กลไกพิธีกรรม (Ritual) หมายถึงแบบแผนการปฏิบัติที่ได้รับการสืบทอดเป็นประจำสม่ำเสมอ เช่นการร่วมกันสาปแช่งผู้ต้องหาผ่านการแสดงความคิดเห็นบนกระดานข่าวออนไลน์ เป็นต้น

3.5.1.3.2 วิเคราะห์การเข้ารหัส (Encode)

วิเคราะห์การจัดวางความสัมพันธ์ภายในเนื้อหา โดยใช้แนวคิดเรื่อง Paradigmatics และ Syntagmatics เพื่อสร้างความหมาย ตามแนวคิดสัญญาวิทยา

3.5.1.3.3 วิเคราะห์อุดมการณ์ จากข่าวอาชญากรรมจะอิงกับการวิเคราะห์การเล่าเรื่องและการวิเคราะห์วาทกรรม โดยจะเน้นไปที่ Function และการให้คำนิยามตัวบุคคลหรือเหตุการณ์ที่ถูกเน้นย้ำบ่อยครั้ง โดยจะนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์การเล่าเรื่องและการวิเคราะห์วาทกรรมมาตอบคำถามว่าเรื่องที่ถูกล่ามั้นถูกเล่าอยู่ภายใต้อุดมการณ์หรือกรอบความคิดอะไรที่มีอยู่แล้วในสังคม

สำหรับการวิเคราะห์อุดมการณ์จากการสัมภาษณ์จะเน้นไปที่เหตุผลที่ผู้ให้สัมภาษณ์นำมาใช้เพื่อรองรับการกระทำของตนเอง ทั้งฝ่ายผู้ส่งสาร ตัวอาชญากร และบุคคลใกล้ชิด สำหรับอุดมการณ์

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

3.5.2.1 สัมภาษณ์ผู้ส่งสาร

- นำมาถอดเทป สรุปประเด็นสำคัญ (Synopsis)
- จัดข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นสัมภาษณ์
- หาแบบแผนของคำตอบเกี่ยวกับแนวทางการนำเสนอเนื้อหาข่าวอาชญากรรม
- ศึกษาคำตอบเพื่อหาอุดมการณ์และชุดความรู้เกี่ยวกับอาชญากรรมของผู้ส่งสาร

3.5.2.2 สัมภาษณ์ผู้กระทำผิดกฎหมายอาญา

- นำมาถอดเทป สรุปประเด็นสำคัญ
- จัดข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นสัมภาษณ์
- หาแบบแผนของคำตอบชุดความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์อาชญากรรมของผู้กระทำผิดกฎหมายอาญา
- เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างอุดมการณ์และชุดความรู้กับแนวทางการถอดความหมายเนื้อหาข่าวอาชญากรรม

3.6 การนำเสนอข้อมูล

เสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ตาราง แผนภาพ และภาพประกอบ โดยแบ่งเนื้อหาการวิเคราะห์ออกเป็น 2 บท ได้แก่ บทที่ 4 วาทกรรมในข่าวอาชญากรรม และบทที่ 5 การถอดรหัสข่าวอาชญากรรมของผู้กระทำผิดกฎหมายอาญา และบทที่ 6 ผู้วิจัยจะทำการสรุปและอภิปรายผลข้อค้นพบสำคัญที่ได้จากการศึกษารวมทั้งให้ข้อเสนอแนะทั้งในแง่การนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในด้านวิชาการและด้านนโยบาย นอกจากนี้จะเสนอหัวข้อที่น่าสนใจในการทำวิจัยต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

วาทกรรมในข่าวอาชญากรรม

การนำเสนอผลการศึกษาในบทที่ 4 จะเรียงลำดับการนำเสนอการวิเคราะห์วาทกรรมเรียงตามลำดับแต่ละกรณีศึกษา ดังนี้

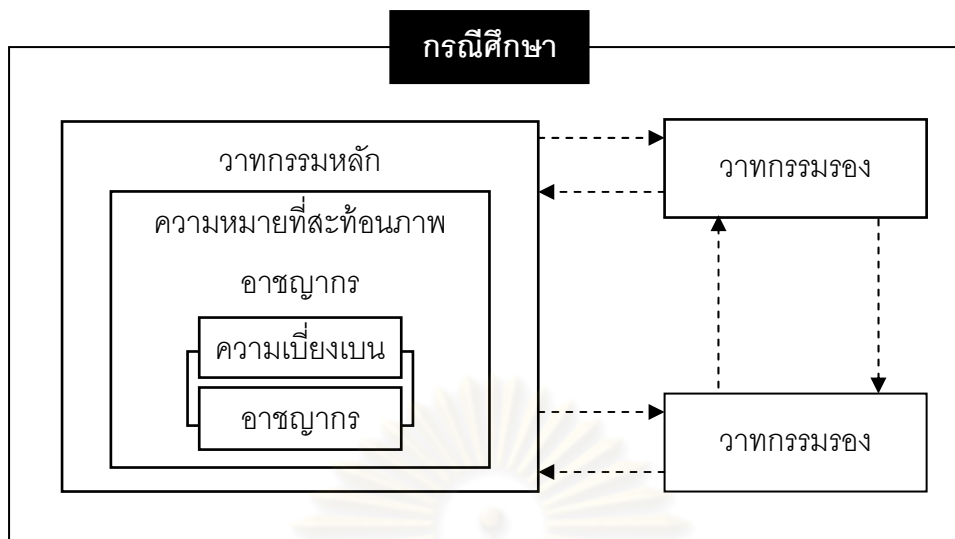
- 1). กรณีศึกษาข่าวนุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง
- 2). กรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ
- 3). กรณีศึกษาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด

การนำเสนอวาทกรรมที่แฝงอยู่ในแต่ละกรณีศึกษา จะประกอบไปด้วยวาทกรรมหลักและวาทกรรมรอง โดยวาทกรรมหลักในแต่ละกรณีศึกษาจะประกอบไปด้วยชุดความหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวอาชญากร เช่น ความหมายเกี่ยวกับภาพตัวแทนของอาชญากร (Representation) ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของอาชญากร เป็นต้น ทั้งนี้ ชุดความหมายที่เกิดขึ้นจากวาทกรรมหลัก ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์การเข้ารหัส (Encode) โดยสื่อมวลชนอีกทอดหนึ่งเพื่อเป็นในการวิเคราะห์การถอดรหัส (Decode) ของอาชญากรตามคำถามนำวิจัยในข้อ 2 ซึ่งจะถูกนำเสนอต่อไปในบทที่ 5

สำหรับวาทกรรมรองจะเป็นวาทกรรมที่สร้างความหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบแวดล้อมของเหตุการณ์ในข่าวที่สนับสนุนวาทกรรมหลักให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือสามารถครอบงำอุดมการณ์ได้อย่างเบ็ดเสร็จ

โดยเค้าโครงในการนำเสนอเนื้อหาในบทที่ 4 ผู้วิจัยจะนำมาจัดทำเป็นแผนผังเพื่อให้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังข้างต้น จะแสดงถึงภาพรวมของแนวทางในการนำเสนอเนื้อหาบทที่ 4 โดยในแต่ละเหตุการณ์จะมีองค์ประกอบหลากหลายที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน แต่วาทกรรมหลักจะครอบคลุมความหมายเกี่ยวกับภาพตัวแทน (Representation) ของตัวอาชญากรและพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่อาชญากรเป็นผู้กระทำ ในขณะที่วาทกรรมรองจะครอบคลุมความหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบแวดล้อมที่ช่วยให้การทำงานของวาทกรรมหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น บทบาทของบุคคลในสถานะต่างๆ ที่มีต่อเหตุการณ์ กระบวนการและทิศทางในการนำเสนอของสื่อมวลชน เป็นต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า วาทกรรมหลักและวาทกรรมรองต่างก็หนุนเสริมซึ่งกันและกัน วาทกรรมรองจะไม่มี ความหมายหากไม่มีวาทกรรมหลัก ในขณะเดียวกัน วาทกรรมหลักก็จะทำงานอย่างไร้ประสิทธิภาพหากไม่มีวาทกรรมรอง

ในลำดับต่อไปจะนำเสนอผลการศึกษาวาทกรรมในข่าวอาชญากรรม โดยเรียงตามลำดับแต่ละกรณีศึกษาที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1 กรณีศึกษาบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง

คดีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง เป็นข่าวเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2553 หลังจากกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ (ปคม.) ร่วมกับกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ. เมืองพัทยา บุกเข้าจับกุมผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งในบ้านหลังหนึ่งหลังจากได้รับสัญญาณจากสายลับที่แฝงตัวอยู่ภายในกลุ่มผู้ร่วมสวิงกิ้ง โดยการแฝงตัวเข้าไปนี้ได้กระทำผ่านเว็บไซต์ของผู้จัดปาร์ตี้สวิงกิ้ง ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่มีการพูดคุยเรื่องเพศ มีการโพสต์รูป และมีพื้นที่เฉพาะบนเว็บไซต์สำหรับสมาชิกที่ความคุ้นเคยและได้รับความไว้วางใจเท่านั้น สายลับของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าไปพูดคุยผ่านเว็บไซต์เป็นเวลา 1 เดือน จนสมาชิกในเว็บไซต์คนอื่นๆ คุ้นเคย จึงได้ชักชวนเข้ามาร่วมปาร์ตี้สวิงกิ้งในครั้งนี้ โดยมีการเรียกเก็บค่าสมาชิกคนละ 3,000 บาท

หลังจากบุกเข้าไปภายในบ้านที่กำลังมีปาร์ตี้สวิงกิ้ง เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมผู้ต้องหาได้ทั้งหมด 13 คน โดยแยกเป็นฝ่ายผู้จัด 1 คน ที่เหลืออีก 12 คน เป็นผู้เข้าร่วมปาร์ตี้สวิงกิ้ง แยกเป็น ชาย 7 คน และหญิง 5 คน

สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย ผู้เข้าร่วมปาร์ตี้สวิงกิ้งถูกแจ้งข้อหากระทำการลามกอนาจารหรือกระทำการอันควรขายหน้าต่อหน้าธารกำนัล และมั่วสุมเพื่อการค้าประเวณี สำหรับผู้จัดปาร์ตี้สวิงกิ้ง ถูกแจ้งข้อหาเป็นธุระจัดหาเพื่อการค้าประเวณีจัดเป็นความผิดที่เป็นอาชญากรรมทางเพศ นอกจากนี้ ผู้จัดปาร์ตี้สวิงกิ้งยังถูกแจ้งข้อหาความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ตามพระราชบัญญัติความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เพิ่มเติมอีกด้วย

การนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะมีโครงสร้างในการนำเสนอที่เป็นพื้นที่ในการปรากฏของวาทกรรมตามแนวคิดของ Teun A. Van Dijk ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1). โครงสร้างส่วนการสรุปความ (Summary)

โครงสร้างการนำเสนอส่วนการสรุปความ (Summary) ในข่าวบุกจับบาร์ตีสังกิง ที่ถูกนำเสนอโดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้แก่ส่วนการพาดหัวข่าว ซึ่งเป็นการสรุปเอาประเด็นสำคัญที่มีความน่าสนใจและสอดคล้องตรงกับกรอบการรับรู้ของสังคมมานำเสนอ เพื่อจัดกรอบการรับรู้ของผู้รับสารต่อเหตุการณ์บุกจับบาร์ตีสังกิง (Framing)

2). โครงสร้างเนื้อหา (News story)

ตามแนวคิดของ Van Dijk โครงสร้างส่วนเนื้อหาจะมีองค์ประกอบย่อยอีกมาก แต่องค์ประกอบที่ปรากฏในข่าวบุกจับบาร์ตีสังกิง มีดังนี้

-เหตุการณ์หลัก (Main event) คือ เหตุการณ์ที่เป็นใจความสำคัญของข่าวบุกจับบาร์ตีสังกิง นำเสนอตามรูปแบบการรายงานข่าว ตอบโจทย์ 5 W 1 H ตามรูปแบบการรายงานข่าวโดยทั่วไป เหตุการณ์หลักในข่าวบุกจับบาร์ตีสังกิง ได้แก่ การบุกเข้าจับกุมผู้เข้าร่วมสังกิงภายในสถานที่จัด

-ภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds) คือ การอธิบายถึงความเป็นมาของเหตุการณ์หลัก หรือเหตุปัจจัยที่ทำให้เหตุการณ์หลักเกิดขึ้น สำหรับภูมิหลังของ

เหตุการณ์ในกรณีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง ได้แก่ การส่งสายลับแฝงตัวเข้าไปในกลุ่มผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง ซึ่งเป็นที่มาของการบุกเข้าจับกุม

-ผลที่ได้รับหรือปฏิกิริยาตอบกลับ (Consequences/Reactions) คือ ผลที่ตามมาหลังจากเกิดเหตุการณ์หลัก สำหรับในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง ผลที่ตามมาหลังมีการจับกุมผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง ได้แก่การบังคับใช้กฎหมายกับผู้ต้องหา ซึ่งเมื่อนำมาเทียบกับกรอบแนวคิดของ Van Dijk ถือเป็นผลที่ได้รับประเภเหตุการณ์หรือการกระทำ (Events/Acts)

-การแสดงความคิดเห็น (Comment) คือการแสดงจุดยืนของสื่อมวลชนที่มีต่อเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง โดยเป็นการประเมินให้คุณค่า (Evaluation) เพื่อแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการสวิงกิ้ง

โครงสร้างย่ออยู่ในส่วนเนื้อหาข่าว (News story) บุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง ปรากฏอยู่ในส่วนต่างๆ ของเนื้อหา ดังนี้

ปคม.บุกหลายปาร์ตี้มีัวแจ็กชรัยนี้ เปิดเผยขึ้น
 เมื่อเวลา 01.00 น. วันที่ 13 มิ.ย. พ.ศ.๒๕๖๓ หารยาง-
 กูร ผกก.บ.ปคม. (กองบังคับการปราบปรามการกระทำ
 ผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์) พ.ต.ท.ปัญญา สะเอมเทศ สว.กก.บ
 บก.ปคม. ร่วมกับ พ.ต.อ.สุชาติ วงศ์อนันต์ชัย ผู้ตรวจราชการ
 กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือไอซีที
 พ.ต.อ.นันทวุฒิ สุวรรณระยอง ผกก.สภ.เมืองหัทยา นำ
 กำลังเข้าปิดล้อมบ้านเลขที่ 366/71 หมู่ 12 หมู่บ้านมา
 เจสติก เรสซิเดนซ์ ต.หนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี ซึ่ง
 เจสติก เรสซิเดนซ์ ต.หนองปรือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี ซึ่ง
 สืบทราบว่ามีบริการสัทลอบนขายบริการทางเพศแบบ "แจ็กชรัย"
 โดยเปิดเว็บไซต์ www.swclubociety Lifestyles
 in Thailand.com ชักชวนสมาชิกที่ชื่นชอบการแลก
 เปลี่ยนคู่นอน หรือ "สวิงกิ้ง" จัดปาร์ตี้แลกคู่นอนตาม

เหตุการณ์หลัก
 (Main event)

ภูมิหลังเหตุการณ์
 (Backgrounds)

แหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย

พบว่าบ้านดังกล่าวเป็นบ้านชั้นเดียวเนื้อที่กว่า 50 ตารางวา มีรั้วรอบขอบชิด หน้าบ้านมีสระว่ายน้ำขนาดเล็ก กระจกเงาหน้าที่ได้รับสัญญาณจากสายที่ฝังตัวอยู่ในกลุ่มผู้ให้บริการ "เช็ทซ์หมู" จึงบุกเข้าไปจับกุม พบว่าบ้านดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ห้องนอน 1 ห้องโถง และห้องครัว พบกลุ่มชายหญิงนักรักรวม 13 คน แยกเป็นชาย 8 คน หญิง 5 คน อายุระหว่าง 27-52 ปี เปลือยกายร่วมรัก มีัวเนียบอยู่ตามมุมต่างๆภายในบ้าน เมื่อเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจทำให้กลุ่มนักรักต่างตกใจพากันวิ่งหนีชุดมุนเจ้าหน้าที่ต้องนำเสื้อผ้ามาให้สวมใส่กันอุจาด นอกจากนี้ยังพบถุงยางอนามัย 8 กล่อง ถุงยางอนามัยใช้แล้ว 1 ชิ้น โทรศัพท์มือถือ 1 เครื่อง สมุดบันทึก 1 เล่ม และอุปกรณ์ช่วยกระตุ้นทางเพศอื่น จึงได้ยึดไว้เป็นหลักฐาน จากนั้นจึงควบคุมตัวทั้งหมดไปโรงพัก

เหตุการณ์หลัก

(Main event)

สอบสวนทราบว่าผู้ต้องหาชื่อนายฐิติภัทร วรรณก-วิมล อายุ 30 ปี อยู่บ้านเลขที่ 90/74 หมู่ 1 ค.บ้านบึง อ.บ้านบึง จ.ชลบุรี ผู้จัดปาร์ตี้มีัวเช็ทซ์ และเป็นเจ้าของเว็บไซต์แลกเปลี่ยนด้วย ผู้ต้องหาที่เหลืออีก 12 คน แยกเป็นชาย 7 คน หญิง 5 คน อายุระหว่าง 27-52 ปี โดยหนึ่งในนั้นเป็นชายซึ่งเป็นญาตินามสกุลเดียวกับอดีตข้าราชการใหญ่ ปัจจุบันเป็น ส.ว.คนดัง

คุมตัวดำเนินคดี

ผลที่ได้รับ

ในเนื้อหาพร้อมกันกระทำอนาจารต่อหน้าธารกำนัลหรือกระทำการลามกอย่างอื่น และเฝ้ามีัวคุมในสถานค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเองหรือผู้อื่น ส่วนนายฐิติภัทร วรรณกวิมล เจ้าของเว็บฉาว พ่วงข้อหา "เป็นธุระจัดหาเพื่อการค้าประเวณี" อีก 1 กระทง

(Consequences)

ด้าน พ.ต.ท.ปัญญา ชะเอมเทศ สว.กณ. บก.ปคม. เปิดเผยถึงเบื้องหลังการทลายปาร์ตี้เช็กซ์หมู่ว่า เจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลาในการสืบสวนจับกุมผู้ต้องหารายนี้มานานกว่า 1 เดือน ซึ่งทาง บก.ปคม. ได้ร่วมกับทางกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สืบแกะรอยของผู้กระทำผิดจากเว็บไซต์ดังกล่าว จนทราบแน่ชัดว่ามีการนัดหมายมีวาระเช็กซ์แลกคู่นอนกันจริง โดยผู้จัดเรียกเก็บค่าบริการครั้งละประมาณ 3,000 บาท จึงได้ส่งสายลับเข้าสมัครเป็นสมาชิกเว็บไซต์ดังกล่าวจนรู้สถานที่และวันเวลาที่จะมีปาร์ตี้เช็กซ์ จึงประสานมายังตำรวจท้องที่เข้าจับกุมได้ในที่สุด

ภูมิหลังเหตุการณ์
(Backgrounds)

ภาพแสดงโครงสร้างย่อยของโครงสร้างเนื้อหาข่าว (News story) ในส่วนต่างๆ

ของการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สำหรับวาทกรรมและปฏิบัติการทางวาทกรรมในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง จะมีวาทกรรมหลัก คือ วาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ (Illegitimate sex discourse) และวาทกรรมรอง คือ วาทกรรมเรื่องเพศเพื่อการค้า (News value discourse) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1.1 วาทกรรมหลัก : วาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ (Illegitimate sex discourse)

จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์วาทกรรมของ Tuen A. Van Dijk พบว่า ความหมายสำคัญของ “วาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ” คือการสะท้อนให้เห็นบรรทัดฐานทางเพศที่ “เป็นปกติ” ด้วยการแสดงการลงโทษพฤติกรรมทางเพศในลักษณะอื่นๆ ที่ถูกนิยามว่า “ผิดปกติ” ซึ่งเป็นพฤติกรรมทางเพศที่เกินขอบเขตเรื่องเพศที่ปกติตามการกำหนดนิยามของสังคม นอกจากนี้ยังเป็นการตีตรา (Label) บั้แจกผู้กระทำพฤติกรรมที่ละเมิดบรรทัดฐานทางเพศของสังคม ด้วยการแสดงถึงภาวะด้อยอำนาจอันเป็นผลมาจากการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากความคาดหวังหรือบรรทัดฐานของสังคม โดยเป็นการแสดงสถานะของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งที่ถูกจับกุมให้เป็นวัตถุที่ถูกกระทำ (Object) ตกอยู่ใต้อำนาจของบุคคลที่ดูจะมีความปกติตามบรรทัดฐานมากกว่า

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า วาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ จะเป็นการสร้างความหมายเกี่ยวกับบรรทัดฐานทางเพศด้วยการใช้พฤติกรรมทางเพศที่ “ไม่ปกติ” เป็นสะพานเชื่อมโยงทางความคิดไปสู่การอ้างรักษาบรรทัดฐานทางเพศที่สังคมนิยามว่า “ปกติ” ซึ่งเป็นไปตาม

แนวคิดคู่ตรงข้าม (Binary Opposition) โดยมีปฏิบัติการผ่านโครงสร้างต่างๆ ในการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิงของสื่อมวลชน ดังนี้

4.1.1.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม (Structures and Strategies)

“วาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ” เป็นวาทกรรมที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อสร้าง “อัตลักษณ์” หรือ “ความเป็นจริง” เกี่ยวกับผู้เข้าร่วมสวิงกิง โดยมีปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านโครงสร้างส่วนต่างๆ ในการนำเสนอ ได้แก่

- (1) พาดหัวข่าวและความนำ (Headline and Lead) เป็นพื้นที่ที่สื่อมวลชนจัดกรอบเหตุการณ์ด้วยการให้คำจำกัดความ (Identification) เหตุการณ์และปัจเจกบุคคลที่เข้าร่วมสวิงกิง
- (2) เนื้อหา/บทรายการ (News story) เป็นการให้คำจำกัดความเกี่ยวกับเหตุการณ์และปัจเจกบุคคลที่เข้าร่วมสวิงกิงผ่านการให้คำอธิบายรายละเอียดในเนื้อหาข่าวหรือบทรายการ
- (3) ภาพประกอบข่าว (News photograph) เป็นการคัดเลือกสิ่งที่แสดงถึงสถานการณ์ตกอยู่ใต้อำนาจเมื่อมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Inclusion) ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นการลงโทษทางสังคม เมื่อปัจเจกมีพฤติกรรมไม่สอดคล้องตรงกับบรรทัดฐาน
- (4) แหล่งข่าว (News sources) เป็นการกำหนดสัดส่วน (Proportion) ของแหล่งข่าวเพื่อสนับสนุนอุดมการณ์หลักและเก็บกีดปิดกั้นอุดมการณ์ต่อต้าน หรือความเป็นจริงแบบอื่นๆ จากผู้ที่มีความเบี่ยงเบนตามค่านิยมของสังคม

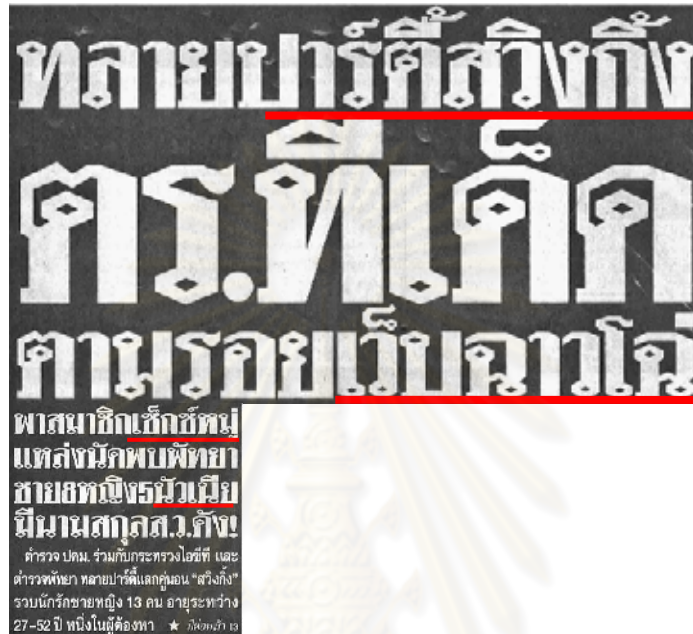
วาทกรรมและปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านโครงสร้างส่วนต่างๆ ของการรายงานข่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

พาดหัวข่าวและความนำ (Headline and Lead)

ปฏิบัติการทางวาทกรรมในพื้นที่พาดหัวข่าวและความนำที่เป็นช่องทางในการปรากฏของวาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ เกิดจากการจัดกรอบและเลือกสรรคำ (Framing and Words choices) มาใช้ในการส่งสาร (Message) ไปยังผู้รับสาร โดยคำที่ถูกเลือกมาใช้ในการพาดหัวข่าวและความนำ (Headline and Lead) เพื่อแสดงถึง “กิจกรรมการสวิงกิง” ในฐานะ

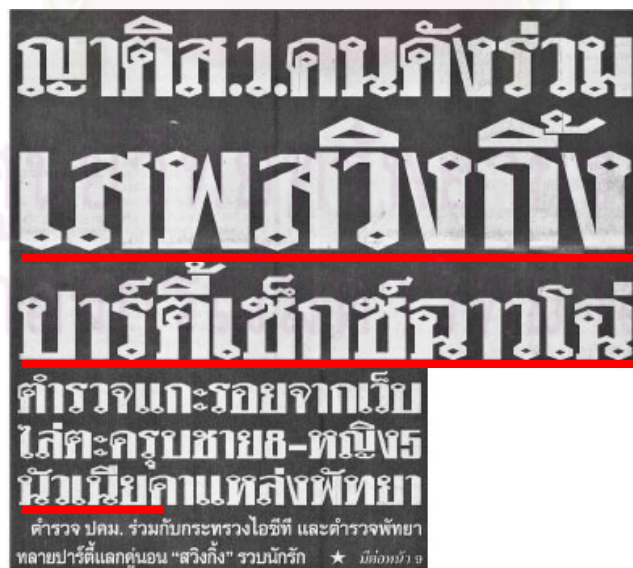
พฤติกรรมเบี่ยงเบนและไม่เป็นที่ยอมรับจากบรรทัดฐานทางเพศที่ได้รับการนิยามว่าปกติ (Sexual norm) มีดังนี้

(1)

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 มิถุนายน 2554 (กรอบเช้า)

(2)

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 15 มิถุนายน 2554 (กรอบบ่าย)

ปัญหา : เข้าสู่เรื่องเด่นเย็นนี้กันนะครับ กรณีฮือฮา ปาร์ตี้สวิงกิ้ง
 นิธินาฏ : ค่ะ ปาร์ตี้สวิงกิ้ง มันไม่น่าจะเกิดในสังคมพุทธแบบบ้านเรา

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 13 มิถุนายน 2554

“เมื่อกกลางดึกคืนที่ผ่านมา กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารร่วมกับ ปคม. เข้าทำลายปาร์ตี้สวิงกิ้งหรือปาร์ตี้เซ็กส์หมู่มุ่กกลางเมืองพัทยาครับ ได้ผู้ต้องหาที่มาช่วยปาร์ตี้ครั้งนี้มีทั้งนายทหาร ข้าราชการระดับสูง และพยาบาล ติดตามปฏิบัติการครั้งนี้จากทีมข่าวของเราครับ”

รายการข่าวสามมิติ วันที่ 13 มิถุนายน 2553

การนำเสนอเนื้อหาในโครงสร้างส่วนการพาดหัวข่าวเป็นการสรุปความเพื่อจัดรอบการรับรู้ต่อเหตุการณ์ของผู้รับสาร โดยพาดหัวข่าวที่ได้นำมาแสดงไว้ข้างต้น มีการจัดรอบเหตุการณ์ด้วยการเลือกใช้คำเพื่อให้ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคม โดยนำมาสรุปได้ดังนี้

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ		รายการเรื่องเด่นเย็นนี้	รายการข่าวสามมิติ
กรอบเข้า	กรอบป้าย		
ปาร์ตี้สวิงกิ้ง, เว็บดาวไฉ่, เซ็กส์หมู่มุ่, นัวเนีย	เสปสวิงกิ้ง, ปาร์ตี้เซ็กส์, ดาวไฉ่, นัวเนีย	ฮือฮา, ปาร์ตี้สวิงกิ้ง	ปาร์ตี้สวิงกิ้ง, ปาร์ตี้เซ็กส์หมู่มุ่

ตารางแสดงการให้คำจำกัดความพฤติกรรมเบี่ยงเบนในพาดหัวข่าว

ความหมายที่เกิดจากการเลือกใช้คำดังกล่าวเพื่อสรุปประมวลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้อยู่ภายในพื้นที่และระยะเวลาอันจำกัด เพื่อเรียกร้องความสนใจของผู้รับสาร แสดงถึงจุดยืนของสื่อมวลชนที่มีต่อพฤติกรรมการสวิงกิ้งในทางลบ ในขณะที่เดียวกันก็สะท้อนว่าเป็นความหมายที่อยู่ในกรอบการรับรู้ของผู้รับสาร จึงถูกเลือกมาใช้ในการสรุปความหมายของเหตุการณ์ในระยะเวลาอันจำกัด

เนื้อหา/บทรายการ (News story)

วาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ มีปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านตัวบท (Text) ทั้งหมดในการนำเสนอข่าว ผ่านการให้คำจำกัดความและการเลือกใช้คำ (Words choices) ที่มีความหมายในแง่ลบมาใช้ในการอธิบายเหตุการณ์หรือพฤติกรรมทางเพศของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง เพื่อเป็นการตีตรา (Label) ผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งว่าเป็นผู้มีความเบี่ยงเบนทางเพศและมีรสนิยมที่ผิดปกติไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม

สำหรับโครงสร้างส่วนเนื้อหา/บทรายการจะรวมถึงการให้ข้อสรุปทางกฎหมายที่ทำให้คำจำกัดความพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งโดยมีกฎหมายมารองรับความชอบธรรมในการให้คำจำกัดความดังกล่าว

สำหรับการให้คำจำกัดความและการเลือกใช้คำ (Words choices) ในโครงสร้างส่วนเนื้อหา/บทรายการ (News story) มีดังนี้

การจัดกรอบและเลือกใช้คำ (Framing and Words choices)				
Text Structure	หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ		รายการ เรื่องเด่นเย็นนี้	รายการข่าวสาม มิติ
	กรอบเข้า	กรอบบ่าย		
เนื้อหา/ บทรายการ (News story)	ปาร์ตี้ฉาว, ปาร์ตี้มั่วเซ็กซ์, ชื่นชอบการแลกเปลี่ยนคู่นอน, ปาร์ตี้แลกคู่นอน, เซ็กซ์หมู่, เปลือยกายร่วมรัก นิ้วเนี่ย, คุจาด, กลุ่มนักรัก ต่างตกใจพากันวิ่งหนีซูลมุน		ปาร์ตี้สวิงกิ้งเซ็กซ์, มั่วเซ็กซ์แลกคู่นอน, ปาร์ตี้เซ็กซ์	ร่างกายเปลือยเปล่า , วิ่งหนีอย่าง โกลาหล, ปาร์ตี้เซ็กซ์ หมู่, กินดื่ม, สังสรรค์ , รสนิยมทางเพศ แบบเซ็กซ์หมู่
การให้ ข้อสรุป Conclusion	ร่วมกันกระทำอนาจารต่อ หน้าธารกำนัล, มั่วสุมใน สถานค้าประเวณี		ลามกอนาจาร, มั่ว สุมเพื่อค้าประเวณี	กระทำการอันควร ขายหน้าต่อหน้า ธารกำนัล

ตารางแสดงการให้คำจำกัดความพฤติกรรมเบี่ยงเบนในเนื้อหาข่าว/บทรายการ

จากตารางแสดงกลุ่มคำที่ถูกเลือกใช้ ทั้งในส่วนพาดหัวข่าวและเนื้อหาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการสร้างความหมายและความเป็นจริงให้กับ “การสวิงกิ้ง” และ “ผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง” จากฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจและสื่อมวลชน มีทั้งการสร้างความหมายในตัวเองหรือคุณลักษณะ (Attributes) และนัยทางสังคม (Social implications) ที่มีต่อ “การสวิงกิ้ง” ดังนี้

1). กลุ่มคำที่แสดงความหมายเกี่ยวกับคุณลักษณะของการสวิงกิ้ง คือการใช้คำดังต่อไปนี้ในการให้คำจำกัดความ “การสวิงกิ้ง” เช่น “ปาร์ตี้”, “กินดื่มสังสรรค์”, “เช็กส์หนุ่ม”, “แลกคู่นอน”, “เปลือยกายร่วมรักนัวเนีย” เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเป็นกลุ่มคำที่แสดงให้เห็นภาพงานรื่นเริงแบบหนึ่ง มีองค์ประกอบหลักเป็นกิจกรรมทางเพศที่มีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมากเกินกว่า “ปกติ” และเป็นการนำเสนอหรือบรรยายของตนเองมาแลกเปลี่ยนหรือมีเพศสัมพันธ์กับสามีหรือภรรยาของผู้อื่น นอกจากนี้ยังมีการให้ข้อสรุปถึงสาเหตุของการเข้าร่วมสวิงกิ้งว่าเป็นเรื่องของความชื่นชอบหรือรสนิยม เช่น การให้คำอธิบายว่า “รสนิยมทางเพศแบบเช็กส์หนุ่ม” และ “ชื่นชอบการแลกเปลี่ยนคู่นอน” เป็นต้น

ดังนั้น ความหมายที่สื่อมวลชนสร้างให้กับ “การสวิงกิ้ง” คือ พฤติกรรมการร่วมเพศแบบหมู่คณะ มีรูปแบบเป็นการสังสรรค์รื่นเริง และ “รสนิยมทางเพศ” คือ สาเหตุที่ทำให้ปัจเจกบุคคลเข้าร่วมกลุ่มสวิงกิ้ง

2). กลุ่มคำที่แสดงนัยทางสังคมของการสวิงกิ้ง คือการเลือกใช้คำที่สะท้อนมุมมองของคนส่วนใหญ่ในสังคมที่มีต่อการสวิงกิ้งผ่านการนำเสนอตัวบท (Text) โดยสื่อมวลชน จะเห็นได้ว่าการเลือกใช้คำที่มีความหมายในทางลบเพื่ออธิบายเหตุการณ์และให้คำจำกัดความ เช่น “มั่วเช็กส์” “อุจาด” และ “ฉาวโฉ่” ที่ปรากฏซ้ำๆ หลายช่องทางในการเผยแพร่ข่าวกรรม (Distribution)

คำว่า “มั่ว” เมื่อนำมาใช้กับเรื่องเพศ จะมีความหมายว่า “หมกมุ่นในโลกีย์วิสัย, มักมากในกามอย่างไม่เลือกหน้า” (ที่มา: พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์เล็กซีตรอน เวอร์ชัน 2009) และคำว่า “ฉาวโฉ่” หมายถึง อื้ออิ่ง, เกียรติยศเสื่อม, รู้กันทั่วไป, (ใช้แก่ข่าวที่ไม่ดีไม่งาม), โฉ่ฉาว ก็ว่า. (ที่มา: พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542) นอกจากนี้ยังมีการให้ อรรถาธิบายที่ยืนยันถึงความเบี่ยงเบนของพฤติกรรมของกลุ่มผู้สวิงกิ้งเมื่อถูกตำรวจจับกุมว่า “วิ่งหนีอย่างโกลาหล”, “กลุ่มนักรักต่างตกใจพากันวิ่งหนีชุดมุน”

อัตลักษณ์ของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งที่สื่อมวลชนเป็นผู้สร้างขึ้น จึงมีลักษณะเป็นกลุ่มคนที่พฤติกรรมและรสนิยมทางเพศ “ไม่ปกติ” มั่วสุม ประพฤติตนไม่ดีไม่งาม อีกทั้งยังเป็นพฤติกรรมทางเพศที่นำความอับอายมาสู่ผู้กระทำพฤติกรรมดังกล่าวเอง หากพฤติกรรมนั้นถูกเปิดเผยขึ้น

นอกจากนี้ การบุกเข้าจับกุมกลุ่มผู้เข้าร่วมการสวิงกิ้งของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ยังถูกทำให้ดูเป็นธรรมชาติด้วยการอธิบายว่าผู้ที่ถูกปราบปราม “วิ่งหนีอย่างโกลาหล” รวากับว่าตนเป็นผู้ฝ่าฝืนกฎหมายจริง

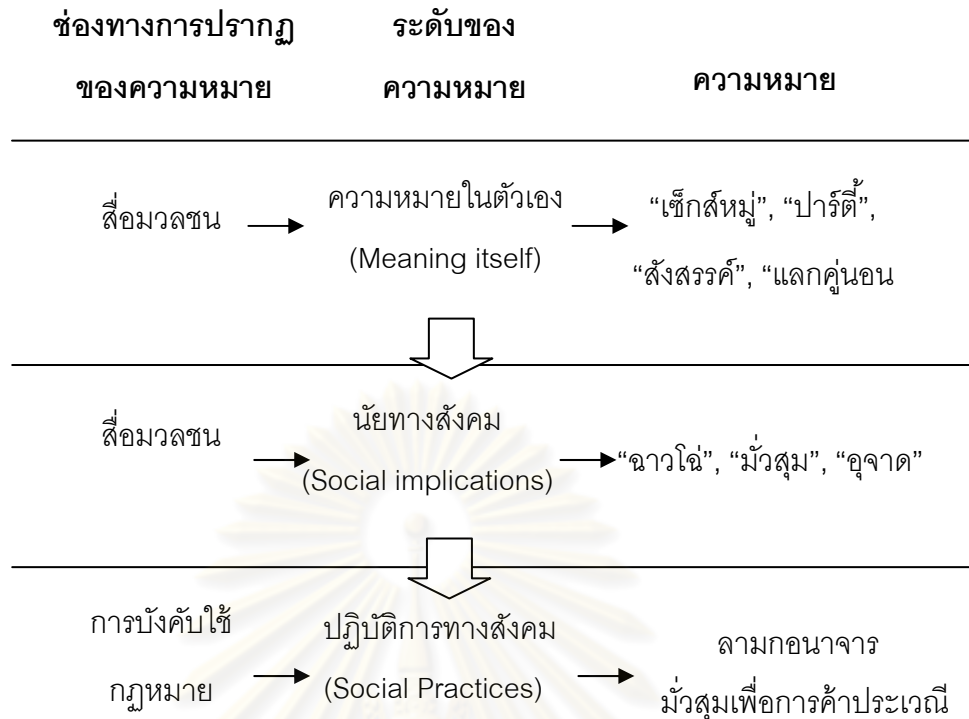
นอกเหนือไปจากคุณลักษณะในตัวเองและนัยทางสังคมแล้ว ยังมีการแสดงถึงข้อกฎหมาย เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับปฏิบัติการบุกทลายปาร์ตี้สวิงกิ้งของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งข้อหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำมาบังคับใช้กับผู้ร่วมสวิงกิ้ง เป็นการตีตรา (Label) ที่มีลักษณะเป็นทางการ ได้แก่ “ลามกอนาจาร” และ “มั่วสุมเพื่อการค้าประเวณี”

ดังนั้น ความหมายของ “การสวิงกิ้ง” ที่ปรากฏในสื่อมวลชน จึงไม่ได้มีลักษณะเป็นความหมายระดับเดียว หากแต่เป็นความหมายที่มีหลากหลายมิติ และความหมายดังกล่าวนำไปสู่ปฏิบัติการจริงในระดับสังคมเพื่อปราบปรามพฤติกรรมดังกล่าวหรือการลงโทษผู้มีความประพฤติเบี่ยงเบน เป็นการสะท้อนถึงบรรทัดฐานทางเพศที่สังคมนิยามว่า “ปกติ”

สำหรับระดับความหมายของ “การสวิงกิ้ง” ที่ปรากฏในสื่อมวลชน สามารถนำมาสร้างเป็นแผนผังทางความหมายได้ดังนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังแสดงระดับความหมายของ “การสวิงกิ้ง” ที่ปรากฏในสื่อมวลชน

จากแผนผังข้างต้น อัตลักษณ์ของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งและความหมายของการสวิงกิ้งที่ถูกถ่ายทอดโดยสื่อมวลชนมีทั้งความหมายในตัวเองและนัยทางสังคมที่เชื่อมโยงกับปฏิบัติการทางสังคมที่มีต่อผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งโดยมีการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรและเป็นกรอบวาทกรรมที่ใหญ่ที่สุดในสังคมมารับ เพื่อแสดงความชอบธรรมของปฏิบัติการดังกล่าว

จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนมีอำนาจในการกำหนดนิยามอัตลักษณ์ของผู้ที่มีพฤติกรรมทางเพศเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานที่สังคมยอมรับ และมีอำนาจในการที่จะใช้บรรทัดฐานทางเพศเป็นตัวชี้วัดความถูกต้องของพฤติกรรมทางเพศแบบอื่นๆ กระบวนการตัดสินและให้คุณค่าบรรทัดฐานทางเพศแบบอื่นๆ ในทิศทางที่ได้กล่าวมา จึงเป็นการธำรงรักษาบรรทัดฐานทางเพศที่สังคมยอมรับ

ภาพประกอบข่าว (News photograph)

ปฏิบัติการทางวาทกรรมที่รองรับวาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ ปรากฏชัดเจนในภาพประกอบที่สื่อมวลชนนำมาใช้ประกอบการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งผ่านการเลือกรูปที่สื่อความหมายสอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลัก

เรื่องพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐาน หรือ “ผิดปกติ” ตามการให้คำนิยามของสังคม

รูปภาพที่ถูกเลือกมาใช้ (Inclusion) ประกอบการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิกกิ่งสนับสนุนให้ความเป็นจริงเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมสวิกกิ่งที่สื่อมวลชนเป็นผู้สร้างมีความชัดเจนขึ้น จะเห็นได้จากรูปบนหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ภาพที่ปรากฏในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ และรายการข่าวสามมิติ ล้วนแล้วแต่แสดงให้เห็นถึง “ความอับอาย” ซึ่งแสดงถึงการลงโทษทางสังคมสำหรับผู้ฝ่าฝืนบรรทัดฐานทางเพศที่ถูกที่ควรตามอุดมคติ

ความหมายเกี่ยวกับการสวิกกิ่งและอัตลักษณ์ของผู้เข้าร่วมสวิกกิ่งในความรู้สึกนึกคิดของคนส่วนใหญ่ในสังคม มีผลต่อการออกแบบโครงสร้างส่วนต่างๆ ในการนำเสนอของสื่อมวลชน รวมทั้งการเลือกภาพประกอบข่าว ที่ต้องสื่อถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ดังนั้นภาพที่ถูกเลือกมาใช้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อถึงความเป็นบุคคลที่มีความประพฤติเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางเพศ มากกว่าจะเป็นคนที่ทำผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ ดังตัวอย่างที่ต่อไปนี้

(1)

▲ ปาร์ตี้เช็ทซ์ บรรดานักรักชายหญิง 13 คน ใช้ผ้าคลุมหน้าด้วยความอาย หลังตำรวจ ปคม. และผู้ตรวจราชการกระทรวงไอซีที นำกำลังบุกจับกุมขณะจัดปาร์ตี้แลกคู่นอน “สวิกกิ่ง” คาบ้านในเมืองพัทยา จ.ชลบุรี.

ตัวอย่าง ภาพประกอบข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 มิถุนายน 2553

(2)

ตัวอย่าง ภาพประกอบข่าวจากรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 13 มิถุนายน 2553

(3)

ตัวอย่าง ภาพประกอบข่าวจากรายการข่าวสามมิติ วันที่ 13 มิถุนายน 2553

จากรูปภาพ จะเห็นได้ว่าเป็นการแสดงถึงอำนาจของสื่อมวลชนที่มีอยู่เหนือผู้มีความประพฤติเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางเพศของสังคม โดยอำนาจของสื่อมวลชนถูกแสดงออกผ่านการจ้องมองดู (Gazing) ผู้ต้องหาในคดีอาชญากรรมทางเพศซึ่งมีสถานะเป็นวัตถุ (Object) ที่ถูกจ้องมอง หรือถูกใช้อำนาจ และความหมายที่อยู่ในภาพก็ยังเป็นส่วนเสริมให้กับ “ความเป็นจริงเกี่ยวปาร์ตี้สวิกกิ้ง” ที่สื่อมวลชนได้สร้างไว้ และการเป็นผู้มีรสนิยมที่เบี่ยงเบนจะทำให้ได้รับความอับอายเมื่อถูกเปิดเผยต่อสาธารณชน ดังนั้นวัตถุในภาพจึงต้องมีกิริยาท่าทางปกปิดหน้าตาไม่ให้ถูกเผยแพร่

สำหรับรายการข่าวโทรทัศน์ที่สามารถนำเสนอได้ทั้งภาพเคลื่อนไหวและเสียงก็มีปฏิบัติการทางวาทกรรมเช่นเดียวกับภาพนิ่งในหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คือภาพที่เลือกนำมาประกอบกรรณการข่าว เป็นการใช้อำนาจเหนือบุคคลที่เป็นผู้ต้องหาด้วยการจ้องมอง

(Gazing) นอกจากนี้ในรายการข่าวสามมิติ ซึ่งนำเสนอในรูปแบบสื่อบุคคลพิเศษ มีการใช้ภาพ Insert จากเหตุการณ์จริงขณะเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติหน้าที่ ได้เลือกนำเสนอภาพการออกคำสั่งโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจภายหลังการเข้าจับกุม ซึ่งเป็นการแสดงอำนาจของผู้บังคับใช้กฎหมายที่อยู่เหนือผู้มีความประพฤติเบี่ยงเบน

“เจ้าหน้าที่ตำรวจ : นั่งอยู่กับที่ครับ ไม่ต้อง มาที่นี่ เชิญมานั่งครับ นี่เจ้าหน้าที่ตำรวจ”
(ภาพ insert จากสื่อบุคคลพิเศษรายการข่าวสามมิติ วันที่ 13 มิถุนายน 2553)

จะเห็นได้ว่าการนำเสนอการออกคำสั่งของผู้บังคับใช้กฎหมาย เป็นการมองดูการใช้ อำนาจของผู้บังคับใช้กฎหมายและมองดูผู้ต้องหาในสถานะผู้อยู่ใต้อำนาจ

นอกจากสื่อมวลชนจะใช้อำนาจผ่านการจับมองดูบุคคลที่มีพฤติกรรมทางเพศที่ เบี่ยงเบนตามค่านิยมของสังคมแล้ว ยังใช้อำนาจผ่านการเลือก (Inclusion) ที่จะแสดงถึง สภาวะการตกอยู่ใต้อำนาจโดยการออกคำสั่งของผู้บังคับใช้กฎหมายอีกด้วย

ดังนั้น การสื่อความหมายของภาพประกอบข่าวข้างต้น เป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ แสดงถึงการเป็นผู้มีความประพฤติและรสนิยมทางเพศที่เบี่ยงเบน สอดคล้องกับกรอบแนวคิด หลักในการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งของสื่อมวลชน เพราะเป็นการแสดงนัยถึงผู้ที่มี พฤติกรรมทางเพศที่ “ผิดปกติ” และความผิดปกตินั้นถือเป็นอาชญากรรมทางเพศ ที่ถูก ปรามปรามโดยผู้บังคับใช้กฎหมาย การเลือกภาพประกอบจึงเป็นการแสดงการลงโทษทาง สังคมต่อผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง ในฐานะบุคคลที่มีพฤติกรรมทางเพศเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของ สังคม

การกำหนดสัดส่วนของแหล่งข่าว (News source)

เป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านการกำหนดสัดส่วน (Proportion) ของแหล่งข่าว (News source) โดยเป็นการให้น้ำหนักกับแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนจากอุดมการณ์หลัก มากกว่าอุดมการณ์ต่อต้าน หรือความเป็นจริงแบบอื่นๆ จากผู้ที่มีความเบี่ยงเบนตามค่านิยม ของสังคม ตามตารางสรุปการกำหนดสัดส่วนของแหล่งข่าว ดังนี้

วันที่	Text	แหล่งข่าว	
		ผู้บังคับใช้ กฎหมาย	ผู้กระทำผิด กฎหมาย
13 มิ.ย. 53	รายการเรื่องเด่น เย็นนี้	1. กองบังคับการปราบปรามการ กระทำผิดเกี่ยวกับการคุ้มครอง (ปคม.) 2. กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (ICT)	-
	รายการ ข่าวสามมิติ	1. พ.ต.อ. สุชาติ วงศ์อนันต์ชัย ผู้ตรวจราชการกระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศ 2. พ.ต.อ. สุวิชัยพล อิมใจรัตน์ รอง ผบก. ปคม.	1. ผู้เข้าร่วมสภิงกิจคนหนึ่ง
14 มิ.ย. 53	หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ	1. พ.ต.อ. ณพวัฒน์ อารยางกูร ผกก.1 บก. ปคม. 2. พ.ต.ท. ปัญญา ชะเอมเทศ สว. กก.1 บก. ปคม. 3. พ.ต.อ. สุชาติ วงศ์อนันต์ชัย ผู้ตรวจราชการกระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศ 4. พ.ต.อ. นันทวุฒิ สุวรรณละออ ผกก.สภ. เมืองพัทยา	-
15 มิ.ย. 53	หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ	1. พ.ต.อ. ณพวัฒน์ อารยางกูร ผกก.1 บก. ปคม. 2. พ.ต.ท. ปัญญา ชะเอมเทศ สว. กก.1 บก. ปคม. 3. พ.ต.อ. สุชาติ วงศ์อนันต์ชัย ผู้ตรวจราชการกระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศ	-

วันที่	Text	แหล่งข่าว	
		ผู้บังคับใช้ กฎหมาย	ผู้กระทำผิด กฎหมาย
		4.พ.ต.อ. นันทวุฒิ สุวรรณละของ ผกก.สภ. เมืองพัทยา	

ตารางสรุปการกำหนดสัดส่วนของแหล่งข่าวโดยสื่อมวลชน

จากตารางสรุปการกำหนดสัดส่วนแหล่งข่าวของสื่อมวลชนข้างต้น จะเห็นได้ว่าฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะผู้บังคับใช้กฎหมายถูกเลือกมานำเสนอโดยสื่อมวลชนมากกว่าฝ่ายของผู้เข้าร่วมสวีกิ่ง ดังนั้น จึงเป็นการเก็บกตปิดกั้นอุดมการณ์ต่อต้านหรือชุดของความจริงจากฝ่ายของผู้เข้าร่วมปาร์ตี้สวีกิ่งไปในตัว

ดังนั้น อำนาจในการกำหนดทิศทางและความหมายของการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวีกิ่ง จึงอยู่ที่สื่อมวลชน จะเห็นได้ว่าการอธิบายเหตุการณ์และให้คำจำกัดความต่างๆ ในข่าว แสดงถึงคุณลักษณะและความหมายในทางลบ โดยคำจำกัดความทั้งหมดถูกกำหนดจากสื่อมวลชนและผู้บังคับใช้กฎหมาย ผู้เข้าร่วมสวีกิ่งไม่มีพื้นที่ในการกำหนดนิยามการกระทำของตนเอง

การกำหนดสัดส่วนของแหล่งข่าวโดยสื่อมวลชน จึงแสดงถึงอำนาจในการกำหนดนิยาม “ความเป็นจริง” และอำนาจในการตีตรา (Label) ลงไปบนตัวของผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐาน ทั้งนี้ เพราะเป็นสถาบันที่มีอำนาจในการเลือกอุดมการณ์ชุดใดชุดหนึ่งให้เข้ามาอยู่ในพื้นที่สาธารณะ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นอำนาจที่จะปิดกั้นอุดมการณ์ของฝ่ายตรงข้ามไปโดยปริยาย

4.1.1.2 ความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้กรอบวาทกรรมหลัก

ตามที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วว่าวาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎหมาย (Illegitimate sex discourse) ได้สะท้อนความหมายเกี่ยวกับบรรทัดฐานทางเพศที่ยอมรับได้ในสังคมด้วยการแสดงจุดยืนในทางลบต่อเพศวิถีที่ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมดังที่ปรากฏในข่าว โดยความหมายของกิจกรรมการสวิงกิ้งที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส (Encode) ภายใต้กรอบวาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎหมาย (Illegitimate sex discourse) จะมีทั้งสิ้น 3 ชุดความหมายที่เป็นการสะท้อนภาพตัวแทน (Representation) ของกลุ่มคนที่ถูกนิยามว่าอาชญากร ดังนี้

- 1). สวิงกิ้งคืออะไร และองค์ประกอบย่อยในตัวมันเองมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
- 2). ปัจจัยที่ทำให้บุคคลเข้าสู่กิจกรรมการสวิงกิ้ง
- 3). การประเมินคุณค่าทางสังคมของการสวิงกิ้ง (Evaluation)

โดยสื่อมวลชนได้เข้ารหัส (Encode) ตามกรอบของชุดความหมายทั้ง 3 ประเภทข้างต้น ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

“สวิงกิ้ง” คือ “กิจกรรมความบันเทิงทางเพศ”

ความหมายของการสวิงกิ้งที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน จะเป็นไปในลักษณะกิจกรรมบางอย่างที่มีความบันเทิงทางเพศของปัจเจกบุคคลที่เข้าร่วมเป็นองค์ประกอบหลัก (Main element) โดยเป็นการเข้ารหัสเพื่อสร้างความหมายว่า “สวิงกิ้ง” คืออะไร (“What” question) มีองค์ประกอบอะไรบ้าง องค์ประกอบเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด

เมื่อสื่อมวลชนอธิบายถึงลักษณะขององค์ประกอบต่างในเหตุการณ์สวิงกิ้ง กลุ่มคำที่ถูกเลือกมาใช้ในการเข้ารหัส (Encoding) จะเป็นกลุ่มคำในกระบวนทัศน์เดียวกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นกรอธิบายในช่องทางที่ต่างกัน และผู้ส่งสารเป็นคนละกลุ่ม แต่ชุดคำที่อยู่ภายใต้กระบวนทัศน์เดียวกันก็ยังถูกเลือกมาใช้ ทั้งข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ข่าวรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ และสื่อบุคคลรายการข่าวสามมิติ โดยตัวอย่างของกลุ่มคำที่ถูกเลือกมาใช้ในการกระบวนกรเข้ารหัสโดยสื่อมวลชนเพื่อสร้างความหมายดังกล่าว

ตามการให้ความหมายโดยสื่อมวลชน สามารถนำมาจัดหมวดหมู่ขององค์ประกอบของ “การสวิงกิ้ง” ได้เป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่

1). ความบันเทิงทางเพศ (Sexual amusement)

2). ผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง (Member)

ความบันเทิงทางเพศ (Sexual amusement)

องค์ประกอบสำคัญของเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งที่สื่อมวลชนให้ความสำคัญมากที่สุดและไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำเสนอได้ คือองค์ประกอบในเรื่องเพศ สำหรับความหมายของเรื่องเพศลำดับแรกที่ปรากฏในข่าว จะเป็นความหมายในตัวเองหรือความหมายโดยอรรถ (Denotative meaning) ของพฤติกรรมการสวิงกิ้งที่ถูกให้ความหมายโดยสื่อมวลชน โดยการเข้ารหัส (Encode) เพื่อแสดงความหมายโดยอรรถ (Denotative meaning) ของพฤติกรรมการสวิงกิ้ง ปรากฏในช่องทางต่างๆ ดังนี้

“เดินสาย”, “ปาร์ตี้สวิงกิ้ง”, “ปาร์ตี้เซ็กส์”, “ปาร์ตี้แลกคู่นอน”, “เปลือยกายร่วมรักร่วมเนียบ” (ไทยรัฐ)

“ปาร์ตี้สวิงกิ้งเซ็กส์”, “แลกคู่นอน” (รายการเรื่องเด่นเย็นนี้)

“ปาร์ตี้เซ็กส์หมู่”, “ปาร์ตี้สวิงกิ้ง”, “กินดื่ม”, “ร่วมสังสรรค์”, “ชายหญิงกว่าสิบชีวิตที่กำลังเล่นน้ำในสระน้ำด้วยร่างกายเปลือยเปล่า” (สื่อบริษัทวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย)

จากตัวอย่างข้างต้น คำว่า “ปาร์ตี้” จะเป็นคำที่ถูกสื่อมวลชนเลือกมาใช้ซ้ำๆ และนำมาจัดวางคู่กับคำที่มีความหมายถึง “การร่วมเพศ” (Sexual intercourse) เช่น “ปาร์ตี้ + เซ็กส์”, “ปาร์ตี้ + แลกคู่นอน” เป็นต้น เพื่ออธิบายถึงลักษณะของการสวิงกิ้ง รวมถึงการเลือกใช้คำอธิบายรายละเอียดของเหตุการณ์ที่มีความหมายที่แสดงถึงความบันเทิง เช่น “กินดื่ม”, “ร่วมสังสรรค์”, “เล่น” และ “เดินสาย” จะเห็นได้ว่าทั้งหมดเป็นองค์ประกอบย่อยๆ (Unit) ของ “ปาร์ตี้” หรือการรวมตัวของคนจำนวนหนึ่งในกิจกรรมสังสรรค์เพื่อความบันเทิง

สรุปได้ว่า การเข้ารหัสเพื่อแสดงความหมายในตัวเองหรือความหมายโดยอรรถ (Denotative meaning) ของ “การสวิงกิ้ง” เป็นการเลือกใช้คำที่เป็นสัญลักษณ์หรือหน่วยย่อย (Unit) ในระบบทศน์เดียวกัน (Paradigmatic) แล้วนำมาจัดลำดับความสัมพันธ์ (Syntagmatic) กับหน่วยย่อยของอีกระบบทศน์หนึ่ง จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่าเป็นการนำเอาคำหรือหน่วยย่อย (Unit) ในระบบทศน์ “ความสนุกสนาน ความบันเทิง”

(Amusement Paradigm) มาจัดวางควบคู่กับคำในกระบวนทัศน์ “การร่วมเพศ” (Sexual intercourse Paradigm) แล้วเกิดเป็นความหมายใหม่ที่แสดงนัย “ความบันเทิงทางเพศ”

สำหรับองค์ประกอบย่อยๆ (Unit) ของแต่ละกระบวนทัศน์ที่มีการกระจายตัว (Distribution) อยู่ในช่องทางต่างๆ สามารถนำมาแจกแจงได้ดังนี้

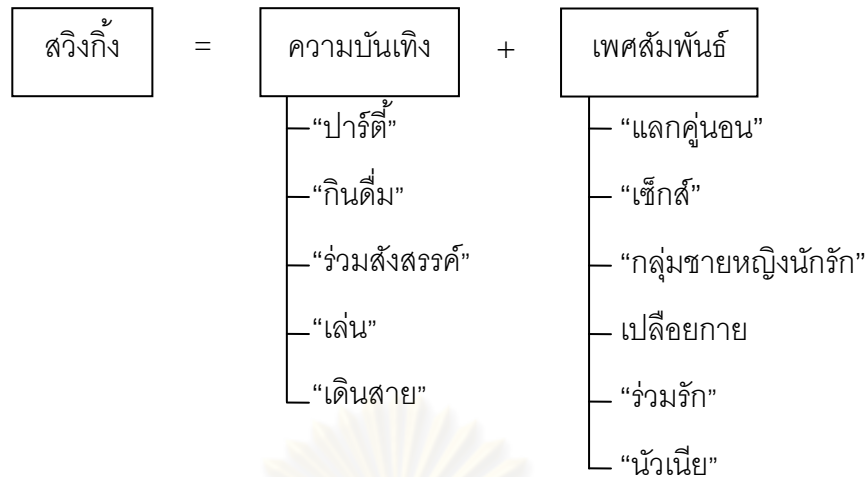
กลุ่มคำในกระบวนทัศน์ความบันเทิง (Amusement Paradigm) ที่ปรากฏในช่องทางต่างๆ

<u>ไทยรัฐ</u>	“เดินสาย”, “ปาร์ตี้”
<u>รายการเรื่องเด่นเย็นนี้</u>	“ปาร์ตี้”
<u>รายการข่าวสามมิติ</u>	“ปาร์ตี้” “กินดื่ม”, “ร่วมสังสรรค์”, “เล่น”

คำในกระบวนทัศน์ “การร่วมเพศ” (Sexual intercourse Paradigm) ที่ปรากฏในช่องทางต่างๆ

<u>ไทยรัฐ</u>	“เซ็กส์”, “แลกคู่นอน”, “เปลือยกายร่วมรักนัวเนีย”
<u>รายการเรื่องเด่นเย็นนี้</u>	“เซ็กส์”, “แลกคู่นอน”
<u>รายการข่าวสามมิติ</u>	“เซ็กส์หมู่”

ดังนั้น ความหมายในตัวเองหรือความหมายโดยอรรถ (Denotative meaning) ของการสวิงกิ้งที่ถูกเข้ารหัส (Encode) โดยสื่อมวลชน จึงมีความหมายถึงกิจกรรมทางเพศที่เป็นไปเพื่อความสนุกสนานบันเทิง (Sexual amusement) โดยสามารถสรุปออกมาเป็นแผนผังเพื่อแสดงความหมายและกลุ่มคำที่ถูกนำมาใช้ในการเข้ารหัส (Encoding) เพื่อสร้างความหมายดังนี้

ความหมาย (Meaning) และกลุ่มคำ (Unit) ที่ใช้ในการสร้างความหมายโดยสื่อมวลชน

บุคคลในกิจกรรมการสวิงกิ้ง (News actors)

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการสวิงกิ้งในลำดับถัดมาคือ บุคคลในกิจกรรมการสวิงกิ้ง ซึ่งมีสถานะเป็นผู้ต้องหาในพื้นที่สื่อมวลชน โดยเป็นการกำหนดนิยามสถานะและความสัมพันธ์ของบุคคลที่ถูกเชื่อมโยงกันไว้ด้วยกิจกรรมการสวิงกิ้ง แบ่งออกเป็นผู้จัดกิจกรรมการสวิงกิ้งและผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง

ความหมายในตัวเองเกี่ยวกับผู้จัดกิจกรรมการสวิงกิ้ง ผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง และระบบความสัมพันธ์ของตัวละครทั้ง 2 ฝ่าย ในกิจกรรมการสวิงกิ้งที่ถูกเข้ารหัส (Encode) ผ่านการให้คำอธิบายโดยสื่อมวลชน มีดังต่อไปนี้

กลุ่มคำเกี่ยวกับผู้จัดที่ปรากฏในช่องทางต่างๆ

ไทยรัฐ “ผู้จัดปาร์ตี้”, “เจ้าของเว็บไซต์แลกเปลี่ยน”,

“เปิดเว็บนัดแนะ”

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ “คนที่เป็นคนติดต่อ”, “เจ้าของเว็บ”

รายการข่าวสามมิติ “ผู้จัดงาน”, “ผู้ดูแลเว็บไซต์”

ทั้ง 3 ช่องทาง ต่างกล่าวถึงสถานะ “ความเป็นเจ้าของ” และ “ความเป็นตัวกลาง” เหมือนกัน แม้จะใช้คำที่ต่างกันก็ตาม กลุ่มคำที่แสดงความเป็นเจ้าของช่องทางการเข้าถึง

บริการ ได้แก่ เจ้าของเว็บไซต์แลคคู่นอน (ไทยรัฐ) “เจ้าของเว็บ” (เรื่องเด่นเย็นนี้), “ผู้ดูแลเว็บไซต์” (ข่าวสามมิติ)

จากกรรให้คำจำกัดความเพื่อสร้างบทบาทให้กับตัวละครฝ่ายผู้จัด ตามการให้ความหมายของสื่อมวลชน “ผู้จัด” จะมีสถานะเป็นทั้ง “ผู้จัดงาน” “ผู้ติดต่อหรือคนกลาง” และ “ผู้เป็นเจ้าของช่องทางในการเข้าถึงกิจกรรมการสวิงกิ้ง” (เว็บไซต์)

จะเห็นได้ว่า ทั้งการเป็นผู้จัดกิจกรรม การเป็นคนกลางในการจัดหาบริการ และการเป็นเจ้าของช่องทางในการเข้าถึงสินค้าหรือบริการ ต่างก็เป็นลักษณะร่วมกันของ “ความเป็นผู้ประกอบการ” (Entrepreneur) กล่าวคือ ผู้จัดกิจกรรมการสวิงกิ้งให้บริการ “กิจกรรมการสวิงกิ้ง” โดยมีเว็บไซต์เป็นช่องทางในการเข้าถึงบริการดังกล่าว และนำไปสู่กิจกรรมการสวิงกิ้งในที่สุด

กลุ่มคำเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งที่ปรากฏในช่องทางต่างๆ

<u>ไทยรัฐ</u>	“สมาชิก”, “ชาย 8 –หญิง 5”, “นักรักชายหญิง 13 คน”
<u>รายการเรื่องเด่นเย็นนี้</u>	“ผู้ต้องหา 13 คน”, “สมาชิก”
<u>รายการข่าวสามมิติ</u>	“ชายหญิงกว่า 10 ชีวิต” “กลุ่มผู้มาร่วมปาร์ตี้สวิงกิ้งรวม 13 คน”, “สมาชิก”

จากการแสดงภาพรวมของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งเพื่อแสดงถึงองค์ประกอบของการสวิงกิ้ง จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบสำคัญที่จะไม่กล่าวถึงไม่ได้ ก็คือ จำนวน และเพศของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้ง เพื่อให้สอดคล้องกับความหมายเกี่ยวกับคุณลักษณะของกิจกรรมการสวิงกิ้งที่สื่อมวลชนได้เขารหัสเอาไว้ก่อนหน้านี้ คือ เป็นกิจกรรมความบันเทิงโดยมีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก และเป็นกิจกรรมทางเพศ ดังนั้นการบอกจำนวนผู้เข้าร่วม จึงเป็นคุณลักษณะบังคับของความเป็น “ปาร์ตี้” และการเน้นย้ำถึงเพศของผู้เข้าร่วม เป็นการแสดงถึงความเป็น “กิจกรรมทางเพศ” ของการสวิงกิ้ง

นอกจากการแสดงจำนวนและเพศของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งแล้ว จะเห็นได้ว่าการคำจำกัดความสถานะของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งว่า “สมาชิก” ซึ่งหมายถึงการเป็นกลุ่มคนที่มีส่วนร่วมในสมาคม องค์การ หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง หรือความเป็นพวกเดียวกัน ดังนั้น

องค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งของกิจกรรมการสวิงกิ้ง คือ ผู้เข้าร่วมซึ่งมีลักษณะเป็นสมาชิกหรือเป็นพวกเดียวกัน

กลุ่มคำแสดงความสัมพันธ์ที่ปรากฏในช่องทางต่างๆ

ไทยรัฐ

“คิดค่าบริการ”

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้

“เก็บค่าบริการ”, “สมัครเป็นสมาชิก”

รายการข่าวสามมิติ

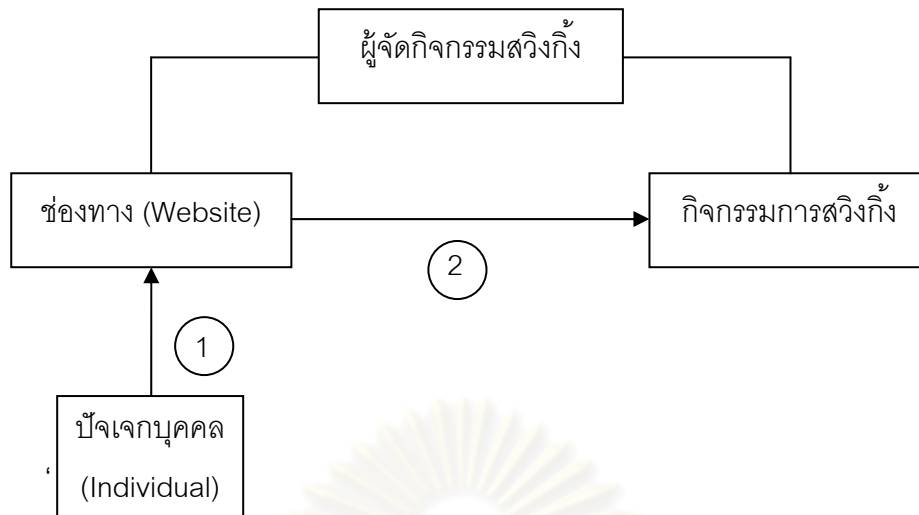
“สมัครเป็นสมาชิก”

จากการกำหนดนิยามข้างต้น จะเห็นได้ว่าเงื่อนไขของการเข้าถึงบริการกิจกรรมสวิงกิ้ง คือ “การสมัครสมาชิก” และ “ค่าบริการ” ซึ่งบอกเป็นนัย (Imply) ว่า “สมาชิก” ของกลุ่มสวิงกิ้ง มีสถานะเป็นผู้บริโภค (Consumer) กิจกรรมการสวิงกิ้ง ดังนั้น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้งจึงเป็นปัจเจกที่ซื้อหรือบริโภค (Consume) บริการกิจกรรมสวิงกิ้งเพื่อหาความสุขทางเพศร่วมกับปัจเจกคนอื่นๆ ที่ซื้อบริการเดียวกัน ตามความหมายที่สื่อมวลชนได้เข้ารหัส

นอกจากนี้ การให้คำจำกัดความมูลค่าในการแลกเปลี่ยนเพื่อให้ได้มาซึ่งการบริโภคกิจกรรมสวิงกิ้งว่า “ค่าบริการ” ยังเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งกับผู้เป็นตัวกลางในการจัดกิจกรรมสวิงกิ้ง โดยเป็นการสะท้อนความสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจ (Sex trade) ผู้เป็นตัวกลางในการจัดกิจกรรมสวิงกิ้งคือผู้ขายบริการและผู้เข้าร่วมกิจกรรมสวิงกิ้งคือผู้ซื้อบริการ

จากการเข้ารหัสของสื่อมวลชน สรุปได้ว่า “การสวิงกิ้ง” จะมีทั้งหมด 4 องค์ประกอบ โดย องค์ประกอบทั้งหมด ถูกสื่อมวลชนจัดระบบความสัมพันธ์ให้มีลักษณะ ดังนี้

- 1). ผู้จัดกิจกรรมสวิงกิ้งหรือเจ้าของบริการที่มีไว้ขาย (Organizer/Owner)
- 2). ผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งหรือผู้บริโภคบริการกิจกรรมสวิงกิ้ง (Attendant/Consumer)
- 3). กิจกรรมการสวิงกิ้งในฐานะบริการที่มีไว้ขาย (Service)
- 4). ช่องทางในการเข้าถึงบริการ (Website)

แผนผังแสดงองค์ประกอบ (Elements) ของการสวิงกิ้ง
และระบบความสัมพันธ์ (Relationship) ที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน

ความหมายโดยอรรถ (Denotative meaning) ของ “การสวิงกิ้ง” ที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน มีนัยเกี่ยวกับกิจกรรมทางเพศเพื่อที่มิขึ้นเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิงของผู้เข้าร่วม ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ต้องจ่ายค่าบริการให้กับผู้จัดเพื่อให้ได้มาซึ่งการบริโภค (Consume) กิจกรรมดังกล่าว

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดปาร์ตี้สวิงกิ้งกับผู้ซื้อบริการกิจกรรมสวิงกิ้ง เป็นความสัมพันธ์ทางธุรกิจ (Sex trade) โดยผู้จัดปาร์ตี้สวิงกิ้งมีสถานะเป็นเจ้าของหรือผู้ให้บริการกิจกรรมการสวิงกิ้ง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้งมีสถานะเป็นผู้ซื้อบริการ

“สวิงกิ้ง” เกิดจากแรงขับ (Drive) ในตัวปัจเจก

การเข้ารหัส (Encode) เพื่อแสดงความหมายเกี่ยวกับเหตุผลของปัจเจกในการบริโภคกิจกรรมการสวิงกิ้ง ซึ่งเป็นความหมายที่ตอบคำถามว่า “ทำไม” ในองค์ประกอบการรายงานข่าว (“Why” question) โดยกลุ่มคำที่สื่อมวลชนเลือกมาใช้ในการเข้ารหัส (Encode) เพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับเหตุผลหรือแรงจูงใจ (Motivation) ในการเข้าร่วมสวิงกิ้งของปัจเจกบุคคล มีการกระจายตัวในช่องทางต่างๆ ดังต่อไปนี้

ไทยรัฐ

“ชักชวนสมาชิกที่ชื่นชอบการแลกเปลี่ยนคู่นอน หรือ “สวิงกิ้ง”
ตามแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย”

เรื่องเด่นเย็นนี้ (ไม่ได้กล่าวถึง)

ข่าวสามมิติ “ชายคนนี้เป็นหนึ่งที่มาพร้อมสังสรรค์บอกกับทีมงานว่า เค้ารู้เรื่อง การจัดงานในครั้งนี้อย่างไรดี ด้วยความสนใจและอยากรู้ จึงเข้าสมัครเป็นสมาชิก”

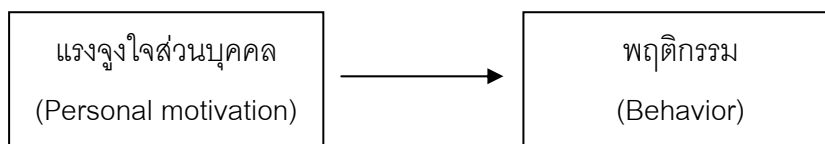
“ยอมรับว่าทั้งหมดเกิดจากความชอบส่วนบุคคล และผู้ที่มาพร้อม ปาร์ตี้ทั้งหมดล้วนสมัครใจทั้งสิ้น”

“แม้จะมีโทษปรับไม่ก็รื้อยบาทสำหรับผู้มีรสนิยมทางเพศแบบ เช็กส์หมู”

จากการแสดงนัย (Implication) เกี่ยวกับสาเหตุหรือแรงจูงใจในการซื้อบริการกิจกรรม สวิตกิ้งที่ปรากฏในช่องทางต่างๆ กัน ได้แก่ “สนใจ”, “อยากรู้”, “สมัครใจ”, “ชื่นชอบ”, “ความชอบส่วนบุคคล”, “มีรสนิยมทางเพศแบบเช็กส์หมู” กลุ่มคำเหล่านี้แสดงถึงจุดยืนใน ทางบวกที่ “สมาชิก” มีต่อการสวิตกิ้ง ถึงแม้ว่าคำอธิบายที่ถูกเลือกมาใช้จะมีความแตกต่างกัน แต่ก็ยังเป็นคำในหมวดหมู่เดียวกันและแสดงความหมายเหมือนๆ กัน โดยเป็นคำที่แสดงถึง รสนิยมและความปรารถนา (Passion) ส่วนบุคคลทั้งสิ้น

กลุ่มคำทั้งหมดที่สื่อมวลชนเลือกมาใช้ในการอธิบายสาเหตุของการเข้าร่วมสวิตกิ้ง จะมีลักษณะร่วมกันคือ เป็นกลุ่มคำที่แสดงถึงเกิดจากความต้องการหรือแรงขับภายในตัวของ บั๊จเจกเอง (Drive)

ความหมายเกี่ยวกับสาเหตุในการเข้าร่วมสวิตกิ้งของบั๊จเจกที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส (Encoding) จึงมีนัย (Implication) ที่แสดงถึงแรงจูงใจส่วนบุคคล (Personal motivation) สามารถตีความได้ว่าความหมายของพฤติกรรมสวิตกิ้งที่ปรากฏในสื่อมวลชนจึงมี “แรงจูงใจส่วนบุคคล” เป็นแรงขับ (Drive) ที่ทำให้บั๊จเจกกลายเป็นผู้บริโภคกิจกรรมการสวิตกิ้ง เพื่อปลดปล่อยความปรารถนาในจิตใจของตนเอง

สาเหตุของพฤติกรรมเข้าร่วมสวิตกิ้งที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน

นอกจากนี้ แรงจูงใจในการเข้าร่วมสวิงกิ้งที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส ยังเป็นการสะท้อนให้เห็นอัตลักษณ์ร่วม (Shared identity) ของปัจเจกบุคคลที่บริโศคกิจกรรมการสวิงกิ้ง กล่าวคือ เป็นการแสดงคุณลักษณะร่วมกันของกลุ่มคนที่เข้าร่วมกิจกรรมสวิงกิ้ง ว่าเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจบางอย่างเหมือนกัน และนำไปสู่การบริโศคกิจกรรมเดียวกัน

ดังนั้น อัตลักษณ์ร่วม (Shared identity) ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมสวิงกิ้งที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส จึงเป็นกลุ่มคนที่มีความปรารถนา (Passion) หรือแรงขับ (Drive) แบบเดียวกัน และนำไปสู่การบริโศคกิจกรรมการสวิงกิ้งเพื่อตอบสนองต่อแรงขับ (Drive) ของตัวเองเหมือนกัน

“สวิงกิ้ง” เป็นสิ่งไม่พึงประสงค์ในสังคม

เป็นความหมายที่เกิดจากการให้คุณค่า (Evaluation) กิจกรรมการสวิงกิ้ง ด้วยการเลือกใช้คำที่มีความหมายทางลบในการให้คำอธิบายกิจกรรมการสวิงกิ้ง เพื่อสร้างความหมายโดยนัยของพฤติกรรมการสวิงกิ้ง (Connotative meaning) หรือความหมายที่อยู่นอกเหนือไปจากตัวอักษรที่ปรากฏ เป็นความหมายที่สะท้อนเจตคติของสังคม และเป็นการแสดงเจตคติที่สื่อมวลชนมีต่อการสวิงกิ้งในข่าว ด้วยการให้คำอธิบายเหตุการณ์ที่แสดงถึงความเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐาน ไม่สอดคล้องหรือเป็นไปตามระเบียบของสังคม (Social order)

แบ่งออกเป็นการให้ความหมายโดยนัย 2 ประเภท ได้แก่

- 1). ความหมายทางสังคมของ “การสวิงกิ้ง” (Swinging as Social meaning)
- 2). ความหมายทางสังคมเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้ง (News actors)

ความหมายทางสังคมของ “การสวิงกิ้ง” (Swinging as Social meaning)

เป็นการเข้ารหัสโดยสื่อมวลชนในการอธิบายเหตุการณ์สวิงกิ้งในข่าว เพื่อแสดงเจตคติของตัวเองและเป็นการประเมินคุณค่าทางสังคม (Social evaluation) ของกิจกรรมการสวิงกิ้ง ด้วยการจัดระบบความสัมพันธ์ของรหัส (Code) เพื่อให้เกิดความหมายที่มากกว่าตัวเหตุการณ์การ “สวิงกิ้ง” โดยกลุ่มคำดังกล่าว ปรากฏในแต่ละช่องทาง ดังต่อไปนี้

<u>ไทยรัฐ</u>	“ตามรอยเว็บข่าวไอ้”, “ปาร์ตี้ข่าว”, “ปาร์ตี้มั่วเซ็กซ์”, เซ็กซ์แลกคู่นอน”
<u>เรื่องเด่นเย็นนี้</u>	“มันไม่น่าจะเกิดในสังคมพุทธแบบบ้านเรา”, “มั่วเซ็กซ์แลกคู นอน”
<u>ข่าวสามมิติ</u>	“หลายคนยังมองว่าเรื่องดังกล่าวในสังคมไทยยังไม่เป็นที่ ยอมรับ”

จากการแสดงกลุ่มคำที่ถูกเลือกมาใช้ในการประเมินคุณค่าทางสังคม จะเห็นได้ว่าในแต่ละช่องทางมีรูปแบบการอธิบายที่ต่างกันตามรูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ รูปแบบข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รูปแบบรายการเล่าข่าวของรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ และสื่อบุคคลของรายการข่าวสามมิติ โดยรูปแบบการประเมินคุณค่าทางสังคมของกิจกรรมการสวิงกิ้ง มี 2 ลักษณะ ได้แก่ ความหมายทางสังคมที่เกิดจากการจัดระบบความสัมพันธ์ในตัวบท และความหมายทางสังคมที่เกิดจากการแสดงบรรทัดฐานทางสังคม

ความหมายทางสังคมของกิจกรรมการสวิงกิ้งที่เกิดจากการจัดระบบความสัมพันธ์ในตัวบท ได้แก่ “ตามรอยเว็บข่าวไอ้”, “ปาร์ตี้ข่าว”, “ปาร์ตี้มั่วเซ็กซ์”, “มั่วเซ็กซ์แลกคู่นอน” โดยเป็นการสร้างความหมายด้วยการใช้คำที่แสดงองค์ประกอบของการสวิงกิ้ง มาจัดวางคู่กับคำที่ให้ความหมายที่แสดงความเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐาน เช่น “มั่ว” หมายถึง “หมกมุ่นในโลภียวิสัย,

ปาร์ตี้ + ข่าวไอ้
(องค์ประกอบ) (ความเบี่ยงเบน)

มักมากในกามอย่างไม่เลือกหน้า” “ข่าวไอ้” หมายถึง “อื้ออึง, เกเรียวกราวขึ้น, รู้กันทั่วไป, (ใช้แก่ข่าวที่ไม่ดีไม่งาม)” เป็นต้น

การจัดระบบความสัมพันธ์ของตัวบทในรูปแบบข้างต้น ทำให้เกิดความหมายว่าพฤติกรรมที่มีองค์ประกอบดังกล่าวถือเป็นความเบี่ยงเบน หรือเป็นความ “ไม่ปกติ” จากจุดยืนของสื่อมวลชน

สำหรับความหมายทางสังคมที่เกิดจากการแสดงบรรทัดฐานทางสังคม ปรากฏในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้และรายการข่าวสามมิติ โดยให้คำอธิบายเพื่อประเมินคุณค่าทางสังคม

(Social evaluation) ของการสวิงกิ้งด้วยการใช้กรอบการรับรู้ทางสังคมที่มีอยู่แล้วมาเป็นตัวชี้วัด (Indicator) หรือเป็นบรรทัดฐานในการประเมินคุณค่า เช่น รายการข่าวเด่นเย็นนี้อธิบายว่า “การสวิงกิ้ง” ไม่ควรจะเกิดในสังคมพุทธ และรายการข่าวสามมิติอธิบายว่า “การสวิงกิ้ง” ยังไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมไทย จะเห็นได้ว่าเป็นการบรรทัดฐานทางสังคมอย่างตรงไปตรงมา

อย่างไรก็ตาม การเข้ารหัสทั้ง 2 แบบ เป็นการให้ความหมายโดยนัย (Connotative meaning) หรือความหมายที่มากกว่าตัวมันเองของ “กิจกรรมการสวิงกิ้ง” ที่ก่อให้เกิดความหมายในทิศทางเดียวกัน คือ เป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานที่เป็นปกติของสังคม

ความหมายทางสังคมที่เกี่ยวกับผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้ง (News actors)

เมื่อสื่อมวลชนให้ความหมายทางสังคมต่อการสวิงกิ้งในทิศทางใด ความหมายเหล่านั้นก็ย่อมจะแทรกซึมลงไปสู่องค์ประกอบย่อยๆ ของกิจกรรมการสวิงกิ้ง รวมทั้งตัวบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้ง (News actors) ซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อย (Unit) ขององค์ประกอบหนึ่ง

ความหมายทางสังคม (Social meaning) เกี่ยวกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมสวิงกิ้ง เป็นผลมาจากสູ່มเสีงของสื่อมวลชน (Rhetoric) ในการกล่าวถึงตัวบุคคล รวมทั้งการแสดงข้อกฎหมายที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำมาบังคับใช้กับผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง ซึ่งเป็นปฏิบัติการทางสังคมที่สะท้อนอัตลักษณ์ของตัวผู้ถูกแจ้งข้อหาดังกล่าว

ไทยรัฐ

“ญาติ ส.ว. คนดัง”, “อุจาด”, “เสพสวิงกิ้ง”,
 “ไล่ตะครุบชาย 8-หญิง 5”,
 “กลุ่มชายหญิงนักรัก”, “อนาจารต่อหน้าธารกำนัล”,
 “มั่วสุมเพื่อการค้าประเวณี”

เรื่องเด่นเย็นนี้

“กระทำความกอนาจาร”, “มั่วสุมเพื่อค้าประเวณี”

ข่าวสามมิติ

“ข้าราชการระดับสูง พยาบาล และทหาร”,

“วิ่งหนีกันอย่างโกลาหล”,

“กระทำการอันควรขายหน้าต่อหน้าธารกำนัล”

จะเห็นได้ว่าการให้คำอธิบายตัวบุคคลที่เข้าร่วมสวิงกิ้ง จะสอดคล้องกับการให้ความหมายกิจกรรมการสวิงกิ้ง ตามตรรกะที่ว่า ถ้าพฤติกรรมนั้นเป็นสิ่งที่เบี่ยงเบน บุคคลที่กระทำพฤติกรรมนั้นก็ย่อมเป็นผู้เบี่ยงเบน การเข้ารหัสเพื่อสร้างความเบี่ยงเบนให้กับบุคคลที่เข้าร่วมการสวิงกิ้งที่ปรากฏในสื่อมวลชน มีทั้งการรหัสที่เป็นการจัดระบบความสัมพันธ์ภายในตัวบท และรหัสที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการ

การเข้ารหัส (Encode) โดยสื่อมวลชนด้วยการจัดระบบความสัมพันธ์ภายในตัวบทที่สร้างอัตลักษณ์ให้ผู้เข้าร่วมการสวิงกิ้ง ผ่านการขยายความให้เห็นภาพเหตุการณ์อย่างเป็นรูปธรรมและการใช้คำอธิบายที่แสดงถึงการตัดสินคุณค่า เช่น

การใช้คำว่า “อุจาด” ซึ่งอยู่ในประโยค “เมื่อเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจทำให้กลุ่มนักรักต่างตกใจพากันวิ่งหนีซุกมุน เจ้าหน้าที่ต้องนำเสื้อผ้ามาให้สวมใส่กันอุจาด” ตามความหมายในพจนานุกรม “อุจาด” หมายถึง น่าเกลียด, น่าอาย, อย่างที่ไม่ควรทำ จึงหมายถึง กลุ่มผู้ร่วมสวิงกิ้งกำลังกระทำพฤติกรรมที่ไม่ดีไม่งาม

การใช้คำกริยา “เสพ” ซึ่งแสดงนัย (Imply) ถึงการบริโภคสิ่งที่เป็นเบี่ยงเบน เมื่อนำมาจัดวางคู่กับ “สวิงกิ้ง” จึงเป็นการให้ความหมายว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมสวิงกิ้งเป็นผู้บริโภคสิ่งที่เป็นเบี่ยงเบน

การอธิบายว่าผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจ “ไล่ตะครุบ” ตามความหมายโดยอรรถ (Denotative meaning) จะแสดงถึงกริยาเอามือตะปบลงจับโดยเร็ว และโดยทั่วไปแล้วมักใช้กับสิ่งที่มีสถานะต่ำกว่า ดังนั้น การใช้คำว่า “ไล่ตะครุบ” กับบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมสวิงกิ้ง จึงเป็นการประเมินสถานะทางสังคมของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง ว่ามีสถานะที่ต่ำกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ อันเป็นผลมาจากการเป็นผู้มีความประพฤติเบี่ยงเบน

รหัสที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างเป็นทางการ ได้แก่การแสดงความขอกฎหมายที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำมาบังคับใช้เพื่อลงโทษตัวบุคคลผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง ขอกฎหมายเป็นรหัสที่มีลักษณะเป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นสิ่งที่มีความชอบธรรมทางสังคมเพราะเป็นบรรทัดฐานที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ตามความเชื่อของคนทั่วไป นอกจากนี้ การยกขอกฎหมายมากำกับในตอนท้าย ยังเป็นรหัสบังคับหรือสิ่งที่จะขาดไปไม่ได้ในการนำเสนอข่าว

อาชญากรรม เพื่อเป็นการบอกถึงความเป็ยงเบนนั้นเป็นปฏิบัติต่อความสงบเรียบร้อยในสังคมอย่างไร ดังนั้นข้อกฎหมายที่นำมาบังคับใช้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมสวิงกิ้ง จึงเป็นการประเมินอัตลักษณ์ทางสังคมเพื่อสร้างความหมายให้กับตัวบุคคลที่เข้าร่วมสวิงกิ้งอย่างเป็นทางการ (Formal)

รหัสที่กำกับอัตลักษณ์ของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งในทางกฎหมาย ได้แก่ ลามกอนาจาร มั่วสุมเพื่อการค้าประเวณี โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ระบุความหมายของ อนาจาร มั่วสุม และค้าประเวณี เอาไว้ดังนี้

อนาจาร หมายถึง น. ความประพฤติชั่ว, ความประพฤติน่าอับอาย; (กฎ) ชื่อความผิดอาญาฐานกระทำการอันควรขายหน้าต่อหน้าธารกำนัล โดยเปลือยหรือเปิดเผยร่างกาย หรือกระทำการลามกอย่างอื่น. ว. ลามก, น่าบัดสี, ทำให้เป็นที่อับอาย, เป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้อื่น ในด้านความดีงาม

มั่วสุม หมายถึง ก. ชุมนุมกันเพื่อกระทำการในทางไม่ดี

ค้าประเวณี หมายถึง ก. กระทำการใด ๆ เพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ ของผู้อื่นอันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือประโยชน์อื่นใด

จากความหมายตามพจนานุกรมข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการให้คำตัดสิน (Judgment) หรือประเมินพฤติกรรมของบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้ง ว่าเป็นผู้มีความประพฤติในทางไม่ดีไม่งาม ซึ่งเป็นการตัดสินที่มีลักษณะเป็นทางการ เนื่องจากเป็นความหมายตามข้อกฎหมายที่นำมาบังคับใช้กับตัวผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง

การให้ความหมายทางสังคมต่อผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งที่ปรากฏในสื่อมวลชน ยังรวมถึงการแสดงสถานะที่เฉพาะเจาะจงของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งบางคน เช่น “ข้าราชการระดับสูง พยาบาล และทหาร” (จากรายการข่าวสามมิติ) และ “ญาติ ส.ว. คนดัง” (จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ)

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่า เมื่อสื่อมวลชนให้ความหมายกิจกรรมการสวิงกิ้งในทิศทางใด ความหมายนั้นย่อมส่งผลถึงองค์ประกอบย่อยๆ ของกิจกรรมการสวิงกิ้งด้วย รวมทั้งผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการแสดงสถานะที่เฉพาะเจาะจงเพื่อบอกว่าในจำนวนผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งทั้งหมด มีบุคคลที่มีสถานะดังกล่าวรวมอยู่ด้วย

ตามที่ได้อธิบายไปแล้วว่าความหมายทางสังคมของพฤติกรรมการสวิงกิ้ง คือความไม่ดีไม่งาม เบี่ยงเบน ไม่อยู่ในกรอบของสังคม การให้รายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งเพิ่มเติมแม้ไม่มีความจำเป็น ย่อมแสดงถึงคุณค่าข่าว (News value) ของรายละเอียดนั้น และคุณค่าข่าว จะเป็นตัวสะท้อนบรรทัดฐานทางสังคม คือ เป็นการแสดงให้เห็นว่า เรื่องใดปกติ เรื่องใดไม่ปกติ สรุปได้ว่า เมื่อ “ข้าราชการระดับสูง พยาบาล และทหาร” และ “ญาติ ส.ว. คนดัง” มีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ดีไม่งามและเบี่ยงเบน เป็นการสะท้อนความ “ผิดปกติ” อันเกิดจากการมีสถานะทางสังคมดังกล่าว และกระทำพฤติกรรมเบี่ยงเบน

รายละเอียดเกี่ยวกับสถานะของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งที่เฉพาะเจาะจง จึงเป็นการให้ความหมายว่าบุคคลที่มีชื่อเสียงหรือมีสถานะทางสังคมต่างจากคนทั่วไป ควรจะมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานที่ดีงามของสังคม

จากที่ได้อธิบายความหมายของการสวิงกิ้งที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส สารณำมาสรุปได้ว่า “การสวิงกิ้ง” คือ พิธีกรรมนอกรีตที่เกิดจากแรงขับ (Drive) ภายในตัวปัจเจก มีลักษณะเป็นกิจกรรมทางเพศเพื่อความหฤหรรษ์ เกิดจากการรวมตัวของสมาชิกที่มีรสนิยมทางเพศแบบเดียวกัน เพื่อตอบสนองแรงขับ (Drive) และความปรารถนา (Passion) ในจิตใจของปัจเจกเหล่านั้น

การเข้าสู่กิจกรรมการสวิงกิ้งของปัจเจกต้องอาศัยคนกลาง ซึ่งตามความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส คนกลางในการจัดกิจกรรมสวิงกิ้งจะมีสถานะเป็นเจ้าของสินค้าหรือบริการที่มีไว้ขาย ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดกับผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง จึงเป็นความสัมพันธ์ในเชิงธุรกิจ (Sex trade)

นอกจากนี้ สื่อมวลชนยังได้เข้ารหัสเพื่อแสดงความหมายทางสังคมของการสวิงกิ้ง ว่าเป็นพฤติกรรมน่ารังเกียจและไม่พึงประสงค์ในสังคม ส่งผลต่ออัตลักษณ์ของบุคคลที่เข้าร่วมสวิงกิ้ง คือเป็นผู้มีรสนิยมและพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบน “ไม่ปกติ” ตามค่านิยมของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มิ หน้าที่การงานที่เป็นที่นับหน้าถือตาในสังคม ยิ่งไม่ควรจะมีพฤติกรรมดังกล่าว อัตลักษณ์ของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งที่สื่อมวลชนสร้างขึ้น จึงเป็นการสะท้อนบรรทัดฐานในเรื่องเพศของสังคมและกรอบความประพฤติเรื่องเพศที่เหมาะสม

4.1.1.3 นัยทางอุดมการณ์ (Ideological implications)

จากกลวิธีในการสร้างวาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎหมาย (Illegitimate sex discourse) ในโครงสร้างส่วนต่างๆ ของการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการแสดงถึงความประพฤติกว้างและวสันนิตทางเพศที่เบี่ยงเบน และถูกทำให้ดูราวกับว่าเป็นอาชญากรรมทางเพศตามกฎหมาย แม้ไม่มีกฎหมายรองรับ ดังนั้นการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง จึงเป็นการแสดงบรรทัดฐานทางเพศที่สังคมให้การยอมรับว่า “ปกติ” ผ่านการนำเสนอบทลงโทษผู้ที่มีพฤติกรรมทางเพศแบบอื่นๆ ที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางเพศที่ปกติตามการนิยามของสังคม

การใช้บรรทัดฐานทางเพศที่ “ไม่ปกติ” เป็นสะพานเชื่อมโยงทางความคิดไปสู่บรรทัดฐานที่ “ปกติ” เป็นไปตามแนวคิดคู่ตรงข้าม (Binary Opposition) ตัวบทที่ถูกผลิตโดยสื่อมวลชน สะท้อนให้เห็นบรรทัดฐานทางเพศในสังคมได้ดังนี้

พฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบน (สวิงกิ้ง)	พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เบี่ยงเบน
มีผู้เข้าร่วมชาย-หญิงจำนวนมาก	มีผู้เข้าร่วมเป็นชาย-หญิง 1 คู่
มีลักษณะเป็นการสังสรรค์รื่นเริง	มีความเป็นส่วนตัว
เป็นการแลกเปลี่ยนคู่นอน	นอนกับคู่ของตัวเองเท่านั้น
ต้องหลบให้พ้นหูพ้นตาเจ้าหน้าที่ตำรวจ	ไม่มีความกังวลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ
เสียค่าบริการ	ไม่เสียค่าบริการ
มีคนกลางเป็นธุระจัดหา	เป็นเรื่องของสามี-ภรรยาเท่านั้น

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการสะท้อนถึงอุดมการณ์หลักที่อยู่เบื้องหลังวาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎหมาย (Illegitimate sex discourse) นั่นคืออุดมการณ์ผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy ideology) ซึ่งกำกับขอบเขตของการมีเพศสัมพันธ์ของสามี - ภรรยาให้อยู่ภายในชีวิตสมรส ในขณะที่เพศสัมพันธ์นอกการสมรสเพื่อตอบสนองความพึงพอใจและความปรารถนาทางเพศของปัจเจกหรือเป็นไปเพื่อความบันเทิง ถือเป็นเรื่องที่เบี่ยงเบนภายใต้กรอบอุดมการณ์ผัวเดียวเมียเดียว

ดังนั้น กรอบในการให้ความหมายของสื่อมวลชนที่มีต่อกิจกรรมการสวิงกิ้ง จึงหมายถึงความเบี่ยงเบนอันเกิดจากการนำเรื่องเพศออกจากพื้นที่ส่วนตัว (Private space) ออกมาสู่พื้นที่สาธารณะ (Public space) ซึ่งขัดแย้งกับบรรทัดฐานเรื่องเพศ (Sexual norm) ภายใต้กรอบอุดมการณ์ผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy ideology)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าอุดมการณ์หลัก (Dominant ideology) ที่กำกับบรรทัดฐานเรื่องเพศในสังคมไทย คืออุดมการณ์ผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy ideology) ที่กำหนดขอบเขตของการมีเพศสัมพันธ์ของปัจเจกให้อยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ทางการสมรส โดยสร้างบรรทัดฐานทางเพศ ด้วยการแบ่งแยกออกเป็นเรื่องเพศที่ถูกต้อง (Legitimate sex) และเรื่องเพศที่ผิด (Illegitimate sex)

“ข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง” จึงเป็นผลผลิตจากปฏิบัติการทางวาทกรรมที่มีอุดมการณ์ผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy ideology) เป็นตัวกำหนด วาทกรรมความเบี่ยงเบนทางเพศที่ถูกก่อร่างขึ้น จึงเป็นการธำรงรักษาอุดมการณ์ผัวเดียวเมียเดียว โดยกำหนดให้เรื่องเพศภายในขอบเขตของสถาบันการแต่งงานเป็นเรื่องที่ถูกต้อง ในขณะที่เดียวกันก็กีดกีดเพศวิถีแบบอื่นๆ ให้เป็นเรื่องผิดและใช้อำนาจอันเกิดจากความเป็นปกติตามการกำหนดของวาทกรรมในการลงโทษผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามที่ปรากฏในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.2 วาทกรรมรอง : วาทกรรมเรื่องเพศเพื่อการค้า (News value discourse)

วาทกรรมเรื่องเพศเพื่อการค้า เป็นการแปลงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงของการบุกจับสวิงกิ้งลงในโครงสร้างต่างๆ ของการรายงานข่าว โดยผ่านกระบวนการปรับแต่งเนื้อหาและจัดลำดับความสำคัญของแต่ละประเด็นของเหตุการณ์จริงตามกรอบแนวคิดคุณค่าข่าว (News value) ทั้งนี้ เพื่อให้ข่าวมีความน่าสนใจ สอดคล้องกับกรอบการรับรู้เดิมของผู้รับสารรวมทั้งทำให้สามารถถ่ายทอดเหตุการณ์ได้ง่าย มีมูลค่าในการขายข่าว

4.1.2.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม (Structures and Strategies)

การนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งโดยสื่อมวลชนมีปฏิบัติการทางวาทกรรมที่รองรับการก่อตัวของวาทกรรมเรื่องเพศเพื่อการค้า ผ่านโครงสร้างต่างๆ ในการนำเสนอข่าว ดังนี้

- (1) พาดหัวข่าว (Headline) และความนำ (Lead)
- (2) เนื้อหา/บทรายการ (Body)
- (3) แหล่งข่าว (News source)

ปฏิบัติการทางวาทกรรมแต่ละประเภท ปรากฏอยู่ในโครงสร้างส่วนต่างๆ ของการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง ตามรายละเอียดต่อไปนี้

พาดหัวข่าวและความนำ (Headline and Lead)

ปฏิบัติการทางวาทกรรมอย่างหนึ่งที่ทำให้สื่อมวลชนขายข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งได้อย่างชอบธรรม แม้ไม่มีข้อกฎหมายมารองรับโดยตรงว่าเป็นความผิด ก็คือการจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing) ที่ทำให้เข้าใจว่า “ปาร์ตี้สวิงกิ้ง” คือ “อาชญากรรมทางเพศ” รูปแบบหนึ่ง เพราะเป็นสิ่งที่ต้องถูกรับประหารโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผ่านการสร้าง ความเชื่อมโยงระหว่างประโยคภายในตัวบท (Local coherence) การเลือกใช้คำ (Words choices) และกับการใช้ประเด็นที่มีคุณค่าข่าว (News value) นำเสนอเพื่อแสดงตอกย้ำความ เบี่ยงเบนและความชอบธรรมในการที่จะตีตรา (Label) การสวิงกิ้งให้กลายเป็นอาชญากรรมทางเพศ ดังนี้

(1)

ทลายปาร์ตี้สังกิ้ง
 คาร์.ที.เค.ค
 คำนรอยเว็บควาโอ

พาสนาชิกเฮ็กซ์ทมิ
 แหล่งนักพบพิทยา
 ชาย8ทมิ้งรนิวเมียบ
 มีนามสกุลส.ว.กิ้ง!

พาดหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 มิถุนายน 2553

โดยทั่วไปแล้ว ประเด็นที่สำคัญที่สุดจะถูกกล่าวถึงก่อนในพาดหัวข่าวและความนำ ดังนั้นพาดหัวข่าวจึงเป็นสรุปใจความของข่าวนั้นๆ โดยคัดเลือกประเด็นสำคัญมาเป็นด้านแรก ที่ปะทะกับผู้รับสาร จากพาดหัวข่าวและบทรายการในช่วงการเกริ่นนำ (Introduction) ข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านการคัดเลือกประเด็น จัดกรอบเหตุการณ์และเลือกคำอธิบายที่ทำให้พฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนเป็นสิ่งผิดกฎหมายด้วยการแสดงลักษณะการเป็นผู้ถูกกระทำ (Passive) หรือถูกปราบปราม โดยผู้บังคับใช้กฎหมาย

โดยทั่วไปแล้ว การพาดหัวข่าวคือการสรุปภาพรวมของเหตุการณ์ด้วยการจับประเด็นสำคัญมานำเสนอ สำหรับพาดหัวข่าวข้างต้น มีการสรุปเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สังกิ้งด้วย 3 ประเด็น ดังนี้

- (1) มีการจับกุมปาร์ตี้สังกิ้ง (เพราะ)
- (2) เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความสามารถ (ในการ)

(3) ตามสืบจากเว็บไซต์ของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 ประเด็นดังกล่าว ถูกจัดเรียงความสัมพันธ์ภายในตัวบทด้วยการแสดงถึงสาเหตุและบทสรุปของเหตุการณ์ (Cause and consequence) กล่าวคือ จากกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจตามสืบเว็บไซต์ของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง ในที่สุดก็นำไปสู่การทลายปาร์ตี้สวิงกิ้งโดยตัวละครในข่าว (News actors) ที่ถูกกล่าวถึง จะมี 2 ฝ่าย ได้แก่

“เจ้าหน้าที่ตำรวจ” ตัวแทนของการบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement) มีสถานะเป็นผู้กระทำ (Active) คือ เป็นผู้ “ทลายปาร์ตี้สวิงกิ้ง” และเป็นผู้ “ตามรอยเว็บข่าวใหญ่” แสดงถึงความเป็นวีรบุรุษ (Hero)

ปาร์ตี้สวิงกิ้ง อยู่ในสถานะผู้ถูกกระทำ (Passive) คือ เป็นสิ่งที่ถูกทลาย และเป็นสิ่งที่ถูกตามรอยทางเว็บไซต์ จึงมีสถานะเป็นผู้ร้าย (Villain)

ดังนั้น ปาร์ตี้สวิงกิ้ง = ผิดกฎหมาย

การลดความซับซ้อนของเหตุการณ์และนำมาจัดกรอบการสื่อความหมายด้วย 3 ประเด็นตามพาดหัวข่าวข้างต้น จึงนำไปสู่ความเข้าใจที่ว่า “ปาร์ตี้สวิงกิ้ง” เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย เพราะถูกปราบปรามด้วย Hero หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีสถานะเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย ความผิดหรือการละเมิดกฎหมายที่เป็นความผิดในเรื่องเพศ

เช่นเดียวกันกับรายการข่าวสามมิติที่สรุปเหตุการณ์ในส่วนเปิดรายการโดยใช้กรอบความคิดพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบน และนำประเด็น “การถูกบังคับใช้กฎหมาย” มารองรับเพื่อสร้างความเข้าใจว่า “การสวิงกิ้ง” เป็นอาชญากรรมทางเพศเพราะถูกปราบปรามโดยผู้บังคับใช้กฎหมาย

(2)

“เมื่อกกลางดึกคืนที่ผ่านมา กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ร่วมกับ ปคม. เข้าทลายปาร์ตี้สวิงกิ้งหรือปาร์ตี้เซ็กส์หมุกกลางเมืองพัทยาครับ ได้ผู้ต้องหาที่มาร่วมปาร์ตี้ครั้งนี้มีทั้ง นายทหาร ข้าราชการระดับสูง และ พยาบาล ติดตามปฏิบัติการครั้งนี้จากทีมข่าวของเราครับ”

บทรายการ, รายการข่าวสามมิติ วันที่ 13 มิถุนายน 2553

จะเห็นได้ว่าพาดหัวข่าวจากรายการข่าวสามมิติ มีการใช้ความเบี่ยงเบนในทางเพศ และความขัดแย้งกับบรรทัดฐานทางสังคมมาเป็นกรอบในการจัดวางเหตุการณ์ โดยจะเห็นได้ว่ามีการกล่าวอ้างถึงอาชีพของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง ซึ่งแสดงถึงความเบี่ยงเบนสำหรับผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ (Deviance for profession) ขัดแย้งกับความคาดหวังทางสังคมที่มีต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ (Social expectation) ในสาขาวิชาชีพนั้นๆ

ดังนั้น การพาดหัวข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งในรายการข่าวสามมิติ จึงเป็นการเลือก (Selection) คุณค่าข่าวในเรื่องเพศ (Sex) และด้านความขัดแย้ง (Conflict) มาเป็นกรอบหลักในการทำความเข้าใจกับผู้รับสารเป็นด้านแรก และสร้างความสนใจให้กับผู้รับสาร

นอกจากการจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing) ด้วยการติดตรา (Label) ให้เป็นอาชญากรรมทางเพศแล้วยังมีการนำเสนอแง่มุมที่มีคุณค่าข่าวอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากเรื่องเพศในส่วนของพาดหัวข่าวหรือส่วนการเกริ่นนำ (Introduction) เข้าสู่เนื้อหาข่าวในรายการข่าวโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับตัวข่าว ช่วยดึงดูดความสนใจจากผู้รับสารได้เนื่องจากเป็นการทำให้เหตุการณ์ “บุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง” มีมิติเพิ่มมากขึ้น แต่ก็ก็เป็นมิติที่ช่วยตอกย้ำประเด็นความเบี่ยงเบนทางเพศให้มีความเบี่ยงเบนเพิ่มขึ้น ปฏิบัติการทางวาทกรรมนี้ พบในพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 15 มิถุนายน 2553 (เป็นหนังสือพิมพ์กรอบบ่ายของวันที่ 14 มิถุนายน 2553) และส่วนเกริ่นนำของรายการเรื่องเด่นเย็นนี้

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 15 มิถุนายน 2553 ยังคงนำเสนอบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งเป็นข่าวหน้าหนึ่ง ถึงแม้จะเป็นข่าวเดิม แต่มีการสับเปลี่ยนประเด็นในพาดหัวข่าวได้นำเอาประเด็นเกี่ยวกับนามสกุลของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งคนหนึ่งที่เป็นนามสกุลเดียวกับ ส.ว. คนดัง มาเป็นประเด็นในการพาดหัวข่าว ซึ่งมีสถานะเป็นผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งคนหนึ่งที่ถูกปรับ 500 บาท เท่ากับผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งคนอื่น นอกจากนี้ในเนื้อหาข่าว ประเด็นญาติ ส.ว. คนดังไม่ได้ถูกอธิบายเพิ่มเติม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ญาติส.ว.คนกึ่งร่วม เสปสวิงกึ่ง ปาร์ตี้แฮกซ์ควาโอ

พาดหัวข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 15 มิถุนายน 2553

ญาติ ส.ว.คนดัง ☆ ต่อจากหน้า 1
ชายหญิง 13 คน อายุระหว่าง 27-52 ปี หนึ่งในผู้ต้องหาก
เป็นญาตินามสกุลเดียวกับ ส.ว.คนดัง อดีตข้าราชการ
ชั้นผู้ใหญ่ เคยจัดปาร์ตี้ควาโอ เปิดรับนัดแนะสมาชิก

เนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเด็นญาติ ส.ว. ในหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกัน

จะเห็นได้ว่าประเด็นญาติ ส.ว. ถูกนำเสนอในเนื้อหาข่าวเพียงเล็กน้อยและไม่มี
ความสำคัญกับส่วนอื่นๆ ของเหตุการณ์ แต่ประเด็นดังกล่าวก็กลายเป็นประเด็นหลักในการ
นำเสนอ

จากประเด็นข้างต้น นายศิริโรจน์ มิ่งขวัญ นายกสมาคมนักข่าวอาชญากรรมและ
ผู้สื่อข่าวอาชญากรรมหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้อธิบายเกี่ยวกับกรณีนี้ว่า

“พูดตรงๆ สวิงกึ่งในสังคมเดี๋ยวนี้มันเยอะเยอะไปหมด ถ้าเป็นนาย ก. นาย ข. ไปสวิง
กึ่งกัน ก็ไม่เป็นประเด็น เพราะนักข่าวก็ไม่ได้อยากจะไปตามถ่ายรูปอะไรแบบนี้ แต่บังเอิญว่า
อันนี้มันมีประเด็น ส.ว. คุณค่าข่าวคนดัง ผู้มีชื่อเสียง ขายคำนี้คำเดียว คำว่าอนาจารกับผู้ทรง
เกียรติเยี่ยงมันค้ำคอ มันอยู่ด้วยกันไม่ได้ แต่นามสกุลอะไร ส.ว. คนไหน บอกไม่ได้ เดี่ยวถูก
ฟ้อง”

(ศิริโรจน์ มิ่งขวัญ, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2554)

หลักการในการพาดหัวข่าวโดยทั่วไป พาดหัวข่าว คือการเลือกประเด็นสำคัญมา
นำเสนอ แต่จะเห็นได้ว่าประเด็นสำคัญในการพาดหัวข่าวนักจับปาร์ตี้สวิงกึ่ง คือประเด็น

พฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบน นอกจากนี้ หากมีแง่มุมที่มีคุณค่าข่าวในด้านอื่นๆ เพิ่มเข้ามา ก็จะถูกจับมาเป็นประเด็นหลักได้ ถึงแม้จะไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นนั้นในเนื้อหาข่าว ด้านใดเลยก็ตาม

สำหรับรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ การพาดหัวข่าวในกรณีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง ไม่มีรูปแบบการพาดหัวข่าวที่ชัดเจน แน่นนอน แต่จะยึดการพุดเปิดเรื่อง (Introduction) ของพิธีกรหรือผู้เล่าข่าวเป็นพาดหัวข่าว เนื่องจากทำหน้าที่เรียกความสนใจและเป็นส่วนแรกของโครงสร้างในการนำเสนอ ที่ปะทะกับผู้รับสารเช่นเดียวกับพาดหัวข่าว

ในการนำเสนอข่าวบุกจับสวิงกิ้ง เรื่องเด่นเย็นนี้มีการเกริ่นนำเพื่อเข้าเชื่อมโยงเนื้อหา รายการเข้าสู่ข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง ดังนี้

“ปัญหา ชุมชัชเวชทย์ : เข้าสู่เรื่องเด่นเย็นนี้กันนะครับ กรณีฮือฮา ปาร์ตี้สวิงกิ้ง
 นิธินาฏ ราชนิยม: ค่ะ ปาร์ตี้สวิงกิ้ง มันไม่น่าจะเกิดในสังคมพุทธแบบบ้านเรา”

บทรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 12 มิถุนายน 2553

จะเห็นได้ว่าเป็นการสรุปและจัดกรอบเหตุการณ์ “ปาร์ตี้สวิงกิ้ง” ภายใต้งื่อนไขทางศีลธรรมจรรยา ซึ่งก็คือการใช้คุณค่าข่าวในเรื่องความขัดแย้ง (Conflict) มานำเสนอเป็นประเด็นหลักในพาดหัวข่าว ซึ่งเป็นการแสดงนัยถึงความขัดแย้งระหว่างผู้เข้าร่วมปาร์ตี้สวิงกิ้งกับกรอบศีลธรรมจรรยาในสังคมพุทธ

จากบริบทสังคมไทย จะทำให้การใช้เงื่อนไข “ความเป็นพุทธ” ในการสรุปและจัดกรอบเหตุการณ์เสมือนเป็นไปโดยธรรมชาติ แสดงถึงกรอบความคิดดั้งเดิมที่ผู้ชมมีอยู่แล้วและสะท้อนมุมมองที่คนส่วนมากในสังคมพุทธมีต่อ “ปาร์ตี้สวิงกิ้ง” ซึ่งมีลักษณะอันชวนให้เชื่อได้ว่าเป็นการประพฤติผิดในกามและหมกมุ่นในกาม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ชาวพุทธโดยทั่วๆ ไปเชื่อว่าจะไม่ควรกระทำ

การนำเสนอประเด็นความเบี่ยงเบนทางเพศร่วมกับคุณค่าข่าวอื่นๆ ในกรณีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง ทำให้ข่าวมีความน่าสนใจมากขึ้น มีมิติที่จะนำเสนอมากขึ้น และช่วยให้กระบวนการในการตอกย้ำความเบี่ยงเบนเป็นไปได้อย่างเป็นธรรมชาติ รวบรวมว่าเป็นไปโดยสามัญสำนึก

โดยประเด็นในการพาดหัวข่าวของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกศึกษา สามารถนำมาสรุปในตารางเพื่อให้เห็นภาพรวมได้ง่ายขึ้น ดังนี้

ตัวบท	การจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing)
รายการเรื่องเด่นเย็นนี้	การใช้คุณค่าข่าวความขัดแย้ง (Conflict) เพื่อตอกย้ำความเป็ยงเบนของ “ปาร์ตี้สวิงกิ้ง”
รายการข่าวสามมิติ	การใช้คุณค่าข่าวความขัดแย้ง (Conflict) และปาร์ตี้สวิงกิ้งคืออาชญากรรมทางเพศ
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (14 มิ.ย. 2553)	ปาร์ตี้สวิงกิ้งคืออาชญากรรมทางเพศ
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (15 มิ.ย. 2553)	การใช้คุณค่าข่าวคนดัง หรือบุคคลมีชื่อเสียง (Celebrity) มาช่วยเพิ่มความน่าสนใจของข่าว

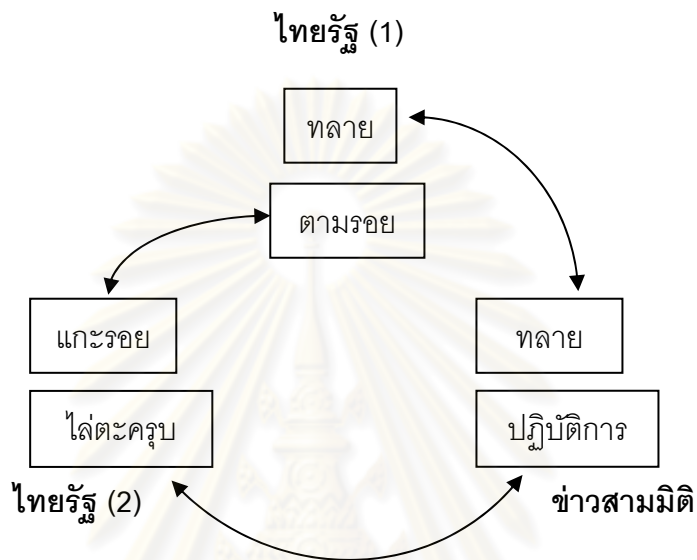
สรุปได้ว่า กระบวนการทำให้กลายเป็นอาชญากรรมทางเพศที่ปฏิบัติการอยู่ในพื้นที่พาดหัวข่าว จะเป็นการเลือกประเด็นที่มีคุณค่าข่าวสอดคล้องกับความเข้าใจที่มีอยู่เดิมของผู้รับสารมาเป็นประเด็นหลักในการพาดหัวข่าว ถึงแม้จะไม่ใช่ประเด็นสำคัญในเหตุการณ์จริง และรูปคดีตามกฎหมายก็ตาม ในกรณีบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง จะนำเอาประเด็นพฤติกรรมทางเพศที่เป็ยงเบนทั้งในมิติความเชื่อ (Belief) บรรทัดฐานทางเพศ (Sexual norm) และเพศวิถี (Sexuality) คุณค่าข่าวคนดัง (Celebrity) โดยแบ่งออกเป็นความเป็ยงเบนอันเกิดจากความคาดหวังทางสังคมที่มีต่อผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ (Profession) และบรรทัดฐานพฤติกรรมของชนชั้นทางสังคม (Class value) และคุณค่าข่าวความขัดแย้ง (Conflict) ทางด้านศีลธรรมจรรยา (Moral) มาเป็นประเด็นหลัก

ในขณะเดียวกัน ก็จะไม่เลือกประเด็นเกี่ยวกับ พรบ. ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาอธิบาย เพราะไม่มีคุณค่าข่าวเท่าประเด็นเรื่องเพศ และมีความซับซ้อนมากกว่า เป็นการใช้คุณค่า

ข่าวมาเป็นเครื่องมือในการสร้างวาทกรรมเพื่อผลประโยชน์ในการขายข่าว และเป็นการผลิตซ้ำ (Reproduction) ความคิดความเชื่อเรื่องบรรทัดฐานทางเพศในสังคมไทย

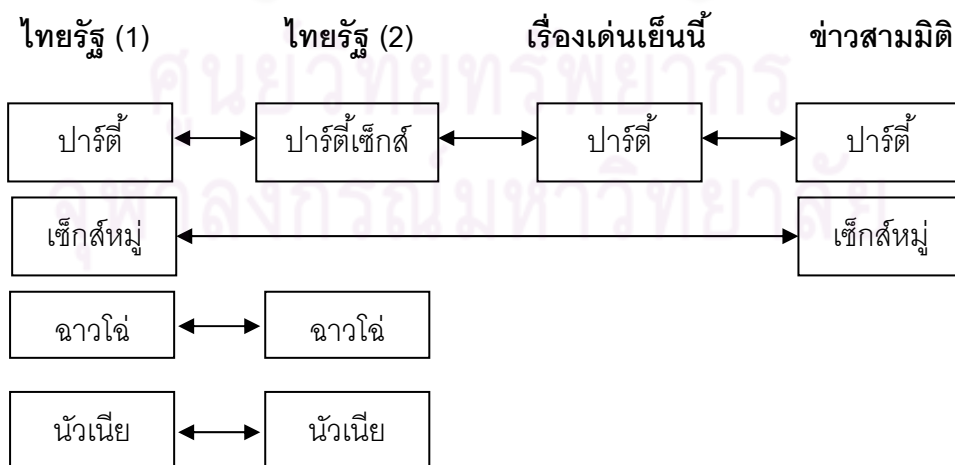
การผลิตซ้ำความคิดความเชื่อเรื่องบรรทัดฐานทางเพศผ่านการจัดกรอบเหตุการณ์
 ในพาดหัวข่าวของสื่อมวลชนที่กล่าวถึงฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่มีสถานะเป็นวีรบุรุษ และ
 ผู้เข้าร่วมสวีกิ่ง ซึ่งมีฐานะเป็นผู้ร้าย สามารถอธิบายได้ด้วยแบบจำลองดังต่อไปนี้

การกล่าวถึงวีรบุรุษ (Hero/Law enforcement)

แบบจำลองวิธีการผลิตซ้ำความคิดความเชื่อเรื่องบรรทัดฐานทางเพศ
 ผ่านการนำเสนอเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement)

การกล่าวถึงผู้ร้าย (Villain/Outlaws)

แบบจำลองวิธีการผลิตซ้ำความเชื่อเรื่องบรรทัดฐานทางเพศ
ผ่านการนำเสนอเกี่ยวกับการฝ่าฝืนกฎหมาย (Outlaws)

จะเห็นได้ว่าในช่องทางการสื่อสารที่แตกต่างกัน จะมี “คำบังคับ” บางคำ ถูกเลือกใช้ และกระจายอยู่ในช่องทางต่างๆ มากกว่า 1 ช่องทาง ปรากฏการณ์นี้แสดงถึงความรู้สึกนึกคิดของสังคมที่มีต่อประเด็นเหล่านั้น เนื่องจากกระบวนการในการรายงานข่าวต้องมีการเลือกสรรคำที่สอดคล้องกับความรู้สึกนึกคิดของคนทั่วไป เพื่อให้ผู้ถ่ายทอดการเข้ารหัส (Encoding) จากสื่อมวลชนเอง และการถอดรหัส (Decoding) โดยผู้รับสารทั่วไป กระบวนการเลือกสรรคำที่สะท้อนความเชื่อเดิมมาอธิบาย จึงเป็นการผลิตซ้ำ (Reproduction) ความเชื่อเดิมของสังคมในเรื่องบรรทัดฐานทางเพศ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเป็นการจัดกรอบเหตุการณ์ด้วยการเชื่อมโยงประโยคภายในตัวบท (Local coherence) เพื่อถ่ายทอดเหตุการณ์ลงในพื้นที่สื่อ ในลำดับต่อไปจะเป็นการจัดกรอบเหตุการณ์ด้วยการเลือกสรรคำ (Words choices) เพื่อแสดงถึงการประเมินให้คุณค่ากับส่วนประกอบต่างๆ ในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งโดยสื่อมวลชน

การจัดกรอบเหตุการณ์ผ่านการเลือกสรรคำ (Words choices) ในพาดหัวข่าว (Headline) และความนำ (Lead) ที่แสดงถึงการประเมินคุณค่า (Evaluation) ทางสังคมของการสวิงกิ้ง ที่ปรากฏในช่องทางต่างๆ มีดังนี้

ตัวละครในข่าว (News actors)	การกระจายของวาทกรรม (Distribution)			
	ไทยรัฐ	ไทยรัฐ	เรื่องเด่นเย็นนี้	ข่าวสามมิติ
วีรบุรุษ (Hero/Law enforcement)	หลาย, ที่เด็ด, ตามรอย	แกะรอย, ไล่ ตะคุบ	-	หลาย, ปฏิบัติการ
ผู้ร้าย (Villain/ Outlaws)	ปาร์ตี้, ฉาวโฉ่, เช็กส์หมู, นัวเนีย	เสพ, ปาร์ตี้เช็กส์, ฉาวโฉ่, นัวเนีย	ฮือฮา, ปาร์ตี้	ปาร์ตี้, เช็กส์หมู

ตารางสรุปการกระจายตัวของวาทกรรมในโครงสร้างส่วนพาดหัวและความนำ

จะเห็นได้ว่าลุ่มเสียง (Rhetoric) ของสื่อมวลชนเมื่อกล่าวถึงฝ่ายเจ้าหน้าที่ตำรวจ จะมีลักษณะด้านบวก ให้ความหมายถึงการทำลายล้างปราบปรามสิ่งที่ไม่ดีร้าย ไม่เป็นที่ยอมรับ หรือเป็นเรื่องต้องห้ามของสังคม เช่น

“ทำลาย” ให้ความหมายถึงการทำให้บางสิ่งบางอย่างล้มเหลว

“ที่เด็ด” เป็นคำคุณศัพท์ที่แสดงถึงความหมายในด้านบวกของการกระทำบางอย่าง

“เกาะรอย” แสดงถึงการติดตามเรื่องราวบางอย่างที่มีลักษณะไม่ดีไม่งาม

“ไล่ตะครุบ” เป็นกริยาที่แสดงการกระทำต่อวัตถุ (Object) ที่มีอำนาจน้อยกว่า

เมื่อสื่อมวลชนกล่าวถึงฝ่ายที่ถูกบังคับใช้กฎหมายหรือ “ปาร์ตี้สวิงกิ้ง” จะมีการให้ความหมายถึงการรวมกลุ่มกันกระทำเรื่องไม่ดี และสมควรถูกปราบปราม เช่น

“ปาร์ตี้สวิงกิ้ง”, “เซ็กส์ห่มู”, “นิ้วเนีย” แสดงความหมายถึงการรวมตัวกันมีเพศสัมพันธ์ของคนจำนวนมากเกินกว่า “ความเป็นปกติ”

“ฉาวโฉ่” เป็นคำคุณศัพท์ที่แสดงถึงความไม่ดีไม่งาม โดยพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า *ว. อื้ออึง, เกียรติวกราวขึ้น, รู้กันทั่วไป, (ใช้แก่ข่าวที่ไม่ดีไม่งาม), ฉื่อนฉาว ก็ว่า*

“เสฟ” เป็นคำกริยาที่มีความหมายโดยนัยหมายถึงการบริโภคสิ่งที่ดีเป็นความเบี่ยงเบนในสังคมนั้นๆ เช่น ในทางพระพุทธศาสนา การ “เสฟเมถุน” ถือเป็นข้อห้ามสำหรับภิกษุ หรือคำว่า “เสพยา” ก็ถือเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนในสังคม เป็นต้น

จากการเลือกใช้คำข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการให้ความหมายโดยนัย (Connotative meaning) ที่เป็นการตีตรา (Label) ให้กับ “การสวิงกิ้ง” โดยสื่อมวลชน นอกจากนี้ จะสังเกตได้ว่ามีคำบางคำที่กระจายไปอยู่ในหลายช่องทาง เช่น ฉาวโฉ่, ทลาย, เซ็กส์ห่มู, ปาร์ตี้ แสดงให้เห็นว่าวาทกรรมหรือความหมายนั้นสามารถทาบลงไปได้สนิทกับกรอบการรับรู้ของคนส่วนมาก (Cognitive model) คำที่มีความหมายเดียวกันจึงกระจายไปสู่การนำเสนอในหลายๆ ช่องทาง

ดังนั้น พื้นที่ของพาดหัวข่าว จึงมีหน้าที่จำกัดกรอบการถ่ายทอดเรื่องราวของสื่อมวลชน โดยจำกัดกรอบให้มีเฉพาะประเด็นการปราบปรามอาชญากรรมทางเพศและความ

ขัดแย้งระหว่างสภาพสังคมกับการสวิงกิ้งเท่านั้นในพื้นที่ของพาดหัวข่าว รวมทั้งยังเป็นพื้นที่ในการให้ความหมายทางสังคม (Social meaning) ต่อพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม

เนื้อหา/บทความ (News story)

โครงสร้างส่วนเนื้อหาหรือบทความของข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง จะมีส่วนประกอบแบ่งออกเป็นโครงสร้าง 4 ส่วน ดังนี้

- (1) เหตุการณ์หลัก (Main event)
- (2) ภูมิหลังของเหตุการณ์ (Backgrounds)
- (3) ผลที่ได้รับหรือปฏิกิริยาตอบสนอง (Consequences/Reactions)
- (4) การแสดงความคิดเห็น (Comment)

สำหรับโครงสร้างแต่ละส่วนจะมีปฏิบัติการทางวาทกรรมเพื่อให้เนื้อหาทั้งหมดสอดคล้องกลมกลืนไปกับกรอบแนวคิดหลักในการนำเสนอจากพาดหัวข่าว เป็นส่วนหนึ่งในการก่อให้เกิดวาทกรรมเรื่องเพศเพื่อการค้า (News value discourse) โดยมีปฏิบัติการทางวาทกรรมในโครงสร้างแต่ละส่วน ดังนี้

เนื้อหาข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

1). เหตุการณ์หลัก (Main event)

ในส่วนเหตุการณ์หลักจะมีการคัดเลือก (Inclusion) เฉพาะเนื้อหาที่สอดคล้องกับกรอบการนำเสนอในพาดหัวข่าว โดยจะคัดเลือกเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศเท่านั้นในการรายงานเหตุการณ์หลัก รวมทั้งเลือกใช้คำสำคัญ (Keyword) ที่กำหนดทิศทางความหมายให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลักในการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งของสื่อมวลชน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางสรุป การนำเสนอเหตุการณ์หลัก (Main event) ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ลำดับ	เหตุการณ์หลักที่นำเสนอ	คำสำคัญ
ย่อหน้าที่ 1	ตำรวจ ปคม. ร่วมกับประทรวงไอซีที และตำรวจ พัทยา <u>หลายปาร์ตี้</u> แลกคู่นอน “สวิงกิง” <u>รวบนักรัก</u> ชายหญิง 13 คน อายุระหว่าง 27-52 ปี หนึ่งในผู้ต้องหาเป็นญาตินามสกุลเดียวกับ ส.ว. คนดัง	“ทลาย”, “ปาร์ตี้”, “แลกคู่นอน”, “รวบ”, “นักรัก”
ย่อหน้าที่ 2	ปคม. <u>บุกหลายปาร์ตี้</u> <u>มั่วเซ็กซ์</u> รายนี้ เปิดเผยขึ้นเมื่อเวลา 01.00 น. วันที่ 13 มิ.ย. พ.ต.อ. ณพวัฒน์ อารยางกูร ผกก.1 บก. ปค. (กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์) พ.ต.ท. ปัญญาชะเอมเทศ สว.กก.1บก.ปคม. ร่วมกับ พ.ต.อ. สุชาติ วงศ์อนันต์ชัย ผู้ตรวจราชการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หรือ ไอซีที พ.ต.อ. นันทวุฒิ สุวรรณละออง ผกก.สภ. เมืองพัทยา นำกำลังเข้าปิดล้อมบ้านเลขที่ 366/71 หมู่ 12 หมู่บ้านมาเจสติก เรสซิเดนซ์ ต. หนองปรือ อ. บางละมุง จ. ชลบุรี	“บุกทลาย”, “ปาร์ตี้มั่วเซ็กซ์”
ย่อหน้าที่ 3	พบว่าบ้านดังกล่าวเป็นบ้านชั้นเดียว มีเนื้อที่กว่า 50 ตารางวา มีรั้วรอบขอบชิด หน้าบ้านมีสระว่ายน้ำขนาดเล็ก กระทั่งเจ้าหน้าที่ได้รับสัญญาณจากสายที่แฝงตัวอยู่ในกลุ่มผู้ให้บริการ “ <u>เซ็กซ์หมู</u> ” จึง <u>บุกเข้าไปจับกุม</u> พบว่าบ้านดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ห้องนอน 1 ห้องโถง และห้องครัว พบกลุ่มชายหญิง <u>นักรัก</u> รวม 13 คน แยกเป็นชาย 8 คน หญิง 5 คน อายุระหว่าง 27-52 ปี <u>เปลือยกายร่วมรัก</u> <u>นัวเนีย</u> อยู่ตามมุมต่างๆ ภายในบ้าน เมื่อเห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้กลุ่มนักรักต่างตกใจ พากันวิ่งหนีซุกมุน <u>เจ้าหน้าที่ต้องนำเสื่อผ้ามาให้สวมใส่กันอุจาด</u>	“เซ็กซ์หมู”, “บุก”, “จับกุม”, “ชายหญิงนักรัก”, “เปลือยกาย”, “ร่วมรัก”, “นัวเนีย”, “วิ่งหนีซุกมุน”, “อุจาด”, “อุปกรณ์ช่วยกระตุ้นทางเพศ”

ลำดับ	เหตุการณ์หลักที่ถูกลำเสนอ	คำสำคัญ
	นอกจากนี้ ยังพบถุงยางอนามัย 6 กล่อง ถุงยางอนามัยใช้แล้ว 1 ชิ้น โทรศัพท์มือถือ 1 เครื่อง สมุดบันทึก 1 เล่ม และอุปกรณ์ช่วยกระตุ้นทางเพศ 1 อัน จึงยึดไว้เป็นหลักฐาน จากนั้นจึงควบคุมตัวทั้งหมดไปโรงพัก	
ย่อหน้าที่ 4	สอบสวนทราบว่าผู้ต้องหาชื่อนายฐิติภัทร วรรณภัก วิมล อายุ 30 ปี อยู่บ้านเลขที่ 90/74 หมู่ 1 ต. บ้านบึง อ. บ้านบึง จ. ชลบุรี ผู้จัดปาร์ตี้มีวเซ็กซ์ และเป็นเจ้าของเว็บไซต์แลกเปลี่ยนด้วย ผู้ต้องหาที่เหลืออีก 12 คน แยกเป็นชาย 7 คน หญิง 5 คน อายุระหว่าง 27-52 ปี โดยหนึ่งในนั้นเป็นชายซึ่งเป็นญาตินามสกุลเดียวกับอดีตข้าราชการใหญ่ ปัจจุบันเป็น ส.ว. คนดัง	“ปาร์ตี้มีวเซ็กซ์”

จากตารางสรุปเหตุการณ์หลัก (Main event) ที่ถูกลำเสนอในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะเห็นได้ว่ามีปฏิบัติการทางวาทกรรมในการคัดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ออก (Exclusion) โดยในแต่ละย่อหน้าล้วนมีใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความผิดเกี่ยวกับเพศเท่านั้น เช่น

ย่อหน้าที่ 1 เป็นการสรุปภาพรวมของเหตุการณ์ทั้งหมด

ย่อหน้าที่ 2 กล่าวถึงหน่วยงานที่เข้าจับกุมและสถานที่เข้าจับกุม

ย่อหน้าที่ 3 กล่าวถึงสภาพที่พบภายในที่เกิดเหตุทั้งตัวตัวบุคคล พฤติกรรม รวมทั้งวัตถุอื่นๆ ที่อยู่ในที่เกิดเหตุ

ย่อหน้าที่ 4 กล่าวถึงรายละเอียดของผู้ถูกจับกุม ทั้งผู้จัดและผู้เข้าร่วม

จากเหตุการณ์หลัก (Main event) ที่ถูกลำเสนอในเนื้อหาข่าวทั้งหมด ข้อมูลเกี่ยวกับเว็บไซต์จะถูกกล่าวถึงในฐานะที่เป็นพื้นที่ในการนัดแนะจัดปาร์ตี้สวิงกิ้งและช่องทางในการ

สืบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้มีการกล่าวถึงเว็บไซต์ 2 ครั้ง โดยไม่ได้กล่าวถึงเว็บไซต์ใน
ฐานะความผิดที่มีข้อกฎหมายมารองรับโดยตรง แต่เป็นการให้ข้อมูลประกอบเท่านั้น ได้แก่

“...เผยแพร่ผู้จัดปาร์ตี้ขาว เปิดเว็บนัดแนะสมาชิกเดินสายจัดปาร์ตี้ตามแหล่งท่องเที่ยว”
(ย่อหน้าที่ 1)

“สอบสวนทราบว่าผู้ต้องหาชื่อนายฐิติภัทร วรรณวิมล ... เป็นผู้จัดปาร์ตี้มั่วเซ็กซ์ และ
เป็นเจ้าของเว็บไซต์แลคคูนออนไลน์...” (ย่อหน้าที่ 4)

ในขณะที่ประเด็นเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนจะถูกให้รายละเอียดใน
ทุกๆ ย่อหน้า เช่น ลักษณะของบ้านที่ถูกใช้เป็นสถานที่จัดปาร์ตี้สวิงกิ้ง การพบหญิงงามนามัย
และอุปกรณ์กระตุ้นทางเพศในที่เกิดเหตุ และมีรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ต้องหา
ขณะถูกจับกุม เป็นต้น

กลุ่มคำที่ถูกเลือกมาใช้ในการอธิบายเหตุการณ์หลักของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะเป็น
กลุ่มคำที่กำหนดความหมายของแต่ละย่อหน้าให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับในพาดหัวข่าว และ
ขยายความเพิ่มเติมจากคำอธิบายในพาดหัวข่าว เช่น ในย่อหน้าที่ 3 ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับ
เหตุการณ์ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจบุกเข้าจับกุมผู้ร่วมสวิงกิ้งภายในบ้าน ได้มีการให้คำอธิบาย
ถึงพฤติกรรมของกลุ่มผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งขณะถูกจับกุมว่า “เปลือยกาย”, “ร่วมรัก”, “นัวเนีย”, “วิ่ง
หนีซูลมุน”, “อุจาด”

การเลือกใช้กลุ่มคำข้างต้นในการอธิบายพฤติกรรมของตัวละครในข่าว (News
actors) ที่มีสถานะเป็นผู้ถูกจับกุมหรือถูกปราบปรามในการนำเสนอเหตุการณ์หลักของ
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ล้วนเป็นความหมายในทางลบ สร้างภาพความเป็นกลุ่มคนที่มีพฤติกรรม
ทางเพศอันน่ารังเกียจ ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับปฏิบัติการทางวาทกรรมของ
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่คัดเฉพาะประเด็นความผิดเกี่ยวกับเพศมานำเสนอเพียงประเด็นเดียว
ด้วยการกำหนดให้การสวิงกิ้งมีความหมายเท่ากับอาชญากรรมทางเพศ

2). ภูมิหลังของเหตุการณ์ (Backgrounds)

ภูมิหลังของเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งที่ถูกนำเสนอโดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดย
ภาพรวมจะเกี่ยวข้องกับปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตามสืบ เป็นที่มาของการ

“ทลายปาร์ตี้สวิงกิ้ง” ตามพาดหัวข่าว โดยกล่าวถึงการส่งสายลับแฝงตัวเข้าไปเป็นสมาชิกเว็บไซต์จนได้ข้อมูลที่นำมาสู่การบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งได้อย่างคาหนังคาเขา

ตารางสรุป การนำเสนอภูมิหลังของเหตุการณ์ (Backgrounds) ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ลำดับ	ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอ	คำสำคัญ (Keywords)
ย่อหน้าที่ 1	เผยผู้จัดปาร์ตี้ฉาว เปิดเว็บนัดแนะสมาชิกเดินสายจัดปาร์ตี้ตามแหล่งท่องเที่ยวของไทย คิดค่าบริการหัวละ 3,000 บาท ตำรวจต้องส่งสายสมัครเป็นสมาชิก จนสามารถแกะรอยจับกุมได้คาหนังคาเขา	“ปาร์ตี้ฉาว”, “ปาร์ตี้”, “ค่าบริการ”, “แกะรอย”, “จับกุม”, “คาหนังคาเขา”
ย่อหน้าที่ 2	สืบทราบว่ามีบริการลักลอบขายบริการทางเพศแบบ “เช็กส์หมู” โดยเปิดเว็บไซต์ www.swclubssocietylifestylesinthailand.com ชักชวนสมาชิกที่ชื่นชอบการแลกเปลี่ยนคู่นอน หรือ “สวิงกิ้ง” จัดปาร์ตี้แลกเปลี่ยนคู่นอนตามแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย	“ลักลอบ”, “ขายบริการทางเพศ”, “ชื่นชอบ”, “เช็กส์หมู”, “แลกเปลี่ยนคู่นอน”, “ปาร์ตี้”
ย่อหน้าที่ 5	ด้าน พ.ต.ท. ปัญญา ชะเอมเทศ สว.กก.1บก. ปคม. เปิดเผยถึงเบื้องหลังการทลายปาร์ตี้เช็กส์หมูว่า เจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลาในการสืบสวนจับกุมผู้ต้องหาเวลานานกว่า 1 เดือน ซึ่งทาง บก.ปคม. ได้ร่วมกับทางกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สืบแกะรอยของผู้กระทำผิดจากเว็บไซต์ดังกล่าว จนทราบแน่ชัดว่ามีการนัดหมายมั่วเช็กส์แลกเปลี่ยนคู่นอนกันจริง โดยผู้จัดเรียกเก็บค่าบริการครั้งละประมาณ 3,000 บาท จึงได้ส่งสายลับเข้าสมัครเป็นสมาชิกเว็บดังกล่าวจนรู้สถานที่และวันเวลาที่จะมีปาร์ตี้เช็กส์ จึงประสานมายังตำรวจท้องที่เข้าจับกุมได้ในที่สุด	“ทลาย”, “ปาร์ตี้”, “เช็กส์หมู”, “แกะรอย”, “มั่วเช็กส์”, “แลกเปลี่ยนคู่นอน”, “ค่าบริการ”, “ปาร์ตี้เช็กส์”

จากตารางสรุปภูมิหลังเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะเห็นได้ว่ามีการกล่าวถึง “เว็บไซต์” ในฐานะช่องทางการสื่อสารของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งและช่องทางในการแฝงตัวสืบข้อมูลของเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น เช่น

“...ซึ่งทาง ปคม. ได้ร่วมกับทางกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สืบแกะรอยของผู้กระทำผิดจากเว็บไซต์ดังกล่าว...” (ย่อหน้า 5)

นอกจากการคัดเลือกประเด็นที่จะนำเสนอให้เข้ากับกรอบความคิดหลักแล้ว ยังมีการเลือกใช้คำ (Words choices) เพื่อกำหนดทิศทางของความหมายให้สอดคล้องกับกรอบความคิดหลักโดยเป็นกลุ่มคำที่มีความหมายในทางไม่ดีไม่งามเหมือนกัน เช่น “ปาร์ตี้ฉาว”, “เช็กสีหมู”, “แลกเปลี่ยนคูนอน” และเป็นคำซ้ำๆ กันตลอดทั้งเนื้อหา นอกจากนี้ยังให้คำจำกัดความการเก็บเงินค่าสมาชิก 3,000 บาท ว่าเป็น “ค่าบริการ” เพื่อให้สอดคล้องกับการให้คำจำกัดความว่าการสวิงกิ้ง คือ “การลักลอบขายบริการทางเพศ”

ดังนั้น ในส่วนการนำเสนอภูมิหลังของเหตุการณ์โดยหลีกเลี่ยงการนำเสนอประเด็นความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ จึงเป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมอีกประการหนึ่งที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยเลือกที่จะนำเสนอเฉพาะภูมิหลังของเหตุการณ์ที่แสดงถึง “ความผิดปกติ” ของการสวิงกิ้ง ผ่านการจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing) และการเลือกใช้คำ (Words choices) เพื่อสร้างความเข้าใจว่าการสวิงกิ้งเป็นอาชญากรรมทางเพศรูปแบบหนึ่ง

3). ผลที่ได้รับหรือปฏิกิริยาตอบสนอง (Consequences/Reactions)

การนำเสนอผลที่ได้รับหรือบทสรุปของเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เป็นการแสดงข้อกฎหมายมารองรับการบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งของเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์จะไม่ถูกกล่าวถึง ดังนี้

ย่อหน้า 4 : คุณตัวดำเนินคดีในข้อหาพร้อมกันกระทำอนาจารต่อหน้าธารกำนัลหรือกระทำการลามกอย่างอื่น และเข้ามั่วสุมในสถานค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเองและผู้อื่น ส่วนนายวิฑูริภัทร วรรณภิรมล เจ้าของเว็บ ฟังข้อหา “เป็นธุระจัดหาเพื่อการค้าประเวณี” อีก 1 กระพวง

จากการนำเสนอบทสรุปของเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้งโดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะเห็นว่าผู้ร่วมสวิกกิ้งถูกแจ้งข้อหาทั้งสิ้น 3 ข้อหา ได้แก่ 1). ร่วมกันกระทำความผิดต่อหน้าธารกำนัลหรือกระทำการลามกอย่างอื่น 2). เข้ามั่วสุมในสถานค้าประเวณีเพื่อประโยชน์ในการค้าประเวณีของตนเองและผู้อื่น และ 3). เป็นธุระจัดหาเพื่อการค้าประเวณี ซึ่งเป็นข้อหาสำหรับผู้จัด โดยทั้ง 3 ข้อหาล้วนเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศหรือมีลักษณะเป็นอาชญากรรมทางเพศรูปแบบหนึ่ง และเลือกที่จะไม่กล่าวถึงความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นความผิดที่กฎหมายมารองรับโดยตรง (Exclusion)

การนำเสนอบทสรุปของเหตุการณ์ด้วยการใช้กฎหมายมารองรับจึงเป็นปฏิบัติการทางวารกรรมเพื่อจัดกรอบเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้งให้กลายเป็นการปราบปรามกลุ่มคนนอกกริตที่มีพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนเข้าข่ายอาชญากรรมทางเพศ ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดหลักในการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

4). การแสดงความคิดเห็น (Comment)

เนื่องจากสื่อหนังสือพิมพ์จะมีโครงสร้างการเขียนข่าวที่ชัดเจนและไม่อนุญาตให้นักข่าวใส่ความรู้สึกส่วนตัวลงไปในช่วง ดังนั้นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้งในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจึงไม่ใช่การแสดงความคิดเห็นหรือการประเมินคุณค่าโดยตรง แต่จะเป็นการแสดงความคิดเห็นทางอ้อมผ่านสัมเสียง (Rhetoric) และการเลือกใช้คำ (Words choices) เพื่อถ่ายทอดเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้ง เช่น เมื่อกล่าวถึงฝ่ายที่ถูกปราบปรามหรือผู้เข้าร่วมสวิกกิ้ง จะใช้คำว่า “ปาร์ตี้ชิว”, “เซ็กซี่หนุ่ม”, “ແລกเป็ลี่ยนคูนอน”, “มั่วเซ็กซี่”, “อุจาด” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกในด้านลบที่มีต่อการสวิกกิ้ง

ความคิดเห็นที่มีต่อการสวิกกิ้งในทิศทางดังกล่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จึงสอดคล้องกับการนำเสนอประเด็นการปราบปรามพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนซึ่งเป็นกรอบความคิดหลักในการนำเสนอเหตุการณ์บุกจับสวิกกิ้งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

บทรายการรายการเรื่องเด่นเย็นนี้

1). เหตุการณ์หลัก (Main event)

การนำเสนอเหตุการณ์หลักของข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้งในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ จะเน้นไปที่ใจความสำคัญเพียงใจความเดียว คือเจ้าหน้าที่ตำรวจบุกทลายปาร์ตี้สวิกกิ้งในที่เกิด

เหตุและสามารถจับผู้ต้องหาได้ 13 คน การนำเสนอเหตุการณ์หลัก (Main event) ของรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ	เหตุการณ์หลักที่นำเสนอ	คำสำคัญ
ส่วนที่ 1	“ล่าสุดเนี่ย ทางตำรวจปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หรือ ปคม. นะคะ ไปบุกทลายปาร์ตี้สวิงกิ้งเช็ทส์ที่บ้านพักสุดหรูกลางเมืองพัทยา มีผู้ต้องหา 13 คน”	“บุกทลาย”, “ปาร์ตี้สวิงกิ้งเช็ทส์”

จะเห็นได้ว่าบทรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีการกล่าวถึงเหตุการณ์หลัก (Main event) เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ความหมายของเหตุการณ์หลักที่ถูกกล่าวถึงโดยพิธีกร จะเน้นไปที่การปราบปรามพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนเท่านั้น และไม่มีมีการกล่าวถึงความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นความผิดที่มีข้อกฎหมายมารับโดยตรง

นอกจากนี้ยังมีกรให้คำนิยามพฤติกรรมที่ถูกปราบปรามในเหตุการณ์หลักว่า “ปาร์ตี้สวิงกิ้งเช็ทส์” และกล่าวถึง “ตำรวจปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์” ในฐานะผู้กระทำการ “บุกทลาย” ดังนั้นความหมายของเหตุการณ์หลักที่ถูกกล่าวถึง จึงเป็นการจัดกรอบความเข้าใจว่า “ปาร์ตี้สวิงกิ้งเช็ทส์” คือการค้ามนุษย์เพราะถูกปราบปรามด้วยหน่วยงานที่มีหน้าที่ปราบปรามการค้ามนุษย์

ดังนั้นการจัดกรอบความหมายในการนำเสนอเหตุการณ์หลักของรายการเรื่องเด่นเย็นนี้จึงเป็นไปในทิศทางเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คือเลือกนำเสนอเฉพาะประเด็นความผิดเกี่ยวกับเพศเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลักในการนำเสนอ

2). ภูมิหลังของเหตุการณ์ (Backgrounds)

ตารางสรุป การนำเสนอภูมิหลังของเหตุการณ์ (Backgrounds) ของรายการเรื่องเด่นเย็นนี้

ลำดับ	ภูมิหลังเหตุการณ์ที่นำเสนอ	คำสำคัญ
ส่วนที่ 1	ในการสืบสวนครั้งนี้เจ้าหน้าที่ใช้เวลาเป็นเดือน ทางกองบังคับการ ปคม. เค้าว่วมกับทางกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ต้องสืบกันเลย	“แกะรอย”

ลำดับ	ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ภูมิกำเสนอ	คำสำคัญ
	<u>แกะรอย</u>	
ส่วนที่ 2	ICT เข้ามาเกี่ยวข้องเพราะว่าได้ข้อมูลจากเว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต จนทราบแน่ชัดว่ามีกรรม <u>มั่วเซ็กซ์แลกคู่นอนกันจริง</u> คนที่เป็นคนติดต่อเค้าจะเรียกเก็บค่าบริการครั้งละประมาณ 3,000 บาท ทางเจ้าหน้าที่สืบทราบปั๊บ ก็ส่งสายลับคะ สมัครเป็นสมาชิกเว็บนี้เลย จนรู้ว่าเค้าไปนัดกันที่ไหน สถานที่ วัน เวลาที่จะมี <u>ปาร์ตี้เซ็กซ์กันเกิดขึ้น</u> แล้วก็ประสานตำรวจท้องที่เข้าจับกุมนะคะ	“มั่วเซ็กซ์”, “แลกคู่นอน”, “ปาร์ตี้เซ็กซ์”

จากบทรายการในส่วนของภูมิหลังของเหตุการณ์ มีการกล่าวถึงเว็บไซต์ในฐานะช่องทางในการสืบสวนแกะรอยของเจ้าหน้าที่ตำรวจและกระทรวง ICT เท่านั้น ได้แก่ “ICT เข้ามาเกี่ยวข้องเพราะว่าได้ข้อมูลจากเว็บไซต์ในอินเทอร์เน็ต” และ “ทางเจ้าหน้าที่สืบทราบปั๊บ ก็ส่งสายลับคะ สมัครเป็นสมาชิกเว็บนี้เลย” จะเห็นได้ว่าไม่ได้เป็นการกล่าวถึงในฐานะการกระทำที่เป็นความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ ทั้งที่ในความเป็นจริง เว็บไซต์ที่เป็นตัวกลางในการจัดปาร์ตี้สวิงกิงเป็นความผิดที่มีกฎหมายมารองรับโดยตรง

นอกจากนี้ ยังมีการให้คำจำกัดความพฤติกรรมที่ถูกบุกหลาย ว่า “มั่วเซ็กซ์”, “ปาร์ตี้เซ็กซ์” ซึ่งมีความหมายในทางลบ สอดคล้องกับการให้ความหมายของผู้กระทำการ “บุกหลาย” ในทางบวก เช่นเดียวกันกับโครงสร้างการนำเสนอในส่วนของเหตุการณ์หลัก (Main event) และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ในกรณีของข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิงที่ภูมิกำเสนอทั้งในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ จะมีการให้น้ำหนักกับประเด็นพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนมากกว่าประเด็นเกี่ยวกับความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ ในเนื้อหาข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิง สอดคล้องกับกรอบความคิดหลักตามพาดหัวข่าว ถึงแม้ว่าตามโครงสร้างการรายงานข่าวจะอนุญาตให้มีการขยายความรายละเอียดเพิ่มเติมในแต่ละประเด็นจากพาดหัวข่าว แต่ก็เป็นไปได้ที่จะถูกนำเสนอในทุกประเด็นอย่างครบถ้วน เพราะมีการเลือกเนื้อหาตามกรอบเหตุการณ์หลักมา

นำเสนอเท่านั้น ในกรณีของข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้งจะมีการคัดเลือกเฉพาะรายละเอียดเกี่ยวกับเพศมานำเสนอ (Inclusion) ในขณะที่รายละเอียดเกี่ยวกับความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ ไม่ถูกกล่าวถึง (Exclusion)

3). ผลที่ได้รับหรือปฏิกิริยาตอบสนอง (Consequences)

บทรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ที่กล่าวถึงบทสรุปของเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้ง จบลงที่การแจ้งข้อหาให้กับผู้เข้าร่วมสวิกกิ้งและผู้จัดเช่นเดียวกันกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยมีการเชื่อมโยงพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนเข้ากับความผิดตามกฎหมายอาญา โดยมีการให้รายละเอียดเกี่ยวกับข้อหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำมาบังคับใช้ดังนี้

“ก็เลยถูกแจ้งข้อหากันไป กระทำลามกอนาจาร มั่วสุมเพื่อค้าประเวณีนะคะ ทั้งหมดรับสารภาพ ส่วนเจ้าของเว็บถูกดำเนินคดีในความผิดฐานเป็นธุระจัดหาเพิ่มเติม”

จากบทสรุปของเหตุการณ์ข้างต้น จะเห็นได้ว่าการระบุถึงข้อหา ดังนี้

- 1). กระทำลามกอนาจาร
- 2). มั่วสุมเพื่อการค้าประเวณี
- 3). เป็นธุระจัดหาเพิ่มเติม ซึ่งเป็นข้อหาสำหรับผู้จัด

จะเห็นได้ว่า ทั้ง 3 ข้อหา ล้วนเป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ สอดคล้องกับภาพรวมในการนำเสนอของรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ที่เน้นว่า “ปาร์ตี้สวิกกิ้ง” คืออาชญากรรมทางเพศ

เป็นที่ชัดเจนว่าไม่ปรากฏการกล่าวถึงความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ ในบทสรุปของเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้งที่ถูกนำเสนอโดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เช่นเดียวกันกับโครงสร้างส่วนอื่นๆ ของเนื้อหา ที่กล่าวถึง “เว็บไซต์” ในฐานะช่องทางการติดต่อสื่อสารของกลุ่มคนที่เข้าร่วมสวิกกิ้งและช่องทางการตามสืบแกะรอยของตำรวจเท่านั้น

4). การแสดงความคิดเห็น (Comment)

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เป็นรายการข่าวประเภทข่าวโชว์ (News show) จะเน้นการนำเสนอหรือการเล่าเรื่องจากตัวพิธีกรเป็นหลัก ดังนั้น จึงมีการแสดงความคิดเห็นจากผู้เล่าโดยตรง และ

การแสดงความคิดเห็นทางอ้อม ผ่านการเลือกใช้คำอธิบายหรือให้คำจำกัดความพฤติกรรมต่างๆ ในเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง

สำหรับการแสดงความคิดเห็นโดยตรงของผู้เล่าข่าวที่มีต่อเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง ปรากฏในส่วนเกริ่นนำ (Introduction) เข้าประเด็น สิ่งที่ถูกพูดเพื่อแสดงการประเมินคุณค่าทางสังคมของการสวิงกิ้ง และจุดยืนของผู้เล่าข่าวที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนในข่าว และเป็นฝ่ายที่ถูกรวบปรามโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ (Evaluation)

“ปาร์ตี้สวิงกิ้ง มันไม่น่าจะเกิดในสังคมพุทธแบบบ้านเรา”

ตัวบทข้างต้นถูกพูดโดยผู้เล่าข่าวด้วยน้ำเสียง (Phonology) ที่แสดงถึงอาการประหลาดใจ และมีความรู้สึกต่อต้านการปรากฏตัวของปาร์ตี้สวิงกิ้งในสังคมพุทธ ดังนั้น นอกจากความหมายภายในตัวบทจะบ่งบอกถึงความคิดเห็นในทางลบ น้ำเสียงของผู้พูดยังเป็นรหัส (Code) ที่ช่วยในการจัดกรอบความหมายทางสังคมของการสวิงกิ้ง และตอกย้ำความหมายดังกล่าว

นอกจากนี้ยังมีการแสดงความคิดเห็นทางอ้อมผ่านการให้คำจำกัดความ เช่น เมื่อกล่าวถึงการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะใช้คำว่า “แกะรอย” , “บุกทลาย” และเมื่อกล่าวถึงกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมทางเพศเบี่ยงเบนและถูกรวบปรามก็จะใช้คำว่า “มั่วเซ็กส์”, “ปาร์ตี้เซ็กส์”, “ปาร์ตี้สวิงกิ้งเซ็กส์” เพื่อแสดงให้เห็นภาพการ “มั่วสุ่ม” ของกลุ่มคนเพื่อประกอบกิจกรรมทางเพศซึ่งมีลักษณะเบี่ยงเบน

การเลือกใช้คำ (Words choices) ของรายการเรื่องเด่นเย็นนี้เป็นคำที่มีความหมายเดียวกันกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และเพื่อให้สอดคล้องกลมกลืนไปกับแนวคิดหลักในการนำเสนอที่เน้นประเด็นอาชญากรรมทางเพศเป็นหลัก จึงมีผลทำให้การเลือกใช้คำอธิบายต้องแสดงถึงความ “ผิดปกติ” ไปจากบรรทัดฐานนั่นเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทรายการข่าวสามมิติ

1). เหตุการณ์หลัก (Main event)

รายการข่าวสามมิตินำเสนอเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งในรูปแบบสื่อบุคคลพิเศษที่ติดตามการปฏิบัติงานในสถานที่จริงของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ดังนั้นรูปแบบและประเด็นที่นำเสนอออกมาจึงมีความหลากหลาย สำหรับบทรายการข่าวสามมิติที่นำเสนอเหตุการณ์หลักมีดังนี้

ตารางสรุปการนำเสนอเหตุการณ์หลัก (Main event) ของรายการข่าวสามมิติ

ลำดับ	เหตุการณ์หลักที่ถูกนำเสนอ	คำสำคัญ
ส่วนที่ 1	ชายหญิงกว่าสิบชีวิตที่กำลังเล่นน้ำในสระน้ำด้วยร่างกายเปลือยเปล่านั้นถูกพบโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ปคม. บุกเข้าจับกุมในช่วงดึกของวันที่ 12 มิถุนายน ที่ผ่านมา	“ร่างกายเปลือยเปล่านั้น”, “วิงหนี”, “โกลาหล”, “บุก”, “จับกุม”
ส่วนที่ 2	นี่เป็นกลุ่มผู้มาร่วมปาร์ตี้เช็กส์หนุ่มหรือที่หลายคนเรียกกันว่าสวิงกิ้งรวม 13 คน หลังจากที่ถูกรายงาน ปคม. เข้าจับกุมได้ ในขณะที่กำลังกินดื่มและสังสรรค์กันภายในบ้านหลังหนึ่งของหมู่บ้านมาเจสติค เรสซิเดนซ์ เขตพญาไท โดยกลุ่มคนเหล่านี้มีอายุในช่วง 30-40 ปี มีทั้งข้าราชการระดับสูง พยาบาล และทหาร ต่างรู้จักและนัดเจอกันทางเว็บไซต์	“ปาร์ตี้เช็กส์หนุ่ม”, “สังสรรค์”, “ข้าราชการระดับสูง”, “พยาบาล”, “ทหาร”
ส่วนที่ 3	(Insert) ตำรวจ : นั่งอยู่กับที่ครับ ไม่ต้อง มานี่ๆ เสิมมานั่งครับ นี่เจ้าหน้าที่ตำรวจครับ เสิมนั่งครับ	
ส่วนที่ 4	และนี่คือนายภัทร หรือนายจิตติภัทร วรรณกิมล ผู้จัดงานและผู้ดูแลเว็บไซต์ดังกล่าวที่ยอมรับว่าทั้งหมดเกิดจากความชอบส่วนบุคคล และผู้ที่	

ลำดับ	เหตุการณ์หลักที่ถูกนำเสนอ	คำสำคัญ
	มาร่วมปาร์ตี้ทั้งหมดล้วนสมัครใจทั้งสิ้น	
ส่วนที่ 5	ล่าสุดทีมข่าวของเราได้ลองเข้าไปที่เว็บไซต์ที่เปิดรับสมัครสมาชิกก็ยังคงพบว่ามี การดำเนินการอยู่นะครับ แม้ว่าสมาชิกเพิ่งถูกจับกุมไปเมื่อคืนก็ตาม นะครับ ขณะที่ตอนนี้ตำรวจกำลังขยายผลเพื่อปิดเว็บไซต์ที่เป็นเครือข่ายใหญ่ของการจัดปาร์ตี้สวิงกิ้งต่อไปนะครับ	

จากบทรายการข่าวสามมิติที่นำเสนอเกี่ยวกับเหตุการณ์หลัก จะเห็นได้ว่ามีความหลากหลายกว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ซึ่งเป็นการรายงานข่าวแบบชั้นเดียว แต่ถึงแม้ว่าจะมีความหลากหลายมากพอที่จะครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ คือมีการให้ความหมายว่าต้องเป็นสิ่งที่ถูกปิด ในส่วนที่ 5 ของการนำเสนอเหตุการณ์หลัก (Main event) แต่ก็ยังเป็นกรกล่าวถึงอย่างจำกัด กล่าวคือ มีการกำหนดสัดส่วน (Proportion) ของเนื้อหาระหว่างประเด็นพฤติกรรมทางเพศที่เบี่ยงเบนและประเด็นความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์

จากตารางการสรุปเหตุการณ์หลักข้างต้นจะเห็นได้ว่าการนำเสนอทั้งประเด็นความเบี่ยงเบนทางเพศ และประเด็นความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ แต่ประเด็นที่ได้รับการนำเสนอเป็นประเด็นหลักและมีสัดส่วนมากกว่า ก็ยังคงเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ทั้งยังถูกเลือกมาใช้เป็นประเด็นสำหรับเปิดเรื่อง ซึ่งมีหน้าที่ในการเรียกความสนใจจากผู้ชมสะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของสังคมไทยที่มีต่อเรื่องเพศได้เป็นอย่างดี และประเด็นความเบี่ยงเบนทางเพศยังถูกขยายความมากกว่าประเด็นเกี่ยวกับความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์

จะเห็นได้ว่าในส่วนที่ 1 ของการนำเสนอเหตุการณ์หลัก (Main event) มีการให้คำอธิบายขยายความประเด็นความเบี่ยงเบนทางเพศ เช่น เมื่ออธิบายถึงฝ่ายผู้ร่วมสวิงกิ้งที่ “บุกจับกุม” ผู้บรรยายจะใช้คำว่า “ร่างกายเปลือยเปล่า”, “วิงหนี”, “โกลาหล” เพื่อแสดง อากัปกริยาของผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนขณะที่กำลังกระทำพฤติกรรมนั้นและถูกเปิดเผย

ในส่วนของภาพประกอบการนำเสนอเหตุการณ์หลักส่วนที่ 1 เป็นภาพในขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจบุกเข้าไปในบ้านพัก เป็นภาพในขณะที่ผู้เข้าร่วมสวิตชิงกำลังร่วมสังสรรค์กัน บริเวณริมสระน้ำ ถูกลำนำประกอบกับบทบรรยายว่า “ชายหญิงกว่าสิบชีวิตที่กำลังเล่นน้ำในสระน้ำด้วยร่างกายเปลือยเปล่านั้นกลางบ้านหุ่ย่านใจกลางเมืองพัทยาต่างวิ่งหนีกันอย่างโกลาหลทันทีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ปคม. บุกเข้าจับกุมในช่วงดึกของวันที่ 12 มิถุนายน ที่ผ่านมา”

ตัวอย่างภาพประกอบการนำเสนอเหตุการณ์หลัก (Main event) ในส่วนที่ 1

จากตัวอย่างของภาพประกอบการนำเสนอในส่วนที่ 1 จะเห็นได้ว่าภาพของ “ชายหญิงกว่าสิบชีวิตที่กำลังเล่นน้ำในสระน้ำด้วยร่างกายเปลือยเปล่านั้น” และภาพการ “วิ่งหนีอย่างโกลาหล” ที่ปรากฏจะถูกทำให้เบลอ (Blur) ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการเซนเซอร์

การเซนเซอร์ เป็นรหัสอย่างหนึ่งในการที่จะแสดงนัยว่าพฤติกรรมที่ถูกเซนเซอร์ เป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานหรือเป็นพฤติกรรมที่ “ผิดปกติ” ดังนั้น การนำเสนอภาพประกอบข่าวที่นำเสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ต้องหาด้วยการเซนเซอร์ จึงเป็นการสร้างความหมายโดยนัย (Connotative meaning) เกี่ยวกับพฤติกรรมดังกล่าวว่าเป็นสิ่งที่เบี่ยงเบนไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม

การเลือกภาพประกอบข่าวที่สื่อความหมายข้างต้นมานำเสนอในส่วนเหตุการณ์หลัก (Main event) เป็นลำดับแรก สะท้อนถึงการใช้ประเด็นพฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกตินี้มาเป็นประเด็นหลักในการนำเสนอ เช่นเดียวกับการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิตชิงในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เนื่องจากบทบรรยายที่ถูกเกริ่นนำ (Introduction) ซึ่งเป็นส่วนแรกในการนำเสนอ จะทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้รับสารให้ติดตามชมต่อไปจนจบ

นอกจากนี้ การนำเสนอเหตุการณ์หลัก ยังกล่าวถึงกลุ่มผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพการงานของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งบางส่วน ได้แก่ “ข้าราชการระดับสูง”, “พยาบาล”, “ทหาร” ทั้งที่ไม่มีควมจำเป็นต้องกล่าวถึง เนื่องจากเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย การกล่าวถึงสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง (Irrelevant things) จึงเป็นการสะท้อนให้เห็นว่า พฤติกรรมนั้นมีคุณค่าในความเป็นข่าว (News value) ซึ่งทำให้ข่าวขายได้

จากที่ได้อธิบายข้างต้น เหตุการณ์หลัก (Main event) ที่ถูกนำเสนอในรายการข่าวสามมิติ เป็นการแสดงบรรทัดฐานทางเพศ มากกว่าที่จะแสดงบรรทัดฐานเกี่ยวกับการใช้งานเว็บไซต์และความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ ดังนั้นใจความสำคัญของเหตุการณ์หลัก (Main event) ที่ถูกนำเสนอในสื่อบุคคลเฉพาะของรายการข่าวสามมิติ ยังคงเป็นเรื่องการปราบปรามพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่ถูกตีตรา (Label) ว่าเป็นอาชญากรรมทางเพศ ถึงแม้จะมีการกล่าวถึง “เว็บไซต์” ในฐานะสิ่งที่เบี่ยงเบน และต้องถูกปราบปราม แต่ภาพรวมในการนำเสนอ หรือ “สาร” (Message) สำคัญ ก็ยังคงเป็นเช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้

2). ภูมิหลังของเหตุการณ์ (Backgrounds)

ภูมิหลังของเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอในสื่อบุคคลเฉพาะของรายการข่าวสามมิติ จะกล่าวถึงการตามสืบแกะรอยจากเว็บไซต์เช่นเดียวกับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ แต่จะมีรูปแบบการนำเสนอและเนื้อหาที่หลากหลายกว่า เช่น มีการแทรก (Insert) ภาพและเสียง ของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง มีการแสดงหน้าเว็บไซต์ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจแฝงตัวเข้าไปเพื่อตามสืบ รวมทั้งมีการใช้แหล่งข่าวที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในการเน้นย้ำถึงกระบวนการในการปฏิบัติงาน ดังนี้

ตารางสรุป การนำเสนอภูมิหลังของเหตุการณ์ (Backgrounds) ของรายการข่าวสามมิติ

ลำดับ	ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอ	คำสำคัญ
ส่วนที่ 1	ก่อนหน้าที่จะมีการจับกุมดังกล่าว ทางเจ้าหน้าที่ได้ข้อมูลจากกระทรวง ICT แจ้งว่ามีเว็บไซต์ที่ <u>เข้าข่ายกระทำผิดกฎหมายการค้ามนุษย์และกฎหมายความผิดทางคอมพิวเตอร์</u> จึงร่วมกันวางแผน	“ค้ามนุษย์”, “ความผิดทางคอมพิวเตอร์”

ลำดับ	ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอ	คำสำคัญ
	จับกุม	
ส่วนที่ 2	ชายคนนี้เป็นหนึ่งที่มาพร้อมสังสรรค์บอกกับทีมงานว่า เคารู้เรื่องการจัดงานในครั้งนี้อย่างผ่านทางเว็บไซต์ด้วยความสนใจและอยากรู้ จึงเข้าสมัครเป็นสมาชิกและได้ติดต่อกับชายที่ใช้ชื่อว่า “ภัทร” เพื่อขอเข้าร่วมปาร์ตี้ในครั้งนี้ โดยผู้เข้าร่วมปาร์ตี้ดังกล่าวจะต้องทำตามเงื่อนไขที่ทางเว็บไซต์กำหนดเท่านั้นจึงจะเข้าร่วมได้	“ร่วมปาร์ตี้”
ส่วนที่ 3	(Insert) ผู้เข้าร่วมสวิงกิง: ยืนเจตจำนงเข้าไป ควรจะต้องตรวจร่างกาย เวลาที่จะมีอะไรกับใคร ก็ต้องเช็คตัวเอง ค่าใช้จ่ายของผู้ชาย 3-4 คน รวมกัน ประมาณ 12,000 เป็นค่าที่พักและค่าอาหาร	“ค่าใช้จ่าย”, “ค่าที่พัก”, “ค่าอาหาร”
ส่วนที่ 4	นี่เป็นบทสนทนาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจแฝงตัวเข้าไปในฐานะสมาชิกได้พูดคุยกับผู้ดูแลเว็บไซต์นานร่วมเดือน จนได้รับการตอบรับเชิญให้เข้าร่วมปาร์ตี้	“แฝงตัว”, “ร่วมปาร์ตี้”
ส่วนที่ 5	พ.ต.อ. สุชาติ วงศ์อนันต์ชัย : “ในส่วนของที่เรามาดำเนินการร่วมกับทาง ปคม. ในวันนี้ก็เป็นเรื่องที่เราช่วยกันทำงานนะครับ ในส่วนของ ICT เอง เราทำหน้าที่ในการสนับสนุนข้อมูลนะครับแล้วก็หน้าที่หลักอีกประการหนึ่งก็คือการ monitor แล้วก็เก็บรวบรวมพยานหลักฐานทาง IT”	

จากตารางสรุปการนำเสนอภูมิหลังของเหตุการณ์ (Backgrounds) จากสื่อบุพิเศษรายการข่าวสามมิติ จะเห็นได้ว่าการนำเสนอที่มีความหลากหลายทั้งในแง่ของเนื้อหาและรูปแบบ มีการกล่าวถึงเว็บไซต์ในฐานะสิ่งผิดกฎหมาย “เข้าข่ายกระทำผิดกฎหมายการค้า

มนุษย์และกฎหมายความผิดทางคอมพิวเตอร์” (ในตอนที่ 1) แต่จะเห็นได้ว่าเนื้อหาดังกล่าว ไม่ได้ถูกขยายความเพิ่มเติม ประเด็นเกี่ยวกับเว็บไซต์ที่ปรากฏในโครงสร้างส่วนภูมิหลังของเหตุการณ์ จะถูกเน้นไปที่การเป็นช่องทางในการติดต่อ สื่อสารของกลุ่มผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง และช่องทางที่เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ในการสืบสาวไปหาตัวผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง

จะเห็นได้ว่าการแสดงหน้าเว็บไซต์ที่สายลับเข้าไปพูดคุยกับสมาชิกคนอื่นๆ ในตอนที่ 4 และการนำเสนอสิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าว ในตอนที่ 5 ของการนำเสนอ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการรวบรวมพยานหลักฐานการกระทำความผิดของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งจากทางเว็บไซต์ ดังนั้น ในส่วนของภูมิหลังเหตุการณ์ก็มีการกำหนดสัดส่วน (Proportion) ของรายละเอียดเกี่ยวกับความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ เช่นเดียวกันกับเหตุการณ์หลักที่ได้กล่าวถึงไปก่อนหน้านี้

ทั้งนี้ รูปแบบของรายการอาจมีผลต่อความแตกต่างในการเลือกนำเสนอทั้ง 2 แบบ กล่าวคือหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีลักษณะเป็นการรายงานข่าวแบบขั้นเดียว การนำเสนอตามโครงสร้างการรายงานข่าวขั้นเดียวหรือการรายงานข่าวทั่วไป อาจมีผลให้ต้องเลือกอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เพราะพื้นที่และในการนำเสนอมีอย่างจำกัด และการมีโครงสร้างตายตัวก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีความจำเป็นต้องคัดข้อมูลเฉพาะอย่างมาใช้ในการอธิบาย ในขณะที่รายการข่าวสามมิติ มีการนำเสนอในรูปแบบสื่อบุคคล รูปแบบการนำเสนอจึงมีความยืดหยุ่นและสามารถครอบคลุมประเด็นได้มากกว่า

รูปแบบและมิติการนำเสนอที่หลากหลายของสื่อบุคคลของรายการข่าวสามมิติ ได้แสดงให้เห็นถึงพื้นที่ในการต่อสู้ทางอุดมการณ์ ผ่านการนำเสนอสิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวจากฝ่ายผู้ถูกปราบปรามหรือผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง ซึ่งมีการกำหนดนิยามที่แตกต่างไปจากสื่อมวลชน เช่น ในตอนที่ 3 ของการนำเสนอภูมิหลังเหตุการณ์ เมื่อกล่าวถึง “การจ่ายเงิน” ให้กับผู้จัดเพื่อเข้าร่วมสวิงกิ้ง สื่อมวลชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเรียก “การจ่ายเงิน” นั้นว่า “ค่าบริการ” ในขณะที่ผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งจะเรียกว่า “ค่าใช้จ่าย” ซึ่งแยกออกเป็น “ค่าที่พักและค่าอาหาร” เป็นต้น

3). ผลที่ได้รับหรือปฏิกิริยาตอบสนอง (Consequences/Reactions)

การให้บทสรุปของเหตุการณ์ในรายการข่าวสามมิติจะถูกนำเสนอผ่านคำพูดของแหล่งข่าวที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ โดย รองผู้บังคับการ กองบังคับการปราบปรามการกระทำ

ผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ หรือ ปคม. กล่าวถึงความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์และความผิดเกี่ยวกับเพศ ดังนี้

“ในส่วนของผู้จัด เราก้เอาผิดฐานความผิด พรบ. คอมพิวเตอร์ด้วยนะครับ แล้วก็ เป็นธุระจัดหาด้วยนะครับ แล้วก็สำหรับบุคคลที่มาด้วยกัน ก็จะมีความผิดฐานกระทำการอัน ครอบงายหน้าต่อหน้าธารกำนัลนะครับ ซึ่งเป็นลักษณะความผิดลหุโทษ ปรับไม่เกิน 500 บาท”

จากการสรุปเหตุการณ์โดยแหล่งข่าวที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ จะเห็นได้ว่ามีการให้ รายละเอียดเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายมากกว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่น เย็นนี้ โดยกล่าวถึงความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นความผิด เดียวที่มีกฎหมายมารองรับ จะเห็นได้ว่าข้อกฎหมายที่จะไม่กล่าวถึงไม่ได้ ก็คือความผิด เกี่ยวกับเพศ ถึงแม้ว่าจะไม่มีข้อกฎหมายอาญารองรับโดยตรงก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ เป็นสิ่งที่ถูกพูดโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ จึงทำให้กระบวนการตีตรา (Label) ให้กลายเป็น อาชญากรรมทางเพศดูเป็นธรรมชาติอย่างมาก

4. การแสดงความคิดเห็น (Comment)

การแสดงความคิดเห็น (Comment) ในรายการข่าวสามมิติ จะมีทั้งแบบทางตรงและ ทางอ้อมตามรูปแบบของรายการ โดยบทรายการที่เป็นการแสดงความคิดเห็นอย่าง ตรงไปตรงมา ได้แก่

“แม้จะมีโทษปรับไม่กี่ร้อยบาทสำหรับผู้มีรสนิยมทางเพศแบบเช็กส์หมู แต่หลายคนยัง มองว่าเรื่องดังกล่าวในสังคมไทยยังไม่เป็นที่ยอมรับ”

การแสดงความคิดเห็นข้างต้น ไม่เพียงแต่จะเป็นการสร้างความหมายให้กับ “การสวิง กิ่ง” ว่าเกิดจากรสนิยมทางเพศที่เบี่ยงเบนเท่านั้น แต่การเลือกแสดงความคิดเห็นในประเด็น เกี่ยวกับรสนิยมทางเพศ ยังเป็นการสะท้อนให้เห็นความหมายของเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิง กิ่งที่ถูกนำเสนอโดยสื่อมวลชนได้อย่างชัดเจนว่า สิ่งที่เป็นความเบี่ยงเบนในเหตุการณ์นี้ คือ ประเด็นเรื่องเพศ ไม่ใช่ประเด็นเรื่องความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์

แหล่งข่าว (News source)

เป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านการคัดเลือกเนื้อหาที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะมานำเสนอ ทั้งนี้เป็นการเลือกเฉพาะเนื้อหาที่สอดคล้องกับกรอบหลักในการนำเสนอของสื่อมวลชน ซึ่งก็คือประเด็นความเบี่ยงเบนที่ถือเป็นอาชญากรรมทางเพศ โดยแหล่งข่าวที่เป็นผู้พูดมีสถานะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในด้านการบังคับใช้กฎหมาย เนื้อหาที่ถูกพูดจึงมีความน่าเชื่อถือ เป็นการตอกย้ำความเข้าใจที่ว่าปาร์ตี้สวิงกิงเป็นอาชญากรรมทางเพศ และช่วยกำหนดกรอบให้ผู้รับสารมองเห็นเฉพาะมิติความเบี่ยงเบนทางเพศจากเหตุการณ์บุกจับปาร์ตี้สวิงกิง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการนำคุณค่าข่าวในประเด็นความเบี่ยงเบนทางเพศมาขาย

สิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ที่สื่อมวลชนเลือกมานำเสนอในพื้นที่ของการรายงานข่าว มีดังนี้

(1)

ด้าน พ.ต.ท.ปัญญา ษะเอมเทศ สว.กทท บก.ปคม. เปิดเผยถึงเบื้องหลังการทลายปาร์ตี้เช็กก์ทึมว่า เจ้าหน้าที่ต้องใช้เวลาในการสืบสวนจับกุมผู้ต้องหารายนี้มากกว่า 1 เดือน ซึ่งทาง บก.ปคม. ได้ร่วมกับทางกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สืบแกะรอยของผู้กระทำผิดจากเว็บไซต์ดังกล่าว จนทราบแน่ชัดว่ามีการนัดหมายมั่วซักร่วมกันจริง โดยผู้จัดเรียกเก็บค่าบริการครั้งละประมาณ 3,000 บาท จึงได้ส่งสายลับเข้าสมัครเป็นสมาชิกเว็บดังกล่าวจนรู้สถานที่และวันเวลาที่จะมีปาร์ตี้เช็กก์ จึงประสานมายังตำรวจท้องที่เข้าจับกุมได้ในที่สุด

ย่อหน้าสรุปจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 14 มิถุนายน 2553

(2)

“ในส่วนของที่เรามาดำเนินการร่วมกับทาง ปคม. ในวันนี้ก็เป็นเรื่องที่เราจะร่วมกันทำงานนะครับ ในส่วนของ ICT เอง เราทำหน้าที่ในการสนับสนุนข้อมูลนะครับแล้วก็หน้าที่หลักอีกประการหนึ่งก็คือการ monitor แล้วก็เก็บรวบรวมพยานหลักฐานทาง IT”

พ.ต.อ. สุชาติ วงศ์อนันต์ชัย

ผู้ตรวจราชการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ

สภูปพิเศษ, รายการข่าวสามมิติ วันที่ 13 มิถุนายน 2553

(3)

“ในส่วนของผู้จัด เราก็เอาผิดฐานความผิด พรบ. คอมพิวเตอร์ด้วยนะครับ แล้วก็ เป็นธุระจัดหาด้วยนะครับ แล้วก็สำหรับบุคคลที่มาด้วยกัน ก็จะมีความผิดฐานกระทำการ อันควรรายหน้าต่อหน้าธารกำนัลนะครับ ซึ่งเป็นลักษณะความผิดลหุโทษ ปรับไม่เกิน 500 บาท”

พ.ต.อ. สุวิชัยพล อิมไจรัชต์

รอง ผบก. ปคม.

เนื้อหาที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าว มีดังนี้

- (1) กระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการตามสืบจากเว็บไซต์หาหลักฐานจับตัวผู้กระทำผิด (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ)
- (2) ความร่วมมือกันทำงานและการแบ่งหน้าที่ของ ICT และ ปคม. (รายการข่าวสามมิติ)
- (3) การเอาผิดผู้จัดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์และเป็นธุระจัดหา ส่วนผู้เข้าร่วมคนอื่นมีความผิดฐานกระทำการอันควรรายหน้าต่อหน้าธารกำนัล (รายการข่าวสามมิติ)

จะเห็นได้ว่าการเลือกสิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวมานำเสนอ เป็นไปเพื่อสนับสนุนกรอบความคิดหลักในการรายงานข่าวของสื่อมวลชน การนำเอาสิ่งที่ถูกพูดโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะมารองรับการจับกรอบเหตุการณ์ ทำให้การ “ขาย” ประเด็นความเบี่ยงเบนทางเพศที่มีสีสันเร้าอารมณ์ผู้อ่านเป็นไปได้ราวกับเป็นเรื่องธรรมชาติ

จากเนื้อหาที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะเห็นได้ว่าไม่มีการกล่าวถึงความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ แต่กล่าวถึงเฉพาะการส่งสายลับแฝงตัวเข้าไปเป็นสมาชิกในเว็บไซต์และความผิดเกี่ยวกับเพศเท่านั้น ซึ่งเป็นกรอบความคิดหลักในการนำเสนอข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง และเป็นเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกันกับโครงสร้างส่วนอื่นๆ ในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สำหรับรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เป็นรายการประเภทข่าวโชว์ (News show) การนำเสนอจะเน้นไปที่การเล่าของพิธีกรหรือผู้เล่าข่าวเป็นหลัก ซึ่งทำให้สิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวไม่ปรากฏอย่างชัดเจน เพราะเนื้อหาถูกนำเสนอผ่านวิธีการเล่าของผู้เล่าข่าว

การเลือกสิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวของรายการข่าวสามมิติ เป็นไปในทิศทางเดียวกับการเลือกของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คือเลือกสิ่งที่สอดคล้องกับเนื้อหาทั้งหมดที่ได้นำเสนอไปแล้ว ในโครงสร้างการนำเสนอส่วนอื่นๆ ถึงแม้จะมีการกล่าวถึงความผิดตาม พรบ. คอมพิวเตอร์ แต่ก็เป็นการกล่าวอย่างผ่านๆ ไม่มีรายละเอียดอื่นๆ ที่ควรจะมีเข้ามาประกอบ เช่น โทษที่ผู้กระทำผิดจะได้รับ และองค์ประกอบของความผิด ในขณะที่ความผิดเกี่ยวกับเพศ ถูกกล่าวถึงโดยละเอียด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการเลือกสิ่งที่แหล่งข่าวพูดมานำเสนอ ไม่ได้มีหน้าที่เพียงแค่ทำให้ข่าวนั้นสมบูรณตามที่เขาใจกัน แต่ยังเป็นกรนำมาช่วยเสริมให้กระบวนการในการตีตรา มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือเป็นการสนับสนุนให้กระบวนการในการอ้างรักษาอุดมการณ์หลักดำเนินไปได้อย่างถูกต้องชอบธรรม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.1.2.1 นัยทางอุดมการณ์ (Ideological implications)

จากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกศึกษา ทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ และรายการข่าวสามมิติ ต่างก็มีการนำเสนอประเด็นที่แตกต่างคลาดเคลื่อนกันไปบ้าง ตามรูปแบบรายการ พื้นที่และเวลาในการนำเสนอ รวมทั้งข้อจำกัดของตัวสื่อ แต่จะมีประเด็นที่ขาดไปไม่ได้ นั่นก็คือประเด็นที่เป็นความผิดเกี่ยวกับเพศ ทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ และรายการข่าวสามมิติ ต่างก็กล่าวถึงเหมือนๆ กัน ในขณะที่ประเด็นความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จะไม่สามารถครอบคลุมไปได้ทุกช่องทาง โดยปรากฏในรายการข่าวสามมิติที่นำเสนอในรูปแบบสื่อบุพิเศษเท่านั้น

จากปฏิบัติการทางวาทกรรมข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นกรอบในการให้ความหมายด้วยการแปลงสภาพความเป็นจริงลงในพื้นที่สื่อ สำหรับในกรณี “บุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง” จะมีการบิด ดัด องค์ประกอบต่างๆ ของเหตุการณ์ให้พอดีกับกรอบการรับรู้ของคนส่วนใหญ่ในสังคม (Cognitive model) เพื่อประโยชน์ในการขายข่าว กระบวนการบิด ดัด ปรับแต่งความเป็นจริงปรากฏอยู่ในโครงสร้างการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนตามที่ได้อธิบายไปแล้วในหัวข้อข้างต้น

การใช้เรื่องเพศเป็นกรอบหลักในการส่งสาร (Message) ไปยังผู้รับสาร สะท้อนให้เห็นกรอบอุดมการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศที่แฝงฝังอยู่ในปฏิบัติการทางวาทกรรมในการปรับแต่งและจัดกรอบเหตุการณ์จริงเพื่อมานำเสนอในพื้นที่สื่อมวลชน (Intertextuality)

จากที่ได้อธิบายถึงโครงสร้างและยุทธศาสตร์ (Structure and Strategies) ที่สนับสนุนการก่อตัวของวาทกรรมเรื่องเพศเพื่อการค้า (News value discourse) จะเห็นได้ว่ากรอบวิธีคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ปรากฏในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง คือกรอบวิธีคิดที่มีมุมมองต่อเรื่องเพศในฐานะประเด็นที่มีคุณค่าข่าว (News value) ที่ทำให้ “ข่าว” ซึ่งมีฐานะเป็นสินค้าในระบบอุตสาหกรรมสื่อ (Media industry) เป็นสินค้าที่ขายได้ แสดงถึงการแปรรูปเรื่องเพศให้กลายเป็นสินค้าที่มีมูลค่าในการแลกเปลี่ยน ส่งผลต่อภาพรวมของการดำเนินการทางธุรกิจ สะท้อนให้เห็นอุดมการณ์ทุนนิยม (Capitalism ideology) ซึ่งมีหัวใจสำคัญอยู่ที่การก่อให้เกิดรายได้เพื่อการได้มาซึ่งกำไรส่วนเกิน (Surplus value) และความอยู่รอดของธุรกิจ

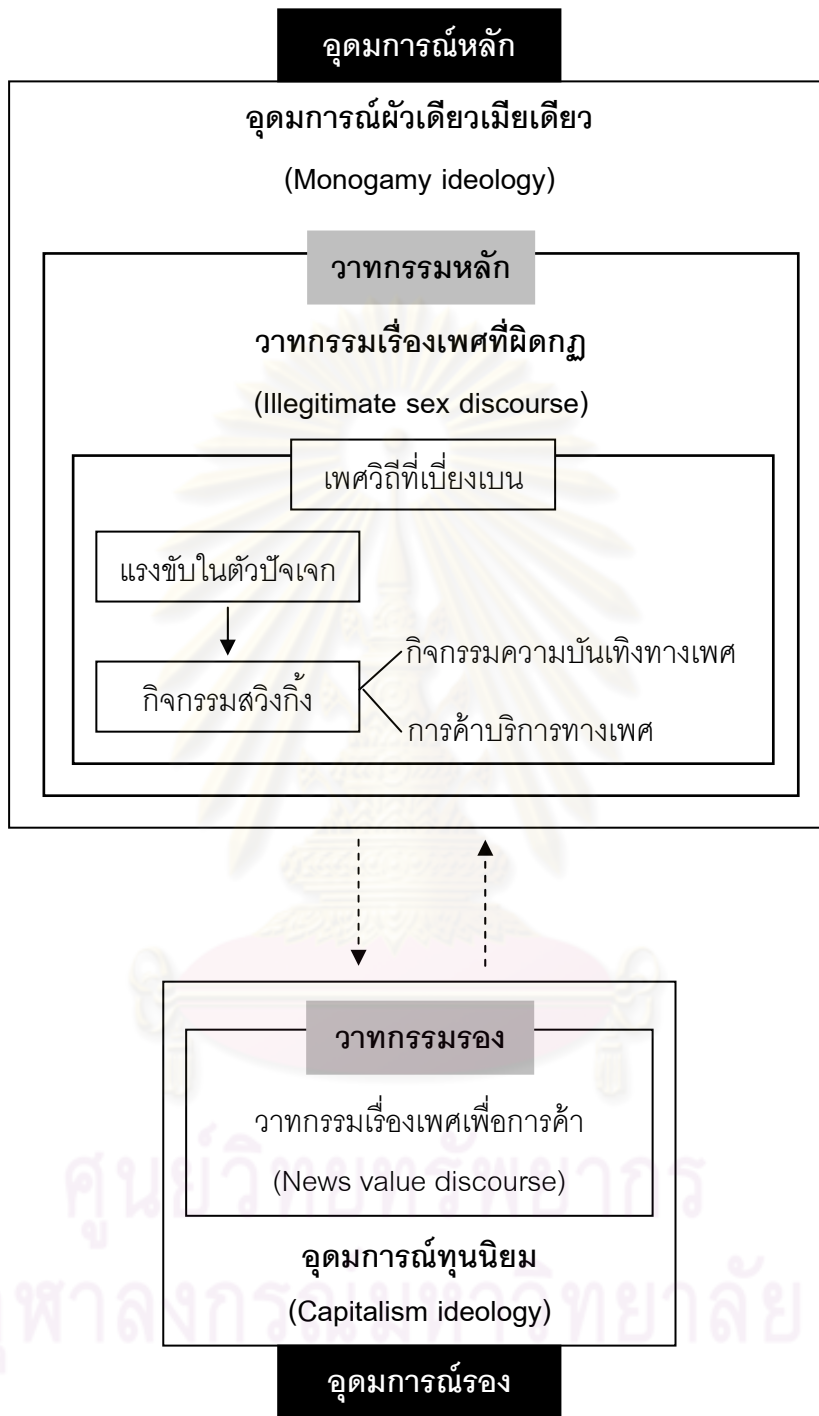
การใช้ประโยชน์จากความเบี่ยงเบนในเรื่องเพศมาเป็นสินค้าในระบบอุตสาหกรรมสื่อ เนื่องจากประเด็นที่มีความเร้าอารมณ์ (Sensational) และสามารถเรียกร้องความสนใจของคนทั่วไปได้ ตามแนวคิดคุณค่าข่าว (News value) สะท้อนให้เห็นกรอบอุดมการณ์ทุน

นิยม (Capitalism ideology) ที่แฝงอยู่ในองค์กรสื่อมวลชน และได้สร้างวาทกรรมเรื่องเพศเพื่อการค้าขึ้นมา เพื่อก่อให้เกิดกำไรส่วนเกิน และเป็นประโยชน์ต่อดวงศักรเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วาทกรรมในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง

4.2 กรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ

ข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ปรากฏเป็นข่าวต่อเนื่องในเดือนกันยายน 2553 หลังจากนักเรียนโรงเรียนเทคโนโลยีบางกะปิกลุ่มหนึ่ง ใช้ปืนยิงนักเรียนจากสถาบันคู่อริที่อยู่บนรถเมล์ แต่กระสุนพลาดไปถูกเด็กชายวัย 9 ขวบ เสียชีวิตขณะไปโรงเรียนพร้อมพี่ชาย หลังจากผู้ต้องหาถูกจับกุม เหตุการณ์นักเรียนตีกันก็ถูกนำเสนอเป็นข่าวหน้าหนึ่งอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำเสนอเหตุการณ์นักเรียนอาชีวะตีกันในกรณีอื่นๆ เข้ามาประกอบด้วย สำหรับข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีประเด็นดังนี้

วันที่	ประเด็นที่นำเสนอ
2 ก.ย. 53	เด็กชายวัย 9 ขวบ ถูกลูกหลงขณะกำลังจะลงจากรถเมล์ เสียชีวิต คาดว่าผู้ก่อเหตุน่าจะเป็นนักเรียนโรงเรียนเทคโนโลยีบางกะปิ
	นักเรียนอาชีวะยิงปืนใส่เด็กนักเรียนจากสถาบันคู่อริที่อยู่บนรถ 2 แถวที่จังหวัดสมุทรปราการ มีผู้โดยสารที่นั่งมาด้วยได้รับบาดเจ็บ หนึ่งในนั้นเป็นเด็กหญิงชั้น ม.1
3 ก.ย. 53	จับนักเรียนโรงเรียนเทคโนโลยีบางกะปิที่ก่อเหตุยิงเด็กชายวัย 9 ขวบเสียชีวิตได้ และนำไปทำแผนประกอบคำรับสารภาพ
	มีการจับกุมนักเรียนโรงเรียนเทคโนโลยีกรุงเทพที่ก่อเหตุยิงปืนใส่คู่อริบนรถเมล์แต่พลาดไปโดนผู้โดยสารคนอื่นได้รับบาดเจ็บ ซึ่งเป็นเหตุที่เกิดขึ้นเมื่อเดือนสิงหาคม
	ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าฯ กทม. เป็นประธานในพิธีสวดพระอภิธรรมศพเด็กชายที่ถูกลูกหลงเสียชีวิต
4 ก.ย. 53 (กรอบเช้า)	เด็กนักเรียนโรงเรียนช่างกลสยามก่อเหตุไล่ฟันกับนักเรียนโรงเรียนเทคโนโลยีกรุงธน
	ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าฯ กทม. มอบเงินสินไหมทดแทนเยียวยาครอบครัวเด็กชายที่เสียชีวิต

วันที่	ประเด็นที่นำเสนอ
4 ก.ย. 53 (กรอบบ่าย)	(นำเสนอประเด็นเดียวกันกับหนังสือพิมพ์กรอบเช้า)
5 ก.ย. 53	(นำเสนอประเด็นเดียวกันกับฉบับวันที่ 4 ก.ย. 2553)
6 ก.ย. 53	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีร่วมกับ รมว. กระทรวงศึกษาให้แก่ ปัญหาอย่างเร่งด่วน และนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รมว. กระทรวงศึกษาธิการ เยี่ยมเด็กนักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์ที่ถูกเด็กอาชีวะแทง
7 ก.ย. 53	(นำเสนอประเด็นเดียวกันกับ วันที่ 6 ก.ย. 2553)
9 ก.ย. 53	ผบช.น. แนะนำให้ใช้มาตรการเข้มในการแก้ปัญหา

สำหรับรายการ “เรื่องเด่นเย็นนี้” มีรูปแบบรายการที่มีลักษณะ Variety ดังนั้นจะแบ่ง
ส่วนต่างๆ ของรายการออกเป็นส่วนย่อยๆ เพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข่าว ได้แก่ ส่วนที่เป็นพาดหัวข่าว และเนื้อหาข่าวที่ได้รับการถ่ายทอดโดยผู้เล่าข่าว/
พิธีกร

ส่วนที่ 2 สก๊อปพิเศษ และรายการสัมภาษณ์ในประเด็นที่ต่อเนื่องกับข่าว

ส่วนที่ 3 การแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ของผู้เล่าข่าว/พิธีกร

สำหรับข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ถูกนำเสนอเป็นข่าวต่อเนื่องกันเป็น
เวลาหลายวันในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ทางช่อง 3 โดยมีรูปแบบการนำเสนอในลักษณะที่
หลากหลาย ทั้งในรูปแบบเล่าข่าว สก๊อปพิเศษ และการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

วันที่	ข่าว	สก๊อปพิเศษ	สัมภาษณ์
1 ก.ย. 53	เด็กชายวัย 9 ขวบ ถูกลูกหลงขณะกำลัง จะลงจากรถเมล์ เสียชีวิต	นำเสนอประเด็น เกี่ยวกับครอบครัว ผู้เสียชีวิต	
	เด็กหญิงอายุ 12 ถูกลูกหลงขณะอยู่บน		

วันที่	ข่าว	สรุปพิเศษ	สัมภาษณ์
	รถสองแถว ได้รับความเจ็บ		
2 ก.ย. 53	ตำรวจจับตัวเด็กเทคโนโลยีเด็กชายวัย 9 ขวบได้แล้ว		สัมภาษณ์ผู้กำกับ สน. หัวหมาก
	มีการเปิดเผยข้อมูลใหม่จากตำรวจเรื่องนักเรียนอาชีวะใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นพื้นที่ในการประกาศศัสดา	-	เกี่ยวกับมาตรการเชิงรุกในการจัดการปัญหาเด็กนักเรียนติ๊กนในท้องที่ สน. หัวหมาก
	กระทรวงศึกษาฯ ประชุมหามาตรการแก้ปัญหาเด็กนักเรียนติ๊กน		
3 ก.ย. 53	เตรียมออกหมายจับนักเรียนอาชีวะเพิ่มอีก 6 คน ในคดียิงเด็กชาย 9 ขวบเสียชีวิต	นำเสนอเกี่ยวกับผลกระทบจากการทะเลาะวิวาทที่พนักงานขับรถโดยสารได้รับเป็นประจำ	-
5 ก.ย. 53	นักเรียนอาชีวะแทงเด็กนักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์ ได้รับความเจ็บ		
	แนวทางแก้ปัญหาเด็กนักเรียนติ๊กน โดยผู้ว่าฯ กทม.		
6 ก.ย. 53	นักเรียนอาชีวะเข้ามอบตัวในคดีแทงเด็กนักเรียนเทพศิรินทร์		
	ผลการวิจัยสาเหตุของการขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์ โดยกระทรวงสาธารณสุข	นำเสนอผลการวิจัยและสถิติที่เกี่ยวข้องและความคิดเห็นจากผู้ได้รับผิดชอบ	-
	กระทรวงศึกษาฯ ประชุมร่วมกับ 40 โรงเรียน เพื่อหามาตรการแก้ปัญหา		
	ชายแต่งกายคล้ายนักเรียนอาชีวะทำ		

วันที่	ข่าว	สื่อบุพิเศษ	สัมภาษณ์
	ระเบิดตกที่ชลบุรี		
7 ก.ย. 53	<p>ตำรวจจู่โจมค้นโรงเรียนเทคโนโลยีอุตสาหกรรม</p> <p>ความคืบหน้าคดีแทงเด็กนักเรียนเทพศิรินทร์</p> <p>มติ ครม. เกี่ยวกับมาตรการแก้ปัญหา</p> <p>ตำรวจตั้งด่านสกัด จับตัวเด็กอาชีวะเตรียมยกพวกตีกันที่ปทุมธานี</p>		
8 ก.ย. 53	จับกุมเด็กนักเรียนอาชีวะเตรียมก่อเหตุทะเลาะวิวาทที่ปทุมธานี		
10 ก.ย. 53	กิจกรรมทำประโยชน์เพื่อสังคม โดย 3 โรงเรียนกลุ่มเสี่ยง		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.1 วาทกรรมหลัก : วาทกรรมนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคม

วาทกรรมนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคม เป็นการอธิบายพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนและอ้างอิงกับมิติ “ความเป็นนักเรียนอาชีวะ” ของตัวผู้ก่อเหตุ เป็นการอธิบายผู้ก่อเหตุในฐานะ “อาชญากร” ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และเป็นผู้สร้างปัญหาสังคมที่ก่อความเดือดร้อนให้บุคคลทั่วไป โดยเป็นการตัดสินว่าสิ่งใดคือปัญหาสังคมหรือไม่ จากความรุนแรงที่อยู่ปลายทางของเหตุการณ์ ซึ่งเป็นเพียงการมองปัญหาสังคมจากเหตุการณ์ที่เป็นปลายทางของปัญหาทั้งหมด

4.2.1.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม (Structures and Strategies)

“วาทกรรมนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคม” ในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะซึ่งเป็นพื้นที่ในการแสดงตัวของวาทกรรม โดยมีปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านโครงสร้างของการรายงานข่าวและกลวิธีในการถ่ายทอดความหมายของเหตุการณ์ ดังนี้

พาดหัวข่าวและความนำ (Summary)

โดยทั่วไปแล้ว โครงสร้างส่วนการสรุปความ (Summary) จะประกอบด้วยพาดหัวข่าว (Headline) และความนำ (Lead) โครงสร้างส่วนนี้คือการสรุปเนื้อหาทั้งหมดโดยอาศัยกลวิธีในการสร้างบทสรุปของเหตุการณ์ ได้แก่ จัดกรอบเหตุการณ์ (Framing) รวมถึงคำที่เลือกมาใช้ในการถ่ายทอดบทสรุป (Words choices) ที่สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจนตรงไปตรงมา และดึงดูดความสนใจ ด้วยการอ้างอิงกับบริบททางสังคมและกรอบความรู้ดั้งเดิมของผู้รับสาร สำหรับการนำเสนอข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ มีการจัดวางองค์ประกอบของเหตุการณ์และถ้อยคำที่ใช้ในการถ่ายทอดเพื่อนำไปสู่การสร้าง “ภาพความเป็นตัวปัญหาของสังคม” ดังนี้

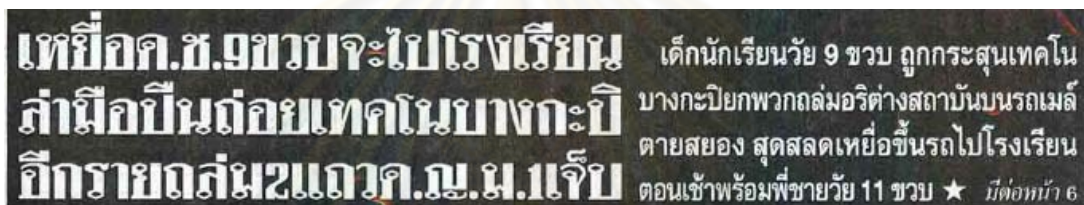
ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(1)

ตัวอย่าง พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 กันยายน 2553

(2)

ตัวอย่าง ความนำหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 กันยายน 2553

(3)

“สด เด็กนักเรียนชั้น ป. 3 รับเคราะห์”

ถูกลูกหลงจากช่างกลอันทพดลยิงใส่คู่อริบนรถเมล์เสียชีวิต”

พาดหัวข่าว รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 1 กันยายน 2553

บทสรุปของเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอในพาดหัวข่าวจากทั้งสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ในประเด็นเดียวกัน จากพาดหัวข่าวที่นำมาเป็นตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าเป็นประเด็นหลักในการนำเสนอพาดหัวข่าวจากสื่อทั้ง 2 ประเภท ก็คือพฤติกรรมก่อเหตุอุกอาจของนักเรียนอาชีวะที่ส่งผลกระทบต่อผู้อื่น คำที่ถูกเลือกนำมาใช้ในการอธิบายเหตุการณ์ สามารถนำมาแจกแจงตามองค์ประกอบในการรายงานข่าวได้ดังนี้

องค์ประกอบข่าว (News elements)	การวางกรอบเหตุการณ์และการใช้คำ (Framing and Words choices)
ใคร (Who)	“ช่างกลอินทพาล”, “อาชีวะ”, “มือปืน”, “เทคโนโลยีบางกะปิ”
ทำอะไร (What)	“ยิงใส่คู่อริ”, “ไล่ตีคู่อริ”, “ยิงรถเมล์”, “เจาะหัว ป.3 ดับ”, “ป. 3 รับ เคราะห์ที่ถูกหลอกหลง”
ที่ไหน (When)	(ท้องถนน)
เมื่อไร (Where)	“เหยื่อขึ้นรถไปโรงเรียนตอนเช้า”, “เหยื่อ ด.ช. 9 ขวบ จะไปโรงเรียน”
อย่างไร (Why)	“โหด”, “ถ่อย”, “สลด”

ตารางแสดงการวางกรอบเหตุการณ์และการใช้คำในองค์ประกอบข่าว

จากตารางสรุป จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนมีการจัดกรอบในการถ่ายทอดเหตุการณ์ ด้วยการใช้ความ “เป็นนักเรียนอาชีวะ” ในการระบุอัตลักษณ์ของผู้ก่อเหตุ ดังนั้น ผู้ก่อเหตุจึงไม่ได้เป็นเพียง “วัยรุ่น” หรือ “นักเรียน” แต่เป็น “นักเรียนอาชีวะ” ดังนั้นพาดหัวข่าวลักษณะนี้จึงมีความเฉพาะเจาะจงเป็นพิเศษ โดยชี้ปัญหาไปที่ “นักเรียนอาชีวะ” โดยตรง ไม่ใช่ปัญหาจากวัยรุ่นหรือนักเรียนทั่วไป

นอกจากจะมีการจัดกรอบเหตุการณ์ด้วยการเน้นว่าเป็นปัญหาจาก “นักเรียนอาชีวะ” แล้ว ยังมีการแสดงความหมายผ่านสัมเสียดในการนำเสนอ (Style and rhetoric) และการเลือกใช้คำ (Words choices) ดังนี้

ผู้ก่อเหตุ – “ช่างกลอินทพาล”, “อาชีวะโหด”, “มือปืนถ่อยเทคโนโลยีบางกะปิ”

เป็นการเลือกใช้คำจำกัดความแทนตัวผู้ก่อเหตุ การอธิบายอัตลักษณ์ของผู้ก่อเหตุด้วยการอ้างอิงกับ “ความเป็นอาชีวะ” ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว มีคุณลักษณะมากมายที่จะสามารถนำมาใช้แทนตัวผู้ก่อเหตุได้ แต่ “ความเป็นอาชีวะ” ถูกเลือกมาใช้ โดยในส่วนของความนำ (Lead) มีการขยายความประเด็นนี้ว่า “ล่ามือปืนถ่อยเทคโนโลยีบางกะปิ”

เหตุการณ์ – “ยิงใส่คู่อริบนรถเมล์” , “ไล่ตีอริ” , “ยิงรถเมล์”

พฤติกรรม “ยิงรถเมล์” ถูกเลือกมานำเสนอ เพื่อสื่อความหมายถึงความพฤติกรรมที่ออกมาของผู้ก่อเหตุ เมื่อพูดถึง “รถเมล์” ย่อมสื่อถึง บริการสาธารณะที่มีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก “ยิงรถเมล์” จึงไม่ใช่การแจ้งให้ทราบว่าเป็น “อาชิวะกลุ่มนี้ทำอะไร” แต่เป็นการแสดงนัยว่า “อาชิวะกลุ่มนี้มีพฤติกรรมออกมา ขาดความยั้งคิด ยิ่งป็นเข้าไปในที่มีคนอยู่หนาแน่น”

ผลกระทบ – “สลด เด็กนักเรียนชั้น ป. 3 รับเคราะห์” , “เจาะหัว ป.3 ดับสลด” , “เหยื่อ ด.ช. 9 ขวบจะไปโรงเรียน”

การสรุปผลของเหตุการณ์ด้วย การเลือกคุณลักษณะด้านอายุ (“9 ขวบ” , “ป. 3”) และสถานะ (“เด็กนักเรียนชั้นป. 3” , “จะไปโรงเรียน”) ของผู้เสียชีวิต เป็นการแสดงภาพตัวแทนผู้ตกเป็นเหยื่อ ด้วยการใช้ความเยาว์วัย อ่อนต่อโลก ล้วนเป็นคุณลักษณะที่เป็นคู่ตรงข้ามกับผู้ก่อเหตุ (Binary opposition) ดังนั้นการแสดงคุณลักษณะดังกล่าวของผู้ตกเป็นเหยื่อ จะส่งผลโดยตรงต่อการรับรู้ภาพของผู้กระทำผิด กล่าวคือ การอธิบายคุณลักษณะของบุคคลที่เป็นเหยื่อ นอกจากจะบอกว่า “ใคร” เสียชีวิตแล้ว ยังหมายถึง “ผู้ที่ทำให้บุคคลดังกล่าวเสียชีวิต เป็นคนอย่างไร” ดังนั้นจึงเป็นการแสดงนัย (Implication) เกี่ยวกับอัตลักษณ์ที่สื่อมวลชนสร้างให้กับ “ความเป็นอาชิวะ” ตามความหมายจากพาดหัวข่าว

ทั้งนี้ จากลักษณะของการใช้คำคุณศัพท์เพื่ออธิบายเหตุการณ์ จะเป็นชุดคำที่อยู่ในกรอบความคิด (Concept) เดียวกัน เช่น

“โหด” , “มือปืนถ่อย” , “ดับสลด” , “รับเคราะห์” , “เหยื่อ” , “ถล่มสองแถว” , “ยิงรถเมล์” , “อริ”

จากตัวอย่างของการให้คำจำกัดความและคำคุณศัพท์ข้างต้น เป็นคำที่อยู่ในกรอบแนวคิด “อาชญากรรม” ทั้งสิ้น ดังนั้นจึงสามารถอนุมาน (Deduction) ได้ว่ากรอบแนวคิดที่อยู่นอกเหนือตัวบทและกำกับวิธีการสร้างความหมายในตัวบท ก็คือกรอบแนวคิดเกี่ยวกับอาชญากรรม ดังนั้นการจัดวางองค์ประกอบต่างๆ ในเหตุการณ์จึงถูกอ้างอิงอยู่กับองค์ประกอบของ “อาชญากรรม” ดังนั้น “ความเป็นอาชิวะ” “ช่างกล” ของผู้ก่อเหตุ จึงถูกเชื่อมโยงเข้ากับ “ความเป็นอาชญากร” ไปโดยปริยาย

สรุปได้ว่า พาดหัวข่าวข้างต้น มีการอ้างอิงตัวผู้ก่อเหตุเข้ากับ “ความเป็นนักเรียนอาชีวะ” และนำมาจัดวางกรอบสรุปเหตุการณ์ด้วยการนำเสนอพฤติกรรมเบี่ยงเบนอย่างตรงไปตรงมา เน้นแสดงความหมายที่สื่อถึงความออกนอกในการก่อเหตุ นำไปสู่ผลกระทบจากพฤติกรรมออกนอกดังกล่าว โดยสื่อมวลชนอาศัยแนวคิดคู่ตรงข้าม (Binary opposition) ในการอธิบายภาพของผู้ตกเป็นเหยื่อ เพื่อสะท้อนอัตลักษณ์ของผู้ก่อเหตุโดยเชื่อมโยง “ความเป็นอาชีวะ” เข้ากับ “ความเป็นอาชญากร” (Criminals)

เนื้อหา/บทรายการ (News story)

การสร้างภาพความเป็น “ผู้ก่อปัญหาสังคม” ให้กับนักเรียนอาชีวะ ที่ปรากฏในเนื้อหาและบทรายการของสื่อมวลชน ตามโครงสร้างต่างๆ ของการนำเสนอ ได้แก่

- 1). เหตุการณ์หลัก (Main event)
- 2). ภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds)
- 3). ผลที่ได้รับหรือปฏิกิริยาตอบสนอง (Consequences/Reactions)
- 4). การแสดงความคิดเห็น

สำหรับรายละเอียดของปฏิบัติการทางวาทกรรมในโครงสร้างส่วนต่างๆ ข้างต้น มีดังต่อไปนี้

เหตุการณ์หลัก (Main event)

ข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะที่ถูกนำเสนอโดยสื่อมวลชน มีเหตุการณ์หลักที่ได้รับการกล่าวถึงเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นกระแสสังคมในช่วงเวลาหนึ่ง จึงได้รับการนำเสนอต่อเนื่องเป็นเวลาหลายวัน และมีเนื้อหาที่หลากหลาย กล่าวคือ มีทั้งเหตุการณ์ความรุนแรงที่นักเรียนอาชีวะเป็นผู้ก่อเหตุ เหตุการณ์เกี่ยวกับการกำหนดเป็นวาระเร่งด่วนที่ต้องแก้ปัญหาโดยหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงเหตุการณ์ที่ในเวลาปกติจะไม่มีคุณค่าในความเป็นข่าว แต่เมื่อมีกระแสเกิดขึ้น เหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องเพียงเล็กน้อย ก็ถูกผลักดันเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระแสข่าวนักเรียนอาชีวะตีกัน

เนื่องจากสื่อมวลชนนำเสนอข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะติดต่อกันเป็นเวลาหลายวันจึงมีการนำเสนอเหตุการณ์หลักต่อเนื่องกันหลายเหตุการณ์ แต่ความหมายและ

ทิศทางในการนำเสนอล้วนเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหมด นั่นคือเป็นไปเพื่อระบุว่านักเรียนอาชีวะเหล่านี้คือปัญหาสังคม การคัดเลือกเหตุการณ์หลักที่หลากหลายมานำเสนอเพื่อให้ “ปัญหานักเรียนตีกัน” เป็นวาระสำคัญ (Agenda setting) และผลักดันให้ปัญหานักเรียนตีกัน ดูเสมือนว่าอยู่ใกล้ตัวของปัจเจกในสังคม

เหตุการณ์หลักในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ มีทั้งสิ้น 3 ประเภท โดยเหตุการณ์หลักแต่ละประเภท ถูกเลือกมาเพื่อสร้าง “กรณีนักเรียนตีกัน” ให้เป็นวาระที่ต้องแก้ไขโดยด่วน

1). เหตุการณ์จุดประเด็น ได้แก่ เหตุการณ์ความรุนแรงที่นักเรียนอาชีวะเป็นผู้ก่อเหตุ และมีผลกระทบ (Impact) ต่อบุคคลอื่น มีคุณค่าข่าว (News value) มากกว่าเหตุการณ์หลักประเภทอื่นๆ ทำให้ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน และถูกนำเสนอเป็นข่าวครึกโครม

2). เหตุการณ์ต่อเนื่อง คือเหตุการณ์ที่ตามมาหลังจากเกิดเหตุการณ์ที่จุดประเด็นของสังคมในกรณีนักเรียนตีกัน มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์หลัก มีความสัมพันธ์กันในเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ (Cause and Consequence)

3). เหตุการณ์อื่นๆ ได้แก่ เหตุการณ์ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์จุดประเด็นโดยตรง แต่มีองค์ประกอบใกล้เคียงกัน อาจไม่ใช่เหตุการณ์ที่มีคุณค่าข่าวในช่วงเวลาปกติ แต่เมื่อมีเหตุการณ์จุดประเด็นเกิดขึ้น จึงทำให้เหตุการณ์เหล่านี้ถูกผลักดันให้อยู่ในกระแส ณ ขณะนั้นไปโดยปริยาย

เหตุการณ์หลักในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะที่ได้รับการนำเสนอทั้งในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีดังต่อไปนี้

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(1)

ตารางแสดงการนำเสนอเหตุการณ์หลักแบบต่างๆ ในช่วงการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ (ไทยรัฐ)

วันที่	ประเภทของเหตุการณ์หลัก		
	เหตุการณ์จุดประเด็น	เหตุการณ์ต่อเนื่อง	เหตุการณ์อื่นๆ
2 ก.ย. 53	- เด็กชาย 9 ขวบ ถูก ลูกหลงเสียชีวิต - รถสองแถวถูกระเบิดและ ถูกยิง มีผู้ได้รับบาดเจ็บ	-	
3 ก.ย. 53	-	- จับกุมนักเรียนอาชีวะ ผู้ ต้องสงสัยคดีเด็กชาย 9 ขวบ - ผู้ว่า กทม. เป็นเจ้าภาพ งานศพ เด็กชาย 9 ขวบ	- แถลงข่าวจับกุม 2 นักเรียนอาชีวะที่ ก่อเหตุยิงรถเมล์ เมื่อวันที่ 25 ส.ค. มีผู้ได้รับบาดเจ็บ 1 คน
4 ก.ย. 53	-	- ผู้ว่า กทม. มอบเงิน สินไหมทดแทนให้ ครอบครัวเด็กชาย 9 ขวบ	- นักเรียนอาชีวะต่าง สถาบันไล่ฟันกัน ได้รับบาดเจ็บ
6 ก.ย. 53	-	- นายกฯ ส้ง รมว. ศึกษา ให้เร่งแก้ปัญหา นร. ตีกัน	- นร. เทพศิรินทร์ถูก แทงได้รับบาดเจ็บ หลังทะเลาะกับ คู่อริด้วยเรื่อง ส่วนตัว
7 ก.ย. 53	-	-	- รมว. ศึกษาเยี่ยม นร. เทพศิรินทร์ที่ โรงพยาบาล

วันที่	ประเภทของเหตุการณ์หลัก		
	เหตุการณ์จุดประเด็น	เหตุการณ์ต่อเนื่อง	เหตุการณ์อื่นๆ
9 ก.ย. 53	-	- ผบช.น. แนะนำให้ใช้ มาตรการขั้นเด็ดขาดใน การแก้ปัญหานักเรียน นักเลง - สธ. ร่วมแก้ปัญหา นร. ตี กัน	- ความคืบหน้า อาการบาดเจ็บ ของ นร. เทพศิ รินทร์

(2)

ตารางแสดงการนำเสนอเหตุการณ์หลักแบบต่างๆ ในช่วงการทะเลาะวิวาทของ
นักเรียนอาชีวะ (รายการเรื่องเด่นเย็นนี้)

วันที่	ประเภทของเหตุการณ์หลัก		
	เหตุการณ์จุดประเด็น	เหตุการณ์ต่อเนื่อง	เหตุการณ์อื่นๆ
1 ก.ย. 53	- เด็กชาย 9 ขวบ ถูก ลูกหลงเสียชีวิตร - รถสองแถวถูกระเบิด และถูกยิง มี ผู้ได้รับบาดเจ็บ	-	
2 ก.ย. 53		- จับกุมนักเรียนอาชีวะ ผู้ ต้องสงสัยคดีเด็กชาย 9 ขวบ - ศธ. ประชุมหามาตรการ แก้ปัญหา นร. ตีกัน	- เปิดเผยข้อมูลใหม่จาก ตร. นักเรียนอาชีวะใช้ เว็บไซต์ประกาศศกดา

วันที่	ประเภทของเหตุการณ์หลัก		
	เหตุการณ์จุดประเด็น	เหตุการณ์ต่อเนื่อง	เหตุการณ์อื่นๆ
3 ก.ย. 53	-	- ออกหมายจับ นร. อาชีวะ อีก 6 คน คดี ด.ช. 9 ขวบ	
5 ก.ย. 53	-		- นร. เทพศิรินทร์ถูกแทง ได้รับบาดเจ็บ หลัง ทะเลาะกับคู่อริด้วย เรื่องส่วนตัว
6 ก.ย. 53	-	- ศธ. ประชุม 40 โรงเรียน หามาตรการแก้ปัญหา	- นร. ที่ก่อเหตุแทงเด็ก เทพศิรินทร์เข้ามาขอตัว - ชายแต่งกายคล้าย นร. อาชีวะ ทำระเบิดหล่นที่ ชลบุรี
7 ก.ย. 53	-	- มติ ครม. เกี่ยวกับ มาตรการแก้ปัญหา	- ตำรวจจู่โจมค้น ร.ร. เทคโนโลยีดุสิต - ความคืบหน้าคดีแทง นร. เทพศิรินทร์ - ตร. ตั้งด่านสกัด จับเด็ก อาชีวะ เตรียมก่อเหตุ
8 ก.ย. 53	-		- จับกุม นร. อาชีวะ เตรียมก่อเหตุตีกัน
10 ก.ย. 53	-		- กิจกรรมทำประโยชน์ เพื่อสังคม โดย 3 โรงเรียนกลุ่มเสี่ยง

จากตารางสรุปการนำเสนอเหตุการณ์หลัก จะเห็นได้ว่ามีเหตุการณ์ที่มักไม่เป็นข่าวในเวลาปกติก็ได้รับการนำเสนอเป็นจำนวนมาก เช่น จับนักเรียนที่เตรียมก่อเหตุ แต่เหตุยังไม่เกิดขึ้น การบุกค้นโรงเรียนเอกชน (รายการเรื่องเด่นเย็นนี้) หรือการแถลงข่าวจับกุมนักเรียนอาชีวะที่ก่อเหตุเมื่อเดือนที่แล้ว (เหตุการณ์หลัก หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ 3 กันยายน 2553) หากเป็นช่วงเวลาปกติ ก็จะไม่มีความน่าสนใจและไม่ได้รับการนำเสนอ จนดูเหมือนว่าเหตุการณ์นักเรียนตีกันมีความถี่มากเป็นพิเศษ ณ ช่วงเวลาที่เป็นข่าว

อย่างไรก็ตามการเกิดเหตุนักเรียนตีกันไม่ได้จำกัดเฉพาะช่วงเวลาที่ เป็นข่าวเท่านั้น ในความเป็นจริงนอกพื้นที่ข่าว มีเหตุการณ์ในลักษณะนี้เกิดขึ้นเป็นประจำ อ้างอิงจากสถิติ นักเรียนตีกันที่ถูกรวบรวมไว้โดยตำรวจ 191 ในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนปี 2551 ได้รับแจ้งเหตุนักเรียนตีกันทั้งสิ้น 1,882 ครั้ง ต่อมาปี 2552 นับตลอดทั้งปี มีเหตุนักเรียนตีกัน 2,682 ครั้ง และในปี 2553 นับถึงเดือนมิถุนายน เกิดเหตุนักเรียนตีกัน 1,921 ครั้ง

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า แม้เหตุการณ์นักเรียนตีกันจะเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากต่อปี แต่ก็ไม่ได้แปลว่าทุกเหตุการณ์จะได้รับความสนใจจากสื่อมวลชน

“ไม่ได้เป็นข่าวทุกคดี ก็อาจจะเป็นข่าวเฉพาะตีกันแล้วมีคนตาย ตีกันแล้วโดนลูกหลง คือบางที่ฟิวเจอแล้วเหตุเกิดแบบกะพรวาก ก็ราคาญาติก็เสียทำ ชี้แจง ใช้คำว่าชี้แจง แต่ถ้าตีกันแล้วถึงขั้นตาย เจ็บ โดนลูกหลง มันมีคุณค่าข่าว”

(ศิริโรจน์ มิ่งขวัญ, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2554)

สรุปได้ว่า เหตุการณ์นักเรียนตีกันจะถูกกำหนดเป็นปัญหาสังคมก็ต่อเมื่อมีเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งมีคุณค่าข่าวมากพอที่จะเป็นเหตุการณ์จุดประเด็น หลักจากนั้น เหตุการณ์นักเรียนตีกันที่ไม่มีคุณค่าข่าวในเวลาปกติก็จะถูกลากให้เข้ามาอยู่ในกระแส เป็นส่วนหนึ่งของภาพปัญหาสังคมที่สื่อมวลชนสร้างให้กับนักเรียนอาชีวะ

นอกจากนี้ แบบแผนการปรากฏเหตุการณ์นักเรียนตีกันในพื้นที่สื่อมวลชน ยังมีลักษณะเป็นฤดูกาล โดยที่สื่อมวลชนสามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าเพื่อเตรียมตัวทำข่าว

“มันเหมือนกับพอถึงหน้าหนึ่งก็จะเป็นภัยแล้ง เมษา เตรียมทำข่าวไว้เลยว่าพอถึงเมษาก็ภัยแล้ง จากนั้นพอฝนตกก็น้ำท่วมเหนือมาได้ มันก็เป็นล๊อกๆ ตามนี้ นักเรียนตีกัน พวกนี้ก็พอเปิดเทอม พอเปิดเทอมพวกนี้ก็จะมาเจอกัน”

(ศิโรจน์ มิ่งขวัญ, สัมภาษณ์, 4 กุมภาพันธ์ 2554)

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นประจำ จะไม่ถูกกำหนดให้เป็นปัญหาสังคม トラบได้ที่ยังไม่ถึงฤดูกาลของปัญหาสังคมที่สื่อมวลชนเป็นผู้กำหนด ดังนั้น แม้เหตุการณ์นักเรียนตีกันจะเกิดขึ้นถี่ๆ แต่ก็ยังเป็นปัญหาสังคมตามฤดูกาลในพื้นที่สื่อด้วยกระบวนการเก็บเล็กผสมน้อยเพื่อทำให้กลายเป็นกระแสใหญ่ (Popularization) และดูเหมือนว่าเหตุการณ์นักเรียนตีกันมีความถี่มากเป็นพิเศษในช่วงเวลานั้น รวากับว่าเป็นปัญหาใหญ่ที่อยู่ล้อมรอบปัจเจกบุคคลผู้รับสาร

การเลือกเหตุการณ์หลักจำนวนมากให้เข้ามาอยู่ในกระแส ถึงจะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่มีคุณค่าข่าวในเวลาปกติ คืออำนาจของสื่อมวลชนในการกำหนดว่าเหตุการณ์ใดที่เป็นปัญหา และเหตุการณ์ใดไม่ใช่ปัญหาหรือยังไม่ถึงเวลาที่จะเป็นปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไข

ภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds)

การนำเสนอภูมิหลังของเหตุการณ์การทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะที่เป็นช่องทางในการถ่ายทอด “วาทกรรมนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคม” คือการอธิบายถึงสาเหตุ ที่มา และข้อมูลอื่นๆ เกี่ยวกับ “ปัญหานักเรียนตีกัน” ในระดับภาพรวมเนื่องจากมีเหตุการณ์หลักที่ถูกนำเสนอต่อเนื่องกันหลายเหตุการณ์ การนำเสนอภูมิหลังเหตุการณ์จึงเน้นไปที่กรอบความคิดหลักของข่าว นั่นคือปัญหานักเรียนอาชีวะตีกัน ดังนี้

(1)

“ก็มีผลการวิจัยทางด้านพฤติกรรมศาสตร์นะคะ ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย หรือว่า สกว. ค่ะ พบว่า ประเทศไทย เป็นประเทศเดียวในโลกเลยนะคะ ที่มีนักเรียนยกพวกตีกันเพราะว่าศักดิ์ศรีของสถาบัน ฟังแล้วจะภูมิใจมั๊ยคะ”

สฎิปปิเศษ, รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 6 กันยายน 2553

“คุณจุลินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ พูดถึงสาเหตุที่ทำให้เยาวชนไทยขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์แล้วหันไปใช้ความรุนแรง ก็มีผลวิจัยมาบอกนะครับว่า ส่วนมากแล้วประเด็นที่สำคัญที่สุดเกิดมาจากครอบครัว ทัศนคติ และค่านิยม มากถึงร้อยละ 60 – 80 นะครับ ที่เหลือก็จะเป็นการดื่มสุราและสารเสพติดมากกว่าเดิมถึง 20 เท่า ดิดเกมส์และใช้ความรุนแรงมากกว่าเดิม 3.5 เท่า สื่อเป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดความรุนแรง 2.3 เท่า การเลียนแบบความรุนแรง

ผู้ใหญ่ ของผู้ใหญ่ในสังคม 1.7 เท่า แล้วก็อีกเรื่องหนึ่งก็คือครอบครัวมีปัญหาพ่อแม่ตีกัน ชอบใช้ความรุนแรง”

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 6 กันยายน 2553

(3)

“ก็ไม่ทราบว่าคุณมีส่วนด้วยหรือเปล่า นะคะคุณธีระ เพราะว่าวันก่อนเค้าไปทำสำรว มา เค้าบอกว่าตัวสื่อที่ออกข่าวไปก็มีส่วนกระตุ้นที่ทำให้เด็กเนี่ย เหมือนกับมีความฮึกเหิม อยากจะประกาศศักดามากยิ่งขึ้นด้วยเหมือนกัน”

บทรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 7 กันยายน 2553

(4)

“ทั้งนี้ ส่วนคุณสิติโพลสำรวจความคิดเห็นประชาชนต่อเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่เด็กวัย 9 ขวบ ถูกลูกหลงจนเสียชีวิตจากการยกพวกตีกันบนรถเมล์ของเด็กอาชีวะ พบว่าส่วนใหญ่รู้สึกเศร้าใจ หดหู่ที่ต้องเห็น ร้อยละ 34.60...เมื่อถามสาเหตุที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท ส่วนใหญ่ร้อยละ 40.18 เชื่อว่ามาจากการปลูกฝังค่านิยมที่ผิดๆ จากรุ่นพี่สู่อุ่นน้อง เป็นเรื่องของศักดิ์ศรีระหว่างสถาบัน”

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 7 กันยายน 2553

จะเห็นได้ว่าเป็นการใช้ผลการวิจัยและผลการสำรวจมาอ้างอิง เพื่อแสดงถึงภูมิหลังของปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ โดยทั่วไปแล้ว เมื่อผู้พูดอ้างอิงสิ่งที่กำลังพูดเข้ากับการวิจัยหรือการสำรวจ จะเป็นสิ่งที่ยืนยันความน่าเชื่อถือของสิ่งที่กำลังถูกพูดอยู่ เนื่องจากการวิจัยมีวิธีการเข้าถึงความจริงอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีที่มาจากสถาบันที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ

ดังนั้น การอ้างอิงผลการวิจัยหรือผลสำรวจเพื่อแสดงที่มาของปัญหานักเรียนตีกัน จึงเป็นหลักฐานที่สร้างความชอบธรรมในการที่สื่อมวลชนจะกำหนดนิยามและตีตรา (Label) “ปัญหาสังคม” ให้กับ “นักเรียนอาชีวะ” ผู้ก่อเหตุ เพราะเป็นการแสดงถึงพฤติกรรมและความคิดความเชื่อที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะในลักษณะที่ชวนให้เชื่อถือได้

นอกจากนี้ การนำกำหนดนิยามความเป็นปัญหาสังคมโดยใช้ผลการวิจัยหรือผลสำรวจที่มีลักษณะเป็นทางการมารองรับ ยังแสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจอย่างแนบเนียนของสถาบันที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในการทำให้บางสิ่งกลายเป็นวัตถุ (Object) ด้วยการกำหนดให้สิ่งนั้นเป็น “ปัญหา” ที่ต้องศึกษาทำความเข้าใจเพื่อที่จะควบคุมและจัดการได้อย่างเป็นระบบ โดยจะเห็นได้ว่างานวิจัยข้างต้น มีการกำหนดให้ “นักเรียนอาชีวะ” กลายเป็นวัตถุ (Object) ที่ถูกศึกษาเพื่อที่จะใช้ผลการศึกษาในการควบคุมและจัดการกับ “ปัญหาสังคม” ที่เกิดจากนักเรียนอาชีวะได้อย่างเป็นระบบ

ผลที่ได้รับหรือปฏิกิริยาตอบสนอง (Consequences/Reactions)

ในการรายงานข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ย่อมต้องมีการแสดงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีคุณค่าข่าว (News value) และยังเป็นสิ่งที่ยืนยันถึง “ปัญหาสังคม” ที่เกิดขึ้นจากนักเรียนอาชีวะได้เป็นอย่างดี สำหรับแบบแผนของกลวิธีในการแสดงผลกระทบจากปัญหานักเรียนตีกันที่ปรากฏในสื่อมวลชน มี 2 แบบแผน ได้แก่

- 1). การอธิบายถึงผลกระทบที่บุคคลทั่วไปจะได้รับ
- 2). การเลือกแหล่งข่าวเพื่อเพื่อยืนยันผลกระทบและความเสียหาย (Verbal reaction)

โดยกลวิธีในการยืนยันผลกระทบจากปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ทั้ง 2 แบบแผน มีรายละเอียดดังนี้

- 1). การอธิบายถึงผลกระทบที่บุคคลทั่วไปจะได้รับ

สำหรับหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะอธิบายผลกระทบต่อบุคคลอื่นผ่านการใช้แหล่งข่าวตามหลักการของการรายงานข่าวในหนังสือพิมพ์ที่มีรูปแบบตายตัว แต่สำหรับรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ผู้เล่าข่าวหรือพิธีกรจะมีการอธิบายถึงผลกระทบอันเกิดจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะด้วยตนเองอย่างตรงไปตรงมา ดังนี้

(1)

“วราภรณ์ : แต่พอทำอย่างนี้แล้วก็คือใครที่ต้องใช้เส้นทางผ่านไปผ่านมาตรงนี้
ธีระ : ใช่ครับ

วราภรณ์: เสียวแทน เพราะว่าก็ไม่รู้อิโหนอิเห่น แล้วก็ยังงี้แล้วแต่ถึงแม้เกิดเหตุการณ์อย่างนี้ ขึ้นเค้าก็ยังต้องใช้รถสาธารณะแล้วก็ใช้เส้นทางนี้อยู่ดี หลีกเสียวไม่ได้อยู่ดี”

บทรายการ เรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 1 กันยายน 2553

(2)

“เด็กช่างที่ปฏิบัติการ ก้อนหิน ยิงปืน หรือขว้างระเบิดใส่รถเมล์ เพราะคิดว่ามีคู่อริต่างสถาบันอยู่บนรถเมล์เท่านั้นเอง”

บทรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 2 กันยายน 2553

(3)

“การทะเลาะวิวาทของเด็กอาชีวะและช่างกลได้ส่งผลกระทบต่อให้ได้รับบาดเจ็บ พิการ และเสียชีวิตมานับไม่ถ้วน ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเกิดจากลูกหลง โดยที่ย่านมีนบุรีเป็นจุดที่เกิดเหตุบ่อยครั้ง เพราะเป็นจุดปล่อยรถเมล์ แม้จะมีตำรวจเฝ้าอยู่ถึง 10 จุด แต่เด็กกลุ่มนี้ก็มีอาวุธกราดยิงเข้าใส่รถเมล์โดยไม่สนใจผู้บริสุทธิ์ที่ไม่เกี่ยวข้อง”

สฎิปปิเศษ, รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 1 กันยายน 2553

(4)

“เด็กกลุ่มนี้ก็รวมตัวกันเพื่อที่จะเตรียมยกพวกไปทำร้ายนักเรียนคู่อริต่างสถาบันที่ป้ายรถเมล์คะ คุณธีระ แล้วป้ายรถเมล์เนี่ยคือถ้าไปไม่ทันเย็นนี้อาจจะมีข่าวความสูญเสียเกิดขึ้นอีกก็ได้คะ”

บทรายการ เรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 7 กันยายน 2553

2). การเลือกแหล่งข่าวเพื่อเพื่อยืนยันผลกระทบและความเสียหาย (Verbal reaction)

เป็นปฏิบัติการทางวารสารผ่านการเลือกแหล่งข่าว (News source) โดยเป็นการเลือกสัมภาษณ์ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ทั้งผู้ที่ได้รับความเสียหายโดยตรง เช่นญาติของเหยื่อ และผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ความรุนแรง ผลกระทบที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวประเภทนี้จะเป็นการยืนยันความเสียหายที่เกิดจากนักเรียนอาชีวะ โดยแบบแผนการเลือกแหล่งข่าวประเภทนี้พบทั้งในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เช่น

(1)

“สอบสวน นางนิตยา บุรายาว อายุ 31 ปี พนักงานเก็บค่าโดยสารได้ความว่า รถประจำทางวิ่งออกจากตลาดมีนบุรี โดยมีผู้โดยสารเต็มคันรถ ส่วนเด็กชายจตุพร หรือน้องเทียน ผลมกา ขึ้นมาพร้อมเด็กชายปฐมพร หรือน้องคง ผลมกา พี่ชายวัย 11 ขวบ นักเรียนชั้นป.3 โรงเรียนเดียวกันที่ป้ายรถประจำทางตรงข้ามบึงชีรามคำแหง เมื่อถึงปากซอยรามคำแหง 164 เด็กทั้งคู่ไปยืนใกล้ประตูหลัง เพื่อกดกริ่งเตรียมลงต่อรถไปโรงเรียนอีกทอดหนึ่ง โดยมีนักเรียนช่างอุตสาหกรรมกรุงเทพราว 7-8 คน ยืนจับกลุ่มอยู่ด้วย กระทั่งรถเมล์จอดป้ายและเปิดประตูอัตโนมัติ เหตุการณ์ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น เมื่อมีนักเรียนโรงเรียนเทคโนโลยีบางกะปิ กว่า 20 คน ถี้อยู่และแก่วิ่งกรูออกมาจากซอย ปรี่เข้าหานักเรียนช่างอุตสาหกรรมคู่อริต่างสถาบันที่อยู่บนรถ ผู้โดยสารจึงตะโกนให้ไซเฟอร์รถเมล์รีบเคลื่อนรถออกไปก่อน กลุ่มนักเรียนเทคโนโลยีบางกะปิไม่พอใจ ชักปืนลูกซองสั้นลั่นกระสุนสอดเข้าไปในรถถูกเด็กนักเรียนชั้นประถมที่ไม่รู้ชื่อไหนเห็น ร่วงลงไปกองกับพื้นรถต่อหน้าพี่ชายและผู้โดยสารทั้งคัน ส่วนบรรดานักเรียนนักเลงที่ก่อเหตุ อาศัยช่วงซุลมุนแย่งย้ายกันหลบหนีไป”

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 2 กันยายน 2553

(2)

“นางอังศุเผยว่า ลูกชายทั้งคู่จะไปขึ้นรถประจำทางสายดังกล่าวไปโรงเรียนเป็นประจำ ทุกเช้า รู้จักกับไซเฟอร์และกระเป๋ารถเมล์เป็นอย่างดี ที่ผ่านมาไม่เคยเกิดเหตุการณ์แบบนี้ ไม่คิดเหมือนกันว่าลูกชายจะต้องประสบชะตากรรมโดนลูกหลงจากความขัดแย้งของนักเรียนต่างสถาบัน”

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 กันยายน 2553

(3)

“คือสิ่งที่ทำเนี่ย เขาได้ประโยชน์มัยที่เขาทำเนี่ย คือไม่น่าทำ ทำแบบนี้ได้อะไรบ้างที่
ทำ คนเป็นแม่เสียใจ เสียใจมาก”

นางอังศุ ขำวงศ์ มารดาเด็กชายที่เสียชีวิต, รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 1 กันยายน 2553

(4)

“บางครั้งผมก็ไปจอดรถ...แล้วผมก็หลบตัวเองมั่ง ต้องเอาตัวรอด (ชี้แขนตัวเอง) เนี่ย โดนฟัน โดนลูกหลง ชุลมุนกัน มันวุ่นวายๆ”

“เขาจะชี้ว่าอยู่คนนี้นะ แล้วมันยืนขวางรถเลย ก็ไม่จอดครับ ถ้าจอดก็ตายอะครับ มันยิงกันเลยแหละครับ ขว้างระเบิดใส่กันเลยแหละครับ มันไม่สนใจใครหรอกครับ”

คนขับรถประจำทาง, ช่วงสฎีพิเศษ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่3 กันยายน 2553

(5)

“ไม่คิดว่าลูกเราจะมาเจออย่างนี้เลย พอเห็นอย่างนี้รู้สึกเลยว่าเหตุการณ์นี้
ไม่ได้ไกลตัวเท่าไรเลย”

ผู้ปกครองของนักเรียนที่ได้รับบาดเจ็บ, สฎีพิเศษ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 6 กันยายน 2553

จากตัวอย่างข้างต้น ถึงแม้ว่าจะมีทั้งแหล่งข่าวที่เป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์ซึ่งเป็นแหล่งข่าวปฐมภูมิและผู้ได้รับความเสียหายโดยตรง แต่สิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวทั้ง 2 ประเภทมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน จะเห็นได้ว่าแหล่งข่าวที่เป็นผู้อยู่ในเหตุการณ์มีจุดยืนในการเล่าหรือมุมมองในการเล่าเหมือนแหล่งข่าวที่ได้รับความเสียหายโดยตรง ดังนั้นการเลือกแหล่งข่าว จึงไม่ได้มีหน้าที่แค่ทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามหลักการเขียนข่าวโดยทั่วไป แต่เป็นการเลือกแหล่งข่าวเพื่อตอกย้ำภาพของปัญหาสังคมในความคิดของผู้รับสารให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม

การแสดงความคิดเห็น (Comment)

การแสดงความคิดเห็นที่เป็นช่องทางในการแสดงตัวของวาทกรรมนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคมที่เกิดจากนักเรียนอาชีวะ มีทั้งการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนักเรียนอาชีวะโดยตรงจากสื่อมวลชนเองและการนำเสนอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะดังนี้

- 1). การแสดงความคิดเห็นโดยตรง

เป็นการแสดงความคิดเห็นที่ตัวสื่อมวลชนมีต่อปัญหาสังคมที่เกิดจากนักเรียนอาชีวะ มีทั้งการแสดงความคิดเห็นโดยตรงไปตรงมา และการแสดงความคิดเห็นผ่านการเลือกใช้คำ ในการอธิบาย เช่น

(1)

“จริงๆ ไม่อยากเรียกนักเรียน เป็นพวกนักเลง อันธพาล กุ๊ยข้างถนนมากกว่า”

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 1 กันยายน 2553

(2)

“ไม่นึกไม่ฝันว่าเช้าวันนี้ลูกของตัวเองซึ่งออกไปเรียนหนังสือ จะถูกพวกกุ๊ย อันธพาล หน้าใจเหล่านี้ กระทำเหตุการณ์รุนแรงจนลูกของตนเองต้องเสียชีวิต”

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 1 กันยายน 2553

(3)

“วันนี้ยังมีจับได้อีกนะฮะ แถวปทุมธานี เตรียมที่จะยกพวกไปตีกับโรงเรียนอื่น นี่ แสดงว่าเด็กพวกนี้ไม่ได้รับรู้ข่าวสารอะไรเลย หรือว่าพยายามรับรู้แล้ว แต่สมองมันไม่รับจริงๆ อ่านหนังสือไม่ออก ฟังภาษาคนไม่รู้เรื่องจริง”

รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 7 กันยายน 2553

นอกจากนี้ยังมีปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ถูกแสดงออกผ่านการเลือกใช้คำในการ อธิบายถึงนักเรียนอาชีวะผู้ก่อเหตุ โดยปฏิบัติการทางวาทกรรมนี้ ปรากฏในหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เช่น

(1)

“นักเลงในคานนักเรียน”, “ปัญหานักเรียนนักเลง”, “กุ๊ยหรืออันธพาลข้างถนน”

ตัวอย่างการใช้คำอธิบายนักเรียนอาชีวะผู้ก่อเหตุในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้

(2)

“กลุ่มนักเรียนถ้อย”, “มารดาของเด็กเหี้ยนักเรียนเทคโนโลยี”, “อาชีวะโหด”, “ผู้ว่า กทม. ช่วยเยียวยา ครอบครัวนักเรียน ป.3 ที่เป็นเหี้ยถ้อยเถื่อน”

ตัวอย่างการใช้คำอธิบายนักเรียนอาชีวะผู้ก่อเหตุในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

จากตัวอย่างที่แสดงไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นที่สื่อมวลชนมีต่อนักเรียนอาชีวะผู้ก่อปัญหาสังคม โดยเป็นการให้คุณค่า (Evaluation) ผ่านคำที่เลือกใช้ในการอธิบาย เช่น “นักเรียนนักเลง” หมายถึง “นักเรียน = นักเลง” หรือ การให้สถานะผู้เสียหายว่า “เหี้ย” ก็เป็นการสะท้อนกลับไปสู่จุดยืนที่สื่อมวลชนมีต่อผู้ก่อเหตุซึ่งเป็นนักเรียนอาชีวะ

การนำเสนอความคิดเห็นโดยสื่อมวลชนจึงเป็นพื้นที่ในการตีตรา (Label) ซึ่งไม่ได้มุ่งไปที่ตัวปัจเจกบุคคล แต่มุ่งไปที่ “ความเป็นอาชีวะ” ของตัวปัจเจก ด้วยการนำเอาคุณลักษณะในทางลบมาเชื่อมโยงกับความเป็นอาชีวะหรือความเป็นช่างกล ดังนั้น ขอบเขตของปัญหาสังคมที่ปรากฏในข่าวจึงถูกเน้นไปที่ความรุนแรงที่เกิดจากนักเรียนอาชีวะเท่านั้น และมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมดังกล่าว

2). การใช้ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ

การใช้ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเพื่อสร้างภาพความเป็นผู้สร้างปัญหาให้กับนักเรียนอาชีวะ ปรากฏผ่านการเลือกแหล่งข่าว (News source) ของทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ โดยมีการเสนอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ เช่น ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพจิต นักอาชญาวิทยา และผู้บังคับใช้กฎหมาย เช่น

(1)

“พูดอย่างแรงๆ ก็คือต้องยอมรับว่าเด็กที่มาเรียนอาชีวะศึกษาเนี่ย ทั้งคุณภาพชีวิตของเค้า คุณภาพชีวิตของครอบครัวเค้า ไม่ใช่คุณภาพชีวิตที่เป็นปกติสุขโดยทั่วๆ ไป พ่อแม่ไม่มีเวลาที่จะดูแลอบรมเลี้ยงดูลูกหลาน แล้วก็ในขณะเดียวกันคุณภาพของครู อาจารย์ที่อยู่ในสถาบันเหล่านั้นเนี่ย ถ้าพูดกันตามเนื้อผ้า ถ้าเค้ามีศรัทธามาก จะบอกว่าใจอยากจะเป็นครู

ช่าง ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เมื่อครุมีปัญหาเจอกับเด็กมีปัญหาลำบากครับ การแก้ปัญหาคงเป็นไปได้ยาก”

นักอาชญาวิทยา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สก๊อปพิเศษ รายการเรื่องเด่นเย็นนี้

วันที่ 6 กันยายน 2553

(2)

“พล.ต.ท. สันฐาน กล่าวต่อว่า ได้นำกฎหมายอัยย์ ช่งโจรเข้าไปใช้แก้ปัญหา แต่บางกลุ่มออกมาคัดค้านว่ากฎหมายที่นำมาใช้นั้นแรงไปหรือไม่ ก็เคยกล่าวไปแล้วว่าให้ดูที่ผ่านมามีนักเรียนตายไปแล้วกี่ศพ และคนดี ๆ ที่ถูกลูกหลงนั้นตายไปกี่คนแล้ว”

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 7 กันยายน 2553

(3)

“คือไม่จำกัดว่าต้องเป็น 2 โรงเรียนนี่นะครับ คือเด็กอาชีวะทั่วไป เส้นทางต่างๆ ที่เค้าจะต้องเดินทางระหว่างมาโรงเรียนกับกลับบ้าน ถ้าเกิดว่าเจอกัน ไม่ว่าจะเป็นสถาบันไหน จะต้องมีการช่วยๆ กำลังที่มากกว่าก็จะได้เปรียบกว่า ก็จะใช้กำลังรุนแรงเข้าทำร้ายส่วนผู้ที่มีกำลังน้อยกว่าก็จะหลบหนีหรือหลีกเลี่ยงการปะทะไป เป็นเช่นนี้ประจำ ไม่จำเป็นต้องเป็น 2 สถาบันนี้ เพียงแต่ว่าถ้าเจอกันเมื่อไหร่ ต้องมีการปะทะกันเมื่อนั้น มีการช่วยๆ แล้วมีการปะทะกัน”

ผู้กำกับ สน. หัวหมาก, สัมภาษณ์รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 2 กันยายน 2553

(4)

“ทางโรงเรียนก็มีข้อมูลแล้วก็แจ้งกันมา ไม่ว่าจะเป็วันสถาปนาต่างๆ โดยเฉพาะวันสถาปนาต่างๆ ค่านิยมต่างๆ ของเด็กในสถาบันเหล่านี้ ก็มีค่านิยมที่แปลกๆ วันสถาปนาของโรงเรียนช่างกลต่างๆ ก็จะมีการดักทำร้ายกัน ทำร้ายกันได้ก็เอามาโพสต์ในเว็ไซต์ว่าไปทำมาแล้วอะไรแบบนี้ ลักษณะนั้น”

ผู้กำกับ สน. หัวหมาก, สัมภาษณ์รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ 2 กันยายน 2553

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นความคิดเห็นที่สนับสนุนกับกรอบแนวคิดหลักในการนำเสนอข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะโดยสื่อมวลชน โดยจะเน้นไปที่ “ความเป็นปัญหา” ของตัวนักเรียนอาชีวะเอง เช่น การเน้นย้ำว่านักเรียนอาชีวะอยู่ในครอบครัวที่มีปัญหาและอยู่ในโรงเรียนที่มีปัญหา หรือการมีความคิดความเชื่อที่เบี่ยงเบน นำมาสู่พฤติกรรมความรุนแรงและเป็นปัญหาสังคม รวมทั้งสิ่งที่ควรจะเป็นในการจัดการปัญหาสังคมที่ถูกพูดโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ทั้งนี้ การอาศัยคำพูดจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ เช่น คำพูดของนักอาชญาวิทยา ซึ่งมีอำนาจอันเกิดจากความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านอาชญากรรม หรือตำรวจ ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการจัดการปัญหาอาชญากรรม จะช่วยให้กระบวนการในการระบุว่า “นักเรียนอาชีวะ = ปัญหา” เป็นไปอย่างแนบเนียนเหมือนเป็นธรรมชาติ

ดังนั้น การนำเสนอความคิดเห็นข้างต้น จึงเป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ช่วยเสริมวาทกรรมนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคม (Social problem discourse) โดยเป็นการใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเป็นช่องทางในการที่จะบอกกับผู้รับสารว่า “นักเรียนอาชีวะ” เหล่านี้เป็นปัญหาสังคมอย่างไร มีความเชื่อที่เบี่ยงเบนอย่างไร มาจากครอบครัวอย่างไร และควรถูกลงโทษอย่างไร

สัดส่วนของแหล่งข่าว (Proportion of news sources)

การนำเสนอข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะโดยสื่อมวลชน ซึ่งมีความต่อเนื่องยาวนาน ปรากฏอยู่ในพื้นที่สื่อเป็นเวลาหลายวันติดต่อกัน แหล่งข่าวที่ถูกเลือกมานำเสนอจึงมีความหลากหลาย แต่เป็นความหลากหลายที่เหมือนกัน นั่นคือความคิดเห็นของแหล่งข่าวล้วนสนับสนุนส่งเสริมภาพความเป็นปัญหาสังคมให้กับนักเรียนอาชีวะ โดยสื่อมวลชนเลือกให้นำหน้ากับแหล่งข่าวที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดหลักมากกว่าแหล่งข่าวที่พูดถึงอุดมการณ์อื่นๆ ดังนั้น การกำหนดสัดส่วนของแหล่งข่าวจึงเป็นการปิดกั้นอุดมการณ์อื่นๆ ที่ไม่สอดคล้องกับอุดมการณ์หลักไปในตัว

ปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ถูกแสดงออกผ่านการกำหนดสัดส่วนในการนำเสนอข้อมูลจากแหล่งข่าวแต่ละประเภท โดยเลือกแหล่งข่าวที่สนับสนุนกับอุดมการณ์หลักในสังคมและปิดกั้นอุดมการณ์ต่อต้าน โดยจะแสดงภาพรวมในการเลือกแหล่งข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ในตารางแสดงการกำหนดสัดส่วนของแหล่งข่าวในการนำเสนอข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะของสื่อมวลชน ดังนี้

วันที่	Text	แหล่งข่าว			
		วีรบุรุษ/ผู้ช่วยเหลือ	เหยื่อ/ผู้เสียหาย	ผู้ก่อเหตุ	ความคิดเห็นทางเลือก
1 ก.ย. 53	เรื่องเด่นเย็นนี้		- นางอังศุ ไขววงค์ (แม่ของเด็ก ที่เสียชีวิต)		
	ไทยรัฐ	(ยังไม่มีกรนำเสนอประเด็นนี้)			
2 ก.ย. 53	เรื่องเด่นเย็นนี้	- เจ้าหน้าที่ตำรวจ - พตท. รังสรรค์ ยิ่งยงดำรง สกุล สน. หัวหมาก - พตอ. วัฒนาศรี ยี่จิ้น สน. หัวหมาก			
	ไทยรัฐ	- พ.ต.อ. สมบูรณ์ พุทธิพงษ์ รอง ผบก.น.3 - รตอ. สัตยา อูทุมพร - พ.ต.อ. สว่างฤทธิ์ ฤกษ์ศรี ลักษณะ - รมช. ศึกษาธิการ	- นางอังศุ ไขววงค์ (แม่ของเด็ก ที่เสียชีวิต) - ดช. ปฐมพร ผลพกา (พี่ชาย) - นายบุญธรรม บัวบาน (ไซเฟอร์สองแถว)		

วันที่	Text	แหล่งข่าว			
		วีรบุรุษ/ผู้ช่วยเหลือ	เหยื่อ/ผู้เสียหาย	ผู้ก่อเหตุ	ความคิดเห็นทางเลือก
3 ก.ย. 53	เรื่องเด่นเย็นนี้		คนขับรถประจำทาง		
	ไทยรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - พล.ต.อ. ภาณุพงศ์ สิงหรา ณ อยุธยา - พล.ต.ต. สำเริง สุวรรณพงษ์ - พล.ต.ต. พงศพัศ พงษ์เจริญ - อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ - รมว. กระทรวงสาธารณสุข - รมว. กระทรวงศึกษาธิการ - พล.ต.ต. ชิษณุพงศ์ ยุกตะทัต - ผู้ว่า กทม. 	<ul style="list-style-type: none"> - นายบัว ผลพกา - นางอังศุ ขำวงศ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - 2 นักเรียนผู้ก่อเหตุ - นายทำนอง นาคสวัสดิ์ ผอ. โรงเรียนเทคโนโลยีบางกะปิ 	
4 ก.ย. 53	เรื่องเด่นเย็นนี้	(ไม่มีการนำเสนอประเด็นนี้)			
	ไทยรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ว่า กทม. - พ.ต.ท. วสันต์ วิจิตรพิสุทธิกุล 	<ul style="list-style-type: none"> - นางอังศุ ขำวงศ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - นายเดช (นามสมมุติ) - นายปรีชา ศรีสง่า ผอ. 	<ul style="list-style-type: none"> - อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

วันที่	Text	แหล่งข่าว			
		วีรบุรุษ/ผู้ช่วยเหลือ	เหยื่อ/ผู้เสียหาย	ผู้ก่อเหตุ	ความคิดเห็นทางเลือก
		- พ.ต.ท. ประดิษฐ์ ทะ ประสิทธิ์จิตต์		โรงเรียนมีนบุรีโปลีเทคนิค - นายทำนอง นาคสวัสดิ์ ผอ. โรงเรียนเทคโนโลยีบางกะปิ	
5 ก.ย. 53	เรื่องเด่นเย็นนี้	- ผู้ว่า กทม.			
	ไทยรัฐ	- พ.ต.ท. วสันต์ วิจิตรพุทธิกุล - ผู้ว่า กทม. - พ.ต.ท. ประดิษฐ์ ทะ ประสิทธิ์จิตต์		- นายเดช (นามสมมุติ) - นายปรีชา ศรีสง่า ผอ. โรงเรียนมีนบุรีโปลีเทคนิค - นายทำนอง นาคสวัสดิ์ ผอ. โรงเรียนเทคโนโลยีบางกะปิ	- อธิปไตยกรมพินิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชน
6 ก.ย. 53	เรื่องเด่นเย็นนี้	- สน. ปทุมวัน - รมว. กระทรวงสาธารณสุข	- ผู้ปกครองของเด็กที่ถูกแทง	- นายเม่น (นามสมมุติ) ผู้ก่อเหตุ	- สถาบันสุขภาพจิตเด็กและ วัยรุ่นราชนครินทร์

วันที่	Text	แหล่งข่าว			
		วีรบุรุษ/ผู้ช่วยเหลือ	เหยื่อ/ผู้เสียหาย	ผู้ก่อเหตุ	ความคิดเห็นทางเลือก
		<ul style="list-style-type: none"> - รมว. กระทรวงศึกษาธิการ - งานวิจัย สกว. - นักอาชญาวิทยาจาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย - สถิตินักเรียนตึกกัน จาก 191 			
	ไทยรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - พ.ต.ท. เสน่ห์ วันทอง - ผู้ว่า กทม. - รมว. กระทรวงศึกษาธิการ - นพ. วรเทพ กิจทวี 	<ul style="list-style-type: none"> - นายณัฐพล ผู้ได้รับบาดเจ็บ - มารดานายติณณภพ ผู้ได้รับบาดเจ็บ - นายสุทธิศักดิ์ เฟื่องเกษม ผอ. โรงเรียนเทพศิรินทร์ 	<ul style="list-style-type: none"> - นายปรีชา ศรีสง่า ผอ. โรงเรียนมีนบุรีโปลีเทคนิค - นายทำนอง นาคสวัสดิ์ ผอ. โรงเรียนเทคโนโลยีบางกะปิ 	<ul style="list-style-type: none"> - อธิปไตยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
7 ก.ย. 53	เรื่องเด่นเย็นนี้	<ul style="list-style-type: none"> - ตำรวจร่วมกับผู้บริหาร โรงเรียน - กระทรวงศึกษาธิการ 			

วันที่	Text	แหล่งข่าว			
		วีรบุรุษ/ผู้ช่วยเหลือ	เหยื่อ/ผู้เสียหาย	ผู้ก่อเหตุ	ความคิดเห็นทางเลือก
		<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์สุริยเดว ทรีปาตี - รัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ - เจ้าหน้าที่ตำรวจ 			
	ไทยรัฐ	<ul style="list-style-type: none"> - รมว. กระทรวงศึกษาธิการ - นพ. วรเทพ กิจทวี - ผู้ว่า กทม. 	<ul style="list-style-type: none"> - นายสุทธิศักดิ์ เฟื่องเกษม ผอ. โรงเรียนเทพศิรินทร์ - มารดานายติณณภพ ผู้ได้รับบาดเจ็บ 		<ul style="list-style-type: none"> - อธิปไตยกมลพิณิจและคุ้มครอง เด็กและเยาวชน
8 ก.ย. 53	เรื่องเด่นเย็นนี้	<ul style="list-style-type: none"> - เจ้าหน้าที่ตำรวจ สภอ. ปาก คลองรังสิต ปทุมธานี 			
	ไทยรัฐ	(ไม่มีการนำเสนอประเด็นนี้)			
9 ก.ย. 53	เรื่องเด่นเย็นนี้	(ไม่มีการนำเสนอประเด็นนี้)			

วันที่	Text	แหล่งข่าว			
		วีรบุรุษ/ผู้ช่วยเหลือ	เหยื่อ/ผู้เสียหาย	ผู้ก่อเหตุ	ความคิดเห็นทางเลือก
	ไทยรัฐ	- รมว. กระทรวงสาธารณสุข - พล.ต.ท. สันฐวาน ชยนนท์ ผบช.น.	- ตัวแทนนายกสมาคมศิษย์ เก่าเทพศิรินทร์ในพระบรม ราชูปถัมภ์		
10 ก.ย. 53	เรื่องเด่นเย็นนี้	- พตท. เมธี กุศลสร้าง ผู้บังคับการตำรวจภูธร จังหวัดปทุมธานี			
	ไทยรัฐ	(ไม่มีการนำเสนอประเด็นนี้)			

ตารางแสดงการกำหนดสัดส่วนในการนำเสนอแหล่งข่าวโดยสื่อมวลชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางแสดงการกำหนดสัดส่วนของแหล่งข่าว จะเห็นได้แหล่งข่าวที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้ช่วยเหลือเหยื่อและเหยื่อจะมีพื้นที่สื่อมากกว่าแหล่งข่าวอื่นๆ สิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวทั้ง 2 ประเภทนี้ เป็นสิ่งที่แสดงถึงผลในทางลบที่เกิดจากพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับกรอบความคิดหลักในการรายงานข่าวของสื่อมวลชน ดังนั้นการกำหนดสัดส่วนของแหล่งข่าว จึงเป็นการปิดกั้นอุดมการณ์อื่นๆ ที่ไม่สอดคล้องกับอุดมการณ์หลักไปในตัวมันเอง

ดังนั้น การเลือกแหล่งข่าวที่หลากหลายมานำเสนอในพื้นที่สื่อมวลชน จึงไม่ได้มีส่วนเสริมให้ข้อมูลที่ได้รับความรอบด้านมากยิ่งขึ้น แต่จะช่วยเสริมให้กระบวนการในการสร้างความ เป็นปัญหาสังคมให้กับนักเรียนอาชีวะมีความสมบูรณ์แบบและดูเป็นธรรมชาติ

นอกจากนี้ ในส่วนของการให้พื้นที่ข่าวกับนักเรียนอาชีวะผู้ก่อเหตุ ถึงแม้ว่าสื่อมวลชน จะให้พื้นที่ในการแสดงความเป็นจริงจากจุดยืนของผู้ต้องหา ซึ่งเป็นอุดมการณ์ต่อต้าน แต่ก็จะมีรหัสมาจำกัดการถอดความหมายของผู้รับสาร เช่น การซ้ำเติม และการแสดงจุดยืนในการ เล่า ดังนี้

1). การซ้ำเติม

การกำกับการถอดความหมายด้วยวิธีการซ้ำเติม ปรากฏในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ใน ส่วนด้วยการ Insert ภาพผู้ต้องหา ผู้เล่าข่าวหรือพิธีกรจะมีการกล่าวเสริมเพื่อตอกย้ำ อุดมการณ์หลัก เช่น ในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีการ insert ภาพการนำผู้ต้องหามาแถลงข่าว เมื่อภาพ insert มาถึงช่วงที่ผู้ต้องหากล่าวว่า “ขอโทษทุกๆ คนครับที่ทำให้เกิดปัญหา” พิธีกร กล่าวว่่า “เพิ่งรู้หรือว่าทำให้เกิดปัญหา” เป็นต้น

2). การแสดงจุดยืนในการเล่า

ปรากฏในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เมื่อพิธีกรต้องถ่ายทอดคำบอกเล่าของผู้ก่อเหตุใน ข่าว จะมีการเน้นย้ำว่าเป็นจุดยืนของผู้ก่อเหตุ ไม่ใช่ของผู้เล่า เช่น ในคดีเด็กนักเรียนช่างกล แห่งเด็กนักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์ได้รับบาดเจ็บ เมื่อพิธีกรเล่าถึงผู้ต้องหาที่มาเข้ามอบตัว กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และให้การว่าเป็นการป้องกันตัวและก่อนหน้านี้ตนเคยถูกกลุ่มผู้บาดเจ็บ รุมทำร้าย ซึ่งเป็นไปในทางที่ขัดแย้งกับกรอบความคิดหลัก ผู้เล่าข่าวก็จะเน้นย้ำว่า “นี่เป็นสิ่งที่ ผู้ต้องหาเล่า” ในขณะที่จะไม่ปรากฏการเน้นย้ำในลักษณะนี้ เมื่อพิธีกรถ่ายทอดคำพูดของ ผู้เสียหายหรือเหยื่อ เช่น

“พ่อแม่ของเด็กผู้ชายที่เป็นมือมีดนะฮะ ก็พาลูกมามอบตัวกับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจ สน. ปทุมวันนะครั้บ เป็นเด็กอายุ 17 สมมุติว่าชื่อเม่นละกันนะฮะ เค้าก็เล่าให้ฟังว่า คือเค้าเมื่อตอนวันที่ 3 กันยายนที่ผ่านมา เค้าไปมีเรื่องกับนักเรียนกลุ่มนี้ กลุ่มเด็กเทพศิรินทร์กลุ่มนี้นะครั้บ เม่นเนียบบอกว่าเค้าถูกกลุ่มนักเรียนโรงเรียนนี้ แล้วก็กลุ่มนี้ด้วยนะฮะทำร้ายก่อนที่ศูนย์การค้าโบ๊ตซึ่งตรงข้ามมาบุญครอง พอในวันเกิดเหตุเค้าก็นัดเพื่อนที่นี้ แล้วก็มาเจอกับกลุ่มนี้อีกเหมือนกัน ก็เลยเดินเข้าไปเคลียร์ว่าทำไมต้องมาทำร้ายเค้า จังหวะนั้นเองเนีย อันนี้เค้าเล่าให้ฟังนะครั้บ เด็กของอีกโรงเรียนนึงก็ยกกระเป๋ามา แต่เค้าไม่รู้ว่ายกขึ้นมาทำไม แต่บอกว่าไม่รู้ว่าจะเป่ามีอาวุธี่เปล่า ก็เลยเอามีดสปริงที่พกมาด้วยเนียฮะ แทะ แล้วก็ฟันมั่วเลย”

บทรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 6 กันยายน 2553

จากการกำหนดสัดส่วนของแหล่งข่าวเพื่อปิดกั้นอุดมการณ์ต่อต้าน จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนมีอำนาจในการกำหนดนิยามองค์ประกอบต่างๆ ของเหตุการณ์ผ่านการเลือกสิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าว ทำให้ไม่เกิดการช่วงชิงพื้นที่ทางอุดมการณ์ในสื่อมวลชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.1.2 ความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้กรอบวาทกรรมหลัก

วาทกรรมหลักในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ เป็นการสะท้อนภาพตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างโดยตรง จะเห็นได้ว่าเป็นการให้ความหมายเกี่ยวกับความเป็นปัญหาสังคมของนักเรียนอาชีวะ

กรอบความหมายเกี่ยวกับปัญหาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะที่ถูกติดตั้งมาในกระบวนการเข้ารหัส (Encode) โดยสื่อมวลชน ในประเด็นที่เกี่ยวกับภาพตัวแทน (Representation) และอัตลักษณ์ (Identity) ของกลุ่มตัวอย่าง จะมีความหมายหลัก 1 ความหมาย และมีชุดความหมายย่อยๆ โดยความหมายหลักที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส ได้แก่ ความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่มีนักเรียนอาชีวะเป็นต้นเหตุ และความหมายย่อยๆ ที่สนับสนุนภาพความเป็นปัญหาสังคมของนักเรียนอาชีวะ ได้แก่ ความหมายเกี่ยวกับการสร้างความเสียหาย ความหมายเกี่ยวกับความเชื่อที่เบี่ยงเบน และความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

“ความเป็นอาชีวะ” กับปัญหาสังคม

กรอบความคิดที่ถูกติดตั้งมาในกระบวนการเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน จะเป็นการแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง “ความเป็นอาชีวะ” กับ “ปัญหาสังคม” ในเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ (Cause and Consequence) กล่าวคือ เป็นการให้ความหมายว่า องค์ประกอบต่างในมิติต่างๆ ของ “ความเป็นอาชีวะ” ทำให้เกิดปัญหาสังคม ซึ่งเป็นความหมายหลักในการนำเสนอข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ โดยสื่อมวลชน

การสร้างกรอบความหมายหลัก (Main meaning) ในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน เป็นการสร้างความหมายเชื่อมโยงความเป็นอาชีวะกับปัญหาสังคม ด้วยการเลือกใช้มิติ “ความเป็นอาชีวะ” ของผู้ต้องหามาจัดวางควบคู่กับ “ความเบี่ยงเบน” ในการสื่อสาร (Message) ไปยังผู้รับสาร

สำหรับพื้นที่ในการสร้างกรอบความหมายหลัก ได้แก่พื้นที่ในพาดหัวข่าว ซึ่งต้องใช้การจัดกรอบเหตุการณ์ตามกรอบการรับรู้ที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งต้องเลือกใช้คำเพื่อจัดกรอบเหตุการณ์ เพื่อสร้างความสนใจและความเข้าใจของผู้รับสารด้วยระยะเวลาและพื้นที่อันจำกัด เช่น พาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และพาดหัวข่าวของรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ซึ่งมีการ

จัดระบบความสัมพันธ์ (Syntagmatic) ในรูปแบบดังกล่าวเพื่อติดตั้งกรอบการรับรู้ของผู้รับสารที่มีต่อเหตุการณ์ในข่าว

การเข้ารหัสเพื่อสร้างความหมายหลักด้วยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของความเป็นอาชิวะกับความเบี่ยงเบน ปรากฏอยู่ในพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ดังต่อไปนี้

การจัดกรอบเพื่อสร้างความหมายหลัก (Main meaning) ในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชิวะในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

อาชิวะ: โทกโล่ตีอริ
ยิงรถเมล์
เจาะหัวบ.3 กับสสค

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 2 กันยายน 2553

รวม 2 อาชิวะฆ่าบ.3

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 3 กันยายน 2553

อาชิวะ: กำสถาบัม
โส่พัมกัมอีก

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 4 กันยายน 2553

รวบรวมแล้วอาชิวะ
ฆ่าคน.ป.3
สลกนื้อยิงอายุ16
 โคนจับถึงสำนึกในบาป!
 ขวบ้านแค้นใจองกระทึบ
 อึกรายจับขเทศเนายิงอริ

จับแล้ว 2 อาชิวะเพื่อ "เทศน์โดมวังกระปิ"
 ต่อสู้กับนายอเม็งจน "น้องเทิน" เด็กชาย
 วัย 9 ขวบ ถูกผลักลงกับกระดาดตอน นาย
 1 ใน 2 เป็นขวานอายุแค่ 16 ปี อ้างเหตุตักัน
 คู่อริมีเงินเลยต้องยิงเอาสิน ★ มีต่อหน้า 11

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 4 กันยายน 2553 (กรอบป้าย)

เด็กนร.อาชิวะ
ไล่ฟันกันอีก
โดนจับทั้งคู่!
 อาชิวะซ่าไม่เลิก รุมทำร้ายคู่อริ
 ไม่เว้นแต่ละวัน ล่าสุดช่างกลสยาม
 นั่งรถเมล์เจอ ★ มีต่อหน้า 15
 เด็ก นร.อาชิวะ ☆ ต่อจากหน้า 1

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 5 กันยายน 2553

การจัดกรอบเพื่อสร้างความหมายหลัก (Main meaning) ในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้

“สลด เด็กนักเรียนชั้น ป. 3 รับเคราะห์ ถูกลูกหลงจากช่างกลอันทพพลังใส่คู่อริบนรถเมล์เสียชีวิต”

พาดหัวข่าวรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 1 กันยายน 2553

“จับสองเยาวชนเด็กเทคโนโลยี ยิงคู่อริบนรถเมล์ถูกเด็ก ป. 3 เสียชีวิต แจ้งขอหาพนักงานตรวจศึกษาธิการคาดโทษปิดโรงเรียน ตัดบหนูน หากปล่อยดีกันซ้ำซาก”

พาดหัวข่าวรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 2 กันยายน 2553

“จ่อจับเพิ่ม 6 นักเรียนช่างกลร่วมก่อเหตุยิงคู่อริบนรถเมล์ถูกเด็ก ป.3 เสียชีวิต ส่วนมือยิงส่งตัดนิสัยบ้านเมตตา”

พาดหัวข่าวรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 3 กันยายน 2553

“แตกประเด็นวิเคราะห์พฤติกรรมเหตุนักเรียนตีกัน หัวหน้าบริสุทธ์ติตักเป็นเหยื่อความรุนแรงซ้ำซาก”

พาดหัวข่าวรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 6 กันยายน 2553

จากการนำเสนอพาดหัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการอ้างอิงความขัดแย้ง (Conflict) และความรุนแรง (Violence) ที่เกิดขึ้นกับมิติความเป็นอาชีวะของผู้ก่อเหตุทั้งสิ้น โดยการจัดระบบความสัมพันธ์ภายในประโยค มีทั้งการใช้ “ความเป็นอาชีวะ” เป็นประธานของประโยคแล้ว ขยายประธานของประโยคด้วยความเบี่ยงเบน รวมทั้งการแสดง “ความเป็นอาชีวะ” ในรูปแบบกรรมของประโยค ที่ถูกลงโทษ เนื่องจากมีความประพฤติเบี่ยงเบน เช่น

“ความเป็นอาชีวะ”

“อาชีวะ” + “โหด”

ในฐานะประธาน (Subject)

“อาชีวะ” + “ฆ่า ป. 3”

“ช่างกล” + “อันธพาล”

“ความเป็นอาชีวะ”

“จ่อจับเพิ่ม 6 นักเรียนช่างกล”

ในฐานะกรรม (Object)

“จับสองเยาวชนเด็กเทคโนโลยี”

“รวม 2 อาชีวะ ฆ่า ป. 3”

สำหรับในกรณีที่ไม่มีการกล่าวถึงนักเรียนอาชีวะในพาดหัวข่าว แต่ก็มี การสื่อความหมายถึงการก่อเหตุของนักเรียนอาชีวะด้วยสัญญาณอย่างอื่น ๆ เช่น พาดหัวข่าวรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ในวันที่ 6 กันยายน เป็นการนำเอาสื่อบุคคลพิเศษเกี่ยวกับปัญหานักเรียนตีกันมาเป็นประเด็นในพาดหัวข่าว แต่ภาพที่นำมาประกอบ เป็นภาพรถเมย์ที่ถูกถล่ม ซึ่งสามารถนำไปสู่การเชื่อมโยงได้ว่าเป็นฝีมือของนักเรียนอาชีวะ เนื่องจากเหตุการณ์จุดประเด็นที่ทำให้ข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะเป็นกระแส คือเหตุการณ์เด็กชายวัย 9 ขวบ ถูก

ลูกหลงขณะอยู่บนรถเมล์ รวมทั้งการนำเสนอข่าวในวันต่อๆ มา ก็มีการเน้นไปที่ความเสี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์ภัยพิบัติกัน หากต้องใช้บริการสาธารณะบนท้องถนน

การเข้ารหัสในพาดหัวข่าวข้างต้น เป็นการจำกัดขอบเขตการรับรู้ความหมายในข่าวให้อยู่ที่ “ความเป็นอาชิวะ” ที่สร้างปัญหาให้กับสังคม ซึ่งเป็นกรอบความหมายหลัก (Main meaning) ที่จะถูกให้รายละเอียดเพิ่มเติมในส่วนเนื้อหาข่าวหรือบทรายการ

การจัดกรอบความคิดเกี่ยวกับความเป็นอาชิวะและความเบี่ยงเบนจากกรอบในพาดหัวข่าว องค์ประกอบในมิติต่างๆ ของความเป็นอาชิวะที่แสดงถึงความเบี่ยงเบน ได้ถูกให้รายละเอียดเป็นลำดับต่อมาตามหลักการรายงานข่าว โดยสื่อมวลชนใช้ความเบี่ยงเบนของ “ความเป็นอาชิวะ” เป็นกรอบหลักในการเข้ารหัสเพื่อสนับสนุนความหมายหลักของข่าว

องค์ประกอบของ “ความเป็นอาชิวะ” ที่สื่อมวลชนใช้ในการเข้ารหัส (Encode) เพื่อแสดงถึงความเป็นปัญหาสังคม แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1). การสร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น (Predatory act) หมายถึง การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นๆ ตามที่ปรากฏในข่าว

2). พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชิวะ (Deviant behavior) หมายถึง พฤติกรรมโดยภาพรวมของความเป็นอาชิวะ

3). ความเชื่อที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชิวะ (Deviant belief) หมายถึง ความคิดความเชื่อที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชิวะ ที่มีผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน และนำไปสู่การกระทำที่เบี่ยงเบน และเป็นปัญหาสังคม

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของความเป็นอาชิวะที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคม สำหรับการเข้ารหัสของสื่อมวลชนเพื่อสร้างความหมายว่ามิติต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบของนักเรียนอาชิวะเป็นความเบี่ยงเบนและสร้างปัญหาให้กับสังคม มีรายละเอียดดังนี้

การสร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น (Predatory act)

ตามที่ได้อธิบายไปแล้วในหัวข้อที่ 4.2.1 ว่าถึงแม้เหตุการณ์การทะเลาะวิวาทจะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน แต่ข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชิวะ จะปรากฏเป็นข่าวก็ต่อเมื่อมีการทะเลาะวิวาทในครั้งใดก็ตามที่มีองค์ประกอบหรือผลกระทบของเหตุการณ์

(Impact) มีคุณค่าข่าว เช่น ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาวิจัยนี้มีเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทที่เป็นเหตุให้เด็กชายวัย 9 ขวบเสียชีวิตขณะใช้บริการขนส่งมวลชน โดยการกำหนดประเด็นการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะให้เป็นวาระสำคัญ (Agenda setting) จะเริ่มมาจากการมีเหตุการณ์จุดประเด็นหรือเหตุการณ์ที่มีคุณค่าข่าว

สรุปได้ว่าเหตุการณ์ที่สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของ “ความเป็นอาชีวะ” ที่สื่อมวลชนนำมาใช้เป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับปัญหาสังคมให้กับผู้รับสาร ตามกระบวนการเข้ารหัสเพื่อสร้างความหมาย

สำหรับความหมายเกี่ยวกับเหตุการณ์นักเรียนอาชีวะตีกันที่สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น ในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือเป็นภาพตัวแทน (Representation) ของกลุ่มตัวอย่างที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน เป็นการสร้างความหมายด้วยการให้คำนิยามเหตุการณ์ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เพื่อสร้างความเป็นจริงเกี่ยวกับปัญหาสังคมในกรณีดังกล่าวจากจุดยืนของสื่อมวลชน และการตีตราตัวละครในข่าว (News actors) ที่สร้างความเสียหายให้ผู้อื่น เพื่อสร้างความหมายว่านักเรียนอาชีวะที่สร้างปัญหาเป็นคนอย่างไร มีอัตลักษณ์อย่างไร

การเข้ารหัส (Encode) เพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับการสร้างความเสียหายให้ผู้อื่นปรากฏอยู่ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ จะแบ่งออกเป็น การเข้ารหัสเพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับตัวละครผู้ร้ายในข่าวที่ก่อความเสียหายและการเข้ารหัสเพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครผู้ร้าย ดังนี้

ตัวบทที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชนเพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับภาพตัวแทน (Representation) ของตัวละครผู้ร้ายในข่าวที่สร้างความเสียหายให้กับบุคคลอื่น ได้แก่ เหตุการณ์ยิงปืนเข้าใส่คู่อริบนรถเมล์แต่กระสุนไปถูกเด็กชาย 9 ขวบเสียชีวิต และเหตุการณ์ปาระเบิดใส่รถสองแถว มีเด็กหญิงได้รับบาดเจ็บ ทั้งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้นำเสนอทั้ง 2 เหตุการณ์เป็นข่าวที่จุดกระแสประเด็นนักเรียนตีกันให้เป็นข่าวต่อเนื่อง

การนำเสนอความหมายเกี่ยวกับภาพตัวแทนผู้สร้างความเสียหายในสื่อมวลชน มีดังนี้

ไทยรัฐ

“นักเรียนนักเลง”

“อาชีวะโหด”

“กลุ่มนักเรียนถ่อย”

“มือปืนถ่อยเทคโนโลยีบางกะปิ”

เรื่องเด่นเย็นนี้

“ช่างกลอันทพาล”,

“ไม่อยากเรียกนักเรียน เป็นพวกนักเลง

อันทพาล กุ๊ยช่างถนนมากกว่า”

“ไม่นึกไม่ฝันว่าเช้าวันนี้ลูกของตัวเองซึ่งออกไปเรียนหนังสือจะถูกพวกกุ๊ย อันทพาล หน้าโง่เหล่านี้กระทำเหตุการณ์รุนแรงจนลูกของตัวเองต้องเสียชีวิต”

จะเห็นได้ว่า มีการเข้ารหัสเพื่อสร้างอัตลักษณ์หรือภาพตัวแทนให้กับนักเรียนอาชีวะที่สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น ด้วยการจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้ก่อเหตุกับความเบี่ยงเบนเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อแสดงถึงคุณลักษณะของผู้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง ดังนี้

“นักเรียนนักเลง” = นักเรียน + นักเลง

นักเรียน ตามความหมายในพจนานุกรม หมายถึง ผู้ศึกษาเล่าเรียนหรือผู้รับการศึกษาจากโรงเรียน. ซึ่งเป็นสถานะจริงของผู้ก่อเหตุ

นักเลง ตามความหมายในพจนานุกรม หมายถึง ผู้เกะกะระราน ซึ่งคำที่แสดงถึงความเบี่ยงเบนทางสังคม

ดังนั้น เมื่อนักเรียนเป็นสาเหตุของปัญหาสังคม จึงถือว่ามีคุณสมบัติเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางสังคมที่กำหนดให้นักเรียนต้องเรียนหนังสือ

“นักเรียนนักเลง” จึงเป็นการแสดงถึงความหมายโดยนัยเกี่ยวกับตัวผู้ก่อเหตุว่าเป็นนักเรียนที่มีความประพฤติเบี่ยงเบน เพราะไม่ประพฤติตนตามบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดให้นักเรียนต้องเรียนหนังสือ แต่กลับสร้างความเดือดร้อน ระรานผู้อื่น

“อาชีวะโหด” = อาชีวะ + โหด

เป็นการเข้ารหัส (Encode) เพื่อสร้างความหมายในทางลบเกี่ยวกับการกระทำเหตุการณ์ที่สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น ด้วยการจัดวางองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ก่อเหตุ

“อาชีวะ” เป็นการใช้มิติในด้านสถาบันการศึกษาที่สังกัดมาอ้างอิงถึงตัวผู้ก่อเหตุ เป็นการระบุคุณลักษณะของผู้ที่สร้าง ใช้องค์ประกอบด้าน “ความเป็นอาชีวะ” ของผู้ก่อเหตุ มา รับผิดชอบต่อเหตุการณ์ในฐานะผู้ที่ต้องถูกนำตัวมาลงโทษตามกฎหมาย

“โหด” แสดงถึงความทารุณโหดเหี้ยม ทารุณ ถูกจัดวางเพื่อแสดงถึงความเบี่ยงเบน ของ “อาชีวะ” ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของผู้ก่อเหตุที่ถูกเลือกมาใช้ในการอธิบาย เพื่อให้ ความหมายต่อเหตุการณ์ที่สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น จึงเป็นการตัดสินโดยสื่อมวลชนว่า นักเรียนอาชีวะที่สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น เป็นผู้มีความโหดเหี้ยม

“มือปืนถ่อยเทคโนโลยีบางกะปิ” = มือปืน + ถ่อย + เทคโนโลยีบางกะปิ

“มือปืน” และ “ถ่อย” เป็นคำที่สื่อมวลชนเลือกใช้ในการสร้างคุณลักษณะให้กับ “เทค โนโลยีบางกะปิ” โดยการจัดความสัมพันธ์ของรูปประโยคข้างต้น เป็นการอธิบายทั้งรูปแบบการก่อ เหตุและสร้างความหมายเกี่ยวกับตัวผู้ก่อเหตุ

“มือปืน” แสดงถึงวิธีการสร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น (“How” Question) ตาม ความหมายในลำดับแรก ในลำดับต่อมาเป็นการตีตรา (Label) สถานะ “มือปืน” ให้กับ “เทค โนโลยีบางกะปิ” ซึ่งเป็นตัวละครในข่าวที่อยู่ในสถานะผู้ร้าย (Villain)

“ถ่อย” ตามความหมายในพจนานุกรม หมายถึง “ช้า, เลว, ทราม” เป็นความหมายที่ แสดงจุดยืนที่สื่อมวลชนมีต่อตัวละครประเภทผู้ร้ายในข่าว

สำหรับรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ จะมีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์โดยพิธีกร การเข้ารหัสเพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับตัวละครที่สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่นตามที่ เป็น ข่าว จะมีทั้งการจัดวางองค์ประกอบด้านความเป็นอาชีวะของผู้ก่อเหตุเข้ากับความเบี่ยงเบน และการแสดงจุดยืนในทางลบต่อตัวผู้ก่อเหตุโดยพิธีกรรายการอย่างตรงไปตรงมา

“ช่างกลอันธพาล” = ช่างกล + อันธพาล

“ช่างกล” เป็นองค์ประกอบหนึ่งของผู้ก่อเหตุที่ถูกเลือกมาใช้ในการจัดกรอบการรับรู้ ต่อเหตุการณ์ตามที่ได้อธิบายไปแล้ว

“อันธพาล” ตามความหมายโดยอรรถที่อยู่ในพจนานุกรม หมายถึง “คนเกะกะ ะระราน” ถูกใช้เพื่อแสดงความเบี่ยงเบนของ “ช่างกล” ในตัวบท ซึ่งเป็นการตีตรา (Label) ตัว

ละครในข่าวที่เป็นผู้สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น ดังนั้น ความหมายของการจัดวางความสัมพันธ์ภายในตัวบทจึงหมายถึง นักเรียนช่างกลที่เกะกะระรานสร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น

“จริงๆ ไม่อยากเรียกนักเรียน เป็นพวกนักเลง อันธพาล กุ๊ยข้างถนนมากกว่า”

เป็นตัวบทที่ถูกพูดเพื่อแสดงจุดยืนของพิธีกร ที่มีต่อตัวละครในข่าว (News actors) ที่สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น จากการจัดลำดับความสัมพันธ์ภายในตัวบทข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการเข้ารหัส (Encode) ด้วยการแสดงความสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบระหว่างสถานะจริงของตัวละครผู้ร้ายในข่าว (นักเรียน) กับสถานะที่เกิดจากการสร้างความเสียหายให้ผู้อื่น (พวกนักเลง อันธพาล กุ๊ยข้างถนน) และแสดงจุดยืนว่าตัวละครผู้ร้ายในข่าวมีคุณสมบัติของความเป็น “นักเลง อันธพาล กุ๊ยข้างถนน” มากกว่าที่จะเป็น “นักเรียน” ซึ่งเป็นสถานะจริงของผู้สร้างความเสียหายให้ตัวละครในข่าว

“ไม่นึกไม่ฝันว่าเช้าวันนี้ลูกของตัวเองซึ่งออกไปเรียนหนังสือจะถูกพวกกุ๊ย อันธพาลหน้าโง่เหล่านี้กระทำเหตุการณ์รุนแรงจนลูกของตัวเองต้องเสียชีวิต”

เป็นตัวบทที่พิธีกรเล่าถึงแม่ของเด็กชายผู้เสียชีวิต โดยเป็นเข้ารหัส (Encode) เพื่อสะท้อนสะท้อนอัตลักษณ์ของผู้ก่อเหตุ ด้วยการใช้สถานะแม่ผู้สูญเสียเป็นช่องทางในการสร้างความหมายเกี่ยวกับผู้สร้างความเสียหายให้กับบุคคลอื่น โดยใช้คำว่า “พวกกุ๊ย อันธพาลหน้าโง่” ที่แสดงถึงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน เป็นคำเรียกผู้กระทำเหตุการณ์รุนแรงจนก่อให้เกิดความสูญเสีย

สำหรับการเข้ารหัสเพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครผู้ร้ายที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ จะแสดงความเบี่ยงเบนของผู้กระทำผ่านการใช้คำอธิบายให้เห็นอากัปกริยาของผู้ก่อเหตุเสมือนอยู่ในเหตุการณ์ ดังนี้

ไทยรัฐ

“ยิงรถเมล์”

“ถล่ม 2 แถว”

“สาดกระสุนใส่”

“ปาระเบิดใส่รถสองแถวแล้วยิงซ้ำ”

“ซักปืนลูกซองสั้นลั่นกระสุนสาดเข้าไปในรถ”

เรื่องเด่นเย็นนี้

“ยิงใส่คู่อริบนรถเมล์”

“ปามีตปาไม้ขึ้นไปบนรถเมล์”

“ถึงขนาดกล้าที่จะยิงขึ้นไปบนรถเมล์ที่มี
คู่อริอยู่ โดยที่ไม่สนใจว่าจะมีผู้โดยสารคนอื่นๆ
อยู่บนรถเมล์”

“ยิงรถเมล์”, “ถล่ม 2 แถว”, “ปาระเบิดใส่รถสองแถวแล้วยิงซ้ำ” แสดงถึงการคุกคามความปลอดภัยของบุคคลจำนวนมาก ทั้งนี้ “รถเมล์” และ “สองแถว” ที่อยู่ในตำแหน่งกรรม (Object) หรือผู้ถูกกระทำในประโยค เป็นองค์ประกอบย่อย (Unit) ของการขนส่งมวลชนสาธารณะที่มีผู้คนทั่วไปใช้บริการ ดังนั้น การ “ยิงรถเมล์” และ “ถล่มสองแถว” จึงมีความหมายมากกว่าการโจมตีพาหนะขนส่งมวลชน แต่หมายถึงการคุกคามความปลอดภัยของกลุ่มคนทั่วไป ที่กำลังใช้บริการรถสาธารณะตามปกติชีวิตประจำวันของตนเอง

นอกจากนี้ยังมีการแสดงอากัปกริยาของผู้ก่อเหตุด้วยการจัดวางคำ แสดงถึงความรุนแรงของเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายและความอुकอาจของนักเรียนอาชีวะผู้ก่อเหตุได้แก่

“สาดกระสุนใส่” การเลือกใช้คำกริยา “สาด” แสดงถึงการลั่นไกปืนรัวๆ ปลดอยกระสุนออกไปทีละมากๆ ซึ่งเป็นการบรรยายภาพเพื่อสนับสนุนความหมายเกี่ยวกับผู้กระทำที่ได้เข้ารหัสเอาไว้ว่าเป็นกลุ่มคนที่มีความประพฤติเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐาน

“ซักปืนลูกของสันลั่นกระสุนสาดเข้าไปในรถ” จะเห็นได้ว่าเป็นการสร้างรูปประโยคที่บรรยายอากัปกริยาของตัวละครผู้ร้ายในข่าวเสมือนเป็นจุดยืนของผู้เห็นเหตุการณ์ ความหมายของประโยคดังกล่าว เป็นการสะท้อนคุณลักษณะของผู้สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น กล่าวคือผู้ก่อเหตุมีการรวกระสุนเข้าใส่รถเมล์ที่ให้บริการสาธารณะ แสดงถึงความอुकอาจและคุกคามการใช้ชีวิตประจำวันของคนทั่วไป

ในส่วนของการรายงานเรื่องเด่นเย็นนี้ การให้ความหมายการกระทำที่ก่อความเสียหายเพื่อสะท้อนคุณลักษณะในด้านลบของผู้กระทำใน จะเป็นไปในทิศทางเดียวกับการให้คำอธิบายการกระทำในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ คือ เป็นการแสดงถึงการกระทำที่คุกคามความปลอดภัยของคนจำนวนมากที่ใช้ชีวิตประจำวันตามปกติ เช่น “ยิงใส่คู่อริบนรถเมล์”, “ปามีตปาไม้ขึ้นไปบนรถเมล์”

นอกจากนี้ยังมีการแสดงความคิดเห็นโดยพิธีกรว่า “ถึงขนาดกล้าที่จะยิงปืนขึ้นไปบนรถเมล์ที่มีคู่อริอยู่ โดยที่ไม่สนใจว่าจะมีผู้โดยสารคนอื่น ๆ อยู่บนรถเมล์” ซึ่งเป็นการตอกย้ำความหมายของการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลอื่นให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยเป็นการตัดสินความรู้สึกนึกคิดของตัวผู้กระทำว่า “โดยที่ไม่สนใจว่าจะมีผู้โดยสารคนอื่น ๆ อยู่บนรถเมล์”

สรุปได้ว่า การให้ความหมายเกี่ยวกับการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายโดยสื่อมวลชน จึงเป็นการแสดงความหมายว่า นอกจากการกระทำของนักเรียนอาชีวะกลุ่มนี้จะคุกคามความปลอดภัยของผู้คนที่ใช้ชีวิตตามปกติแล้ว กลุ่มนักเรียนอาชีวะที่ก่อเหตุยังไม่สนใจว่าจะมีบุคคลอื่นได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำของตนเอง

นอกจากนี้ การแสดงถึงความรุนแรงของการกระทำ ยังเป็นการสะท้อนคุณลักษณะเลวร้ายในตัวผู้ก่อเหตุ ซึ่งในที่นี้ ตัวผู้ก่อเหตุถูกเชื่อมโยงกับ “ความเป็นอาชีวะ”

ทั้งนี้ การเข้ารหัส (Encode) เพื่อแสดงความหมายเกี่ยวกับการสร้างความเสียหาย ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ปรากฏว่าเป็นการแสดงความหมายในทิศทางเดียวกัน ถึงแม้จะมีรูปแบบการนำเสนอต่างกันก็ตาม

พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน (Deviant behavior)

พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของ “ความเป็นอาชีวะ” ที่สื่อมวลชนนำเสนอเป็นข่าวต่อเนื่อง หลังจากเกิดเหตุการณ์ความเสียหายที่มีคุณค่าข่าว ดึงดูดความสนใจของสื่อมวลชน และกำหนดให้เป็นประเด็นหลัก (Agenda setting) ในช่วงเวลานั้น โดยสื่อมวลชนจะนำเสนอพฤติกรรมเบี่ยงเบนเพื่อตอกย้ำภาพของการเป็นกลุ่มทางสังคมกลุ่มหนึ่งที่สร้างปัญหาให้กับคนกลุ่มอื่นในสังคม

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่าเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะเกิดขึ้นทุกวัน ซึ่งหมายความว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนเกิดขึ้นทุกวัน แต่พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่มีลักษณะเป็นประจำ (Routine) จะไม่ถูกนำเสนอ หากปราศจากเหตุการณ์ที่สร้างความเสียหายมาเป็นตัวจุดประเด็น

รูปแบบการนำเสนอดังกล่าว แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นเป็นประจำ และเหตุการณ์ที่สร้างความเสียหาย กล่าวคือ ในพื้นที่ของสื่อมวลชน เหตุการณ์ที่สร้างความเสียหายจะทำให้พฤติกรรมเบี่ยงเบนได้รับความสนใจจากสังคม

ในขณะที่ความเป็นจริงคือ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเกิดขึ้นทุกวันและเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายที่มีคุณค่าซ้ำ

ดังนั้น องค์ประกอบของความเป็นอาชิวะในด้านพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน จึงเป็นสิ่งที่มีสื่อมวลชนจะต้องนำเสนอไปโดยปริยาย เนื่องจากเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่สร้างความเสียหายและแสดงถึงสภาพปัญหาสังคมที่ถูกระดมมาเป็นเวลานาน

พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของ “ความเป็นอาชิวะ” ที่สื่อมวลชนเข้ารหัส เป็นการให้ความหมายและขอบเขตของพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant behavior) ในฐานที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งของ “ความเป็นอาชิวะ” ซึ่งเป็นการสร้างภาพตัวแทน (Representation) ที่มีความเกี่ยวพันกับกลุ่มตัวอย่าง

ตามความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน สามารถนำมาจัดกลุ่มแบ่งประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกเป็น 3 มิติได้แก่ คุณลักษณะของความเบี่ยงเบน ความเบี่ยงเบนในมิติผลกระทบ และ ความเบี่ยงเบนในมิติระยะเวลา

ความเบี่ยงเบนในมิติระยะเวลา เป็นการแสดงถึงความต่อเนื่องขององค์ประกอบด้านพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนอาชิวะ เพื่อให้ความหมายว่า “ความเป็นอาชิวะ” เป็นปัญหาหนึ่งของสังคมมาเป็นเวลานาน เช่น

ไทยรัฐ “อาชิวะซ่าไม่เลิก รุมทำร้ายคู่อริไม่เว้นแต่ละวัน ล่าสุดช่างกลสยามนั่งรถเมล์เจอเด็กเทคโนโลยีกรุงธนชี้รถจยย. มาคนเดียว กระโดดลงไปหาเรื่องใช้มีดไล่ฟันแต่พลาดท่ามีดหลุดมือ คู่อริแย่งไปเฉาะหัวเลือดสาดหนีกระเจิง”

เรื่องเด่นเย็นนี้ “เหตุการณ์เด็กนักเรียนช่างกลตีกันนะครั้บ เกิดขึ้นมานานแล้วในประเทศไทย ไม่เคยมีใครที่จะเข้ามาแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ และนับวันมีแต่จะมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น”

จากตัวอย่างในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะเห็นได้ว่าเป็นการเข้ารหัสเพื่อแสดงความต่อเนื่องยาวนานของปัญหา โดยเลือกใช้คำที่แสดงความต่อเนื่องและยังหาจุดสิ้นสุดไม่ได้มาเป็นการขยายความพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนอาชิวะ

“อาชีวะซ่าไม่เลิก” แสดงถึงการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอย่างต่อเนื่อง ตามความหมาย จากตัวบท เป็นการอ้างถึงความเบี่ยงเบนเข้ากับ “ความเป็นอาชีวะ” ถึงแม้จะเป็นเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องกันกับเหตุการณ์จุดประเด็น แต่ “ความเป็นอาชีวะ” คืออัตลักษณ์ร่วม (Shared identity) ระหว่างผู้ก่อเหตุของทั้ง 2 เหตุการณ์ที่ถูกนำมาใช้อ้างอิงเป็นกรอบในการเข้ารหัสโดย สื่อมวลชน ดังนั้น จึงเป็นการแสดงถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องยาวนาน

“ทำร้ายคู่อริไม่เว้นแต่ละวัน” แสดงถึง ความถี่ในการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของ นักเรียนอาชีวะ

สำหรับรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ แสดงระยะเวลาที่ต่อเนื่องของพฤติกรรมเบี่ยงเบนผ่าน การแสดงความคิดเห็นเพื่อแสดงความหมายดังกล่าว โดยเน้นย้ำว่า “ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นมานานแล้ว และไม่เคยมีใครที่จะแก้ปัญหานี้ได้” จะเห็นได้ว่าเป็นนิยามให้พฤติกรรม เบี่ยงเบนนั้นเป็นปัญหา ทั้งยังเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้

พฤติกรรมเบี่ยงเบนในแง่ระยะเวลาที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน จึงเป็นการให้ ความหมายว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ต่อเนื่องยาวนานของนักเรียนอาชีวะ สร้างปัญหาให้กับ สังคมมาเป็นเวลานาน

พฤติกรรมเบี่ยงเบนในมิติผลกระทบ เป็นการเข้ารหัสเพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับ ผลกระทบที่ภาคส่วนอื่นๆ ในสังคมได้รับจากพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะ โดยเป็น การจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านความเบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะกับภาค ส่วนอื่นๆ ของสังคมในเชิงสาเหตุและผลกระทบ (Cause and consequence) เช่น

ไทยรัฐ “แม้หลายหน่วยงานพยายามหาทางแก้ไขนักเรียนอาชีวะก่อเหตุทำร้ายซึ่งกันและกัน แต่ดูเหมือนว่าปัญหาดังกล่าวไม่ได้ลดน้อยถอยลง เหมือนอย่างที่ต้องการ”

เรื่องเด่นเย็นนี้ “การทะเลาะวิวาทของเด็กอาชีวะและช่างกลได้ส่งผลกระทบให้ได้รับบาดเจ็บ พิการและเสียชีวิตมานับไม่ถ้วน ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเกิดจาก ลูกหลง”

“รถประจำทางสาย 25 ซึ่งวิ่งเส้นทางปากน้ำ – สำโรง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นสมรภูมิอีกแห่งหนึ่งที่มีสถาบันของนักเรียนช่าง

กลตั้งอยู่หลายแห่ง และมักใช้รถประจำทางเป็นที่ล้างแค้นกับคู่อริ”

จากตัวอย่างของการเข้ารหัสเพื่อแสดงความหมายเกี่ยวกับผลกระทบจากพฤติกรรม เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะ จะเห็นได้ว่าเป็นการแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลกระทบ ซึ่งเป็นการสร้างความหมายที่เกี่ยวข้องถึงอัตลักษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากตัวอย่างในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะเห็นได้ว่าเป็นการแสดงถึงความพยายามของหลายหน่วยงานที่ต้องการหาทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากความเบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะ สาเหตุคือ “พฤติกรรมเบี่ยงเบน” ผลที่ตามมาคือ “หลายหน่วยงานพยายามหาทางแก้ไข” แสดงถึงผลกระทบพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่อยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน อนุมาน (Deduction) ได้ว่าเป็นความเบี่ยงเบนที่มีผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง

สำหรับรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ มีการเข้ารหัสเพื่อแสดงผลกระทบจากพฤติกรรม เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะผ่านตัวบทที่แสดงถึงผลกระทบจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนอย่างตรงไปตรงมา โดยมีการแสดงข้อมูลว่าการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะเป็นผลให้มีผู้ถูก ลูกลองได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตมาเป็นจำนวนมาก

จะเห็นได้ว่าการเชื่อมโยงภายในตัวบทมีการให้ข้อสรุปเกี่ยวกับสาเหตุของผลกระทบ ว่า “ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเกิดจากลูกหลง” แสดงถึงการได้รับผลกระทบจากการกระทำของผู้อื่น โดยที่ตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงเป็นการแสดงถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ส่งผลกระทบต่อ ความปลอดภัยในการใช้ชีวิตของผู้อื่นซึ่งเป็นบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาความขัดแย้ง

นอกจากนี้ยังมีการเข้ารหัส (Encode) ด้วยการแสดงความสัมพันธ์แบบเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย (Analogy) ระหว่าง “รถประจำทาง” ซึ่งหมายถึงการขนส่งมวลชนสาธารณะของบุคคลต่างๆ ไปกับการเป็น “สมรภูมิ” สำหรับการล้างแค้นคู่อริของนักเรียนอาชีวะ เพื่อแสดงความหมายว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะ อาจทำให้เกิดความเสี่ยงในการใช้ บริการรถโดยสารสาธารณะในชีวิตประจำวันของบุคคลต่างๆ ไปมี เพราะรถประจำทาง เปรียบเสมือนสมรภูมิในการ “ล้างแค้น” คู่อริของนักเรียนอาชีวะ จะเห็นได้ว่าการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ภายในตัวบทข้างต้น เป็นการเข้ารหัสเพื่อแสดงถึงการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่นในพื้นที่สาธารณะ

ความหมายที่เกิดจากการเชื่อมโยงภายในตัวบทข้างต้น แสดงถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบน ที่ส่งผลกระทบต่อ “การดำเนินไปอย่างเป็นปกติ” ของภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม เช่น ส่งผลให้

หลายหน่วยงานต้องมีประเด็นรับผิดชอบเพิ่มเติมมากกว่าปกติ และการใช้ชีวิตประจำวันของบุคคลต่างๆ ไปที่ไม่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง ความหมายดังกล่าว เป็นความหมายที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชนเพื่อแสดงอัตลักษณ์ของ “ความเป็นอาชีวะ” ซึ่งเป็นการแสดงภาพตัวแทน (Representation) ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับการให้ความหมายเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เบี่ยงเบน ถูกเข้ารหัส (Encode) โดยสื่อมวลชนเพื่อให้คำอธิบายเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการประพฤติปฏิบัติที่เบี่ยงเบน ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของ “ความเป็นอาชีวะ” โดยเป็นการแสดงถึงลักษณะประจำตัวของตัวละครในข่าว (News actor) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สังคมให้คำนิยามว่าเป็นความรุนแรงและความเบี่ยงเบน

การเข้ารหัสของสื่อมวลชนเพื่อแสดงถึงการมีคุณลักษณะและแนวทางการประพฤติปฏิบัติที่เบี่ยงเบน จะเป็นการกล่าวถึงลักษณะที่ตรงกันข้ามกับบรรทัดฐานที่สังคมกำหนดให้กับ “ความเป็นนักเรียน” ซึ่งสถานะจริงของผู้ก่อเหตุ และเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานที่ “ปกติ” ของการอยู่ร่วมในสังคมกับผู้อื่น

“ขณะที่นายโจซึ่งถูกตำรวจเอาไปหมกพรมคลุมหน้าขณะถูกนำมาแถลงข่าว กล่าวว่า พวกปืนไว้ป้องกันตัวตลอด เพราะมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับคู่อริประจำ” (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ)

“ตำรวจจับมือผู้บริหารจู่โจมค้นโรงเรียนเทคโนโลยีดุสิต นักเรียนวิ่งหนีแตกกระเจิงทิ้งขวดเหล้าอาวูรมิดไว้ให้ดูต่างหน้า” (รายการเรื่องเด่นเย็นนี้)

จากตัวอย่าง จะแสดงถึงความเบี่ยงเบนไปจากสถานภาพความเป็นนักเรียน ซึ่งสังคมกำหนดให้เป็นผู้ที่มีหน้าที่เรียนหนังสือ โดยเป็นการกำหนดนิยามคุณลักษณะที่เบี่ยงเบนของ “ความเป็นอาชีวะ” อย่างเป็นทางการ จะเห็นได้ว่า การพกปืนตลอดเวลา การทะเลาะกับคู่อริเป็นประจำ รวมทั้งการดื่มสุราหรือชงสุมอาวูรไว้ในสถานศึกษา คือคุณลักษณะที่มีความเป็นรูปธรรมจับต้องได้ นำมาใช้ในการเข้ารหัส (Encode) เพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เบี่ยงเบนของตัวละครในข่าว

นอกจากนี้ยังมีการเข้ารหัส (Encode) เพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะ ด้วยการให้คำอธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ถูกแสดงออก เช่น

“ถ้าเกิดว่าเจอกัน ไม่ว่าจะป็นสถาบันไหน จะต้องมีการขู่ขู่ กำลังที่มากกว่าก็จะได้เปรียบกว่า ก็จะใช้กำลังรุนแรงเข้าทำร้าย” (รายการเรื่องเด่นเย็นนี้)

จะเห็นได้ว่าเป็นการให้คำอธิบายพฤติกรรมที่แสดงถึงคุณลักษณะที่เบี่ยงเบนของความเป็นอาชิวะ ความหมายที่เกิดจากการอธิบายข้างต้น แสดงถึงการแบ่งแยกกันด้วยสถาบันที่ตักสกัด ซึ่งนำไปสู่การทำร้ายร่างกายสถาบันที่ไม่ใช่พวกเดียวกับตน คำอธิบายดังกล่าว เป็นการให้ความหมายแบบเหมารวม

ความหมายเกี่ยวกับคุณลักษณะที่เบี่ยงเบนจากการให้คำอธิบายข้างต้น คือ การเป็นศัตรู การใช้กำลังคนมากกว่าทำร้ายศัตรู โดยสถานะความเป็นศัตรู เกิดมาจากการสกัดอยู่ต่างสถาบัน ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่เบี่ยงเบนตามความคิดของบุคคลอื่นๆ ในสังคม นอกจากนี้ยังมีการอธิบายลักษณะที่เบี่ยงเบนผ่านการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรม

“วันนี้ยังมีจับได้อีกนะฮะ แถวปทุมธานี เตรียมที่จะยกพวกไปตีกับโรงเรียนอื่น นี่แสดงว่าเด็กพวกนี้ไม่ได้รับรู้ข่าวสารอะไรเลย หรือว่าพยายามรับรู้แล้ว แต่สมองมันไม่รับจริงๆ อ่านหนังสือไม่ออก ฟังภาษาคนไม่รู้เรื่องจริงๆ” (รายการเรื่องเด่นเย็นนี้)

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ข้างต้น เป็นการให้คำอธิบายเกี่ยวกับคุณลักษณะ ความหมายจากการอธิบายเหตุการณ์ข้างต้น จะเป็นการแสดงถึงการตัดขาดตัวเองออกจากปัญหาสังคม ไม่มีความเป็นพวกเดียวกันกับคนอื่นๆ ในสังคม โดยการอธิบายข้างต้น แสดงนัยว่า แม้จะมีข่าวว่าเด็กชายวัย 9 ขวบ ถูกลูกหลงการการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนต่างสถาบัน นักเรียนอาชิวะกลุ่มนี้ก็ยังคงพยายามก่อเรื่องทะเลาะวิวาท จะเห็นได้ว่าเป็นการอ้างอิงอัตลักษณ์ร่วม (Shared identity) ระหว่างผู้ก่อเหตุในเหตุการณ์จุดประเด็นกับผู้เตรียมก่อเหตุในเหตุการณ์ล่าสุดเพื่อแสดงความหมายดังกล่าว

ความเชื่อที่เบี่ยงเบน (Deviant belief)

การเข้ารหัสเพื่อแสดงความหมายเกี่ยวกับความเชื่อที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชิวะ ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งของ “ความเป็นอาชิวะ” ที่สร้างผลกระทบต่อการดำเนินไปอย่างเป็นปกติของภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม

ในช่วงระยะเวลาการนำเสนอข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชิวะที่ต่อเนื่อง องค์ประกอบด้านความเชื่อที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชิวะ ถูกนำเสนอโดยสื่อมวลชนเพื่ออธิบายภูมิหลังหรือความเป็นที่มาของพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ก่อให้เกิดเหตุการณ์ที่สร้างความเสียหายต่อบุคคลอื่น สำหรับในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่าง การนำเสนอความเชื่อที่

เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะ เป็นการสะท้อนอัตลักษณ์ประการหนึ่งของความเป็นอาชีวะ ซึ่งเป็นการแสดงภาพตัวแทน (Representation) ของกลุ่มตัวอย่าง

การติดตั้งรหัส (Code) เพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับความเชื่อที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะโดยสื่อมวลชน จะมีการเข้ารหัส (Encode) ในหลายรูปแบบ เช่น รูปแบบของผลสำรวจความคิดเห็น การให้สัมภาษณ์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการแสดงความคิดเห็น

ตามความหมายในพื้นที่สื่อมวลชน สาเหตุของพฤติกรรมเบี่ยงเบนคือความเชื่อที่เบี่ยงเบน โดยความเชื่อที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส หมายถึง ค่านิยมที่เบี่ยงเบนเกี่ยวกับการยึดติดในอัตลักษณ์ของสถาบันการศึกษา ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับวันสถาปนาหรือวันก่อตั้งสถาบันที่ตนสังกัด และการผูกโยงอัตลักษณ์ของตนเองกับสถาบันเข้าไว้ด้วยกัน

ความหมายข้างต้น ถูกเข้ารหัส (Encode) ผ่านการนำเสนอรหัส (Code) ในรูปแบบต่างๆ ทั้งผลสำรวจ บทสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ โดยในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มีการแสดงถึงความเชื่อที่เบี่ยงเบนด้วยผลการสำรวจ ดังนี้

“เมื่อถามถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท ส่วนใหญ่ร้อยละ 40.18 ชี้ว่ามาจากการปลุกฝังค่านิยมที่ผิดๆ จากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง เป็นเรื่องของศักดิ์ศรีระหว่างสถาบัน รองลงมา ร้อยละ 30.09 ระบุมาจากอารมณ์ชั่ววูบ ใจร้อน ขาดสติ ความแค้นส่วนตัว ไม่ชอบหน้ากัน ไม่ถูกกัน และร้อยละ 11.73 คิดว่าเป็นการกระทำที่เท่ดี ดูดี มาจากความเชื่อที่ผิด”

รหัสที่เป็นตัวเลขเชิงปริมาณ เป็นการแสดงถึงตัวแทนความคิดเห็นที่คนส่วนใหญ่มีต่อ “ความเป็นอาชีวะ” จากผลสำรวจข้างต้น จะเป็นการแสดงถึงความคิดความเชื่อของคนส่วนใหญ่เกี่ยวกับความเชื่อที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะ โดยคนส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นสาเหตุของพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน

ความหมายเกี่ยวกับความเชื่อที่เบี่ยงเบนในแง่ของการยึดโยงอัตลักษณ์ของตนเองเข้ากับสถาบันการศึกษาที่ตนสังกัด ยังปรากฏในบทสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ในช่วงเจาะข่าวเด่นกับสรยุทธ โดยเป็นการแสดงถึงความเชื่อและค่านิยมที่เบี่ยงเบนของตัวละครผู้ร้ายในข่าว

“โดยเฉพาะวันสถาปนาต่างๆ ค่านิยมต่างๆ ของเด็กในสถาบันเหล่านี้ ก็มีค่านิยมที่แปลกๆ วันสถาปนาของโรงเรียนช่างกลต่างๆ ก็จะมีการดักทำร้ายกัน ทำร้ายกันได้ก็เอามาโพสต์ในเว็บไซต์ว่าไปทำมาแล้วอะไรแบบนี้ ลักษณะนั้น”

จากตัวบทที่ถูกพูดโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะข้างต้น จะเห็นได้ว่า เป็นการแสดงความสัมพันธ์ในเชิงสาเหตุปลະผลลัพท์ คือ ค่านิยม “แปลกๆ” เกี่ยวกับวันสถาปนา ทำให้เกิดการดักทำร้ายกัน นอกจากนี้ยังอนุมานได้จากตัวบทข้างต้นว่า พฤติกรรมในลักษณะดังกล่าว เป็นลักษณะเฉพาะตัวของ “ความเป็นอาชีวะ” โดยจะเห็นได้ว่าการกำหนดขอบเขตของความเชื่อที่เบี่ยงเบนให้จำกัดอยู่เฉพาะ “เด็กในสถาบันเหล่านี้” เท่านั้น

นอกจากนี้ ตัวบทข้างต้นยังแสดงถึงความเชื่อของนักเรียนอาชีวะเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนของตนเอง โดยมีการอธิบายว่า “เมื่อทำร้ายกันได้ก็เอามาโพสต์ลงเว็บไซต์” ซึ่งแสดงถึงการมีจุดยืนในทางบวกต่อพฤติกรรมของตนเอง ในขณะที่คนทั่วไปนิยามว่าเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน และสื่อมวลชนให้คำนิยามจุดยืนในแบบดังกล่าวของนักเรียนอาชีวะว่า “การประกาศศักราช” เช่นในตัวบทที่พิธีการรายการเรื่องเด่นเย็นนี้กล่าวถึงผลสำรวจเกี่ยวกับความเชื่อที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะ

“วันก่อนเค้าไปทำสำรวจมา เค้าบอกว่าตัวสื่อที่ออกข่าวไปก็มีส่วนกระตุ้นที่ทำให้เด็กเนี่ย เหมือนกับมีความฮึกเหิม อยากจะประกาศศักราชมากยิ่งขึ้นด้วยเหมือนกัน”

ตัวบทข้างต้น เป็นการเข้ารหัส (Encode) ด้วยการอ้างอิงผลสำรวจในการให้ความหมายเกี่ยวกับการมีค่านิยมผิดๆ ของนักเรียนอาชีวะ โดยเป็นการแสดงความหมายว่ามีความภาคภูมิใจในพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยามว่าเป็นความเบี่ยงเบน

ดังนั้น การเข้ารหัส (Encode) โดยสื่อมวลชนเพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านความเชื่อที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะ จะแสดงถึงการผูกโยงอัตลักษณ์ของตนเองเข้ากับสถาบันของตน ส่งผลต่อการตัดสินใจเป็นมิตรหรือศัตรูกับผู้อื่นด้วยสถาบันที่สังกัดและการแสดงออกถึงความเป็นหนึ่งเดียวกับสถาบันผ่านการทำร้ายฝ่ายตรงข้าม รวมทั้งยังมีความภาคภูมิใจในพฤติกรรมดังกล่าวของตนเอง ถึงแม้สังคมจะนิยามว่าเป็น “ความผิดปกติ” ความหมายดังกล่าวสะท้อนจุดยืนของสื่อมวลชนที่มีต่ออัตลักษณ์ “ความเป็นอาชีวะ”

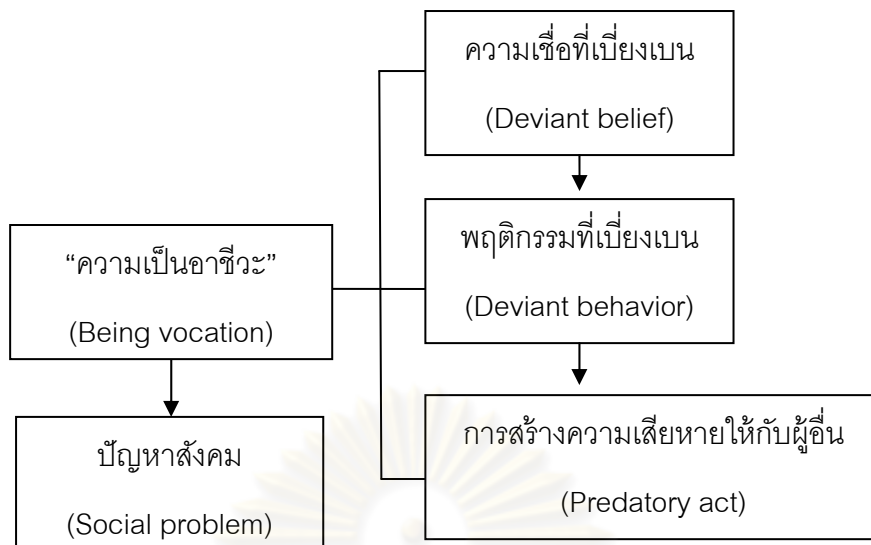
กล่าวโดยสรุป ความหมายในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน จะมีความหมายหลัก 1 ความหมาย ได้แก่ “ความเป็นอาชีวะ” คือปัญหาสังคม และมีความหมายย่อยๆ เกี่ยวกับองค์ประกอบที่สนับสนุนความหมายหลัก 3 องค์ประกอบ

การเข้ารหัสเพื่อแสดงความหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่าง “ความเป็นอาชีวะ” กับปัญหาสังคมในพื้นที่สื่อมวลชน องค์ประกอบของ “ความเป็นอาชีวะ” ที่เกี่ยวข้องกับความเป็นปัญหาสังคม จะมีทั้งสิ้น 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1). การสร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น
- 2). การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยองค์ประกอบด้านพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนตามความหมายที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน
  - พฤติกรรมเบี่ยงเบนในแง่คุณลักษณะ
  - ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนในแง่ระยะเวลา
  - พฤติกรรมเบี่ยงเบนในแง่ผลกระทบ
- 3). การมีความเชื่อที่เบี่ยงเบน

จากการเข้ารหัสของสื่อมวลชน แสดงถึงการมีความสัมพันธ์แบบเกี่ยวเนื่องกัน (Linear model) ของทั้ง 3 องค์ประกอบ กล่าวคือ องค์ประกอบด้านความเชื่อที่เบี่ยงเบนเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่ถูกแสดงออกโดยนักเรียนอาชีวะให้กลายเป็นความเบี่ยงเบน ซึ่งพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั้น นำไปสู่การสร้างความเสียหายให้กับผู้อื่นตามที่ปรากฏในข่าว โดยความสัมพันธ์ของทั้ง 3 องค์ประกอบ สามารถสรุปเป็นแผนผังแสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

ศูนย์วิทยุตำรวจ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังแสดงองค์ประกอบของความเป็นอาชีวะและความสัมพันธ์ของแต่ละองค์ประกอบ
ที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.1.3 นัยทางอุดมการณ์ (Ideological implications)

จากการอธิบายถึงปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านทางโครงสร้างการรายงานข่าวข้างต้น จะพบว่ามีข้อสรุป ดังนี้

- 1). การอธิบายตัวละครประเภทผู้ร้าย (Villain) ด้วย “มิติความเป็นอาชิวะ” ของผู้ก่อเหตุ
- 2). การให้ข้อสรุปว่าพฤติกรรมและความเชื่อที่เบี่ยงเบนของ “นักเรียนอาชิวะ” คือปัญหาสังคม
- 3). การสรุปสาเหตุของความเบี่ยงเบนมาจากตัวของนักเรียนอาชิวะเอง

การจัดกรอบเหตุการณ์ในการรายงานข่าว จะต้องเป็นไปตามกรอบความคิดของสังคม เพื่อให้ง่ายต่อการเล่าเรื่องของสื่อมวลชนและง่ายต่อการทำความเข้าใจของผู้รับสาร การเชื่อมโยงความเป็นผู้ร้าย (Villain) จึงเป็นการกระสะท้อนถึงกรอบความคิดของสังคมที่มีต่อ “ความเป็นอาชิวะ” เพราะฉะนั้น การจัดกรอบเหตุการณ์เพื่อนำเสนอในพื้นที่สื่อมวลชน จึงเป็นการผลิตซ้ำภาพตายตัว (Stereotype) ที่สังคมมีต่อนักเรียนอาชิวะ

จะเห็นได้ว่า ความหมายที่เกิดจากปฏิบัติการทางวาทกรรมโดยสื่อมวลชน การก่อร่างของวาทกรรมนักเรียนอาชิวะคือปัญหาสังคม (Social problem) ในโครงสร้างส่วนต่างๆ ของการรายงานข่าว แสดงถึงการโยนความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ความรุนแรงไปให้กับมิติ “ความเป็นอาชิวะ” ในตัวผู้ก่อเหตุ

โดยทั่วไปแล้ว การโยนความผิดหรือหาคนรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ความรุนแรง มักจะตกอยู่กับสิ่งที่มีอำนาจน้อยที่สุดในสังคม ดังนั้น ปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านโครงสร้างการรายงานข่าวที่เริ่มต้นของปัญหาสังคมไปที่ “ความเป็นอาชิวะ” จึงสะท้อนถึงกรอบวิธีคิดที่อยู่เบื้องหลังวาทกรรมนักเรียนอาชิวะคือปัญหาสังคม (Social problem discourse) กล่าวคือ เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า “ความเป็นอาชิวะ” เป็นสิ่งที่มีอำนาจต่อรองน้อยกว่า หรือมีตำแหน่งแห่งที่ทางสังคมที่ต่ำกว่า ในกรอบการรับรู้ของคนส่วนใหญ่ในสังคม

ดังนั้น การชี้ความผิดและความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ความรุนแรงไปที่อัตลักษณ์ทางการศึกษาของตัวผู้ก่อเหตุ จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงการมีชนชั้นของสถาบันทางการศึกษา

และการจัดระบบความสัมพันธ์ของรูปแบบทางการศึกษาแบบต่างๆ เป็นลำดับชั้นที่มีรูปแบบทางการศึกษาอย่างหนึ่ง ดีกว่า เหนือกว่า หรือมีต้นทุนทางสังคมดีกว่าอีกอย่างหนึ่ง

สรุปได้ว่าอุดมการณ์ชนชั้นทางการศึกษา (Educational class ideology) คือ อุดมการณ์ที่อยู่เบื้องปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ก่อร่างวาทกรรมนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคม เพราะมีการจัดแบ่งประเภทของรูปแบบทางการศึกษาออกเป็นลำดับชั้น (Hierarchy)

กรอบอุดมการณ์เบื้องหลังปฏิบัติการทางวาทกรรมในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ จะเป็นอุดมการณ์คู่ตรงข้ามกับอุดมการณ์ความเสมอภาคทางการศึกษา (Educational equity ideology) ในพื้นที่การต่อสู้ทางวาทกรรม เพื่อช่วงชิงอำนาจในการสร้างกรอบความหมายเกี่ยวกับรูปแบบทางการศึกษา โดยอุดมการณ์ความเสมอภาคทางการศึกษา จะมีกรอบการรับรู้ (Cognitive model) เกี่ยวกับรูปแบบทางการศึกษาในแนวระนาบเสมอกันที่มีกลไกการทำงานแตกต่างกันตามองค์ความรู้ที่ถูกถ่ายทอดในรูปแบบทางการศึกษาแต่ละแบบ (Function)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.2 วาทกรรมรอง : วาทกรรมการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหา

โดยหลักการตามกฎหมายแล้ว ผู้ที่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวมาดำเนินคดีจะมีสถานะเป็นผู้ต้องสงสัยเท่านั้น หากยังไม่ผ่านกระบวนการพิจารณาคดีและมีคำพิพากษาจากศาล จะต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องสงสัยเป็นผู้บริสุทธิ์ จนกว่าจะหาหลักฐานมาพิสูจน์ได้ว่าผิดจริง นอกจากนี้ตามหลักการในการรายงานข่าว สถานะของผู้ต้องสงสัยจะกลายเป็นจำเลยได้ก็ต่อเมื่อศาลเป็นผู้ตัดสินเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม กรอบแนวคิดหลักในการรายงานข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะโดยสื่อมวลชนกลับเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม เพราะทำให้ผู้รับสารเข้าใจว่าการถูกใส่กุญแจมือ การถูกนำตัวมาแถลงข่าวการจับกุมโดยตำรวจ และการทำแผนประกอบคำรับสารภาพ คือสิ่งที่แสดงถึงการเป็นจำเลยที่ได้รับการพิพากษาแล้ว กล่าวคือเหตุการณ์อาชญากรรมถูกทำให้เข้าใจว่ากระบวนการในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาสิ้นสุดอยู่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งที่ในความเป็นจริงเป็นเพียงการเริ่มต้นเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเท่านั้น

วาทกรรมการละเมิดสิทธิผู้ต้องหา เป็นวาทกรรมที่สร้างความเข้าใจให้กับผู้รับสารเสมือนว่า “ผู้ต้องสงสัย” คือ “จำเลย” ผ่านการใช้คำในพาดหัวข่าว การเลือกรูปมาประกอบการนำเสนอข่าว รวมทั้งเนื้อหาที่ถูกเลือกมานำเสนอที่แสดงถึงการประณาม ข้ำเติม การลงโทษทางสังคม การตีตรา (Label) ผู้ต้องสงสัย และการละเลยแนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน โดยมีปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านโครงสร้างต่างๆ ในการนำเสนอข่าวดังนี้

4.2.2.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม (Structures and Strategies)

กลวิธีในการสร้างวาทกรรมการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหาโดยสื่อมวลชนปรากฏในโครงสร้างส่วนต่างๆ ในการรายงานข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ดังนี้

พาดหัวข่าว (Headline)

ปฏิบัติการทางวาทกรรมในพาดหัวข่าวที่แสดงถึงการละเมิดสิทธิผู้ต้องหาในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ คือให้คำพิพากษาและตัดสินโดยสื่อมวลชน แสดงออกผ่านการเลือกใช้คำเพื่อเข้ารหัส (Encode) พบทั้งในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ โดยมีการเลือกใช้คำที่แสดงถึงการตัดสินว่ามีความผิดจริง เช่น

(1)

“จ้อจับเพิ่ม 6 นักเรียนช่างกลร่วมก่อเหตุยิงคู่อริบนรถเมล์
ถูกเด็ก ป.3 เสียชีวิต ส่วนมือยิงส่งดัดนิสัยบ้านเมตตา”

พาดหัวข่าว, รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 2 กันยายน 2553

(2)

**รวบแล้วอาชีวะ
ฆ่าเด็ก ป.3
สลกมือถึงอายุ 16**

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 4 กันยายน 2553

(3)

**มือปืนอายุแค่ 16
พุก่ายสำนึกผิด
อีกราย 2 เทคโนโลยี
ยิงคนบนรถเมล์**
จับแล้ว 2 อาชีวะโหด “เทค-
โนโลยีบางกะปิ” ถล่มคู่อริ
บนรถเมล์จน “น้องเทียน”
เด็กชายวัย 9 ขวบ ถูกลูกหลง
รับเคราะห์ตายแทน เผย 1 ใน 2
เป็นเยาวชน ★ มีต่อหน้า 14

ความนำ (Lead) จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
ฉบับวันที่ 3 กันยายน 2553

การใช้คำในพาดหัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าไม่มีการแสดงนัยถึง “ความเป็นผู้ต้องสงสัย” ตามหลักการทางกฎหมาย แต่ตรงกันข้าม กรอบแนวคิดในการนำเสนอข่าวโดยรวมจะเป็นการตัดสินความผิดไปแล้ว ด้วยการใช้คำที่แสดงถึงการตีตรา (Label) นักเรียนอาชีวะผู้ต้องสงสัย เช่น

“2 อาชีวะฆ่า ดช.ป.3”, “มือยิงอายุ16”

เป็นการตัดสินไปแล้วว่าเป็นผู้ยิง และเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิต โดยใช้คำเรียกผู้ต้องหาว่า “มือยิง” และใช้คำ กริยา “ฆ่า”

“ส่วนมือยิงส่งดำเนินสืบบ้านเมตตา”

“ดำเนินสืบบ้านเมตตา” เป็นการแสดงนัยว่าผู้ต้องสงสัยได้รับโทษไปแล้ว แต่ในความเป็นจริงคือการฝากขังระหว่างการพิจารณาคดีโดยศาล เนื่องจากผู้ต้องสงสัยเป็นเยาวชนอายุไม่เกิน 18 ปี จึงต้องฝากขังที่บ้านเมตตา ในสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนตามที่กฎหมายกำหนด ไม่ใช่บทลงโทษที่ผู้ต้องสงสัยได้รับ

เนื้อหา/บทรายการ (News story)

เนื้อหาข่าวและบทรายการในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ มีปฏิบัติการทางวาทกรรมที่แสดงถึงการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหา เช่น

(1)

“เพราะว่ามีประชาชนน้อยกว่าคนเตรียมที่จะเข้าไปรุมประชาทัณฑ์นะครับ ตำรวจก็ต้องอธิบายให้ฟังว่า ไม้ตัวที่เอามาเนี่ยเป็นตัวซ้อมเตอร์ไฮค์ ไม่ใช่ตัวที่ยิงนะฮะ”

บทรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 2 กันยายน 2553

(2)

“โทษนะฮะท่านผู้กำกับ ความรู้สึกเหมือนผมมัยฮะ ดูแล้วเหมือนภาพขบวนกรอการร้ายเลยนะ”

สัมภาษณ์, รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 2 กันยายน 2553

(3)

“ล่าสุด ตำรวจจับอาชีวะโหดก่อเหตุยิงเด็กนักเรียนได้แล้ว”

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 3 กันยายน 2553

จากตัวอย่างเนื้อหาการรายงานข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะโดยสื่อมวลชน จะเห็นได้ว่ามีเป็นการนำเสนอรายละเอียดเสมือนว่าคดีนี้สิ้นสุดตามระบบระเบียบแล้ว นอกจากนี้ยังมีการใช้คำที่แสดงการเหยียบย่ำ ซ้ำเติม และประณาม เช่น การใช้คำเรียกเป็น “ตัว” หรือ การเชื่อมโยงกับ “ความเป็นผู้ก่อการร้าย” เป็นต้น ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการละเมิดสิทธิความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องสงสัยทั้งสิ้น

ภาพประกอบข่าว (News photograph)

การแถลงข่าวการจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจและการนำตัวผู้ต้องหาไปทำแผนประกอบคำรับสารภาพที่ได้รับการถ่ายทอดโดยสื่อมวลชน เป็นสิ่งที่ถูกทำให้เข้าใจว่าเป็นจุดสิ้นสุดของกระบวนการยุติธรรม และเป็นการสร้างความหมายเกี่ยวกับการพาผู้ต้องหาไปทำแผนประกอบคำรับสารภาพ

(1)

ภาพประกอบข่าว, รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 2 กันยายน 2553

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2)

ภาพประกอบข่าว, รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 4 กันยายน 2553

จากภาพตัวอย่างที่ถูกนำมาใช้ประกอบข่าวการแถลงข่าวการจับกุมและทำแผนประกอบคำรับสารภาพ จะเห็นได้ว่าเป็นภาพของผู้ที่มีสถานะเป็นผู้ต้องสงสัย แต่ภาพรวมของการนำเสนอโดยสื่อมวลชน เป็นการสร้างความหมายเสมือนว่าบุคคลในภาพคือจำเลยที่ถูกพิพากษาไปแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเลือกภาพประกอบข่าวมาใช้ ก็เป็นการตอกย้ำสถานะ “จำเลย” อย่างชัดเจน

การนำเสนอภาพประกอบข่าว จะมีการเลือกภาพที่แสดงให้เห็นว่าถูกใส่กุญแจมือหรือการถูกนำตัวมาแถลงข่าวโดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจยืนควบคุมอยู่ตามภาพ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงการถูกควบคุม หมดอิสระภาพ ประกอบกับการให้คำอธิบายภาพว่า “หมออนาคต” “จับเด็กเทคโนโลยีคู่อริถูกเด็ก ป.3 เสียชีวิต” ซึ่งเป็นการตีตรา (Label) ว่าบุคคลที่ปรากฏในภาพ คือจำเลย ดังนั้น นัยของการนำตัวผู้ต้องหามาแถลงข่าวและการทำแผนประกอบคำรับสารภาพที่สื่อมวลชนถ่ายทอด จึงมีความหมายเท่ากับการประณามผู้ต้องหา ซึ่งถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

“ถามว่าทำยังไงให้ข่าวมันไม่หมิ่นประมาทหรือไม่ไปละเมิดสิทธิผู้ต้องหา ไม่นำภาพคนร้ายมานำเสนอ เป็นโจทย์ที่ยากมาก คือยากจนแทบไม่ทำข่าวนี้ซะเลยยังดีกว่า เพราะว่า หนึ่งก็คือการแข่งขันของพวกนักข่าวเอง นักข่าวก็ต้องมีข่าวมานำเสนอ ยิ่งประเด็นที่

สังคมกำลังติดตาม ยิ่งพลาดข่าวไม่ได้ อันนี้เป็นโจทย์อย่างหนึ่ง อันที่สองก็คือตำรวจเป็นคนพามา พามาให้นักข่าวถ่ายทำเพื่อต้องการผลงานในการจับกุม ซึ่งจริงๆ การพามาของตำรวจก็ผิด นักข่าวที่ไปถ่ายภาพผู้ต้องหาจริงๆ ก็เป็นการหมิ่นประมาทไปก่อนนะครับ ถ้าศาลยังไม่พิสูจน์ว่าเค้าเป็นคนผิด ที่จริงการเอามานั่งแกลงข่าวไม่ใช่ที่สิ้นสุดของคดี การพาไปทำแผนซึ่งจุดเกิดเหตุ นักข่าวก็ไปถ่ายรูปมาประกอบให้ข่าวมีความสมบูรณ์ ตำรวจก็เอารูปไปแนบแฟ้มตอนส่งฟ้องศาล เท่านั้นเอง แต่ส่วนมากจะทำให้คนคิดอย่างนั้น มันเป็นวัฒนธรรมของบ้านเราเลย”

(จาตุรงค์ สุขเสียด, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553)

จะเห็นได้ว่า กระบวนการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นในการนำเสนองาน เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก เนื่องจากถูกทำให้กลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติจนเกิดความเคยชินทั้งสื่อมวลชนและผู้รับสารจนกลายเป็นวัฒนธรรม และทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและสื่อมวลชนต่างก็ได้ประโยชน์จากกระบวนการดังกล่าว ประกอบกับความรู้ทางกฎหมายของตัวผู้ต้องสงสัยเองก็เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่ทำให้กระบวนการในการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหายังคงถูกผลิตซ้ำ (Reproduction) อยู่เสมอ

“ตัวผู้ต้องสงสัยเค้ามีสิทธิตามกฎหมาย แต่ว่าบ้านเราเนี่ยผู้ต้องสงสัยน้อยคนที่จะใช้สิทธิ มีน้อยมากๆ ส่วนใหญ่ยอมจำนนเพราะตัวเค้าเองก็ไม่ว่าเค้ามีสิทธิตามกฎหมาย ความรู้ทางกฎหมายของผู้ต้องหายบ้านเรายังไม่เหมือนฝรั่ง ฝรั่งถึงเป็นผู้ต้องหา เค้าก็จะมีทนายด้วยนะ การจะถ่ายรูปเค้าก็ต้องได้รับอนุญาตด้วย เค้าก็มีสิทธิที่จะฟ้องกลับได้ แต่บ้านเราอย่างทีบอก มันมีข้อจำกัดเรื่องความรู้ทางด้านกฎหมาย”

(จาตุรงค์ สุขเสียด, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553)

ศูนย์วิจัยที่ปรึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2.2.2 นัยทางอุดมการณ์ (Ideological implications)

จากปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ได้กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนเป็นช่องทางที่วาทกรรมการละเมิดสิทธิมนุษยชนปรากฏขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ โดยมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหาอย่างชัดเจน ในการนำเสนอข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ถึงแม้ว่าการรายงานข่าวโดยสื่อมวลชนจะผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนก่อนที่จะแพร่กระจาย (Distribution) ไปสู่ผู้รับสารเป็นจำนวนมาก และต้องมีการกลั่นกรองจากผู้ส่งสาร แต่ความคิดที่ไม่ถูกต้องชอบธรรมตามหลักการด้านสิทธิมนุษยชนก็ยังคงปรากฏอยู่ในข่าว ซึ่งเป็นผลผลิตของสื่อมวลชน

ในความเป็นจริง ข่าวอาชญากรรมมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายโดยตรง แต่เมื่อเหตุการณ์อาชญากรรมนั้นถูกถ่ายทอดลงในพื้นที่สาธารณะ เช่น หนังสือพิมพ์และรายการข่าวโทรทัศน์ บทบาทของกฎหมายที่เกี่ยวข้องและกระบวนการยุติธรรมกลับมีน้อยกว่าบทบาทของการนำเสนอข่าวเพื่อเร้าอารมณ์ผู้รับสารและแสดงความภาพความเป็นผู้ร้าย (Villain) ของนักเรียนอาชีวะผู้ก่อเหตุ โดยมีสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมได้รับการนำเสนอมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด เช่น การให้รายละเอียดว่าเด็กชาย 9 ขวบที่เสียชีวิตเป็นเด็กดีและมีความฝันว่าโตขึ้นอยากเป็นตำรวจ แต่ไม่ได้กล่าวถึงสถานะที่แท้จริงของบุคคลที่ตำรวจนำมาแถลงข่าวจับกุมว่าเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น เนื่องจากศาลยังไม่ได้ตัดสินและโดยหลักการแล้ว จะต้องสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ไว้ก่อน จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิด นอกจากนี้ผู้ต้องหาก็ยังคงมีสิทธิความเป็นมนุษย์ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งใครจะละเมิดไม่ได้

จึงสรุปได้ว่า แนวคิดด้านสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหา ไม่อยู่ในกรอบความรู้ของสังคมไทย เนื่องจากผลผลิตของสื่อมวลชนอยู่ในพื้นที่สาธารณะ (Public sphere) ที่สามารถเข้าถึงคนได้เป็นจำนวนมาก กระบวนการในการรายงานข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะด้วยกลวิธีที่เน้นความเร้าอารมณ์ และลดบทบาทของกระบวนการทางกฎหมาย จึงเป็นการถ่ายทอดเหตุการณ์อาชญากรรมที่ครอบงำวิถีคิดของผู้รับสาร ไม่ให้มองเห็นมิติด้านสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหา

ดังนั้น การละเลยแนวคิดด้านสิทธิมนุษยชน และรายงานข่าวสารด้วยการใช้กรอบแนวคิดแบบตาต่อตาฟันต่อฟัน จึงเป็นช่องทางให้วาทกรรมการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหาปรากฏขึ้นในพื้นที่สื่อมวลชน และเป็นการผลิตซ้ำอุดมการณ์ตาต่อตาฟันต่อฟัน

(Revenge ideology) ที่เป็นกรอบแนวคิดในการรายงานข่าวของสื่อมวลชน และกรอบแนวคิดหลักของผู้รับสารในการอ่านความหมายของข่าว

4.2.2 วาทกรรมรอง : วาทกรรมรัฐคือผู้จัดการปัญหา

การปรากฏของ “วาทกรรมรัฐคือผู้จัดการปัญหา” ในพื้นที่สื่อมวลชน เกิดจากการที่สื่อมวลชนมักจะติดตามความคืบหน้าของการแก้ปัญหาสังคมจากหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบปัญหานั้นๆ ถือเป็นโครงสร้างการรายงานข่าวที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติรูปแบบที่แน่นอนตายตัว

สำหรับการนำเสนอข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะที่สื่อมวลชนให้ความสนใจและนำเสนออย่างต่อเนื่องเป็นเวลาหลายวัน และกำหนดเป็นปัญหาสังคม แหล่งข่าวที่มีฐานะเป็นตัวแทนจากภาครัฐ ได้ถูกนำเสนออย่างต่อเนื่อง ทั้งตัวแทนภาครัฐที่เป็นผู้ช่วยเหลือ เยียวยา ผู้แก้ปัญหา และผู้ปราบปราม โดยแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนความช่วยเหลือจากภาครัฐ ปรากฏอยู่ในทุกส่วนของการรายงานข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะที่ถูกนำเสนอ โดยสื่อมวลชน มีลักษณะเป็นเหตุการณ์ต่อเนื่อง ที่เกิดขึ้นหลังการปรากฏของเหตุการณ์จุดประเด็นที่มีคุณค่าข่าว

วาทกรรมรัฐคือผู้จัดการปัญหา แสดงตัวผ่านโครงสร้างของการรายงานข่าวในสื่อมวลชน ดังนี้

4.2.2.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม (Structures and Strategies)

โครงสร้างการรายงานข่าวที่เป็นช่องทางในการแสดงตัวของวาทกรรมรัฐคือผู้จัดการปัญหา คือการเลือกแหล่งข่าวตามสูตรการรายงานข่าวตามธรรมเนียมปฏิบัติของนักข่าวในกรณีการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ สื่อมวลชนมีการนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือโดยภาครัฐในโครงสร้างส่วนต่างๆ ดังนี้

พาดหัวข่าวและความนำ (Headline and Lead)

การจัดกรอบเหตุการณ์ในพาดหัวข่าวและความนำ (Headline and Lead) ที่นำเสนอเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือโดยตัวแทนภาครัฐ ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เท่านั้น ไม่พบในรายการเรื่องเด่นเย็นนี้

การนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับความช่วยเหลือจากภาครัฐในส่วนพาดหัวข่าวและความนำ มีดังต่อไปนี้

(1)

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 7 กันยายน 2553

จากการเชื่อมโยงประโยคภายในตัวบท จะมีการจัดวางประโยคให้ตัวแทนภาครัฐอยู่ในฐานะผู้แก้ปัญหา จากประโยค “เสนอ กรม. ช่วยแก้ เด็กตึกกัน” ด้วยการจัดวางคำกริยา “ช่วยแก้” ไว้ตรงกลางระหว่างตัวแทนภาครัฐกับปัญหาสังคม เป็นการสร้างความหมายว่าความช่วยเหลือจะมาจาก กรม. ซึ่งเป็นตัวแทนภาครัฐ

(2)

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 9 กันยายน 2553

การจัดวางความสัมพันธ์ภายในประโยคตามพาดหัวข่าวข้างต้น จากประโยค “น.1 ^{ที่}ต้องใช้วิธีเข้ม แก้ปัญหานักเรียนนั่งเลง” จะเห็นได้ว่าการใช้คำกริยา “^{ที่}” แทนการใช้คำอื่นๆ ที่แสดงถึงการบอกกล่าว ชี้แนะ ซึ่งเป็นความหมายตามข่าว โดยคำกริยา “^{ที่}” แสดงถึงการออกคำสั่งโดยผู้มีอำนาจเหนือกว่า ประกอบกับคำกริยา “ต้อง” แสดงถึงการบอกความแน่ใจหรือบังคับ

เมื่อพิจารณาจากตำแหน่งของผู้พูด จะเห็นได้ว่าอำนาจในการออกคำสั่งว่าต้องทำอย่างไรในการที่จะแก้ปัญหา เป็นอำนาจอันเกิดจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ การออกคำสั่งดังกล่าวจึงมีความแนบเนียนและชอบธรรม เนื่องจากถูกพูดโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งมีสถานะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในการดูแลความปลอดภัยของประชาชน

(3)

**ผู้ว่าฯ กทม. ช่วยเยียวยา
ครอบครัวนักเรียนป.3
ที่เป็นเหยื่อถอยเถื่อน**

ความนำ (Lead) จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 4 กันยายน 2553

การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ภายในตัวบทจากความนำข้างต้น จะเป็นการจัดกรอบความหมายโดยมีการให้สถานะตัวแทนจากภาครัฐ เป็น “ผู้เยียวยา” โดยมีคำว่า “ช่วย”, “เยียวยา” เป็นตัวกำหนดความหมายเกี่ยวกับการกระทำของตัวแทนภาครัฐในตัวบท ซึ่งหมายถึง การทำให้ดีขึ้น โดยมีการนำเสนอผู้ถูกช่วยเหลือในฐานะผู้เคราะห์ร้ายจากเหตุการณ์ความรุนแรง ด้วยการขยายความ “ครอบครัวนักเรียน ป. 3” ที่มีสถานะเป็นผู้ถูกช่วยเหลือ ด้วยประโยค “ที่เป็นเหยื่อถอยเถื่อน”

ตามความหมายจากการจัดกรอบเหตุการณ์ในพาดหัวข่าวและความนำในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ แหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนความช่วยเหลือจากภาครัฐ จะถูกนำเสนอให้มี

บทบาท 3 แบบ ได้แก่ ผู้แก้ปัญหา ผู้ปราบปราม และผู้เยียวยา โดยทุกบทบาทของตัวแทนภาคีรัฐ สะท้อนถึงการแสดงความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่ถูกนิยามว่าเป็นปัญหาใหญ่ของสังคมในทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านการปราบปราม การใช้นโยบายในการแก้ปัญหา รวมทั้งในด้านการเยียวยาผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในเหตุการณ์

เนื้อหา/บทรายการ (News story)

ปฏิบัติการทางวาทกรรมในการนำเสนอแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนความช่วยเหลือจากภาคีรัฐผ่านโครงสร้างส่วนเนื้อหา/บทรายการ ปรากฏทั้งในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ดังนี้

(1) การเลือกแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนความช่วยเหลือจากภาคีรัฐ (หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ)

วันที่	แหล่งข่าว	ประเด็นที่ถูกนำเสนอ
1 ก.ย. 53		(ยังไม่มีกรนำเสนอข่าวนี)
2 ก.ย. 53	น.ส. นริศรา ชวาลตันพิพัทธ์ รมช. กระทรวงศึกษาธิการ	กล่าวถึงการดำเนินการลงโทษสถานศึกษาเอกชนที่ก่อเหตุ
3 ก.ย. 53	ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	เป็นประธานรดน้ำและสวดพระอภิธรรมศพเด็กชายที่เสียชีวิต
4 ก.ย. 53	ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	- มอบเงินประกันอุบัติเหตุให้ผู้ปกครองเด็ก เป็นจำนวนเงิน 110,000 บาท - ประชุมร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะ ได้ข้อสรุปว่าจะมีการคัดเลือกนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมาทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ ดีมาตรการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์

วันที่	แหล่งข่าว	ประเด็นที่ถูกนำเสนอ
4 ก.ย. 53 (กรอบข่าย)	นางสุวงษา สุวรรณจุมทะ อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและ เสรีภาพ	การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายและการเงิน แก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ตาม พรบ. ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและ ค่าใช้จ่ายแก่จำเลย
	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รมว. กระทรวงสาธารณสุข	ส่งนักจิตวิทยาเข้าไปดูแลบำบัดสภาพจิตใจให้กับ ครอบครัวผู้เสียหาย
	นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รมว. กระทรวงศึกษาธิการ	เห็นควรให้มีมาตรการเชิงรุก ดำเนินคดีชั้น เด็ดขาดกับผู้ก่อเหตุโดยมีการไกล่เกลี่ย และให้ สถานศึกษาจัดทำทะเบียนประวัตินักเรียนกลุ่ม เสี่ยงส่งกองสารวัตรนักเรียน
5 ก.ย. 53	(ไม่มีการอ้างถึงแหล่งข่าวประเภทนี้)	
6 ก.ย. 53	นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รมว. กระทรวงศึกษาธิการ	เข้าเยี่ยมนักเรียนที่ถูกเด็กช่างกลแทงได้รับ บาดเจ็บที่กำลังพักรักษาตัวโรงพยาบาล และ เตรียมเสนอมาตรการแก้ไขปัญหาในที่ประชุม กรม.
	ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าฯ กทม.	มาตรการนำนักเรียนอาชีวะ 7 แห่งไปออกค่าย กิจกรรมสานสัมพันธ์
7 ก.ย. 53	(เป็นหนังสือพิมพ์กรอบข่าย เสนอประเด็นเดียวกับวันที่ 6 ก.ย. 53)	
8 ก.ย. 53	(ไม่มีการนำเสนอข่าวนี้)	
9 ก.ย. 53	นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รมว. กระทรวงสาธารณสุข	มอบหมายให้กรมสุขภาพจิตดูแลปัญหานักเรียน ติ๊กัน และกระทรวงฯ จะร่วมวางระบบทั้งในและ นอกหลักสูตรการศึกษา
10 ก.ย. 53	(ไม่มีการนำเสนอข่าวนี้)	

(2) การเลือกแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนความช่วยเหลือจากภาครัฐ (รายการเรื่องเด่นเย็นนี้)

วันที่	แหล่งข่าว	ประเด็นที่ถูกนำเสนอ
1 ก.ย. 53	(ไม่มีการอ้างถึงแหล่งข่าวประเภทนี้)	
2 ก.ย. 53	พ.ต.ท. พงศพัศ พงษ์เจริญ โฆษก สตช.	อำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในารรับ ศพลูกชายที่นิติเวช
	นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รมว. กระทรวงศึกษาธิการ	การใช้มาตรการในการลงโทษขั้นเด็ดขาด การ จัดทำประวัตินักเรียนและประวัติครอบครัวส่ง เข้ากองสารวัตรนักเรียน
3 ก.ย. 53	(ไม่มีการอ้างถึงแหล่งข่าวประเภทนี้)	
4 ก.ย. 53	(ไม่มีการนำเสนอข่าวนี้)	
5 ก.ย. 53	ม.ร.ว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ผู้ว่าฯ กทม.	มาตรการในการนำนักเรียนอาชีวะกลุ่มเสี่ยง จาก 7 สถาบันมาเข้าร่วมทำกิจกรรม สาธารณประโยชน์
6 ก.ย. 53	นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รมว. กระทรวงศึกษาธิการ	แนวทางในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเชิงรุก เสนอให้ลงโทษเด็กที่มีพฤติกรรมรุนแรงก้าวร้าว ให้ไปทำประโยชน์ให้กับสังคม
7 ก.ย. 53	นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รมว. กระทรวงศึกษาธิการ	ที่ประชุม ครม. เห็นชอบแนวทางแก้ปัญหาที่ กระทรวงศึกษาธิการเสนอ โดยจะบูรณาการ หลายหน่วยงานเข้ามาทำงานร่วมกัน เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงพัฒนาสังคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติกรุงเทพฯ
8 ก.ย. 53	(ไม่มีการอ้างถึงแหล่งข่าวประเภทนี้)	
9 ก.ย. 53	(ไม่มีการนำเสนอข่าวนี้)	
10 ก.ย. 53	(ไม่มีการอ้างถึงแหล่งข่าวประเภทนี้)	

จากตารางแสดงการนำเสนอแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนความช่วยเหลือจากภาครัฐในโรง
สร้างส่วนเนื้อหา/บทรายการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ จะเห็นได้ว่า
บทบาทของตัวแทนภาครัฐจะมีหลากหลายบทบาท การเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ เยียวยา เช่น
รวมว. กระทรวงสาธารณสุขกับการเยียวยาสภาพจิตใจของครอบครัวผู้เสียชีวิต และการเป็น
ผู้ใช้นโยบายในการแก้ปัญหาสังคม เช่น รวมว. กระทรวงศึกษาธิการกับมาตรการการลงโทษชั้น
เด็ดขาด และผู้ว่าฯ กทม. กับนโยบายนำเด็กนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมาทำกิจกรรมเพื่อ
สาธารณประโยชน์ และการเป็นผู้ปราบปราม เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ

จะเห็นได้ว่าตัวแทนจากภาครัฐจะปรากฏอยู่ในช่องทางการแก้ปัญหาทุกรูปแบบที่
ถูกนำเสนอโดยสื่อมวลชน ทั้งนี้ กระบวนการในการรายงานข่าวที่เป็นปัญหาสังคม จะมี
รูปแบบตายตัวคือ สื่อมวลชนมักจะทวงถามแนวทางการแก้ปัญหาจากผู้มีอำนาจหน้าที่และ
ความรับผิดชอบต่อกรณีนั้น ซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ตัวผู้ทำข่าวมีความเคยชิน รวมทั้งตัว
ผู้รับสารก็เคยชินกับรูปแบบดังกล่าว กลายเป็นกรอบการรับรู้ (Cognitive model) ที่เป็น
เข้าใจโดยทั่วไป

ตามความหมายที่อยู่ในกรอบการรับรู้ที่มีต่อปัญหาและผู้แก้ปัญหาในทิศทาง
ดังกล่าว จะเป็นการแสดงถึงนัยทางสังคมว่าตัวแทนภาครัฐจะเป็นผู้แก้ปัญหาสังคมที่คุกคาม
ความปลอดภัยของบุคคลทั่วไป

ภาพประกอบข่าว (News photograph)

ภาพประกอบข่าวที่เป็นพื้นที่ในการแสดงตัวของวาทกรรมรัฐคือผู้จัดการปัญหา คือ
ภาพที่นำเสนอถึงความรับผิดชอบในด้านต่างๆ ที่ตัวแทนภาครัฐมีต่อปัญหาสังคม โดย
ภาพประกอบข่าวที่เป็นปฏิบัติการทางวาทกรรม ปรากฏทั้งในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และรายการ
เรื่องเด่นเย็นนี้ ดังนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(1)

ภาพประกอบข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 4 กันยายน 2553

ภาพประกอบการนำเสนอข่าวข้างต้น คือภาพของ พ.ต.อ. พงศพัฒน์ พงษ์เจริญ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติขณะทำหน้าที่ในการอำนวยการความสะดวกให้กับครอบครัวที่มา รับศพของเด็กชายวัย 9 ขวบที่สถาบันนิติเวช ซึ่งเป็นผู้ถูกลูกหลงจากเหตุการณ์ทะเลาะวิวาท ของนักเรียนอาชีวะ

(2)

ภาพประกอบข่าว หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 7 กันยายน 2553

ภาพประกอบข้างต้น คือภาพของนายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ขณะเข้าเยี่ยมนักเรียนโรงเรียนเทพศิรินทร์ที่ได้รับบาดเจ็บจากการทะเลาะวิวาทกับคู่อริด้วยเรื่องส่วนตัว

สำหรับภาพประกอบการนำเสนอข่าวรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ จะเป็นภาพเคลื่อนไหวหรือคำบรรยาย โดยมีการใช้ภาพประกอบที่เป็นช่องทางในการรากลึกของวาทกรรมรัฐคือผู้จัดการปัญหาและคำบรรยายภาพดังกล่าว ดังต่อไปนี้

(3)

ภาพประกอบข่าว รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 2 กันยายน 2553

บทบรรยาย: “ที่สถาบันนิติเวชวันนี้ คุณแม่ของน้องเทียนนะครับ คุณอังศุ ขำวงศ์ ก็เดินทางมารับศพลูกชายนะครับ เพื่อไปบำเพ็ญกุศลต่อที่วัดบำเพ็ญเหนือนะครับ มาพร้อมกับลูกชายคนโตอีกคนนึง ทั้งคู่ก็เนี่ยฮะ อย่างที่เห็น ร้องไห้ร้องไห้นะครับ ท่านโฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ท่านพงศ์พัฒน์ ก็คอยอำนวยความสะดวก ให้ นะครับ”

(4)

ภาพประกอบข่าว รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 5 กันยายน 2553

ภาพประกอบข้างต้น เป็นภาพของ มรว. สุขุมพันธุ์ บริพัตร ขณะเป็นเจ้าภาพในงาน สวดพระอภิธรรมศพของเด็กชายวัย 9 ขวบ ที่เสียชีวิตจากการถูกลูกหลงในเหตุการณ์นักเรียน ตีกัน รวมทั้งได้มอบเงินชดเชยประกันอุบัติเหตุให้กับครอบครัวผู้เสียชีวิต

(5)

ภาพประกอบข่าว รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 6 กันยายน 2553

บทบรรยาย : “ครับ วันนี้รัฐมนตรีสาธารณสุข อดีตท่านเป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการนะ ครับ คุณจุลินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ พูดถึงสาเหตุที่ทำให้เยาวชนไทยขาดคุณวุฒิภาวะ ทางอารมณ์แล้วหันไปใช้ความรุนแรง”

ภาพประกอบข้างต้น เป็นภาพขณะที่มี นายจุลินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ มรว. สาธารณสุข ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนภาครัฐกำลังประชุมร่วมกับบุคคลจำนวนหนึ่ง ตามคำบรรยายภาพ เป็นการสร้างความเข้าใจว่าการประชุมดังกล่าว มีขึ้นเพื่อระดมสมองในการแก้ปัญหาสังคม

(6)

ภาพประกอบข่าว รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 6 กันยายน 2553

ภาพประกอบข้างต้น เป็นภาพขณะที่ นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เข้าเยี่ยมนักเรียนเทพศิรินทร์ที่ถูกแทงได้รับบาดเจ็บ หลังมีเหตุทะเลาะวิวาทกับคู่อริด้วยเรื่องส่วนตัว

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่า ในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ที่ถูกนำเสนอโดยสื่อมวลชนเป็นเวลาหลายวันติดต่อกันและมีการลากเอาเหตุการณ์บดบังข้อดีที่ไม่มีคุณค่าข่าวในเวลาปกติเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงภาพปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นโดยนักเรียนอาชีวะ เช่นเดียวกันกับปฏิกิริยาของตัวแทนจากภาครัฐ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นปฏิกิริยาที่ไม่ได้ดำเนินไปตามปกติของตน หากแต่ดำเนินไปตามวาระทางสังคมที่สื่อมวลชนเป็นผู้กำหนด เช่น ตามปกติ โฆษกสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ได้มีหน้าที่อำนวยการความสะดวกในการรับศพที่สถาบันนิติเวช รมว. กระทรวงศึกษาธิการ ก็ไม่ได้มีหน้าที่ในการไปเยี่ยมผู้ได้รับบาดเจ็บจากปัญหาทะเลาะวิวาททุกคน และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ก็ไม่ได้มีหน้าที่เป็นเจ้าภาพงานสวดพระอภิธรรมศพทุกงานใน กทม. หากแต่ปฏิกิริยาจากตัวแทนภาครัฐในแนวทางดังกล่าว เกิดจากการกำหนดประเด็นโดยสื่อมวลชน

นอกจากนี้ กระบวนการรายงานข่าวที่มีลักษณะเป็นสูตรสำเร็จภาคบังคับที่เคยชินในการรายงานข่าวข้างต้น และการนำเสนอภาพของผู้เสียหายในลักษณะที่เป็นผู้เคราะห์ร้ายที่ต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า เป็นการเชื่อมโยงกรอบแนวคิดของผู้รับสารเกี่ยวกับการแก้ปัญหา เข้ากับ “ตัวแทนจากภาครัฐ” ไปโดยปริยาย

4.2.3.2 นัยทางอุดมการณ์ (Ideological implications)

บริบททางสังคมที่เอื้ออำนวยให้วาทกรรมรัฐคือผู้จัดการปัญหาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือการกำหนดประเด็นนักเรียนอาชีวะตีกันให้กลายเป็นวาระทางสังคมที่มีความสำคัญในขณะนั้น ทั้งนี้สื่อมวลชนได้ให้ความหมายว่าปัญหานักเรียนตีกันเป็นปัญหาของคนทั้งสังคม เพราะบุคคลที่ไม่รู้อิโหนอิเหน่อาจจะตกเป็น “เหยื่อ” ที่โดนลูกหลงเมื่อไรก็ได้ จึงมีความจำเป็นต้องพึ่งพาอำนาจจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหานักเรียนตีกัน โดยอำนาจในที่นี้ถูกแปรรูปมาเป็นนโยบายที่ใช้กำกับ ควบคุม นักเรียนอาชีวะและสถาบันการศึกษา เช่น การจัดทำบัญชีประวัตินักศึกษาเข้าใหม่ จัดทำประวัติครอบครัวของนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือมาตรการการบังคับใช้กฎหมายขั้นเด็ดขาด ทั้งหมดนี้ล้วนเป็นการใช้อำนาจ แต่ก็อำนาจที่ปัจเจกส่วนใหญ่ในสังคมพึงพอใจ เพราะเชื่อว่าเป็นอำนาจที่จะทำให้ตนปลอดภัยจากการตกเป็นเหยื่อนั่นเอง

จากการอธิบายข้างต้น จะเห็นได้ว่าเมื่อเป็นการกล่าวถึงปัญหาสังคมที่เป็นองค์ประกอบบังคับ และจะขาดไปมิได้ คือแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนจากภาครัฐ และมีการจัดวางแหล่งข่าวที่เป็นตัวแทนจากภาครัฐให้อยู่ในฐานะผู้แก้ปัญหาสังคม ไม่ว่าจะเป็นการแก้ปัญหาคือต้นเหตุหรือการปราบปรามที่ปลายเหตุของปัญหาก็ตาม

แนวทางในการเลือกแหล่งข่าวตามธรรมเนียมปฏิบัติดังกล่าว เป็นความเคยชินทั้งฝ่ายผู้ส่งสารและผู้รับสาร ทำให้เกิดการยอมรับไปโดยปริยาย (Take it for granted) จึงทำให้ได้รับการผลิตซ้ำโดยสื่อมวลชนเป็นประจำสม่ำเสมอ ผลที่ตามมาคือการสร้างความเข้าใจหรือ “กล่อม” ให้ผู้รับสารเข้าใจว่าเป็นหน้าที่ของรัฐในการที่จะใช้อำนาจในการแก้ปัญห และดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของปัจเจกในสังคม

การยอมรับอำนาจในการแก้ปัญหามาจากภาครัฐโดยปริยาย (Take it for granted) และความเข้าใจดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยยังอยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ (Patronization) เพราะยังมีความต้องการในการพึ่งพาผู้มีอำนาจเหนือกว่าตนเองในการแก้ปัญหและดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของตน

การผลิตซ้ำวิธีการรายงานข่าวข้างต้นจึงเป็นการครอบงำความคิดคนในสังคมให้เชื่อมโยงวิถีคิดใน “การแก้ปัญหาสังคม” เข้ากับ “ผู้มีอำนาจ” และยินยอมเข้าไปอยู่ภายใต้โครงสร้างอำนาจของบุคคลอื่นโดยปราศจากการตั้งคำถาม เพราะถูกทำให้เชื่อว่า “ผู้มีอำนาจ”

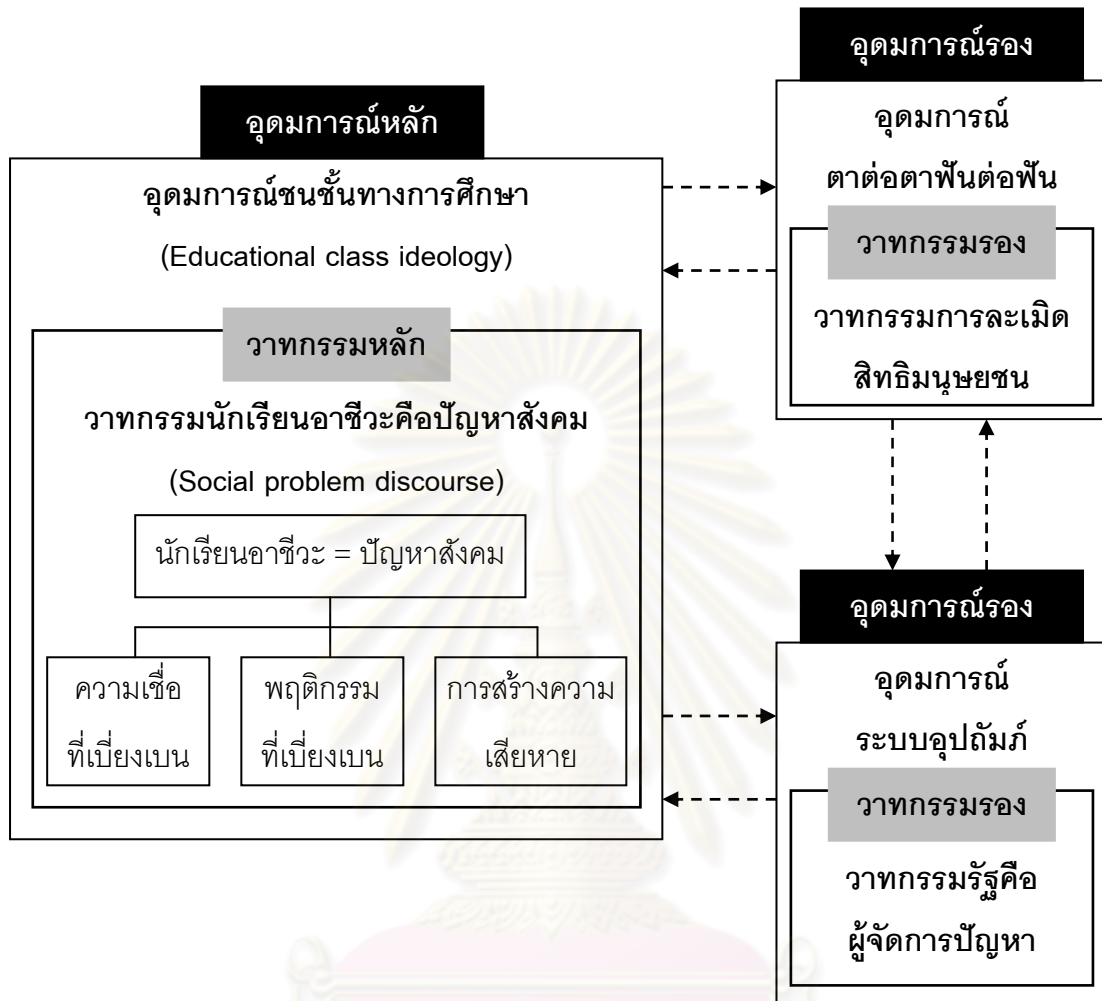
มีความชอบธรรมในการแก้ปัญหาและมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อความปลอดภัยในการใช้ชีวิตของปัจเจก

การสร้างความเคยชินในการพึ่งพาผู้มีอำนาจในการแก้ปัญหาสังคมที่ปรากฏในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ จึงเป็นการผลิตซ้ำ (Reproduction) อุดมการณ์ระบบอุปถัมภ์ (Patronize ideology) ที่ครอบงำความคิดของปัจเจกในสังคมให้พึ่งพาอำนาจของผู้ที่มีสถานะทางสังคมเหนือกว่าตนเอง

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วาทกรรมในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ

4.3 กรณีศึกษาการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด

ข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ชนยาเสพติด คือข่าวที่มีบุคคลในกลุ่มชาติพันธุ์ดำรงสถานะเป็นตัวละครประเภทผู้ร้ายในข่าว (Villain) และถูกปราบปรามด้วยการวิสามัญฆาตกรรมจากเจ้าหน้าที่ของทางการ เช่น ตำรวจตระเวนชายแดน ทหาร และกองกำลังที่ทำหน้าที่ในการสกัดกั้นการนำยาเสพติดเข้าประเทศทางตะเข็บชายแดน

ตามปกติ ข่าวเกี่ยวกับการกวาดล้างยาเสพติด ถูกนำเสนอโดยสื่อมวลชนอย่างสม่ำเสมอ แม้ไม่ถูกนำเสนอต่อเนื่องกันเป็นเวลาติดกันหลายวัน แต่ก็ไม่เคยหายไปจากพื้นที่สื่อมวลชน เนื่องจากประเด็นที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นประเด็นที่มีคุณค่าข่าวเนื่องจากเป็นความเบี่ยงเบนตามค่านิยมของสังคมและตามที่กฎหมายกำหนด อีกทั้งยาเสพติดยังถูกกำหนดให้เป็นศัตรูสำคัญของประเทศมาตั้งแต่สมัยรัฐบาล พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ที่มีนโยบายประกาศสงครามกับยาเสพติด เมื่อปี 2546

ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับยาเสพติดที่ปรากฏเป็นข่าวอยู่เสมอมา คือกลุ่มชาติพันธุ์จะเป็นกลุ่มคนที่ลักลอบขนยาเสพติดเข้าประเทศไทยผ่านทางบริเวณตะเข็บชายแดน โดยเป็นการรับค่าจ้างจากผู้ค้ารายใหญ่ในประเทศเพื่อนบ้าน หรือชนกลุ่มน้อยที่ต่อต้านรัฐบาลพม่าซึ่งจะนำยาเสพติดมาแลกเปลี่ยนยิวทอปัจจุบันในการต่อสู้กับกองกำลังทหารพม่า (ที่มา: รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ วันที่ 26 พฤศจิกายน 2553)

การให้ความหมายเกี่ยวกับคุณลักษณะของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ลักลอบขนยาเสพติดโดยสื่อมวลชน จะมีลักษณะเป็นกองกำลังติดอาวุธที่ขัดขวางการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ทหาร ด้วยการใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ นำมาซึ่งการปะทะกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีสถานะเป็นผู้ร้าย (Villain) และเจ้าหน้าที่ทหาร ที่มีสถานะเป็นวีรบุรุษ (Hero) ผู้ปราบปราม โดยบทสรุปของการปะทะระหว่างสองฝ่ายที่มักจะเป็นข่าว คือ ตัวละครฝ่ายผู้ร้ายเสียชีวิตในที่ปะทะ หรือที่เรียกกันว่า “วิสามัญฆาตกรรม” ซึ่งเป็นบทสรุปของเหตุการณ์ที่มีคุณค่าข่าว (News value) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกรณีที่เป็นการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ที่ลักลอบขนยาเสพติดในปริมาณมาก สื่อมวลชนก็จะยิ่งให้ความสนใจ

ข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในคดีลักลอบขนยาเสพติดที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีทั้งสิ้น 4 เหตุการณ์ ได้แก่

วันที่	ข่าวที่ถูกนำเสนอ
31 มีนาคม 2553	“มิ่งปะทะทหารสนั่นดอย โคนระเบิดร่างและ 3 ศพ ยึดยาบ้าที่ขนมาแสนเม็ด”
30 เมษายน 2553	“ทหารพรานจับตาย 3 ขนยาบ้า 2 แสนเม็ด”
11 พฤษภาคม 2553	“ปะทะจับตาย! ขบวนการรบ”
27 พฤศจิกายน 2553	“จับตาย 2 ศพ แอบขนยาบ้าข้ามจากพม่าด้านแม่สาย”

ตารางสรุปข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ที่ลักลอบขนยาเสพติด

การแสดงตัวของวาทกรรมผ่านโครงสร้างส่วนต่างๆ ในการรายงานข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลักลอบขนยาเสพติด และปฏิบัติการทางวาทกรรม ตามกรอบแนวคิดของ Teun A. Van Dijk มีดังต่อไปนี้

1). โครงสร้างส่วนการสรุปความ (Summary)

ประกอบไปด้วยพาดหัวข่าวและความนำ (Headline and Lead) เป็นพื้นที่ในการสรุปประเด็นสำคัญจากเนื้อหาข่าวทั้งหมด ในกรณีข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลักลอบขนยาเสพติด พาดหัวข่าวและความนำจะนำเสนอบทสรุปของเหตุการณ์วิสามัญ

พาดหัวข่าว

(Headline)

ความนำ

(Lead)

2). เนื้อหาข่าว (News story)

การนำเสนอโครงสร้างส่วนเนื้อหาในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกลอบฆาตกรรม จะมีการนำเสนอโครงสร้างย่อยๆ อีก 3 ประเภท ได้แก่

- โครงสร้างส่วนเหตุการณ์หลัก (Main event) ได้แก่เนื้อหาที่แสดงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในเหตุการณ์การวิสามัญฆาตกรรม
- โครงสร้างส่วนภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds) ได้แก่เนื้อหาที่แสดงถึงที่มาที่ไปของเหตุการณ์หลัก หรือการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกลอบฆาตกรรมตามที่ปรากฏในข่าว
- โครงสร้างส่วนผลที่ได้รับ/การตอบสนอง (Consequences/Reactions) ได้แก่เนื้อหาส่วนที่นำเสนอบทสรุปจากเหตุการณ์วิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกลอบฆาตกรรม

โครงสร้างย่อยในส่วนเนื้อหาข่าว (News story) วิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกลอบฆาตกรรมปรากฏอยู่ในส่วนต่างๆ ของเนื้อหา ดังนี้

มึงปะทะทหาร ☆ ต่อจากหน้า 1

รับแจ้งกลุ่มว่าเสียชีวิตมานานตรงมาตั้งให้เครื่องช่วย

กทพทหารกองกำลังผามืองปะทะกลุ่มค้ายาเสพติด
 ตาย 3 คน บิดบาบ้า 1 แสนเว็ด เกิดขึ้นเมื่อช่วงกลางดึก
 วันที่ 28 มี.ค. จณะ ร.อ.สุวิทย์ มาณะสมบูรณ์ ผบ.ร้อย
 ทพ.ธ106 ร่วมกับชุดปฏิบัติการข่าวพิเศษ กก.ผ.ผ.เมือง
 นำกำลังเข้าควบคุมและยิงชายแดนไทย-พม่า บริเวณ
 บ้านห้วยหวดป่าโหล หมู่ 9 ต.แม่สลองนอก อ.แม่ฟ้าหลวง
 จ.เชียงราย พบชาย 3 คน เดินไล่เกาะอยู่กลางป่าไผ่บน
 ยอดคอกเข้าน้ำในฝั่งที่เขตไทย โดยชายคนแรกเดินนำหน้า
 ถืออาวุธปืนสั้น คนกลางแบกเป้ใส่ข้าว ในมือถือลูกกระเบิด
 ส่วนคนสุดท้ายแบกเป้ใส่ข้าว มือถือปืนคาร์บินหันกัน
 ถือหัว

ภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds)

ยาก
วิทยาลัย

<p>เมื่อเจ้าหน้าที่แสดงตัวเรียกตรวจค้น ปรากฏว่าชายคนที่เดินตรงกลาง ร้องดังเป็นภาษาม้ง ให้เพื่อนสาวกระสุนใส่เจ้าหน้าที่เพื่อเปิดทางหนี ทำให้เกิดการปะทะยิงตอบโต้กันสนับป้า ท่ามกลางสายฝนที่ตกลงมาอย่างหนัก กระทั่งมีเสียงระเบิดดังขึ้น และเสียงปืนจากฝ่ายตรงข้ามเจียบสงบลง เจ้าหน้าที่จึงรีบกำลังรักษาพื้นที่ที่เกิดเหตุเอาไว้ แล้วรายงานเหตุให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เพื่อเตรียมเข้าเคลียร์พื้นที่</p>	<p>ภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds)</p>
<p>ต่อมาเวลา 08.30 น. วันที่ 29 มี.ค. พ.อ.จิรเดช กมลพิเชษฐ์ ผบ.ฉก.ม.2 กองกำลังผามเมือง พ.อ.จรัส ปัญญาดี ผบ.ฉก.ทพ.31 นำกำลังทหารชุดผสมเข้าสมทบเคลียร์พื้นที่ที่เกิดเหตุ ซึ่งอยู่ห่างจากเมืองขอน ประเทศพม่า ประมาณ 5 กม. พบศพชายชาวเขาเผ่าม้ง 8 คน อายุประมาณ 25-30 ปี คนแรกถูกสะเก็ดระเบิดที่ขาซ้ายเป็นแผลฉีกขาด กระดูกหักทับอยู่ข้างตัว ชาวเขาบริเวณเผ่าหัก 2 ท่อน ส่วนอีก 2 ศพ ถูกสะเก็ดระเบิดบริเวณลำตัวและหน้าขา ค้นในตัวทั้ง 3 ศพ ไม่พบหลักฐานแสดงชื่อและที่อยู่ มีเพียงถ่านไฟฉายขนาด 3 เอ จำนวน 12 ก้อน โทรค์พท์มือถือ 1 เครื่อง วิทยุสื่อสารหลายพวง 2 เครื่อง ปืนคาร์บิน 1 กระบอก กระสุน 40 นัด ปืนลูกซองสั้น 1 กระบอก ระเบิด 1 ลูก เป้สะพายสีเขียว 2 ใบ บรรจุยาบ้าใบละ 50,000 เม็ด รวม 100,000 เม็ด</p>	<p>เหตุการณ์หลัก (Main event)</p>
<p>พ.อ.จิรเดชกล่าวว่า ยาบ้าชุดนี้คาดว่าเป็นของกลุ่มว่าเป็นผู้ว่าจ้างชาวเขาเผ่าม้งค้าเสียบงเข้ามาในชายแดนไทยเพื่อส่งให้เครือข่าย เนื่องจากพื้นที่ตรงข้ามจุดเกิดเหตุฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มว่าได้แบ่งพื้นที่ให้ชาวม้งสร้างหมู่บ้านประมาณ 70-80 หลังคาเรือน เพื่อเป็นเส้นทางค้าเสียบงยาเสพติด และใช้ช่วงจังหวะที่เจ้าหน้าที่เคลื่อนกำลังไปดูแลพื้นที่ชั้นใน ขณะยาบ้าสอดใหญ่เดินเท้าเข้ามา กระทั่งเกิดปะทะกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารที่วางกำลังเฝ้าระวังตามแนวชายแดน เบื้องต้นได้รวบรวมของกลางทั้งหมดส่งพนักงานสอบสวน สภ.แม่ฟ้าหลวง เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป</p>	<p>ผลที่ได้รับ (Consequences)</p>
<p>พ.อ.จิรเดชกล่าวว่า ยาบ้าชุดนี้คาดว่าเป็นของกลุ่มว่าเป็นผู้ว่าจ้างชาวเขาเผ่าม้งค้าเสียบงเข้ามาในชายแดนไทยเพื่อส่งให้เครือข่าย เนื่องจากพื้นที่ตรงข้ามจุดเกิดเหตุฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มว่าได้แบ่งพื้นที่ให้ชาวม้งสร้างหมู่บ้านประมาณ 70-80 หลังคาเรือน เพื่อเป็นเส้นทางค้าเสียบงยาเสพติด และใช้ช่วงจังหวะที่เจ้าหน้าที่เคลื่อนกำลังไปดูแลพื้นที่ชั้นใน ขณะยาบ้าสอดใหญ่เดินเท้าเข้ามา กระทั่งเกิดปะทะกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารที่วางกำลังเฝ้าระวังตามแนวชายแดน เบื้องต้นได้รวบรวมของกลางทั้งหมดส่งพนักงานสอบสวน สภ.แม่ฟ้าหลวง เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป</p>	<p>ภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds)</p>

ภาพแสดงโครงสร้างย่อยของโครงสร้างเนื้อหาข่าว (News story) ในส่วนต่างๆ ของ
การนำเสนอข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกลอบขยาเสพติด

สำหรับวาทกรรมและปฏิบัติการทางวาทกรรมในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติ
พันธุ์ที่ถูกลอบขยาเสพติดมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1 วาทกรรมหลัก : วาทกรรมกลุ่มชาติพันธุ์คือต้นเหตุของปัญหายาเสพติด (The others discourse)

วาทกรรมหลัก (Dominant discourse) ในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์
ถูกลอบขยาเสพติด คือการสร้างกรอบความหมายเพื่อสร้างความเป็นจริงเกี่ยวกับปัญหา
ยาเสพติด ซึ่งถูกกำหนดให้เป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ หรือก็คือเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดนิยามว่าเป็น
ความเบี่ยงเบน กรอบการให้ความหมายเกี่ยวกับยาเสพติดที่ปรากฏในข่าวเป็นการเชื่อมโยง
สาเหตุของปัญหายาเสพติดเข้ากับกลุ่มชาติพันธุ์ ทั้งนี้ ยาเสพติดถูกให้ความหมายในฐานะ
บ่อนทำลายความมั่นคงของชาติ สร้างความเสียหายต่อการพัฒนาประชากร และส่งผลต่อการ
ดำเนินนโยบายเพื่อพัฒนาประเทศ กรอบความหมายเกี่ยวกับยาเสพติดภายใต้วาทกรรมนี้จึง
เป็นการโยนความผิดให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ และนำเสนอภาพของกลุ่มชาติพันธุ์ในฐานะกลุ่มคน
ที่เป็นสาเหตุของปัญหาเหล่านั้น ซึ่งเป็นการการนำเสนอภาพตายตัว (Stereotype) ที่สังคมได้
สร้างให้กับกลุ่มชาติพันธุ์มาใช้เป็นกรอบในการนำเสนอความหมายของวาทกรรมหลักในข่าว

อาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ปรากฏในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติ
พันธุ์ถูกลอบขยาเสพติด นอกเหนือไปจากการเป็นผู้เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดซึ่งจัดเป็นความ
เบี่ยงเบนตามค่านิยมของสังคมแล้ว การรายงานข่าวยังมีการเน้นย้ำถึงคุณลักษณะด้านชาติ
พันธุ์ของผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเพื่อแสดงถึง “ความเป็นอื่น” ที่แตกต่างไปจาก “พวกเรา”

“วาทกรรมกลุ่มชาติพันธุ์คือต้นเหตุของปัญหายาเสพติด ” ถูกถ่ายทอดผ่านปฏิบัติการ
ทางวาทกรรมในโครงสร้างส่วนต่างๆ ของการนำเสนอข่าว มีดังนี้

4.3.1.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม

ปฏิบัติการทางวาทกรรมที่ถ่ายทอดความหมายเกี่ยวกับความเป็นอื่นของผู้ถูกวิสามัญ
ฯ ปรากฏอยู่ในโครงสร้างการนำเสนอข่าวและมีรูปแบบในการนำเสนอ ดังต่อไปนี้

พาดหัวข่าวและความนำ (Headline and Lead)

พาดหัวข่าวและความนำคือพื้นที่ส่วนการสรุปความและจัดกรอบการรับรู้ให้กับผู้รับสาร โดยการจัดกรอบการรับรู้ในพาดหัวข่าวและความนำที่เป็นช่องทางในการปรากฏของวาทกรรมกลุ่มชาติพันธุ์คือต้นเหตุของปัญหายาเสพติด ดังนี้

(1)

**ทหารพรานจับตาย3
ชนยาบ้า2แสนเม็ด**
ทหารพรานกองทัพภาค 3 ปะทะ
เด็ดขบวนการค้ายาเสพติด
กลุ่มว่าแดง ★ มีต่อหน้า 15

พาดหัวข่าวและความนำ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2553

(2)

**ม้งปะทะทหารสนั่นดอย
โดนระเบิดร่างและ3ศพ
ยึดยาบ้าที่ขนมาแสนเม็ด**
ทหารปะทะม้งดับ 3 ศพ ยึดยาบ้า 1 แสนเม็ด
ขณะเดินเท้าลำเลียงข้ามดอยเข้ามาชายแดนไทย
เจ้าหน้าที่เรียกตรวจค้น กลับสาดกระสุนเข้าใส่
เปิดทางหนีกระทั่งถูกระเบิดกระเด็นร่างและเบื้องต้น
พบเป็นเผ่าม้งฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน ★ มีต่อหน้า 19

พาดหัวข่าวและความนำ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 31 มีนาคม 2553

จากการจัดกรอบเหตุการณ์ในพาดหัวข่าวและความนำทั้ง 2 ฉบับข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีแสดงความเป็นอื่นของบุคคลผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ถูกริวิสัยด้วย ด้วยการเลือกอัตลักษณ์

ทางชาติพันธุ์มาใช้เพื่อระบุตัวตนของกลุ่มคนดังกล่าว ได้แก่ “กลุ่มว่าแดง”, “ม้ง” และ “เผ่าม้ง
ฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน” ซึ่งเป็นการแสดงถึงการสร้างภาพเหมารวม (Stereotype)

(3)

พาดหัวข่าวและความนำ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 27 พฤศจิกายน 2553

จากพาดหัวข่าวข้างต้น เป็นการแสดงความเป็นอื่นของตัวละครประเภทผู้ร้ายในข่าว
ด้วยการแสดงถึงแหล่งที่มาจากประเทศอื่น ซึ่งเป็นการแสดงนัยว่าความเบี่ยงเบนนี้ไม่ได้
เกิดขึ้นในพื้นที่ของเรา หากแต่บุคคลจากพื้นที่อื่นเป็นผู้นำเข้ามา

ดังนั้น ปฏิบัติการทางวาทกรรมที่เป็นกลไกในการแบ่งแยก “พวกเขา” ออกจาก “พวก
เรา” จึงเป็นการกำหนดจุดยืนของผู้รับสาร ด้วยการสร้างความรู้สึกร่วมที่ผู้รับสารมีต่อ
เจ้าหน้าที่ผู้ปราบปราม และความรู้สึกแปลกแยกจากผู้ถูกปราบปราม

พาดหัวข่าวทั้ง 3 ฉบับ จึงเป็นการแสดงถึงผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในฐานะบุคคลอื่น
ที่มีชาติพันธุ์แตกต่างไปจากเจ้าหน้าที่ปราบปราม รวมไปถึงผู้รับสารซึ่งได้รับการนำเสนอใน
ฐานะ “พวกเดียวกัน” ในขณะที่ กลุ่มผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนในข่าวถูกนำเสนอให้เป็น “บุคคล
อื่น” สำหรับทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปรามและผู้รับสาร

นอกจากนี้ การอ้างอิงตัวผู้ก่อเหตุเข้ากับอัตลักษณ์ทางด้านชาติพันธุ์ เป็นการแสดงนัย
ว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนในข่าว จึงไม่ใช่พฤติกรรมเบี่ยงเบนของปัจเจก แต่เป็นพฤติกรรม
เบี่ยงเบนของกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มหนึ่งที่ถูกอ้างถึงในลักษณะเหมารวม (Stereotype)

เนื้อหาข่าว (News story)

โครงสร้างการนำเสนอในส่วนเนื้อหาข่าว ที่เป็นช่องทางในการปรากฏของวาทกรรม กลุ่มชาติพันธุ์คือต้นเหตุของปัญหายาเสพติด ได้แก่ การนำเสนอสิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าว (Verbal reactions) ในส่วนต่างๆ ของการนำเสนอ ได้แก่ โครงสร้างส่วนภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds) และส่วนผลที่ได้รับจากเหตุการณ์ (Consequences) ดังนี้

ภูมิหลังของเหตุการณ์ (Backgrounds)

ปฏิบัติการทางวาทกรรมในโครงสร้างส่วนการนำเสนอภูมิหลังของเหตุการณ์การ วิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลักลอบขนยาเสพติด เป็นการให้คำอธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างผู้ที่ถูกวิสามัญ โดยเจ้าหน้าที่ทหาร และยาเสพติด รวมถึงความเป็นมาของเหตุการณ์ วิสามัญฆาตกรรม ซึ่งเป็นการอ้างอิงถึงคุณลักษณะทางเชื้อชาติของตัวละครผู้ร้ายในข่าว เพื่อ แสดงถึง “ความเป็นอื่น” ที่แตกต่างไปจาก “พวกเรา” และให้ความหมายว่าเป็นผู้ที่เป็นต้นเหตุ ของปัญหายาเสพติดในประเทศ

(1)

พ.อ.จิรเดชกล่าวว่า ยาบ้าชุดนี้คาดว่าเป็นของ
กลุ่มว่าเป็นผู้ว่าจ้างชาวเขาเผ่าม้งลำเลียงเข้ามาในชาย
แดนไทยเพื่อส่งให้เครือข่าย เนื่องจากพื้นที่ตรงข้ามจุด
เกิดเหตุฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มว่าได้แบ่งพื้นที่ให้ชาว
ม้งสร้างหมู่บ้านประมาณ 70-80 หลังคาเรือน เพื่อเป็น
เส้นทางลำเลียงยาเสพติด และใช้ช่วงจังหวะที่เจ้าหน้าที่
เคลื่อนกำลังไปดูแลพื้นที่ชั้นใน ขนยาบ้าลอบใหญ่เดินเท้า
เข้ามา กระทั่งเกิดปะทะกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารที่วาง
กำลังเฝ้าระวังตามแนวชายแดน เบื้องต้นได้รวบรวม
ของกลางทั้งหมดส่งพนักงานสอบสวน สภ.แม่ฟ้าหลวง
เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 31 มีนาคม 2553

(2)

หลังเกิดเหตุ พล.ต.ท.ทรงธรรม อธิการบดี ผบก.ภ. จ.เชียงราย ได้เข้ามาตรวจสอบด้วยตัวเอง พร้อมระบุว่าคนร้ายทั้ง 2 คน น่าจะเป็นชาวพม่า มีหน้าที่ค้าเสพยาบ้าเข้ามาส่งพ่อค้าในฝั่งไทย ช่วงนี้เป็นช่วงแล้ง และอากาศหนาวเย็น ตามรายงานข่าวระบุว่าขบวนการค้ายาบ้าในฝั่งพม่าเร่งผลิตและส่งมาจำหน่ายในฝั่งไทยทุกวัน เพื่อหาเงินไปซื้ออาวุธและเครื่องนุ่งห่มกันหนาว ได้กำชับให้เจ้าหน้าที่ออกหาข่าวและเฝ้าระวังป้องกันเต็มที่ ทำให้ตรวจปิดยาบ้าได้จำนวนมาก และยังมีวิสามัญชนรายเสียชีวิตอีก 2 ศพ อยู่ระหว่างขยายผลเพิ่มเติมต่อไป

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 27 พฤศจิกายน 2553

การให้รายละเอียดที่แสดงถึงภูมิหลังของเหตุการณ์ข้างต้น เป็นการแสดงถึงที่มาที่ไปของการลักลอบขนยาเสพติดของกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเป็นการให้รายละเอียดผ่านสิ่งที่ถูกพูดโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ (Professions) อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้จากคำกริยาที่ใช้ จะแสดงถึงการคาดเดาทั้งสิ้น เช่น “คาดว่า”จะเป็นของกลุ่มว่า” และ “น่าจะเป็นชาวพม่า” ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแสดงถึงต้นตอของปัญหาเสพติดในประเทศ อันมีที่มาจากบุคคลอื่น

ผลที่ได้รับ (Consequences)

ปฏิบัติการทางวาทกรรมในโครงสร้างส่วนการนำเสนอผลที่ได้รับของเหตุการณ์การวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลักลอบขนยาเสพติด จะเป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่พบในที่เกิดเหตุ หลังจากเหตุการณ์สงบลง ซึ่งถือเป็นจุดสิ้นสุดซึ่งมีผลสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์วิสามัญฯ ที่เกิดขึ้น โดยในการนำเสนอเนื้อหาส่วนผลที่ได้รับ จะมีการคัดเลือกรายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะทางเชื้อชาติมาอ้างอิงเพื่อระบุตัวตนของผู้ถูกวิสามัญฯ

(1)

จากการตรวจค้นไม่พบหลักฐานใดๆว่าเป็นไมครมาจากไหน คาดว่าจะเป็นขบวนการค้ายาเสพติดกลุ่มว่าแดง ซึ่งมีอิทธิพล อยู่ตามแนวตะเข็บชายแดน ตรวจค้นในปัสเจียวที่สะพาน อยู่ด้านหลังผู้เสียชีวิต พบยาบ้าสีส้ม รวม 2 แขนงเม็ด ห่างจากศพพบปืนอาท้าว และปืนกลมือเอ็ม 3 ตกอยู่อย่างละ 1 กระบอก และระเบิดชนิดขี้นาวแบบด้ามค้อน 1 ด้าม รวบรวมของกลางทั้งหมดส่ง ร.ต.อ.สมทรง โชคบัณฑิต พนักงานสอบสวน สภ.แม่เมาะ ดำเนินคดี

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2553

(2)

ต่อมา พ.อ.จรัล ปัญญาดี ผบ.จก.ทพ.81 นำกำลัง เข้าเคลียร์พื้นที่ พบคนร้ายเป็นชายลักษณะคล้ายชาวเขา ถูกยิงนอนคว่ำหน้ากับพื้น มีระเบิดชนิดขี้นาวผลิตในประเทศไทย 1 ลูก ตกอยู่ข้างมือขวา ในกระเป๋ากางเกง มีแผ่นบรรจุตลับพลาสติกหนัก 2 กรัม ยาบ้า 100 เม็ด ใน เป้สะพายหลังมีไฟฉาย 1 กระบอก ในที่เกิดเหตุยังพบรอย เลือดหยดเป็นทางเข้าไปในป่า เชื่อว่าน่าจะมีคนร้ายอื่น ถูกยิงบาดเจ็บด้วย ส่วนการวางยานรกที่เหลือน่าจะขน ยาบ้าหนีข้ามเขตแดนไปแล้ว

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 11 พฤษภาคม 2553

จากโครงสร้างการนำเสนอส่วนผลที่ได้รับจากเหตุการณ์ (Consequences) ที่ได้ นำมาแสดงไว้ข้างต้น จะเป็นการให้รายละเอียดโดยนำเสนอการตั้งข้อสันนิษฐานและถูกพุด โดยแหล่งข่าวที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ซึ่งจะเป็นการแสดงข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับการระบุ ตัวตนของผู้ถูกวิสามัญด้วยคุณลักษณะทางเชื้อชาติ โดยใช้คำกริยาที่แสดงถึงการคาดเดา เช่น “พบคนร้ายเป็นชายลักษณะคล้ายชาวเขา” และ “คาดว่าน่าจะเป็นขบวนการค้ายาเสพติด กลุ่มว่าแดง”

การนำเสนอเนื้อหาที่เป็นข้อสันนิษฐานเพื่อยืนยันความรับผิดชอบของปัญหาไปที่กลุ่ม ชาติพันธุ์จึงเป็นสิ่งที่สะท้อนว่าภาพดังกล่าวเป็นภาพที่อยู่ในกรอบการรับรู้ของผู้รับสารอยู่แล้ว

(Cognitive model) จึงทำให้สื่อมวลชนเลือกมาใช้ในการนำเสนอได้โดยไม่จำเป็นต้องทราบแน่ชัดว่าเป็นจริงตามที่ได้ตั้งข้อสันนิษฐานเอาไว้หรือไม่

4.3.1.2 ความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้กรอบความหมายหลัก

การเข้ารหัส (Encode) โดยสื่อมวลชนเพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลี้ลับขอบขนยาเสพติด จะมีความหมาย 2 ความหมาย ได้แก่

1). ความหมายทางสังคมที่มีต่อยาเสพติด (Social meaning)

2). ความหมายเกี่ยวกับภาพเหมารวม (Stereotype) ของกลุ่มชาติพันธุ์ แยกออกเป็นความหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาความสงบเรียบร้อยของชาติกับกลุ่มชาติพันธุ์ ในฐานะต้นเหตุของปัญหา และความหมายเกี่ยวกับภาพของชนกลุ่มน้อยที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว

โดยสื่อมวลชนได้เข้ารหัส (Encode) ตามกรอบของชุดความหมายทั้ง 2 ประเภทข้างต้น ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายทางสังคมที่มีต่อยาเสพติด

เป็นการเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน เพื่อแสดงถึงความหมายทางสังคมที่มีต่อยาเสพติด ซึ่งมีการกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรตามกฎหมาย โดยการเข้ารหัสของสื่อมวลชนที่เป็นการแสดงความหมายทางสังคม (Social meaning) ทั้งโดยทางตรงและการแสดงความหมายผ่านปฏิบัติการทางสังคม (Social Practice)

การเข้ารหัส (Encode) โดยสื่อมวลชนเพื่อแสดงความหมายว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่ต้องถูกปราบปราม ปรากฏอยู่ในส่วนต่างๆ ของการนำเสนอข่าว โดยเป็นการจัดวางความสัมพันธ์ระหว่าง “ยาเสพติด” กับปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปราม ให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นคู่ขัดแย้งกัน เพื่อเป็นการแสดงความหมายว่ายาเสพติดเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับหรือมีความเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม โดยมีตัวอย่างของการเข้ารหัส (Encode) ดังต่อไปนี้

**ทหารพรานจับตาย 3
ชนยาบ้า 2 แสนเม็ด**
ทหารพรานกองทัพภาค 3 ปะทะ
เด็ดขบวนการค้ายาเสพติด
กลุ่มว่าแดง ★ มีต่อหน้า 15

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2553

จากการจัดวางความสัมพันธ์ในตัวบทของพาดหัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการจัดวางความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครในข่าวทั้งสองฝ่ายในแบบคู่ขัดแย้ง (Opposition) จากพาดหัวข่าวข้างต้น มีการแสดงถึงฝ่ายที่เป็นคู่ตรงข้ามและคำกริยาที่กำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ดังนี้

ผู้ปราบปราม	รหัสกำกับความสัมพันธ์	ผู้ถูกปราบปราม
“ทหารพราน”	“จับตาย”	“ชนยาบ้า 2 แสนเม็ด”
“ทหารพรานกองทัพภาค 3”	“ปะทะเด็ด”	“ขบวนการค้ายาเสพติด กลุ่มว่าแดง”

จากการแสดงความสัมพันธ์ภายในตัวบทข้างต้น จะเห็นได้ว่าการเข้ารหัส (Encode) เพื่อแสดงความหมายผ่านปฏิบัติการทางสังคม (Social practice) โดยมีฝ่ายผู้ปราบปรามเป็นผู้กระทำหรือเป็นตัวแทนของปฏิบัติการทางสังคม โดยรหัสที่ถูกนำมาใช้ในการกำกับความหมาย ได้แก่ “จับตาย” และ “ปะทะเด็ด” เมื่อนำมาจัดวางกับกลุ่มคำ “ชนยาบ้า 2 แสนเม็ด” และ “ขบวนการค้ายาเสพติดกลุ่มว่าแดง” ซึ่งถูกเลือกมาใช้เป็นตัวแทนฝ่ายที่ถูกปราบปราม โดยเป็นการนำเสนอองค์ประกอบของความเบี่ยงเบนในด้านยาเสพติดของผู้ที่ถูกรังแก

การเข้ารหัส (Encode) ด้วยการจัดวางความสัมพันธ์ภายในตัวบทข้างต้น จึงเป็นการสะท้อนความหมายทางสังคม (Social meaning) ของยาเสพติด โดยเป็นการแสดงนัยว่าเป็นสิ่งที่ต้องถูกปราบปราม

นอกจากนี้ยังมีการเข้ารหัสเพื่อแสดงความหมายเดียวกัน ผ่านการเลือกใช้คำที่เป็น การแสดงนัย (Implications) การปราบปรามสิ่งที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานและไม่เป็นที่ ยอมรับของสังคม เช่น

หลังแฝงตัวลักลอบตาเสี่ยยาบ้าเข้ามาในพื้นที่บ้านหัว-
 ส้าน อ.แฉ่ง อาย จมเชิงใหม่ ห่างชายแดนไทย-พม่า แก้วไม่
 ก็ร้อยเมตร ยิงต่อสู้กันสนั่นป่า นักรบชุดดำมันกว่าเด็ด
หัวแก๊งยานรกดับคาที่ 3 สพ ยึดอาวุธสงครามและยาบ้า
 2 แสนเม็ด

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นการแสดงความหมายทางสังคมที่มีต่อยาเสพติด จะเห็นได้ว่า เมื่อกล่าวถึงการนำยาบ้าเข้ามาในพื้นที่ตามข่าว สื่อมวลชนเลือกใช้คำว่า “แฝงตัวลักลอบ” ซึ่ง เป็นแสดงความหมายในทางลบที่มีต่อยาเสพติด เนื่องจากเป็นคำกริยาที่แสดงนัย (Implications) ว่าเป็นสิ่งที่ไม่สามารถเปิดเผยสู่สังคมได้

ในตัวอย่างเดียวกัน เมื่อกล่าวถึงการกระทำของเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปรามในฐานะผู้กระทำ การวิสามัญ จะถูกอธิบายด้วยคำกริยา “เด็ดหัว” แสดงถึงการกระทำของฝ่ายผู้ปราบปรามที่ มีความชอบธรรมในการทำให้ฝ่ายตรงข้ามเสียชีวิต

นอกจากการจัดวางความสัมพันธ์ภายในตัวอย่างเพื่อแสดงความหมายแล้ว ยังมีการ เลือกใช้คำที่แสดงความหมายโดยนัย (Connotative meaning) ของยาเสพติด เพื่ออธิบาย ความหมายทางสังคมที่มีต่อยาเสพติดจากจุดยืนของสื่อมวลชน โดยคำที่แสดงความหมาย โดยนัย ที่ถูกเลือกมาใช้ในการนำเสนอข่าว ได้แก่ “ยานรก” และ “ยาบ้า”

“ยานรก” และ “ยาบ้า” เป็นคำที่แสดงความหมายทางสังคมที่สื่อมวลชนมีต่อยาเสพติด โดยเป็นคำที่มีความหมายโดยนัย แสดงความหมายด้วยการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย (Analogy) ระหว่างรูปลักษณะทางกายภาพกับความหมายทางสังคม หรือเป็นคำที่เกิดจากการ จัดวางความสัมพันธ์ของตัวหมาย (Signifier) และตัวหมายถึง (Signified)

สำหรับ “ยาบ้า” เป็นคำที่ถูกบัญญัติให้เป็นความหมายโดยอรรถ (Denotative meaning) ไปแล้ว ซึ่งเป็นการยกระดับจากความหมายโดยนัย (Connotative meaning)

ทั้ง “ยานรก” และ “ยาบ้า” จึงแสดงความหมายทางสังคม (Social meaning) ของยาเสพติด โดยเป็นคำที่ถูกเข้ารหัสด้วยการใช้คำที่แสดงความหมายโดยนัยมาเป็นคำเรียกเสมือนเป็นความหมายในตัวเอง (Denotative meaning)

ความหมายเกี่ยวกับภาพเหมารวม (Stereotype) ของกลุ่มชาติพันธุ์

การเข้ารหัสเพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับตัวละครในข่าว เป็นการสะท้อนภาพตัวแทน (Representation) ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีอัตลักษณ์ร่วมกัน (Shared identity) โดยเป็นอัตลักษณ์ที่สังคมให้คำนิยามว่าเป็นความเบี่ยงเบน โดยการเข้ารหัส (Encode) ของสื่อมวลชนที่เป็นการนำเสนอภาพความเป็นผู้ร้าย (Villain) ให้กับผู้ที่ถูกวิสามัญฯ และเป็นการสะท้อนภาพตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

ภาพผู้ร้ายที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง

ความหมายเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของผู้ที่ถูกวิสามัญฯ ที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส เป็นการแสดงภาพความเป็นผู้ร้ายที่มีลักษณะก้าวร้าวรุนแรง ซึ่งเป็นภาพตายตัว (Stereotype) ของผู้ร้าย (Villain) ที่มีอยู่แล้วในช่องทางการสื่อสารต่างๆ และหลากหลายรูปแบบ โดยการเข้ารหัส (Encode) ของสื่อมวลชนที่เป็นตอกย้ำภาพความเป็นผู้ร้ายที่ก้าวร้าวรุนแรง มีตัวอย่างดังนี้

**ทหารปะทะม้งดับ 3 ศพ ยึดยาบ้า 1 แสนเม็ด
ขณะเดินเท้าลำเลียงข้ามดอยเข้ามาชายแดนไทย
เจ้าหน้าที่เรียกตรวจค้น กลับสาดกระสุนเข้าใส่
เปิดทางหนีกระทิงถูกระเบิดกระเด็นร่างและเบื้องตัน
พบเป็นแผ่นมุ้งฝิ่งประเทศเพื่อนบ้าน ★ มีต่อหน้า 19**

ความนำจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 31 มีนาคม 2553

ต่อมาพบกลุ่มคนร้าย 4 คน พร้อมอาวุธครบมือ
 สะพายเป้แบบทหารไว้ที่หลัง เดินเข้ามาในป่าละเมาะ
 หลังหมู่บ้านห้วยसान หมู่ 10 ต.ท่าตอน อ.แม่อาย ห่าง
 จากชายแดนราว 300 เมตร เจ้าหน้าที่ทหารพรานที่จุ่มอยู่
 จึงเรียกให้หยุดเพื่อขอตรวจค้น ปรากฏว่ากลุ่มชายฉกรรจ์
 ดังกล่าวได้ใช้อาวุธปืนยิงเข้าใส่เจ้าหน้าที่จนเกิดการปะทะ
 กันสั้นประมาณ 10 นาที

เนื้อหาข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2553

จากตัวอย่างของตัวบทที่ถูกนำเสนอข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นการแสดงความหมาย
 เกี่ยวกับผู้ถูกวิสามัญ หรือตัวละครผู้ร้ายในข่าว โดยเป็นการแสดงความหมายว่า แสดง
 ปฏิริยาตอบสนองต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติของเจ้าหน้าที่ทหารด้วยความก้าวร้าวรุนแรง
 (Aggressive)

จากตัวบทข้างต้น จะเห็นได้ว่าการอธิบายถึงตัวละครในข่าวทั้ง 2 ฝ่าย ในลักษณะที่
 เป็นการลำดับเหตุการณ์ (Sequences) โดยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน ได้แก่ “เจ้าหน้าที่เรียก
 ตรวจค้น” และ “เรียกให้หยุดเพื่อขอตรวจค้น” ซึ่งเป็นพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปราม
 และเป็นพฤติกรรมที่เป็นความชอบธรรมตามกฎหมาย เนื่องจากการแสดงถึงการปฏิบัติ
 หน้าที่ราชการ ดังนั้น พฤติกรรมของฝ่ายเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปรามจึงเป็นพฤติกรรมที่เป็นไปตาม
 บรรทัดฐานของสังคม

เหตุการณ์ในลำดับถัดมา ซึ่งเป็นปฏิริยาตอบกลับที่มีต่อเหตุการณ์แรก เป็นการ
 กล่าวถึงพฤติกรรมของผู้ถูกปราบปราม โดยมีการใช้คำที่แสดงถึงการใช้ความรุนแรงตอบโต้
 การปฏิบัติหน้าที่ตามปกติของเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปราม “กลับสาดกระสุนเข้าใส่เปิดทางหนี”
 และ “ปรากฏว่าชายฉกรรจ์กลุ่มดังกล่าว ได้ใช้อาวุธปืนยิงใส่เจ้าหน้าที่จนเกิดการปะทะ”

จากการจัดลำดับเหตุการณ์เพื่อแสดงปฏิริยาตอบกลับจากฝ่ายผู้ที่ถูกวิสามัญ จะ
 เห็นได้ว่าเป็นการสะท้อนภาพความเป็นผู้ร้าย (Villain) ที่มีอัตลักษณ์ก้าวร้าวรุนแรง ซึ่งเป็น
 คุณลักษณะของผู้ร้ายที่มีลักษณะเป็นภาพตายตัว (Stereotype) ที่อยู่ในการรับรู้ของบุคคล
 ส่วนใหญ่ในสังคม (Cognitive model) โดยเป็นการสะท้อนภาพตัวแทน (Representation)
 ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งมีอัตลักษณ์ร่วมกับตัวละครประเภทผู้ร้ายในข่าว (Villain)

4.3.1.3 นัยทางอุดมการณ์ (Ideological implications)

จากวาทกรรมหลักและการเข้ารหัสเพื่อสร้างความหมายภายใต้กรอบวาทกรรมหลัก จะเห็นได้ว่าความหมายที่แฝงอยู่ในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในคดียาเสพติด ล้วนเป็นการแสดงถึงภาพอคติตายตัวที่สังคมไทยมีต่อชนกลุ่มน้อยในประเทศ เช่น ภาพของการเป็นกลุ่มชนที่ก้าวร้าวป่าเถื่อน หรือการเป็นกลุ่มชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นภัยต่อความมั่นคงภายในประเทศ

การรายงานข่าวของสื่อมวลชนได้เลือกเอาภาพตายตัวดังกล่าวมาใช้เป็นกรอบในการเข้ารหัสเพื่อถ่ายทอดเหตุการณ์ไปยังผู้รับสาร ดังนั้น การรายงานข่าวของสื่อมวลชนจึงเป็นการผลิตซ้ำ (Reproduction) ภาพตายตัวเหล่านั้น

ดังนั้น การทำงานของสื่อมวลชนในที่นี้ จึงเป็นการสร้างและผลิตซ้ำภาพตัวแทน (Representation) โดยกระบวนการสร้างภาพตัวแทนนี้เป็นเสมือนเหรียญสองด้าน กล่าวคือ ในขณะที่กลุ่มคนกลุ่มหนึ่งได้สร้างภาพลักษณ์ด้วยเทคนิคการจัดจำแนกแยกแยะคุณลักษณะ บางประการของกลุ่มคนอื่นให้เกิดความเด่นชัดขึ้น กลุ่มคนผู้สร้างภาพลักษณ์นี้ได้สร้างภาพของตัวเรา (We) และสร้างกลุ่มคนอื่น (The others) ขึ้นในเวลาเดียวกัน กล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ การเกิดภาพตัวแทน จะสร้างกลุ่มคนขึ้นสองกลุ่ม คือ กลุ่มเรา และคนอื่นที่มีความแตกต่างไปจากเรา และมักมีแนวโน้มของความด้อยกว่า (Inferiority) คือ เป็นภาพในเชิงลบ สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะผู้สร้างคือเรา เป็นผู้ใช้อำนาจในกระบวนการสร้างความหมายขึ้น

ดังนั้น ความหมายในลักษณะดังกล่าวยังเป็นการสะท้อนการแบ่งแยก (Discrimination) ระหว่าง “ตัวเรา” และ “คนอื่น” โดยใช้เกณฑ์ด้านเชื้อชาติเป็นตัวแบ่ง รวมทั้งยังมีการใช้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจอันเกิดจากความเป็นคนปกติในสังคมและการอยู่ฝั่งตรงข้ามกับชนกลุ่มน้อยในสังคม ซึ่งแปลว่า “ตัวเรา” คือ คนส่วนใหญ่ในสังคม ซึ่งมีอำนาจมากกว่า “พวกเขา” ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อย และมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานที่พวกเขา นิยามว่าเป็นปกติ

กรอบอุดมการณ์ภายใต้วาทกรรมนี้ จึงเป็นอุดมการณ์การแบ่งแยกทางเชื้อชาติ (Racial discrimination ideology) ที่แบ่งแยกคนตามคุณลักษณะทางด้านเชื้อชาติ รวมทั้งจัดลำดับชั้นว่าเชื้อชาติใดเหนือกว่า เชื้อชาติใดที่ต่ำกว่า และเชื้อชาติที่เหนือกว่าก็มีอำนาจมากกว่าในการที่จะกำหนดบรรทัดฐาน (Norm) และชุดความรู้ (Knowledge) ในขณะเดียวกัน ก็กีดกันชุดความรู้ของเชื้อชาติที่ด้อยกว่าให้กลายเป็นสิ่งที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานโดยไม่

ต้องการเหตุผลมาสนับสนุน เพราะได้รับการผลิตซ้ำำจนดูเหมือนเป็นกรอบวิธีคิดที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ

4.3.2 วาทกรรมรอง : วาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เบี่ยงเบน

วาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เบี่ยงเบนที่แสดงตัวอยู่ในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขยาเสพติด ความหมายเกี่ยวกับความชอบธรรมในการจัดการกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามที่สังคมกำหนด ทั้งนี้ การวิสามัญฆาตกรรม จะมีความหมายที่มีความชอบธรรมในตัวเอง เนื่องจากมีลักษณะเป็นการปฏิบัติราชการตามหน้าที่

4.3.1.1 โครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรม

ปฏิบัติการทางวาทกรรมที่อยู่ในโครงสร้างส่วนต่างๆ ในการนำเสนอข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขยาเสพติด ที่เป็นการแสดงถึงวาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เบี่ยงเบน (Legal murder discourse) มีดังต่อไปนี้

พาดหัวข่าวและความนำ (Headline and Lead)

การจัดกรอบเหตุการณ์ภายในพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ที่เป็นช่องทางในการแสดงตัวของวาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เบี่ยงเบน (Legal murder discourse) ผ่านการเลือกใช้คำ (Word choices) และสำนวนโวหาร (Rhetoric) ในการนำเสนอ มีดังนี้

(1)

**ทหารพรานจับตาย3
ชนยาบ้า2แสนเม็ด**
ทหารพรานกองทัพภาค 3ปะทะ
เดียดขววนการค้ายาเสพติด
กลุ่มว่าแดง ★ มีต่อหน้า 15

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 30 เมษายน 2553

จากพาดหัวข่าวข้างต้น มีการจัดระบบความสัมพันธ์ภายในตัวบทที่แสดงถึงความชอบธรรมในการวิสามัญฆาตกรรม โดยจัดวางคำที่แสดงความหมายเกี่ยวกับการวิสามัญฆาตกรรมควบคู่กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เป็นเหตุที่ทำให้ต้องมีการวิสามัญฆาตกรรม

การจัดความสัมพันธ์ภายในตัวบทของพาดหัวข่าวที่แสดงถึงความชอบธรรมในการวิสามัญฆาตกรรม มีดังนี้

“จับตาย” มีความหมายเดียวกับการวิสามัญฆาตกรรม คือ เป็นการทำให้ตัวละครประเภทผู้ร้ายในข่าว (Villain) เสียชีวิตจากการปฏิบัติราชการตามหน้าที่

“ขนยาบ้า 2 แสนเม็ด” เป็นคำที่ถูกเลือกมาใช้แทนผู้ที่ถูก “จับตาย” ซึ่งเป็นคำที่สื่อมวลชนคัดมาจากคุณลักษณะด้านหนึ่งของตัวผู้ถูกวิสามัญฆาตกรรม

ในส่วนของความนำ (Lead) จะมีการให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากในส่วนพาดหัวข่าว (Headline) โดยใช้คำกริยา “ปะทะเดือด” แสดงถึงการประจัญหน้ากันหรือเข้าต่อสู้กันทั้ง 2 ฝ่าย ดังนั้น การวิสามัญฆาตกรรมของเจ้าหน้าที่ทหารจึงมีความชอบธรรม เนื่องจากมีการต่อสู้ขัดขืนจากฝ่ายที่ต้องถูกจับกุม

“ขบวนการค้ายาเสพติดกลุ่มว่าแดง” เป็นกลุ่มคำที่แสดงถึงมิติที่เบี่ยงเบนในตัวผู้ถูกวิสามัญฆาตกรรม และเป็นกลุ่มคำที่ถูกใช้แทนตัวละครผู้ร้าย (Villain) ในข่าว ที่ “ปะทะ” กับเจ้าหน้าที่ทหาร

จะเห็นได้ว่ากลุ่มคำแทนตัวละครผู้ร้ายในข่าว (Villain) จะแสดงถึงความชอบธรรมของปฏิบัติการวิสามัญฆาตกรรมโดยเจ้าหน้าที่ทหาร คือเป็นผู้มีความเบี่ยงเบนตามค่านิยมของสังคมในเรื่องยาเสพติด และไม่ยอมรับการบังคับใช้กฎหมายตามขั้นตอนปกติ

(2)

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 31 มีนาคม 2553

การจัดกรอบเหตุการณ์ตามพาดหัวข่าวข้างต้น มีการเลือกสรรคำ (Words choices) เพื่อสื่อความหมายเกี่ยวกับปฏิบัติการวิสามัญฯ ของเจ้าหน้าที่ทหาร โดยมีรูปแบบการจัดกรอบเหตุการณ์เช่นเดียวกับพาดหัวข่าวที่ (1) คือ มีการใช้คำกริยา “ปะทะ” เพื่อแสดงการต่อสู้กันระหว่างฝ่ายปราบปรามกับฝ่ายที่ถูกวิสามัญฯ รวมทั้งมีการเลือกใช้คำขยาย “สนั่นดอย” เพื่อแสดงถึงการปะทะต่อสู้อย่างรุนแรง ในส่วนของความนำ คำว่า “ปะทะ” ถูกขยายความด้วยประโยค “เจ้าหน้าที่เรียกตรวจค้น กลับสาดกระสุนเข้าใส่เปิดทางหนี” แสดงถึงการขัดขวางการปราบปรามจากเจ้าหน้าที่ทหาร

การนำเสนอเกี่ยวกับตัวผู้ถูกวิสามัญฯ ในพาดหัวข่าว มีการใช้คำว่า “มัง” ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของผู้ถูกวิสามัญฯ และมีสถานะเป็นตัวละครผู้ร้ายในข่าว (Villain) โดยการให้ข้อสรุปเกี่ยวกับตัวละครผู้ร้าย ยังปรากฏในส่วนความนำ (Lead) เพื่อขยายความในส่วนพาดหัวข่าวว่า “เบื้องตันพบเป็นเผ่าม้งฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน”

กลุ่มคำที่แสดงถึงการวิสามัญฯ คือ “โดนระเบิดร่างและ 3 ศพ” สอดคล้องกับความหมายที่เกิดจากขยายความการปะทะ “สนั่นดอย” แสดงให้เห็นภาพการปะทะอย่างรุนแรง และมีการใช้อาวุธหนักเข้าต่อสู้กันระหว่าง 2 ฝ่าย ความหมายเกี่ยวกับการวิสามัญฆาตกรรมในพาดหัวข่าว จึงแสดงถึงความจำเป็นที่จะต้องจับตายเพราะมีการปะทะเกิดขึ้น

“ยึดยาบ้าที่ชนมาแสนเม็ด” เป็นกลุ่มคำบังคับที่ต้องมีในพาดหัวข่าว เพื่อแสดงถึงความเบี่ยงเบนของผู้ถูกวิสามัญฆาตกรรม จะเห็นได้ว่า การจัดกรอบเหตุการณ์ภายในพาดหัวข่าวเพื่อถ่ายทอดเหตุการณ์วิสามัญฆาตกรรม จะต้องมีความเบี่ยงเบนของผู้ถูกวิสามัญ มารองรับ เป็นการแสดงนัยว่าการวิสามัญฆาตกรรมไม่ใช่เรื่องที่ผิดปกติ ถ้าจะเกิดขึ้นกับผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามคำนิยามของสังคม

(3)

รัวอ้าเปิดทาง เจอสวนจมเลือด

ทหารพรานจับตายคาราวาน
ยาบ้า 1 ตพ ★ มีต่อหน้า 1๕

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 11 พฤษภาคม 2553

การจัดกรอบเหตุการณ์เพื่อถ่ายทอดความหมายในพาดหัวข่าวข้างต้น จะแสดงถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการวิสามัญผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน จะเห็นได้ว่าการเลือกใช้คำกริยา “ปะทะ” เหมือนกับพาดหัวข่าวก่อนหน้า ถึงแม้จะเป็นคนละเหตุการณ์ก็ตาม

“จับตาย” มีความหมายเดียวกับการวิสามัญฆาตกรรม คือ เป็นการทำให้ตัวละครประเภทผู้ร้ายในข่าว (Villain) เสียชีวิตจากการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ของฝ่ายผู้ปราบปราม ซึ่งเป็นคำที่มีความหมายชอบธรรมในตัวเอง ทั้งยังเป็นความหมายที่ให้อำนาจกับผู้ปราบปรามในการที่จะจัดการกับผู้เบี่ยงเบน

นอกจากนี้ ในส่วนของความนำ (Lead) ยังมีการขยายความ “จับตาย” เพิ่มเติมใน ส่วนความนำ (Lead) โดยมีการอธิบายว่า

“รัวอ้าเปิดทาง เจอสวนจมเลือด”

จากรูปประโยคข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดความสัมพันธ์ภายในประโยคเป็น ความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Cause and consequence) โดย “รัวอาก้าเปิดทาง” เป็นเหตุ และ “เจอสวน” เป็นปฏิกิริยาตอบกลับของเจ้าหน้าที่ทหาร และ “จมนเลือด” เป็นผลจากการปะทะกับผู้ปราบปราม

การจัดวางความสัมพันธ์ภายในตัวบทข้างต้น สะท้อนให้เห็นความถูกต้องชอบธรรมของการจับตาย คือเป็นการแสดงให้เห็นถึงการขัดขึ้น ต่อต้านการปราบปราม ซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้ปราบปรามต้องจับตายผู้มีความประพฤติเบี่ยงเบน ซึ่งเป็นการแสดงนัยว่าเมื่อมีการต่อต้านอำนาจของผู้ปราบปราม ก็จะไปสู่การวิสามัญฆาตกรรม

“ขบวนยานรก” เป็นกลุ่มคำที่ถูกเลือกมาใช้แทนกลุ่มคนที่ถูกวิสามัญฆาตกรรม แสดงความเบี่ยงเบนของผู้ถูกวิสามัญฯ ด้วยการแสดงความหมายโดยนัย (Denotative meaning) ของยาเสพติด โดย “ยานรก” เป็นการเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย (Analogy) ที่แสดงถึงโทษภัยของยาเสพติด เป็นความหมายที่เกิดจากการกำหนดนิยามโดยสังคม ที่แสดงถึงความเบี่ยงเบนของผู้ถูกวิสามัญฆาตกรรม

(4)

พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 27 พฤศจิกายน 2553

จากพาดหัวข่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดกรอบเหตุการณ์เช่นเดียวกับพาดหัวข่าวในกรณีเดียวกันที่ได้นำเสนอไปก่อนหน้านี้ โดยมีการเลือกใช้คำที่สื่อความหมายในทิศทางเดียวกัน และมีการจัดวางความสัมพันธ์ภายในตัวบทเหมือนกัน เช่น การใช้คำกริยา “จับตาย” เพื่อจัดกรอบการรับรู้ภายในตัวบท และ “แอบขนยาบ้า” ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่แสดงถึงความเบี่ยงเบน ที่ถูกนำมารองรับกริยา “จับตาย”

นอกจากนี้ ในส่วนของความนำ (Lead) ยังมีการแสดงถึงคุณค่าทางบวกที่สื่อมวลชนมีต่อการวิสามัญฆาตกรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากรูปประโยค “ตำรวจเชียงใหม่ ไขว์ผลงานเฉียบจับตาย” ซึ่งเป็นการแสดงความหมายโดยนัย (Denotative meaning) ของการวิสามัญฆาตกรรมจากจุดยืนของสื่อมวลชน โดยมีการเปรียบเทียบว่า “จับตาย” คือ “ผลงานเฉียบ” ซึ่งมีความหมายในทางบวก สะท้อนให้เห็นความหมายทางสังคม (Social meaning) ที่มีต่อยาเสพติดและผู้เกี่ยวข้อง

จากพาดหัวข่าวที่ได้แสดงไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing) ผ่านการเลือกใช้คำที่แสดงความหมายเกี่ยวกับบทบาทของตัวละครในข่าว และเป็นช่องทางในการแสดงตัวของวาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เบี่ยงเบน (Legal murder discourse) ดังนี้

	วีรบุรุษ (Hero)		ผู้ร้าย (Villain)	
	สถานะ	การกระทำ	สถานะ	การกระทำ
30 เม.ย. 53	“ทหารพราน”	“จับตาย”, “ปะทะเดือด”	“ขบวนการค้ายา เสพติดกลุ่มว่า แดง”	“ขนยาบ้า 2 แสน เม็ด”
31 มี.ค. 53	“ทหาร”	“ปะทะ”, “ยึดยาบ้า”	“ม้ง”	“ยาบ้าที่ขนมา แสนเม็ด”, “กลับสาดกระสุน เข้าใส่”
11 พ.ค. 53	“ทหารพราน”	“ปะทะ”, “จับตาย”	“ขบวนการนรก”	“รั้วอาก้า เปิดทาง”

	วีรบุรุษ (Hero)		ผู้ร้าย (Villain)	
	สถานะ	การกระทำ	สถานะ	การกระทำ
27 พ.ย. 53	“ตำรวจ เซียงราย”	“จับตาย”, “โชว์ ผลงานเฉียบ”	“2 พ่อค้า”	“แอบขนยาบ้า”

ตารางแสดงการจัดกรอบเหตุการณ์และให้สถานะตัวละครในพาดหัวข่าวและความนำ

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าการให้คำอธิบายเหตุการณ์ด้วยการเลือกคำอธิบายสถานะและบทบาทของตัวละครในข่าว เป็นตัวกำหนดกรอบของความหมายในการส่งสาร (Message) ไปยังผู้รับสาร โดยกลุ่มคำที่ถูกใช้ในพาดหัวข่าว (Headline) และความนำ (Lead) เพื่ออธิบายบทบาทและสถานะของบุคคลในข่าวจะมีความตายตัว มีค้ำบังคับที่ต้องถูกเลือกมาใช้ในการอธิบายเกี่ยวกับการวิสามัญฆาตกรรม ได้แก่ กลุ่มคำที่แสดงถึงความเบี่ยงเบน และกลุ่มคำที่แสดงความจำเป็นที่จะต้องจับตาย ซึ่งจะเป็นกลุ่มคำที่ถูกจัดวางคู่กับตัวผู้ถูกวิสามัญฆาตกรรม เป็นการสะท้อนถึงที่มาที่ไปของการวิสามัญฆาตกรรมที่มาจากตัวผู้ถูกวิสามัญฯ เอง

เนื้อหาข่าว (News story)

สำหรับโครงสร้างส่วนเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่เป็นช่องทางในการปรากฏของวาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เบี่ยงเบน (Legal murder discourse) ซึ่งเป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับการกำจัดผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามค่านิยมของสังคม โดยมีปฏิบัติการทางวาทกรรมผ่านโครงสร้างส่วนย่อยๆ ของเนื้อหาข่าว ดังนี้

1). เหตุการณ์หลัก (Main event)

เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับเหตุการณ์ในการวิสามัญฆาตกรรมในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐทั้ง 4 ฉบับที่ลงเนื้อหาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด มีการจัดกรอบความหมายในส่วนเหตุการณ์หลัก (Main event) ด้วยการเลือกสรรคำ (Words choices) เพื่อสื่อความหมายดังนี้

(1)

เหตุการณ์หลักที่ถูกนำเสนอ	การจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing)	
	วีรบุรุษ (Hero)	ผู้ร้าย (Villain)
ต่อมาพบกลุ่มคนร้าย 4 คน พร้อมอาวุธครบมือ สะพายเป้แบบทหารไว้ที่หลัง เดินเข้ามาในป่าละเมาะ หลังหมู่บ้านห้วยसान หมู่ 10 ต.ท่าตอน อ.แม่เมาะ ห่างจากชายแดนราว 300 เมตร เจ้าหน้าที่ทหารพรานที่จุ่มอยู่ จึงเรียกให้หยุดเพื่อขอตรวจค้น ปรากฏว่ากลุ่มชายฉกรรจ์ดังกล่าวได้ใช้อาวุธปืนยิงเข้าใส่เจ้าหน้าที่จนเกิดการปะทะกันขึ้นประมาณ 10 นาที	“เรียกให้หยุดเพื่อขอตรวจค้น”	“อาวุธครบมือ”, “ใช้อาวุธปืนยิงเข้าใส่เจ้าหน้าที่”

การนำเสนอเหตุการณ์หลัก (Main event) ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2553

จากการนำเสนอเหตุการณ์วิสามัญฆาตกรรมข้างต้น เมื่อกล่าวถึงการกระทำของผู้ปราบปรามหรือเจ้าหน้าที่ทหาร จะเป็นการใช้คำที่แสดงถึงความหมายในทางบวก เช่น การใช้คำกริยา “เรียก” และ “ขอ” ซึ่งแสดงถึงการกระทำโดยละมุนละม่อม ไม่แข็งกร้าว ในขณะที่เดียวกัน เมื่อกล่าวถึงฝ่ายที่ถูกวิสามัญฯ จะอธิบายถึงพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน ได้แก่ “อาวุธครบมือ” และ “ใช้อาวุธปืนยิงเข้าใส่เจ้าหน้าที่” ซึ่งเป็นการแสดงคุณลักษณะที่เป็นคู่ตรงข้ามกับฝ่ายเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปราม (Binary opposition)

นอกจากนี้ การจัดวางรูปประโยคภายในตัวบท ยังแสดงถึงสาเหตุของกรวิสามัญฆาตกรรมที่มาจากคุณลักษณะอันเบี่ยงเบนของตัวผู้ถูกวิสามัญฯ เอง จากรูปประโยค “ปรากฏว่ากลุ่มชายฉกรรจ์ดังกล่าวได้ใช้อาวุธปืนยิงเข้าใส่เจ้าหน้าที่จนเกิดการปะทะกันขึ้นประมาณ 10 นาที” เป็นการจัดวางความสัมพันธ์ระหว่าง “การยิงเข้าใส่เจ้าหน้าที่” และ “เกิดการปะทะ” ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(2)

เหตุการณ์หลักที่ถูกนำเสนอ	การจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing)	
	วีรบุรุษ (Hero)	ผู้ร้าย (Villain)
เมื่อเจ้าหน้าที่แสดงตัวเรียกตรวจค้น ปรากฏว่าชายคนที่เดินตรงกลาง <u>ร้องสั่งเป็นภาษาม้ง</u> ให้เพื่อน <u>สอดกระสุนใส่เจ้าหน้าที่เพื่อเปิดทางหนี</u> ทำให้เกิดการปะทะยิงตอบโต้กันสนั่นป่า ท่ามกลางสายฝนที่ตกลงมาอย่างหนัก กระทั่งมีเสียงระเบิดดังขึ้น และเสียงปืนจากฝ่ายตรงข้ามเงียบสงบลง เจ้าหน้าที่จึงรีบกำลังรักษาพื้นที่ที่เกิดเหตุเอาไว้ แล้วรายงานเหตุให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เพื่อเตรียมเข้าเคลียร์พื้นที่	“แสดงตัวเรียกตรวจค้น”	“ร้องสั่งเป็นภาษาม้ง”, “สอดกระสุนใส่เจ้าหน้าที่เพื่อเปิดทางหนี”

การนำเสนอเหตุการณ์หลัก (Main event) ฉบับวันที่ 31 มีนาคม 2553

จากเหตุการณ์หลักที่ถูกนำเสนอข้างต้น จะนำเสนอพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ทหารผู้ปราบปรามที่เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่ราชการ โดยคำว่า “แสดงตัวเรียกตรวจค้น” เป็นกลุ่มคำที่แสดงถึงการปฏิบัติตามปกติของเจ้าหน้าที่ ในขณะที่เดียวกัน เมื่อกล่าวถึงผู้ถูกวิสามัญฯ ก็จะเป็นการอธิบายด้วยกลุ่มคำที่แสดงความเบี่ยงเบน เช่น คำว่า “สอดกระสุน” และ “หนี”

เหตุการณ์หลักที่ถูกนำเสนอ ยังมีการจัดวางความสัมพันธ์ภายในประโยคเพื่ออ้างอิงสาเหตุของการวิสามัญฆาตกรรมเข้ากับความเบี่ยงเบนของตัวผู้ถูกวิสามัญฯ เอง กล่าวคือ การต่อต้าน “การเรียกตรวจค้น” ของเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดการ “ปะทะยิงตอบโต้กันสนั่นป่า”

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(3)

เหตุการณ์หลักที่ถูกนำเสนอ	การจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing)	
	วีรบุรุษ (Hero)	ผู้ร้าย (Villain)
<p>กระทั่งมาถึงบ้านโป่งไฮ หมู่ที่ 21 ต.แม่สกลใน อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย ตรงข้ามบ้านอโศก <u>ชุมชนอาข่า และมูเซอ</u> เขตกองกำลังพม่าเชื้อสายว้า ห่างจากเมืองยองฝั่งพม่า ประมาณ 8 กม. พบการวางยาเสพติดเป็นชายฉกรรจ์ ประมาณ 7 คน เดินลัดเลาะตามป่าไม้ โดย 2 คนแรก <u>ถืออาวุธปืน</u> อากำนำหน้าเพื่อคุ้มกัน อีก 5 คน แบกเป้เดินตามหลังโดยทิ้งระยะห่างกันราว 50 เมตร เจ้าหน้าที่จึง <u>ขยายกำลังโอบล้อมเพื่อจับกุม</u> แต่คนร้ายไหวทันเปิดฉาก <u>กราดยิงใส่กลุ่มเจ้าหน้าที่</u> เกิดการปะทะเดือดราว 15 นาที เสียงปืนจึงสงบ</p>	<p>“ขยายกำลังโอบล้อมเข้าจับกุม”</p>	<p>“ถืออาวุธปืน อากำนำหน้าเพื่อคุ้มกัน”, “ไหวทันเปิดฉากกราดยิงใส่กลุ่มเจ้าหน้าที่”</p>

การนำเสนอเหตุการณ์หลัก (Main event) ฉบับวันที่ 11 พฤษภาคม 2553

“ขยายกำลังโอบล้อมเข้าจับกุม” เป็นพฤติกรรมที่เป็น “ปกติ” ของเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปราม ซึ่งเป็นอำนาจที่มีความชอบธรรมตามกฎหมาย และเมื่อกล่าวถึงฝ่ายผู้ร้าย (Villain) ที่ถูกวิสามัญ จะมีการอธิบายความเบี่ยงเบน โดยในเหตุการณ์หลักข้างต้น มีการอธิบายถึงพฤติกรรม “ถืออาวุธปืนอากำนำหน้าเพื่อคุ้มกัน” ซึ่งเป็นการสร้างความหมายด้วยการใช้คู่ตรงข้าม (Binary opposition) โดยเป็นการแสดงความหมายว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ทหารเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ เพื่อปราบปรามสิ่งที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานที่ปกติ

การแสดงสาเหตุของการถูกวิสามัญฆาตกรรมในเหตุการณ์หลัก เป็นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลลัพธ์ ระหว่างพฤติกรรมเบี่ยงเบนของผู้ถูกวิสามัญ กับการถูกวิสามัญ กล่าวคือ “คนร้ายไหวทันเปิดฉากกราดยิงใส่กลุ่มเจ้าหน้าที่” เป็นสาเหตุของ “การปะทะเดือด”

(4)

เหตุการณ์หลักที่ถูกลำเสนอ	การจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing)	
	วีรบุรุษ (Hero)	ผู้ร้าย (Villain)
<p>พบชายฉกรรจ์ 2 คน ชีรด จยบ.ชูชุกี สีดำ ไม่ติดป้ายทะเบียน วิ่งไล่เกาะข้ามจากบ้านสามปี ผึ่งพม่า มาฝั่งไทย โดยชายคนที่นั่งซ้อนท้ายสะพานกระเป๋าค่าสี่ตัว 8 โป ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงแสดงตัวเข้าจับกุม แต่ชายฉกรรจ์ทั้ง 2 คนฮึดสู้ใช้เป็นอาถรรพ์กราดยิงใส่เพื่อเปิดทางหนีเข้าไปในป่าไผ่ ท้ายหมู่บ้านสันป่าสัก หมู่ 7 ต.โป่งผา อ.แม่สาย กำลั้งเจ้าหน้าที่จึงไล่ติดตามไป โดยมีกำลังอีกชุดแยกไปตัดหน้าทางออกหลังหมู่บ้าน เมื่อคนร้ายเห็นจวนตัวจึงเปิดฉากยิงใส่ด้วยปืนอาถรรพ์และปืนสั้น เกิดการยิงปะทะกันนาน 15 นาที เสียงปืนฝ่ายคนร้ายจึงเงียบไป</p>	<p>“แสดงตัวเข้าจับกุม”, “ไล่ติดตามไป”</p>	<p>“ฮึดสู้ใช้เป็นอาถรรพ์กราดยิงใส่เพื่อเปิดทางหนี”, “เห็นจวนตัวจึงเปิดฉากยิงใส่ด้วยปืนอาถรรพ์และปืนสั้น”</p>

การนำเสนอเหตุการณ์หลัก (Main event) ฉบับวันที่ 27 พฤศจิกายน 2553

การนำเสนอเหตุการณ์หลักข้างต้น มีการชุดคำที่แสดงถึงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปราบปราม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ถือเป็นความปกติ เพราะเป็นสิ่งที่ถูกกระทำโดยหน้าที่ของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ เช่น “แสดงตัวเข้าจับกุม” และ “ไล่ติดตามไป” และกลุ่มคำที่ถูกใช้อธิบายพฤติกรรมของผู้ถูกปราบปราม จะปรากฏคำที่แสดงถึงความผิดปกติไปจากบรรทัดฐาน เช่น “ใช้ปืนอาถรรพ์กราดยิง”, “เปิดทางหนี” และ “เปิดฉากยิง”

สาเหตุของการวิสามัญ เกิดจากการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่าง “คนร้ายเห็นจวนตัวจึงเปิดฉากยิงใส่ด้วยปืนอาถรรพ์และปืนสั้น” กับ “เกิดการยิงปะทะกันนาน 15 นาที” ซึ่งเป็นข้อสรุปที่ปรากฏในการนำเสนอก่อนหน้านี้

จะเห็นได้ว่า การนำเสนอคุณลักษณะของฝ่ายผู้ปราบปราม จะมีลักษณะเป็น “ปกติ” ในขณะที่กลุ่มผู้ถูกวิสามัญฆาตกรรม จะถูกนำเสนอด้วยการแสดงคุณลักษณะที่เบี่ยงเบน ซึ่งเป็นการสร้างความหมายตามแนวคิดคู่ตรงข้าม (Binary opposition) ดังนั้น โครงสร้างส่วนเหตุการณ์หลัก (Main event) ในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด จึงเป็นพื้นที่ในการแสดงความหมายว่าการวิสามัญฆาตกรรมเป็นผลจากการแสดงพฤติกรรมที่แข็งแกร่งของฝ่ายผู้ร้าย (Villain) แม้ว่าท่าทีจากฝ่ายปราบปรามจะมีลักษณะ “ปกติ” ก็ตาม ซึ่ง

เป็นความหมายที่สอดคล้องกับโครงสร้างส่วนพาดหัวข่าวและความนำ คือ การวิสามัญฆาตกรรมจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความประพฤติเบี่ยงเบนและมีการต่อต้านพฤติกรรมตามปกติของผู้ปราบปราม

2). ภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds)

ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกลำเสนอในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขม ยาเสพติด จะเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับที่มาของเหตุการณ์ก่อนที่จะมีการวิสามัญฆาตกรรม รวมทั้งให้รายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวละครในข่าวทั้ง 2 ฝ่าย (News actors) โดยมีการจัดกรอบเหตุการณ์ในการนำเสนอ (Framing) จากจุดยืนของเจ้าหน้าที่ทหาร ซึ่งเป็นแหล่งข่าวเพียงแหล่งเดียวในข่าวนี้ สำหรับการนำเสนอภูมิหลังเหตุการณ์ที่มีส่วนสนับสนุนให้ปฏิบัติการของผู้วิสามัญฆาตกรรมมีความชอบธรรมในการกำจัดผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน มีดังนี้

(1)

ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกลำเสนอ	การจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing)	
	วีรบุรุษ (Hero)	ผู้ร้าย (Villain)
ทหารพรานปะทะแก๊งค้ายาเสพติด ก่อนเจ็ดหัว ขบวนการยานรก 3 ศพครั้งนี้ เปิดเผยเมื่อเวลา 06.45 น. วันที่ 29 เม.ย. พ.อ.ชัยยันต์ สิริสุนทร หน.ฝ่ายทหารพราน ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพอากาศที่ 3 ส่วนแยก 1 นำกำลังทหาร พราน 2 ชุด ออกลาดตระเวนสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติด ล็อตใหญ่ ที่จะผ่านเข้ามาในพื้นที่จะเข็มรอยต่อชายแดน ไทย-พม่า ในเขต อ.แม่อาบ จ.เชียงใหม่	“เด็ดหัว”, “ลาดตระเวนสกัดกั้น การลำเลียงยาเสพติด ดลottedใหญ่”	“แก๊งค้ายาเสพติด”, “ขบวนการยานรก”

การนำเสนอภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds) ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2553

ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกลำเสนอข้างต้น เป็นการกล่าวถึงปฏิบัติการเบื้องหลังของเจ้าหน้าที่ทหารพรานก่อนที่จะมีการวิสามัญฆาตกรรม โดยมีการให้คำจำกัดความตัวละครในข่าวฝ่ายผู้ร้าย (Villain) ว่า “แก๊งค้ายาเสพติด” และ “ขบวนการยานรก” ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่แสดงถึงการประเมินคุณค่าจากจุดยืนของสื่อมวลชน เนื่องจากการใช้ความหมายโดยนัย (Connotative meaning) มาเป็นคำเรียกแทนตัวละครในข่าว (News actors) แสดงถึงการให้คุณค่า (Evaluation) ที่สื่อมวลชนมีต่อตัวละครดังกล่าว

การกล่าวถึงตัวละครฝ่ายผู้ปราบปรามในโครงสร้างส่วนภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds) ข้างต้น มีการใช้คำกริยา “เด็ดหัว” เพื่ออธิบายถึงปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ทหาร และ “ลาดตระเวนสกัดกั้นการลำเลียงยาเสพติดตลอดใหญ่” ซึ่งเป็นกรทำให้คำจำกัดความที่สะท้อนคุณค่าทางสังคม (Social meaning) ที่มีต่อตัวละครฝ่ายผู้ร้าย (Villain) และแสดงถึงความเป็นปกติในการที่จะกำจัด

(2)

ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอ	การจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing)	
	วีรบุรุษ (Hero)	ผู้ร้าย (Villain)
พ.อ.จิรเดชกล่าวว่า ยาน้ำซูดนี้คาดว่าเป็นของกลุ่มว่าเป็นผู้ว่าจ้างชาวเขาเผ่าม้งลำเลียงเข้ามาในชายแดนไทยเพื่อส่งให้เครือข่าย เนื่องจากพื้นที่ตรงข้ามจุดเกิดเหตุฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน กลุ่มนี้ได้แบ่งพื้นที่ให้ชาวม้งสร้างหมู่บ้านประมาณ 70-80 หลังคาเรือน เพื่อเป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด และใช้ช่วงจังหวะที่เจ้าหน้าที่เคลื่อนกำลังไปดูแลพื้นที่ขึ้นใน ขนยาบ้าตลอดใหญ่เดินเท้าเข้ามา กระทั่งเกิดปะทะกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารที่วางกำลังเฝ้าระวังตามแนวชายแดน เบื้องต้นได้รวบรวมของกลางทั้งหมดส่งพนักงานสอบสวน สภ.แม่ฟ้าหลวง เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป	ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอผ่านแหล่งข่าว (Verbal reaction)	ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอผ่านแหล่งข่าว (Verbal reaction)
เหตุการณ์กองกำลังผาเมืองปะทะกลุ่มค้ายาเสพติดตาย 3 ศพ ยึดยาบ้า 1 แสนเม็ด เกิดขึ้นเมื่อช่วงกลางดึกวันที่ 28 มี.ค. ขณะ ร.อ.สุวิทย์ มานะสมบุรณ์ ผบ.ร้อยทพ.3108 ร่วมกับชุดปฏิบัติการข่าวพิเศษ กกส.ผาเมือง นำกำลังดักจับบนดอยสูงตะเข็บชายแดนไทย-พม่า บริเวณบ้านห้วยหบกป้า โข หมู่ 9 ต.แม่สลองนอก อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย พบชาย 3 คน เดินลัดเลาะอยู่กลางป่าไผ่บนยอดดอยเข้ามาในพื้นที่เขตไทย โดยชายคนแรกเดินนำหน้าถืออาวุธปืนสั้น คนกลางแบกเบ้าสี่เหลี่ยม ในมือถือลูกระเบิด ส่วนคนสุดท้ายแบกเบ้าสี่เหลี่ยม มือถือปืนคาร์บินคุ้มกันปิดท้าย	“ยึดยาบ้า 1 แสนเม็ด”, นำกำลังดักจับบนดอยสูง”,	“ชายคนแรกเดินนำหน้าถืออาวุธปืนสั้น”, “ในมือถือลูกระเบิด”, “มือถือปืนคาร์บินคุ้มกัน”

การนำเสนอภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds) ฉบับวันที่ 31 มีนาคม 2553

การนำเสนอภูมิหลังเหตุการณ์ในครั้งแรก จะเป็นการนำเสนอรายละเอียดในเหตุการณ์หลักผ่านการเล่าเรื่องของแหล่งข่าว (Verbal reaction) เป็นแหล่งข่าวที่มีส่วนร่วมกับเหตุการณ์ในฐานะผู้กระทำ (Action) ซึ่งจะอธิบายในหัวข้อแหล่งข่าว (News source) ที่อยู่ถัดไป

ในส่วนที่ 2 ของการนำเสนอเกี่ยวกับภูมิหลังเหตุการณ์ จะเป็นการกล่าวถึงปฏิบัติการก่อนหน้าที่จะมีการวิสามัญ โดยอธิบายถึงคุณลักษณะของตัวละครผู้ร้าย (Villain) “ชายคนแรกเดินนำหน้าถืออาวุธปืนสั้น”, “ในมือถือลูกระเบิด”, “มือถือปืนคาร์บินคุ้มกัน” จะเห็นได้ว่าเป็นการแสดงถึงคุณลักษณะที่เบี่ยงเบนอีกประการหนึ่งของผู้ที่ถูกวิสามัญ โดยเจ้าหน้าที่ทหารพราน และเป็นสิ่งนำไปสู่เหตุการณ์ที่ปรากฏในเหตุการณ์หลัก

(3)

ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอ	การจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing)	
	วีรบุรุษ (Hero)	ผู้ร้าย (Villain)
ทหารพรานดับสายคาราวานยาบ้ารายนี้ เปิดเผยขึ้นเมื่อเวลา 06.00 น. วันที่ 9 พ.ค. พ.อ.จรัส ปัญญาดี ผบ.ภค.ทพ.๑1 จก.ม.2 กองกำลังผกเมือง “ได้รับรายงานว่าจะมีขบวนการค้ายาเสพติดถ้าเถียงยาบ้าจำนวนมากเข้าทางชายแดน จึงสั่งการให้ พ.ต.ท.วัช จันทร์สมโภชน์ ผ.ร้อย.ทหารพราน ๑1๐7 นำกำลังออกลาดตระเวนตามยอดคอบสูงแนวตะเข็บชายแดนเพื่อสกัดจับ	“จับตายคาราวานยาบ้า”, “นำกำลังออกลาดตระเวน”, “สกัดจับ”	-

การนำเสนอภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds) ฉบับวันที่ 11 พฤษภาคม 2553

จากการนำเสนอภูมิหลังเหตุการณ์ข้างต้น จะเป็นการจัดกรอบเหตุการณ์ผ่านการอธิบายเกี่ยวกับปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ โดยเลือกใช้กลุ่มคำ “จับตายคาราวานยาบ้า” เป็นตัวแทนของเหตุการณ์ทั้งหมด โดยเป็นการจัดวางคำที่แสดงถึงการกระทำของเจ้าหน้าที่ควบคู่กับพฤติกรรมเบี่ยงเบน ความเบี่ยงเบนดังกล่าว คือ “คาราวานยาบ้า” ซึ่งเป็นการใช้คำเพื่อแสดงให้เห็นความเบี่ยงเบนในเชิงปริมาณ หรือเป็นการแสดงให้เห็นว่ามีเป็นจำนวนมาก

รวมถึงการอธิบายพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ในภูมิหลังของเหตุการณ์ว่า “นำกำลังลาดตระเวน”, “สกัดจับ” ซึ่งเป็นกลุ่มคำที่แสดงถึงการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหน้าที่ที่ติดมากับ

บทบาทของผู้ปราบปราม ดังนั้น ปฏิบัติการของผู้ปราบปราม จึงมีลักษณะที่เป็นปกติธรรมดา เนื่องจากเป็นการทำหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

(4)

ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอ	การจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing)	
	วีรบุรุษ (Hero)	ผู้ร้าย (Villain)
<p>หลังเกิดเหตุ พล.ต.ต.ทรงธรรม อัคราภรณ์ ผบก.ภ.จ.เชียงราย ได้รู้ตามตรวจสอบด้วยตัวเอง พร้อมระบุว่าคนร้ายทั้ง 2 คน น่าจะเป็นชาวพม่า มีหน้าที่ค้าเสพยาบ้าเข้ามาส่งพ่อค้าในฝั่งไทย ช่วงนี้เป็นช่วงแล้ง และอากาศหนาวเย็น ตามรายงานข่าวระบุว่าพบพบการค้ายาบ้าในฝั่งพม่าเร่งผลิตและส่งมาจำหน่ายในฝั่งไทยทุกวัน เพื่อหาเงินไปซื้ออาวุธและเครื่องนุ่งห่มกันหนาว ได้กำชับให้เจ้าหน้าที่ออกหาข่าวและเฝ้าระวังป้องกันเต็มที่ ทำให้ตรวจยึดยาบ้าได้จำนวนมาก และยังมีวิสามัญคนร้ายเสียชีวิตอีก 2 ศพ อยู่ระหว่างขยายผลเพิ่มเติมต่อไป</p>	<p>ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอผ่านแหล่งข่าว (Verbal reaction)</p>	<p>ภูมิหลังเหตุการณ์ที่ถูกนำเสนอผ่านแหล่งข่าว (Verbal reaction)</p>

การนำเสนอภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds) ฉบับวันที่ 27 พฤศจิกายน.2553

การนำเสนอภูมิหลังเหตุการณ์ข้างต้น เป็นการนำเสนอผ่านการเล่าเรื่องของแหล่งข่าว โดยเลือกสิ่งที่แหล่งข่าวพูดเกี่ยวกับภูมิหลังของเหตุการณ์มานำเสนอ (Verbal reaction) ซึ่งจะนำไปวิเคราะห์ในหัวข้อแหล่งข่าว (News source) ซึ่งอยู่ในลำดับต่อไป

การนำเสนอภูมิหลังเหตุการณ์ในข่าววิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลอบขนยาเสพติด จะเป็นการอธิบายถึงความเป็ยงเบนของผู้ถูกวิสามัญฯ ในลักษณะต่างๆ รวมทั้งมีการใช้ความหมายโดยนัย (Connotative meaning) เพื่อแสดงถึงการประเมินคุณค่าทางสังคมในทางลบ ของผู้ที่ถูกวิสามัญฯ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สนับสนุนให้ปฏิบัติการของฝ่ายผู้ปราบปรามมีความชอบธรรม และมีลักษณะเป็นไปตามปกติธรรมดา

ดังนั้น โครงสร้างส่วนภูมิหลังเหตุการณ์ (Backgrounds) จึงเป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมที่สร้างองค์ประกอบย่อยๆ ให้กับวาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เป็ยงเบน (Legal murder discourse) เพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับความชอบธรรมในการกำจัดผู้มีพฤติกรรมเป็ยงเบน

3). ผลที่ได้รับ/ปฏิกิริยาตอบกลับ (Consequences/Reaction)

โครงสร้างส่วนการนำเสนอผลที่ได้รับในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ ลักลอบขนยาเสพติด จะเป็นการนำเสนอผ่านสายตาของเจ้าหน้าที่ทหารหรือผู้ปราบปราม โดยจะเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าเคลียร์พื้นที่การปะทะหลังจากเหตุการณ์สงบ

โครงสร้างส่วนบทสรุปของการวิสามัญฆาตกรรมในการนำเสนอข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลักลอบขนยาเสพติด โดยมีการเลือกนำวัตถุ (Object) ที่ถูกมองเห็น ผ่านสายตาของผู้ปราบปรามมานำเสนอ เพื่อแสดงถึงความชอบธรรมในการกำจัดผู้เบี่ยงเบน ดังต่อไปนี้

(1)

หลังเสียงปืนสงบลง เจ้าหน้าที่ถึงเข้าเคลียร์พื้นที่ พบผู้เสียชีวิตเป็นชาย 3 คน สามเสื้อเชิ้ตสีเขียว กางเกง สีเขียว รองเท้าเดินป่าแต่ละคนสะพายเป้สีเขียวไว้บนสะโพก กระสุนปืนเจ้าหน้าที่ทหารนอนตายอยู่ในจุดเกิดเหตุ จากการตรวจค้นไม่พบหลักฐานใดๆว่าเป็นใครมาจากไหน คาดว่าจะเป็นขบวนการค้ายาเสพติดกลุ่มว่าแดง ซึ่งมีอิทธิพล อยู่ตามแนวตะเข็บชายแดน ตรวจค้นในเป้สีเขียวที่สะพาย อยู่ด้านหลังผู้เสียชีวิต พบยาบ้าสีส้ม รวม 2 แสนเม็ด ห่างจากศพพบปืนอาทัก และปืนกลมือเอ็ม 3 ตกอยู่อย่างละ 1 กระบอก และระเบิดชนิดขว้างแบบด้ามค้อน 1 ด้าม รวบรวมของกลางทั้งหมดส่ง ร.ต.อ.สมทรง ไชคบัณฑิต พนักงานสอบสวน สก.แม่เมาะ ดำเนินคดี

การนำเสนอผลที่ได้รับ (Consequences) ฉบับวันที่ 30 เมษายน 2553

การนำเสนอสิ่งที่ถูกมองเห็นผ่านสายตาของเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปราม จะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ อัตลักษณ์ของผู้ถูกวิสามัญ และวัตถุอื่นๆ ที่สนับสนุนอัตลักษณ์ดังกล่าว

จากตัวอย่างข้างต้น มีการกล่าวถึงตัวละครผู้ร้ายที่ถูกวินิจฉัยว่า “ไม่พบหลักฐานใดๆ ว่าเป็นใครมาจากไหน คาดว่าน่าจะเป็นขบวนการค้ายาเสพติดกลุ่มว่าแดง” จะเห็นได้ว่าเป็น การให้ข้อสันนิษฐานเท่านั้น และสิ่งที่ถูกมองเห็น (Object) ที่ถูกเลือกมานำเสนอ ได้แก่ “พบ

ยาบ้าสี่ลิ่ม รวม 2 แขนม็ืด ห่างจากศพพบปืนอาโก้ และปืนกลมือเอ็ม 3 ตกอยู่อย่างละ 1 กระบอก และระเบิดชนิดขว้างแบบด้ามค้อน”

อัตลักษณ์ของผู้ถูกวิสามัญฯ ที่ถูกนำเสนอผ่านสายตาของเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปราม จะปรากฏแต่ลักษณะที่มีความเบี่ยงเบน เช่น การมียาบ้าจำนวนนับแสนเม็ด และการมีอาวุธสงครามในครอบครอง อีกทั้งยังถูกสันนิษฐานว่าเป็น “ขบวนการค้ายาเสพติดกลุ่มว่าแดง” ซึ่งเป็นข้อสันนิษฐานที่เปิดโอกาสให้การวิสามัญฆาตกรรมเป็นพฤติกรรมที่ชอบด้วยกฎหมาย

(2)

ประมาณ 5 กม. พบศพชายชาวเขาเผ่าม้ง 3 คน อายุ ประมาณ 25-30 ปี คนแรกถูกสะเก็ดระเบิดที่ขาซ้าย เป็นแผลลึกขาด กระดูกหักพันอยู่ข้างตัว ขาขวาบริเวณ เข่าหัก 2 ท่อน ส่วนอีก 2 ศพ ถูกสะเก็ดระเบิดบริเวณ ลำตัวและหน้าขา คั่นในตัวทั้ง 3 ศพ ไม่พบหลักฐาน แสดงชื่อและที่อยู่ มีเพียงถ่านไฟฉายขนาด 8 เอ จำนวน 12 ก้อน โทรศัพท์มือถือ 1 เครื่อง วิทยุสื่อสารลายพราง 2 เครื่อง ปืนคาร์บิน 1 กระบอก กระสุน 40 นัด ปืนลูกซองสั้น 1 กระบอก ระเบิด 1 ลูก เป้สะพายสีเขียว 2 ใบ บรรจุยาบ้าใบละ 50,000 เม็ด รวม 100,000 เม็ด

การนำเสนอผลที่ได้รับ (Consequences) ฉบับวันที่ 31 มีนาคม 2553

จากการนำเสนอตัวพบในโครงสร้างส่วนผลที่ได้รับข้างต้น (Consequences) เป็นการ จัดกรอบเหตุการณ์ด้วยการสรุปและให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้ถูกวิสามัญฯ โดยมีการระบุว่า “ศพชายชาวเขาเผ่าม้ง” และ “ไม่พบหลักฐานแสดงชื่อและที่อยู่”

การนำเสนอองค์ประกอบอื่นๆ ของผู้ถูกวิสามัญฯ ที่แสดงถึงการเป็นผู้มีพฤติกรรม “ไม่ ปกติ” ตามคำนิยามของสังคม ได้แก่ “ปืนคาร์บิน 1 กระบอก กระสุน 40 นัด ปืนลูกซองสั้น 1 กระบอก ระเบิด 1 ลูก เป้สะพายสีเขียว 2 ใบบรรจุยาบ้าใบละ 50,000 เม็ด รวม 100,000 เม็ด” จะเห็นได้ว่ากลุ่มคำที่แสดงถึงการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจะถูกแจกแจงอย่างละเอียด แม้ จะเป็นคำที่อยู่ในกระบวนทัศน์เดียวกันก็ตาม

(3)

ต่อมา พ.อ.จรัส ปัญญาดี ผบ.ฉก.ทพ.๑๓ นำกำลัง
 เข้าเคลียร์พื้นที่ พบคนร้ายเป็นชายลักษณะคล้ายชาวเขา
 ถูกยิงนอนคว่ำหน้ากับพื้น มีระเบิดชนิดขี้น้ำเงินผลิตใน
 ประเทศจีน 1 ลูก ตกอยู่ข้างมือขวา ในกระเป๋ากางเกง
 มีฝืนบรรจุตลับพลาสติกหนัก 2 กรัม ยาน้ำ 100 เม็ด ใน
 เป้สะพายหลังมีไฟฉาย 1 กระบอก ในที่เกิดเหตุยังพบรอย
 เลือดหยดเป็นทางเข้าไปในป่า เชื่อว่าน่าจะมีคนร้ายอื่น
 ถูกยิงบาดเจ็บด้วย ส่วนการวางยานรกที่เหลือน่าจะขน
 ยาน้ำหนีข้ามเขตแดนไปแล้ว

การนำเสนอผลที่ได้รับ (Consequences) ฉบับวันที่ 11 พฤษภาคม 2553

บทสรุปของเหตุการณ์ข้างต้น มีลักษณะเป็นการเน้นย้ำความเป็ยงเบนของผู้
 ฎกวิสามัญฯ เช่นเดียวกับการนำเสนอก่อนหน้านี้ โดยเป็นสิ่งที่ต้องถูกกล่าวถึง ไม่ว่า
 เหตุการณ์จะเกิดขึ้นต่างเวลา สถานที่ และบริบทอื่นๆ ก็ตาม

จะเห็นได้ว่า ในตัวบทข้างต้น มีการให้คำอธิบายว่า “มีระเบิดชนิดขี้น้ำเงินผลิตใน
 ประเทศจีน 1 ลูก ตกอยู่ข้างมือขวา ในกระเป๋ากางเกงมีฝืนบรรจุตลับพลาสติกหนัก 2 กรัม
 ยาน้ำ 100 เม็ด” จำเป็นต้องถูกกล่าวถึงเพื่อสะท้อนการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายของ
 เจ้าหน้าที่ผู้ปราบปรามและสะท้อนความเป็ยงเบนในตัวผู้ฎกวิสามัญ เป็นการแสดงความ
 เป็ยงเบนให้เห็นเป็นรูปธรรมผ่านการกล่าวถึงสิ่งของที่เป็ยงเบนในตัวผู้ฎกวิสามัญฯ

(4)

จากการตรวจสอบพบว่าคนร้ายถูกยิงเสียชีวิตทั้ง
 2 คน ศพแรกเป็นชายไม่ทราบชื่อ อายุประมาณ 25 ปี
 สวมเสื้อยีนส์แขนยาว นุ่งกางเกงยีนส์สีน้ำเงิน ใส่รองเท้า
 ผ้าใบ ในมือกำปืน .38 ลูกไม่เอาไว้แน่น มีกระเป๋าสะพาย
 ตกอยู่ข้างศพ 2 ใบ แต่ละใบบรรจุยาน้ำ 1 แสนเม็ด รวม
 เป็น 2 แสนเม็ด มีบาดแผลถูกกระสุนปืนที่หน้าอกและ
 ลำตัวรวม 2 แห่ง ส่วนศพที่ 2 เป็นชายอายุประมาณ
 ๑๐ ปี สวมเสื้อแขนยาวสีน้ำตาล นุ่งกางเกงยีนส์ ใส่รองเท้า
 ผ้าใบ มีบาดแผลถูกยิงที่ศีรษะและลำตัวรวม ๑ นัด มีปืน
 อาทักตกอยู่ 1 กระบอก และกระเป๋าสะพายสีดำอีก 1 ใบ ยาน้ำ
 ใส่อยู่ ๑ แสนเม็ด รวมเป็นยาน้ำที่ยึดได้ทั้งหมด ๑ แสนเม็ด

การนำเสนอผลที่ได้รับ (Consequences) ฉบับวันที่ 27 พฤศจิกายน 2553

ตัวบทข้างต้น เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับความเบี่ยงเบนของผู้ถูกวิสามัญฯ ผ่านสายตาของเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปราม โดยกล่าวถึงความเบี่ยงเบนที่เป็นรูปธรรม คือ “ในมือกำปืน . 38 ลูกไม้ไว้แน่น มีกระเป๋าสะพายตอกอยู่ข้างศพ 2 ใบ แต่ละใบ บรรจุยาบ้า 1 แสนเม็ด รวมเป็น 2 แสนเม็ด

การนำเสนอเหตุการณ์ในโครงสร้างส่วนผลที่ได้รับหรือบทสรุปของเหตุการณ์ในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์กอลบขนยาเสพติด จึงเป็นการนำเสนอความเบี่ยงเบนของผู้ถูกวิสามัญฯ ผ่านสายตาของผู้ปราบปราม โดยเป็นการแจกแจงความเบี่ยงเบนอย่างละเอียด เพื่อแสดงความหมายว่าการวิสามัญฆาตกรรมที่เกิดขึ้น เป็นไปโดยสมเหตุสมผล

ดังนั้น การแสดงรายละเอียดความเบี่ยงเบนของผู้ถูกวิสามัญฯ ผ่านสายตาของเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปราม จึงเป็นปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discursive practice) ที่สร้างความหมายว่า การกำจัดผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นการกระทำที่เป็น “ปกติ” และมีความชอบธรรมตามกฎหมาย

แหล่งข่าว (News source)

โครงสร้างการนำเสนอในส่วนการเลือกแหล่งข่าว (News source) เป็นการเลือกสิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวที่แสดงความหมายเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความหมายที่เกิดจากการจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing) โดยการเลือกสิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวมานำเสนอในข่าวนี้นี้ จะมีแหล่งข่าวประเภทเดียว คือ แหล่งข่าวที่เป็นเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปราม (Hero)

การเลือกแหล่งข่าวที่เป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมที่สนับสนุนความชอบธรรมตามกฎหมายของการวิสามัญฆาตกรรม มีดังนี้

วันที่	แหล่งข่าว	สิ่งที่ถูกพูด
30 เม.ย. 53	(ไม่ปรากฏโครงสร้างส่วนนี้ชัดเจน)	-
31 มี.ค. 53	พ.อ. จิรเดช กมลเพชร ผบ. กก. ม.2	ให้ข้อสันนิษฐานว่าชาวเขาเผ่าม้งที่ถูกวิสามัญฯ น่าจะรับจ้างมาจากกลุ่มว่า ให้ลำเลียงยาบ้าเข้ามาส่งให้เครือข่ายในประเทศ และที่มาของการปะทะกัน

วันที่	แหล่งข่าว	สิ่งที่ถูกพูด
11 พ.ค. 53	พ.อ. จรัส ปัญญาดี ผบ. ฉก. ทพ. 31	สิ่งที่พบจากการนำกำลังเข้าเคลียร์พื้นที่ปะทะ หลังเสียงปืนสงบ ผู้ตายมีลักษณะคล้ายชาวเขา อาวุธของคนร้ายและของกลาง เป็นยาบ้า 100 เม็ด ฝิ่น 2 กรัม และสันนิษฐานว่าคนร้ายที่เหลือ น่าจะหนีไปแล้ว
27 พ.ย. 53	พล.ต.ต ทรวงธรรม อัล ภาชน์ ผบก.ภ. จ. เชียงราย	ให้ข้อสันนิษฐานว่าผู้ถูกวิสามัญฯ น่าจะเป็นชาว พม่าที่กระจ่ายยาบ้าเข้าสู่ประเทศไทยเพื่อนำเงิน ไปซื้ออาวุธและเครื่องกันหนาว

ตารางสรุปการนำเสนอแหล่งข่าวและสิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

จากตาราง จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวจะเป็นไปในทิศทางเดียวกับกรอบ
ความหมายหลักที่สื่อมวลชนนำเสนอผ่านการจัดกรอบเหตุการณ์ (Framing) และการเลือกใช้
คำ (Words choices) ในโครงสร้างส่วนอื่นๆ ของการนำเสนอ

สิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าว จะมีแต่สิ่งที่แสดงถึงความเบี่ยงเบนของตัวละครผู้ร้ายในข่าว
(Villain) เท่านั้น โดยไม่มีมิติอื่นๆ มาเกี่ยวข้องของ สิ่งที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าว มีประเด็นดังต่อไปนี้

- 1). ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับเชื้อชาติของผู้ถูกวิสามัญฆาตกรรม
- 2). ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการลำเลียงยาเสพติดเข้าประเทศ
- 3). สิ่งที่ถูกพบในที่เกิดเหตุ (Object) ที่แสดงถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนของตัวผู้ถูก
วิสามัญฯ เอง

จะเห็นได้ว่าเนื้อหาที่ถูกพูดโดยแหล่งข่าวก็เป็นการจัดกรอบการรับรู้ (Cognitive
model) ในเนื้อหาประเด็นเรื่องความเบี่ยงเบนของผู้ถูกวิสามัญฯ ซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดการ
วิสามัญฯ ดังนั้น การเลือกแหล่งข่าวจึงเป็นการตอกย้ำความเบี่ยงเบนของผู้ถูกวิสามัญฯ เพื่อ
สนับสนุนความสมเหตุสมผลของการวิสามัญฆาตกรรม

ดังนั้น การเลือกแหล่งข่าว จึงเป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมที่สนับสนุนการก่อร่างของวาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เบี่ยงเบน (Legal murder discourse) เพราะเป็นการตอกย้ำความเบี่ยงเบนในตัวละครผู้ร้ายในข่าวหรือผู้ถูกวิสามัญ สนับสนุนความหมายของการวิสามัญฆาตกรรมในฐานะความชอบธรรมตามกฎหมายในการกำจัดผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3.1.2 นัยทางอุดมการณ์ (Ideological implications)

จากการอธิบายถึงโครงสร้างและยุทธศาสตร์ของวาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เบียดเบียน จะเห็นได้ว่า ในกรณีการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบชนยาเสพติด จะเป็นการให้ความหมายการวิสามัญฆาตกรรมในเชิงบวก โดยเป็นการแสดงนัยว่า เมื่อบุคคลที่ถูกวิสามัญ มีพฤติกรรมเบียดเบียน เจ้าหน้าที่ฝ่ายปราบปรามก็จะสามารถ “จับตาย” ได้โดยปราศจากการถูกตั้งคำถามถึงความผิดปกติหรือความสมเหตุสมผลจากภาคส่วนอื่นๆ ในสังคม ราวกับว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ “ตามปกติ” ของผู้ปราบปราม หรือเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ว่าเป็นธรรมชาติ

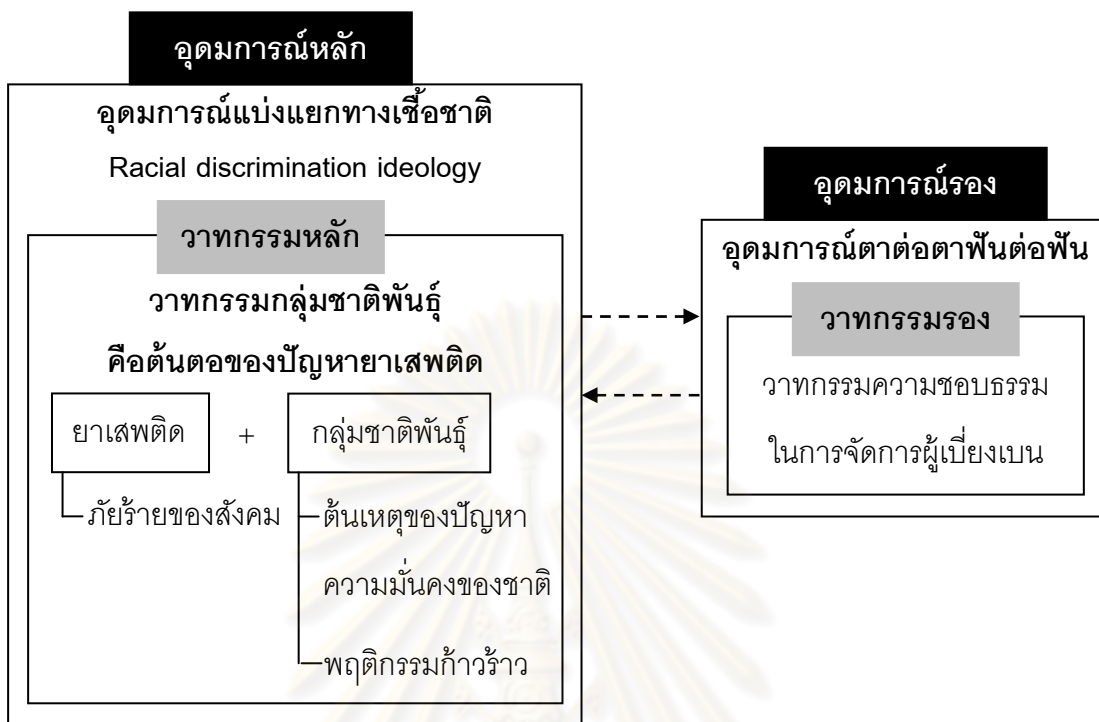
กรอบความคิดที่เป็นตัวกำหนดทิศทางในการให้ความหมายต่อการวิสามัญฆาตกรรม ผู้มีพฤติกรรมเบียดเบียนในทิศทางดังกล่าว ได้แก่ กรอบความคิดตามอุดมการณ์ตาต่อตาฟันต่อฟัน (Revenge ideology) ซึ่งมีหัวใจสำคัญคือการลงโทษผู้มีความเบียดเบียนด้วยการใช้ความรุนแรงตอบกลับไปต่อผู้ที่มีพฤติกรรมเบียดเบียนโดยตรง โดยไม่ได้พิจารณาถึงปัจจัยแวดล้อมที่ทำให้บุคคลดังกล่าวต้องมีพฤติกรรมเบียดเบียนตามค่านิยมของสังคม

อุดมการณ์ตาต่อตาฟันต่อฟัน (Revenge ideology) ที่อยู่เบื้องหลังวาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เบียดเบียนในโครงสร้างการรายงานข่าว จะเป็นอุดมการณ์คู่ตรงข้ามกับอุดมการณ์สิทธิมนุษยชน (Human right ideology) ในการช่วงชิงพื้นที่ของความหมายเกี่ยวกับการวิสามัญฆาตกรรมในสนามการต่อสู้ทางอุดมการณ์

จะเห็นได้ว่า ในขณะที่อุดมการณ์ตาต่อตาฟันต่อฟัน (Revenge ideology) จะให้ความหมายการวิสามัญฆาตกรรม ในฐานะสิ่งที่ถูกใช้ในการลงโทษผู้ที่มีพฤติกรรมเบียดเบียนได้อย่างชอบธรรม แต่อุดมการณ์สิทธิมนุษยชน (Human right ideology) จะให้ความหมาย “การวิสามัญฆาตกรรม” ในฐานะสิ่งที่แสดงถึงการละเมิดสิทธิของความเป็นมนุษย์ที่มนุษย์ทุกคนมีติดตัวมาตั้งแต่เกิด โดยผู้ใดจะละเมิดไม่ได้

ดังนั้น ปฏิบัติการทางวาทกรรมภายใต้กรอบอุดมการณ์ตาต่อตาฟันต่อฟัน (Revenge ideology) ที่ปรากฏอยู่ในการนำเสนอข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบชนยาเสพติด จึงเป็นกลไกในการผลิตซ้ำ (Reproduction) อุดมการณ์ตาต่อตาฟันต่อฟัน เพื่อรักษาความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่บุคคลปกติมีอยู่เหนือบุคคลที่มีความประพฤติเบียดเบียนตามค่านิยมของสังคม

วาทกรรมในข่าววิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบชนยาเสพติด

บทที่ 5

การถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร

การนำเสนอเนื้อหาในบทที่ 5 จะเป็นการต่อยอดมาจากความหมายที่เกิดจากการเข้ารหัสโดยสื่อมวลชนภายใต้กรอบวาทกรรมหลัก (Dominant discourse) ในแต่ละกรณีศึกษา ตามที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 4 ซึ่งเป็นส่วนของการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำความหมายที่ได้มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์การถอดรหัสของอาชญากร (Decoding of crime news by the criminals) ตามหัวข้อที่ได้วิเคราะห์ไปแล้วในบทที่ 4 ดังนี้

4.1.1.2 ความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้กรอบวาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎหมาย

4.2.1.2 ความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้กรอบวาทกรรมนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคม

4.3.1.2 ความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้กรอบวาทกรรมกลุ่มชาติพันธุ์คือต้นเหตุของปัญหายาเสพติด

การเรียงลำดับเนื้อหาเพื่อนำเสนอในบทที่ 5 จึงจะอ้างอิงจากลำดับของเนื้อหาในบทที่ 4 เป็นหลัก โดยจะเรียงตามลำดับดังนี้

1). การถอดรหัสของอาชญากรในกรณีศึกษาบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง เป็นการอ้างอิงกับความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้วาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎหมาย (Illegitimate sex discourse) ซึ่งเป็นวาทกรรมหลัก (Dominant discourse) ในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง

2). การถอดรหัสของอาชญากรในกรณีศึกษาการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ เป็นการอ้างอิงกับความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้วาทกรรมนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคม (Social problem discourse) ซึ่งเป็นวาทกรรมหลัก (Dominant discourse) ในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ

3). การถอดรหัสของอาชญากรในกรณีศึกษาการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลักลอบขนยาเสพติด เป็นการอ้างอิงกับความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้วาทกรรมกลุ่มชาติพันธุ์คือต้นเหตุของปัญหายาเสพติด (The others discourse) ซึ่งเป็นวาทกรรมหลัก (Dominant discourse) ในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลักลอบขนยาเสพติด

สำหรับความหมายที่เกิดจากการถอดรหัสโดยอาชญากรในแต่ละกรณีศึกษา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.1 การถอดรหัสในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง

กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ตรงในคดีที่เกี่ยวข้องกับการสวิงกิ้ง โดยมีฐานะเป็น “อาชญากร” ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ได้แก่ นายชูชาติ ธนมงคลชัย หรือที่รู้จักกันในนาม “อาร์กิงฟู” ปัจจุบันอายุ 65 ปี เป็นผู้พิมพ์และจัดจำหน่ายหนังสือผู้ดี 5 ฉบับ

เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 “อาร์กิงฟู” ตกเป็นข่าวใหญ่ทางหน้าหนังสือพิมพ์ โดยถูกจับในข้อหา “เป็นธุระจัดหาหรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิง แม่หญิงนั้นจะยินยอมก็ตาม” อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 282 วรรคแรก (ที่มา: เนติบัณฑิตยสภา)

ประสบการณ์ตรงของอาชญากร

อาร์กิงฟูเล่าว่า โดยปกติจะมีคู่สามี-ภรรยาที่มีความต้องการจะแลกเปลี่ยนคู่นอนเข้ามาติดต่อให้ตนเป็นคนกลางในการหาคู่สามี-ภรรยาที่มีความต้องการเหมือนกัน โดยไม่มีอารมณ์สินจ้างใดๆ เหตุที่ตนกลายเป็นคนกลางในการติดต่อหาคู่สวิงกิ้ง เพราะอยู่ในวงการหนังสือผู้ดีจึงพอจะเป็นที่รู้จักบ้างสำหรับคนที่ติดตามผลงาน ในวันเกิดเหตุ อาร์กิงฟูถูกเชิญไปสอบปากคำหลังจากแนะนำสามี-ภรรยา 2 คู่ ให้ทำความรู้จักกันเนื่องจากมีความต้องการตรงกัน

“วันนั้นเขาก็มาเชิญไป เขาส่งหน้าม้าเข้ามาคู่หนึ่ง มาบอกว่าอยากจะรู้จักอีกคู่หนึ่ง ก็พอดีมีคนเข้ามาอีกคู่หนึ่ง เราก็แนะนำให้เขารู้จักกัน มานั่งคุยกัน เราก็ทำแค่นั้นเอง เขาคุยกันเสร็จแล้วก็ชวนกันออกไปข้างนอก ก็แค่นั้นเอง 2 คู่นั้นก็ชวนกันไปโรงแรม แล้วตำรวจก็มาจับผม บอกว่าผมเป็นธุระจัดหาให้เขาไปด้วยกัน เท่านั้นแหละ เหตุการณ์มีแค่เขาเดินเข้าไปในโรงแรมตรงหน้าล๊อบบี้ แล้วก็กลับมาจับผม บอกว่าผมชักนำให้เขาสวิงกิ้งกัน”

อย่างไรก็ตาม นี่ไม่ใช่การตกเป็นข่าวในประเด็นล่อแหลมทางศีลธรรมครั้งแรก ก่อนหน้านี้อาร์กิงฟูเคยจัดรายการตอบปัญหาทางเพศผ่านรายการวิทยุ ออกอากาศตอนดึก หลังจากออกอากาศได้ไม่นานก็ถูกสั่งปิดรายการกลางอากาศ อย่างไรก็ตามเหตุการณ์นี้ก็ยังไม่อีกทีก็ครึกโครมเท่ากับการถูกจับกุมเมื่อปี 2538 ทั้งนี้คดีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศย่อมเป็นที่

เจ้าอารมณ์ความรู้สึกของคนทั่วไป การถูกจับกุมเป็นข่าวดังในวันนั้น เป็นเหตุให้สื่อมวลชนให้สมญานามอาร์กิงฟูว่า “เจ้าพ่อสวิงกิ้ง” ซึ่งเจ้าตัวบอกว่าไม่ได้ภาคภูมิใจอะไรกับฉายาแบบนี้ เพราะเป็นคนธรรมดาทั่วไป เพียงแค่มีความรู้สึก มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการแก้ปัญหา และการประคับประคองชีวิตคู่เท่านั้น และการนำประเด็นที่ว่ามากล่าวหาตนเองก็เป็นเรื่องไม่ยุติธรรม

“คุณเคยอ่านคอลัมน์ลงในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐหรือเปล่า เขาก็เป็นตัวกลางให้คนมาเจอกัน รู้จักกัน หาผู้ใหญ่ให้ ทำไมอย่างลู่หนวดนี้ไม่ผิด ผมไม่ได้เรียกเก็บเงิน ไม่มีอาฆนิตสินจ้างแม้แต่บาทเดียว แต่ผมกลับโดนจับ คล้ายๆ กับว่าเราทำผิดศีลธรรม วัฒนธรรม ประเพณี แล้วเขาคงต้องการจะปรามเราเพราะช่วงนั้นก็ป็นข่าวตลอด ก่อนที่จะมีเรื่องนี้ผมก็เป็นข่าวไปรอบหนึ่งแล้ว ตอนที่เขาสั่งปิดรายการผม ตอนนั้นผมจัดรายการวิทยุตอบปัญหาทางเทศ โดนสั่งปลดกลางอากาศ เป็นพาดหัวข่าวใหญ่โต”

การเปลี่ยนแปลงตัวตนของอาชญากร

บทสรุปของการถูกจับกุมในวันนั้น คือโทษจำคุก 6 ปี ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9634/2542 ซึ่งเป็นคำพิพากษายืนตามศาลชั้นต้น รวมระยะเวลาในการสู้คดีทั้งหมด 5 ปี

“ผมสู้คดีรวมทั้งหมด 5 ปี ศาลชั้นต้นพิพากษาจำคุก 6 ปี ศาลอุทธรณ์ยกฟ้อง ศาลฎีกาพิพากษายืนตามศาลชั้นต้น 6 ปี อยู่ในเรือนจำพิเศษกรุงเทพได้สัก 4 ปีครึ่ง แล้วก็ได้ออกมาในวันเฉลิมฯ”

“คุก” ตามหลักการและในความเข้าใจของคนทั่วไป จะมีความหมายถึงสถานที่ขัง เกลาจิตใจ แก้ไขให้ “อาชญากร” กลายเป็น “คนดี” และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีงามเพื่อความเป็นระเบียบของสังคม แต่ในกรณีของอาร์กิงฟู กลับเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ชีวิตประจำวันในเรือนจำของอาร์กิงฟู เป็นสิ่งที่ยืนยันได้เป็นอย่างดีว่า “คุก” และการพิพากษาจากสังคม ไม่สามารถเปลี่ยนจุดยืนทางความคิดที่มีต่อเรื่องเพศได้

“อยู่ในเรือนจำก็คิดเรื่องมาเขียน ผมเขียนหนังสือเหมือนเดิม ทำต้นฉบับในเรือนจำ แล้วก็แอบส่งออกมา ก็เหมือนเปลี่ยนสถานที่เขียน ทำหนังสือ ทำนิตยสารตีพิมพ์ไม่เคยขาด มันมีทางซีกแซกเอาออกมาได้ หนังสือก็วางแผงปกติเลย เพียงแต่เปลี่ยนมาใช้นามปากกา “กั๋งฟู 2” บอกคนอ่านว่ากั๋งฟู 1 ติดคุก กั๋งฟู 2 เลยมานเขียนแทน แต่คนอ่านก็รู้สำนวน สำนวนการเขียนมันไม่ได้หนักเท่าไร เขารู้อยู่แล้ว”

“ผมไม่เปลี่ยนแปลง แต่กลับสุขุมขึ้น รอบคอบขึ้น มันก็เหมือนไปเติมเชื้อเพลิง เราเคยสังเกตไหม คนที่มันเหมือนตายแล้วเกิดใหม่ เขาย่อมมีประสบการณ์ที่มากขึ้น เหมือนเราขับรถชนครั้งหนึ่ง มันก็จะรู้จักระวังตัวมากขึ้น คนเรามันต้องสิ้นลมสักทีก่อนแล้วก็จะรู้ว่าตรงไหนเป็นยังไง”

จะเห็นได้ว่าผลกระทบที่ได้รับจากวาทกรรมไม่สามารถเปลี่ยนความคิดและจุดยืนที่มีต่อเรื่องเพศได้ ระยะเวลา 4 ปีครึ่งในเรือนจำ จึงไม่ใช่ช่วงเวลาแห่งการไม่สำนึกผิด เพราะมีความเชื่อที่ไม่ผิดตามหลักการพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ แต่เป็นเพียงบริบททางสังคมบางประการเท่านั้นที่กำหนดว่าเป็นความผิด

“ถามว่าผิดไหม พูดจริงๆ นะ ถ้าอยู่ในสังคมนี้ วัฒนธรรมนี้ ขนบธรรมเนียมแบบนี้ มันก็ต้องผิด แต่ถ้าในหลักโดยทั่วไป หลักของความเป็นมนุษย์ ผมคงทำล้าหน้าความคิดของคนบางกลุ่มไปหลายก้าว ถ้าพวกเขาจับไม่ได้ ตรงนี้ผมก็ยอมรับ เหมือนคุณเอาเพลงแร็ปไปร้องในสมัยสุรพล คนฟังก็จะด่าคุณว่าร้องเพลงบ้าอะไร มันเป็นความไม่แฟร์สำหรับคนที่ทำอะไรล้าหน้า ทำอะไรเกินความเข้าใจของคนในยุคสมัยเดียวกัน”

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า “อาร์กิงฟู” หรือนายชูชาติ ธนมงคลชัย มีคุณสมบัติครบถ้วนที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการถอดรหัส (Decoding) ในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิกกิ้ง เพราะเป็นผู้ที่เคยได้รับผลกระทบจากกระบวนการตีตรา (Label) จากสังคมโดยตรง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.1.1 การถอดรหัสโดยอาชญากร

รหัส (Code) ความหมายในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งที่ถูกเข้ารหัส (Encode) โดยสื่อมวลชน มีทั้งสิ้น 3 ชุดความหมาย ดังนี้

- 1). สวิงกิ้งคืออะไร และองค์ประกอบต่างๆ มีความสัมพันธ์อย่างไร
- 2). ปัจจัยที่ทำให้บุคคลเข้าสู่กิจกรรมการสวิงกิ้ง
- 3). การประเมินคุณค่าทางสังคมของการสวิงกิ้ง (Evaluation)

การถอดรหัสในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งโดยอาชญากร จะแบ่งหัวข้อออกเป็น 3 หัวข้อย่อยตามความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส

“สวิงกิ้ง” คือการแก้ปัญหาความสัมพันธ์ของคู่สามี-ภรรยา (Swinging as Solution)

จากความหมายที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน เพื่ออธิบายถึงองค์ประกอบและความหมายโดยอรรถของกิจกรรมการสวิงกิ้งที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น “สวิงกิ้ง” คือกิจกรรมความบันเทิงทางเพศ ที่มีบุคคล 2 ฝ่าย เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้จัดและผู้เข้าร่วม ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในเชิงธุรกิจ (Sex trade)

การประคับประคองความสัมพันธ์

สำหรับความหมายที่เกี่ยวกับองค์ประกอบและความหมายโดยอรรถของกิจกรรมการสวิงกิ้งที่เกิดจากการถอดรหัส (Decode) ของ “อาร์กิงฟู” หรืออาชญากรที่ถูกตีตรา (Label) ในคดีอาชญากรรมทางเพศ จะแตกต่างไปจากความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส โดยเป็นการตีความจากจุดยืนที่ต่อต้านความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส (Oppositional reading)

ความหมายโดยอรรถของกิจกรรมการสวิงกิ้ง (Denotative meaning) ที่เกิดจากการตีความโดยอาชญากร “กิจกรรมการสวิงกิ้ง” จะเป็นกิจกรรมทางเพศในฐานะที่เป็นวิธีการแก้ปัญหาความสัมพันธ์ของคู่สามี-ภรรยา ซึ่งเป็นปัญหาที่สามี-ภรรยาทั้งคู่ต้องประสบเมื่อใช้ชีวิตคู่ร่วมกันมาเป็นเวลานาน

“สวิงกิ้งมันก็คือการแก้ปัญหาเรื่องเพศของคนที่ใช้ชีวิตเป็นคู่เป็นเมียกันมานาน คำอาจจะมีลูกมีเต้านแล้ว แต่ธรรมชาติของมนุษย์ เราไม่ได้ร่วมเพศกันเพื่อมีลูกเฉยๆ นะ คุณ มีลูกนั้นก็ส่วนหนึ่ง แต่ที่มันก็ต้องอยู่ด้วยกันไปอีกนานใช่ไหมล่ะ มันแน่นอนอารมณ์ใคร่ยอมน้อยลง คือมันไม่ต้องสะกิดหรือก พอผู้ชายสะกิด ผู้หญิงก็บอกได้แล้ว มันจำกันได้หมดว่าต้องขึ้นอีท่าไหน จบอีท่าไหน กลายเป็นมาตรฐาน แคคิดก็เบื่อแล้ว”

จากการให้คำอธิบายข้างต้น จะเห็นได้เรื่องเพศซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของกิจกรรมการสวิงกิ้ง จะถูกกล่าวถึงในความหมายที่แตกต่างไปจากเรื่องเพศของสื่อมวลชน โดยองค์ประกอบด้านเพศจากฝั่งของอาชญากร จะหมายถึงรูปแบบของการประคับประคองความสัมพันธ์ ในขณะที่สื่อมวลชนจะให้ความหมายเรื่องเพศในกิจกรรมการสวิงกิ้งว่าเป็นความสนุกสนาน ความบันเทิง ด้วยสัมผัสเสียงและลีลาในการนำเสนอที่แสดงนัยถึงความต้องการที่เบี่ยงเบนเกินกว่าจะเป็นพื้นฐานโดยธรรมชาติของมนุษย์

ตามความหมายของอาร์กิงฟู กิจกรรมการสวิงกิ้งไม่ได้มีเฉพาะองค์ประกอบเรื่องเพศหรือความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังมีองค์ประกอบในด้านการประคับประคองชีวิตคู่เข้ามาเกี่ยวข้อง และเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุด ในกิจกรรมการสวิงกิ้งตามความหมายที่อาร์กิงฟูกล่าวถึง

บุคคลในกิจกรรมการสวิงกิ้ง (News actors)

สำหรับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสวิงกิ้ง ตามความหมายของอาชญากร จะประกอบไปด้วยบุคคล 2 ฝ่ายเช่นเดียวกันกับที่ถูกให้ความหมายไว้โดยสื่อมวลชน แต่มีรายละเอียดที่แตกต่างออกไป

“เวลาคู่ผัวเมียเค้าจะหาคู่มาสวิงกิ้ง หรือบางทีอาจจะหาผู้ชายสักคน ผู้หญิงสักคน มาร่วมสวิงกิ้งกับเค้าเนี่ย เดี่ยวนี้มันก็มีหลายวิธี แต่กรณีของผม ผมทำหนังสือ มีคนอ่าน เป็นที่รู้จักในวงการบ้าง มันเลยเหมือนเรายืนอยู่ตรงกลางแล้ว แล้วผัวเมียเขาเดินมาบอกผมเองว่าให้ช่วยแนะนำให้น้อยๆ หากคนที่อยากจะทำก็ให้หน่อย พอมันเกิดความต้องกรมาแบบนี้หลายๆ คู่ มันก็ลืบล้อคพอดี ผมก็แนะนำให้เขารู้จักกัน ที่ผมทำ ผมช่วยเหลือเยียวยาชีวิตคู่ให้เค้า แล้วก็ได้เก็บเงิน เพราะว่าเค้าไปหาที่แลกคู่กันเองข้างนอก ตรงนั้นก็ไม่ใช่ธุระของเราแล้ว”

นอกจากนี้ องค์ประกอบด้านตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสวิงกิ้ง ที่ถูกตีความโดย อาชญากร ยังมีความหลากหลายนอกเหนือไปจากความหมายที่สื่อมวลชนได้เข้ารหัส (Encode) โดยเป็นการตีความหมายจากประสบการณ์ตรงที่ตัวเองประสบพบเจอ กล่าวคือ ในขณะที่สื่อมวลชนจะเน้นย้ำว่า ผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งมีลักษณะเป็นปัจเจก แต่จากการถอดรหัส โดยอาชญากร จะเห็นได้ว่าหน่วย (Unit) ของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งจะมีลักษณะเป็น “คู่สามี-ภรรยา”

รูปแบบการรวมตัวของกลุ่มผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งตามที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส จะเป็นการรวมกลุ่มผ่านคนกลางทางเว็บไซต์ เมื่อได้รับการถอดรหัสโดยอาชญากร ก็พบว่ารูปแบบที่ปรากฏในสื่อเป็นเพียงรูปแบบหนึ่งในการรวมกลุ่มของผู้ร่วมสวิงกิ้งเท่านั้น

“ความต้องการแบบนี้มันมีเยอะ ไม่ได้ผ่านคนแบบผมอย่างเดียว คำแลกเปลี่ยนแบบ ไม่มีคนกลางก็มี อย่างผัวเมียเค้ามีเพื่อน มีคนรู้จักที่อยากจะแลกเปลี่ยนกัน มีปัญหาเหมือนกัน แล้วยังไปแลกเปลี่ยนเอง อย่างตามอินเทอร์เน็ตที่เค้าเป็นชุมชนของเค้า แบบนี้ก็มี ที่ผมรู้มา ความต้องการแบบนี้เป็นหมื่นๆ คู่”

จะเห็นได้ว่าบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสวิงกิ้งตามความหมายของอาชญากร จะมีความยืดหยุ่น ไม่ตายตัว คือไม่จำเป็นต้องมีผู้จัดหรือมีคนกลางเสมอไป ในขณะที่ความหมายจากสื่อมวลชน ผู้เป็นตัวกลางในการติดต่อจะมีสถานะเป็นทั้งเจ้าของช่องทางในการเข้าถึง ผู้ชายที่มีบริการกิจกรรมสวิงกิ้งเอาไว้สำหรับขายอยู่แล้ว รวมถึงเป็นผู้จัดงาน ส่วนผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งมีฐานะเป็นปัจเจกที่เข้ามาซื้อบริการดังกล่าว เพื่อหาความสุขทางเพศจากปัจเจกคนอื่นๆ ที่ซื้อบริการเดียวกัน

สำหรับองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลในประเด็นของการเป็นคนกลางในการติดต่อ การถอดรหัสของอาชญากร จะให้ความหมายว่าการเข้าสู่การเป็นตัวกลางในกิจกรรมการสวิงกิ้ง ไม่ใช่การมีบริการกิจกรรมสวิงกิ้งเอาไว้สำหรับขายตามที่สื่อมวลชนได้เข้ารหัสเอาไว้ แต่อาจมีที่มาจากกรเป็นผู้รู้จักในกลุ่มทางสังคม ซึ่งในกรณีของอาร์กิงฟู เป็นที่รู้จักเนื่องจากการเป็นคอลัมนิสต์และเป็นผู้จัดจำหน่ายหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ

สำหรับการให้ความหมายเกี่ยวกับกรณีศึกษา ที่สื่อมวลชนได้เข้ารหัสเพื่อแสดงนัยว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดและผู้เข้าร่วมเป็นความสัมพันธ์แบบผู้ซื้อและผู้ขาย อาชญากรมีการถอดรหัสที่ต่อต้านความหมายดังกล่าว

“อย่างนี้ เค้าเป็นชุมชนของเค้า คนสวิงก็กัน คนจัดงานมันก็คือทุกคนที่มาด้วยกัน สวิงก็กันแหละ อย่างผมไม่เก็บเงินเก็บทองเพราะผมไม่ได้ยุ่งว่าเค้าจะไปขึ้นข้างลงมั่วกันที่ ไหน แต่ถ้าอย่างนี้เค้าจัดกันเองในกลุ่มเค้า คุณไม่เก็บเงินแล้วคุณจะจ่ายค่าเช่าสถานที่ยังไง แบบนี้ไม่ถูกหรือ”

จากการให้คำอธิบายข้างต้น จะเห็นได้ว่าเหตุการณ์เดียวกันแต่ถูกอธิบายด้วยความหมายที่แตกต่างกัน โดยความหมายจากอาชญากร จะเป็นความหมายที่ต่อต้านการเข้ารหัสของสื่อมวลชนที่ทำให้การจัดกิจกรรมสวิงกิ้งมีลักษณะเป็นการดำเนินการทางธุรกิจ

จากการให้ความหมายเกี่ยวกับตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสวิงกิ้งโดยอาชญากร จะเห็นได้ว่าการแสดงถึงความยืดหยุ่นและหลากหลายของรูปแบบการสวิงกิ้ง ตัวบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมมีบทบาทที่ต่างไปจากการให้ความหมายโดยสื่อมวลชน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ถูกเชื่อมร้อยกันด้วยกิจกรรมการสวิงกิ้งยังมีความหลากหลายตามรูปแบบวิธีการเข้าถึงกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งมีความยืดหยุ่นไม่ตายตัว (Interdependent relationship)

“สวิงกิ้ง” เกิดจากความอึดตัวในการใช้ชีวิตคู่

แรงจูงใจที่ทำให้ปัจเจกเข้าสู่กิจกรรมการสวิงกิ้งตามที่สื่อมวลชนได้เข้ารหัส คือการเข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้งเกิดจากแรงขับ (Drive) ภายในตัวปัจเจก แต่การถอดรหัสโดยอาชญากร ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรงกับพฤติกรรมดังกล่าว จะอธิบายถึงแรงจูงใจในการเข้าสู่กิจกรรมการสวิงกิ้งได้อย่างละเอียด

การถอดรหัสเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าสู่กิจกรรมสวิงกิ้ง จะเป็นความหมายที่ไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ตัวปัจเจกเพียงคนเดียว แต่เน้นไปที่ความต้องการในการแก้ปัญหาความสัมพันธ์ของคู่สามี-ภรรยา

“สาเหตุที่เค้าต้องมาหาแลกคู่นอนเพราะว่ามันเป็นการแก้ปัญหาความไม่สมดุลและความอึดตัวในทางเพศ คู่ไหนที่อยู่กันมานานจนมันเกิดความเคยชิน พอเคยชินหนักๆ เข้า มันก็กลายเป็นความอึดตัว แน่นนอนว่าจะต้องมีปัญหา ทั้งหญิงทั้งชาย คู่ผัวเมียทุกคู่มีปัญหาทุกคู่ เพียงแต่ว่าคู่ไหนจะมีวิธีประคับประคองได้ดีมากกว่ากันเท่านั้นเอง”

จากการให้คำอธิบายข้างต้น องค์ประกอบย่อย (Unit) ภายใน “กิจกรรมสวิงกิ้ง” จะแตกต่างกันไปจากความหมายของสื่อมวลชน กล่าวคือ อาชญากรจะกล่าวถึงตัวบุคคลในฐานะ “คู่สามี-ภรรยา” ในขณะที่สื่อมวลชนจะกล่าวถึงตัวบุคคลที่เข้าร่วมสวิงกิ้งในฐานะ “ปัจเจก”

ดังนั้น แรงจูงใจในการเข้าสู่กิจกรรมการสวิงกิ้ง จากการถอดรหัสของอาชญากร จึงไม่ได้หมายถึงแรงขับ (Drive) ส่วนบุคคล แต่หมายถึงความรับผิดชอบในการประคับประคองชีวิตคู่ (Responsibility) ให้รอดพ้นจากสภาพอึดอัดจากการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันเป็นเวลานาน

นอกจากนี้ ความหมายเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าสู่กิจกรรมการสวิงกิ้ง จากจุดยืนของอาชญากร ยังมีรายละเอียดเพิ่มเติมที่ได้มาจากการมีประสบการณ์ตรงในการแก้ปัญหาเรื่องเพศของคู่สามี-ภรรยา โดยมีการให้รายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาทางเพศที่นำไปสู่การใช้กิจกรรมสวิงกิ้งในแก้ปัญหา โดยแบ่งปัญหาทางเพศออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

- 1). ชีวิตคู่ที่สมบูรณ์จนถึงจุดอึดอัด
- 2). ชีวิตคู่ที่ไม่สมดุลงันในเฉพาะเรื่องเพศ

ชีวิตคู่ที่สมบูรณ์จนถึงจุดอึดอัด ตามความหมายของอาร์กิงฟู คือคู่สามีภรรยาที่มีครบสมบูรณ์พร้อมทุกอย่าง ทั้งฐานะ หน้าที่การงาน หรือในทุกๆ ด้านของชีวิต

“กลุ่มนี้เป็นคู่สามีภรรยาที่ไม่เดือดร้อนอะไรแล้ว เป็นคู่ที่มีฐานะจัดว่าดีหน่อย มีความสมบูรณ์อึดอัดในด้านต่างๆ ของชีวิต ไม่เป็นหนี้เป็นสินใคร กลุ่มนี้แหละที่จะเริ่มหาทางเข้าถึงการสวิงกิ้ง ไม่ใช่กลุ่มที่ถีบซาเล้งหาเช่ากินค้ำปากกัดตีนถีบ กลุ่มที่อึดอัดแล้วมันจะยกระดับขึ้นมา แต่มันต้องเป็นคู่ที่สมบูรณ์”

สำหรับกลุ่มที่มีความไม่สมดุลงในเรื่องเพศ ตามความหมายของอาร์กิงฟู หมายถึง คู่สามี-ภรรยาที่มีความสมบูรณ์ในด้านอื่นๆ เช่น ด้านอารมณ์ความรู้สึกและความรับผิดชอบ แต่มีรสนิยมทางเพศที่ไม่สอดคล้องกัน รวมทั้งการเสื่อมสมรรถภาพในฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งด้วย

“คือการร่วมเพศมันเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ไม่ได้มีเพื่อมีลูกเฉยๆ แล้วก็จบ มันเป็นความต้องการโดยธรรมชาติของคน พอสามีหรือภรรยาเค้าตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติแบบนี้ไม่ได้ ไม่ว่าจะรสนิยมเค้าไม่ตรงกัน เค้าชอบไม่เหมือนกัน หรือว่าอีกฝ่ายไม่มีอารมณ์ เสื่อมสมรรถภาพ อะไรพวกนี้แหละมันจะลามไปถึงเรื่องอื่น ชีวิตคู่จะเสี่ยงมาก”

บุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้งตามความหมายของอาชญากร จะมีหน่วย (Unit) เป็นคู่สามี-ภรรยา ไม่ใช่ปัจเจก ตามความหมายของสื่อมวลชน ดังนั้น ความแตกต่างดังกล่าว จึงส่งผลต่อการให้ความหมายเกี่ยวกับแรงจูงใจจากจุดยืนของทั้ง 2 ฝ่าย

การให้ความหมายเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้งโดยอาชญากร จะเป็นแรงผลักดันที่เกิดจากความพยายามในการแก้ปัญหาความอึดอัดและความไม่สมดุลทางเพศของคู่สามี – ภรรยา ในขณะที่การเข้ารหัสของสื่อมวลชนจะเน้นว่าเป็นแรงขับ (Drive) ภายในตัวปัจเจก

“สวิงกิ้ง” แสดงถึงความรับผิดชอบต่อชีวิตคู่

จากการตัดสินคุณค่าทางสังคม (Social meaning) ของพฤติกรรมการสวิงกิ้งโดยสื่อมวลชนตามที่ได้อธิบายไปแล้ว จะเห็นได้ว่า “การสวิงกิ้ง” เป็นพฤติกรรมน่ารังเกียจและไม่พึงประสงค์ในสังคม โดยเป็นพฤติกรรมที่ผู้กระทำจะถูกตีตราว่า “ไม่ปกติ” หรือมีความประพฤติน่าเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานที่พึงงามของสังคม ในประเด็นที่เกี่ยวกับบุคคลผู้เข้าร่วมสวิงกิ้ง สื่อมวลชนยังมีการสะท้อนให้เห็นกรอบพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมของบุคคลที่มีหน้าที่การงานเป็นที่น่านับถือ ด้วยการใช้คุณค่าข่าว (News value) เป็นกลไกในการนำเสนอบรรทัดฐานดังกล่าว

การถอดรหัสความหมายเกี่ยวกับการตัดสินคุณค่า “การสวิงกิ้ง” จากจุดยืนของสื่อมวลชนข้างต้น อาชญากรจะมีการตีความจากจุดยืนที่ต่อต้านความหมายดังกล่าว (Oppositional reading) ทั้งความหมายเกี่ยวกับคุณค่าทางสังคมต่อกิจกรรมการสวิงกิ้ง และตัวบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้ง

ความหมายโดยนัยของ “การสวิงกิ้ง”

การถอดรหัสเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าทางสังคมของการสวิงกิ้ง อาชญากรให้ความหมายด้วยการแสดงจุดยืนที่ต่อต้านขนบทางเพศของสังคม ที่พยายามจะทำให้เรื่องเพศ

เป็นเรื่องลับ ซึ่งเป็นความต้องการที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติของมนุษย์และความหมายที่มากกว่าการมีเพศสัมพันธ์

“สังคมไหนไม่มีเรื่องเซ็กส์บ้าง ถ้าจะบอกว่าสังคมบ้านเราไม่ควรจะมี สังคมอันนี้มันมีทั่วโลก นี่มันคือความจริง จริงยิ่งกว่าจริง มันปฏิเสธความเป็นจริงไม่ได้ แล้วมันก็ไม่มีแบบเรียน ไม่มีหลักสูตร มนุษย์เราเรียนรู้เรื่องนี้จากอารมณ์ของตัวเอง ถ้าผู้หญิงยินยอมผู้ชายยินยอม มันก็ลงตัว การแลกคู่นอนมันคือความยินยอมพร้อมใจระหว่างกัน นี่เรื่องใหญ่กว่าคำว่าเซ็กส์แล้ว”

จะเห็นได้ว่า “การสวิงกิ้ง” ในความหมายของอาชญากร มีนัยมากกว่าการมีเพศสัมพันธ์ (Implications) หรือมีความหมายมากกว่าตัวมันเอง กล่าวคือเป็นการแสดงถึงความยินยอมพร้อมใจกันระหว่างคู่สามี – ภรรยา ดังนั้น การสวิงกิ้งจึงมีความหมายมากกว่าการมีเพศสัมพันธ์เพื่อตอบสนองความต้องการเฉพาะปัจเจกตามทีสื่อมวลชนได้เข้ารหัสเอาไว้

นอกจากนี้ อาชญากรยังมีการให้คำอธิบายเพื่อต่อรองความหมายของ “การสวิงกิ้ง” ในทางลบที่สื่อมวลชนได้เข้ารหัส ด้วยการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมทางเพศแบบอื่นๆ ที่ถูกจัดว่าเบี่ยงเบนและไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมเช่นเดียวกัน เพื่อสนับสนุนจุดยืนของตนเองที่ให้ความหมายกิจกรรมการสวิงกิ้งในทางบวก

“อย่าลืมนะว่า กลุ่มที่เขาสามารถเข้าถึงการสวิงกิ้งได้ แลกคู่นอนได้ ผู้ชายไม่ได้บังคับผู้หญิงเลย การแลกคู่นอนไม่ใช่การแอบไปทำลับหลังคู่ของตัวเอง เพราะฉะนั้นมันต้องดูกันให้ลึกๆ แล้วค่อยตัดสินว่าจะไรดีอะไรเลว ทุกวันนี้ที่ผัวแอบไปมีเมียบ่อย เมียแอบไปมีชู้ มันไม่เลวร้ายหรือ ทำไมไม่มองตรงจุดนั้น พวกที่มีชู้ เมียบ่อย คือพวกล้มเหลวในการแก้ปัญหาความไม่สมดุคของชีวิตคู่ทั้งนั้น”

รวมทั้งการแสดงบรรทัดฐานทางเพศด้วยกรอบสังคมพุทธตามที่สื่อมวลชนนำมาใช้ในการเข้ารหัสเพื่อแสดง “ความผิดปกติ” ของพฤติกรรมการสวิงกิ้ง อาชญากรมีการต่อรองบรรทัดฐานดังกล่าวด้วยการเชื่อมโยงความหมายที่สื่อมวลชนเข้ารหัส (Encoding) กับสภาพความเป็นจริง (Reality)

“พ่ตยา พัฒนพงค์ ไม่ใช่เมืองพุทธหรือ ไปดูพ่ตยา มีฟ้คกิ้งโซ่ว ไปดูพัฒนพงค์ สุขุมวิท ซอย 2 ซอยคาวบอย นอนกอดจูบกัันแทบจะร่วมเพศกัันบนทางเท้า แต่มาบอกว่าเป็นแหล่ง

ท่องเที่ยว ทำไมเอาแหล่งท่องเที่ยวมาอ้างละ ที่ที่ผมพูดมามันไม่ได้อยู่ในประเทศไทยหรือ ไม่ได้อยู่ในสังคมพุทธหรือ ทำไมที่แบบนี้ไม่มีใครว่า พอมาเป็นเรื่องสวิงกิ้ง คนที่ไม่ทำหรือทำไม่ได้ก็มาด่าคนที่ทำ”

จึงสรุปได้ว่าจุดยืนของอาชญากรในการต่อรองความหมายทางสังคมของกิจกรรมการสวิงกิ้งที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส จะเป็นจุดยืนแบบต่อต้านความหมายจากสื่อมวลชน โดยมีการแสดงความหมายอื่นที่มากกว่าการมีเพศสัมพันธ์ เพื่อขยายองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการสวิงกิ้ง เช่น การอธิบายถึงคุณค่าทางจิตใจและการประคับประคองชีวิตคู่ อันเป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการมีประสบการณ์ตรงกับเหตุการณ์ดังกล่าว ดังนั้น ความหมายโดยนัย (Connotative meaning) ของการสวิงกิ้งจากจุดยืนของอาชญากร จึงไม่ใช่ความน่ารังเกียจตามที่สื่อมวลชนได้เข้ารหัส หากแต่เป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อความสัมพันธ์

ความหมายโดยนัยเกี่ยวกับบุคคลที่เข้าร่วมสวิงกิ้ง

ความหมายโดยนัย (Connotative meaning) เกี่ยวกับบุคคลที่เข้าร่วมสวิงกิ้งตามความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส จะแสดงนัยถึงการเป็นกลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ผิดปกติไปจากบรรทัดฐานที่ดำรงของสังคม รวมทั้งเป็นผู้มีพฤติกรรมลามกอนาจารตามที่กฎหมายได้ระบุเอาไว้

สำหรับการถอดรหัสเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของบุคคลผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งโดยอาชญากร จะเป็นการตีความที่ต่อต้านความหมายดังกล่าว โดยเป็นการตีความจากจุดยืนในการแก้ปัญหา ความอึดตัวและความไม่สมดุลของการใช้ชีวิตคู่ ซึ่งเป็นจุดยืนจากคนละด้านกับสื่อมวลชนที่เน้นเรื่องเพศเป็นหลัก

“เรื่องจริงมันเป็นการแก้ไขปัญหา คู่ผัวเมียที่มีจิตใจที่อยากจะสวิงกิ้งก็คือเค้าพยายามพัฒนาความสัมพันธ์หรือแก้ไขปัญหาของตัวเอง”

จะเห็นได้ว่า การถอดรหัส (Decode) ของอาชญากรจะมาจากจุดยืนคนละตำแหน่งกับการเข้ารหัสของสื่อมวลชน โดยกรอบวิธีคิดในการถอดรหัสของอาชญากรคือ อรรถประโยชน์จากการใช้กิจกรรมสวิงกิ้งในการแก้ปัญหาการใช้ชีวิตคู่ ไม่ใช่กรอบวิธีคิดเรื่องความเบี่ยงเบนทางเพศที่สื่อมวลชนได้ติดตั้งเอาไว้ในขั้นตอนการเข้ารหัส (Encode)

นอกจากนี้ อาชญากรยังมีการต่อรองความหมายเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของผู้เข้าร่วมสวิงกิ้งที่สื่อมวลชนได้ให้ความหมายว่าเป็นกลุ่มคนที่ผิดปกติ โดยอาชญากรใช้ประสบการณ์ตรงที่มีลักษณะเป็นอัตวิสัย (Subjectivity) ในการต่อรองอัตลักษณ์ดังกล่าว

“คนที่บอกว่าอุจาดบ้าง วิตถารบ้าง อนาคตบ้าง อนาคตบ้าง พวกนี้ไม่รู้ไม่จริง เข้าไม่ถึงความจริง ไม่ลึกซึ้ง อยู่ดีๆ ก็ใช้คำว่าสวิงกิ้ง แต่คำนี้มันลึกซึ้ง มันมีมุมมองเรื่องความรักความผูกพัน ถ้าเขาจะวิตถาร เขาไม่จำเป็นต้องลากเมียหรือผัวของเขามาร่วมด้วย แต่ที่เขาเอามาด้วยเพราะจิตใจเขาผูกกันอยู่ นี่เป็นเรื่องสำคัญแต่คนส่วนใหญ่ไม่ได้มองมุมนี้ คนที่มองเรื่องนี้เป็นประเด็นวิตถารเป็นพวกฉาบฉวย”

สำหรับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้บรรทัดฐานตามกฎหมายในการสร้างอัตลักษณ์ให้กับกลุ่มบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้งว่าเป็นกลุ่มคนที่กระทำเรื่องลามกอนาจารและถือว่าเป็นการมั่วสุม อาชญากรมีการถอดรหัสจากจุดยืนที่ต่อต้านขัดแย้งความหมายดังกล่าวตามกรอบวิธีคิดที่เชื่อว่าการตีตรา (Label) ด้วยความผิดฐานลามกอนาจารเป็นการสร้างกรอบเพื่อเบียดบังความเป็นจริงของมนุษย์ในเรื่องเพศ

“สังคมไทยมีขนบธรรมเนียมนิยมวัฒนธรรมประเพณี ตรงนี้แหละที่มันคืออนาคต เพราะมีสิ่งเหล่านี้ค้ำอยู่มันถึงต้องมีการปกปิดเบียดบังเรื่องเพศ จริงๆ แล้วนะ เราตัดเอาคำว่าขนบธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม ออกไป นั่นคือสิ่งที่ยุติธรรมที่สุดสำหรับมนุษย์ทั้งชายและหญิง มีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความต้องการ เพราะฉะนั้น ตัวอนาคต ตัวน่ารังเกียจมันก็คือตัวที่มาบอกให้เราต้องปกปิดธรรมชาติของเรา”

จะเห็นได้ว่า ความหมายเกี่ยวกับกิจกรรมการสวิงกิ้งในมิติต่างๆ ทั้งมิติด้านความหมายในตัวเอง มิติแรงจูงใจ และมิติด้านความหมายทางสังคม จะถูกถอดรหัสโดยอาชญากรด้วยจุดยืนที่ต่อต้านขัดแย้ง (Oppositional reading) กับกรอบการรับรู้ที่ถูกติดตั้งในขั้นตอนการเข้ารหัสโดยสื่อมวลชนตามที่ได้อธิบายไปแล้วข้างต้น โดยความหมายที่เกิดจากการเข้ารหัสโดยสื่อมวลชนและความหมายจากการถอดรหัสโดยอาชญากร สามารถนำมาสรุปเปรียบเทียบกันได้ดังต่อไปนี้

ตารางสรุปการถอดรหัสในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งโดยอาชญากร

การเข้ารหัสโดย สื่อมวลชน	การถอดรหัสโดยอาชญากร			
	Preferred reading	Negotiated reading	Oppositional reading	ความหมายของ อาชญากร
“สวิงกิ้ง” คือกิจกรรม ความบันเทิงทางเพศ			/	สวิงกิ้งคือการแก้ปัญหา ความสัมพันธ์ของคู่สามี - ภรรยา
“สวิงกิ้ง” เกิดจากแรง ขับภายในตัวปัจเจก (Drive)			/	“สวิงกิ้ง” เกิดจากความ อึดตัวในการใช้ชีวิตคู่
“สวิงกิ้ง” เป็นสิ่งที่น่า รังเกียจ			/	“สวิงกิ้ง” แสดงถึงความ รับผิดชอบต่อชีวิตคู่

ตารางสรุปการถอดรหัสข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งโดยอาชญากร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.1.3 นัยทางอุคตการณ์ของอาชญากร

สำหรับกรอบวิธีคิดเบื้องหลังของอาชญากรที่มีผลให้เกิดการถอดรหัส (Decode) แบบต่อต้านขัดแย้งความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส (Encode) ตามที่ได้อธิบายไปแล้วว่า การตีความของอาชญากรมาจากจุดยืนคนละฝั่งกับสื่อมวลชน โดยสื่อมวลชนจะเน้นว่าการสวิงกิ้งคือพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่น่ารังเกียจ ในขณะที่อาชญากรจะให้ความหมายว่าการสวิงกิ้งคือการเยียวยาปัญหาความอึดอัดและความไม่สมดุลทางเพศ

ขณะที่กรอบในการเข้ารหัสของสื่อมวลชนคือประเด็นความผิดปกติในเรื่องทางเพศ แต่กรอบความคิดของอาชญากรในการถอดความหมายดังกล่าวจะเป็นกรอบความคิดในด้านความสัมพันธ์ ที่มีเรื่องเพศเป็นตัวขับเคลื่อนไปสู่ความสัมพันธ์ที่มีความสุข

ดังนั้น ความจริงอีกด้านหนึ่งเกี่ยวกับการสวิงกิ้งที่ไม่ได้ปรากฏในพื้นที่สื่อ คือ ประเด็นการสวิงกิ้ง กับ สุขภาวะทางเพศของคุณสามี – ภรรยา

จะเห็นได้ว่า กรอบความคิดด้านพฤติกรรมทางเพศของสื่อมวลชนคือ เรื่องเพศเป็นเรื่องลับเฉพาะที่ไม่ควรเปิดเผย มีชนบ มีกรอบทางสังคม และบรรทัดฐานกำกับความถูกผิดของพฤติกรรมทางเพศ แต่อาชญากรมีมุมมองต่อเรื่องเพศว่าไม่จำเป็นต้องมีชนบใดๆ มาเป็นกรอบของพฤติกรรมทางเพศเพื่อเบียดบังธรรมชาติที่แท้จริงของมนุษย์

สรุปได้ว่า กรอบความคิดของอาชญากรคือการมีเพศสัมพันธ์ที่มีความสุข เพื่อเป็นหนทางในการประดับประดาชีวิตคู่ โดยที่มาของกรอบวิธีคิดนี้ ไม่ได้เกิดขึ้นมาเอง หากแต่มีการสั่งสม หล่อหลอม และเข้าปะทะกับความเป็นจริงจากบุคคลอื่นๆ

“ความคิดนี้มันก็มาจากคนอื่นเขาซงมาให้ จริงๆ เราไม่รู้หรอก แต่ว่าเมื่อเราทำหนังสือแล้วคนอ่านเข้ามาปะทะ เข้ามาขอพบ มาขอคุย เขียนเรื่องมา เขียนจดหมายมา เล่าอะไรๆ มาให้ฟังว่ามันเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เช่น บางคนเล่าว่าเห็นเมียตัวเองไปยืนคุยกับผู้ชายคนอื่น ทำให้หึง เริ่มมีอาการ บ่อยครั้งมันก็กระตือรือร้นขึ้นมา เราก็มาคิดดู คือเช็กส์มันไม่ใช่บ่อยทำลายนะ แต่เช็กส์ เป็นการกระตุ้น”

“ธรรมชาติของความเป็นจริงจากสิ่งที่เราปะทะด้วย จากผู้อ่าน จากคนที่เข้ามา เพราะเราได้สัมผัสกับเค้า เราได้สัมผัสจากของจริง”

จากการให้คำอธิบายเกี่ยวกับที่มาของความคิดในเรื่องกิจกรรมทางเพศที่ไม่อยู่ในขอบเขตของสถาบันการแต่งงานหรือไม่ใช้กิจกรรมทางเพศเพื่อการสืบพันธุ์ แต่เป็นไปเพื่อตอบสนองต่ออารมณ์ ความรัก ความรู้สึก โดยมีการเน้นที่ไปที่ไปของชุดความรู้ดังกล่าวว่ามาจากการปะทะสังสรรค์กับความเป็นจริงที่เป็นประสบการณ์ตรงของตนเอง ซึ่งเป็นชุดความรู้ที่ถูกกีดกันออกไปจากพื้นที่สาธารณะ เนื่องจากเป็นชุดความรู้ที่ไม่สอดคล้องและต่อต้านกับอำนาจของอุดมการณ์หลักใน สังคมสรุปได้ว่า ชุดอุดมการณ์ที่อยู่เบื้องหลังการถอดรหัสของอาชญากร คือ อุดมการณ์ความเป็นจริง (Realism ideology) ที่ถูกนิยามว่าเป็นเพศวิถีที่ผิดปกติ (Misconduct) โดยความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

จะเห็นได้ว่า ชุดอุดมการณ์ของอาชญากรในการถอดรหัส (Decode) ความหมายเกี่ยวกับกิจกรรมการสวิงกิ้ง เป็นอุดมการณ์คนละชุดกับอุดมการณ์เบื้องหลังการเข้ารหัส (Encode) ของสื่อมวลชน ดังนั้น ความหมายที่ได้จากการถอดรหัส จึงไม่ตรงกับกรอบความคิดที่สื่อมวลชนได้เข้ารหัสไว้ในการนำเสนอข่าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.2 การถอดรหัสในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ

กลุ่มตัวอย่างที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการถอดรหัสในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ มีทั้งสิ้น 3 คน ได้แก่

1). นายหมู (นามสมมุติ) ปัจจุบันรับโทษคดียาเสพติดอยู่ในทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง จ. ปทุมธานี ก่อนถูกจำคุก ศึกษาอยู่โรงเรียนกรุงเทพช่างกล สาขาช่างยนต์

2). นายบอย (นามสมมุติ) รับโทษในคดีร่วมปล้นร่วมข่มขืน ปัจจุบันอยู่ในทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง จ. ปทุมธานี ก่อนถูกจำคุก ศึกษาอยู่โรงเรียนเทคนิคบูรณพันธ์ (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนนิตาบริหารธุรกิจและวิศวกรรม)

3). นายตุ้ (นามสมมุติ) ปัจจุบันประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทขนส่งแห่งหนึ่ง ในอดีตเคยถูกพิพากษาจำคุกในสถานพินิจฯ ในคดีขโมยนักเรียนคู่อริต่างสถาบันเสียชีวิต

กลุ่มตัวอย่าง	สถานภาพปัจจุบัน	สถานภาพในอดีต
นายหมู (นามสมมุติ)	ผู้ต้องขังในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด รับโทษมาแล้ว 8 ปี 6 เดือน จากทั้งหมด 25 ปี	เด็กนักเรียนโรงเรียนกรุงเทพช่างกล
นายบอย (นามสมมุติ)	ผู้ต้องขังในคดีความผิดฐานร่วมปล้นและร่วมข่มขืน รับโทษมาแล้ว 12 ปี จากโทษจำคุกตลอดชีวิต	เด็กนักเรียนโรงเรียนเทคนิคบูรณพันธ์
นายนนทชัย (ตุ้) ก็นสันเทียะ	พนักงานบริษัทเอกชน	เยาวชนในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จากคดีฆ่าผู้อื่น

ทั้งนี้ ความผิดที่เป็นลายลักษณ์อักษรของกลุ่มผู้ต้องหาอาจไม่แสดงถึงการทะเลาะวิวาทกับนักเรียนต่างสถาบันหรือการก่อคดีของนักเรียนอาชีวะ เพราะความผิดในทางกฎหมายของกลุ่มตัวอย่างจะเกิดจากการสู้คดีในชั้นศาล ขึ้นอยู่กับว่าจะถูกสั่งฟ้องในข้อหาอะไร เช่น นายหมูถูกตัดสินจำคุกในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะขณะถูกจับกุมใน

การยกพวกตีกับนักเรียนต่างสถาบัน ตำรวจพบยาเสพติดจำนวนหนึ่งอยู่ในกระเป๋า ตำรวจจึงทำสำนวนฟ้องในข้อหาขายยาเสพติด หรือในบางกรณีจะมีการสั่งฟ้องในข้อหาปล้นทรัพย์ หากมีการทำร้ายร่างกายกันแล้วเอาทรัพย์สินของอีกฝ่ายมาเป็นของตนเอง เช่น การนำเอารถจักรยานยนต์ของอีกฝ่ายมาเป็นพาหนะในการหลบหนีออกจากที่เกิดเหตุ เป็นต้น

สำหรับรายละเอียดของประสบการณ์ตรงที่กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมีส่วนเกี่ยวข้องในการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะต่างสถาบัน ดังนี้

ประสบการณ์ตรงของอาชญากร

1). นายหมู (นามสมมุติ)

ก่อนที่หมูจะถูกดำเนินคดีในข้อหาค้ายาเสพติด เคยยกพวกตีกับเด็กโรงเรียนคู่อริ บริเวณข้างเคียง เช่น โรงเรียนเทคนิคบูรณพันธ์ (ปัจจุบันถูกสั่งปิดไปแล้ว) เปรมฤทัย ไทยวิจิตรศิลป์ และเทคนิคสมุทรปราการ และการต้องโทษจำคุกในคดียาเสพติด ก็มีที่มาจากถูกรวบขณะก่อเหตุทะเลาะวิวาทกับสถาบันคู่อริ หลังเจ้าหน้าที่ตำรวจพบยาบ้าจำนวนหนึ่งจากการตรวจค้นหาอาวุธที่นำมาใช้ในการทะเลาะวิวาท

นอกจากนี้ ก่อนที่จะเข้ามารับโทษในทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง จังหวัดปทุมธานี หมูเคยถูกรวบกุมในข้อหาพกพาอาวุธมีดอยู่บ่อยครั้ง จากเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทกับนักเรียนอาชีวะต่างสถาบัน ซึ่งตามกฎหมายแล้ว ข้อหาพกพาอาวุธมีด จะมีโทษปรับ 100 บาท บันทึกประวัติ และนำไปอบรมหลังจากนั้นจะแจ้งให้ทางโรงเรียนทราบ

“ส่วนมากผมจะพกมีดเพราะเวลาโดนจับ มีดเสียค่าปรับเล่มละร้อยก็จบแค่นั้น แต่ทะเลาะวิวาทตีกันต่างฝ่ายต่างก็ประกันไป”

“อย่างเรามีเรื่องที่โรงเรียนก็โทรไปแจ้งที่บ้าน ส่งไปรษณียบัตรมาแจ้ง มีเหตุทะเลาะวิวาทส่งไปรษณียบัตรมาแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ แล้วก็เรียกผู้ปกครองไปอบรม ตามประสาเด็กช่างทั่วไปมันก็ลักษณะนี้”

ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการทะเลาะวิวาทของหมู จะเกิดขึ้นในที่สาธารณะ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่จะพบเจอกับนักเรียนต่างสถาบัน จึงเป็นโอกาสที่จะเกิดการวิวาทและใช้กำลังเข้าทำร้ายกัน

“ดีกันบ่อย อาทิหนึ่งก็ที่สองที่ ก็เจอกันแค่ตรงรถเมล์ หรือบางที่นั่งรถเมล์ไปเจอพวกที่มันเคยมาดีเรา เราก็งงไปเปิดมันก่อน”

2). นายบอย (นามสมมุติ)

ปัจจุบัน บอยอายุ 31 ปี ถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิต ข้อหาในสำนวนฟ้องคือคดีร่วมปล้นและร่วมข่มขืน บอยรับโทษมาแล้วเป็นเวลา 12 ปี ในทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง

เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2541 คดีของบอยเคยเป็นข่าวดังที่สื่อมวลชนให้ความสนใจ เวลานั้นหนังสือพิมพ์ทุกฉบับต่างพร้อมใจกันขึ้นพาดหัวข่าวว่า “ข่มขืนบนรถเมล์” โดยที่เจ้าตัวอ้างว่าเป็นการกล่าวหาที่บิดเบือนไปจากความจริง

“วันนั้นผมไปปล้นรถเมล์ ไปกัน 10 กว่าคน ไม่ได้ไปจับผู้หญิงมาข่มขืน ผู้หญิง 2 คนนี้เป็นเด็กพาณิชย์ เค้ายื่นรถมากับรุ่นน้องผมตรงห้าแยกลาดพร้าว พอผมปล้นเสร็จก็แยกย้ายตรงทำน่านนท์ รุ่นน้องผมมันก็พาผู้หญิงไปบ้านมันแถวนั้น ลองคิดดู ใครจะไปข่มขืนบนรถเมล์ได้”

นอกจากคดีที่เคยเป็นข่าวดังเมื่อปี 2541 บอยยังเคยถูกดำเนินคดีในข้อหาพยายามฆ่า หลังจากยิงนักเรียนคู่อริในเหตุการณ์ยกพวกตีกัน

“ที่โดนบ่อยๆ ก็โดนจับเสียค่าปรับเล็กๆ น้อยๆ แล้วก็เคยอยู่บ้านกฤณาไปรอบหนึ่ง ไปยิงเค้าตอนมีเรื่องกัน แต่ไม่ตายก็เลยโดนข้อหาพยายามฆ่า แต่สู้คดีชนะ ก็เลยอยู่แค่ 6 เดือน”

3). นายนนทชัย (ตุ๋) กิ่งสันเทียะ

ปัจจุบัน ตุ๋อายุ 27 ปี เป็นพนักงานบริษัทขนส่งแห่งหนึ่ง เมื่อปี 2545 เคยถูกพิพากษาจำคุกในสถานพินิจฯ ในคดียิงนักเรียนคู่อริต่างสถาบันเสียชีวิตจากเหตุการณ์ยกพวกตีกันบริเวณหน้าห้างสรรพสินค้าอิมพีเรียลเวิลด์ สำโรง

“วันก่อนที่จะเกิดเหตุพวกผมโดนฟันมา มันก็เป็นปกติของเด็กช่างตอนนั้นก็ต้องไปเอาคืน วันต่อมาพวกมันก็นั่งรถเมล์มากันเต็มคันรถ ก็มาเจอกัน พวกผมรอดตรงที่เกิดเหตุ หน้าห้างอิมพีเรียลเวิลด์สำโรง ใ้คนนี่มันก็มีขวานในมือวิ่งมาหาผม ผมยิงสวนเข้าไปเห็นมันล้มตรง

บันไดรถเมล์ ผมไม่รู้ว่าจะตายด้วยซ้ำ ไม่ได้เล็ง กะจะยิงให้มันกระเจิงไปเฉยๆ แต่กระสุนมันไป ตัดหัวหัวใจพอดี”

หลังเหตุการณ์สงบ ตูกลับบ้านตามปกติ เนื่องจากไม่ทราบว่าคนที่ถูกยิงนั้นเสียชีวิต จนกระทั่งเช้าวันต่อมา มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเชิญตัวไปโรงพักแล้วแจ้งข้อหาให้รับทราบ ตูให้การปฏิเสธ และสู้คดี ทำยที่สุดต่อสู้ถูกพิพากษาให้ได้รับโทษจำคุก 3 ปี 8 เดือน แต่หลังจากรับโทษไปแล้ว เป็นเวลา 2 ปี ก็ได้รับพระราชทานอภัยโทษ เนื่องในวันแม่แห่งชาติ

จากข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ตรงของกลุ่มตัวอย่าง จะเห็นได้ว่าต่างถูกพิพากษา และได้รับการลงโทษจากกระบวนการทางกฎหมายในคดีที่เกี่ยวข้องกับการยกพวกตีกับสถาบันคู่อริ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการถอดรหัสในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาที่ได้เลือกทำการศึกษา

การเปลี่ยนแปลงตัวตนของอาชญากร

ประเด็นเกี่ยวกับเปลี่ยนแปลงตัวตนของอาชญากรหลังถูกพิพากษาและได้รับผลกระทบจากวาทกรรม จากรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้แสดงไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างถูกพิพากษาให้รับโทษจากการมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน

สำหรับความคิดของอาชญากรหลังได้รับผลกระทบจากการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน พบว่าอาชญากรมีการเปลี่ยนแปลงความคิดเกี่ยวกับตนเองและพฤติกรรมที่ตนเคยเป็นผู้กระทำ

“เราก็โตแล้วนะ เรามองย้อนไป ถามว่าจะตีกันไปทำไมวะ ตอนสมัยเรียนเราจะตีกันทำไมให้หัวร้างข้างแตก พ่อแม่เสียตั้งค้ำหมอค้ำยา บางที่แขนหักขาหักนอนโรงพยาบาล ไม่ได้ไปโรงเรียน”

นายหนู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2554

“ตอนนี่ผมก็ไม่เคยมีความคิดแบบนั้นอีก มีด ปืน ไม่เคยมีเก็บไว้เลย เพราะมันไม่มีเรื่องนี้ในหัวสมอง ผมขับรถในรถไม่มีอาวุธอะไรเก็บไว้ทั้งนั้น พออยู่ข้างนอกก็กลัวที่จะมีปัญหา แต่พวกที่เต็มใจจะอยู่ในนั้นก็ยังมี เพราะมีข่าวกิน พวกที่เข้าไปแล้วสักเต็มหน้าเต็มตัว ไม่ได้สำนึกอะไรก็มีนะ แต่ผมกลัว”

นนพชัย กีนสันเทียะ, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553

“ตอนนี่รู้สึกว่ามีไรค่า เพราะอย่างมีงานอะไร มันจะมีให้เราออกไปข้างนอก ออกไปซ่อมเครื่องมือให้ชาวบ้าน จัดเต็นท์ ซ่อมให้ฟรี ที่ไปเทศบาลนา ได้ทำงานใช้ความรู้ที่เรียนมา ถ้าได้ออกไปคงย้ายไปอยู่ต่างจังหวัด ถ้าอยู่ที่นี่ก็เจอเพื่อนกลุ่มเดิม เดียวก็ทำตัวแบบเดิมอีก”

นายบอย (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2553

จากข้อมูลข้างต้น อาชญากรรมมีการเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับตนเองและพฤติกรรมหลังได้รับผลกระทบจากการแสดงพฤติกรรมดังกล่าว ทั้งนี้ การถูกพิพากษาและถูกลงโทษไม่ได้เป็นปัจจัยเดียวที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงทางความคิด

“จะบอกว่าเปลี่ยนเพราะติดคุกมันก็ไม่เชิงหรอก เพราะอยู่ในนั้นก็ยิ่งกว่าอยู่ข้างนอกอีก โดนพันกบาลผมก็โดนในนั้น เพราะยังงี้ละ ในนั้นมันมีแต่ตัวแสบมาอยู่รวมกัน แต่ตอนนั้นผมทำเรื่องเป็นเยาวชนประกันเรียน คือกลางวันก็มาเรียนข้างนอก กลางคืนก็กลับไปติดคุก เราก็เลือกย้ายมาเรียนพาณิชย์ พอไปอยู่พาณิชย์มันก็ไม่มีเรื่องนี้ มันจะเป็นอีกทางหนึ่งไปเลย เพราะว่าเปลี่ยนสังคมมากกว่า มันก็เลยรู้ว่า เออ มันไม่ต้องตีกันก็ได้นี่หว่า ถ้ายังเป็นเด็กช่างอยู่ สังคมมันก็จะเป็นอย่างอื่นคืออยากให้อันอื่นรู้ว่าสถาบันเราเจ๋ง”

นนพชัย กีนสันเทียะ, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553

“อย่างแรกมันรู้สึกว่าเราโตขึ้น สงสารพ่อแม่ ตอนที่ตีกันทุกวันไม่ได้สงสาร ไม่ได้นึกถึงเลย ตอนนั้นก็คคะนองตามเพื่อนเหมือนวัยรุ่นทั่วไป ตอนสู้อดีก็หมดไปหลายแสนแล้ว ไหนจะมาส่งเสียเราทุกเดือนๆ ตอนอยู่ในนี้ก็ ตอนนี่กะว่าถ้ามีโอกาสได้ออกไป จะไปช่วยแม่ขายของ ไปอยู่กับแม่”

นายบอย (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2553

“ที่ต้องมาอยู่ในนี้ผมว่าเป็นการชดใช้กรรมมากกว่า ที่จริงผมเลิกตีมาก่อนจะเข้ามาอยู่ในนี้อีก พอเรียน ปวส. ก็ไม่ค่อยตีกันแล้ว มันโตแล้ว มันเริ่มมีการมีงานทำ เรียนก็สูง ถึงไม่ติดคุกก็คิดได้อยู่แล้ว ส่วนมากนะ ที่ตีกันเป็น ปวช. มากกว่า พวกเด็กปี 2 กับเด็กปี 1 จะหนัก เพราะมันจะอยู่ในห้วงนั้น แล้วไม่ได้คิดอะไรเลย”

นายหนู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2554

จากการให้คำอธิบายเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงตัวตนหลังได้รับผลกระทบจากการ
ประพัตินเบียงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยหลายประการ
นอกเหนือไปจากการถูกพิพากษาโดยกระบวนการยุติธรรมและสังคม ที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิด
การเปลี่ยนแปลงตัวตน โดยเป็นปัจจัยที่กลุ่มตัวอย่างได้สัมผัสมาจากระบบการณ้ตรง จะเห็น
ได้ว่ากลุ่มตัวอย่างกล่าวถึง สภาพสังคมแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ความยากลำบากของครอบครัวที่
เป็นผลกระทบจากการมีพฤติกรรมเบียงเบนของตนเอง และความรับผิดชอบเมื่อเข้าสู่วัย
ผู้ใหญ่ ซึ่งไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงตัวตนที่เกิดจากการถูกลงโทษโดยตรง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.2.1 การถอดรหัสในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ

การถอดรหัสในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะโดยอาชญากร จะแบ่งผล การศึกษาออกเป็น การถอดรหัสความหมายหลักและความหมายย่อยเกี่ยวกับองค์ประกอบ ของความเป็นอาชีวะทั้ง 3 องค์ประกอบ ตามความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส ตามที่ได้ วิเคราะห์เอาไว้ในหัวข้อ 4.2.1.2 ความหมายที่ถูกเข้ารหัสภายใต้กรอบวาทกรรมหลัก

“ความเป็นอาชีวะ” กับปัญหาสังคม

ตามความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส (Encode) เป็นการแสดงความหมาย โดยนัย (Connotative meaning) ของคำว่า “อาชีวะ” หรือ “ช่างกล” ซึ่งเป็นองค์ประกอบด้าน หนึ่งของตัวผู้ก่อเหตุ การจัดความสัมพันธ์ภายในตัวของสื่อมวลชนความ แสดงถึงหมาย หลักๆ ของสาร (Message) ที่ถูกส่งไปยังผู้รับสาร ว่ามิตិความเป็นอาชีวะของผู้ก่อเหตุคือ ตัวการหลักที่ทำให้เกิดความเสียหายและเป็นปัญหาสังคม

กรณีการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะที่ส่งผลให้ผู้อื่นได้รับผลกระทบ จะเห็นได้ว่า การเข้ารหัสของสื่อมวลชนเป็นการกำหนดให้ “ความเป็นอาชีวะ” เป็นจำเลยของสังคม ในขณะที่อาชญากร ซึ่งเป็นฐานะเป็นกลุ่มคนที่มีประสบการณ์ตรงในการทะเลาะวิวาทกับ สถาบันอื่น จะมีการถอดรหัสเหตุการณ์นักเรียนอาชีวะดีกัน โดยมีการอ้างอิงถึงเหตุปัจจัยอื่นๆ ที่นอกเหนือจาก “ความเป็นอาชีวะ” ที่เกี่ยวข้องกับ การสร้างปัญหาให้สังคม

“นักเรียนดีกันเป็นปัญหาใหญ่หรือเปล่า (คิด) ...มันก็ใช่ละนะ แต่ชั่วโมงนั้นมันไม่ค่อย คิดกัน ดีกันตามประสาวัยรุ่น ปัญหาวัยรุ่น”

นาย บอย (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2553

“ถ้าตอนนี้มองย้อนกลับไปก็คิดว่าเป็นเรื่องใหญ่นะ เพราะว่าถ้ามันถึงชีวิตมันก็เป็น ปัญหาใหญ่ของครอบครัว ยิ่งเค้าตาย โทษมันคือติดคุกเลยนะ แต่ถ้าตอนเราอายุ 17-18 มันก็ คิดว่าปัญหาจะใหญ่ซักแค่ไหนกันวะ ก็คิดแค่นี้ มีอะไรพลาดมา เดียวให้แม่ประกันตัว”

นายหมู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2554

จากการแสดงมุมมองต่อปัญหาการทะเลาะวิวาท กลุ่มตัวอย่างจะมีการถอดรหัส (Decode) ความหมายเกี่ยวกับปัญหาการทะเลาะวิวาทแตกต่างไปจากความหมายที่เกิดจาก

การเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน (Encode) จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างจะอ้างถึงเหตุปัจจัย “ความเป็นวัยรุ่น” ที่แสดงถึงความคึกคะนองตามวัย มากกว่าที่จะหมายถึงความเป็ยเบนอันเกิดจากสถาบันที่ตนสังกัด

นอกจากนี้ การถอดรหัสความหมายเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่เกิดจากนักเรียนอาชีวะ โดยอาชญากร ยังมีการแสดงถึงเหตุปัจจัยเฉพาะในแต่ละเหตุการณ์

“ตีกันก็ไม่ได้คิดว่าจะเอาชีวิตมันนะ ก็คือแบบว่าตีฝากกันไป ตีให้มีแผลฝากกันไป อะไรอย่างนี้ กะว่าฝากๆ ไว้ หรือเอาคืนที่มันมาฝากเราไว้วันก่อนก็ได้”

“ถ้าตัวเองในตอนนั้นก็เฮอย่างเดียว ไม่ได้คิดเป็นอย่างอื่นเลย กะว่ากูจะเอาคืน ยอมไม่ได้ เฉพาะในตอนนั้นนะ พูดจริงๆ ว่าตอนนั้นคิดได้แค่นั้น”

นนทชัย กิ้นสันเทียะ, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2554

“ตอนที่อยู่ยังเรียนอยู่ ส่วนใหญ่ที่มีเรื่องกัน มันก็เป็นเรื่องแบบพี่ฝากน้อง น้องฝากพี่ คือบางที่มันตีน้องเรามา เราไปเจอพวกพี่มัน เราก็ตีพวกพี่มันกลับไป มันเป็นการทะเลาะวิวาทแบบนิสัยวัยรุ่นอะ”

นาย หมู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2553

จะเห็นได้ว่า มีการกล่าวถึงการ “ตีฝาก” ซึ่งเป็นคำแสลงเฉพาะกลุ่มที่มีความหมายถึง การเอาคืน เมื่อมีสถาบันฝ่ายตรงข้ามมาทำร้ายเพื่อน หรือรุ่นน้องที่สังกัดสถาบันเดียวกับตน ซึ่งมีลักษณะเป็นวังวนไม่รู้จบ

นอกจากนี้การถอดรหัสของอาชญากรยังมีการต่อรองความหมายเกี่ยวกับที่มาของปัญหา ด้วยการเชื่อมโยงจากประสบการณ์ตรงของตัวเอง การถูกครอบงำทางความคิด ด้วยวัฒนธรรมเฉพาะในสังคมที่ตนเองสังกัดอยู่ และพยายามสร้างตัวตนให้สอดคล้องกับคนส่วนมากที่อยู่ในสังคมเดียวกัน

“สร้างปัญหาห่วย คนอื่นเดือดร้อนมันก็ถูกของเค้า แต่ผมก็คิดว่าตอนนั้นเราไม่ได้มีความคิดเป็นของตัวเอง เรียกว่าหัวอ่อนก็ได้ มันถูกโน้มน้าวให้ไปทางนั้น มันก็เป็นอิทธิพลต่อเราเหมือนกัน เพราะเราก็คิดเป็นอย่างอื่นไม่ได้ ชีวิตตอนนั้นมันมีแค่นั้น มันก็ผ่านไปถึงอะไรอย่างอื่นไม่ได้”

นนพชัย กีนสันเทียะ, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2554

“บางทีมันน่าจะมาจากเพื่อน เพื่อนนี้สำคัญ เด็กดีมันก็ไปเรียนอย่างเดียว แต่มันมีน้อย เหมือนเป็นคนกลุ่มเล็กไม่ค่อยมีใครคบ เป็นตัวแปลกๆ ในโรงเรียน รุ่นพี่มันก็มองไม่ดี”

นาย บอย (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2554

จากความหมายเกี่ยวกับการสร้างปัญหาสังคมที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส มาสู่การถอดรหัสของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีประสบการณ์ตรงในการได้รับผลกระทบจากการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีการต่อรองความหมายเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาสังคม โดยมีการให้ความหมายว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนเกิดจากการปรับตัวให้เข้ากับอัตลักษณ์ร่วมของคนส่วนใหญ่ เพื่อให้ได้รับการยอมรับ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุมาจากการเป็นผู้ถูกใช้ความรุนแรงทางกายโดยตรงด้วย

“ก็ต้องดี ถ้าเราไม่ทำเค้า เค้าก็ทำเรา อย่างตอนปี 1 ผมก็โดนฟันมา นั่งรถเมล์ไปเฉยๆ ไม่รู้เรื่องอะไรเลย ไปคนเดียว มันก็ขึ้นมาฟันเลย ฟันเสร็จก็วิ่งลงไปเลย ตอนนั้นปี 1 ยังไม่รู้ว่าจะต้องทำยังไงเวลาเดินทางหรืออยู่ข้างนอกโรงเรียน”

นาย บอย (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2554

“ใครจะไปยอมเจ็บตัว เรานั่งอยู่บนรถเมล์มันขึ้นมาต้อยมาตีเรา มาฟันเรา เราก็ต้องป้องกันตัว บางทีเราก็ตกลงไปไล่ฟันมันมั่ง เราไม่ยอมเจ็บตัวหรอก ไม่ยอมเสียเปรียบ”

นายหมู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2554

จะเห็นได้ว่า การอยู่ในสังคมที่ใช้ความรุนแรง ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดการเรียนรู้ที่จะใช้ความรุนแรงตอบกลับ ซึ่งนำไปสู่การยกพวกตีกันครั้งแล้วครั้งเล่า ดังนั้น สาเหตุของปัญหาสังคมตามความหมายของกลุ่มตัวอย่าง จึงไม่ได้มีลักษณะเป็นไปเองโดยธรรมชาติหรือเป็นเช่นนั้นอยู่แล้ว แต่เกิดจากการถูกล่อลอมและครอบงำโดยวัฒนธรรมกลุ่ม

การสร้างความเสียหาย (Predatory act)

การสร้างความเสียหายเป็นองค์ประกอบหนึ่งของปัญหาสังคมที่ก่อขึ้นโดยนักเรียนอาชีวะ ตามความหมายที่เกิดจากการเข้ารหัสของสื่อมวลชน ความเสียหายที่เกิดจากการ

ทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะเหล่านี้ จะมีบุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบและเป็น การคุกคามความปลอดภัยในการใช้ชีวิตประจำวันตามปกติของบุคคลอื่น

นอกจากนี้ สื่อมวลชนยังให้คำนิยามพฤติกรรมของนักเรียนอาชีวะที่สร้างความเสียหายให้กับบุคคลอื่น โดยใช้คำที่มีความหมายในทางลบเป็นคำแทนตัวผู้ก่อเหตุ เช่น “ก๊วย” “อันธพาล” เป็นต้น

การต่อรองความหมายเกี่ยวกับการสร้างความเสียหายให้บุคคลอื่นๆ จากการทะเลาะวิวาทของตนเอง กลุ่มตัวอย่างแสดงจุดยืนจากประสบการณ์ตรงในการถอดรหัสที่ถูกติดตั้งมาจากสื่อมวลชน ดังนี้

“เหตุการณ์หรือว่าภาพอะไรที่มันออกมา แล้วเรา หรือคนทั่วไปก็เห็นจากสื่อ มันก็ชวนให้คิดว่าไอ้มันก๊วยช่างถนน นักเลง อันธพาล ภาพมันฟ้องไปในทางนั้น ตัวผมเองก็เคยอยู่ในฐานะนั้น ผมยิงเค้าตายจริง แต่ผมไม่ใช่มือปืน เพราะผมไม่ได้กะจะเอาให้มันตาย ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าจะไปฆ่าใคร มันเป็นการมีเรื่องตามประสาวัยรุ่น พอโตขึ้นก็รู้ว่ามันไม่มีสาระอะไรที่จะทำแบบนั้น หลังๆ มาถึงได้เข้าใจว่าในสายตาคนนอกมันน่าจะเป็นอย่างนี้”

นนทชัย กิ้นสันเทียะ, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2554

“ถ้าเวลานี้เรามองกลับไป เราก็คิดว่าไชนะ เออ มันก็เดือดร้อนคนอื่นจริงๆ แต่ตอนนั้นไม่ได้คิดถึงเรื่องนี้ อย่างรถเมล์ล์ขับผ่าน เอาหิน เอาขวดเขี่ยยงมัน กระजरรถเมล์ล์แตก กระจกแตกก็ช่างมันสิ เพราะไม่ใช่รถบ้านเรา แต่จริงๆ ทางคู่มันก็ต้องเอาไปซ่อม ต้องเคลมประกัน ตอนนั้นไม่คิดว่าเป็นปัญหาอะไร มันเป็นระยะเวลาที่แบบลูกผีลูกคน พอเพื่อนเฮเราก็เฮ มันเป็นส่วนชีวิต ไม่ใช่ว่าเคยเลยยังก็เป็นอย่างนั้นตลอด มันก็เหมือนคนอื่นๆ มันก็มีเดินผิดหลงทางบ้าง”

นายหนู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2554

จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีการใช้เกณฑ์เรื่องช่วงวัยของชีวิตเป็นจุดยืนในการต่อรองความหมาย (Negotiate) เกี่ยวกับการสร้างความเสียหายให้บุคคลอื่น โดยให้เหตุผลว่าการสร้างความเสียหายให้กับบุคคลอื่น จะเป็นไปตามช่วงอายุ เมื่อตัวแปรนี้เปลี่ยนไป พฤติกรรมก็จะเปลี่ยน นอกจากนี้ยังมีการต่อรองความหมายโดยใช้จุดยืนเรื่องการอยู่ในสังคมที่ใช้ความรุนแรง และจำเป็นต้องใช้ความรุนแรงตอบกลับเพื่อไม่ให้ถูกระทำฝ่ายเดียว

“มันก็คือเป็นพวกเกเร เป็นอันธพาล สร้างความเดือดร้อนให้คนอื่น ก็จริง แต่ผมก็ไม่อะไรหรอก คือมันก็ต้องทำ อยู่ในสังคมอย่างนั้นมันก็ต้องตีกัน ถ้าเราไม่ตีเค้า เค้าก็ตีเรา ถ้าเราเลี้ยงไม่ได้มันก็ต้องป้องกันตัว บางทีคนอื่นโดนลูกหลงมันก็น่าสงสารเค้าเหมือนกัน เพราะเวลาตีกันก็ไม่ได้อยากให้คนอื่นเค้าโดน ก็ทะเลาะแต่พวกฝั่งตรงข้าม บางทีเจอป่าเค้าขายของก็บอกป่าหลบหน่อยครับ ก็บอกเค้าว่าเดี่ยวโดนลูกหลง”

นายบอย (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2554

จะเห็นได้ว่า การถอดรหัสในประเด็นการทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนจากการทะเลาะวิวาท จะเป็นการถอดรหัสแบบต่อรองความหมาย (Negotiated reading) คือยอมรับว่าการกระทำของตนได้สร้างความเดือดร้อนให้บุคคลอื่นจริง แต่ก็เป็นความจริงภายใต้บริบทเฉพาะอย่างในขณะนั้น ได้แก่ ช่วงอายุ ความเป็นวัยรุ่น และการไม่สารถหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงได้

พฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant behavior)

ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน จะเป็นการแสดงนัยเกี่ยวกับพฤติกรรมโดยภาพรวมของนักเรียนอาชีวะ ที่มีความเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานที่สังคมนิยามว่า “ปกติ” ทั้งจากบรรทัดฐานของการเป็นนักเรียน และบรรทัดฐานสำหรับบุคคลทั่วไปที่ใช้ชีวิตร่วมสังคมกับผู้อื่น เช่น การเป็นนักเรียนนักเลง การพกพาอาวุธติดตัว การก่อเหตุทะเลาะวิวาทเป็นประจำทุกวัน

พฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะในข่าวที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน เป็นการนำเสนอภาพตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างผ่านการสร้างความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของตัวละครในข่าว (News actors) ซึ่งมีอัตลักษณ์ร่วมกัน (Shared identity) จากการมีความรู้สึกในเชิงสถาบัน ซึ่งทำให้เห็นว่าปรากฏการณ์นี้ไม่ใช่การทะเลาะวิวาทในระดับบุคคล แต่เป็นความรู้สึกร่วมกันในระดับสังคมหรือในเชิงสถาบันนั่นเอง เห็นได้จากการเข้ารหัสโดยสื่อมวลชนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีการระดมพลยกพวกไปตีกันเป็นจำนวนมาก

การถอดรหัสเกี่ยวกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนในเชิงสถาบันหรือระดับกลุ่มสังคมของนักเรียนอาชีวะที่ปรากฏในสื่อมวลชน กลุ่มตัวอย่างมีการให้ความหมาย กลุ่มตัวอย่างจะยอมรับว่าการยกพวกตีกันหรือการก่อเหตุทะเลาะวิวาทกับคู่อริต่างสถาบันจะมีเฉพาะนักเรียนอาชีวะเท่านั้นแต่ก็มีเหตุปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง และเป็นเรื่องที่อยู่เหนือการควบคุมของตัว

ปัจเจก ทั้งนี้ การตีกันไม่ใช่เรื่องเฉพาะบุคคล แต่เป็นเรื่องที่เกิดจากความรู้สึกในเชิงสถาบัน และการต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคมเฉพาะที่ตนเองสังกัดอยู่ ดังนี้

“มันก็รู้ว่ามันมีแต่เด็กช่างที่ตีกัน อย่างพวก ม. ปลาย คำก็ไม่ได้อามาตีกับเรา รุ่นพี่เค้าสั่งสมมาดี อย่างเสาร์อาทิตย์ คำนวณไม่ได้ เคมีไม่ได้ เดี่ยวไปเจอกันที่สยาม ไปตีวงกัน แต่เด็กช่าง เสาร์อาทิตย์ไปไหน ไปดูคอนเสิร์ต ไปกินเหล้า บางทีไปดูคอนเสิร์ตตามห้างไปเจอกันก็ตีกัน”

นายหนู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2554

“เด็กตีมันก็ไปเรียนอย่างเดียว แต่มันมีน้อย เหมือนเป็นคนกลุ่มเล็ก เป็นตัวแปลกประหลาดในโรงเรียน รุ่นพี่มันก็มองไม่ดี พอไปตีกับคนอื่นก็สนุกดี คึกคะนองเป็นเรื่องธรรมดา แต่ถึงไม่อยากตีมันก็ต้องตี เพราะเค้าไปกันหมด แล้วเราไม่ไปมันก็แปลกๆ ตีกันบ่อยๆ ก็ใช้ว่าจะไม่เจ็บตัว ก็โดนมาเหมือนกันแต่เลี้ยงไม่ได้หรอก กลัวเจ็บก็กลัว แต่ไม่ไปมันก็แปลกๆ รุ่นพี่มันจะมองไม่ดีมั้ง”

นายบอย (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2554

“มันเป็นไปในตัว ก็อยู่ๆ ไปก็มีคู่อริ มีพวกที่เจอหน้าแล้วต้องตี คือเพื่อนๆ เรา โดนมาเราโดนมา มันก็ต้องไปเอาคืน มันก็เป็นไปในตัว พอโดนมาตีมาแล้วครั้งแรก เราก็ต้องป้องกันตัวเราแล้ว บางทีเราเจอเค้าก่อนเราก็ต้องลงไปเปิดเค้าก่อน ถ้าเราโดนมาก่อน แล้ววันหลังเราเจอมัน มันพลาด มากันน้อยหรือมาคนเดียว เราก็ลงไปไล่ฟันมัน”

นายหนู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์ 7 กุมภาพันธ์ 2554

หรือไปเจอลานเพลิน 7 สี มันทำอะไรไม่ได้ รอวันมาเรียน ไม่ได้ตีในคอนเสิร์ต ออกมาตีกันข้างนอก เพราะมันเดือดร้อนพวกที่ตั้งแผงบนห้าง พวกตามร้านตามอะไร วังชนของเค้าล้ม

นายหนู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2554

พฤติกรรมเบี่ยงเบนตามความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส ยังหมายถึงการพกพาอาวุธติดตัวในที่สาธารณะอยู่เสมอ อีกทั้งยังสร้างความเดือดร้อนวุ่นวายให้กับบุคคลที่อยู่ใน

พื้นที่สาธารณะร่วมกับตน กลุ่มตัวอย่างมีการต่อรองภาพตัวแทนของตนเองในความหมายนี้ว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะไม่พบอาวุธใดๆ เลย เนื่องจากต้องมีการป้องกันตัว จากการถูกนักเรียนสถาบันคู่อริรุมทำร้ายเมื่อไม่มีเพื่อนร่วมสถาบันไปด้วย ประกอบกับยังอยู่ในช่วงวัยรุ่นซึ่งยังมีความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงทำให้ขาดความยั้งคิดพิจารณา แม้ไม่ได้มีเจตนาจะเอาชีวิตคู่อริก็ตาม

“อยู่ในกลุ่มเด็กช่างของพวกนี้หาง่ายมาก อย่างผมนี่ถ้าบางวันแค่ไปโรงเรียนก็พกไว้ป้องกันตัว แต่ถ้าวันไหนตั้งใจจะไปเจอพวกต่างสถาบัน ก็มีกันเต็มๆ ช่วงนั้นมีลูกเกลี้ยงอยู่ แต่ไม่ได้ขว้าง ถ้าวันนั้นขว้างก็สนั่น แต่ตอนนั้นแค่ยิงมันก็สนั่นแล้ว พวกนั้นมันก็วิ่งกระจายแล้ว ตอนนั้นมันกล้าทุกอย่าง อะไรผิดกฎหมายกล้าหมด ยังไม่รู้เลยว่าระเบิดขว้างไปมันมีรัศมีเท่าไร คนจะตายก็คน จะออกผลกระทบแค่ไหน ไม่กลัวอะไร ไม่รู้อะไรเลย รู้แต่ว่าเราสามารถจะทำร้ายฝ่ายตรงข้าม แค่นี้เองที่คิด ระเบิดซีไฟร์ก็ทำกันเอง เอาไปโยนตามป้ายรถเมล์พวกมัน โยนก็ตุ้ม กระจายกันไป ประมาณนี้ ไม่ได้คิดว่าจะเอาชีวิตมันนะ”

นนทชัย กิ้นสันเทียะ, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2554

“ส่วนใหญ่ที่เราพกไปก็อาวุธ ถ้าเค้าพกอาวุธหนักมา เราก็ต้องพกอาวุธเหมือนกัน แต่ถ้าไปเรียนเฉยๆ ส่วนใหญ่พกมีด มีดมันก็มีพกกันทุกคน ไปเรียนมันต้องมี ไม่งั้นถ้าเราไปตัวเปล่า เราก็เสียเปรียบ”

นายหมู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2554

นอกจากนี้ ยังมีความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมทะเลาะวิวาทโดยไม่เลือกหน้าไม่ระบุเจาะจงว่าต้องเป็นใคร แต่ขอให้เป็นเด็กต่างสถาบัน ก็สามารถใช้กำลังทำร้ายได้โดยไม่ต้องพิจารณา โดยกลุ่มตัวอย่างมีการต่อรองว่าความหมายนั้นมีลักษณะเหมารวม (Stereotype) ไม่ใช่ความจริงทั้งหมด และไม่ใช่นักเรียนอาชีวะกลุ่มที่มีพฤติกรรมทะเลาะวิวาททุกคนจะเป็นเช่นนั้น รวมทั้งภาพเหมารวมที่สื่อมวลชนให้ความหมายว่าเป็นนักเรียนนักเลงหรืออันธพาล กลุ่มตัวอย่างจะมีการต่อรองความหมายดังกล่าวด้วยการเน้นถึงปัจจัยในด้านช่วงอายุ

“ถ้าเห็นแล้วตีกันหมดมันเป็นเฉพาะกลุ่ม บางที่เด็กเรียนของเราไม่เกรแต่ไปโดนมาก็มี มันอาจจะไม่ได้ดูว่าเด็กกลุ่มนี้เกรหรือไม่เกร แต่ก็ตีฝักมาก่อน เหมือนมันจุดชนวนมา มันคล้ายๆ ว่า อะกูทำน้องมึงนะ เดียวตอนเย็นพวกมึงต้องมาเจอพวกกู มาแก้ให้น้องพวกมึง เดียวพวกกูรอ อะไรแบบนี้”

นายหมู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2553

“ตอนที่เรื่องผมเป็นข่าว มีคำวก๊วย ฟังแล้วมันไม่รีนหู เราก็เป็นคนๆ หนึ่งเหมือนกัน มันแค่มีช่วงที่เราเดินผิดทาง ถ้าเราเรียนสูงกว่านี้หรือส่งครอบครัวเราไม่ใช่แบบนี้เราก็จะแยกไปอีกทางหนึ่ง เราอาจจะเป็นคนดีหรือคนเลวก็ได้ เราไม่ได้เกิดมาเพื่อเป็นก๊วยหรือเป็นอันธพาลอย่างที่เค้าบอก”

นายบอย (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2554

“ในตอนนั้นมันก็ชอบโชว์ผลงานจริงๆ พอเห็นเป็นข่าวตีกันก็รู้สึกเท่ เจ๋ง แต่จริงๆ แล้วมันก็น่าจะเป็นเพราะว่ามันไม่สามารถจะคิดถึงเรื่องอื่นได้แล้ว มันถูกโน้มน้าวอย่างนี้ ถ้ามันพ้นสังคมตรงนั้นไปได้ ความคิดมันก็จะเปลี่ยน มันก็ควรจะต้องให้โอกาสกัน จะไปบอกว่าอบรมไม่ได้ สมควรตาย มันเป็นการดูถูกกันจนเกินไป มันก็ต้องเปิดใจให้บ้าง จะได้มีที่ยืนในชีวิต ในสังคม ไม่ใช่ไปบีบเคี้ยวว่าฆ่าคนตายต้องอยู่ในคุกทั้งปีทั้งชาติ มันก็ไม่สมควร ก็คือต้องเผื่อทางให้มีทางออกกันได้ทั้งหมด”

นนทชัย กิ้นสันเทียะ, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2554

จากการให้ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ทำให้ทราบว่าปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนอาชีวะ ก็คือความรู้สึกในเชิงสถาบัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภายในสถาบันย่อมต้องมีกระบวนการทางสังคมที่เป็นแบบแผนและกลไกในการทำให้ปัจเจกในสังคมยึดถือและกระทำการตามแนวทางที่ได้รับจากสังคมนั้น หรืออาจกล่าวได้ว่าถูกครอบงำโดยวัฒนธรรมของกลุ่มสังคมที่ตนสังกัด ประกอบกับความต้องการเป็นที่ยอมรับ จึงมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบน

ความเชื่อที่เบี่ยงเบน *Deviant belief*

ความหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านความเชื่อที่เบี่ยงเบนของ “ความเป็นอาชิวะ” ที่สื่อมวลชนเป็นผู้ให้ความหมายผ่านการให้คำอธิบายเกี่ยวกับความเชื่อที่เบี่ยงเบนของตัวละครประเภทผู้ร้ายในข่าว ซึ่งเป็นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ตรง

การให้คำจำกัดความเกี่ยวกับความเชื่อที่เบี่ยงเบนของนักเรียนอาชิวะโดยสื่อมวลชน ได้แก่ การแสดงความรักต่อสถาบันตนเอง ด้วยการเป็นศัตรูกับสถาบันอื่น หรือการตัดสินความเป็นมิตรหรือศัตรูจากสถาบันที่สังกัด รวมทั้งการเป็นพวกยึดติดสถาบัน และมีความภาคภูมิใจในพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยามว่าเบี่ยงเบน

การถอดรหัสความหมายในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการยึดถือสถาบันเป็นอัตลักษณ์ของตนเองและใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างให้ความหมายเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวว่าเป็นการปลุกฝังของรุ่นพี่ที่ทำให้เกิดความรักในสถาบัน และเพื่อนร่วมสถาบัน

“เข้าไปเรียนวันแรกเค้าก็สอนให้เรารักกันเอง เค้าจะบอกว่าคู่อริเราเป็นใคร มันเคยมาทำเรายังไง แบบถ้าเราไม่ไปตีกะใคร เราก็ค่อยๆ แต่ถ้าไปโดนตีมา แล้วเพื่อนมันไปดักเอาคืนให้ มันจะเออ ซึ่งวะ”

นายบอย (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2554

“รุ่นพี่เค้าจะสอนให้เรารักกัน เพราะว่าเวลาเราไปโดนตีมา เพื่อนเรา พี่เรามันก็ไปเอาคืนให้เรา หรือเพื่อนเรามันโดนตีฝากมา เราก็คงไปเอาคืนให้มัน รุ่นพี่มันก็ต้องสอนให้รักกัน ถ้าเราอยู่ในห้องแบบนี้มันก็ต้องมีพี่มีเพื่อน เราจะรู้ทางหนีทีไล่ แต่ถ้าเป็นเด็กเรียนมันจะโดนทำฝ่ายเดียว”

นายหมู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2554

“รุ่นพี่มันสอน มันจะบอกว่าพวกไหนบ้างที่มันเคยมาทำเรา ให้เรารักกัน อยู่เป็นกลุ่มเดียวกัน ไปไหนไปด้วยกัน เพราะไปคนเดียวหัวแบะแน่ มันก็ต้องรักกัน ประมาณนั้น”

นนทชัย กิ้นสันเทียะ, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2554

จากการให้ความหมายเกี่ยวกับการยึดติดกับอัตลักษณ์ของสถาบัน กลุ่มตัวอย่างมีการอธิบายถึงเหตุผลเบื้องหลังที่จำเป็นต้องถูกปลูกฝังให้ยึดติดในความเป็นสถาบันเดียวกัน และความเป็นพวกเดียวกัน ซึ่งเป็นไปเพื่อรับมือกับการใช้ความรุนแรงในสังคมเฉพาะที่ตนสังกัด โดยเป็นการกำหนดอัตลักษณ์ร่วม (Shared identity) ของพวกตนด้วยการนิยามอัตลักษณ์ของฝ่ายตรงข้าม

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางสรุปการถอดรหัสโดยอาชญากรในกรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ

การเข้ารหัสโดย สื่อมวลชน	การถอดรหัสโดยอาชญากร			
	Preferred reading	Negotiated reading	Oppositional reading	ความหมายของ อาชญากร
การผูกโยงอัต - ลักษณ์ของตนเอง เข้ากับสถาบัน		/		การรวมกลุ่มเพื่อความอยู่ รอดในสังคมที่ใช้ความ รุนแรง
พฤติกรรม “นักเรียนนักเลง” และการสร้าง ผลกระทบต่อภาค ส่วนอื่นๆ		/		การป้องกันตนเองและ ความต้องการการยอมรับ ในสังคมของตนเอง
การคุกคามความ ปลอดภัยในการใช้ ชีวิตประจำวันของ บุคคลอื่น		/		เหตุการณ์ช่วงหนึ่งของ ชีวิต ที่ถูกครอบงำโดย วัฒนธรรมกลุ่ม ทำให้มอง ไม่เห็นมิติอื่นของชีวิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.2.2 นัยทางอุดมการณ์ของอาชญากร (Ideological implications)

จากการให้ความหมายเกี่ยวกับภาพตัวแทน (Representation) ของผู้ที่มีอัตลักษณ์ร่วม (Shared identity) กับตนเองในข่าว และเป็นการสะท้อนภาพตัวแทนของกลุ่มตัวอย่าง จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีการต่อรองความหมายโดยใช้ปัจจัยในเรื่องช่วงอายุของตนเองที่ก่อให้เกิดการกระทำที่สร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น รวมทั้งมีการใช้ปัจจัยในเรื่องการป้องกันตนเองด้วยการใช้ความรุนแรงตอบกลับเพื่อความอยู่รอดในสังคมเฉพาะที่ตนเองสังกัดอยู่

ดังนั้น จุดยืนในการอ่านความหมายของกลุ่มตัวอย่าง จะเป็นจุดยืนที่แตกต่างไปจากสื่อมวลชน โดยกลุ่มตัวอย่างมีการยอมรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมเบี่ยงเบนของตนเอง แต่รายละเอียดเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าวจะมีการอ้างอิงกับบริบทเฉพาะ ณ ขณะนั้น เช่น สภาพสังคม ช่วงอายุ ที่ทำให้เกิดการถูกโน้มน้าวและชักจูงได้ง่าย รวมทั้งวัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่มทางสังคมที่ตนเองสังกัด ที่เอื้อให้เกิดการใช้ความรุนแรงตอบโต้กันไปมา ไม่จบสิ้น

จึงสรุปได้ว่า กรอบอุดมการณ์เบื้องหลังการถอดรหัส (Decode) ตามแนวทางดังกล่าวคือ อุดมการณ์ความอยู่รอด (Survivor ideology) ซึ่งหมายถึงการปรับเปลี่ยนตัวตนและพฤติกรรมให้เข้ากับสภาพวัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่มทางสังคมที่ตนเองสังกัด เพื่อความอยู่รอด และนำมาซึ่งการได้รับการยอมรับจากบุคคลที่อยู่ร่วมสังคมเดียวกัน

จะเห็นได้ว่ากรอบอุดมการณ์ที่อยู่เบื้องหลังการถอดรหัส (Decode) เป็นคนละอุดมการณ์ที่อยู่เบื้องหลังกระบวนการเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน ดังนั้น ความหมายที่ได้จากการถอดรหัส จึงไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความหมายที่ปรากฏในสื่อมวลชน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.3 การถอดรหัสในข่าววิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด

กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ตรงในคดีที่เกี่ยวข้องกับการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด โดยมีฐานะเป็น “อาชญากร” ในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ได้แก่ นายอาวู (นามสมมุติ) ปัจจุบันอายุ 29 ปี เป็นชาวเขาเผ่าม้ง จังหวัดเชียงราย และ นายสุภาพ (นามสมมุติ) อายุ 35 ปี ชาวเขาเผ่าลีซอ จังหวัดเชียงใหม่

ประสบการณ์ตรงของอาชญากร

1). นายอาวู (นามสมมุติ)

นายอาวู ถูกจับกุมในคดียาเสพติดตั้งแต่ปี 2547 ปัจจุบันถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางคลองเปรม กำลังจะถูกลงโทษไปรับโทษที่เหลือต่อในเรือนจำจังหวัดเชียงรายในปลายปี 2554 ซึ่งเป็นเรือนจำจังหวัดตามถิ่นฐานของผู้ต้องขัง โดยนายอาวู ถูกตัดสินโทษจำคุกตลอดชีวิตในข้อหาร่วมกันมียาเสพติดให้โทษประเภท 1 ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและจำหน่ายโดยไม่ได้รับอนุญาต

นายอาวู ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจเรียกตรวจค้นที่ด่านตรวจยาเสพติดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ขณะร่วมกับพวกอีก 4 คน ลำเลียงยาเสพติดมุ่งหน้าเข้าสู่กรุงเทพฯ โดยรับมาจากกลุ่มเดินเท้าที่ลำเลียงยาเสพติดมาจากชายแดนฝั่งแม่สาย

“มีเพื่อนมาอีก 4 คน เป็น 5 คน ตอนนั้นมีของมา 3 หมื่นมั่ง จำไม่ได้ ไปรับมาจากอีกพวกหนึ่งทางเชียงใหม่สาย พอตำรวจเค้าค้นเจอของก็ถูกจับแค่นั้นแหละ มี.38 มากระบอกหนึ่งแต่ไม่สู้ตำรวจ กลัวตาย”

ก่อนที่จะถูกจับกุมเมื่อปี 2547 นายอาวูทำหน้าที่ลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในกรุงเทพฯ ตั้งแต่ปลายปี 2545 หรือตั้งแต่อายุ 20 ปี โดยเป็นการสืบทอดหน้าที่มาจากพ่อและลุงที่ทำอาชีพเดียวกันมาแล้วเป็นเวลาหลายปี และลุงของอาวูถูกวิสามัญฆาตกรรมไปเมื่อปี 2546 โดยกองกำลังทหารลาดตระเวน ที่ชายแดนรอยต่อไทย – พม่า ขณะลำเลียงยาเสพติดข้ามแดน

“พ่อก็ทำ ลุงก็ทำ ผมทำมาตั้งแต่ 19-20 เห็นมาตั้งแต่เด็ก เพื่อนที่เป็นคู่คี่ก็หมู่บ้านเดียวกัน พ่อมันทำ มันก็ทำ แต่ลุงผมโดนยิงปีก่อนผมโดนจับ ทหารยิงที่เชียงรายตอนขนของ อันนั้นลุงผมเค้าสู้มั้ง ไม่รู้สิ ไม่ได้ไปด้วย (หัวเราะ)”

2). นายสุภาพ (นามสมมุติ)

นายสุภาพ ถูกจับกุมเมื่อปี 2548 ที่ด่านตรวจยาเสพติดจังหวัดลำปาง หลังจากลำเลียงยาเสพติดมาจากตัวแทนชายในประเทศพม่า ข้ามชายแดน มุ่งหน้าสู่แหล่งนัดพบเอเยนต์ที่คุ้นเคยกันเป็นอย่างดีบริเวณตลาดไท เขตรังสิต กรุงเทพมหานคร โดยการจับกุมในวันนั้นเกือบจะเกิดการปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากพรรคพวกที่ไปด้วยกัน ชักปืนขึ้นมายิงใส่เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อเปิดทางหนี ถึงแม้กระสุนพลาดเป้า แต่ก็ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจหลายนายชักปืนขึ้นมาเตรียมยิงต่อสู้ แต่นายสุภาพยกมือขอมอบตัว เพราะเห็นว่าไม่มีทางหนีรอดไปได้

“เพื่อนมันจะหนี ไม่อยากถูกจับ ถ้าหนีได้ก็ไม่เสียดายของ แต่ผมกลัว ไอ้โห จะไปสู่ได้ไง ตำรวจก็คน เรา 2 คน ตายลูกเดียว ไม่คุ้ม”

กระบวนการในการเข้าสู่วงจรยาเสพติด นับตั้งแต่เริ่มทำความรู้จักมาจนถึงการเป็นผู้ขนลำเลียงของนายสุภาพ เริ่มตั้งแต่วัยเด็ก ในฐานะที่เป็นธุรกิจของชุมชนและครอบครัวที่คุ้นเคยมาตั้งแต่เด็ก

“เคยเห็นไร่ฝิ่นของพวกว่า (ว่าแดง) ตั้งแต่เด็ก ที่บ้านก็ทำแบบผมกันหลายคน ทำกันมานานแล้ว เพิ่งรู้ก่อนถูกจับไม่กี่เดือนเองว่าเค้าจะกวาดล้างจริงจัง ตกใจเหมือนกัน”

สำหรับการเริ่มเป็นผู้ขนลำเลียงยาเสพติดอย่างจริงจัง เริ่มขึ้นเมื่อปี 2540 โดยเริ่มจากการเป็นผู้ขนส่งระยะใกล้ๆ ก่อนที่จะเริ่มเป็นผู้ขนส่งข้ามแดนและส่งมอบให้เอเยนต์จนกระทั่งถึงวันที่ถูกจับกุมและถูกตัดสินจำคุกตลอดชีวิต

“ก็มาจริงจังตอนอายุ 29 มั้ง ช่วงนั้นพ่อตาย พี่ชายตาย โดนรถชนในเมือง ที่เชียงใหม่ นั่นแหละ ก็เหลือแม่กับน้อง เลยมาทำจริงจัง”

การเปลี่ยนแปลงตัวตนของอาชญากร

สำหรับการเปลี่ยนแปลงตัวตนหลังถูกตัดสินว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนตามค่านิยมของสังคม ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความคิดเกี่ยวกับตนเองและพฤติกรรมของตนเองก่อนและหลังการถูกตีตรา (Label)

1). นายอาวู (นามสมมุติ)

หลังถูกพิพากษาจำคุกตลอดชีวิต นายอาวูมีการเปลี่ยนแปลงความคิดที่มีต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของตนเอง แต่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงความคิดที่มีต่อตนเอง ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงทางความคิดที่เกิดขึ้น ไม่ได้เป็นไปอย่างแตกต่างกันสุดขั้ว (Extreme)

“สมมุติว่าได้ออกจากคุกก็คงเล็ก ถ้าทำเดี๋ยวก็ต้องกลับมาอีก แต่ว่าผมโดนโทษตลอด (หมายถึง ได้รับโทษตลอดชีวิต) คงไม่ได้ ออก แต่เดี๋ยวสิ้นปีจะได้ย้ายไปอยู่เรือนจำเชียงใหม่ สมมุติดวงดีได้ออกไป พุดจริงๆ ก็ยากนะ ต้องคิดอีกว่าจะทำอะไรกัน ที่มันไม่ต้องติดคุกอีก”

สำหรับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของตนเองหลังจากถูกตีตรา (Label) โดยปฏิบัติการทางสังคม (Social practice) อาชญากรไม่มีการเปลี่ยนแปลงทางความคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าของตนเอง (Evaluation)

“ผมติดคุก แต่ผมไม่ได้เลวนะ ผมยังไม่เคยเลี้ยงปืนใส่คนอื่นเลย แต่อยู่ในนี้ได้เรียนหนังสือนะ ก็เลยรู้ว่า อ้อ ยาเสพติดมันผิดกฎหมาย อยู่ที่บ้านไม่รู้ แต่บอกว่าไม่รู้ก็ติดคุกอยู่ดี เพราะเค้ามีกฎหมายบอกไว้แล้วผมแค่นี้ไม่รู้”

2). นายสุภาพ (นามสมมุติ)

การเปลี่ยนแปลงตัวตนหลังถูกตีตราโดยปฏิบัติการทางสังคม นายสุภาพมีการยืนยันความคิดของตนเองที่มีมาตั้งแต่ก่อนถูกจับกุม

“ไม่รู้สิ ก็อยู่กันมาแบบนี้ตั้งนาน ก็ไม่รู้ว่าคนข้างล่างเค้าคิดอะไร แต่เราอยู่แบบนี้มาตั้งแต่เด็กไป เค้าว่าผิดก็ เออ...ก็ผิดนะ แต่จะว่าถูกก็ถูกเพราะตอนอยู่บ้านก็ไม่เห็นมีตำรวจไปจับถึงบ้าน”

จะเห็นได้ว่า นายสุภาพอ้างถึงความถูกผิดเข้ากับบริบททางสังคมที่แตกต่างกัน ระหว่างชุมชนดั้งเดิมของตนเองกับปฏิบัติการทางสังคมที่ตีตรา (Label) ตนเอง นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงตัวตนในอนาคต โดยแสดงข้อจำกัดของชีวิตที่ทำให้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันทีทันใด (Extreme)

“สมมุติว่าได้อยู่ข้างนอกอีกที ก็อยู่บ้านไม่ได้อยู่ดี ไม่งั้นก็ต้องกลับมาติดคุกอีก เพราะอยู่ตรงนั้นมันก็เป็นเรื่องธรรมดาๆ ก็ต้องทำอยู่ดี ถ้าจะให้อยู่แบบไม่ต้องกลับมาในนี้อีก ก็ต้องทำมาหากินข้างล่าง แต่จะทำอะไรก็ทำไม่ออก ต้องเอาแม่มาอยู่ด้วย คงไม่มาหรอก ค่าไม่ชอบอยู่ที่อื่น แต่คงไม่ได้ออกไป เพราะคดียาเสพติดโทษมันไม่มีลดหย่อน”

5.3.1 การถอดรหัสโดยอาชญากร

การถอดรหัส (Decode) ในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด โดยอาชญากร ตามความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส (Encode) จะแบ่งออกเป็น การถอดรหัสความหมายทางสังคมที่มีต่อยาเสพติด และการต่อรองภาพตัวแทนของผู้ค้ายาเสพติดที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส

ความหมายของ “ยาเสพติด” โดยอาชญากร

ตามความหมายเกี่ยวกับยาเสพติดที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส (Encode) ยาเสพติดจะมีความหมายในทางลบ เป็นสิ่งที่ต้องถูกปราบปรามเพื่อความสงบเรียบร้อยของสังคม ซึ่งเป็นความหมายที่นำไปสู่ความชอบทำในการวิสามัญฆาตกรรม ซึ่งเป็นปฏิบัติการทางสังคมที่มีต่อความเบี่ยงเบน (Social practice)

สำหรับการถอดรหัส (Decode) ความหมายเกี่ยวกับยาเสพติดโดยกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกจับกุมในคดียาเสพติดเช่นเดียวกับตัวละครฝ่ายผู้ร้ายในข่าว มีการให้ความหมายเกี่ยวกับยาเสพติดด้วยจุดยืนที่แตกต่างจากสื่อมวลชน โดยเป็นการให้ความหมายอย่างกลาง (Neutral) มีฐานะเป็นธุรกิจของครัวเรือนที่สืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่น ไม่มีการประเมินคุณค่าในทางใดทางหนึ่งเป็นพิเศษ

“ก็เห็นตั้งแต่เด็กแล้วไง อยู่กันแบบนี้ตั้งนานแล้ว พ่อ ลุง ก็ทำมาแบบนี้ ผมก็ทำงานต่อจากพวกเค้าเท่านั้นเอง ตอนแรกไม่รู้ว่ามันจะผิดกฎหมายโทษหนักขนาดนี้ด้วยนะ”

นายอาวู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์ 18 กุมภาพันธ์ 2554

“มันก็ไม่เลว ไม่ได้ มันเป็นของขายนะ ถ้าไม่ดีก็คงขายไม่ได้ ไซรีเปล่า แต่มันก็ขายได้ แต่ก็ผิดกฎหมาย ไม่รู้สิ แต่เมื่อก่อนเห็นขายใบยา (หมายถึง ใบยาสูบ) ในตลาด มีไร่ใบยาที่พวกว่าปลูกเหมือนกัน ใบยาขายที่นี้ได้ ไม่โดนจับ แต่ผมเองไม่ได้คิดอะไรเลย เห็นมาตั้งแต่หัดพูดแล้วมั้ง”

นายสุภาพ (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2554

จะเห็นได้ว่าชุดความรู้ (Knowledge) เกี่ยวกับยาเสพติดของอาชญากรจะแตกต่างจากชุดความรู้ของสื่อมวลชนอย่างสิ้นเชิง จึงเป็นที่ชัดเจนว่าความเบี่ยงเบนเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดนิยามโดยสังคมและวัฒนธรรม ผ่านการสั่งสมและถ่ายทอดให้กับสมาชิกในสังคม ในขณะที่คนนอกสังคม ซึ่งถูกถ่ายทอดหรือปลูกฝังโดยชุดความรู้อีกแบบ จะไม่สามารถเข้าใจได้ในทันทีว่าพฤติกรรมใดที่ถือเป็นความเบี่ยงเบนของสังคมอื่น แต่จะเกิดการเรียนรู้ในภายหลัง หากมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมนั้นในระยะเวลาหนึ่ง

“ครั้งแรกที่โดนเค้าเรียกตรวจนะ คิดว่าเค้าจะจับเพราะลักลอบเข้าเมืองด้วยซ้ำ (หัวเราะ) ก็หนีสิ หนีไว้ก่อน เห็นเป็นชุดทหารก็กลัวแล้ว ตอนนั้นหนีรอดด้วยนะ วิ่งหนีกลับทางเก่าเพราะไม่รู้จะไปไหน โชคดีที่ครั้งแรกไม่ถูกยิงตาย พอมาถึงบ้านก็เล่าให้คนโน้นคนนี้ฟัง เค้าก็บอกรูๆ กันว่าของแบบนี้คนไทยถือว่าผิดกฎหมาย ห้ามกิน ห้ามขาย แต่ก็ไม่ใช่ใจหรรอว่าเพราะอะไร ทำไม แต่คราวหลังก็ระวังตัวมากขึ้น”

นายอาวู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์ 18 กุมภาพันธ์ 2554

“รู้สิ ฟังคนอื่นเล่ามา เค้าจะรู้กันว่าตรงไหนมีทหาร ตรงไหนไม่ค่อยมี หรือตรงจุดไหนต้องระวัง ตอนแรกๆ ก็ไม่เข้าใจว่ามันต้องระวังขนาดนั้นเลยหรอ แต่ก็ทำตามที่เค้าว่ามานั้นแหละ พอถึงเวลาเราทำบ้าง เรายังจำๆ ไว้ว่าตรงจุดไหนจะโดนกันบ่อย หลังๆ ก็คุยกับคนพื้นราบหลายคน เลยเริ่มรู้”

นายสุภาพ (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2554

จากการให้ความหมายของกลุ่มตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า ยาเสพติดที่มีความหมายในทางลบจากจุดยืนของสื่อมวลชน เมื่อถูกให้ความหมายจากอาชญากร ซึ่งมีสถานะเป็นกลุ่มคนที่

ฉลาก (Label) จะเห็นได้ว่าเป็นการให้ความหมายจากประสบการณ์ตรงของตนเองที่สัมผัสมาจากท้องถิ่นที่ตนเองอาศัย กล่าวคือ ยาเสพติดมีฐานะเป็นธุรกิจของครัวเรือนที่สืบทอดกันมา โดยกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบแน่ชัดว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าการค้ายาเสพติดเป็นความเบี่ยงเบนตามค่านิยมของสังคม ไม่ใช่ความผิดในตัวเองเหมือนคดีอาญาแบบอื่นๆ ที่ลักษณะความผิดปรากฏในตัวเองอย่างชัดเจน เช่น การฆ่าผู้อื่น หรือการลักทรัพย์ เป็นต้น

ดังนั้น การถอดรหัสของอาชญากรในประเด็นความหมายทางสังคมที่มีต่อยาเสพติด ซึ่งถูกตีความรหัสมาจากสื่อมวลชน จะเป็นจุดยืนที่ต่อต้านขัดแย้ง (Oppositional reading) กับความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส โดยมีปัจจัยด้านความคุ้นเคยมาเป็นตัวกำหนดจุดยืนในการตีความในทิศทางดังกล่าว

ความหมายเกี่ยวกับภาพตัวแทนของกลุ่มชาติพันธุ์

ความหมายเกี่ยวกับภาพตัวแทน (Representation) ของตัวละครผู้ร้ายในข่าว ที่เป็นการสะท้อนภาพลักษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง จะแบ่งออกเป็นความหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับปัญหายาเสพติดในประเทศ และความหมายเกี่ยวกับภาพความเป็นผู้ร้ายที่มีความก้าวร้าวรุนแรง

ความหมายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับปัญหายาเสพติดในประเทศ ตามที่สื่อมวลชนได้เข้ารหัส จะเป็นการสร้างความเชื่อมโยงปัญหาเสพติดเข้ากับกลุ่มชาติพันธุ์ในฐานะผู้นำเข้ามาซึ่งปัญหาใหญ่ในสังคม ซึ่งเป็นการแสดงนัยว่ากลุ่มชาติพันธุ์คือภัยต่อความมั่นคงของชาติ อาชญากรมีการต่อรองภาพแบบฉบับตายตัว (Stereotype) ดังกล่าวด้วยการเชื่อมโยงความหมายจากข่าวเข้ากับประสบการณ์จริงของตนเอง (Direct experience)

“ก็คนในเมืองนั่นแหละ ส่งมา ไม่งั้นจะไปส่งทำไม เสี่ยงก็เสี่ยง แต่มันก็เป็นชาติที่ทำด้วยกันมานานแล้วนะ อิม ไม่รู้สึกว่าคุณเองมีพิษภัยขนาดนั้นหรอก ก็เราขนไปส่งให้คนๆ เดียว แล้วมันเอาไปทำยังไงต่อเราก็ไม่รู้ ส่งของแล้วเราก็กลับ”

นายอาวู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์ 18 กุมภาพันธ์ 2554

“ไม่ได้ขึ้นมาที่นี่ที่เดียวหรอก (หมายถึง ประเทศไทย) ไปหมดแหละ แล้วแต่ว่าใครจะ ออร์เดอร์มา ก็ไปตามใบสั่งของพวกเขาๆ ที่รู้จักกันมานานแล้ว แต่บอกไม่ได้นะว่าพวกไหน ที่ ไหน”

นายสุภาพ (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2554

จะเห็นได้ว่าตัวอาชญากรเองไม่ได้เชื่อมโยงพฤติกรรมของตนเข้ากับความมั่นคงของ ประเทศ รวมทั้งยังให้ความหมายว่าเป็นการนำเข้าตามคำสั่งซื้อของ “คนใน” เอง ไม่ได้เป็น การนำเข้าเสพติดเข้ามากระจายโดยที่คนในพื้นที่ไม่ได้มีส่วนรู้เห็นแต่อย่างใด กล่าวคือ “พวก เรา” ไม่ได้มีลักษณะเป็นผู้ถูกกระทำ (Passive) ที่เป็นฝ่ายได้รับผลกระทบโดยตรงจากการที่ “คนอื่น” หรือกลุ่มชาติพันธุ์ลักลอบนำเข้ายาเสพติดเข้ามาในประเทศ หากแต่เป็นมีปฏิสัมพันธ์กับ ยาเสพติดในฐานะผู้กระทำ (Active) หรือเป็นความสัมพันธ์ในลักษณะตอบสนองซึ่งกันและกัน ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์กับตัวแทนจำหน่ายยาเสพติดในประเทศ ซึ่งเป็นหนึ่งใน “พวกเรา”

นอกเหนือไปจากภาพตัวแทนของกลุ่มชาติพันธุ์ในฐานะผู้นำเข้าสิ่งเสพติดที่เป็นภัยต่อ ความสงบเรียบร้อยของชาติแล้ว สื่อมวลชนยังได้เข้ารหัสเพื่อแสดงภาพตายตัวว่าชนกลุ่มน้อย ที่ลักลอบขนลำเลียงยาเสพติดจะต้องเป็นผู้มีพฤติกรรมก้าวร้าว ถึงแม้จะได้รับการปฏิบัติเป็น อย่างดีจากเจ้าหน้าที่ในบริเวณตะเข็บชายแดนที่ทำการเรียกตรวจค้นก็ตาม

การถอดรหัสในความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัสข้างต้น อาชญากรจะให้ รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ตนประสบมาจริงๆ ในการเผชิญหน้ากับเจ้าหน้าที่ทหาร และ การประเมินทางเล็อก ณ เวลานั้น รวมทั้งปฏิริยาของเจ้าหน้าที่ที่ทำการเรียกตรวจค้น ซึ่งล้วน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อตอบโต้

“บางที่ทหารอาจจะมาล้อมแล้วก็ตะโกนเสียงดัง ถ้าตกใจก็อาจจะยิงออกไปแบบไม่ รู้ตัวก็ได้เนะ พอเอาจริงๆ มันไม่ใช่ที่เรียกบู๊ยิงบีบ มันต้องดูหลายอย่าง พอเจอด่านตรวจ ก็ คงอยากรอดไปได้ทั้งคนทั้งยานั้นแหละ”

นายอาว (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2554

“ถ้าเลือกได้ก็ไม่อยากสู้กับพวกเค้าหรอก สมมุติว่าสู้กันแล้วเรารอด เราก็เสียเวลาส่ง ของ ของจะเสียหายหรือเปล่านั้นไม่รู้ แล้วถ้าเราตายก็หนักเลย ถ้าถึงขนาดต้องยิงต่อสู้แปลว่า สถานการณ์คงจะตึงมาก”

นายสุภาพ (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2554

นอกจากนี้ อาชญากรยังการต่อรองความหมายเกี่ยวกับภาพความเป็นผู้ร้ายที่ใช้ ความรุนแรงและก้าวร้าว (Aggressive) ได้ตอบปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่โดยปกติของ เจ้าหน้าที่ทหาร กลุ่มอาชญากรมีการต่อรองความหมายโดยใช้จุดยืนจากประสบการณ์ตรงที่ ตนสัมผัสมาในที่เกิดเหตุขณะถูกจับกุม

“ถ้าเสี่ยงได้ก็อยากเสี่ยง เพราะว่าถ้าเจอเมื่อไรมันก็ต้องออกหัวออกก้อยยังไงอย่างหนึ่ง แต่พูดจริงๆ นะ ติดคุกก็ยังดีกว่าหนีรอดไปได้แล้วตำรวจยึดยาไว้ แบบนั้นก็ต้องหาเงินไปใช้หนี้ ค่าอีก ของก็ไม่ได้ส่ง จะเอาเงินที่ไหนมาให้ แบบนี้ลำบากกว่า ถ้าจะรอดคือต้องไม่ถูกตรวจ เลย ถ้าถูกตรวจก็ต้องหนีรอดมาได้ทั้งคนทั้งของ แต่ก็โดนข้อหาฆ่าเจ้าหน้าที่อีก หรือไม่ก็ ตาย ก็มีทางอยู่เท่านี้แหละ”

นายอาวู (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2554

“มันก็ไม่เชิงว่าจะเป็นคนโหดเหี้ยมน่ากลัวอะไรขนาดนั้น แต่ว่าบางที่ถ้าไม่เริ่มก่อน ค่าก็เริ่มอยู่ดี เพราะยิงคนแบบนี้ตาย (ชี้มาที่ตัวเอง) ก็ไม่ค่อยเป็นไรอยู่แล้ว แบบนี้ตาย (ชี้มาที่ ตัวเอง) กับตำรวจตาย เรื่องมันไม่เหมือนกันหรอก จริงๆ ก็อาจจะไม่คิดจะหนีหรืออะไรแต่ว่า อยากเอาตัวรอดกลับไปบ้านได้แค่นั้น”

นายสุภาพ (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2554

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีการต่อรองภาพตัวแทนของตนเองที่สื่อมวลชนเป็นผู้สร้าง โดยเป็นการถอดรหัสด้วยจุดยืนที่แสดงถึงความจำเป็นและสถานการณ์แวดล้อม และสิ่งที่เกิด จากการประเมินทางเลือกก่อนตัดสินใจใช้ความรุนแรงได้ตอบ

ดังนั้น จุดยืนในการอ่านความหมายเกี่ยวกับภาพตัวแทนของคนที่สื่อมวลชนเป็นผู้สร้าง จะเป็นจุดยืนแบบต่อต้านความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส (Opposition reading) โดยอาศัยประสบการณ์ตรงของตนเองเป็นที่มาของการถอดความหมายดังกล่าว

ตารางสรุปการถอดรหัสในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด

การเข้ารหัสโดย สื่อมวลชน	การถอดรหัสโดยอาชญากร			
	Preferred reading	Negotiated reading	Oppositional reading	ความหมายของ อาชญากร
“ยาเสพติด” เป็นสิ่งที่ ต้องถูกปราบปราม			/	เป็นอาชีพของครอบครัว ที่มีการสืบทอดกันมารุ่น ต่อรุ่น และมีความคุ้น เคยมาตั้งแต่เด็ก
การเป็นต้นตอของ ปัญหาเสพติดซึ่ง เป็นปัญหาใหญ่ใน ประเทศไทย			/	กลุ่มชาติพันธุ์คือผู้จัดหา แต่คนพื้นราบในเมือง เป็นผู้สั่งซื้อและกระจาย สินค้าไปสู่ที่ต่างๆ
ผู้ถูกวิสามัญฯ มี ลักษณะก้าวร้าว ตอบโต้เจ้าหน้าที่ด้วย ความรุนแรง ถึงแม้ว่า จะเป็นการปฏิบัติ หน้าที่อย่างละมุน ละม่อมก็ตาม			/	การตอบโต้เจ้าหน้าที่ ทหารขึ้นอยู่กับสถาน- การณ์ในขณะนั้น และ ต้องมีการประเมิน ทางเลือกก่อน

5.3.2 นัยทางอุดมการณ์ของอาชญากร (Ideological implications)

จากการถอดความหมายเกี่ยวกับยาเสพติดและภาพตัวแทนของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ ลักลอบขนยาเสพติดโดยอาชญากร จะเห็นได้ว่าการตีความโดยอาศัยกรอบวิธีคิดในด้าน ความคุ้นเคย (Intimate) และประสบการณ์ตรง (Direct experience) มาเป็นกรอบหลักในการ อ่านความหมาย

ความคุ้นเคยของอาชญากร ที่เป็นกรอบหลักในการอ่านความหมายที่ถูกติดตั้งรหัสมา โดยสื่อมวลชน จะหมายถึงความใกล้ชิดกับยาเสพติดในฐานะธุรกิจการค้าของครัวเรือน โดย ไม่ทราบว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นกรอบการรับรู้ที่มีมาตั้งแต่วัยเด็ก ดังนั้น “ยาเสพติด” ใน ความหมายของอาชญากรจึงเป็นสิ่งที่ “ปกติ” ตามค่านิยมของชุมชนหรือท้องถิ่นที่ตนอาศัย อยู่

“อย่างคนที่อยู่พื้นล่าง จะมีการเรียนการสอนว่าสิ่งเสพติดมันไม่ดีนะ อย่างนั้นอย่างนี้ แต่ผมไม่เคยเรียนแบบนี้ เพราะว่าอยู่ที่บ้านก็เห็นมาตั้งแต่เด็ก เป็นชีวิตประจำวันอย่างหนึ่ง พ่อก็ทำ ลูกก็ทำ บ้านข้างๆ ก็ทำ บ้านเพื่อนก็ทำ กว่าจะรู้ว่าทำแล้วโดนจับก็โตขนาดนี้แล้ว”

นายอาว (นามสมมุติ), สัมภาษณ์ 18 กุมภาพันธ์ 2554

“ก่อนที่จะรู้ว่า อ้อ ทำแบบนี้มันจะถูกจับ จะถูกกวาดล้าง มันก็เข้าใจไปนานแล้วว่า ของแบบนี้มันเป็นเรื่องธรรมดา ก็ทำมาตั้งนานแล้ว เข้าใจว่าอย่างนั้นก็ทำอย่างนั้น พอรู้ว่าไม่ ถูกกฎหมาย ผมก็ยังไม่ค่อยกลัว ถ้าไปบอกว่าผิดกฎหมายที่บ้านผม ก็แปลกประหลาดอีก”

นายสุภาพ (นามสมมุติ), สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2554

จากการให้คำอธิบายข้างต้น สะท้อนถึงกรอบความคิดหลักที่อาชญากรนำมาใช้ในการ ถอดรหัส (Decode) ที่ถูกติดตั้งมาโดยสื่อมวลชน จะเป็นชุดความรู้ที่มีติดตัวมาตั้งแต่วัย เด็ก ผ่านการสั่งสม ถ่ายทอด ในท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ ดังนั้น กรอบอุดมการณ์ที่กำหนด ทิศทางในการถอดรหัสของอาชญากร จึงเป็นอุดมการณ์ท้องถิ่นนิยม (Localism ideology) ซึ่ง เป็นการให้ความหมายจากมิติด้านความเฉพาะของท้องถิ่นที่ตัวเองอาศัย

จะเห็นได้ว่ากรอบความคิดหลักที่สื่อมวลชนนำมาใช้ในการเข้ารหัสและกรอบ ความคิดหลักที่อาชญากรใช้ในการถอดรหัส เป็นคนละกรอบความคิด จึงส่งผลให้ความหมาย

ที่ได้จากการถอดรหัส (Decode) ต่างออกไปจากความหมายที่ถูกติดตั้งมาโดยสื่อมวลชนใน
ขั้นตอนการเข้ารหัส (Encode)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยได้เลือกกรณีศึกษาชาวบูกัมบารีตีส์วังกิ่ง ชาวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ และชาวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด มาเป็นตัวแทนในการศึกษาชาวอาชญากรรม ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับประเภทของความเบี่ยงเบน (Deviants) ของ Daniel Glaser มาเป็นเกณฑ์ในการเลือก เพื่อให้กรณีศึกษาที่ถูกเลือกเป็นตัวแทนของความเบี่ยงเบนทุกประเภทอย่างครบถ้วน โดยแนวคิดเกี่ยวกับความเบี่ยงเบน ได้แบ่งความเบี่ยงเบนออกเป็น 7 ประเภทดังนี้

- 1). การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย (Predatory acts)
- 2). การบริโภคของหรือบริการต้องห้าม (Deviant consumption)
- 3). การขายสิ่งของหรือบริการต้องห้าม (Deviant selling)
- 4). การแสดงที่เบี่ยงเบน (Deviant performance)
- 5). ความเชื่อที่เบี่ยงเบน (Deviant belief)
- 6). อัตวินิบาตกรรม (Suicide)
- 7). คุณสมบัติที่เบี่ยงเบน (Deviant attributes)

เมื่อนำความเบี่ยงเบนทั้ง 7 ประเภท Daniel Glaser มาเทียบกับทั้ง 3 กรณีศึกษา ก็พบว่า สามารถครอบคลุมองค์ประกอบของความเบี่ยงเบนทั้ง 7 ประเภท ได้อย่างครบถ้วน ดังนี้

กรณีศึกษาชาวบูกัมบารีตีส์วังกิ่ง มีองค์ประกอบของความเบี่ยงเบน 3 ประการ ได้แก่ การบริโภคสินค้าหรือบริการต้องห้าม (Deviant consumption) การขายสิ่งของหรือบริการต้องห้าม (Deviant selling) และการแสดงที่เบี่ยงเบน (Deviant performance)

กรณีศึกษาชาวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ มีองค์ประกอบด้านความเบี่ยงเบน 3 ประการ ได้แก่ การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย (Predatory acts) ความเชื่อที่เบี่ยงเบน (Deviant belief) และอัตวินิบาตกรรม (Suicide)

กรณีศึกษาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด มีองค์ประกอบด้านความเบี่ยงเบน 3 ประการ ได้แก่ การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย (Predatory acts) การแสดงที่เบี่ยงเบน (Deviant performance) และคุณสมบัติที่เบี่ยงเบน (Deviant attributes)

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเชื่อว่าองค์ประกอบของความเบี่ยงเบนเหล่านี้จะช่วยเสริมให้ปฏิบัติการทางวาทกรรมสามารถทำงานได้อย่างมีความแนบเนียนราวกับเป็นธรรมชาติในพื้นที่ข่าว

จากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ได้รับการนำเสนอผ่านสื่อมวลชน โดยใช้แนวทางการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical discourse analysis) ผู้วิจัยพบว่าในแต่ละกรณีศึกษามีวาทกรรมหลักและวาทกรรมรองภายใต้กรอบอุดมการณ์ดังต่อไปนี้

วาทกรรมหลัก	อุดมการณ์หลัก	วาทกรรมรอง	อุดมการณ์รอง
กรณีศึกษาบุกจับปาร์ตี้สวิงกิง			
วาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ	อุดมการณ์ผิวเดี่ยวเมียเดี่ยว	วาทกรรมเรื่องเพศเพื่อการค้า	อุดมการณ์ทุนนิยม
กรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ			
วาทกรรมนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคม	อุดมการณ์ชนชั้นทางการศึกษา	วาทกรรมการละเมิดสิทธิมนุษยชน	อุดมการณ์ตาต่อตาฟันต่อฟัน
		วาทกรรมรัฐคือผู้จัดการปัญหา	อุดมการณ์ระบบอุปถัมภ์
กรณีศึกษาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด			
วาทกรรมกลุ่มชาติพันธุ์คือต้นเหตุของปัญหาอาชญากรรม	อุดมการณ์แบ่งแยกเชื้อชาติ	วาทกรรมความชอบธรรมในการจัดการผู้เบี่ยงเบน	อุดมการณ์ตาต่อตาฟันต่อฟัน

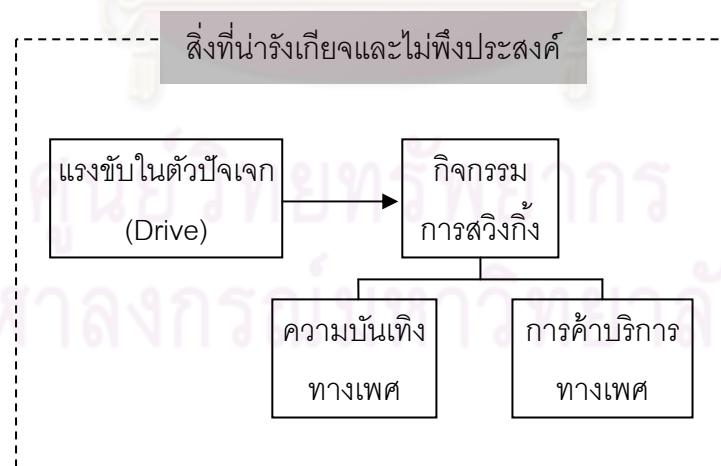
นอกจากนี้ การนำเสนอข่าวอาชญากรรมโดยสื่อมวลชน ยังเป็นการแสดงความหมายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ในแต่ละกรณีศึกษา โดยใช้บรรทัดฐานทางสังคมเป็นกรอบในการจัดระบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ภายในเหตุการณ์เพื่อสร้างความหมายและให้

คุณค่าปรากฏการณ์นั้นๆ (Evaluation) ความหมายดังกล่าวจึงเป็นความหมายภายใต้กรอบวาทกรรมและอุดมการณ์หลักของสังคม โดยความหมายในแต่ละกรณีศึกษาที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส สามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

กรณีศึกษาข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง

การเข้ารหัสภายใต้กรอบวาทกรรมเรื่องเพศที่ผิดกฎ ซึ่งเป็นวาทกรรมหลักในกรณีศึกษาข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งโดยสื่อมวลชน แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ที่อยู่ภายใน “กิจกรรมการสวิงกิ้ง” โดยเริ่มตั้งแต่แรงจูงใจที่ทำให้ปัจเจกเข้าร่วมการสวิงกิ้ง ความหมายในตัวเองของการสวิงกิ้ง (Denotative meaning) และความหมายทางสังคมที่มีต่อการสวิงกิ้ง (Connotative meaning) และบุคคลที่เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้ง

สื่อมวลชนได้ให้ความหมายว่าแรงจูงใจส่วนบุคคลที่เกิดจากรสนิยมหรือความชื่นชอบส่วนตัว (Drive) ทำให้ปัจเจกเข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้ง ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรมทางเพศเพื่อความบันเทิง ตอบสนองต่อแรงขับในตัวปัจเจก และความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้งจะมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อบริการกับผู้ขายบริการ (Sex trade) ทั้งนี้ กิจกรรมการสวิงกิ้งเป็นสิ่งที่สังคมให้ความหมายว่าเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจและไม่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมที่มีกรอบศีลธรรมจรรยาเป็นตัวกำกับพฤติกรรมของคนในสังคม โดยความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายในของการสวิงกิ้งที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัสสามารถนำมาแสดงเป็นแผนผังได้ดังนี้

แผนผังแสดงความหมายของกิจกรรมการสวิงกิ้งที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส

กรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ

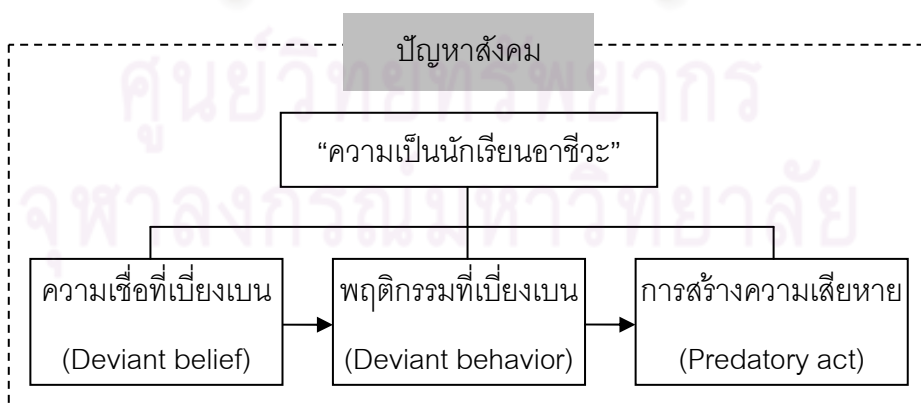
ความหมายที่ปรากฏอย่างเด่นชัดจากการรายงานข่าวปัญหาเด็กนักเรียนตีกันโดยสื่อมวลชน คือ การเชื่อมโยงสาเหตุของปัญหาการทะเลาะวิวาทไปที่ “ความเป็นนักเรียนอาชีวะ” โดยมีการแสดงถึงองค์ประกอบย่อยๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน และส่งผลให้ “ความเป็นนักเรียนอาชีวะ” กลายเป็นปัญหาของสังคม ได้แก่ การมีความเชื่อที่เบี่ยงเบนทำให้แสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบน และนำไปสู่การสร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น โดยความหมายในแต่ละองค์ประกอบย่อยที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส มีดังนี้

ความเชื่อที่เบี่ยงเบน คือ การเชื่อมโยงอัตลักษณ์ของตนเองเข้ากับสถาบันที่ตนสังกัด และนำมาใช้เป็นเกณฑ์กำกับรูปแบบความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น รวมทั้งเป็นกรอบในการให้ความหมายต่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว

พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน คือ เหตุการณ์การทะเลาะวิวาทยกพวกตีกับนักเรียนจากสถาบันคู่อริ ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังของสังคมที่ไม่เคยมีใครแก้ไขได้ ทั้งยังเป็นปัญหาที่สร้างผลกระทบให้กับภาคส่วนอื่นๆ ของสังคมอยู่เสมอเป็นประจำ

การสร้าง ความเสียหาย คือ พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่สร้างผลกระทบมากกว่าปกติหรือมีคุณค่าข่าว ซึ่งจะช่วยให้ประเด็นปัญหานักเรียนตีกันเริ่มปรากฏในพื้นที่สื่อ

ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยของความหมายที่สื่อมวลชนเข้ารหัส โดยสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้

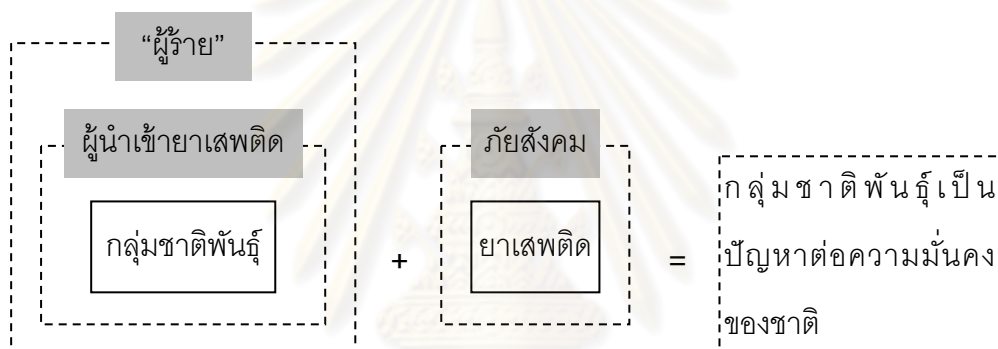

แผนผังแสดงองค์ประกอบย่อยและความสัมพันธ์ภายใต้ความหมาย

“ความเป็นนักเรียนอาชีวะคือปัญหาสังคม” ที่สื่อมวลชนเข้ารหัส

กรณีศึกษาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด

ความหมายที่ปรากฏในเนื้อหาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด ที่เกี่ยวข้องกับตัวอาชญากร แบ่งออกเป็น 2 ประการ ได้แก่ ความหมายทางสังคมเกี่ยวกับยาเสพติด และความหมายเกี่ยวกับภาพแบบฉบับตายตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ (Stereotype) โดยเป็นการให้ความหมายว่ากลุ่มชาติพันธุ์มีพฤติกรรมก้าวร้าวหรือเป็นตัวละครประเภทผู้ร้ายที่มีลักษณะเป็นตัวละครมิติเดียว (Flat character) สมควรได้รับโทษวิสามัญฆาตกรรม และเป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดภายในประเทศ กล่าวคือ เป็นการเข้ารหัส (Encode) เพื่อแสดงความหมายเกี่ยวกับสถานะของกลุ่มชาติพันธุ์ภายใต้กรอบอุดมการณ์แบ่งแยกทางเชื้อชาติว่าเป็น “คนอื่น” ที่นำไปสู่ “พวกเรา” นั้นเอง

แผนผังแสดงความหมายเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์และยาเสพติด
ที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน

สำหรับข้อค้นพบที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวในแต่ละกรณีศึกษาสามารถนำมาประมวลเป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการนำเสนอเนื้อหาข่าวอาชญากรรมโดยสื่อมวลชนได้ดังนี้

“ข่าวอาชญากรรม” เป็นข่าวที่จะขาดไปไม่ได้ในการรายงานข่าวประจำวันของสื่อมวลชน หากประเมินความหมายและคุณค่าในระดับพื้นผิว (Manifest content) ข่าวอาชญากรรมดูจะเป็นข่าวที่มีความเร้าอารมณ์ มีสีสัน (Sensational) เกี่ยวข้องกับกฎหมายอาญา และมีบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหลายประการ เช่น บทบาทการให้ความรู้ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของคนในสังคมโดยเฉพาะเป็นการเตือนภัยรูปแบบใหม่ที่มักอุบัติขึ้นในเวลาหนึ่งๆ บทบาทการช่วยเหลือบุคคลผู้ยากไร้ รวมไปถึงบทบาทในการประณามการกระทำอันชั่วร้ายของผู้ต้องหาที่ก่อคดีหรือกระทำความผิดที่สร้างความ

เสียหายและได้ส่งผลกระทบต่อสังคม ประเทศชาติ ทำให้เกิดความเสื่อมเสียทางด้านจริยธรรมอย่างใหญ่หลวงได้

จากการวิจัยในหัวข้อ “การวิเคราะห์วาทกรรมในข่าวอาชญากรรมและการถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร” ผู้วิจัยพบว่า ข่าวอาชญากรรมก็มีลักษณะเช่นเดียวกับถ้อยแถลงทั่วไป คือไม่ได้มีเฉพาะความหมายระดับพื้นผิวตามที่ได้กล่าวไปแล้วเท่านั้น หากแต่ยังมีความหมายแฝงในโครงสร้างระดับลึก (Latent content) ซึ่งเป็นกรอบความหมายที่มีอยู่แล้วในสังคม และกรอบความหมายดังกล่าวเป็นตัวกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาอาชญากรรมสำหรับการรายงานข่าวโดยสื่อมวลชน

ดังนั้น การรายงานข่าวอาชญากรรมโดยสื่อมวลชนที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน (Routine) จึงไม่ได้สร้างความหมายใหม่ของแต่ละเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หากแต่ความหมายที่ปรากฏ จะเป็นความหมายที่เป็นการผลิตซ้ำ (Reproduction) ความหมายเดิมที่มีอยู่แล้วในสังคม ทั้งนี้เพราะรหัส (Code) ที่สื่อมวลชนนำมาใช้ในการเข้ารหัส (Encode) เพื่อสร้างความหมายเกี่ยวกับเหตุการณ์และตัวละครในเหตุการณ์ จะอ้างอิงมาจากกรอบการรับรู้ของสังคม (Cognitive model) ดังนั้น ความหมายที่ได้จากการเข้ารหัสของสื่อมวลชนจึงมีลักษณะเป็นภาพแบบฉบับตายตัว (Stereotype) และเป็นตัวละครมิติเดียว (Flat character)

นอกเหนือไปจากการผลิตซ้ำชุดความรู้เดิม (Reproduction) กระบวนการเข้ารหัสด้วยการใช้กรอบความหมายที่มีอยู่แล้ว ยังมีอรรถประโยชน์ในการทำให้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ทุกวันถูกถ่ายทอดไปยังผู้รับสารด้วยความหมายที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื่องจากเป็นกรอบความรู้เดิมที่ผู้รับสารมีอยู่แล้ว (Cognitive model) และนำไปสู่การถอดรหัส (Decode) ได้ตรงตามความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัสในตอนต้นของกระบวนการสื่อสาร

สื่อมวลชนจึงไม่ได้เป็นสถาบันที่สร้างความหมายของข่าวแต่ละข่าวขึ้นมาใหม่ แต่เป็นเพียงช่องทางในการแสดงออกของความหมายในโครงสร้างระดับลึกที่มีอยู่แล้ว และเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตซ้ำความหมายนั้น

ทั้งนี้ ความหมายระดับลึกที่ผู้วิจัยได้ค้นพบในงานวิจัยนี้คืออุดมการณ์เบื้องหลังปฏิบัติการทางวาทกรรมในโครงสร้างส่วนต่างๆ ของการรายงานข่าว ซึ่งเป็นตัวกำหนดรูปแบบการจัดวางเหตุการณ์จริงลงในพื้นที่ข่าว (Framing) ให้สอดคล้องกับกรอบอุดมการณ์หลัก (Dominant ideology) ดังนั้น กระบวนการในการรายงานข่าวอาชญากรรมจึงเป็นการผลิตซ้ำ

เพื่อครอบงำอุดมการณ์ของคนในสังคม และเป็นการธำรงรักษาอุดมการณ์หลักด้วยการปิดกั้นอุดมการณ์ต่อต้าน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า “ข่าว” ไม่ใช่ตัวแทนของความเป็นจริงทั้งหมดที่ประกอบรวมกันเป็นเหตุการณ์เหล่านั้น เพราะการรายงานข่าวอาชญากรรมโดยสื่อมวลชน เป็นปฏิบัติการทางวาทกรรมเพื่อแสดงถึงเส้นแบ่งระหว่างสิ่งที่ทำได้และสิ่งที่ไม่ควรกระทำภายใต้บริบทของสังคมหนึ่งๆ (Social context) ผ่านการทำงานของภาษาที่สื่อมวลชนใช้ในการถ่ายทอดเหตุการณ์อาชญากรรมไปสู่ผู้รับสารจำนวนมากในสังคม

นอกจากนี้ กระบวนการในการรายงานข่าวในฐานะกลไกหนึ่งในการคัดกรองอุดมการณ์หลัก (Dominant ideology) ยังเป็นการแสดงถึงบรรทัดฐานทางสังคม (Social norm) ที่แบ่งแยกกีดกันบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานดังกล่าว ด้วยการนำเสนอเฉพาะคุณลักษณะในด้านที่เบี่ยงเบน เพื่อให้เห็นเฉพาะมิติที่เป็นผู้ร้าย (Villain) ของบุคคลเหล่านั้น

นอกเหนือไปจากการแสดงบรรทัดฐานทางสังคมเพื่อครอบงำอุดมการณ์ของสังคม การนำเสนอข่าวอาชญากรรมของสื่อมวลชนยังเป็นการตีตรา (Label) บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากการกำหนดนิยามของสังคม จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนมีอำนาจในการที่จะกำหนดนิยามสถานะของบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เป็นการลงโทษทางสังคมสำหรับผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยผู้ที่มีสถานะเหนือกว่า ดังนั้น กระบวนการดังกล่าวจึงเป็นการแสดงอำนาจที่ได้มาจากการเป็นบุคคลที่มีความปกติตามบรรทัดฐานของสังคม ดังนั้นจึงเป็นการสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่กำหนดให้บุคคลที่มีความปกติตามค่านิยมของสังคมมีอำนาจเหนือกว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ “ความเป็นปกติ” ทำให้บุคคลมีอำนาจเหนือกว่า

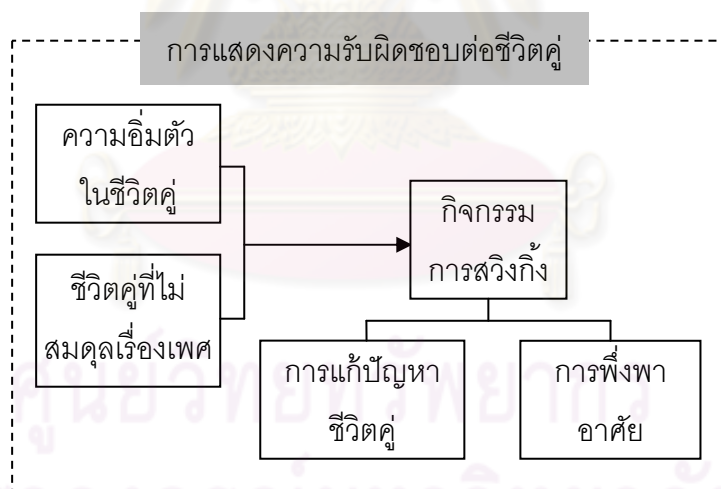
ดังนั้น จึงนำไปสู่ข้อสรุปว่า “ความเบี่ยงเบน” เป็นผลผลิตของปฏิบัติการทางอุดมการณ์เพื่อธำรงรักษาอุดมการณ์หลัก และความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม

ในส่วนของการศึกษาการถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร จากการวิเคราะห์การถอดรหัส (Decode) ข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร สามารถนำมาสร้างข้อสรุปได้ว่า “ความเบี่ยงเบน” ของบุคคลที่ถูกตีตราว่าเป็นอาชญากรด้วยปฏิบัติการของอุดมการณ์หลัก จะมีชุดอุดมการณ์ที่เป็นคู่ตรงข้ามกับอุดมการณ์หลัก (Binary opposition) โดยชุดอุดมการณ์

ของอาชญากรจะเป็นกรอบที่กำหนดให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ที่อุดมการณ์หลักให้ความหมายว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์การถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากรในแต่ละกรณีศึกษา มีดังนี้

กรณีศึกษาบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง

อาชญากรจะมีการต่อรองความหมายเกี่ยวกับองค์ประกอบย่อยภายในเหตุการณ์ ซึ่งส่งผลให้ความหมายโดยรวมของกิจกรรมการสวิงกิ้งแตกต่างไปจากความหมายที่สื่อมวลชนเป็นผู้เข้ารหัส โดยอาชญากรให้ความหมายว่าการใช้ชีวิตคู่ที่มาถึงจุดอิ่มตัวและชีวิตคู่ที่ไม่สมดุลในเรื่องเพศคือปัจจัยที่ทำให้เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้ง ดังนั้น กิจกรรมการสวิงกิ้งจึงไม่ได้มีลักษณะเป็นความบันเทิงทางเพศเท่านั้น แต่แฝงนัยของการแก้ปัญหาชีวิตคู่ของสามีภรรยาเอาไว้ด้วย อาชญากรให้ความหมายว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้เป็นตัวกลางในการจัดกิจกรรมการสวิงกิ้งและผู้เข้าร่วมกิจกรรมการสวิงกิ้งเป็นไปในลักษณะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพราะมีความต้องการตรงกัน คุณค่าของกิจกรรมการสวิงกิ้งที่อาชญากรเป็นผู้ประเมินจึงมีความหมายในด้านบวก คือเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสถาบันครอบครัวประการหนึ่ง

แผนผังแสดงการให้ความหมายเกี่ยวกับกิจกรรมการสวิงกิ้งโดยอาชญากร

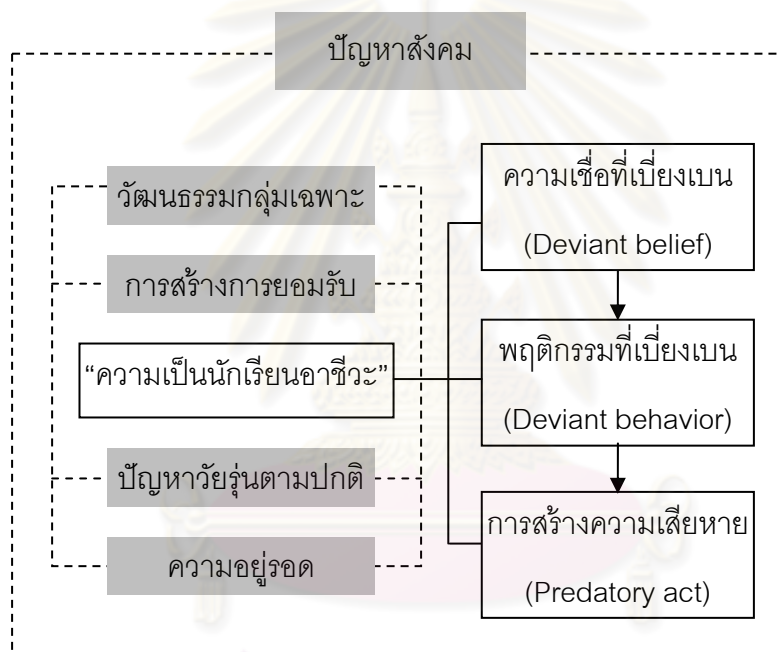
กรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ

สำหรับกรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ อาชญากรจะมีการถอดความหมายด้วยจุดยืนแบบต่อรอง (Negotiated reading) คือ ยอมรับความหมายเกี่ยวกับภาพตัวแทนของตนเองที่สื่อมวลชนเข้ารหัส แต่ก็ชี้ให้เห็นว่าความหมายดังกล่าวเป็นเพียงการ

สะท้อนให้เห็นเฉพาะพื้นผิวของปัญหาในเชิงโครงสร้างเท่านั้น เพราะยังมีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมเฉพาะที่แวดล้อมตนเองที่มีผลต่อการมีความเชื่อที่เบี่ยงเบน การมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และการสร้างความเสียหายให้กับผู้อื่น

ดังนั้น ความหมายเกี่ยวกับ “ความเป็นนักเรียนอาชีวะ” ที่เป็นปัญหาสังคมตามความหมายของอาชญากร จึงแสดงถึงการมีรากฐานมาจากการตกเป็นผู้ถูกกระทำ (Passive) ในวังวนของความรุนแรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งส่งผลให้มองไม่เห็นมิติอื่นของชีวิต นอกจากการแสดงอัตลักษณ์ของตนด้วยการใช้กำลังโต้ตอบกับฝ่ายตรงข้ามที่มีสถานะทางสังคมในระดับเดียวกับตนเอง ทั้งนี้ ความหมายจากการถอดรหัสโดยอาชญากร สามารถนำมาแสดงเป็นแผนผังได้ดังนี้

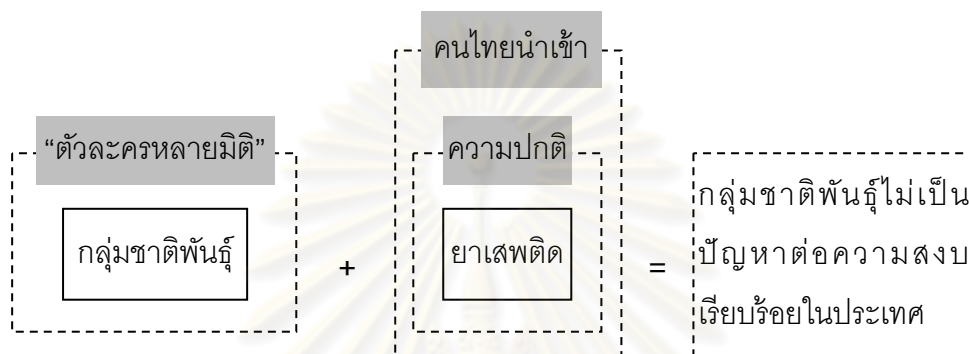
แผนผังแสดงการให้ความหมายเกี่ยวกับ “ความเป็นนักเรียนอาชีวะ” กับปัญหาสังคม

โดยอาชญากร

กรณีศึกษาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด

อาชญากรจะมีการถอดรหัสจากจุดยืนแบบต่อต้าน (Oppositional reading) ความหมายที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน โดยให้ความหมายเกี่ยวกับยาเสพติดด้วยกรอบความคิดแบบท้องถิ่นนิยม (Localism) เพราะเป็นสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวัน และเป็นสินค้าที่คนในท้องถิ่นเดียวกับตนมีความคุ้นเคย ดังนั้น ยาเสพติดในความหมายของอาชญากรจึงไม่ใช่สิ่ง

ที่ผิดปกติหรือเบี่ยงเบน นอกจากนี้ อาชญากรยังปฏิเสธภาพแบบฉบับตายตัว (Stereotype) ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกเข้ารหัสโดยสื่อมวลชน โดยให้ความหมายว่าการโต้ตอบเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปรามด้วยความรุนแรงก้าวร้าว เป็นการประเมินทางเลือกในเหตุการณ์เฉพาะหน้า ถ้าหลีกเลี่ยงได้ก็จะไม่ปะทะโดยไม่จำเป็น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความตึงเครียดของสถานการณ์ รวมถึงการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศเกิดจากคนไทยที่เป็นผู้สั่งซื้อจากกลุ่มชาติพันธุ์และจัดจำหน่าย โดยสามารถนำมาสรุปเป็นแผนผังได้ดังนี้

แผนผังแสดงการถอดรหัสความหมายเกี่ยวกับภาพแบบฉบับตายตัวของกลุ่มชาติพันธุ์
โดยอาชญากร

จะเห็นได้ว่าอุดมการณ์ของอาชญากรไม่ได้มีลักษณะเฉพาะตัวสำหรับปัจเจก แต่จะถูกหล่อหลอมและสั่งสมมาจากหลายๆ ปัจจัย เช่น วัฒนธรรมเฉพาะกลุ่ม หรือบริบททางสังคมที่แวดล้อมตัวบุคคล อุดมการณ์ต่อต้านของอาชญากรที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม จึงไม่ใช่เรื่องของความขัดแย้งที่ปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนในระดับพื้นผิว (Manifest) หรือเหตุการณ์ที่ปรากฏในสื่อมวลชนเท่านั้น แต่เป็นความขัดแย้งในระดับอุดมการณ์ (Ideological conflicts) และเป็นปัญหาในระดับโครงสร้างทางสังคม (Structure) มากกว่าที่จะเป็นเรื่องของปัจเจกเพียงลำพัง (Individual)

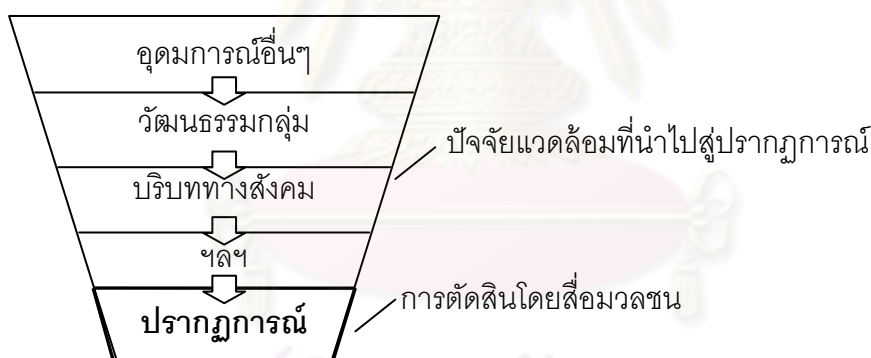
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2 อภิปรายผล

6.2.1 ภาพรวมของข่าวอาชญากรรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละกรณีศึกษาด้วยการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical discourse analysis) เพื่อตอบคำถามนำวิจัยที่ได้กำหนดไว้ในตอนต้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การนำเสนอข่าวอาชญากรรมของสื่อมวลชนเป็นเพียงการนำเสนอปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างผิวเผินเท่านั้น และแสดงให้เห็นเฉพาะความผิดปกติหรือความเบี่ยงเบนจากตัวผู้ก่อเหตุเท่านั้น โดยไม่มีการแสดงให้เห็นความผิดปกติในเชิงโครงสร้างทางสังคมที่เป็นปัจจัยแวดล้อมที่นำไปสู่ปรากฏการณ์ที่เป็นข่าว เช่น อุดมการณ์อื่นๆ ที่ไม่สอดคล้องกับอุดมการณ์หลัก วัฒนธรรมเฉพาะกลุ่ม หรือแม้แต่บริบทเฉพาะบางอย่าง ที่แวดล้อมตัวอาชญากร ซึ่งคุณลักษณะของอาชญากรและพฤติกรรมที่อาชญากรเป็นผู้กระทำและส่งผลให้กลายเป็นกลุ่มคนที่มีอำนาจในการต่อรองน้อยที่สุดในสังคม

ภาพรวมในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมโดยสื่อมวลชน สามารถนำมาแสดงเป็นแผนผังเพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจ ดังนี้

แผนผังแสดงการตัดสินใจเหตุการณ์อาชญากรรมโดยสื่อมวลชน

จากแผนผังข้างต้น ตามที่ได้กล่าวไปแล้วว่า การนำเสนอข่าวอาชญากรรมโดยสื่อมวลชน จะเป็นการนำเสนอปรากฏการณ์โดยผิวเผินเท่านั้น รวมทั้งแนวทางในการนำเสนอ ก็จะเป็นการตัดสินใจประกอบต่างๆ โดยอาศัยปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงผิวเผินเท่านั้น เช่น ตัดสินใจว่าผู้ก่อเหตุเป็นคนเลวโดยพิจารณาจากการกระทำในเหตุการณ์ที่เป็นข่าว หรือการตัดสินว่ากิจกรรมการสวิงกิ้งเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจและไม่ควรจะเกิดขึ้นในสังคมพุทธ เป็นต้น ซึ่งเป็นการตัดสินใจโดยใช้บรรทัดฐานทางสังคมสำหรับกรณีต่างๆ มาเป็นตัวชี้วัดว่าสิ่งใดผิดปกติ

สิ่งใดไม่ผิดปกติ และเป็นการตัดสินโดยไม่มี การนำเอาปัจจัยอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมา พิจารณา

อาจกล่าวได้ว่า แนวทางในการนำเสนอข่าวข้างต้น เป็นการเลือกที่จะนำเสนอ เหตุการณ์บางอย่าง และปิดกั้นเหตุการณ์บางอย่างไม่ให้เผยแพร่ออกมาสู่พื้นที่สาธารณะ ดังนั้น เนื้อหาที่ถูกถ่ายทอดจึงไม่ใช่การ “ตีแผ่” ให้เห็นถึงที่มาที่ไปของปรากฏการณ์เหล่านั้นทั้ง ยังไม่สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างสำหรับประเด็นทางสังคมนานาประการที่ สื่อมวลชนกำหนดให้เป็นวาระสำคัญของชาติ ทั้งนี้ จากที่ได้ทำการศึกษาและสัมภาษณ์กลุ่ม คนที่ถูกเรียกว่าอาชญากร ผู้วิจัยพบว่าปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชน ล้วนมี องค์ประกอบย่อย (Unit) ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างเป็นโครงข่าย และส่งผลกระทบซึ่งกันและ กัน แม้จะไม่ถูกกล่าวถึงในพื้นที่สาธารณะก็ตาม การอธิบายปรากฏการณ์ด้วยกรอบความคิด กระแสหลักจึงเป็นการผลิตซ้ำ ความหมาย (Reproduction) ที่เปล่าประโยชน์ เพราะเป็นเพียง การเล่าเรื่องเพื่อให้ “ง่าย” ต่อการถ่ายทอดโดยสื่อมวลชนและการทำความเข้าใจของผู้รับสาร ก่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกโกรธแค้น เกลียดชัง และรังเกียจร่วมไปกับเหตุการณ์เช่นเดียวกับการรับชมละครโทรทัศน์

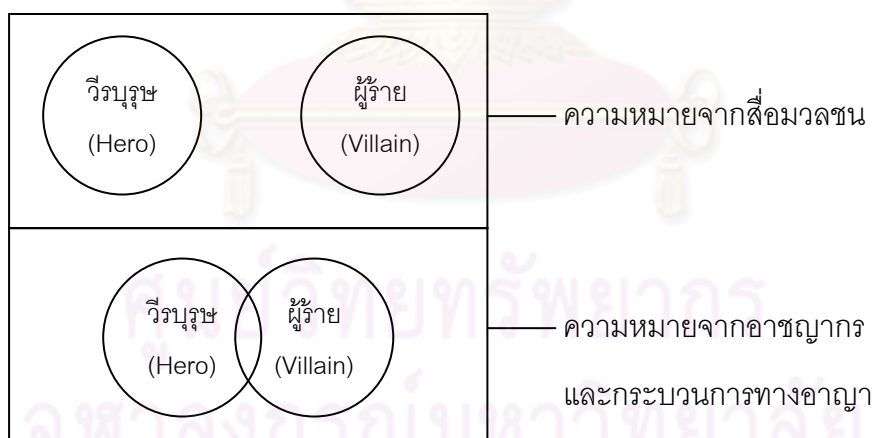
ดังนั้น แนวทางในการรายงานข่าวอาชญากรรมของสื่อมวลชน จึงเป็นการผลิตซ้ำ อุดมการณ์หลัก (Dominant ideology) ที่ครอบงำสังคมมาเป็นเวลานาน ในขณะที่เดียวกันก็ปิด กั้นอุดมการณ์แบบอื่นๆ ซึ่งจะมาต่อต้านอำนาจของอุดมการณ์หลัก (Opposition ideology) ไปในตัว

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีความเห็นว่า ท่าทีของสื่อมวลชนที่มีต่อเหตุการณ์อาชญากรรม ยังเป็นการผลักภาระในการรับผิดชอบปัญหาอาชญากรรมให้ไปตกอยู่กับกระบวนการยุติธรรม ทางอาญา ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุเท่านั้น ทั้งๆ ที่ในความเป็นจริงแล้ว ภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องย่อมต้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นแนวทางการแก้ปัญหา แบบบูรณาการโดยความร่วมมือของทุกๆ ฝ่ายในสังคม เช่น การยกระดับสถานะทางสังคม ของโรงเรียนอาชีวะ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นมิติอื่นๆ ของชีวิต หรือการมองชนกลุ่มน้อยใน ประเทศด้วยท่าทีที่ปราศจากอคติ เป็นต้น

นอกจากนี้ กระบวนการจัดกรอบเหตุการณ์เพื่อนำเสนอลงในพื้นที่ข่าว ยังรวมถึงการ นำเสนอตัวละครในข่าวด้วยกรอบความคิดแบบคู่ตรงข้าม (Binary opposition) ทั้งนี้ผู้วิจัยมี ความเห็นว่าแนวทางการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนด้วยกรอบความคิดดังกล่าว ยัง

ก่อให้เกิดสภาวะย้อนแย้งทางความหมาย (Paradox) เกี่ยวกับผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาในสังคม กล่าวคือ กระบวนการทางอาญา ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาโดยตรง จะมีทำที่ต่อผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาในฐานะบุคคลที่สามารถกลับตัวเป็นคนดีได้ หรือความเป็นอาชญากรนั้นไม่ได้มีลักษณะเลวร้ายเป็นแบบฉบับตายตัว ดังนั้นกรอบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาจึงเป็นไปเพื่อการคืนคนดีกลับสู่สังคม ในขณะที่ “ข่าวสาร” เกี่ยวกับผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาที่ถูกประกอบสร้างโดยสื่อมวลชนจะมีลักษณะคู่ตรงข้าม (Binary opposition) แยกออกอย่างชัดเจนระหว่างวีรบุรุษ (Hero) กับผู้ร้าย (Villain) คือ เมื่อมีสถานะเป็นบุคคลที่เบี่ยงเบน ก็จะถูกนำเสนอเฉพาะคุณลักษณะในด้านลบ ซึ่งมีลักษณะเป็นตัวละครมิติเดียว (Flat character)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มคนที่ถูกเรียกว่าอาชญากร ผู้วิจัยพบว่า คุณลักษณะของกลุ่มคนที่ถูกตีตรา (Label) ว่าเป็นอาชญากรจะมีทั้งด้านที่ได้รับการกำหนดนิยามว่าเป็นปกติและด้านที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม กล่าวคือคุณลักษณะอันหลากหลายทั้งปกติและเบี่ยงเบนต่างก็ทับซ้อนกันอยู่ในตัวปัจเจก เป็นตัวละครที่มีความหลากหลาย (Rounded character) ตรงกันข้ามกับความหมายที่ถูกประกอบสร้างจากสื่อมวลชนที่จะมีลักษณะเป็นตัวละครมิติเดียว

ภาพแสดงการเปรียบเทียบความหมายเกี่ยวกับผู้กระทำผิดกฎหมายอาญา

จากรายละเอียดและภาพแสดงการเปรียบเทียบความหมายข้างต้น จะเห็นได้ว่าความหมายเกี่ยวกับ “ผู้กระทำผิดกฎหมายอาญา” จากสถาบันทางสังคมทั้ง 2 แห่งจะมีลักษณะที่ขัดแย้ง ไม่เป็นไปในทางเดียวกัน ผู้วิจัยเชื่อว่าความลึกลับย้อนแย้ง (Paradox) ดังกล่าวจะนำไปสู่กรอบการรับรู้ที่บิดเบี้ยวผิดเพี้ยนของสังคมเกี่ยวกับผู้กระทำผิดกฎหมาย

การนำเสนอข่าวอาชญากรรมในลักษณะคู่ตรงข้าม (Binary opposition) จึงเป็นพื้นที่ในการต่อสู้กันระหว่างอุดมการณ์ 2 แบบ โดยความหมายจากสื่อมวลชนจะเป็นอุดมการณ์หลัก เนื่องจากถูกแพร่กระจายไปในวงกว้าง และถูกผลิตซ้ำ (Reproduction) อยู่เสมอผ่านการรายงานข่าวอาชญากรรมที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน ดังนั้น อุดมการณ์เกี่ยวกับผู้กระทำผิดกฎหมายของกระบวนการทางอาญาจึงถูกเก็บกดปิดกั้น และไม่สามารถแทรกซึมเข้าไปอยู่ในกรอบการรับรู้ของสังคมได้

สรุปได้ว่า การให้ความหมายของสื่อ เป็นกระบวนการผลิตซ้ำระบบสังคม เพราะภาษาคือการกระทำต่างๆ เป็นภาพตัวแทนทางวัฒนธรรม (Cultural representation) ภายใต้ระบบหรือการให้ความหมายหรือสัญลักษณ์ที่ดำรงอยู่ ดังนั้น ข่าวอาชญากรรมจึงเป็นการสะท้อนให้เห็นบรรทัดฐานที่ได้รับการนิยามว่าปกติ โดยสื่อมวลชนคือผู้แสดงตัวเป็นตัวแทนของความปกติตามค่านิยมของสังคม จะเห็นได้จากจุดยืนในการนำเสนอข่าวอาชญากรรมของสื่อมวลชนจะเป็นจุดที่มองมาจาก “ความปกติ” ตามบรรทัดฐานของสังคมที่กำลังเฝ้าดู (Gazing) ผู้เบี่ยงเบนถูกลงโทษและนำเสนอปรากฏการณ์เหล่านั้นออกสู่พื้นที่สาธารณะด้วยการรอบแนวคิดที่แบ่งแยก (Splitting) ระหว่างความปกติกับความผิดปกติออกจากกัน ดังนั้น การแสดงตัวของสื่อมวลชน จึงอยู่ในฐานะ “I” หรือ “ตัวฉัน” ที่ยืนอยู่บนบรรทัดฐานความปกติของสังคม

สำหรับการแบ่งแยก “ความปกติ” กับ “ความผิดปกติ” ออกจากกัน เป็นส่วนหนึ่งของวาทกรรม เพราะเป็นการใช้อำนาจอันเกิดจากความปกติในการสร้างภาพตัวแทน (Representation) ให้กับบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนให้กลายเป็นภาพที่เป็นแบบฉบับตายตัวไปในที่สุด (Stereotype) รวมทั้งยังเป็นการประทับตรา “ความเป็นคนอื่น” (The others) ให้กับบุคคลผู้เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานทางสังคม (Social norm)

สำหรับการสร้าง “ความเป็นอื่น” ให้กับผู้เบี่ยงเบน สจิวต์ ฮอลล์ (Stuart Hall) นักวิชาการทางด้านวัฒนธรรมศึกษา (Cultural studies) ได้อธิบายไว้ว่าเป็นผลผลิตของยุทธศาสตร์ในการสร้างภาพแบบฉบับตายตัว (Stereotype) ซึ่งมีลักษณะเป็นกระบวนการสร้างความแตกต่างด้วยการแยกซ้ำ (Splitting) คือการแบ่งแยกระหว่างความปกติกับความผิดปกติออกจากกัน ความปกติจะถือว่าเป็นสิ่งที่สามารถยอมรับได้ ในทางตรงกันข้าม ความไม่ปกติจะเป็นเรื่องที่ไม่สามารถยอมรับได้ในสังคม

ผลที่ตามมาของกระบวนการแยกขั้วนี้ คือการกีดกัน เบียดขับสิ่งที่ไม่สอดคล้องลงตัว และผิดปกติออกไปจากกลุ่มของตน นอกจากนี้ การสร้างภาพตัวแทนยังได้สร้างสัญลักษณ์บางอย่างขึ้นมาเป็นเส้นพรมแดนที่แบ่งแยกระหว่างความปกติกับความผิดปกติออกจากกัน สิ่งปกติจะถือว่าเป็นของเรา (Belongs) ในทางตรงกันข้าม สิ่งผิดปกติหรือแตกต่างไป จะถือว่าเป็นคนอื่น (Others) อาจกล่าวได้ว่า สิ่งปกติคือคนใน (Insiders) สิ่งผิดปกติคือคนนอก (Outsiders) หรือ สิ่งปกติหมายถึง “พวกเรา” (Us) ตรงกันข้ามกับพวกที่ผิดปกติ ไม่เป็นเนื้อเดียวกัน จะถูกมองว่าเป็น “พวกมัน” (Them) สิ่งที่เป็น “เรา” ผู้คนที่ปกติจะถูกผูกมัดเข้าด้วยกัน เกิดเป็นพื้นที่ของความทรงจำร่วมกันในรูปแบบหนึ่ง หรือที่เรียกว่า “ชุมชนในจินตนาการ” (Imagined community) ในขณะเดียวกันก็สร้างสัญลักษณ์เพื่อเนรเทศให้ “พวกมัน” คือพวกที่ไม่ปกติ และเป็น “คนอื่น” (Others) คือผู้ที่มีความแตกต่างไปจากเราในทางใดทางหนึ่ง (Hall, 1997:258)

จึงอาจกล่าวได้ว่าพื้นที่การรายงานข่าวอาชญากรรมโดยสื่อมวลชนเป็นพื้นที่ในการแสดงความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม กล่าวคือ การสร้างภาพตัวแทน เป็นการแสดงถึงอำนาจในการนิยามบางสิ่งบางอย่างว่าเป็นความจริงและเป็นความปกติ โดยมีการกีดกัน “ผู้ที่ไม่ปกติ” (Excluded group) ให้ออกไปจากศูนย์กลางของอำนาจ กลายเป็นกลุ่มที่อยู่ใต้อำนาจ (Subordinate) และไม่สามารถแสดงปฏิกริยาโต้ตอบได้ในพื้นที่สาธารณะ ตรงกันข้ามกับ “ความปกติ” ที่จะได้รับสิทธิให้กระทำได้ สะท้อนให้เห็นการเมืองของการสร้างภาพตัวแทน (Politics of representation) กล่าวคือผู้ที่สามารถสถาปนาความเป็นจริงขึ้นมาได้นั้นจะเป็นกลุ่มคนที่มีอำนาจทางสังคม ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาที่มีการสร้างภาพความเป็นอื่นให้กับผู้ที่ตกเป็นผู้ต้องหาในข่าวอย่างมีอคติตามกรอบการรับรู้จากจุดยืนของ “ความปกติ” ซึ่งทำให้มีอำนาจในการลงโทษกลุ่มคนที่ถูกเรียกว่าอาชญากรด้วยวิธีการต่างๆ นานา

การสร้างภาพตัวแทนให้กับตัวละครในข่าวด้วยกรอบความคิดแบบคู่ตรงข้าม จึงเป็นการนำเสนอภาพที่ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง (Misrepresentation) สิ่งที่มาคือก่อให้เกิดการหลงลืมความเป็นจริงที่มีอยู่ในสังคม เพราะสังคมได้ปกปิดหรือหลงลืมปัญหาและข้อถกเถียงต่างๆ (Pickering, 2001) ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วว่า ท่าทีของสื่อมวลชนที่มีต่อเหตุการณ์อาชญากรรมเป็นการปิดบังปัญหาเชิงโครงสร้างที่เป็นต้นตอของปรากฏการณ์ทั้งหมด ทำให้ไม่สามารถไปสู่การแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างที่เป็นการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ การสร้างภาพตัวแทนยังไม่สามารถแยกขาดระหว่างการมีอยู่กับไม่มีอยู่ (Presence/Absence) ได้ (จันทน์ เจริญศรี, 2545: 69) กล่าวคือ แม้ว่าบางสิ่งจะไม่ได้ถูก

กล่าวถึง แต่ไม่ได้หมายความว่าสิ่งนั้นไม่มีอยู่ แต่มันได้ถูกปิดบังซ่อนเร้นเอาไว้ ดังนั้น การกล่าวถึงสิ่งหนึ่งย่อมแสดงถึงการมีอยู่ของสิ่งที่ตรงกันข้าม เช่น เมื่อกล่าวว่าใครเป็นคนชั่ว ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้พูดเป็นคนดี ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การลงโทษทางสังคมต่อผู้เบี่ยงเบนในพื้นที่สาธารณะ อาจเป็นการระบายออกของสังคมที่เก็บกด โดยการประณามผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นการเลือกผู้ที่มีอำนาจในการต่อรองน้อยที่สุดในสังคมมาเป็นเป้าหมายในการระบายออกเพื่อสะท้อนคุณงามความดีของผู้ประณาม สอดคล้องกับแนวคิดกลไกป้องกันตนเองทางจิต (Defensive mechanism) ของ ซิกมุนด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) ซึ่งหมายถึง การมองหาความเลวร้ายในตัวบุคคลอื่น เพื่อแสดงถึงความดีของตนเอง ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามกับบุคคลนั้น เพื่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเป็นการเยียวยาอาการเจ็บป่วยทางใจของตน

เมื่อพิจารณาในประเด็นนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่านอกจากสื่อมวลชนจะมีหน้าที่ในการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันเพื่อผลิตซ้ำคุณค่า (Value) และวัฒนธรรม (Culture) ในสังคม สื่อมวลชนยังมีหน้าที่แฝงอีกประการหนึ่ง นั่นคือมีหน้าที่เป็นช่องทางสำหรับเยียวยาอาการเจ็บป่วยของสังคมด้วยการหาบุคคลที่มีพฤติกรรมผิดปกติไปจากบรรทัดฐานและมีอำนาจต่อรองน้อยกว่าบุคคลที่มีพฤติกรรมปกติ มาเป็นเป้าหมายหรือเหยื่อให้สังคมได้ร่วมกันประณามและลงโทษ เพื่อแสดงถึงคุณงามความดีในตัวของปัจเจกอีกด้วย จึงไม่ต่างอะไรกับการนำตัวบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนมาให้สังคมได้ร่วมกันพิพากษาและรวมประชาทัณฑ์ทางความรู้สึกนึกคิด ซึ่งถือเป็นความรุนแรงเชิงโครงสร้างอีกประการหนึ่ง

ในลำดับถัดไป ผู้วิจัยจะอภิปรายโดยละเอียดในแต่ละกรณีศึกษา ได้แก่ กรณีศึกษาข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง กรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ และกรณีศึกษาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ลัทธิลอบขนยาเสพติด ทั้งนี้ เพื่อให้เข้าใจถึงบริบททางสังคมที่มีผลต่อการสร้างวาทกรรมในแต่ละกรณีศึกษาที่จะอภิปรายในหัวข้อถัดไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2.2 กรณีศึกษาข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง

วาทกรรมที่ปรากฏในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าแนวทางการสร้างภาพตัวแทน (Representation) ด้วยการใช้กรอบความคิดเรื่องเพศเป็นกรอบหลักในการเล่าเรื่อง ดังนั้น เรื่องเพศจึงมีสถานะเป็นเรื่องเล่าหลักในสังคมไทย (Grand narrative) จึงอาจกล่าวได้ว่าบรรทัดฐานทางเพศในสังคมไทย เป็นบริบทแวดล้อม (Social context) ที่มีความสำคัญอย่างมากในการกำหนดวาทกรรม

สังคมไทยเป็นสังคมที่ใช้บรรทัดฐานรักต่างเพศเป็นบรรทัดฐานหลักในสังคม (Heteronormativity) ตามที่มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ได้วิเคราะห์เอาไว้อย่างชัดเจนว่า บรรทัดฐานรักต่างเพศได้เกิดขึ้นรุนแรงมากในช่วงศตวรรษที่ 19 โดยบรรทัดฐานรักต่างเพศจะเข้าไปกำหนดอำนาจของคน ไม่ว่าจะเป็นอำนาจของผู้ชายและผู้หญิง อำนาจระหว่างชนชั้น อำนาจระหว่างผู้รู้และผู้ไม่รู้ โดยบรรทัดฐานรักต่างเพศในยุคนั้นจะกำหนดกรอบความสัมพันธ์ทางเพศให้อยู่ในเรื่องบาปกรรม ศีลธรรม รวมทั้งการมีเพศสัมพันธ์ที่เป็นไปเพื่อการสืบพันธุ์

ฟูโกต์วิเคราะห์ว่า ในช่วงศตวรรษที่ 19 ได้สร้างบรรทัดฐานรักต่างเพศ (Heteronormativity) ขึ้นมา ซึ่งนอกจากจะให้คุณค่า อำนาจของบุคคลแก่เพศชายมากกว่าเพศหญิงแล้ว ยังกำหนดว่าเรื่องเพศแบบไหนที่พูดได้ และการขัดเกลาทางสังคมในเรื่องเพศต้องเป็นไปเพื่อการสืบพันธุ์ อยู่ภายใต้บริบทของการศึกษาและการเพิ่มขึ้นของประชากร เพศวิถีทุกรูปแบบที่เบี่ยงเบนไปจากมิติสุขภาพอนามัยและการสืบพันธุ์ จึงถือเป็นเรื่องที่อันตรายต่อสังคม

จึงอาจกล่าวได้ว่า เพศวิถี (Sexuality) เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นภายใต้การจัดการของอำนาจ เป็นผลผลิตจากการแบ่งแยก จัดระเบียบ และการกำหนดกติกาในการกำกับควบคุมสังคม โดย Wijit Wongwareethip (1991: 1) กล่าวว่า เพศวิถีประกอบด้วย 3 มิติที่สัมพันธ์กัน ได้แก่

- 1) พฤติกรรมทางเพศ (Sexual behavior)
- 2) ความปรารถนาทางเพศ (Sexual desire)
- 3) ความพึงพอใจทางเพศ (Sexual pleasure)

ดังนั้น การกีดกันเพศวิถีบางประเภทจึงเป็นผลมาจากการประกอบสร้างความจริงจากสังคมและวัฒนธรรมโดยการใช้อำนาจ นั่นคือ การสร้างความจริงเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรม

การแสดงความปลอดภัย และการแสดงความพึงพอใจทางเพศ ว่าจะต้องสนับสนุนอุดมการณ์เรื่องความสัมพันธ์รักต่างเพศ (Heteronormativity) เท่านั้นจึงจะเป็นเพศวิถีที่ปกติ

เมื่อเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ เรื่องเพศเป็นการจัดการความสัมพันธ์กับตนเอง ถูกกำกับโดยวินัยในการควบคุมตนเอง โดยฟูโกต์ได้ให้คำจำกัดความเป็นอำนาจระดับบุคคล (Micro power) ซึ่งเป็นกรอธิบายว่า วาทกรรมได้กำกับร่างกายของบุคคลจนสามารถทำให้บุคคลรับรู้และแสดงออกไปตามที่วาทกรรมกำหนด กล่าวคือเป็นการทำให้เข้าใจว่าปัจเจกมีอำนาจในการจัดการควบคุมตนเองในเรื่องเพศของตัวเองได้ โดยหาไม่รู้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการควบคุมเรื่องเพศภายใต้กรอบบรรทัดฐานเดิมตั้งแต่สมัยศตวรรษที่ 19

นอกจากนี้ ฟูโกต์ยังได้อธิบายไว้ว่า ในสังคมสมัยใหม่ เรื่องเพศได้เคลื่อนย้ายจากภายในครอบครัวไปสู่พื้นที่ของสถาบัน และกลายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะ คือกลายเป็นเรื่องที่ถูกพูดถึง ไม่ใช่หัวข้อสนทนาต้องห้าม (Taboo) ดังเช่นในยุควิคตอเรียน (Victorian era) การอนุญาตให้พูดเรื่องเพศได้ในสมัยใหม่อยู่ภายใต้กรอบของการนำเรื่องเพศมาศึกษา ชัดเกล้า และนำไปสู่ประโยชน์โดยรวมของสังคม เช่น การพูดเรื่องเพศผ่านรายการโทรทัศน์โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพอนามัย การให้คำปรึกษาเรื่องเพศในมิติของการประคับประคองชีวิตคู่เพื่อความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัว หรือการมีชีวิตที่เป็นปกติสุข เป็นการควบคุมจัดการร่างกายของปัจเจกในเรื่องเพศ

ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาในหัวข้อ “การวิเคราะห์วาทกรรมในรายการตอบปัญหาทางเพศ” ของ จิณณภัทร แสงมา (2546) ที่ค้นพบว่าการจะพูดเรื่องเพศได้อย่างชอบธรรมจะต้องพูดในกรอบของสุขภาพอนามัยและการประคับประคองชีวิตคู่ โดยอำนาจในการควบคุมจัดการร่างกายของปัจเจกได้ถูกส่งผ่านมาทางผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ได้แก่ แพทย์พยาบาล หรือบุคคลที่มีสถานะเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เฉพาะในมิติด้านสุขภาพและอนามัย ที่จะได้รับอนุญาตให้เป็นผู้พูดเรื่องเพศได้โดยปริยาย (Take for granted)

การพูดเรื่องเพศในยุคสมัยใหม่ จึงถูกเชื่อมโยงเข้ากับสถาบันต่างๆ ในสังคม รวมทั้งสถาบันการแต่งงาน ที่จะกำหนดกรอบให้ความสัมพันธ์ทางเพศที่อยู่ในขอบเขตของการแต่งงานเป็นเรื่องที่ถูกต้องและแสดงถึง “ความปกติ” และกีดกันชุดความรู้เรื่องเพศของบุคคลกลุ่มอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์ทางเพศในรูปแบบที่นอกเหนือไปจาก “ความปกติ” ดังกล่าว ให้ไม่สามารถเข้าถึงอำนาจในการสถาปนาความเป็นจริงในสังคมได้

ดังนั้น การขยายตัวของเรื่องเพศในสังคมสมัยใหม่ จึงเป็นการทำให้ดูเหมือนว่าได้เปิดพื้นที่ให้กับการต่อรองของปัจเจกกับสิ่งที่สังคมกำหนดเพื่อสร้างอัตลักษณ์ของตนเอง แต่ทั้งหมดก็เป็นกรสร้างผ่านระบบการให้ความหมายของอัตลักษณ์ทางสังคม (Social identity) ที่ปัจเจกต้องพยายามทำให้ภาพลักษณ์ของตนเองสอดคล้องกับอัตลักษณ์ทางสังคม เพื่อยืนยันการสถานะแห่งการเป็นสมาชิกของสังคมนั้นๆ

กิจกรรมการสวิงกิ้งที่ปรากฏในข่าวจึงมีลักษณะเป็นกิจกรรมทางเพศที่ถูกจัดว่ากระเทยกระเทือนต่อ “ความเป็นปกติ” และเป็นพฤติกรรมทางเพศที่ไม่สามารถยอมรับได้ในสังคมที่ยึดเอาบรรทัดฐานรักต่างเพศ (Heteronormativity) เป็นหลัก เนื่องจากเป็นความสัมพันธ์ทางเพศนอกการสมรส ไม่ผูกติดอยู่กับสถาบันการแต่งงาน และเป็นเรื่องเพศในพื้นที่สาธารณะที่ปราศจากการรับรอง “ความเป็นปกติ” จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่ได้รับอำนาจในการกำหนดชุดความรู้ในเรื่องเพศที่ถูกต้องของสังคม นอกจากนี้ยังเป็นเพศวิถี (Sexuality) ที่ไม่ได้เป็นไปเพื่อการสืบเผ่าพันธุ์หรือเพื่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร

เนื่องจากเพศวิถี เป็นการประกอบสร้างจากสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้น มาตรฐานเกี่ยวกับเรื่องเพศ (Sexual standard) ในแต่ละสังคมและวัฒนธรรมจึงมีความแตกต่างกัน ดังที่ Reiss (1960) ได้กล่าวถึงมาตรฐานเกี่ยวกับเรื่องเพศใน 3 ลักษณะดังต่อไปนี้

- 1). A procreational orientation คือ ความคิดที่ว่าการมีเพศสัมพันธ์ควรเป็นไปเพื่อการสืบเผ่าพันธุ์เท่านั้นหรือเพื่อการมีบุตรสืบสกุลเท่านั้น
- 2). A relational orientation คือ ความคิดที่เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นการแสดงออกซึ่งความรักและอารมณ์ความรู้สึก และช่วยให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมในความสัมพันธ์มากขึ้น
- 3). A recreational orientation คือ ความคิดที่เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์เป็นไปเพื่อความสนุกสนานและความพึงพอใจ

เมื่อนำเอามาตรฐานเกี่ยวกับเรื่องเพศ (Sexual standard) จะพบว่าบรรทัดฐานรักต่างเพศได้กำหนดให้เพศวิถีที่ถูกต้องและเป็นปกติ คือ กิจกรรมทางเพศผูกติดอยู่กับการสืบเผ่าพันธุ์ (Procreation orientation) บรรทัดฐานรักต่างเพศ (Heteronormativity) จึงกีดกัน (Exclusion) เพศวิถีแบบอื่นๆ ให้ออกไปจากศูนย์กลางของอำนาจในการสถาปนาความรู้และ

ความเป็นจริงของสังคม ดังนั้น วาทกรรมเรื่องเพศในข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้ง จึงเป็นการกีดกันเพศวิถีที่แสดงออกซึ่งความรักและอารมณ์ความรู้สึก (Relational orientation) และเพศวิถีที่เป็นไปเพื่อความสนุกสนานและความพึงพอใจ (Procreation orientation) ซึ่งเป็นเพศวิถีของกิจกรรมการสวิงกิ้งที่ผู้วิจัยได้มาจากสัมภาษณ์บุคคลที่ถูกเรียกว่าอาชญากร

บริบททางสังคมในเรื่องเพศตามที่ได้กล่าวไปแล้ว ได้ส่งผลกระทบต่อกรอบการรายงานข่าวบุกจับปาร์ตี้สวิงกิ้งโดยสื่อมวลชน โดยมีสถานะเป็นกรอบความคิดหลักในการสร้างวาทกรรมเพื่อกีดกันชุดความรู้แบบอื่นๆ ที่ไม่สอดคล้องกับบรรทัดฐานเรื่องเพศที่สังคมนิยามว่าเป็นปกติ กระบวนการดังกล่าวของสื่อมวลชน จึงเป็นการผลิตซ้ำ (Reproduction) ระบบสังคมที่เป็นมรดกตกทอดมาจากศตวรรษที่ 19 เพื่อควบคุมเรื่องเพศในสังคม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2.3 กรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ

วาทกรรมหลัก (Dominant discourse) ในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ เป็นวาทกรรมที่เกิดจากการเชื่อมโยงความหมายของปัญหาสังคมเข้ากับภาพเหมารวม (Stereotype) ของสถาบันอาชีวะศึกษา ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า บริบททางสังคมที่มีผลต่อการกำหนดวาทกรรมในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ จึงเป็นกรอบการรับรู้ของสังคมที่มีต่อสถาบันการศึกษาประเภทอาชีวะศึกษา ซึ่งจะสะท้อนภาพของอุดมการณ์ทางการศึกษาที่ครอบงำความคิดของคนส่วนใหญ่ในสังคม

จะเห็นได้ว่าเมื่อผู้ก่อเหตุเป็นนักเรียนอาชีวะ สื่อมวลชนก็จะมีท่าทีที่รุนแรงในการแสดงความคิดเห็นได้ตอบกับปรากฏการณ์ดังกล่าวทั้งในทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ก่อเหตุ เช่น พิธีกรรายการเล่าข่าวก็จะไม่รอช้าที่จะต่อว่าคำทอด้วยถ้อยคำรุนแรง และคำที่ถูกเลือกมาใช้ในการพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ก็จะแสดงถึงจุดยืนเดียวกัน ผู้วิจัยเชื่อว่าเป็นการสะท้อนถึงภาพตัวแทนทางวัฒนธรรม (Cultural representation) ที่อยู่ในกรอบการรับรู้ของผู้รับสารอยู่แล้ว เป็นทุนเดิม จึงทำให้ผู้รับสารไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นความผิดปกติแต่อย่างใดเมื่อสื่อมวลชนแสดงความคิดเห็นอย่างรุนแรงเพื่อโจมตีพฤติกรรมเบี่ยงเบนของผู้ต้องหาที่เป็นนักเรียนอาชีวะ

ตามที่คุณวิจัยได้สรุปไว้ในสรุปการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ ที่สะท้อนให้เห็นว่าอุดมการณ์ใหญ่ของระบบการศึกษาคือ “อุดมการณ์ชนชั้น” (Class ideology) ในส่วนการอภิปรายผล ผู้วิจัยจะนำเอาประเด็นกล่าวมาขยายความเพื่อแสดงถึงกรอบความคิดและบริบททางสังคมที่มีผลต่อการสร้างวาทกรรมของสื่อมวลชน

กรอบความคิดเรื่อง “ชนชั้น” ในสังคมคือการแบ่งบุคคลที่มีสถานะทางสังคมแตกต่างกันออกเป็นลำดับชั้น คือ มีกลุ่มคนประเภทหนึ่งที่เหนือกว่า ดีกว่า รวยกว่า กลุ่มคนในอีกสถานะหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมที่ยังคงมีชุดความคิดในระบบสังคมเจ้าขุนมูลนายตกทอดสืบต่อกันมา กรอบความคิดเรื่องชนชั้นจึงยังมีอิทธิพลอยู่มาก

เมื่อนำเอากรอบความคิดเรื่อง “ชนชั้น” ในสังคม มาอธิบายกรอบความคิดชนชั้นทางการศึกษาที่แฝงอยู่ในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน ก็จะพบว่า สื่อมวลชนได้ใช้คุณค่าทางชนชั้นรวมไปกับระบบการศึกษา เพื่อกำหนดกรอบในการถ่ายทอดเนื้อหาข่าว ทำให้เกิดภาพของลำดับชั้นของสถาบันทางการศึกษา ซึ่งความหมายที่สื่อมวลชนได้เข้ารหัส (Encode) ได้แสดงความหมายโดยนัยว่าการศึกษาแบบอาชีวศึกษาถูกจัดอยู่ในลำดับที่ต่ำกว่าแบบอื่น

ทั้งนี้ การแบ่งประเภทของของสถาบันทางการศึกษาออกเป็นหมวดหมู่นั้น จะมีเกณฑ์ในด้านหน้าที่และความเชี่ยวชาญเฉพาะมาเป็นตัวแบ่ง การเรียงตัวของสถาบันทางการศึกษาแบบต่างๆ จึงเป็นไปในแนวระนาบที่เท่าเทียมกัน จึงสรุปได้ว่าในความเป็นจริงแล้ว ไม่มีลำดับชั้นของสถาบันทางการศึกษา จะมีก็แต่ลำดับชั้นของสถาบันทางการศึกษาที่อยู่ในกรอบการรับรู้ของสังคมเท่านั้น

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การศึกษาในสายอาชีพจะมีภาพลักษณ์ของการเป็นสถาบันการศึกษาที่เชื่อมโยงกับการใช้แรงงาน (Education for skilled labor) ในขณะที่การศึกษาสายสามัญที่เรียนเนื้อหาวิชาการเป็นหลัก จะมีภาพลักษณ์ของการเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Education for excellence) ที่มีจุดหมายปลายทางเป็นใบปริญญาบัตร ซึ่งสังคมจะให้คุณค่ามากกว่า

ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ด้วยกรอบความคิดในเชิงประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการใช้แรงงาน (Labor) ในสังคมไทย ซึ่งเป็นสังคมในระบบอุปถัมภ์ที่ได้รับอิทธิพลจากกรอบความคิดแบบเจ้าขุนมูลนาย โดยในสมัยที่สยามประเทศยังอยู่ในยุคสมัยของสังคมระบบอุปถัมภ์ มีการแบ่งชนชั้นระหว่าง เจ้าขุนมูลนายกับชนชั้นแรงงานในสมัยนั้น ซึ่งได้แก่ ทาส ไพร่ การใช้แรงงานไม่ใช่เรื่องของชนชั้นสูง หากแต่เป็นเรื่องของชนชั้นล่างในสังคมที่ไม่ได้รับการศึกษาในเชิงวิชาการดังเช่นชนชั้นปกครองหรือชนชั้นสูงที่มีอำนาจมากที่สุดในสังคม

เห็นได้จากวาทกรรมที่เชื่อมโยงการศึกษาเข้ากับชนชั้น เช่น “เรียนสูงๆ โตขึ้นจะได้เป็นเจ้าคนนายคน” ซึ่งเป็นคำพูดติดปากของคนในสังคมไทย (Conventional way of talks) โดยเป็นรูปประโยคที่เชื่อมโยงสถานภาพทางการศึกษาเข้ากับชนชั้นทางสังคม (Class value) และความหมายที่ถูกสะท้อนออกมาจากวาทกรรมดังกล่าว ก็แสดงถึงการให้คุณค่ากับการศึกษาหาความรู้ในเชิงวิชาการ (Education for excellence) มากกว่าที่จะพูดถึงสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงาน (Education for skilled labor)

บริบททางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างวาทกรรมในข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ จึงเป็นกรอบความคิดเรื่องคุณค่าทางชนชั้น (Class value) ที่แฝงอยู่ในระบบการศึกษา รวมถึงภาพลักษณ์ของ “แรงงาน” (Labor) ซึ่งเป็นการส่งต่อชุดความรู้ (Knowledge) มาจากระบบสังคมในสมัยเจ้าขุนมูลนาย และยังคงมีอิทธิพลต่อการให้ความหมายในสังคมปัจจุบัน เพราะสื่อมวลชนยังคงผลิตซ้ำกรอบความคิดดังกล่าวผ่านการถ่ายทอดเนื้อหาไปยังสาธารณชนในวงกว้าง (Public sphere)

ถึงแม้ว่าทุกวันนี้สังคมไทยจะเปลี่ยนแปลงจากสังคมแบบมูลนายเข้าสู่ความเป็นประชาธิปไตยที่เน้นความเสมอภาค แต่ก็เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบผิวเผินในเชิงกายภาพเท่านั้น เพราะกรอบความคิดเกี่ยวกับคุณค่าทางชนชั้น (Class value) ยังคงทำงานอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยเข้าไปแฝงอยู่ในสถาบันทางสังคม เช่น สถาบันทางการศึกษา เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2.4 กรณีศึกษาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ชนยาเสพติด

บริบททางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างวาทกรรมในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ถูกลอบชนยาเสพติด คือ กรอบการให้ความหมายทางสังคมที่มีต่อกลุ่มชาติพันธุ์และยาเสพติด

กรอบความรู้ของสังคมที่มีต่อ “ยาเสพติด” ภัยคุกคามความปลอดภัยในชีวิตของปัจเจก จะเห็นได้ว่าในช่วงหนึ่ง ข่าวการจับผู้บริสุทธิ์เป็นตัวประกัน โดยมีสาเหตุมาจากอาการประสาทหลอนจากการเสพยาเสพติด จะถูกเลือกมานำเสนออยู่เป็นประจำ ซึ่งเป็นการกำหนดวาระโดยสื่อมวลชนเอง

ในช่วงต่อมา ความหมายของ “ยาเสพติด” ในสังคม ถูกทำให้กลายเป็นสิ่งที่มอบอำนาจโดยชอบธรรมให้กับผู้บังคับใช้กฎหมายในการที่จะปราบปรามด้วยมาตรการขั้นรุนแรง โดยการกำจัดผู้เบี่ยงเบนในกรณียาเสพติดด้วยมาตรการขั้นรุนแรงที่สุด ปรากฏชัดเจนในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นช่วงที่วาทกรรมการฆ่าตัดตอนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีความรุนแรงมาก โดยไม่จำเป็นต้องสืบสวนหาสาเหตุให้ละเอียดถี่ถ้วนเพื่อความยุติธรรมต่อผู้ถูกกระทำ

นอกจากนี้ “ยาเสพติด” ในสังคมไทย ยังถูกเชื่อมโยงกับชนกลุ่มน้อยในประเทศไทยมาเป็นเวลานาน โดยเป็นหนึ่งในภาพตายตัว (Stereotype) ที่ถูกสร้างโดยการใช้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่มีอยู่เหนือชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศ โดยเป็นการแปะป้าย (Label) กลุ่มบุคคลที่มีภัยต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติให้กับชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่มีอำนาจในการตอบโต้เพื่อต่อรองความหมายดังกล่าว

ทั้งนี้ การสร้างภาพตายตัว (Stereotype) สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ในสังคมไทยมีประวัติความเป็นมายาวนาน โดยมีอำนาจรัฐเข้ามาเกี่ยวข้อง และเป็นไปเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองการปกครองของกลุ่มอำนาจในช่วงเวลาต่างๆ ดังที่ผู้วิจัยจะแสดงให้เห็นในลำดับต่อไปเพื่อให้เห็นถึงบริบททางสังคมที่มีผลต่อการกำหนดวาทกรรมในข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ในคดียาเสพติด ดังนี้

จากงานวิจัยเรื่อง “การสร้างภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขาในสังคมไทยระหว่างทศวรรษ 2420 – ทศวรรษ 2520” ของ พิพัฒน์ กระแจะจันทร์ (2550) ผู้วิจัยพบว่าในปัจจุบันมีผลการศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์และภาพตายตัวของกลุ่มชาติพันธุ์หรือที่มักจะถูก

เรียกว่า “ชาวเขา” จำนวนไม่น้อย ส่วนใหญ่อยู่ในประเภทของบทความที่ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างภาพลักษณ์ภายใต้กรอบแนวคิดหลังสมัยใหม่ (Post modernism) และสกุลหลังอาณานิคม (Post colonialism) ที่มุ่งวิเคราะห์วาทกรรมที่ถูกสร้างขึ้นในสมัยการก่อกำเนิดของรัฐชาติสมัยใหม่นับตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 จนถึงปัจจุบัน

งานเขียนเหล่านี้ เป็นการวิเคราะห์วาทกรรมที่พยายามเข้าไปรื้อถอน (Deconstruction) ให้เห็นถึงกระบวนการสร้างภาพลักษณ์ของ “ชาวเขา” ที่ถูกจัดว่าเป็นกลุ่มคนชายขอบของสังคม (อภิญา เพ็ญฟูสกุล, 2546) ผลการศึกษาทั้งหมดต่างชี้ให้เห็นถึงกระบวนการสร้างภาพลักษณ์ของชาวเขา เกิดขึ้นจากกระบวนการสร้างภาพตัวแทน (Representation) ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์หลายๆ ด้าน เป็นต้นว่า การเมือง สังคม เศรษฐกิจ แต่ล้วนตั้งอยู่บนความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีอำนาจในการสร้างภาพเหล่านั้น ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง

ภาพตัวแทนนี้ต่อมาจะถูกพัฒนาให้กลายเป็นภาพแทนความจริง โดยมีการสร้างความรู้ขึ้นมาชุดหนึ่งเป็นเหตุผลสนับสนุนให้เกิดความรู้สึกว่าภาพลักษณ์หรือภาพตัวแทนนั้นคือความจริง ภายในกระบวนการสร้างความจริงนี้ สื่อสาธารณะ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างภาพตัวแทนให้มีความรู้สึกสมจริงมากยิ่งขึ้น ในที่สุดภาพตัวแทนนี้ก็พัฒนากลายเป็นภาพตายตัวที่เป็นแบบฉบับของกลุ่มคนที่ถูกสร้าง (Stereotype)

นับตั้งแต่ทศวรรษ 2500 เป็นต้นมา การศึกษาเกี่ยวกับชาวเขาในสังคมไทย มีงานเขียนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก เมื่อเทียบกับในช่วงทศวรรษ 2420-2470

การเกิดขึ้นของงานเขียนเกี่ยวกับชาวเขาในทศวรรษ 2500 มีความแตกต่างไปจากงานเขียนในช่วง 2420 – 2470 โดยงานเขียนในช่วง 2420 – 2470 จะเป็นงานเขียนในเชิงชาติพันธุ์วรรณาหรือในเชิงชุดคีย์ปัญหาของชาวเขา คือมองภาพว่าชาวเขาเป็นตัวปัญหาของชาติในหลายๆ ด้าน เช่น ปัญหาต่อความมั่นคงของชาติ ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ปัญหาการปลูกฝิ่น ปัญหาทางสังคมการเมือง เป็นต้น เพื่อตอบสนองต่อนโยบายของรัฐ ทั้งหมดเป็นงานเขียนภายใต้กรอบทัศน์สมัยใหม่ที่เน้นการศึกษาโครงสร้างหน้าที่ และการแก้ไขปัญหาของชาติ งานเขียนเหล่านี้จึงมีความแตกต่างไปจากกรอบทัศน์หลังสมัยใหม่ที่ไม่เชื่อในเรื่องของแก่นแท้ทางวัฒนธรรม แต่มุ่งที่จะเข้าใจถึงกระบวนการสร้างความรู้ให้กลายเป็นความจริง

การสร้างภาพลักษณ์ของชาวเขาถือเป็นกระบวนการหนึ่งของการสร้างภาพตัวตน ซึ่งเป็นเรื่องของมายาคติและความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน

งานเขียนในยุคหลังสมัยใหม่ เน้นการตีแผ่ภาพลักษณ์ด้วยการใช้แนวทางวิเคราะห์วาทกรรม ที่แสดงถึงแนวคิดในสกุลหลังอาณานิคม กระบวนการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของชาวเขาเน้นวิธีการวิเคราะห์แบบประวัติศาสตร์ที่แสดงให้เห็นว่า “ชาวเขา” เป็นวาทกรรมที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยสังคม เพื่อเป็นเครื่องมือของรัฐในการควบคุมและสร้างความชอบธรรมในการปกครองชนกลุ่มน้อยเหล่านี้ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 หรือในยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ผลจากการสร้างภาพลักษณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่สองยังได้สืบเนื่องต่อมาจนถึงสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สองอีกด้วย ภาพลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่สองมีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งเกิดจากบริบททางประวัติศาสตร์ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่แตกต่างกัน ภาพลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นในสมัยนี้ประกอบด้วยภาพลักษณ์ของการเป็นผู้ตัดไม้ ทำลายป่า ปลูกฝิ่นค้ายาเสพติด คอมมิวนิสต์ การเป็นคนอื่นในสังคม (The others) ตกอยู่ในฐานะของการเป็นคนชายขอบอย่างแท้จริงทั้งในเชิงพื้นที่และความคิด

นอกจากนี้ งานเขียนเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ในยุคหลังสมัยใหม่ยังได้ชี้ให้เห็นว่า ภายใต้วาทกรรมแนวคิดของความเจริญที่เรียงลำดับกลุ่มชนตามวิวัฒนาการแบบเส้นตรง การแยกแยะกลุ่มชาติพันธุ์ของสยามนี้ได้สร้างให้เกิดชนพวกอื่นในดินแดนของตน และเป็นชนพวกอื่นที่ตนเองไม่ยอมรับในการมีตัวตนอยู่ อาจกล่าวได้ว่าชนชั้นปกครองชาวสยามได้สถาปนาตนเองขึ้นมาเป็นศูนย์กลาง ในขณะที่ชนพวกอื่นได้กลายเป็นคนชายขอบผ่านคำเรียกต่างๆ เช่น “ชาวป่า” “คนป่า” “ชาวบ้านนอก” รวมถึง “ชาวเขา” เป็นต้น งานเขียนเชิงชาติพันธุ์วรรณาของชนชั้นปกครองชาวสยามจึงสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว และจัดลำดับชั้นความเจริญของมนุษย์ อันเป็นผลมาจากการก่อรูปของรัฐชาติที่มีขอบเขตที่ประชากรทุกกลุ่มชาติพันธุ์ได้ถูกรวมเข้าไว้ในรัฐที่ถือกำเนิดขึ้นมาใหม่

การสร้างภาพลักษณ์ของ “ชาวเขา” ในสังคมไทยเริ่มขึ้นในช่วงทศวรรษ 2420 ภายใต้อิทธิพลและบรรยากาศทางการเมืองของประเทศจักรวรรดินิยมตะวันตก คำว่า “ชาวเขา” ยังไม่เกิดขึ้น มีเพียงคำเรียกกลุ่มชาติพันธุ์รวมๆ ว่า “ชาวป่า” หรือ “คนป่า” ภาพลักษณ์ของชาวเขาจึงถูกนำเสนอในฐานะ “คนป่า” ที่ล่าหลัง ป่าเถื่อน การเกิดขึ้นของภาพลักษณ์นี้เป็นผลมาจากการได้อิทธิพลทางความคิดของชนชั้นนำสยามจากชาวตะวันตก โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ทางชาติพันธุ์อันเป็นผลมาจากการสร้างตัวตนของรัฐสยามที่มีพรมแดนและแรงบีบคั้นจากประเทศจักรวรรดินิยม (ธงชัย วินิจจะกุล)

อย่างไรก็ตาม ภาพลักษณ์ของการเป็นคนป่านี้ ยังไม่ได้รับการอธิบายที่เชื่อมโยงให้เห็นถึงการส่งอิทธิพลทางความคิดของชาวตะวันตกกับชนชั้นนำสยามในเวลานั้นเท่าที่ควร นอกจากนี้ ภาพลักษณ์ของ “ชาวป่า” ในช่วงเวลานี้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่ภาพลักษณ์ของความล้าหลังป่าเถื่อนเท่านั้น แต่ยังมีภาพลักษณ์อื่นอีกเป็นจำนวนมากที่น่าสนใจ เช่น ภาพลักษณ์ของการนับถือผี และภาพลักษณ์ของการเป็นผู้ทำลายป่าไม้

เมื่อเข้าสู่สมัยสงครามโลกครั้งที่สอง หลังจากสงครามโลกยุติลงในทศวรรษ 2480 ประเทศจักรวรรดินิยมได้ยุติบทบาทเจ้าของอาณานิคมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ลง แต่สถานการณ์ทางการเมืองในเวลานั้นอบอวลไปด้วยบรรยากาศของสงครามเย็น ภาพลักษณ์ของ “ชาวเขา” ในสังคมไทยถูกสร้างขึ้นอย่างหลากหลายมิติ เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กันไปกับบริบททางประวัติศาสตร์ ภาพลักษณ์ของ “ชาวเขา” ไม่ได้ถูกนำเสนอเฉพาะการเป็นกลุ่มชนที่ป่าเถื่อนเท่านั้น แต่ภาพลักษณ์ของชาวเขาหลังสมัยสงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ได้รับการนำเสนอในฐานะกลุ่มชนที่ทำลายความมั่นคงของชาติ ปลูกฝิ่นผิดกฎหมาย ทำลายป่าไม้และต้นน้ำลำธาร ในขณะที่เดียวกันก็ยังมีภาพลักษณ์ของการเป็นกลุ่มชนที่สวยงาม และเป็นตัวตลก ผู้วิจัยเห็นว่าการเกิดขึ้นของภาพลักษณ์ที่หลากหลายทับซ้อนกันจึงเป็นเรื่องที่มีความน่าสนใจอย่างมาก เพราะภาพลักษณ์ทั้งหลายนี้ได้ตกทอดและส่งผลกระทบต่อมาถึงในปัจจุบัน

จากที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าบริบททางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองภายในประเทศ รวมทั้งการปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก ล้วนมีผลต่อการกำหนดภาพลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ในแต่ละยุคสมัย และภาพเหล่านั้นก็ได้กลายเป็นภาพตายตัวที่มีความหลากหลาย (Stereotype) และตกทอดมาจนถึงปัจจุบัน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ภาพตายตัวในแบบต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ ได้ถูกเลือกสรรภาพตายตัวแต่ละแบบมาใช้เพื่อนำมาตอบสนองวัตถุประสงค์ที่จำเพาะเจาะจงสำหรับด้านต่างๆ ของสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจการเมือง สังคมและวัฒนธรรม เช่น กลุ่มชาติพันธุ์จะมีภาพที่ดูใสซื่อ ไม่ทันโลก เมื่อนำมาใช้ในละครโทรทัศน์ หรือมีภาพความเป็นกลุ่มชนที่แสดงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมีความเป็นธรรมชาติ เมื่อนำมาใช้ในมิติการท่องเที่ยวเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ และกลุ่มชาติพันธุ์จะเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่นำไปสู่ความไม่สงบเรียบร้อยของสังคม เมื่อนำเสนอข่าวเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีกลุ่มชาติพันธุ์เป็นตัวละครประเภทผู้ร้ายในข่าว เป็นต้น

เพื่อให้เข้าใจกระบวนการที่สร้างภาพตัวแทนให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีลักษณะเลื่อนไหล เป็นพลวัต และเป็นฝ่ายที่ได้รับผลกระทบจากกระแสชาตินิยมหลักในการพัฒนา ผู้วิจัยจะ นำเอาแนวความคิดสกุลหลังอาณานิคม (Post colonialism) มาใช้ประกอบการอภิปราย เพื่อให้เข้าใจกระบวนการที่ความหมายเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์มีลักษณะเลื่อนไหลและเป็นฝ่าย ที่ได้รับผลกระทบจากกระแสชาตินิยมหลักในการพัฒนา ผู้วิจัยจะนำเอาแนวความคิดสกุล หลังอาณานิคม (Post colonialism) มาใช้ในการอภิปราย

แนวความคิดสกุลหลังอาณานิคม เกิดขึ้นในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ซึ่งเป็นช่วงที่ จักรวรรดินิยมตะวันตกได้สิ้นสุดลงเมื่อราวคริสต์ศตวรรษที่ 20 แนวความคิดสกุลหลังอาณานิคม ไม่ใช่ทฤษฎี หากแต่เป็นวิถีคิดในการวิพากษ์มรดกทางความคิด อิทธิพล และการประพฤติ ปฏิบัติต่างๆ ที่เป็นผลผลิตตกทอดมาจากสมัยอาณานิคม มรดกทางความคิดนี้คือชาตินิยมใน รูปแบบต่างๆ

งานเขียนสำคัญที่เป็นหมุดหมายของการเกิดกระแสแนวความคิดสกุลหลังอาณานิคม คือ งานเขียนเรื่อง Orientalism ของ เอ็ดเวิร์ด ซาอิด (Edward Said) ใน พ.ศ. 2521 โดยเป็นการ หยิบยืมแนวคิดการวิเคราะห์ว่าทศวรรษมาจากนักปรัชญาคนสำคัญคือ มิเชล ฟูโกต์

ซาอิดอธิบายว่าอำนาจของอาณานิคมตะวันตกไม่ได้ตั้งอยู่เพียงการสร้างอิทธิพลทาง การเมืองและเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังขยายอำนาจของความรู้ในเรื่องความเป็นตะวันตก ระบบ ความรู้ของอาณานิคมตะวันตกได้สร้างผู้อยู่ภายใต้ปกครอง (คนในบังคับ) ให้อยู่ในฐานะของ วัตถุชนิดหนึ่งที่สามารถพิสูจน์ได้ด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ผ่านเทคโนโลยีของการจัด จำแนกทางชาติพันธุ์หรือวิทยาศาสตร์การจัดแบ่งเชื้อชาติ (The science of races) (Said, 1995; Duara, 2006) ซึ่งก่อให้เกิดความชอบธรรมของชาวตะวันตกในการครอบครองดินแดน ต่างๆ ที่มาของความชอบธรรมนี้ก็คือ “ลัทธิดาร์วินทางสังคม” (Social Darwinism)

ประวัติศาสตร์ในยุคสมัยใหม่ที่ได้รับอิทธิพลชาตินิยมมักเน้นเรื่องของวิวัฒนาการแบบ เส้นตรงของสังคมที่มองประวัติศาสตร์ที่ขับเคลื่อนไปในลักษณะของความก้าวหน้า และ เชื่อมต่อเป็นเส้นตรงอย่างไม่ขาดสาย ในขณะที่เดียวกันก็มีการแบ่งสังคมเป็นลำดับขั้นระหว่าง ความศิวิไลซ์กับความป่าเถื่อน คือ มองสังคมในลักษณะของความเจริญที่ตรงข้ามกับความล้า หลัง (Duara, 2006) การสร้างความรู้ลัทธิชาตินิยมเริ่มขึ้นจากกระบวนการผลิตความรู้เพื่อหล่อ หลอมและชี้นำสังคม เช่น การสร้างประวัติศาสตร์ชาติขึ้นเป็นเครื่องมือที่รัฐใช้ในการชักจูง

มวลงานให้เกิดความรู้สึกรักของชาตินิยม ที่สำคัญคือ สื่อสารภาวะประเภทต่างๆ ตลอดจนการอบรมเยาวชน และการถ่ายทอดความรู้ผ่านโรงเรียน เป็นต้น

เมื่อนำกรอบแนวคิดสกุลหลังอาณานิคมมาอธิบายปรากฏการณ์ที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวการวิสามัญฆาตกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกลอบขยาเสพติด ผู้วิจัยมีความเห็นว่ากรอบอุดมการณ์ที่กำหนดจุดยืนในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน เป็นผลผลิตจากอำนาจในการกำหนดชุดความรู้ของชาติตะวันตกในสมัยล่าอาณานิคม (Colonialism) ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดระบบความคิดในเชิงวิวัฒนาการ (Evolutionism) ที่จัดลำดับสังคมในแต่ละแบบอย่างมีลักษณะเป็นเส้นตรง สร้างความเหนือกว่าหรือด้อยกว่าให้กับสังคมแต่ละแบบเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการใช้อำนาจเหนือกลุ่มสังคมที่ถูกจัดให้อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่า

จากการสืบสาวที่มาที่ไปของบริบททางสังคมที่มีผลต่อการสร้างวาทกรรมในแต่ละกรณีศึกษา ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ถึงแม้เทคโนโลยีการสื่อสารที่องค์กรสื่อแต่ละแห่งนำมาใช้จะแสดงถึงนวัตกรรมความก้าวหน้าในเชิงเทคนิค (Technical innovation) แต่สื่อมวลชนยังไม่มีนวัตกรรมทางความคิด (Thinking innovation) ดังจะเห็นได้ว่ากรอบวิธีคิดในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนไทยยังคงล้าหลัง ยึดติดอยู่กับเรื่องของบรรทัดฐาน ชนชั้น และการสร้าง “ความเป็นอื่น” ให้กับบุคคลที่แตกต่างไปจาก “พวกเรา” ภายใต้กรอบความคิดดั้งเดิมที่เป็นผลผลิตจากชุดความรู้ (Knowledge) ที่ถูกกำหนดขึ้นโดยความสัมพันธ์เชิงอำนาจในยุคสมัยต่างๆ

ความหมายของสื่อมวลชนจึงไม่สอดคล้องเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจริงในสังคมปัจจุบัน ดังจะเห็นได้ว่า ความหลากหลายทางเพศในสังคมปัจจุบันไม่สามารถจะอธิบายหรือทำความเข้าใจได้ด้วยบรรทัดฐานรักต่างเพศอีกต่อไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นความหลากหลายทางเพศภาวะ (Gender) เพศวิถี (Sexuality) นอกจากนี้ ปรัชญาในการจัดแบ่งประเภทของสถาบันการศึกษาออกเป็นหมวดหมู่ ก็คือจัดแบ่งตามความเชี่ยวชาญเฉพาะหรือหน้าที่ที่แตกต่างกัน ไม่ใช่การจัดแบ่งแบบชนชั้นที่แสดงความด้อยกว่า และเหนือกว่าของสถาบันแบบใดแบบหนึ่ง รวมทั้งยังเกิดสภาวะการขาดแรงงานฝีมือที่เป็นกลไกขับเคลื่อนอุตสาหกรรมของประเทศ และการแบ่งแยกพื้นที่ทางสังคมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และประชากรพื้นราบในเมืองก็ไม่สามารถขีดเส้นแบ่งได้อย่างชัดเจนเช่นในอดีต เนื่องจากการเกิดขึ้นของแนวทางการพัฒนาทางเลือกและกระแสความคิดที่เน้นความเท่าเทียมกันทางสังคมของกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกันในทางกายภาพ

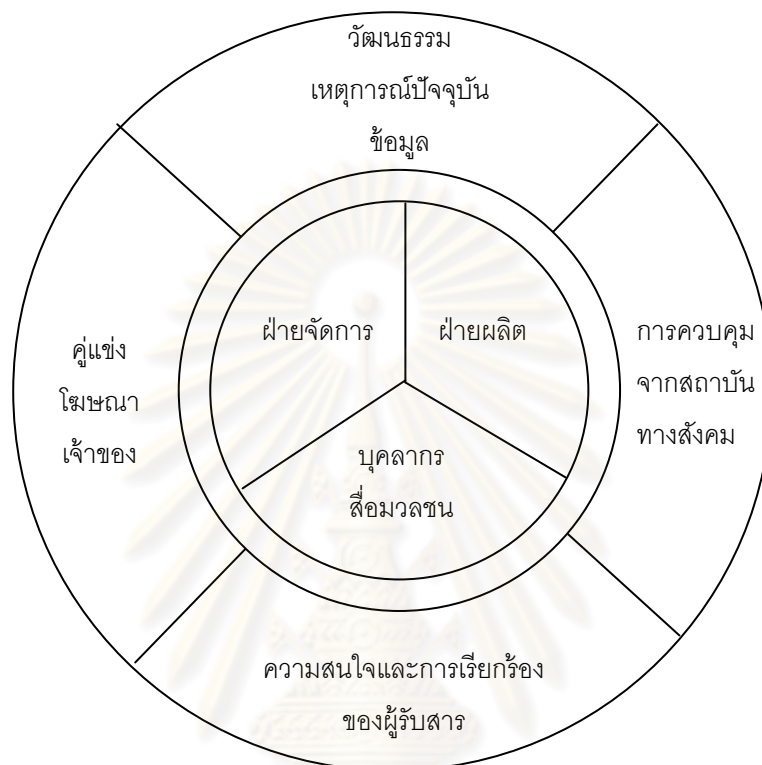
อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาของผู้วิจัย ทำให้ทราบว่าตัวสื่อมวลชนเองก็มีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถหรือสร้าง (Deconstruction) กรอบความคิดแบบเดิมที่ก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมทางสังคมได้ ในลำดับถัดไปจะอภิปรายถึงปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดรูปแบบเนื้อหาที่ถูกนำเสนอโดยสื่อมวลชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานขององค์กรสื่อ

ผู้วิจัยจะนำเอาแบบจำลองของ เดนิส แมคควอยล์ (Dennis McQuail) (1987) มาใช้ประกอบกรอธิบายถึงปัจจัยที่มีผลต่อการนำเสนอเนื้อหาของสื่อมวลชน ดังนี้

แบบจำลองของ Denis McQuail แสดงปัจจัยที่สร้างแรงกดดันให้กับการทำงานขององค์กรสื่อ

จากแผนผังข้างต้น แสดงให้เห็นว่าในฐานะที่สื่อมวลชนเป็นสถาบันหนึ่งของสังคม ตามแนวคิดของ McQuail นั้น การดำเนินกิจการและจัดรูปแบบองค์กรธุรกิจสื่อมวลชน จะมีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการจัดองค์กร การจัดการและเนื้อหาของสื่อมวลชน ดังแบบจำลองของ McQuail ซึ่งอาศัยแนวคิดของ Gerber ซึ่งได้แสดงให้เห็นว่าองค์กรสื่อได้รับความกดดันและสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร คู่แข่ง รัฐ และสถาบันทางสังคมอื่นๆ จะเห็นได้ว่ามีทั้งข้อจำกัดภายในและข้อจำกัดที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของตัวสื่อมวลชนเอง

ทั้งนี้ เมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่ความเป็นทุนนิยมอย่างเต็มตัว (Capitalism) จากการดำเนินนโยบายในสมัยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ สถาบันต่างๆ ในสังคมย่อมต้องการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ ไม่เว้นแม้แต่สถาบันสื่อมวลชน ซึ่งได้กลายสภาพเป็น

“อุตสาหกรรมสื่อ” (Media industries) ที่ต้องมีการหากำไรส่วนเกินเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมรูปแบบอื่นๆ กล่าวคือ ข่าวสาร และเนื้อหาต่างๆ ล้วนมีสถานะเป็น “สินค้า” ที่ต้องมีมูลค่าในการแลกเปลี่ยนระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย (Exchange value) เช่นเดียวกับสินค้าที่สามารถจับต้องได้ในทางกายภาพ (Physical products)

อิทธิพลของทุนนิยมที่มีต่อองค์กรสื่อ เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกประเด็นหรือแง่มุมใดแง่มุมหนึ่งของประเด็นที่จะต้องเน้นให้มี “คุณค่าข่าว” (News value) เพื่อสร้างความน่าสนใจหรือก็คือ “มูลค่า” ให้กับประเด็นที่จะได้รับการนำเสนอเป็นข่าว ซึ่งเป็นการปิดกั้นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อการขายข่าว (Industry profits) ออกจากพื้นที่สาธารณะไปโดยปริยาย แม้ว่าสิ่งที่ไม่ใช่ประโยชน์ต่อการขายข่าวนั้นจะมีประโยชน์ต่อสังคมก็ตาม (Social profits) ดังที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วในตอนต้นว่ากระบวนการรายงานข่าวอาชญากรรมของสื่อมวลชนเป็นการควบคุมสังคมด้วยการผลิตซ้ำอุดมการณ์หลักและปิดกั้นอุดมการณ์ที่จะต่อต้านการครอบงำของอุดมการณ์หลัก

เมื่อได้กำหนดทิศทางของเนื้อหาที่จะนำเสนอแล้ว ในลำดับต่อมา “ความเป็นอุตสาหกรรมสื่อ” (News industries) ยังได้ส่งผลต่อรูปแบบของข่าว (News format) โดยมีการควบคุมต้นทุนขององค์กรด้วยการใช้เนื้อหาเดิมมาเล่าซ้ำในรูปแบบที่แตกต่างกัน ดังจะเห็นได้ว่าการรายงานข่าวโทรทัศน์จะมีทั้งการรายงานข่าวชั้นเดียวและการรายงานข่าวในรูปแบบสกริปพิเศษด้วยเนื้อหาเดียวกัน แต่มีรายละเอียดของเหตุการณ์แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของการรายงานข่าวแต่ละประเภท

จะเห็นได้ว่า การรายงานข่าวแบบทั่วไป หรือการรายงานข่าวแบบชั้นเดียว จะมีการนำเสนอเฉพาะบางประเด็น และมีบางประเด็นถูกคัดออกไป (Exclusion) เพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบของข่าว โดยประเด็นที่ถูกคัดออกไป ย่อมต้องเป็นประเด็นที่ไม่สอดคล้องกับกรอบการรับรู้ที่มีอยู่เดิมของสังคม รูปแบบการรายงานข่าวแบบชั้นเดียวจึงมีผลต่อการปิดกั้นอุดมการณ์อื่นๆ ไปในตัว

ในขณะที่รูปแบบการรายงานข่าวที่มีลักษณะเป็นสกริปพิเศษ จะมีการนำเสนอเนื้อหาที่ครอบคลุมมากกว่าการรายงานข่าวชั้นเดียว แต่ก็ไม่ครอบคลุมไปจนถึงอุดมการณ์ฝ่ายตรงข้าม กล่าวคือแม้จะมีการต่อรองความหมายบ้าง แต่ก็ไม่สามารถทวนกระแสของอุดมการณ์หลักได้ เนื่องจากความเป็น “อุตสาหกรรมสื่อ” จะต้องยืนเคียงข้างระเบียบทางสังคม (Social order) อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพื่อความอยู่รอดในสังคมทุนนิยมที่มีการแข่งขันขบเคี้ยวระหว่าง

องค์กรสื่อด้วยกัน รวมทั้งเพื่อความสัมพันธ์อันดีต่อรัฐ ซึ่งเป็นผู้ควบคุมวาทกรรมรายใหญ่ในสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่าการยืนอยู่เคียงข้างบรรทัดฐานของสังคม ก็ทำให้องค์กรสื่อปลอดภัยจากการคุกคามโดยอำนาจรัฐ ดังนั้น โอกาสที่องค์กรสื่อจะยืนเคียงข้างผู้ถูกตีตราว่าเบี่ยงเบนจึงมีน้อยมาก เพราะเมื่อใดก็ตามที่มีการทวนกระแสวาทกรรมหลัก ตัวองค์กรสื่อก็จะตกเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากปฏิบัติการของวาทกรรมหลักและการจัดระเบียบทางสังคมเช่นกัน

การที่สื่อมวลชนแสดงตัวเป็นสถาบันที่เข้าร่วมกับรัฐในการจัดระเบียบทางสังคม (Social order) ทำให้สื่อมวลชนสามารถตัดสินพิพากษาและประณามบุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานได้โดยไม่ตะขิดตะขวงใจ ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ขัดแย้งกับกรอบการรับรู้ของผู้รับสาร ซึ่งจะไม่รู้สึกว่าเป็นการกระทำที่แปลกแยกหรือมีความผิดปกติแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากท่าทีที่ผู้เล่าข่าวมีต่อผู้กระทำผิดในกรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ โดยผู้เล่าข่าวไม่รอช้าที่จะแสดงความคิดเห็นและประณามผู้ต้องหาที่ตกเป็นข่าว

นอกจากนี้ กระบวนการทำงานภายใต้ระบบอุตสาหกรรมสื่อ “พื้นที่” และ “เวลา” ในการนำเสนอ ล้วนมีมูลค่าในเชิงพาณิชย์ทั้งสิ้น กล่าวคือ องค์กรสื่อจะมีการกำหนดพื้นที่ในการนำเสนอและเวลาที่ต้องใช้ในการนำเสนอข่าวแต่ละข่าวอย่างมีระบบแบบแผนที่ชัดเจนตายตัว ซึ่งจะมีการจัดวางตามความน่าสนใจของเนื้อหา (News value) และสัดส่วนของการขายโฆษณา ดังนั้น การถ่ายทอดเหตุการณ์ของสื่อมวลชนโดยอาศัยกรอบอุดมการณ์หลักหรือกรอบความคิดที่มีอยู่แล้วในสังคม จึงทำให้การกำหนดพื้นที่และเวลาขององค์กรสื่อเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจากตัวสื่อมวลชนเองก็จำเป็นต้องประหยัดเวลาในการอธิบายเหตุการณ์อันมีแง่มุมที่หลากหลาย ในขณะเดียวกันผู้รับสารส่วนใหญ่ก็อยู่ภายใต้กรอบอุดมการณ์หลักเช่นเดียวกัน ทำให้สามารถทำความเข้าใจได้อย่างง่ายดาย

นอกจากนี้หากนำเอาแนวคิดเรื่องกรอบความรู้ประจำยุค (Episteme) ของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) มาประกอบการอธิบาย ก็พบว่าปัจจัยด้านตัวบุคคลในองค์กรสื่อก็มีผลต่อการนำเสนอเนื้อหาและท่าทีที่สื่อมวลชนมีต่อปรากฏการณ์นั้นๆ ตามที่ผู้วิจัยได้กล่าวไปแล้วว่าในแต่ละยุคสมัยจะมีกรอบความรู้ประจำยุค (Episteme) ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกันออกไป มีลักษณะเป็นพลวัตไม่หยุดนิ่ง (Dynamics) ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า กรอบความรู้และจิตวิญญาณในยุคสมัยที่กระแสวาทกรรมหลักในเรื่องต่างๆ มีปฏิบัติการทางวาทกรรมอย่างเข้มข้น ยังคงอยู่ในองค์กรสื่อและถูกส่งผ่านไปตามลำดับสายการบังคับบัญชาใน

องค์กร เช่น การเป็นผู้กำหนดนโยบายหรือเป็นเจ้าของ (Ownership) องค์กรสื่อ ซึ่งจะมีผลต่อ
ความหมายโดยภาพรวมในการนำเสนอเนื้อหาของสื่อมวลชน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.3 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ข้อเสนอแนะต่อรัฐและองค์กรด้านสิทธิมนุษยชน

โดยปกติ การรณรงค์ด้านสิทธิหรือการฟ้องร้องเอาผิดในกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน มักจะมุ่งไปที่ตัวเหตุการณ์ ผู้วิจัยเสนอว่าควรจะเน้นมาที่เนื้อหาในสื่อมวลชน การละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องหาในพื้นที่สื่อมวลชนเกิดขึ้นเป็นประจำจนกลายเป็นเรื่องปกติธรรมดา (Normalization) ที่ทุกคนละเลย ดังนั้น องค์กรด้านสิทธิฯ จึงควรทำลายบรรทัดฐานที่ผิดๆ นั้น ด้วยการหันมาเอาความจริงเอาจังกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสื่อ (Denormalization) เพื่อไม่ให้การละเมิดสิทธิเป็นเรื่อง “ปกติ” ในสังคมอีกต่อไป

การจัดตั้งทนายให้กับผู้ต้องหาทันทีที่ถูกแจ้งข้อหาโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งนี้ ตัวผู้ต้องหาอาจไม่ทราบสิทธิตามกฎหมายของตนหลังตกเป็นผู้ต้องหา จึงเป็นหน้าที่ขององค์กรด้านกฎหมายที่จะจัดหาผู้เชี่ยวชาญตามกฎหมายขึ้นมา เพื่อให้ผู้ต้องหาได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายและพิทักษ์สิทธิตามธรรมชาติของผู้ต้องหา

นอกจากนี้หน่วยงานด้านสิทธิมนุษยชนควรที่จะกำหนดให้สิทธิในการรับรู้กฎหมายของประชาชนทุกคนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่รัฐจะต้องเข้ามารับผิดชอบการได้มาซึ่งสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ด้วยการจัดหาความรู้ทางด้านกฎหมายที่เพียงพอต่อการปกป้องสิทธิตามกฎหมายของตนเอง

6.3.2 ข้อเสนอแนะต่อองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน

ในเบื้องต้น การนำเสนอข่าวอาชญากรรมด้วยการจัดกรอบแบบคู่ตรงข้ามอย่างสุดขั้ว (Extreme binary opposition) ถึงแม้ว่าจะเป็นการทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและการถ่ายทอดเนื้อหา แต่ก็ถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ที่ตกเป็นผู้ต้องหา และเนื่องจากกระบวนการในการนำเสนอข่าวด้วยการแบ่งตัวละครในข่าวออกเป็นคู่ตรงข้าม ถูกผลิตซ้ำอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การละเมิดสิทธิฯ กลายเป็นเรื่องปกติ ถึงแม้ว่าจะเป็นเรื่องที่ขัดแย้งกับหลักจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน (Code of conduct) ก็ตาม

สื่อมวลชนจึงควรปฏิบัติตามหลักการรายงานข่าวที่ถูกต้อง เช่น ต้องสันนิษฐานว่าผู้ต้องหาคือผู้บริสุทธิ์ไว้ก่อน จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีความผิดจริง ตามกระบวนการยุติธรรม

โดยศาลเป็นผู้ตัดสิน เพื่อสร้างบรรทัดฐานใหม่ในการรายงานข่าวให้มีมาตรฐาน ทั้งนี้ สิทธิมนุษยชนเป็นหลักการพื้นฐานของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

ทั้งนี้ การสร้างความหมายเกี่ยวกับผู้กระทำผิดกฎหมายอาญาของสื่อมวลชน ยังเป็นการสร้างความย้อนแย้ง (Paradox) กับความหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายอาญาที่ถูกกำหนดโดยภาคส่วนอื่นๆ ของสังคม เช่น กรมราชทัณฑ์ โดยหลักปรัชญาในการจองจำผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ คือการคืนคนดีกลับสู่สังคม ในขณะที่ภาพตัวแทน (Representation) ของผู้กระทำผิดกฎหมายที่ปรากฏในสื่อ กลับเป็นภาพของผู้ร้ายที่มีลักษณะเป็นตัวละครมิติเดียว (Flat character) บ่อเกิดแห่งความเบี่ยงเบนทั้งหลายทั้งปวง พุ่งเข้ามาที่ตัวของผู้กระทำผิด และไม่ถูกเชื่อมโยงไปสู่โครงสร้างทางสังคมอื่นๆ ซึ่งเป็นวิถีคิดที่ขัดแย้งกับการคืนคนดีสู่สังคม ดังนั้น กระบวนการในการคืนคนดีกลับสู่สังคมจะไม่มี ความย้อนแย้ง (Paradox) หากเริ่มที่กระบวนการต้นทาง (Upstream) ที่นำเสนอภาพของผู้กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งก็คือการนำเสนอข่าวอาชญากรรมของสื่อมวลชนนั่นเอง

นอกจากนี้ สื่อมวลชนควรจะมีความรู้เท่าทัน (Literacy) กระบวนการทำงานของตัวเองในฐานะกลไกการผลิตซ้ำอุดมการณ์หลักในสังคมที่เป็นการแบ่งแยกกีดกันชุดความรู้ อื่นๆ ว่าเป็นความผิดปกติหรือเบี่ยงเบน การถอดรื้อหรือโครงสร้าง (Deconstruction) ของกระบวนการสร้างความหมายเดิมที่มีอยู่ทั้งหมด

6.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

- 1) ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีความตั้งใจว่าในกรณีศึกษาข่าวการทะเลาะวิวาทของนักเรียนอาชีวะ จะสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) เยาวชนในความดูแลของบ้านกาญจนาภิเษก จังหวัดนครปฐม ซึ่งมีวิธีการปรับปรุงพฤติกรรมด้วยแนวทางที่แตกต่างไปจากหน่วยงานอื่นๆ ที่ทำหน้าที่แบบเดียวกัน อย่างไรก็ตาม มีเหตุขัดข้องที่ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถดำเนินการตามแผนได้ ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยที่ต่อยอดจากการศึกษานี้ จึงควรนำเยาวชนจากบ้านกาญจนาภิเษกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่แม่นยำใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด
- 2) ผู้วิจัยมีความสนใจกระบวนการถอดรหัสของอาชญากรที่ได้เลือกทำการสัมภาษณ์เจาะลึก ในประเด็นเกี่ยวกับกลไกการป้องกันตนเองทางจิตของอาชญากร (Defensive mechanisms) ซึ่งผู้วิจัยสันนิษฐานว่า อาจเป็นกลไกหนึ่งที่เป็น

ตัวกำหนดชุดอุดมการณ์เบื้องหลังการถอดรหัสข่าวอาชญากรรมโดยอาชญากร ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการศึกษเกี่ยวกับประเด็นนี้ในอนาคตจะช่วยให้การสร้า กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการถอดรหัสเพื่อต่อรองภาพตัวแทน (Representations) ของตนเองที่สื่อมวลชนเป็นผู้สร้าง มีความชัดเจนมากขึ้น

- 3) ผู้วิจัยมีข้อสงสัยเกี่ยวกับพื้นที่ในการแสดงตัวตนของบุคคลที่มีอุดมการณ์ขัดแย้ง กับอุดมการณ์หลักที่ครอบงำสังคมและได้รับการผลิตซ้ำโดยสื่อมวลชน จากการ วิเคราะห์การถอดรหัสของอาชญากร ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าแท้ที่จริงแล้ว บุคคลที่ถูก เรียกว่าอาชญากรเหล่านี้เป็นเพียงผู้ไม่มีสิทธิไม่มีเสียงในสังคม ไม่มีอำนาจในการ แสดงตัวตนผ่านสื่อกระแสหลัก ดังนั้น หัวข้อสำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องในอนาคต จึงควรเป็นประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่ในการแสดงตัวตนและสร้างตัวตนของกลุ่มบุคคล ที่ถูกเรียกว่าอาชญากร

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ. การศึกษาลัทธิมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์ : แนวคิดและตัวอย่างงานวิจัย.
กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2541.
- กาญจนา แก้วเทพ. แนวพินิจใหม่ในสื่อสารศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2553.
- กาญจนา แก้วเทพ. สายธารแห่งนักคิดทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การเมืองกับสื่อสารศึกษา.
กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2551.
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. สัตววิทยา, โครงสร้างนิยม, หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษา
รัฐศาสตร์. กรุงเทพฯ. วิชาษา, 2545
- ธาม เพื่อสถาปนศิริ. โครงสร้าง ระบบ และไวยากรณ์ของหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, สาขาวิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2549
- ธีรยุทธ บุญมี. มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault). กรุงเทพฯ: วิชาษา, 2551.
- นันทกา สุธรรมประเสริฐ. ความเป็นแม่บ้านและการบริโภคสื่อแนวเล่าข่าวสาร. วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2549.
- ปกรณ์ มณีปกรณ์. อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา. กรุงเทพฯ : เอ็ม.ที.เพรส, 2553.
- ปภัสรา ศิวะพิรุฬห์เทพ. การถอดรหัสสมายาคติของ “การข่มขืน” : ศึกษาเปรียบเทียบผู้รับสารที่
มีประสบการณ์ตรงกับผู้รับสารที่มีประสบการณ์ผ่านสื่อ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, (สื่อสารมวลชน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548.
- ปรมิษฐ์ จารุวรรณ. ความขัดแย้งและการประนีประนอมในตำนานปรัมปราไทย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาดุขฎิบัณฑิต, คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ประเสริฐ เมฆมณี. หลักทัณฑ์วิทยา. กรุงเทพฯ : บพิการพิมพ์, 2523.
- ปรามินทร์ เครือทอง. ชื่อยุย สมุทรคดีบ หรือพะรับบาป. กรุงเทพฯ. มติชน, 2546.
- รัตนา รัชประยูร. การประกอบสร้างความเป็นจริงและการตัดสินผู้ตกเป็นข่าวด้วยการเล่า
เรื่องในหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะ
นิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

- วันเพ็ญ กัลป์ศิริไพศาล. ชุดของสัญญาะในการสร้างความหมายของข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545
- สิริวันท์ กลิ่นละมุน. การสะท้อนอุดมการณ์ผ่านการเล่าเรื่องในข่าวกรณีความขัดแย้งโรงไฟฟ้าบ่อนอก. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549
- สุจินดา ประสงค์ตันประเสริฐกุล. การวิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีเล่าเรื่องรายการโทรทัศน์แบบเตีอนภัย รายการ “เฉียด”. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สุภางศ์ จันทวานิช. ทฤษฎีสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- สุภาพรรณ ศรีสุข. วาทกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นในหนังสือพิมพ์และการตีความของผู้ถูกสร้าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549 .
- อารยา ถาวรวันชัย. ภาพลักษณ์ของวีรบุรุษแบบผู้ร้ายกลับใจที่ปรากฏในสื่อมวลชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- อุราเพ็ญ ตริยางค์กุล. จริยธรรมของผู้ผลิตข่าวอาชญากรรมทางโทรทัศน์ต่อการนำเสนอข่าวความรุนแรง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- เอนก นาวิกมูล. ฆาตกรยุคคุณปู่ (Murderers in olden days). กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์แสงดาว, 2546.

ภาษาอังกฤษ

- Brunsdon et al. Factual Entertainment on British Television, European journal of cultural studies, California. U.S.A : SAGE publication, 2001.
- Chris, G. Crime and Media : A reader. London : Routledge, 2010
- Gareth, P. The new spectacle of crime. Information communication and society. London : Routledge, 1998.
- Michel, F. Discipline and punish : The birth of the prison. New York : Vintage Books, 1977.
- Ray, S. Media, Crime, and Criminal Justice : Image and Reality. California : Wadsworth, 1998
- Stuart, H.I et al. Policing the crisis : mugging, the state, law and order. London : Macmillan, 1978.
- Terence, H. Structuralism and semiotics. London : Routledge, 2003.
- Thomas, M. The viewer society : Michel Foucault's "Panopticon" Revisited. Theoretical Criminology. California. U.S.A : SAGE publication, 1997
- Vincent, S. Media Constructions of Crime. The annals of the American academy of political and social science. California. U.S.A. : SAGE publication, 1995.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

น.ส. สาทิตา ตระกูลโชคเสถียร เกิดเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2528 เป็นคนจังหวัดชัยนาท จบการศึกษาระดับมัธยมจากโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ในปี พ.ศ. 2546 และเข้าศึกษาต่อที่คณะกรรมการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จบการศึกษานในปี พ.ศ. 2550 และได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2552

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย